BIBL[illegible]ASTRA"
SIBIU

ULTRASUNETELE ÎN PREPARAREA MINEREURILOR

Fizicienii români — prof. dr. doc. Vasile P. Mihu de la facultatea de fizică București și Iuliu Pop de la Institutul de subingineri, Baia Mare — au obținut rezultate originale, valoroase prin introducerea cîmpului ultraacustic în prepararea minereurilor. Ei au pus la punct o nouă tehnologie și au realizat o nouă instalație, brevetată, aplicată în industrie.

ECLIPSA SECOLULUI

Astăzi, 30 iunie, astronomii profesioniști și amatori sînt în emoție. Deasupra Africii va avea loc cea mai lungă eclipsă a secolului: 7 minute și 4 secunde!

(Relatările în pagina a 5-a)

Proletari din toate țările, uniți-vă!

magazin

Anul XVII Nr. 821 — sîmbătă 30 iunie 1973 — 8 PAGINI 1,50 LEI

AGENDĂ SĂPTĂMÎNALĂ

O CONTRIBUȚIE IMPORTANTĂ LA CAUZA DESTINDERII ȘI PĂCII

Opinia publică din țara noastră, alături de opinia publică internațională, a urmărit cu un deosebit interes vizita oficială pe care președintele Consiliului de Stat al României, Nicolae Ceaușescu, împreună cu tovarășa Elena Ceaușescu, o face în Republica Federală Germania. Întreaga presă din țara gazdă a apreciat importanța acestui eveniment cu mult înainte de a începe desfășurarea lui, iar cercurile politice, în primul rînd președintele Gustav Heinemann și cancelarul Willy Brandt, au subliniat rolul discuțiilor ce urmau să fie purtate cu acest prilej în stimularea relațiilor dintre cele două țări și întărirea colaborării internaționale în Europa și în lume.

Sînt cunoscute relatările corespondenților presei, radioului și televiziunii despre felul cum s-a desfășurat vizita, este cunoscut, de asemenea, modul cald în care presa vestgermană, reflectînd sentimentele opiniei publice, a comentat acest eveniment politic de prim rang. În același timp, declarațiile făcute, cu acest prilej, de înalte personalități din R.F. Germania, atestă nu numai bunele relații dintre cele două țări, ci și prețuirea de care se bucură poziția politică a României, precum și stima față de personalitatea președintelui Ceaușescu, față de aportul său la înfăptuirea destinderii și păcii în Europa.

Gazdele au evocat nu o dată, în cuvîntările rostite că, cu șase ani în urmă, România s-a numărat printre primele state socialiste care au stabilit relații diplomatice cu R.F. Germania și au subliniat luciditatea, profunzimea discuțiilor purtate atunci de tovarășul Nicolae Ceaușescu cu înalte personalități vestgermane, faptul că justețea principiilor pe care se bazează colaborarea bilaterală, precum și viziunea despre o lume a păcii și cooperării între națiuni, expuse de președintele României, sînt confirmate întru totul de realitatea zilelor noastre. În acest sens, președintele Heinemann a declarat: „Sub conducerea dumneavoastră clarvăzătoare, politica externă a țării dumneavoastră este călăuzită de multă vreme de cunoașterea politică, conform căreia pacea și destinderea vor putea fi reinstaurate în Europa numai dacă noi vom astupa prăpăstiile provocate de evenimentele din timpul răz-

CONTINUARE ÎN PAG. 2

Poarta principală și turnurile văzute din interiorul cetății Histria

Stema Histriei aflată pe reversul monedei.

Mai există enigme?

Cele două chipuri gravate pe monedele Histriei

DUNĂREA PERSONIFICATĂ PE MONEDELE HISTRIEI?

● O pasionantă dispută științifică care durează de aproape un secol ● Doi cercetători reactualizează antica ipoteză că Dunărea ar fi avut un braț care se vărsa în Adriatica ● Capetele umane inversate de pe monedele histriene ar întruchipa cele două brațe ale fluviului ● Dioscuri, zei ai vînturilor, ai apelor sau chipul lui Apollon simbolizînd soarele la răsărit și apus? ● O reprezentare curioasă, neîntîlnită în arta greacă antică ● Surprinzătoarea dispariție a celor două chipuri de pe emisiunile mai noi cu două secole

(Amănunte în pagina a 2-a)

GENERAȚIILE FABRICII

● Produsele fabricate într-o zi la F.C.T.B. pot îmbrăca o populație ca a Sibiului ● Un țel nobil: cincinalul în patru ani ● Tinerii și bătrînii secției a patra ● „Dragostea de muncă o prinzi din tinerețe" ● 2000 de probleme?

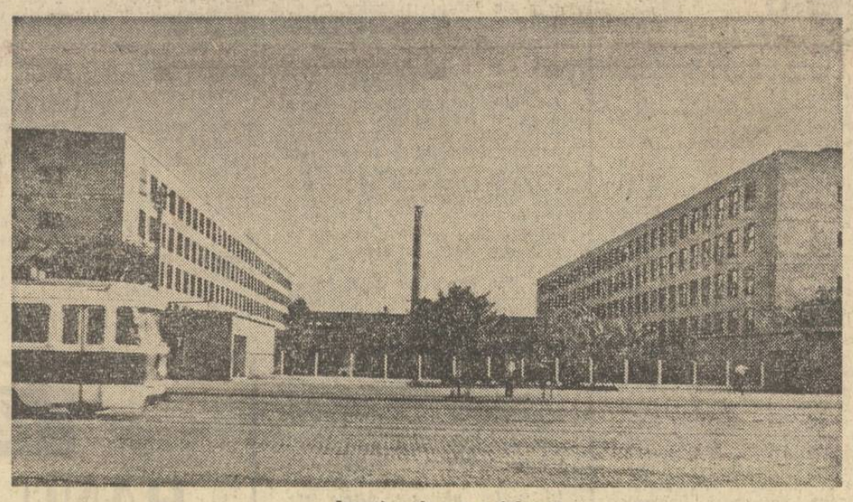

Imagine de azi a fabricii.

Tot ce se vede, s-a înălțat într-un sfert de veac. Tot ce se poate spune azi despre Fabrica de confecții și tricotaje București e chintesența unei nobile munci care își măsoară dimensiunile, puterea de transformare și rodul în hotarele acelorași ani. Este o realitate de nezdruncinat. O mărturie de netăgăduit pentru ochi, pentru suflete.

Fabrica are mii de salariați. Nu fiecare dintre ei privește și înțelege însă această realitate în același fel. Proporțiile nu sînt aceleași pentru orice vîrstă.

Dimensiuni și vîrste

Pentru cei maturi sau chiar bătrîni acum, fabrica se aseamănă unui copil pe care l-au văzut născîndu-se și l-au ajutat să crească. Pentru cei mai tineri — și doar în fiecare an, fabrica ce are școală proprie de calificare, primește sute de tineri muncitori — comparația începe cu anii aceștia și se îndreaptă spre viitor. Despre trecut ei află din povestirile celor mai în vîrstă, din albume de fotografii, din grafice. O dinamică a creșterii producției, care arată că din anul 1948 pînă în 1972, sporul este de la sută la sută la 1 828 la sută sau o dinamică a exportului care să compare anul 1969 (sută la sută) cu 1972 (902,2 la sută) au un alt înțeles pentru fiecare generație. Pentru unii, cu tîmplele albe, e o înțelegere nu doar cu mintea, ci și cu inima. Pentru alții, în vîrsta primăverii e o constatare, dacă vreți, istorică. Nu fiindcă tinerii ar fi lipsiți de inimă. Nu fiindcă nu și-ar iubi munca. Pur și simplu, fiindcă la realitățile anului 1973, ei nu le pot privi pe celelalte decît în acest fel. Mai exact, tinerii veniți în ultimii ani în secțiile fabricii încep numărătoarea producției din acest cincinal. Angajamentele colectivului solicită o mare stăruință în munca de fiecare zi.

Lucia MANOLESCU

CONTINUARE ÎN PAG. 2

ANOTIMPUL MUSONULUI CALD

Clipă de destindere într-unul din parcurile Hanoiului.

(În pagina a 3-a, primul dintr-un ciclu de reportaje despre R. D. Vietnam)

FLORI, CULORI ȘI TINEREȚE

O selecție din modelele colecției de vară a Casei de Modă din București.

(Pagina a 6-a)

CĂLĂTORIE SPRE CENTRUL PĂMÎNTULUI

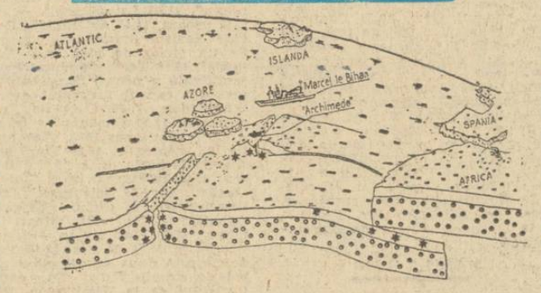

Tulburătoare aventură umană spre locurile de „taină" ale Terrei

(Amănunte în pagina a 5-a)

Ploaie de... aspersoare

„Zburam deasupra întinsului Bărăgan într-o zi plină de soare; umbra elicopterului alerga peste culorile de vară ale holdelor. Atunci am văzut pentru prima dată, de sus, o ploaie de aspersoare, și inima mea s-a umplut deodată de bucurie și de slavă", ne spune inginerul Nicolae Belu.

De 13 ani, e îmbrăcat în haine de șantier și tot de atîția ani e prins în lupta cu apa: a înălțat în fața ei diguri, a săpat canale pentru evacuarea acesteia sau a adus-o din Dunăre transformînd-o în ploaie prin aspersoare, peste semănături.

„Trecînd de la un șantier la altul, găsesc oameni pe care i-am cunoscut cu ani în urmă și am impresia că m-am întors dintr-o vacanță lungă și-mi revăd colegii. Acum lucrez pe șantierul sistemului de irigații Olt-Călmățui".

Obiectivul lucrărilor din zona terasei Olt-Călmățui îl constituie construirea unui sistem de irigații în suprafață de circa 47 000 ha. Limitele perimetrului care se amenajează pentru irigat sînt cuprinse între rîul Călmățui, lunca Dunării, lunca Oltului și comuna Slobozia Mîndra (Teleorman). Tipul de amenajare constă într-o rețea de conducte p.v.c. îngropate, sub presiune, iar metoda de udare va fi prin aspersiune, cu excepția a 2 000 ha la care se va folosi metoda udării prin brazde.

„Ploaia" pleacă din Dunăre. „Montarea sorburilor am făcut-o iarna, crezînd că apele fluviului vor fi în scădere: dar nu s-a întîmplat așa. Oricum, povestește Cristea Sîrbu, șef de echipă, **montarea acestora era hotărîtă. Montarea unui sorb dura 3-4 zile; din vîrful ma-caralei îl lăsam încet la Dunăre, pe un taluz înclinat în apă, avînd o protecție de piatră brută, așezată pe o saltea de fașine. Urma apoi sudarea sorbului de conducta de aspirație. Sudarea o făceam urcați în bărci și flotoare improvizate, iar uneori oamenii mai stăteau și în apă. Apă la genunchi și vîntul, și valurile..."**

Drumul apei, spre aspersoare este cînd drept, cînd în urcuș. Debitul necesar (32 mc/secundă) este luat din fluviu prin stația de pompare S.P.A. Dunăre, amplasată în aval de Turnu Măgurele. De aici prin canalul de aducțiune CA 1 în lungime de 3 500 m. apa este condusă pînă la stația de repompare SRP 1, a doua stație de bază care urcă apa pe terasa sistemului.

„Pentru mine, spune inginerul Mircea Șova, **SRP—1 înseamnă debutul în profesie. S-a lucrat greu: din cauză că în această zonă pînza apei freatice este de 1.20 m. față de nivelul terenului, pentru fundarea stației s-a lucrat în cheson închis cu aer comprimat, chesonul coborînd pînă la 12 m. Pe această fundație s-a ridicat stația în care montăm acum agregatele de pompare. SRP1 este, de fapt, adevăratul meu examen, și-n ziua cînd apa va urca pe terasă cred că am să fiu emoționat..."**

De la SRP 1, prin două conducte, apa va ajunge la SRP 2, 3, iar de aici își continuă drumul pe canalele de aducțiune. Înălțimea totală

Mihai VLASIE

CONTINUARE ÎN PAG. 2

FOTOGRAFIILE CITITORILOR NOȘTRI

— Nu fi supărată, stai că o repar acum!

Ion POPESCU — Ploiești

DUNĂREA PERSONIFICATĂ PE MONEDELE HISTRIEI?

de dr. Constantin PREDA
cercetător principal la Institutul de arheologie

Cercetările numismatice, unele dintre ele de dată foarte recentă, au arătat că cetatea Histria a început să bată monedă în jurul anului 500 î.e.n., adică la circa un secol și jumătate după apariția celor dintîi monede din lume. Primele monede histriene rămîn și cele mai reprezentative emisiuni ale orașului. Este vorba de monede de argint, care au pe avers două capete umane, unul din ele inversat, iar pe revers, numele și emblema cetății, o pasăre (vultur) cu un pește în gheare. Asemenea monede au fost emise timp de aproape două secole, respectiv pînă aproape de sfîrșitul sec. IV î.e.n., dată după care orașul va emite numai monede de bronz.

Deși pe toată durata amintită tipul este același, reprezentările poartă amprenta artistică a două perioade distincte. Cele dintîi emisiuni, cu greutăți de 7—8 grame, sînt realizate în stil arhaic, reprezentările caracterizîndu-se prin poziția lor statică și rigidă. În plus, emblema de pe revers apare înscrisă într-un pătrat adîncit. Celelalte serii monetare, aparținînd perioadei mai tîrzii de după mijlocul sec. V î.e.n. și pînă la încetarea monetăriei de argint, aparțin stilului clasic grecesc. Reprezentările se remarcă prin finețea și execuția lor artistică remarcabilă și prin dispariția pătratului înscris de pe revers.

Monedele de argint ale orașului Histria au format obiectul, nu numai al unor cercetări complexe, ci și al unor discuții controversate. Prin vechimea și mai ales prin tipul aparte și stilul lor deosebit de ingrijit, ele au atras atenția multor numismați români și străini. Studiile întocmite pînă acum aduc contribuții de seamă în problema cronologiei, a circulației și rolului lor economic. Descoperirile monetare indică o foarte largă răspîndire a acestui tip de monede. Aproape exclusiv ele s-au găsit la populațiile cu care orașul a întreținut relații economice și politice dintre cele mai strînse. O bună parte din aceste descoperiri au apărut, după cum era și firesc, în cuprinsul teritoriului dobrogean. Descoperiri importante s-au făcut și în stînga Dunării, în Moldova și estul Munteniei, de-a lungul litoralului de nord al Mării Negre pînă mai sus de Odessa și spre sud, în R. P. Bulgaria, pînă dincolo de Munții Balcani. **O astfel de arie de circulație întinsă, doar puține monede ale orașelor grecești au atins-o. Aceasta este o dovadă a situației economice remarcabile atinsă de Histria în secolele VI—IV î.e.n., a prețuirii de care se bucurau monedele ei pe piața pontică și a relațiilor strînse și permanente dintre cetate și populația getică de la Dunărea de jos.**

Încă de la primele cercetări ale acestor interesante documente numismatice, atenția s-a îndreptat spre găsirea explicației reprezentărilor de pe monede. Pentru revers nu s-a întîmpinat aproape nici un fel de dificultate. În imaginea unei păsări cu un pește în gheare toți numismații au văzut, de la început, emblema orașului Histria. Alegerea unei asemenea embleme este pusă în legătură cu una din principalele ocupații și venituri ale locuitorilor histrieni. Peștele de apă dulce de la gurile Dunării, de care beneficia cetatea, era foarte căutat pe piețele orașelor sclavagiste din sud.

Reprezentarea de pe avers nu s-a mai dovedit tot așa de simplu de explicat. În jurul ei s-au dus, timp de aproape un secol, discuții dintre cele mai controversate. Două capete umane, dintre care unul inversat, constituia ceva aparte, ce nu-și găsea analogii în toată numismatica antică. În aceasta a constat dificultatea și de aici au izvorît controversele și s-au emis numeroase ipoteze. Deopotrivă, numismați români și străini, încă de la sfîrșitul secolului trecut s-au angajat în această pasionantă dispută științifică.

Părerea răspîndită în antichitate că Dunărea se bifurca mult înainte de vărsare, cu o ramură spre Adriatica, iar cu cealaltă

către Marea Neagră, a prilejuit formularea ipotezei că cele două capete de pe monedele histriene constituie o personificare a celor două brațe ale marelui fluviu. Cu toate că în arta greacă antică Dioscurii au reprezentări proprii, binecunoscute, au fost totuși specialiști care au văzut pe monedele Histriei, capetele celor două zeități. S-a spus apoi că aversul acelorași emisiuni ar putea să înfățișeze niște zei locali ai vînturilor de care depindea navigația. Pentru numismatul român Const. Moisil cele două capete simbolizau zei ai apelor, unul reprezentînd Marea Neagră, iar celălalt Dunărea, zei contrari, protectori ai navigației și comerțului histrian. După alți numismați, aversul monedelor de argint ale Histriei ar înfățișa pe zeul Apollon, fie ca simbol al comerțului, fie ca zeu al soarelui, unul din capete indicînd răsăritul, iar celălalt apusul.

De la formularea ultimelor păreri trecuseră cîteva decenii, timp în care se părea că totul fusese dat uitării. Iată însă că **recent, doi cercetători străini, un englez și un german, au reluat discuțiile concomitent, dar în mod separat. Fără ca unul să aibă cunoștință de preocupările în această direcție ale celuilalt, ei au ajuns în același timp la o concluzie similară. Nu este vorba însă de o nouă opinie. Cei doi autori nu fac decît să reînnoiască una dintre cele mai vechi ipoteze, după care capetele de tineri de pe monede ar reflecta credința celor antici în despărțirea Dunării în două ramuri principale, mult înainte de vărsare. Cu alte cuvinte ar fi vorba de o personificare a fluviului Istros. Cu toate că în sprijinul acestei păreri se recurge la tot felul de argumente și analogii, caracterul ipotetic al concluziilor celor doi cercetători nu este depășit nici acum.**

Din tot ceea ce s-a scris pînă în prezent în legătură cu încercările de identificare a celor două capete umane de pe aversul monedelor de argint histriene nu se poate spune că este în măsură să constituie un răspuns pe deplin satisfăcător. Toate părerile exprimate au, fiecare în parte, un grad mai mic sau mai mare de probabilitate. De aceea, un credit deplin nu poate fi acordat nici uneia din ipotezele emise, atîta vreme cît nu dispunem de documente directe și lămuritoare. **Din aceleași numeroase discuții rezultă că tipul de pe avers despre care s-a vorbit înfățișează o reprezentare curioasă și inedită în felul ei, neîntîlnită în arta greacă antică. Acesta este și motivul principal ce a determinat pe cei mai mulți dintre numismați să nu vadă într-o astfel de figurație o zeitate din panteonul elen bine cunoscut, ci o personificare, fie ea a Dunării și a Mării Negre, fie a unor zei fluviali sau ai vînturilor.** Rezultă deci că orașul se inspiră în alegerea motivului din mediul natural apropiat, ca și în cazul emblemei de pe revers. Ar fi de întrevăzut aici credința histrienilor într-o forță a naturii înconjurătoare, căreia îi atribuiau însușiri superioare, capabile să protejeze și să favorizeze bunul mers al dezvoltării orașului. **Surprinde, totuși, împrejurarea că, în timp ce emblema cetății continuă să apară pe monede și chiar pe unele monumente pînă în epoca romană, reprezentarea celor două capete dispare către sfîrșitul sec. IV î.e.n., odată cu încetarea emiterii monedelor de argint. Locul lor, pe celelalte monede histriene, va fi luat de divinități grecești, din rîndul cărora se evidențiază Apollon, Helios, Dionysos și Demetra. Motivul pentru care cele două capete umane nu mai apar pe nici una din celelalte emisiuni ale Histriei, constituie o altă problemă ce așteaptă deslușiri ale cercetărilor viitoare.**

FOTOGRAFIILE CITITORILOR NOȘTRI

Contrast la Olimp — Lupu MINDIRIGIU — București

O CONTRIBUȚIE IMPORTANTĂ LA CAUZA DESTINDERII ȘI PĂCII

URMARE DIN PAG. 1

boiului și din perioada postbelică și vom construi pe locul acestora un viitor nou, al colaborării și încrederii reciproce. Este doar o constatare a faptelor că România și-a asumat de ani de zile un rol de pionierat pentru înfăptuirea multor idei a căror transpunere în viață într-un cadru european general o așteptăm azi de la Conferința de securitate și colaborare în Europa". Făcînd aprecieri asemănătoare, cancelarul Willy Brandt, referindu-se la deschiderea pe care au căpătat-o legăturile dintre cele două țări cu începere de la stabilirea relațiilor diplomatice, a spus: „Atunci, cred eu, nu numai că ne-am îndreptat privirile spre ceea ce alții nu realizaseră încă, ci am găsit temeliile pentru o înțelegere reciprocă între noi". (...) „Evoluția favorabilă a relațiilor dintre țările noastre a prezentat avantaje nu numai pentrù noi, ci și pentru întreaga Europă".

Cadrul general al vizitei a fost cel specific activității tovarășului Nicolae Ceaușescu, adică unul de lucru intens în vederea realizării scopurilor acestei importante întîlniri la nivel înalt, scopuri pe care președintele României, adresîndu-se președintelui R.F. Germania, le-a definit astfel: „Am ferma convingere că această vizită, care începe sub atît de bune auspicii, convorbirile cu dumneavoastră, cu cancelarul Republicii Federale Germania și cu alți oameni politici și reprezentanți ai vieții economice și culturale din țara dumneavoastră, vor da noi impulsuri raporturilor româno-vest-germane, stimulînd cooperarea bilaterală în toate domeniile, precum și conlucrarea rodnică dintre țările noastre pe tărîmul destinderii, securității și păcii în Europa și în lume".

Precedînd cu puține zile inițierea Conferinței general-europene consacrată securității și colaborării, vizita președintelui Nicolae Ceaușescu în R.F. Germania, discuțiile care au avut loc, rezultatele obținute, vădesc încă o dată perspectivele care se deschid conviețuirii pașnice pe continent, atunci cînd, între state relațiile se bazează pe principiile egalității în drepturi, respectării independenței și suveranității naționale, neamestecului în treburile interne și avantajului reciproc. Nu încape îndoială că relațiile româno-vestgermane vor cunoaște o amplă dezvoltare, iar ideea de cooperare și securitate internațională, o nouă consacrare, ca urmare a vizitei de o importanță cu totul deosebită a președintelui Nicolae Ceaușescu, „tocmai pentru că această politică servește atît interesele celor două popoare, cît și păcii în lume", cum arăta un important ziar vestgerman.

ZIUA ÎNVĂȚĂTORULUI

După ce, pe rînd, s-au sărbătorit toate „zilele" (ale copilului, pionierilor), după ce s-au încheiat toate serbările școlare, după ce copiii au plecat în vacanță, cei care se îngrijesc de educația și formarea pentru muncă și viață a tinerei generații — dascălii — își îngăduie și ei o zi de răgaz, o zi sărbătorească.

Ziua învățătorului înseamnă un prilej de trecere în revistă a tot ceea ce s-a înfăptuit într-un an de muncă și, în același timp, unul de privire spre viitorul an școlar, cu multitudinea lui de probleme. Recenta plenară a Comitetului Central al P.C.R. a stabilit măsuri de o capitală importanță privind dezvoltarea și perfecționarea învățămîntului. Ele își găsesc o expresie concentrată, dinamică în cuvîntarea tovarășului Nicolae Ceaușescu. În lumina acestor directive, cadrele didactice trebuie să depună o activitate și mai susținută, astfel ca învățămîntul românesc să reflecte transformările profunde din viața societății noastre. Este nevoie de o mai amplă dezvoltare a învățămîntului preșcolar, de asigurarea în mai bune condiții a generalizării învățămîntului de 10 ani, de mai buna organizare a laboratoarelor, de rezolvarea numeroaselor probleme privind învățămîntul în limbile naționalităților conlocuitoare, de ridicarea nivelului predării științelor sociale și de multe altele.

În întreaga țară, cadrele didactice, onorate de grija și atenția acordată de partidul și statul nostru, vor căuta să găsească noi modalități de legarea cît mai strînsă a școlii de producție, educînd un tineret bine pregătit pentru muncă și viață. Sînt îndatoriri care se cer aplicate cu operativitate, începînd chiar din anul școlar care va începe în această toamnă.

De ziua lor — a educatoarelor, a învățătorilor și profesorilor — de ziua acestor făuritori de viitori cetățeni demni și entuziaști ai patriei, le transmitem un fierbinte salut și le dorim noi succese pe drumul perfecționării continue a școlii românești.

GENERAȚIILE FABRICII

URMARE DIN PAG. 1

„Gîndite bine, după căutări febrile în toate secțiile, angajamentele s-au schimbat într-o perioadă relativ scurtă, de mai multe ori, relatează **ION VELNICIUC**, locțiitorul secretarului Comitetului de partid al fabricii. La început, în 1972, a fost vorba de realizarea cincinalului în patru ani și cinci luni. Cînd ne-am măsurat mai bine puterile, ne-am prins să-l facem în patru ani și trei luni. Puțin mai tîrziu, aplicarea unor tehnologii noi în secțiile unde se confecționează costume pentru bărbați, ne-a permis să spunem că vom înfăptui aceste sarcini în numai patru ani. Iar valoarea producției globale suplimentare în cincinal va fi de peste 5 miliarde și jumătate".

„Ei lucrează într-o altă fabrică"

Problemele integrării profesionale a tinerilor în această fabrică nu sînt deosebite de cele ale tuturor tinerilor ce au învățat o meserie și lucrează în producție, decît în măsura în care profilul întreprinderii e diferit de al altela.

Tehnicianul **VICTOR BĂDIȚĂ**, șef de atelier la secția a 4-a, unde se fac confecții pentru bărbați, îmi vorbește despre maturitatea și tinerețea fabricii. De altfel, se spune că secția a patra este, sub raportul virstelor, cea mai bătrînă dintre secțiile fabricii. Procentul de tineri este mai mic de 30 la sută. Dar nu aceasta este problema.

— **Mai important decît procesul de întinerire a secției**, spune dînsul, **mi se pare cel de adaptare la condițiile de muncă, la disciplină, formarea dragostei pentru muncă, a cărei nobilețe trebuie înțeleasă. Tinerii lucrează astăzi într-o altă fabrică decît cea pe care am cunoscut-o noi. Vin într-un colectiv închegat, într-un loc de muncă modernizat. Multe le au de-a gata și n-au decît obligația să le păstreze. Altele trebuie transformate, înfrumusețate. Au alte pretenții. Viitorul apropiat este altul decît a fost pentru noi, atunci cînd eram ca ei. E o altă perioadă. Un singur lucru rămîne același. Dacă nu prinzi dragoste de muncă — ieri ca și azi — n-o poți face bine, iar dragostea asta, trebuie s-o simți la tinerețe. Chiar dacă munca îți cere sacrificii, chiar dacă te obligă să te înveți și cu greul.**

— Și care e acum prima obligație pentru tinerii ca și pentru „bătrînii" secției?

— **Calitatea. Secția care livrează zilnic 220 sacouri bărbătești lucrează pentru export. A satisface pretențiile beneficiarului, înseamnă mai mult decît a îndeplini o sarcină de plan. Este în joc onoarea mărcii fabricii noastre, a produselor românești. Mulți tineri au înțeles această dorință, această obligație și munca lor nu e mai prejos de a „bătrînilor". De pildă, Maria Sora sau Vali Cozianu sau Margareta Dima, sau alții.**

De unde vin greutățile?

NATALIA IONESCU este șefa secției 7, mai pe înțeles, secția care lucrează confecții din tricotaje — zilnic, peste 60 000 produse în 60 pînă la 80 de modele lunar, prelucrînd în proporție de 80 la sută materie primă furnizată de fabrică. O secție în care predomină femeile. De altfel, ca în întreaga fabrică, unde 80 la sută din salariați sînt femei.

— **Mă consider acum, după 22 de ani de lucru în fabrică**, mărturisește Natalia Ionescu, **un om cu o experiență bogată și cred că — cel puțin pentru munca mea — acest lucru este esențial.**

— Conduceți secția de doi ani și tot de doi ani este printre fruntașele fabricii. În afară de experiență, ce vă mai ajută?

— **Plăcerea de a munci, răbdarea de a asculta, înțelegerea fiecărei probleme. Gîndiți-vă, am 2 000 de femei în secție...**

— Ca și cum ați spune 2 000 de probleme...

— **Chiar așa e.**

— De unde vin greutățile?

— **Femeile sînt harnice, muncesc bine, aș spune chiar, fiindcă am o secție tînără, că fetele se încadrează mai ușor în muncă, dar au încă o seamă de chestiuni personale, familiale, care le solicită timpul, atenția, nervii. Nu totdeauna colectivul nostru este cel chemat să le rezolve. Femeia are în special nevoie de condiții mai ușoare în muncile pe care le face — în afara producției, în căminul ei, în treburile casnice, are nevoie de mai mult timp pentru ea. Cel puțin, atîta vreme cît ea lucrează în condiții egale cu bărbatul.**

★

Proporțiile nu sînt aceleași pentru orice vîrstă, cînd faci comparații. Mai exact, înțelesul lor e diferit. Pentru unii, e un trecut care face parte din viața lor. Pentru alții, e un trecut istoric. Dar pentru orice vîrstă a oamenilor din acest colectiv, cunoscut în țară și în multe țări ale lumii, anii aceștia din urmă înseamnă o obligație de onoare și o strădanie pentru un țel nobil: realizarea cincinalului în numai patru ani. Totul se supune acestui imperativ, materializîndu-se în acea producție zilnică impresionantă, despre care s-a scris de multe ori: 120 000 confecții, din care jumătate sînt confecții din tricotaje. O producție care ar putea îmbrăca zilnic mai bine de jumătate din populația unui oraș ca Brașov sau aproape toată populația unui oraș de talia Sibiului.

Lucia MANOLESCU

• SECVENȚE •

COLȚII DE MAMUT DE LA BARAOLT

Pămîntul Baraoltului, din județul Covasna, cu milioane de ani în urmă o imensă „rezervație" naturală în desișurile căreia hălăduiau în voie bunicii urșilor, cerbilor și ale altor animale printre care și uriașul mastodont, ascunde astăzi în cămările încuiate de erele care au trecut, nu numai cărbunele pe care harnicii mineri ai acestui bazin carbonifer îl extrag, ci și nenumărate urme ale animalelor de altădată. Micul muzeu paleontologic al minei stă mărturie spuselor noastre. Coarne de cerbi preistorici, cranii de urși, dinți pe care cariile trecerii timpului n-au reușit să-i mănînce, sînt doar cîteva din obiectele de bază ale micului muzeu.

Urmele de oase, de dinți, de cranii au devenit cu vremea o obișnuință pentru minerii de la Baraolt; nimeni nu se mai minuna cînd, descoperind cărbunele, despovărîndu-l de roca stearpă, inutilă, întîlneau asemenea mostre ale vieții de acum patru milioane de ani.

Într-o zi însă, monotonia descoperirilor paleontologice a fost risipită. Imprevizibilul s-a produs cînd, în cariera Racoșul de Sus, nu departe de orașul Baraolt, între stratul de steril și stratul de cărbune au apărut niște resturi de animale. La început nimeni nu le-a dat prea mare importanță. Se lucra însă cu grijă ca pe un șantier arheologic, pentru că fiecare dorea să contribuie la îmbogățirea muzeului minei. A fost chemat în mare grabă. Sebestyen Dionisie, șeful sectorului. Urmele erau totuși neobișnuite. Piatra care le acoperea a fost dată la o parte bucată cu bucată. Curiozitatea și uimirea îi stăvinea deopotrivă pe cei care efectuau operația pe viu, urmărind să scoată la iveală, fără pierderi, amintirea împietrită a unei vieți de mult apuse.

Pînă la urmă s-a mirat și soarele. De mult n-a mai văzut nici el o asemenea minunăție. Doi colți uriași de mastodont, doi molari de aceeași proporție. Chimistul Kossa Valentin, ajutat de cîțiva tehnicieni ai minei, mari iubitori de paleontologie, au început reconstituirea. Bucată cu bucată, colții au fost lipiți și minunea a fost întregită. Cei doi colți, cine știe dacă nu sînt unici, și-au ocupat locul cuvenit în muzeul minei. Dimensiunile lor sînt de necrezut. Unul măsoară 4,28 metri, iar celălalt 3,70 metri, lungime. Cîți metri o fi avut stăpînul lor? Și ce greutate?

Cert este faptul că pe lîngă prestigiul realizărilor în producție, numele minelor de la Baraolt se leagă astfel și de însemnate descoperiri paleontologice.

Radu SELEAN

PLOAIE DE... ASPERSOARE

URMARE DIN PAG. 1

de pompare a apei de la Dunăre pînă pe terasă este de 100 m. Pînă la aspersoare însă, apa va mai trece prin canale de distribuție, care sînt tot deschise, iar de aici la cele 34 stații de punere sub presiune prin intermediul cărora este pompată, la o presiune de 10 atmosfere, în rețeaua de conducte îngropate de unde, cu ajutorul hidranților și aripilor de ploaie, este distribuită pe întreaga suprafață arabilă. Lungimea totală a canalelor deschise este de peste 125 000 metri liniari, fiind necesară excavarea unui volum de cca 3 000 000 m.c. terasamente pentru construirea lor, iar lungimea rețelei îngropate sub presiune este de peste 1 000 km.

Punerea în funcțiune a sistemului de irigații Olt-Călmățui este prevăzută în două etape: 24 392 ha în decembrie 1973, iar 22 370 ha în luna mai 1974. Dar, conform angajamentului asumat de cei care lucrează la acest sistem de irigații, la începutul lunii iulie, ploaia de aspersoare va uda, în avans, primele 10 000 de hectare.

Mihai VLASIE

SĂPTĂMÎNA LA TELEVIZIUNE

DUMINICĂ 1 IULIE

PROGRAMUL I: 8,00 Bună dimineața; 8,30 Cravatele roșii; 9,25 Film serial: Daktari; 9,50 Viața satului; 11,00 Emisiune în limba maghiară; 12.30 De strajă patriei; 13,00 Album duminical la Bacău; 16,40 Tunelul timpului; 17,30 Cîntare patriei; 19,05 1001 de seri; 19,15 Telejurnal; 19,30 Vizita președintelui Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România, Nicolae Ceaușescu, în R.F. Germania — reportaj filmat; 20,10 Finala „Cupei României" la fotbal; 22,00 Itinerar canadian; 22,15 Telejurnal; 22.25 Gala lunii iunie cu: Carmen Stănescu, Rodica Popescu, Mihaela Buta, Dem. Rădulescu, Mihai Fotino, Anda Călugăreanu, Mihaela Mihai, Florin Bogardo, Doina Limbășanu, Maria Butaciu, Ana Toma, Ion Bogza, Aurelian Andreescu. PROGRAMUL II: 11.00 Concertul orchestrei simfonice a Filarmonicii „George Enescu". 20.10 Eroi îndrăgiți de copii. 20,35 Telex tehnico-științific. 21.00 Filmul „Pentru că se iubesc".

LUNI 2 IULIE

PROGRAMUL I: 17.30 Curs de limbă franceză. 18.00 Telex. 18.05 Azi, județul Gorj. 18.20 Căminul. 19.00 Scena. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Cîntecul săptămînii: „Sînt student și brigadier" de Temistocle Popa. Text Mircea Block. 20.05 Avanpremieră. 20.10 Perseverența „alergătorului de cursă lungă". 20.50 Revistă literar-artistică TV. 21.30 Noile aventuri ale muschetarilor. 22.20 24 de ore. 22.40 Luminile rampei. PROGRAMUL II: 20.00 Prietenii lui Aschiuță. 20.30 Pe urmele lui Caplja. 21.30 Mugurel de cîntec românesc. 22.00 Filmul documentar „Cuprul". 22.10 Dans și muzică de pretutindeni.

MARȚI 3 IULIE

PROGRAMUL I: 9.00 Teleșcoală. 10.00 Telex. 10.05 Avanpremiera. 10.10 Teleenciclopedia. 10.50 Luminile rampei. 11.10 Telecinemateca pentru copii: „Amintiri din copilărie". 12.20 Selecțiuni din emisiunea-concurs „Cîntare patriei". 12.50 52 de inițiative în 52 de săptămîni. 13.00 Telejurnal. 17.30 Curs de limbă rusă. 18.00 Telex. 18.05 Tehnic-Club. 18.25 Pe un picior de plai. 18.45 Panoramic științific. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Cîntecul săptămînii. 20.05 Reflector. 20.20 Muzică populară. 20.30 Seară de teatru: „Bălcescu" de Camil Petrescu. 22.00 24 de ore. 22.30 Pagini din operete. PROGRAMUL II: 20.00 Avanpremiera. 20.05 Opole 1973 — Festivalul național al cîntecului polonez. 20.35 Cîntecele Iancului. 20.50 Bucureștiul și tinerii săi. 21.10 Mannix. 22.00 Telerama.

MIERCURI 4 IULIE

PROGRAMUL I: 9.00 Curs de limbă engleză. 9.30 De la alfa la omega. 10.00 Telex. 10.05 Prim plan: Nicolae Blîndu, Erou al Muncii Socialiste. 10.30 Puncte, puncte... luminoase. 10.45 Serialul „Orașul negru". 11.35 La un semn — muzică ușoară. 11.45 Azi județul Gorj. 12.00 Revista literar-artistică. 12.40 Pe un picior de plai. 13.00 Telejurnal. 15.00 Tenis de cîmp. Prima semifinală a probei de simplu femei din cadrul turneului de la Wimbledon. 17.30 Curs de limbă germană. 18.10 Concurs cu public. Anul revoluționar 1848. 18.40 Atenție la... neatenție. 19.00 Timp și anotimp în agricultură. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Cîntecul săptămînii. 20.05 Teleobiectiv. 20.25 Telecinemateca. Ciclul „Zbigniew Cybulski." „Cu toată viteza înainte!". 21.50 Washington — file de istorie. 22.05 24 de ore. 22.40 Tenis de cîmp. A doua semifinală a probei de simplu femei din cadrul turneului de la Wimbledon. PROGRAMUL II: 20.00 Dr. Ignaz Semmelweiss. 20,30 Agenda. 20.40 Portativ '73... pe litoral. 21.20 „Bucureștiul lui Mihai Eminescu". 21.40 Sticlăria de artă. 21.50 Biblioteca pentru toți: Liviu Rebreanu.

JOI 5 IULIE

PROGRAMUL I: 9.00 Curs de limbă engleză. 9.20 De la alfa la o-Aschiuță. 10.00 Telex. 10.05 Amintirile unei catedre. 10.25 Pagini din operete. 10.55 Bucureștiul lui Mihai Eminescu. 11.15 Filmul „Cu toată viteza, înainte!" 12.40 Teleobiectiv. 13.00 Telejurnal. 15.00 Tenis de cîmp. Prima semifinală a probei de simplu bărbați din cadrul turneului de la Wimbledon. 17.30 Emisiune în limba maghiară. 18.30 Telex. 18.40 Niccolo Paganini. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Cîntecul săptămînii. 20.05 Seară pentru tineret. 22.00 Imagini din Venezuela. 22.15 24 de ore. 22.45 Tenis de cîmp. A doua semifinală a probei de simplu bărbați din cadrul turneului de la Wimbledon. PROGRAMUL II: 17.30 Agenda. 17.40 Ansambluri folclorice. 18.10 Municipalitatea răspunde bucureșteanului. 18.30 Tunelul timpului. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Wolfgang Amadeus Mozart. 22.00 Noile aventuri ale muschetarilor.

VINERI 6 IULIE

PROGRAMUL I: 9.00 Curs de limbă rusă. 9.30 Dr. Ignaz Semmelweiss. 10.00 Telex. 10.05 Biblioteca pentru toți. 10.50 Selecțiuni din emisiunea „Gala lunilor". 11.10 Istoria filmului sonor. Iubire dincolo de viață și de moarte. 12.40 Municipalitatea răspunde bucureșteanului. 13.00 Telejurnal. 14.00 Telescoală. 15.00 Tenis de cîmp. Finala probei de simplu femei din cadrul turneului de la Wimbledon. 17.30 Curs de limbă engleză. 18.00 Telex. 18.15 Cunoașteți legile? 18.35 La volan. 18.50 Protecția mediului înconjurător și măsurile ce trebuie luate în acest scop potrivit legii. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Cîntecul săptămînii. 20.05 Pămînt în statui. 20.20 Negru Vodă — un destin istoric. 20.35 Comici vestiți ai ecranului: Charlie Chapiln. 21.00 Festivalul și concursul cîntecului popular românesc „Maria Tănase". 22.10 24 de ore. 22.40 Gala maeștrilor: Nicolae Florei. PROGRAMUL II: 18.00 Telex. 18.05 Telecinemateca pentru copii. Aventurile lui Petrică. 19.10 Muzică ușoară. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Avanpremieră. 20.05 Revista economică TV. 20.35 Niccolo Paganini. 21.15 Film documentar: „Visele copilăriei". 21.35 Cărți și idei. 22.00 Teatru scurt: „Crimă în sat" de Pierre Rouchet.

SÎMBĂTĂ 7 IULIE

PROGRAMUL I: 9.00 Curs de limbă germană. 9.30 A fost odată ca niciodată... „O zi cu Pluto". 10.00 Telex. 10.05 Ansambluri folclorice. 10.35 De vorbă cu gospodinele. 10.55 Avanpremieră. 11.00 Pămînt în statui. 11.15 Nicolae Florei. 11.45 Femeia în alb. Episodul VI. 12.35 Cărți și idei. 13.00 Telejurnal. 15.00 Tenis de cîmp. Finala probei de simplu bărbați din cadrul turneului de la Wimbledon. 17.30 Emisiune în limba germană. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Cîntecul săptămînii. 20.05 52 de inițiative în 52 de săptămîni. 20.15 Teleenciclopedia. 21.00 Mannix. 21.50 Zi de vară... în studio. 22.20 Telejurnal. 22.30 Tenis de cîmp. Finala probei de dublu bărbați din cadrul turneului de la Wimbledon. PROGRAMUL II: 16.00 Agenda. 16.10 Avanpremieră. 16.15 Bijuterii muzicale. 16.45 Desene animate. 17.00 Daktari. 17.25 Reporterii noștri peste hotare: Castelul Dvorak — R. S. Cehoslovacă; Făurari de frumusețe (meșteșugarii albanezi). 17.45 Magazin bilunar de cultură cinematografică. În sumar: ● Un nume pe generic — Gérard Philippe ● Antologia filmului românesc — Marin Iorda ● Voci de neuitat — Carmen Miranda ● Performanțele documentarului — Bart Haanstra ● Letopiseț pe 35 mm: Tudor Arghezi ● Schiță cinematografică: „O nuntă cum n-a mai fost".

Clepsidră

HANU ANCUȚEI

de Constantin VIȘAN

Ne-a ieșit înainte între Roman și Suceava. Soarele se pregătea să treacă peste crestele munților. Cum să mai continui drumul cînd la marginea șoselei te-mbie asemenea loc de popas?

Silueta neverosimil de concretă a acestui Cuib al poveștirilor sadoveniene declanșează o irezistibilă nevoie de confruntare. Inscripția cu parfum cronicăresc de pe placa așezată la intrarea străjuită de un felinar din fier forjat, în forma capului de bour, ne avertizează că nu e vorba decît de o reconstituire. Din Hanu Ancuței de demult n-a mai rămas decît o cărămidă, pe care se păstrează cîteva semne cirilice. „Pe locul vechiului han ce s-a ridicat în 1718 și s-a risipit cu ani în urmă, s-a clădit, cinstindu-se slova românească a marelui Sadoveanu, noua construcție. Fie să rămînă loc de vrăjit popas și desțărare sufletească pentru toți călătorii pămînteni sau veniți de pe alte meleaguri."

Sentimentul de poveste, de legendă, e totuși viu. El nu poate fi alungat de precizarea făcută de noii cititori. Deschidem cu emoție masiva ușă de stejar, dornici să pășim în universul sadovenian. Decorația interioară sugerează destul de plastic scena pe care ar trebui să apară din clipă în clipă, frumoasa Ancuță. În mijlocul hanului, un car moldovenesc, plin cu butii de vin, servește acum drept bar. De grinzi sînt agățate șei, juguri, tot tîrhatul vechilor călători. O iesle plină cu fîn dă impresia că pe-aproape trebuie să fie și cai. Covoare moldovenești întregesc atmosfera atît de cunoscută din cartea lui Sadoveanu. Unde sînt însă poveștile? Nici un personaj cu aură de legendă nu se ridică din toharcă, nimeni nu spune întîmplări cu „Județe ale sărmanilor" și „Păcate boierești". Țărani, fără nimic moldovenesc în portul lor, beau bere direct din sticle. Cîțiva turiști străini încearcă să obțină tochitura moldovenească și plăcintele poale-n brîu notate în meniul hanului. O falsă Ancuță le spune însă, cu nonșalanța cunoscută, că s-a terminat. Aceeași situație și cu puii la frigare. Pe peretele dimpotriva bucătăriei citisem acest frumos pasaj sadovenian: „A intrat în foișor logofeteasa Maria, îmbujorată la obraz și purtînd un chersin de plăcinte poale-n brîu, chiar atunci scoase de la cuptor."

Se vede însă că nu numai reclamele obișnuite ci chiar și citatele din clasici nu sînt respectate în unele localuri de alimentație publică. Pînă și într-unul ridicat pe temelie poleită cu legende. Inscripția de la intrare promisese poetic „călătorilor pămînteni sau celor veniți de pe alte meleaguri un vrăjit popas". În ce va fi constînd vraja aceasta? Obiectele rustice, covorul de pe care zîmbește îmbietor Ancuța de demult contrastează jenant cu atmosfera de bufet. Costumele naționale în care sînt îmbrăcate Ancuțele contemporane nu reușesc să alunge aerul de circiumă periferică. Nici vitrina încărcată cu obiecte de artizanat.

Nu sîntem totuși prea pretențioși? Vechiul han arăta poate mult mai modest. Dar acum nu mai este vorba de un simplu han. Reconstituirea n-a avut la bază numai rațiuni utilitare. S-a vrut în multe privințe un act cultural. Stau mărturie cuvintele de la intrarea în han. Și mai cu seamă sentimentele cu care se apropie atîția călători pămînteni de locul care în conștiința lor se confundă cu leagănul povestirilor sadoveniene. Puțin mai spre Nord, la Stupca, păsind în casa natală a lui Ciprian Porumbescu, am ascultat, imprimată pe bandă de magnetofon, Balada. Cît de firesc ar răsuna la Hanu Ancuței vocea lui Sadoveanu citind întîmplări petrecute cîndva pe aceste meleaguri de poveste... Dar să nu se înțeleagă cumva că datoria aceasta i-ar reveni trustului de alimentație publică!

JURNAL HELLENIC (XIV)

IZGONIREA ZEILOR

de Pop SIMION

A vorbi despre zei înseamnă a demitiza ! sînt de acord helleniștii tuturor timpurilor. Este raționamentul care exprimă în chip concentrat esența cunoașterii dobîndite în lunga și, uneori, neomeneasca lor aventură. Cine pătrunde adînc în cîmpul mitologiei grecești n-are drum de întoarcere, este prizonierul și prada zeilor, asemeni frumosului fluture irezistibil atras de sursa de lumină într-un cîmp de întuneric compact : simburele de foc îi ia ochii și mințile, scrumește aripile. De nu ești suficient de viclean devii sclavul obsedantei lumini, te antrenează într-o inepuizabilă și dementă rotație în jurul aceluiași astru himeric. E un opiu acesta, exaltă și îmbată. N-aș vrea să mă îmbăt prea tare de vinul, mierea și omagul divinităților hellenice, motiv să mă smulg — pentru o clipă măcar ! — din brațele zeilor printr-o invocație de nesupunețe, orucolul meu justițiar.

Cum merită, de altminteri. Nu există bobiță de timp antic care să nu stea irevocabil sub atotputernicia zeilor. De aceea s-a și întîmplat răul lucru să concepem divinul, zeescul, noțiunea de sacru exclusiv din unghiul zeilor, al acțiunilor lor. E o eroare asta. Provine din resemnare și neistovita adorație manifestată de om de-a lungul mileniilor, poziție care nu-i de fel în spiritul antic, în spiritul marilor greci dintîi (Eschil, bunăoară, cu Prometheu înlănțuit) nu consumă cu proverbialul hybris (orgoliu) care îl stăpînește funciarmente pe grec. Divinul poate exista oriunde și peste tot : în piatră, în țărînă, în apă, în arbore, în animal. Sacrul sălășluiește, deopotrivă, în lucruri și elemente. Zeescul se încorporează, cu egal succes, în grîne, în fructe, în sălbăticiuni. Zeescul se încorporează în oameni. Mai ales în oameni. De unde și exclamația sfidătoare : zeii sînt oameni ! Trebuie să fie oameni. Altminteri n-am tresări atît de obsedant și tiranic în fața acestor oglinzi, în care ne recunoaștem de sus pînă jos, de milenii, regăsindu-ne vicii și virtuți, înălțări și căderi, exact acelea din viața de toate zilele. Argumentul este însăși istoria. Argument sînt miturile. Argument sînt legendele. Argument sînt zeii și faptele lor.

Să începem cu Ulysse, cel mai cîntat-adorat dintre personajele civilizației hellenice, un super-zeu, dacă ținem cont de evenimentele care se leagă de destinul său devenit simbol și metaforă. Ce altceva este Ulysse (ce altceva poate fi) dacă nu splendidul, neistovitul marinar al acelui timp (și al tuturor timpurilor !), aventurierul de marcă, omul mistuit de febra cunoașterii. Odysseea nu-i altceva decît poemul unui popor de marinari, iar drama lui Ulysse este drama cunoașterii. Rememorați, secvență cu secvență, acest tulburător destin omenesc (necurmatele rătăciri, întîlnirea cu vrăjitoarea Circe, isprăvile din grota (zice-se) să învie morții și căruia — maximal triumf — i s-a ridicat „asklepeion", unul dintre cele mai mari sanctuare ale Greciei antice. Vestigiile îl înfățișează ca avînd o figură de viking, bărbos, meditativ, plin de solicitudine și bun, mereu însoțit de șarpele-emblemă. Miturile ne spun că pacienții-pelerini se vindecau sub imperiul unei minuni : sacrificau un animal, se culcau noaptea pe pielea acestuia și li se arăta în vis tratamentul pe care zeul îl orînduia fiecăruia. Dar iată că resturile templului, acatistele în piatră, puzderia de altare, bolile înregistrate, ofrandele cu care a fost îmbunat Asklepios, instrumentele folosite de acesta dovedesc, fără drept de apel, că vraciul întrebuința pentru tămăduiri ierburile, veninul de șarpe (avusese chiar o creșcătorie) și rădăcini pe care le procura direct din natura de la Epidaur ori de la „rizotomos" (tăietorul de rădăcini). Toate rețetele lui se puteau procura de la „pharmakopole" (farmacie). Deci „magia" lui avea un suport cît se poate de lumesc. Lesne de înțeles că toți care i-au urmat — vracii, doctorii, magicienii tuturor timpurilor — dacă aveau ceva zeesc moștenit de la ilustrul lor predecesor, acest ceva era umanismul, practica, experimentul, soluția simplă, extrasă trudnic din mediul înconjurător.

Tot astfel Hermes, zeul iutealergător, încălțat în sandale inaripate, legate cu rafie pe fluierul piciorului, simbol de tinerețe veșnică și spirit întreprinzător. Ce-i el, în fond ? E veșnic-peregrinul. E spiritul bun al voiajurilor. E hoinarul. E strengarul. E turistul. E păvăza și ghidul mișcării în spațiu. E simbol al neodihnei.

Dar Sisif, fiul lui Eol, cel lovit pe viață de un atît de crunt blestem ?! Este prototipul omului inventiv, de excepțională dotație, în stare să modifice — prin scăpărarea minții lui — ordinea lumii. Este și motivul pentru care i-a fost hărăzită pedeapsa divină : să care pe o pantă înclinată — fără cea mai mică șansă de izbîndă — un pietroi care alunecă mereu îndărăt. E soarta atîtor mari reformatori ai tuturor timpurilor !

În același stil ar putea fi comentat destinul altor zei (Dyonissos, Apollo, Eros, Demeter, Pan) isprăvile atîtor eroi deveniți legendari (Prometheu, Pandora, Heracle, Icar, Thesiu, Orfeu). Însăși patriarhul antichității grecești — cunoscutul și necunoscutul Homer, zeul zeilor — ar putea fi reevaluat în această iradiantă și dură lumină, care laicizează, impulsionează straturile de mister, spulberă ceața mitologică.

Spre a demonstra atotputernicia și sfințenia omului, s-ar putea alcătui un dicționar laic al mitologiei grecești. Un dicționar polemic al zeilor. Dar de ce să distrugem miturile, aceste naive și fermecătoare povești în care se leagănă omenirea ?!

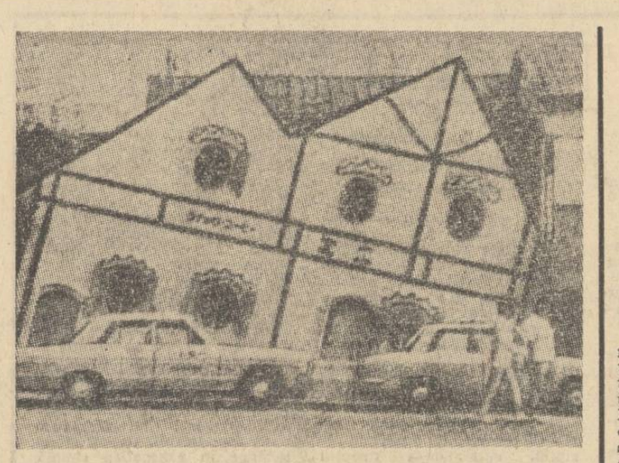

Distanța dintre Italia și Japonia e imensă iar japonezii cunosc această îndepărtată țară mai mult din albume și filme documentare. Pentru a satisface oarecum interesul conaționalilor săi care ar fi dorit să vadă celebrul Turn din Pisa, un întreprinzător patron din orașul japonez Kobe a amenajat un local „înclinat". Cafeneaua înclinată se bucură de aprecierea consumtorilor.

Profesia de pompieri care implică atîtea primejdii nu a speriat-o pe această tînără și fermecătoare fată. Iat-o proiectată spre cer pe scara specială de o mare înălțime pe care ea se urcă în viteză. Curajoasa tînără din R. F. Germania suride în ciuda uniformei atît de greoaie și a flăcărilor pe care va trebui să le înfrunte..

ÎN PERU funcționează o cale ferată socotită că se află la cea mai mare altitudine. Străbătînd Anzii, această linie trece uneori la peste 4000 m. Pentru călătorii care au greutăți de respirație, au fost pregătite măști cu oxigen.

IN PARTEA de sud a Estoniei au fost descoperite craterе a căror virstă este de cel puțin cinci mii de ani. Oamenii de știință consideră că aceste gropi imense s-au format în urma căderii pe pămînt a unor meteoriți giganți. Diametrul celui mai mare crater este de 80 metri, iar adîncimea lui este de 12 metri.

UN ZGÎRIE-NORI în formă de piramidă a fost construit în orașul american Los Angeles. Arhitecții americani au hotărît să renunțe de data aceasta la formele devenite clasice ale zgîrie-norilor : formele paralelipipede, clădirea pirmidală fiind mai stabilă față de mișcările seismice.

IN GRĂDINA ZOOLOGICĂ din Calcutta s-a născut un animal neobișnuit — taigon. Tatăl — tigrul bengalez, Muna, iar mama — leoaica africană, Muny. Taigonul seamănă foarte mult cu un tigru, dar cu toate acestea, leoaica nu se sfiește să-l îngrijească, să-l alăpteze.

O FABRICĂ din Anglia a pus la punct un sistem de proiecție a vitezei automobilului pe parbriz. Specialiștii susțin că acest sistem permite celui aflat la conducerea mașinii să nu-și ia privirea de la ceea ce se întîmplă în fața lui.

„ORA EXACTĂ" DE LA BESANCON...

• O experiență urmărită cu interes în Franța • Planul secret din servieta administratorului provizoriu • 65.000 de „ceasuri-ostatice" • Ce va decide tribunalul ?

Într-o sală, la parter, mai multe vitrine cu ceasurile produse în uzină. Numeroși clienți le cercetează cu interes și, din cînd în cînd solicită explicații unor tehnicieni ai uzinei. După ce au ales ceea ce li s-a părut mai potrivit dintre exponate, clienții plătesc la casierie și primesc ceasul comandat, împreună cu obișnuitul certificat de garanție...

O scenă aparent banală. Dacă nu ar fi vorba de uzinele Lip din Besançon. „Vasul amiral" al industriei de ceasuri din Franța, din care pleacă anual 600 000 de instrumente de măsurare a lui Cronos și care, de la 19 iunie, „navighează" fără patroni. O uzină în care, pentru prima dată, muncitorii au decis să acționeze în sprijinul revendicărilor lor nu încetînd lucrul, cum ar fi dorit direcția, ci continuîndu-l, preluînd gestiunea și organizarea, vînzînd ei înșiși produsele create și obținînd, în acest fel, banii necesari pentru plata salariilor ! O experiență urmărită cu viu interes în întreaga Franță, fructul unui îndelung conflict social.

În 1970, cînd s-a aflat într-o situație financiară extrem de dificilă — ca urmare a extinderii sferei de activitate a uzinei — „Lip" a fost preluat, în bună parte, de un grup elvețian. Bilanțurile financiare au continuat însă să fie negative și, în aprilie 1973, direcția demisionează în locul ei fiind numiți, de către tribunalul de comerț local doi administratori provizorii. Despre unul din ei se știe că, numit în alte situații similare, contribuise la lichidarea unor întreprinderi falimentare. Neliniștea resimțită de cei 1 300 de salariați ai uzinei se transformă în cele din urmă în teamă pentru ziua de mîine. Începe să se vorbească din ce în ce mai insistent de o diminuare considerabilă a activității atelierelor. La o demonstrație în favoarea angajaților uzinei, iau parte, la Besançon, nu mai puțin de 5 000 de persoane. La sfîrșitul lunii mai, administratorii provizorii avertizează că plata salariilor se va face doar pînă la 10 iunie. Sînt primejduite și concediile. La 12 iunie, într-o ședință cu reprezentanții sindicatului, administratorii provizorii declară că dezordinile care există în uzină fac imposibilă găsirea unei soluții. Cu alte cuvinte, urmează o reducere a activității, cu consecințele de rigoare pentru muncitorii uzinei.

În aceeași zi, în timp ce la administrație au loc dezbateri furtunoase, este găsită o servietă cu acte a unuia din administratorii provizorii. În ea — un plan detaliat de lichidare a „Lip"-ului, în forma sa actuală. În prima fază, planul prevede concedierea a 300 de muncitori și lichidarea unor avantaje sociale cîștigate cu greu de-a lungul anilor. În a doua fază, licențierea a încă o sută sau două de muncitori...

O explozie de mînie duce la reținerea în birouri a administratorilor provizorii, eliberați însă, după cîteva ore, cu forța, de către poliție. La cererea reprezentanților sindicatului de a începe negocieri, direcția nu răspunde. O zi, două, trei. Plata salariilor la sfîrșitul lunii iunie este în pericol. Cineva are o idee : să ne organizăm, să începem din nou lucrul și să vindem chiar noi ceasurile produse, la prețuri mai ieftine ! Întregul colectiv este de acord și, de la 19 iunie, începe să funcționeze „uzina fără patron", publicul fiind anunțat că poate să-și cumpere ceasuri chiar de la uzină, la un preț mult mai redus.

Toți salariații vin la timp la pontaj, se lucrează cu cea mai mare grijă pentru calitatea produselor și ceasurile sînt puse în vînzare numai după ce trec cu bine examenul sever al Cetehorului (Centrul tehnic al industriei de ceasuri, organism profesional în Franța). Avertismentul administratorilor provizorii că cei ce vor cumpăra ceasuri în aceste condiții vor fi considerați „cumpărători ilegali" nu sînt luate în serios.

Lipsa de dorință a direcției de a ajunge la o soluție negociată este cunoscută în uzină. Existînd temeri că direcția va încerca să șantajeze în momentul în care muncitorii vor rămîne, după două luni, fără lucru, cineva a propus să se creeze un stoc de „ceasuri-ostatice". Astfel, fără știrea administratorilor provizorii, au fost transportate în locuri necunoscute 65 000 ceasuri în valoare de circa zece milioane franci. Dacă în opt săptămîni nu se ajunge la o soluție, atunci din vînzarea „ostatecilor" va fi asigurat „salariul de supraviețuire" al angajaților...

Administratorii provizorii nu s-au arătat dispuși să negocieze cu angajații uzinei, pentru a se găsi o ieșire din impas care să țină seama de interesele muncitorilor. Ei s-au adresat tribunalului, reclamînd furtul unor mărfuri din depozitele uzinei. Comitetul de acțiune „Lip", care conduce activitatea muncitorilor din „uzina fără patroni", a botărît însă să reziste cu orice chip și a anunțat că studiază posibilitatea creării unei cooperative muncitorești. Tribunalul urmează acum să se pronunțe. Fie cerînd o reglementare juridică a conflictului — ceea ce ar însemna că muncitorii vor putea continua producția, așa cum intenționează, fie pentru lichidarea bunurilor societății, ceea ce ar implica încetarea tuturor activităților productive ale uzinei...

U. VALUREANU

PE FIRUL EVENIMENTELOR

Însemnările lui Reilly

de Nicolae LUPU

Relațiile încordate franco-americane în timpul celui de-al doilea război mondial au ocupat multe tomuri de memorii dedicate acestei perioade. Winston Churchill, Charles de Gaulle, Harold Nicholson și diferiți alți martori oculari le-au trecut în revistă.

Un episod mai puțin cunoscut a fost reamintit în această săptămînă de ziarul conservator „Daily Telegraph". În timpul convorbirilor cruciale dintre fostul președinte Roosevelt și generalul Charles de Gaulle, convorbiri desfășurate la Casablanca, se afla îndărătul unei draperii groase, Michael Reilly, „gorila" președintelui american. El relatează : „Îl vedeam pe președinte angajat într-o dispută violentă cu un om care evident îl disprețuia profund. Am scos pistolul din toc și l-am ținut timp de o jumătate de oră îndreptat spre masa convorbirilor. Nici de Gaulle nici Boss-ul n-au aflat vreodată de acest incident".

Ce s-ar fi întîmplat dacă vreun gest făcut de interlocutorul lui Roosevelt i s-ar fi părut lui Reilly prea amenințător ? Greu de spus. Tot așa de greu de spus de ce din cele două volume de memorii ale fostei „gorile", intitulate „Reilly la Casa Albă" și „Umbra lui Franklin Delano Roosevelt", ziarul conservator a dat proeminență tocmai acestui pasaj cu prilejul ferparulul lui Michael Reilly. În definitiv el a asistat, de după perdea, și la alte întrevederi, de pildă între Roosevelt și Churchill și se știe că nici ele nu au avut totdeauna o desfășurare academică. Este probabil că în astfel de cazuri Reilly să nu fi scos pistolul pentru că discuțiile purtîndu-se în engleză, el putea înțelege despre ce e vorba, pe cînd franceza depășea antrenamentul necesar profesiunii sale și orice exclamație neinteligibilă putea să-i apară în franceză mai amenințătoare decît ar fi putut părea în engleză.

Totuși, nici aceste presupuneri nu clarifică interesul ziarului englez. Poate redactorul s-a gîndit la întîlnirea recentă de la Reykjavik deoarece în legătură cu discuțiile purtate acolo au apărut versiuni atît de contradictorii încît mulți ziariști s-au întrebat care a fost efectiv mijlocul de comunicare între interlocutori. Va trebui desigur să așteptăm ca vreo altă „gorilă" să-și scrie memoriile pentru a afla cele petrecute. Sau poate altcineva care s-a aflat după perdea. Pînă atunci ne mulțumim cu aluziile ocazionale ale celor care au stat de o parte.

Londonezul Barry House nu se teme de soarta mașinii sale, căci are un paznic de nădejde. Un șarpe. De îndată ce House părăsește automobilul, reptila se încolăcește în jurul volanului. Să mai încerce cineva neavertizat să pornească mașina.

DATORITĂ dificultăților pricinuite de circulația din ce în ce mai intensă, o serie de orașe din Europa occidentală, America și Australia au hotărît să revină la tramvai. Astfel în orașele Boston, San Francisco și Philadelphia se vor construi 280 de vagoane, la Melbourne 100, iar în Anglia s-au investit 50 de milioane de lire sterline în același scop. Tramvaiele, care urmează să corespundă celui mai înalt grad de tehnicitate, vor semăna cu autobuzele moderne.

UN FOARFECE cu... baterii a fost realizat în Elveția. Un micromotor permite tăierea rapidă și desăvîrșită, chiar a țesăturilor impăturite în mai multe grosimi. Foarfecele cu baterii prezintă și un alt mare avantaj : absoluta securitate pentru copii. O baterie de 1,5 volți alimentează acest original și neprimejdios foarfece.

DOUĂ FIRME din R.F. Germania construiesc pentru Șantierele Navale Kockum din Malmö (Suedia), cea mai mare macara din lume. Iată cîteva date elocvente : înălțimea 136 m ; puterea de ridicare : maximum 1 600 tone (împărțită în două cărucioare). Cabina macaragiului, situată la 90 de m înălțime, este dotată cu aparate pentru camere mobile de televiziune precum și pentru emisie-recepție.

ANOTIMPUL MUSONULUI CALD (I)

CÎMPUL DE RUINE

de Al. CORNESCU

Cînd pleci spre ținuturi mai îndepărtate, sfătuitorii plini de bunăvoință nu lipsesc niciodată. Dacă în legătură cu alimentația, o experiență mai veche mă învățase că nu am a mă teme de bucătăria asiatică, în schimb ideea apropierii imediate a Tropicului mi-a ridicat, nu o dată, problema rezistenței la temperaturi ridicate, dublate de un anotimp cînd musonii imprimă climei o umiditate deosebit de mare. Temere, pe care numeroasele escale în drum spre Hanoi aveau să mi-o confirme întru totul.

Ce înseamnă însă cu adevărat musonii am simțit abia la Bombay, unde aerul încărcat de umiditate era greu de respirat, mai ales datorită unui miros specific, asemănător celui de la băile cu aburi, asupra căruia ventilatoarele care se roteau în sălile aerogării nu aveau un efect prea mare.

În capitala vietnameză am ajuns după peste 26 de ore de zbor, mergînd mereu în întîmpinarea răsăritului de soare, avînd o diferență de fus orar de cinci ore față de București. Cei care mă avertizaseră în legătură cu căldura umedă, aproape sufocantă, avuseseră dreptate. Așa cum aveam să aflu mai tîrziu, senzația pe care o încercam se traduce într-o cifră greu de înțeles pe meleagurile noastre: cantitatea radiațiilor solare în aceste locuri depășește 100 kilocalorii pe centimetru pătrat în timp de un an iar umiditatea medie este de 80—90 la sută; suma temperaturilor de peste 10 grade Celsius, se ridică, la Hanoi, la peste 8 570 grade. Toate aceste cifre ating punctele de virf în anotimpul musonilor de vară.

Deocamdată, în așteptarea împlinirii formalităților grănicerești, mă bucur de existența unor mari ventilatoare care se luptă să miște aerul greu și inert. Aeroportul este relativ mic și, mi se spune, construit la repezeală în locul celui distrus de un puternic bombardament. Dar există și nimic nu te face să presimți drama cu care te vei întîlni, cîteva minute mai tîrziu, cînd vei porni spre oraș. Pentru că aceasta poartă a Hanoiului a devenit un uriaș cîmp de ruine, printre care oamenii și-au durat locuințe provizorii. Ici și colo, s-au construit niște cabane din bambus și rogojini, în care se adăpostesc atîtea familii cîte pot încăpea.

Soseaua îngustă și stricată este pur și simplu invadată de mii de bicicliști, printre care automobilul se strecoară cu greu, claxonînd necontenit. În stînga și-n dreapta, se etalează tabloul înspăimîntător al războiului care a trecut pe aici. Desigur, au fost pierderi materiale mai grave, bunăoară uzina de material rulant, pe care aveam s-o văd tot în drumul spre oraș, din care n-au rămas decît pilonii, sau marele pod peste Fluviul Roșu, cu fierăria lui contorsionată de bombele de mare tonaj care au fost aruncate asupră-i. Dar impresionantă cu adevărat este imaginea acestei lumi care-și continuă existența cu extrem de puțin

Noi, europenii, avem o idee cam deformată, cam abstractă, despre acest război vietnamez. Sîntem tentați să-l comparăm cu războiul dezastruos care a bîntuit continentul nostru acum trei decenii. Un mic raționament ne poate aduce la realitate. Mai întîi, aci războiul durează, aproape fără încetare, de 33 de ani ; apoi el s-a dus cu arme infinit mai perfecționate, prin „perfectiune" înțelegînd, în acest caz, sporul în capacitatea de a distruge (un „detaliu" : din 1966 pînă în 1972, asupra Vietnamului au fost aruncate peste șapte milioane de tone de bombe, în timp ce, de ambele părți, în cei patru ani ai celui de-al doilea război mondial, au fost lansate ceva mai mult de două milioane de tone) : în al treilea rînd, războiul s-a purtat pe un teritoriu care, datorită îndelungatului regim colonial, este foarte rămas în urmă din punctul de vedere al dezvoltării economice ; în al patrulea rînd, puținele capacități productive au fost fie distruse, fie dispersate.

Cînd am plecat din București, mulți mi-au spus că voi scrie despre reconstrucție. De fapt,

...ici și colo s-au construit niște cabane din bambus și rogojini în care se adăpostesc atîtea familii cîte pot încăpea...

pentru a reconstrui, trebuie să ai cu ce. Or, războiul a costat enorm și încă mai costă. Și mai sînt unele necesități chiar mai urgente decît reconstrucția localităților distruse, bunăoară digurile bombardate, care trebuie refăcute grabnic și întreținute cu grijă, altminteri, în orice moment, mai ales în acest anotimp al musonilor, o inundație poate dobîndi proporții catastrofale.

Nu o dată am văzut fotografii reprezentînd cîte o superbă tînără vietnameză sau cîte un chipeș ostaș, în timp ce aruncă o grenadă spre inamic. Fetele nu sînt mai puțin fermecătoare ca în fotografiile amintite și nici băieții mai puțin chipeși. Dimpotrivă, vietnamezii sînt un popor de oameni cu deosebire frumoși, cu o anumită grație extraordinară în mișcări. Dar războiul a creat o generație aspră, total opusă înfățișării firave, delicate a oamenilor, o generație care cunoaște încă mari privațiuni. Un personaj oficial mi-a dat cîteva informații despre rațiile alimentare lunare pe care și le pot procura locuitorii, rații foarte reduse, în concordanță cu situația economică a țării la capătul acestui război îndelungat. În schimb, se găsesc din belșug legume și fructe dintre cele mai variate, la prețuri însă destul de greu accesibile. Îmbrăcămintea este și ea raționalizată : din fericire, clima le permite să se mulțumească cu niște pantaloni de bumbac și cîteva cămăși iar femeile cu niște bluze, de obicei albe, și niște pantaloni largi dintr-un material subțire, în general negru. Femeile, în special sînt îmbrăcate mai toate la fel : este o îmbrăcăminte foarte ieftină, destul de comodă, pe care știu s-o poarte cu deplină grație.

Interlocutorul meu spunea că în Vietnam se trăiește modest". Cu siguranță, el cunoaște bine realitățile țării sale. Străinul care vine aici, e, însă, în primul rînd impresionat de demnitatea cu care acești oameni știu să facă față dificultăților. Simțul demnității îl întîlnești pretutindeni prezent pînă și la cei care, așa cum arătam înainte, se află, deocamdată, în situații dintre cele mai grele sau, mai bine zis, în primul rînd la ei.

Își dau oare seama, pretutindeni, contemporanii noștri despre responsabilitatea care le revine față de viitorul acestui popor ?

Întîmplări adevărate

Prizonier în adîncurile apelor

La treisprezece metri adîncime, un naufragiat a trăit zece ore, scăpînd teafăr.

Rubrica faptelor diverse înregistrează cîte o dată întîmplări uimitoare, precum cea de mai jos.

Un mecanic al unui remorcher de mare tonaj, care se scufundase într-o copcă a Elbei, a apărut la suprafață în momentul în care salvatorii părăseau locul accidentului. Supraviețuise timp de zece ore datorită prezenței unui gol de aer. Iată amănuntele :

În dimineața zilei respective, remorcherul „Bugsie-27", navigînd prin ceață, s-a ciocnit de o altă navă și imediat s-a scufundat. Patru din cei opt membri ai echipajului care se găseau pe punte s-au aruncat în mare și au fost salvați de un cargobot belgian. Imediat s-a dat alarma și cîteva vase au plecat în viteză spre locul naufragiului, unde s-au făcut patrule plutitoare timp de zece ore. Orice speranță de a găsi pe supraviețuitori părea pierdută. Salvatorii urmau să ridice ancora cînd s-a produs... miracolul... Un bărbat a apărut la suprafață. Cîteva clipe numai. Clipele au fost suficiente însă, pentru a permite salvarea lui.

După ce a fost „tratat" cu băuturi calde și injecții, Benno Nardello, un mecanic de 34 de ani a încercat să povestească extraordinara lui odisee și cu această ocazie s-au reluat cercetările. Remorcherul se scufundase ca un pietroi. De abia în clipa aceea mecanicul și-a dat seama că se găsea într-o bulă de aer, prizonier al acesteia. Încetul cu încetul a început să-și revie și să-și recapete sîngele rece, reconstituind locul unde se afla în momentul ciocnirii, în scopul de a localiza o ieșire. Apoi, se pare că bula de aer s-a deplasat luîndu-și cu ea prizonierul, propulsîndu-l astfel la suprafață.

EROAREA GENETICIANULUI

Albine agresive care atacă tot ce întîlnesc în cale în pampasul argentinian și pădurile tropicale aflate de-a lungul Amazonului.

În ultimul timp, revista americană „Times" adresează țărilor latino-americane în S.U.A. un apel mai puțin obișnuit : unirea eforturilor în lupta împotriva... albinelor. Dar despre ce este vorba ?

În anul 1956, geneticianul brazilian Worwick Kerr, a hotărît să lanseze o nouă specie de albine prin încrucișarea albinelor africane, caracterizate printr-o înaltă productivitate, dar instabile, cu cele europene, pașnice, dar care dau o cantitate mică de miere. În timpul hibridizării însă, au năvălit, cu totul întîmplător, peste 20 de roiuri, care încrucișîndu-se cu albinele aflate în fază de experiment, s-au răspîndit apoi cu mare repeziciune. Noua specie, denumită specie braziliană nu a căpătat însă nici una din însușirile prevăzute de geneticianul Kerr. Ele se caracterizează prin agresivitate, încăpățînare, vagabondaj, trăsături specifice albinelor africane.

Potrivit datelor oferite de Academia națională de științe și Comitetul național pentru cercetări din S.U.A., acestea au „acaparat" spațiul aflat între pampasul argentinian și pădurile tropicale de la Amazon. Milioane de albine braziliene se deplasează spre nord cu peste 300 km. pe an, distrug în drumul lor coloniile albinelor pașnice, creînd pierderi irecuperabile apicultorilor, atacă animalele lipsite de apărare sau chiar pe om.

„Times" își manifestă îngrijorarea și consideră că dacă albinele se vor răspîndi cu aceeași viteză, în următorii zece ani ele vor acoperi toată America de Sud și vor invada America Centrală. Drept urmare, Academia de științe din S.U.A. a propus, printre altele, limitarea lor prin încercarea de a se obține o specie de albine corespunzătoare dorinței lui Worwick Kerr.

SPIRALE

PĂCATELE POEȚILOR

de Eugen BARBU

Citesc în medie 10—12 volume de poezie pe săptămînă pentru a alege un „subiect" pe care să-l pun pe calapod. E mult și întristător. Se scrie enorm, se publică irresponsabil. Comparați cîte volume de versuri apăreau în epoca de aur a liricii noastre (mă gîndesc la timpul în care se întreceau Bacovia, Blaga, Arghezi și Barbu) și cîte broșurele și plachete lipsite de orice semnificație risipesc cerneala și hîrtia în anii noștri. Știu că există teoria că trebuie experimentat mult, dar se și improvizează mult, un mimetism ieftin naște galaxii de poeți după alte galaxii. A apărut discursul liric, interminabil, logoreea de cuvinte bătute și răsbătute în coadă ; poezia de dragoste s-a transformat într-o șaradă ca și așa zisa poezie filozofică, cea mai neagră din toate invențiile anilor noștri și poate și cea mai absurdă. Un poet politic de mare talie nu avem, un pamfletar cu vers de foc visăm de mult și el se lasă așteptat. Poezia politică trebuie să fie monumentală, dominată de un sentiment uriaș, să aibă o patimă nebună în ea și să răscolească conștiințele. Să mai așteptăm. Deocamdată să vedem cu ce se distrează poeții ? Poeții scriu, cum face Constantin Abăluță în volumul „Piatra și alte poezii", unde nu s-ar spune că nu am găsit și lucruri notabile, dar ce ne facem cu aberațiile de genul : *„dacă te-am iubit în letargie / în zilele marinarilor înecați pe ocean / dacă pentru toate mișcările tale / mă adresam ierbii celei mai neajutorate / și zidurile dărăpănate prin care copiii priveau ca prin ochean / dar ce să mai spun de mîinile mele / care-ți erau supuse armate"* etc. (Dacă te-am iubit). Poemul „Zece" sună cam așa : *„opt din nouă seara și ceilalți / pe partea neauzită a falezei / rememorîndu-și cîte o mînă / zile se zăresc prin cosul pieptului / atunci cînd țipă celmare pe stîncă / și putrezesc în cerc mîinile auzite / ale celorlalți"*. Aici numai versul final mai salvează cîte ceva.

Iată și „Candelabru" la fel de inventiv în gogorițe : *„în ceasurile dintre două ramuri de salcie / apa pe malul celălalt cum pescuiește / o umbră roșie și tu / apropii iar plopii din insulă / cu lacrimile / inventezi serile în candelabrul mare / plin cu greeri negri care-au urcat mai greu ca noi / măcar acum în mansardele acestea / sub țipătul păunilor"*. Frumos ar fi al doilea vers și al treilea sau *invenția serii din candelabrul cel mare*, dar restul este stăpînit de un arbitrar fără limită și dorința de a epata dărîmă totul. Poemul „Boală" trădează aceiași risipă de lucruri ce nu se conjugă : *„astă seară nu am mîncat nimic / mîine nu mă duc la servici / am cumpărat o pisică / și-aștept să se-ntîmple ceva / de forma triunghiulară a noului venit / aștept ca lîngă o urmă de bici / ca lîngă parastasul ciupercilor otrăvitoare / desigur așteptarea e-n mine / ca o icoană pe sticlă / și poate c-ar mai trebui / puțină dragoste / să-umble-n virful degetelor pe liniile negre / ce închid chipul sfinților apatici / desigur n-ar strica s-o ai / și ce-ar strica s-o ai / poate fi îndreptat la loc / cu puțină ceară de albine / strecurată-n crăpături / să nu se vadă / cum peștii plutesc morți printre furnici"*. Încercați să citiți de la coadă la cap textul și o să aveți surpriza de a înțelege aceleași lucruri. Dar să vă mai citez ceva din „Vislit" : *„aceste zile ne-a fost dat să le trăim / pe îndelete ca sămînța macilor / urdoarea unor ciuperci de pădure / am depănat-o din tată în fiu / lăsînd un loc doar cît o luntre / adîncă pentru pulberea echinocțiului / o vremuială de capete-mprejur / zgîltîindu-și momelile lor străvezii / pînă departe / și răi pe speteze / crapii sălbatici slăbindu-și legăturile / cu icrele depuse în focarul / orologiilor noastre de tuns viața"*. Ultimul vers este remarcabil, dar ce facem pînă acolo pentru că tot poemul trădează o stare de transă în care rațiunea nu funcționează deloc și invențiunea o ia dracește înaintea inventatorului, distrugîndu-l...

La fel de teribilist este Teodor Crișan cu „Nunțile clipei", dar și el scapă caii cînd ți-e lumea mai dragă, asta în afară de crasa banalitate a temelor, a motivelor piscicole sau animaliere. Din „Nostalgie" : *„Trăim adesea ceva ciudat / o nostalgie după zimbri / un dor după o mină a treia / o pasăre ciugulindu-ne singele / Spinzurați de minutare trecem / din virstă-n virstă / Ne rămîne / să căutăm în apă apa..."*. Din „Autoportret" desprindem catrenul : *„Iau munții-n pas, beau văi, busolă n-am / iar turmele s-au răzlețit pe plai / și clinele cum latră parcă vuie / cor de îngeri coborît din rai"*. Cînd nu întîlnim trăsnăi, ne plictisim. Vorbe lîngă vorbe, nici o stare de grație, totul școlărește ca în „Înnebuniți de primăvară" : *„De dorul apei am migrat în pești / la gust sărutul este cer în sare / urechea vede vîntul cum se naște / în pînze de corăbii. Pe mare / vom pleca-n tangaj spre alte / strînse-n noi și-albastre continente / cu anotimpuri lipsă și cu ore / de frumusețe — cercuri indecente / Să pornim cît marea cheamă nava / și pescărușii au în aripi vînt / arderea o să se-ntîmple-n urmă / ca-ntotdeauna, rotunjind pămînt / secată, de pe punte, dimineața / roua vom jertfi în gînd de mori / măcinînd grăunțe de iubire / înnebuniți de primăvară pînă-n flori"*.

Vă mărturisesc că am tentația ca de data viitoare să pun alături de numele autorului și pe cel al redactorului de carte. În felul acesta responsabilitățile se vor împărți pentru că mie mi se pare că tocmai toleranța celor ce dau drumul la tipar unor astfel de fleacuri, duce la inflația masivă de netalent pe care o constatăm numai, dar nu reușim s-o întrerupem.

CULORI

ȚUCULESCU (I)

de Aurel Dragoș MUNTEANU

Oricită îndreptățire estetică ar avea arta lui Țuculescu și oricît prestigiu în fața publicului, nu mi se pare lipsit de interes a discuta unele obiecții, curente de altfel în lumea plasticienilor de formație bucureșteană, cu atît mai mult, cu cît nu le acordăm nici o îndreptățire, iar circulația lor ni se pare a fi un act de impietate față de memoria artistului. Dintotdeauna, îndoiala și scepticismul au avut însă o viață a lor, și cel mai bun mijloc de a le curma acțiunea a fost tocmai supunerea lor la lumina tare a controverselor.

Se întîmplă ca fenomene de primă mărime în istoria artelor să fie revelate mai greu sensibilității comune. De multe ori intervin factori ajutători, cum sînt publicul diferit sau personalitățile unui alt domeniu, avînd ochiul mai proaspăt și sensibilitatea netocită de obișnuință. Faulkner era un scriitor provincial și cu o presă „rea" în Statele Unite, pînă la traducerea lui în franțuzește și la elogiul nemăsurat pe care i l-au adresat Malraux și ceilalți, descoperind concetățenilor săi un univers dominat de Moira travestită în termeni polițiști. În artele plastice, au jucat întotdeauna un rol însemnat cercurile literare, mai capabile de entuziasm și de adeziune, după cum Ion Marinescu a făcut pentru poezia lui Marin Sorescu tot atît de mult ca și un critic devotat. Este firesc la urma urmei, nu avem decît de cîștigat dintr-o asemenea comunicabilitate.

Pictura lui Țuculescu venea într-un climat saturat de autorități, uzurpînd gloria unor plasticieni care „trudiseră" în fel și chip pentru notorietate. Am citit în anii primelor expoziții de după moartea sa destule articole răutăcioase, căutînd să sugereze o falsă antinomie între universul cutreierat de obsesii, între șerpii amenințători din pînzele sale și realitatea din jur, dominată de pathos constructiv și de emulație politică. Îmi amintesc de articolul unui profesor universitar, exprimînd regrete că Țuculescu face așa și pe dincolo, publicat dacă nu mă înșel în fosta Gazetă literară ! Nu-mi venea să cred că în clipa de mare emoție cînd se revelase prezența unui atît de mare și de important pictor, vocile prejudecăților se făceau încă auzite cu putere.

S-a spus apoi că Țuculescu este pictor diletant și că faima lui s-a răspîndit mai ales la necunoscători, că nu-și construiește bine spațiul plastic și că n-a cunoscut nici cele mai elementare noțiuni de tehnică. La atîta trufie profesională am putea răspunde că el s-a născut pictor , ca Atena, zeiță războinică, ieșind din capul lui Zeus îmbrăcată în armură. În Evul Mediu se credea că sfinții, avînd parte de privațiuni și adesea de moarte de martiri, fiind uneori în conflict cu biserica vizibilă, sînt de-a dreptul episcopi în cea invizibilă, creată de viziunea eshatologică a lui Dionisie Areopagitul. Țuculescu nici n-avea nevoie de prea multe elemente ale vreunei scolastici artistice, deși practica anilor de început și înverșunarea cu care a lucrat pe urmele marilor maeștri contrazic supoziția noastră. Beneficiind și de ambiția și încurajările unei soții devotate, Țuculescu a „bătut", ca să zic așa, muzeele Europei ,studiind în „academia" marilor opere și în atmosfera lipsită de îngăduință a celei mai severe judecăți : timpul cernut peste pînzele înaintașilor.

De unde au pornit totuși obiecțiile și ce justificare pot ele avea, fiindcă ar fi exagerat să presupunem că toată lumea este de rea credință ? Din păcate, nu s-a observat că elementul caracteristic, acea coborîre a motivului în prim plan, hipertrofierea lui prin pastă și efectul de șoc, pentru omul obișnuit cu organizarea clasică a pînzei, provin dintr-un domeniu plastic frecventat de noi toți : scoarța oltenească. Cunoscîndu-se pasiunea lui pentru arta populară și cercetîndu-se influența asupra motivelor din pericioara „totemică", am uitat cu toții că cea mai importantă experiență și învățătura cea mai adîncă a lui Țuculescu au fost de natură plastică. Dramaturgul Mihail Davidoglu îmi povestea că Țuculescu era un obișnuit al casei sale datorită multelor covoare pe care le posedă. Le-am văzut și eu, sînt niște piese de mare frumusețe, avînd culorile obosite, stinse, o viață vegetală (notez în treacăt că am descoperit cu acest prilej pînzele lui Davidoglu jr., un tînăr înzestrat și plin de apetituri neobișnuite). Autorul Porții infernului stătea ore în șir, mînglind țesătura scoarțelor de pe divanuri, îmbătat de armoniile meșterilor populari.

În al doilea rînd, orice tensiune neobișnuită, o încărcătură emoțională mai mare, cum au fost dominantele pictorului nostru, impun la rîndu-le stricarea convențiilor și nerespectarea codului plastic tradițional. Nu am nici o îndoială că din acest punct de vedere se pot aduce lui Țuculescu numeroase și severe critici. Pictura sa abundă în stîngăcii, artistul nu a „știut" o mulțime de lucruri și uită din cînd în cînd o imaginară tablă a înmulțirii pentru pictori. Adevărul lui era însă mult mai teribil, imposibil de încăput în aritmetica simplă a multor contemporani. Lipsit de acuratețe, are în schimb o forță de vulcan. Ignorant în multe aspecte tehnice, posedă instinctul sigur al geniului.

Cel mai edificator ar fi să urmărim un singur aspect, demn de toată atenția, sub specie artistică în general. Există pictori minori cu subtilitate psihologică de invidiat, capabili să urmărească umbra unui sentiment și floarea fugară a surîsului pe chipul doamnelor frumoase sau al unui bărbat cuceritor. De cele mai multe ori virtuozitatea lor întrece orice așteptări, fiind posesori de diplome prestigioase cu îndelungi șederi în ateliere ilustre. Ceea ce le lipsește este coerența unui univers, amploarea mijloacelor și forța de a închega o lume. La fel se întîmplă și în literatură. Cele mai serioase obiecții se pot face scriitorilor importanți. Am citit undeva o analiză a lui Flaubert, celebru ca stilist, unde se demonstra nici mai mult nici mai puțin că scria incorect franțuzește. Orice romancier de mîna a doua este perfect din acest punct de vedere. Artistul adevărat se cunoaște prin capacitatea de a da viață materiei sale, de a structura imagini esențiale, chiar dacă imperfecte, ale lumii celei mari. Vin apoi epigonii și desăvîrșesc în amănunt ! Țuculescu a dat o formă pură angoasei sale, ridicînd la universalitate cîmpurile românești, simbolurile naționale și întreg universul spiritual carpato-dunărean. Lumea lui este cercetată de ochi din adîncuri, ce-și păstrează toată semnificația, chiar dacă nu sînt dați cu rimel, pe gustul nu știu cărui făcător de modă. Ei vorbesc de trecerea și petrecerea firii, de lucrarea ce se țese în fiecare dintre noi.

● **NU DEMULT,** tînărul solist **Mircea Florian** (în foto), a prezentat la T.V., în cadrul unei „Seri de poezie" transmisă de la Muzeul Storck, două noi compoziții : „Uite, cam așa sentîmplă, citeodată" și „Sporul din palmă", care se adaugă unui alt cinteo ce se bucură de un frumos succes în Top-uri : „Opțiune pentru pace" sau „Declarație despre problemele păcii și ale războiului". Mircea Florian, care trebuia să ne reprezinte la Festivalul „Intertalent" (R.S. Cehoslovacia), lucrează, la Centrul de calcul al D.C.S., la elaborarea unor programe care să permită utilizarea calculatorului ca partener în creație, în compoziția muzicală. M. Florian (cibernetician de profesie) are în plan elaborarea unei „lucrări ritmice pentru baterie"

● **TÎNĂRA CÎNTĂREAȚĂ** de muzică ușoară **Mariana Caroli** (în foto) a debutat în urmă cu aproape trei ani. Au urmat o serie de apariții pe scena Teatrului „C. Tănase" (în spectacolele „Sonatul lunii", „Vacanță muzicală", „Și femeile joacă fotbal") și pe micul ecran (îndeosebi în emisiunile pentru tineret). După turnee la Istanbul (1971) și R.D.G. (1972), Mariana Caroli (care a absolvit anul trecut Școala populară de artă) a întreprins, în martie 1973, un turneu în R.F.G., sub egida Ministerului Turismului. În săptămînile următoare o vom putea asculta la radio cu cîteva melodii de muzică ușoară românească în primă audiție. Aparițiile în emisiunea T.V. „Portativ'73", precum și cele de la barul „Calypso" din stațiunea Venus—Mangalia Nord vor preceda noi turnee — în Iugoslavia și R.F.G. (în timpul verii).

— Se pare că sînteți printre scriitori, deținătorul unui record : 850 de autografe, la lansarea „Sfîrșitului babic" ! De ce credeți că vă citește lumea ?

— În primul rînd, pentru interesul documentar al cărților mele : încerc să spun lucruri care se spun în literatură mai rar ; în al doilea, pentru că aceste cărți sînt sincere ; în al treilea pentru că se zice că ar fi captivant scrise. O calitate care, vă rog să mă credeți, nu e un dar de sus ! Ca să scriu o singură pagină „captivantă", am rupt nenumărate pagini plicticoase... Oare de ce criticii, cînd scriu despre cărți, nu se referă și la această calitate ? Mulți m-au felicitat fiindcă am reușit să-i interesez pînă la ultima pagină. Criticii, se știe, citesc atît de mult, încît au o adevărată „greață de citit", astfel că asemenea declarații nu sînt lipsite de semnificații. În scris însă, ele au fost reluate rar. Ceea ce dovedește că unii nu apreciază tocmai calitatea nr. 1 a romancierului : tensiunea epică.

MICA ENCICLOPEDIE

Un an și foarte multe... ceasuri

de L. SĂRĂȚEANU

Anul 1572 s-a înscris în istorie cu o pagină de sînge. În acel an, în noaptea de 24 august, din ordinul regelui Carol al IX-lea a avut loc măcelul în masă căruia i-au căzut victime, după unii citeva sute de mii, după alții o sută de mii de protestanți francezi. Tot din acel an, al „nopții Sfîntului Bartolomeu" a început emigrarea acelor protestanți care scăpaseră cu viață și care s-au refugiat pe unde au putut. Unii s-au așezat dincolo de Rin, în Renania, alții au ajuns pînă departe în Africa de sud, constituind unul dintre elementele din care s-a născut populația burilor și, în sfîrșit, alții s-au așezat prin sătulețele și orășelele elvețiene. Hărnicia acestor oameni, iscusința lor în meșteșuguri i-a făcut să determine (acolo unde s-au așezat), progresul unor domenii de activitate în care ei excelau din tată în fiu.

Azi, Elveția este socotită drept principala furnizoare de ceasornice ale lumii. Marinarii și aviatorii navighează — cei mai mulți — măsurînd timpul pe cadrane elvețiene. Sportivii își calculează performanțele pe cronometre elvețiene. În multe locuri, ora exactă este hotărîtă tot de mașinării elvețiene. Toate acestea, ar putea determina părerea că industria ceasornicelor s-ar fi născut în mica țară central europeană străjuită de doi plăieși semeți ai Europei : Alpii și Munții Jura. Și, totuși, lucrurile nu stau așa.

Mașinăriile de măsurat timpul erau cunoscute și de antici. După cum știm cu toții, la început, ele nu aveau decît forma rudimentară a unui cadran solar. Cînd s-au perfecționat, au devenit „sabliere", adică niște dispozitive cu două recipiente, comunicînd între ele printr-un tub subțire. Nisipul, care umplea unul din recipiente, trecea prin tub în celălalt. Oamenii măsurau timpul după cantitatea de nisip scurs. Sablierele mai evoluate și în care, între altele, nisipul era înlocuit cu apă, au devenit „clepsidre". O astfel de clepsidră, dar mult mai complicată, a fost trimisă de vestitul Carol cel Mare califului Harun al Rașid al Bagdadului. Mecanismul era bazat pe scăderea nivelului de apă, iar cadranul avea 12 ușițe corespunzătoare celor 12 ore. Fiecare portiță se deschidea la ora respectivă, lăsînd să cadă niște bile pe un tambur de bronz. La cea de-a 12-a ușiță, apăreau 12 mici călăreți care, făcînd turul cadranului, închideau toate portițele. Pînă în secolul al X-lea acest strămoș al orologiilor a fost socotit „ultima expresie" a progresului în materie de aparate de măsurat timpul. Dar, în acel secol, călugărul Gerbert a descoperit că, dacă atîrnă o greutate de un lanț, poate mișca mașinăria. Așa s-au născut pendulele cu greutăți, pentru ca în cel de-al 12-lea secol să apară și roata dințată.

Toate acestea n-au însă nimic de-a face cu Elveția. Mai mult, locurile europene unde s-au dezvoltat meșteșugarii prieepuți să facă orologii au fost aiurea. În tot Evul Mediu, centrul meseriașilor ceasornicari a fost orașul Nürnberg.

Istoricește, momentul apariției „orologeriei" în Elveția este consemnat la 100 de ani de la noaptea Sfîntului Bartolomeu și anume în anul 1679, cînd un lăcătuș-francez, Daniel Jean Richard, a fost adus la Geneva anume pentru a repara un ceas. El a găsit într-un sătuleț din Munții Jura — Le Locle — pe urmașii protestanților refugiați și care se dovedeau iscusiți în tot felul de meserii ale răbdării și migalei. Aici, la Le Locle, el a pus bazele unor ateliere meșteșugărești, în care lucrau, la început, bijutierii, și care, învățînd și „mecanica" fină, au pornit să făurească ceasornice perfecționîndu-le continuu, fiecare generație de meșteșugar transmițînd secretele copiilor care preluau și meseria. Din secolul al XVIII-lea, la Le Locle au început să se construiască și primele cronometre pentru navigatori. Azi, toți cei ce poartă la mînă un „Doxa" sau „Zenith" recunosc ,implicit, și meritele inițiatorului industriei din fostul sat, Le Locle, devenit azi oraș înfloritor : francezul Daniel Jean Richard.

Alte mici așezări din Munții Jura, (La Chaux-de-Fonds, Saint-Imier, Tavannes) au urmat exemplul, întocmai ca și orașe ca : Geneva, Neuchâtel, Bienne, Schaffhausen, ajungînd la producții de rafinată finisare, — azi pe bază electronică — și făcînd ca Elveția să realizeze aproape 45 la sută din producția mondială de ceasornice, adică peste 70 de milioane de exemplare anual. Iată de ce, atunci cînd francezul Richard a venit la Geneva, chemat să „pună la punct" un ceas stricat, el a putut declara, după reparație, că a lăsat o mașinărie într-un ...ceas bun.

Între 30 mai — 2 iunie a avut loc cea de-a opta ediție a Festivalului „Bratislavská lyra". Țara noastră a fost reprezentată în concursul internațional de Doina Badea, iar formația „Phoenix" (în foto, pe scena festivalului) a susținut un recital „hors concours". La sfîrșitul lunii august, grupul timișorean ne va reprezenta la Festivalul internațional de la Sopot (R.P. Polonă), de astă dată în concurs.

Un autor, o carte

ROMANCIERUL CAPTIVANT

de Boris BUZILĂ

Petru Popescu este un romancier la pîndă. La pîndă de subiecte și de personaje. Tot ce există pe lume, dacă există și pentru el și dacă-l sensibilizează, există pentru a deveni pagină scrisă.

A trăit, în adolescență, drama unei morți în familie pe care romanul „Prins" a preluat-o, amplificînd-o, ca o cutie de rezonanță. A făcut armata și evenimentul a determinat geneza unei cărți, nu de reportaj, nu de memorii, ci un roman : „Dulce ca mierea e glonțul patriei". A urmat o școală de șoferi amatori și nu... va scrie un roman despre „bovarismul zilelor noastre care este automobilul", pentru că l-a și scris, pentru că este gata să apară. Îmi spune acum că a cunoscut mulți activiști de partid, că ar vrea să scrie un roman despre ei. Despre activiștii din domeniul propagandei.

Ochiul său (epic !) este scormonitor și ager, curiozitatea trează și incisivă („cum s-a întîmplat, cum s-a putut întîmpla ?!") literatura pe care o face se pune în serviciul acestor atribute temperamentale devenite, în ceea ce-l privește, proprie metodă de creație, în serviciul curiozității benefice și al sincerității, calitate căreia îi acordă drept de suveranitate nu numai în cetatea moravurilor ci și în aceea a literaturii.

Eram, cînd am stat de vorbă, zilele trecute, după lectura proaspătă a noului său roman „Sfîrșitul babic". Nu-mi doream un dialog profesional (interviu!) care să-i flateze orgoliul teoretic (pentru amatorii de așa ceva trimiterea la volumul eseistic „Între Socrate și Xantipa" este binevenită). A fost însă ceea ce ne-am propus : o investigație în „secretele" ultimei sale cărți. „...Mă mir că nimeni n-a băgat de seamă pînă acum dubla polaritate a romanului, sub raportul simbolisticii sale, îmi spune Petru Popescu. Prima parte poate fi socotită un eseu epic, o meditație asupra unor evenimente politice, a doua este o poveste de dragoste și „detectivă", ambele episoade fiind gîndite însă într-un raport — n-aș spune antitetic, ci de simetrie, devenindu-și, unul altuia, oglindă și metru de comparație. De pildă, ceea ce este cimitirul în prima parte, devine în a doua via, iar colonelul, pandantul lui Iancovici.

O să mă întrebați, poate, ce legătură de subtext poate exista între tristul lăcaș al morților și tradițional vesela podgorie. Sînt două nuclee sociale și etnice deosebite : unul închis în sine, refuzîndu-și cu obstinație contactul cu lumea exterioară, altul cum nu se poate mai „receptiv", trăind frenetic, cu o voioasă, irresponsabilă aproape, „disponibilitate" procesul de rapidă „adaptare", al cărui nume este de fapt oportunismul, în speță oportunismul artistic, apărut într-un moment istoric determinat, astăzi de domeniul trecutului.

— Este vorba, mai precis, de oameni care foloseau pseudoarta lor pompieristică pentru a-și asigura profiturl. .

— Întocmai. Mă gîndesc, acum, că dacă s-a trecut cu vederea relația organică dintre primul și al doilea „versant" al romanului e în fond un semn bun. Înseamnă că am reușit să evit contrapunerea ostentativă, maniheistă, între cele două medii.

— Observam, la lectură, prezența unor motive itinerante, trecînd de la un roman la altul. Simplu accident, sau premeditare ?

— Depinde ! Să mă explic. Cînd am scris „Prins", eram încă foarte zdruncinat de moartea fratelui meu. O realitate cumplită, care mi s-a revelat la 15 ani, o virstă cînd ești îndemnat cel mai puțin să te gîndești la moarte. Am intrat atunci într-o stare depresivă, combinată cu o acută ipohondrie ; credeam că nici eu n-o s-o mai duc multă vreme. Moartea ca obsesie apare însă din ce în ce mai rar în scrisul meu : ea devine un motiv intelectual, un mod de a moraliza pe erou. Am însă alte subiecte care mă preocupă pînă la manie.

— Care anume ?

— De pildă armata. Armata ca factor civilizator și de educație ! E o experiență în care, pe nedrept, artiștii nu mai cred. Eu unul nu refuz ideea unei puneri în discuție, la modul **programatic** a problemelor legate de destinul celor ce au trecut prin armată, așa cum am făcut în „Dulce ca mierea", cum fac și în „Sfîrșitul babic", cum voi mai face, probabil.

— Iată că am intrat, pe nesimțite, într-un domeniu nevralgic, „minat". S-a susținut, de către unii, că proza lui Petru Popescu are un caracter prea „demonstrativ", și iată că în cursul discuției am folosit o terminologie care ar putea să dea apă la moară acestei acuze...

— Ce-ar putea fi jenant în faptul că urmăresc, în proza pe care o scriu, niște demonstrații? Sînt un pasionat de idei, cred în aceste idei, cu patos, încerc să le demonstrez, poate într-un chip prea ambițios. Această convingere implică o anumită „esențializare", pe care nici un scriitor și nici o literatură nu și-au refuzat-o vreodată. După cum se știe, simplificînd la maximum, se poate vorbi de o literatură care **propune** o lume (pe planul ficțiunii artistice, firește) și alta care **reproduce** o lume. Ei bine, eu mă număr, după cum lesne se poate vedea, printre cei ce cultivă specia din urmă, și pentru a reproduce lumea pe care o cunosc din proprie experiență sau dintr-o experiență mediată (vezi „Sfîrșitul babic") am nevoie de o „punere în scenă", îmi trebuie personaje cu o funcționalitate precisă, adevărați piloni într-o construcție dată. Unele din ele pot fi **personaje-specie,** (avînd deci o netă însușire de simbol), altele personaje riguros individualizate, altele pot aparține unor categorii tipologice determinate. Pentru că, de cînd se scrie proză, s-a apelat la un repertoriu tipologic relativ redus : tipul **inspiratului,** al **căutătorului,** al **realistului** aplicat și metodic ș.a.m.d., e normal ca orice model nou să întîmpine și anumite suspiciuni.

GILBÈRTE

Ce vrea să zică, în fond, chemarea în materie de artă ? Definițiile sînt nesatisfăcătoare, exemplele vorbesc mai clar. Revine în gînd imboldul tainic care l-a smuls pe Paul Gauguin, cuadragenar liniștit și cap de familie, din tabieturile unei vieți de funcționar model cu serioase perspective de avansare în ierarhia bancară, pentru a-l azvîrli în virtejul căutărilor inovatoare din pictură : schimbare violentă de destin, de ideal, de meridian geografic, de ax moral. Fiind un caz-limită, extensia semnificațiilor asupra altor descoperiri tîrzii de vocație artistică trebuie operată cu rezervă. Dar se poate reține ideea că autenticității talentului nu i se poate opune nimic definitiv, că ocolurile de viață anodină, oricît de prelungite, nu fac decît să acumuleze o forță de compresiune direct proporțională cu intensitatea revelației finale.

În acest început de vară, prea sărac în soare, memoria afectivă prelungește în ambianța bucureșteană explozia solară din picturile pe sticlă care, găzduite în holul Bibliotecii Centrale Universitare, a oferit publicului surpriza întîlnirii cu un artist de o factură singulară : Gilbèrte. *Pictură visată*, așa se subintitula expoziția și trebuie spus că rareori definirea creației de către autorul ei are parte de o formulă atît de cuprinzătoare și de exactă în același timp. Gilbèrte ne-a dăruit într-adevăr imaginile, culorile și luminile unei feerii de vis : ceea ce însă nu înseamnă că a pus pavăza pleoapelor între ea și lume, ci numai că lumea a fost citită cu o fermecătoare libertate a spiritului, cu deliciu și candoare, ca în ziua dintîi a cunoașterii. Simți că dacă lumina are atîta transparență și ingenuitate, dacă mingiile și transfigurează atît de bogat contururile realității, este pentru că pictorița a receptat-o cu o bucurie curată, pură, de copil rătăcit pentru prima dată între minunile iarmarocului cosmic. Acolo un magician amestecă toate florile de pe pămînt și obține altele noi, nemaivăzute, flori ignorate de botanica terestră și totuși perfect plauzibile în mirarea cu care ne examinează la rîndul lor pe noi, locuitorii pămîntului. Acolo arborii sînt rezultatul insolitei încrucișări dintre un astru și o catedrală, altminteri nu s-ar explica solemna dar totodată familiara plutire pe un cer tangibil a coroanelor de copaci fascinanți și prin răcoare, și prin strălucire. Acolo, în sfîrșit, culorile vin unele lîngă altele și rămîn așa într-un joc celest, potrivindu-se fără efort de parcă sticla-suport ar fi un fragment dintr-o sferă aristotelică de cristal, în acel sistem cosmogomic explicînd, cu sublimă naivitate, armonia lumii.

Un estetician, un cronicar de artă plastică poate detecta, desigur, în opera Gilbèrtei diverse procedee și tehnici de execuție, poate semnala în ce măsură impresiile privitorului se datorează însușirii de către pictoriță (cine știe cu cîte dibuiri, cine știe cu ce caznă) a legilor interne — și desigur severe — alcătuind infrastructura meseriei. Dar profanii, între care mă prenumăr, nu vor să rețină decît totala degajare a acestor peregrinări pe tărîmul visului, decît spontaneitatea acestor fantezii intens lirice, decît îmbogățirea spirituală la care te face părtaș acest penel tulburător de sensibil. Gilbèrte a ascultat de o chemare mai presus de ea și, dacă i-a fost întîi teamă, dacă a cunoscut apoi multe ceasuri de îndoială, dacă se ține mereu la o parte de rîndurile profesioniștilor artei plastice, dacă suride cu modestie la poarta visurilor ei colorate, din toate acestea cîștigat a ieșit frumosul care și-a anexat noi teritorii de miracol, acolo unde fusese bănuit, de către cei-ce-nu-știu-să-vadă, un ses cu dezolare.

Ștefan IUREȘ

Filmele lunii iulie

● **DINCOLO DE NISIPURI — Casa de filme Unu, realizat în Studioul Centrului de producție cinematografică „București" ; scenariul : Fănuș Neagu, după romanul „Îngerul a strigat" ; regia : Radu Gabrea ; imaginea : Dinu Tănase ; muzica : Tiberiu Olah ; decoruri : Helmuth Stürmer ; costume : Doina Levința; sunetul: ing. Andrei Papp ; montaj : Yolanda Mîntulescu; cu: Dan Nuțu, George Constantin, Mircea Albulescu, Emil Botta, Gina Patrichi, Violeta Andrei, Vasile Nițulescu , Gheorghe Dinică, Ernest Maftei, Constantin Rauțchi, Șt. Mihăilescu-Brăila, Ștefan Radof, Alexandru Herescu.**

● **...ȘI SALUTĂ RÎNDUNELELE — producție a studiourilor cehoslovace ; ecran normal, color ; scenariul și regia : Jaromir Jires ; imaginea : Jan Curik ; muzica : Lubos Fiser ; cu : Magda Vasaryova, Viera Strinakova, Julius Vasek. Filmul reface destinul tragic al unei tinere luptătoare din rezistență, Maruska Kudenkova.**

● **TE AȘTEPTAM, FLĂCĂULE — producție a studiourilor sovietice ; cinemascop, alb-negru ; scenariu : Andrei Mihalkov-Koncialovski, Eduard Tropinin ; regia : Ravil Batirov ; imaginea : Traiko Eftimovski ; muzica : R. Vildanov ; cu : Nabi Ganiev, Aleksandr Lenkov, Marina Neclova. Film pentru tineret.**

● **JUCĂTORUL — coproducție a studiourilor sovietice și cehoslovace — normal, color ; scenariul : M. Olșevski, după F. M. Dostoievski ; regia : Aleksei Batalov ; imaginea : D. Maschiev ; muzica : O. Karavniciuk ; cu : Nikolai Burlizov, Tatiana Ivanova, Liubov Dobrjanskaia, Vsevolod Kuznețov. Ecranizare a romanului dostoievskian.**

● **JANDARMUL LA PLIMBARE — producție a studiourilor franceze, 1970, color, cinemascop ; scenariul : Jacques Vilfrid ; regia : Jean Girault ; imaginea : Pierre Montazel ; muzica : Raymond Lefebvre ; cu : Louis de Funès, Michel Calabru, Jean Lefebvre, Christian Karin, Guy Grosso. O nouă comedie din seria aventurilor brigăzii din Saint Tropez.**

● **LA RĂSCRUCE DE VINTURI — producție a studiourilor engleze, 1971, normal, color; scenariul : Patrick Tilley, după romanul cu același nume de Emily Brontë ; regia : Robert Puest ; imaginea : John Coquillon ; muzica : Michel Legrand ; cu : Anna Calder-Marshall, Timothy Dalton, Harry Androws, Pamela Browne. Ecranizare a celebrului roman publicat în 1847.**

● **TU, EU ȘI MICUL PARIS — producție a studioului Defa Berlin ; cinemascop ; scenariul : Rudi Strahl, Werner W. Wallroth ; regia : Werner W. Wallroth ; imaginea : Hans Jürgen Kruse ; cu : Evelyn Opoczynski, Jaecki Schwarz, Jürgen Frohriep, Christa Lehmann. Un film inspirat din viața tineretului.**

● **UN OM ÎN SĂLBĂTICIE — producție a studiourilor americane, 1971 : cinemascop ; scenariul : Jack Dewitt ; regia : Richard C. Sarafian ; imaginea : Gerry Fischer ; muzica : Johny Harris ; cu : Richard Harris, John Huston, John Bindon, Prunella Ransome. În jurul anului 1820, un convoi de vînători traversează o zonă populată de indienii din nordul Americii, îndreptîndu-se spre Missouri. O sumedenie de aventuri se succed pe acest drum.**

● **DISTRATUL — producție a studiourilor franceze, 1970 ; scenariul : Pierre Richard, Andre Ruellan ; regia : Pierre Richard; imaginea : Daniel Vogel ; muzica : Vladimir Cosma ; cu : Pierre Richard, Bernard Blier, Catherine Smaie, Maria Pacome. Pierre Richard, excelent actor de comedie în triplă ipostază : scenarist, regizor, interpret într-o companie de calitate.**

● **CU COPIII LA MARE — producție a studiourilor bulgare ; ecran normal, color ; scenariul : frații Mormarov ; regia: Dimiter Petrov ; „Adulții nu au prieteni mai buni decît copiii, pe care nu-i înțeleg întotdeauna, îi trădează adesea și uneori apar ridicoli în ochii lor" — aceasta este ideea dominantă a celor două scheciuri ale filmului.**

● **COARNELE DE AUR — producție a studiourilor sovietice ; cinemascop, color ; scenariul : Lev Potemkin, Alexandr Rou ; regia : Aleksandr Rou ; imaginea : Iuri Diakonov, Vladimir Okunov ; muzica : Arkadi Filippenko ; cu : Raisa Riszanova, Volodia Belov, Ira Cigrinova, Lena Cigrinova. Film pentru copii. Ecranizare pe motivele unui basm din folclorul rus.**

● **FANTOMA LUI BARBĂ NEAGRĂ — producție a studiourilor Walt Disney 1967 ; scenariul : Bill Walsh, Don Dagradi — după romanul lui Ben Stahl ; regia : Robert Stevenson ; imaginea Edward Colman ; muzica : Robert F. Brunner ; cu : Peter Ustinov, Dean Jones, Suzanne Pleshette, Elsa Lanchester, Joby Baker, Elliott Reid, Richard Deacon, Norman Gravowski. Un specialist al filmelor pentru copii și tineret ne oferă o creație realizată sub egida casei Disney.**

● **CARTEA JUNGLEI — producție Walt Disney, 1967, color, normal. Muzical animat. Povestea neobișnuită a băiețelului Mowgli, crescut în jungla indiană.**

ZILE MARI DE VARĂ

de Constanța BUZEA

Zile mari de vară, țărmul prelungește cortul lor de-atîtea ori senin.
Pe nisip, amară umbra unui pește zburător — iluzie de chin.

Jocuri de vacanță,-mpiedecate, stins e sunetul lor cald în infinit.
Cu copiii încă albi, ținuți de mînă, cu învățul firii liniștit.

Valuri vin și nouri ies din casa mării amintind corăbii care-au fost.
Una cu nisipul, noi gîndim profilul lent imaginat și fără rost.

Răsăritul pirgul răcoros ridică scarelui din ce în ce mai mic.
Bărcile par fixe-n ancore de piatră, duse prea departe în nimic.

Citeodată pacea e atît de dulce, citeodată în amiezi așteptî
*Să apară vîntul ca un om albastru, transparent cu falduri largi pe piepți

HOMO SAPIENS • HOMO SAPIENS • HOMO SAPIENS • HOMO SAPIENS • HOMO SAPIENS • HOMO SAPIENS

TEHNOLOGIE

ULTRASUNETELE ÎN PREPARAREA MINEREURILOR

Prof. dr. doc. VASILE P. MIHU de la facultatea de fizică, București și fizicianul IULIU POP de la Institutul de subingineri, Baia Mare au obținut rezultate tehnico-economice valoroase utilizînd ultrasunetele în prepararea minereurilor. Au pus la punct o tehnologie nouă și au realizat o instalație originală brevetată, aplicată în fază industrială.

Ultraacustica — un domeniu asupra căruia vom reveni de multe ori în pagina noastră, pentru că o serie de rezultate obținute (în arii de lucru foarte diferite), prin deosebita eficiență economică înscrisă, constituie cea mai convingătoare pledoarie a utilității practice a acestei științe. Și nu numai atît. Am îndrăzni să spunem, este aici o garanție a realității promisiunilor mari (de utilizare și eficiență) pe care le face.

Ne vom opri astăzi doar asupra unuia dintre rezultatele obținute de prof. dr. doc. **VASILE MIHU**, de la Facultatea de fizică București și fizicianul **IULIU POP** de la Institutul de subingineri, Baia Mare. E vorba de introducerea cîmpului ultraacustic în prepararea minereurilor. Poate ar mai trebui să spunem că se deschide aici o nouă „poartă" spre aplicații. Prepararea minereurilor este un domeniu în care ultrasunetele au fost aplicate în mică măsură, atît pe plan național cît și pe plan mondial. Și pe acest „drum" care începe să se „paveze" cu aplicații, fizicienii români prezintă o tehnologie nouă și o instalație originală brevetată, care, făcînd de altfel și tema unei comunicări la recenta Conferință națională de acustică de la București a suscitat un interes cu totul aparte din partea colegilor români și străini. Era firesc și vom vedea de ce, încercînd să rezumăm pe cît posibil ce reprezintă această valoroasă lucrare științifică și practică.

Prof. dr. doc. **VASILE MIHU** și mai tînărul său coleg din Baia Mare, fizicianul **IULIU POP** ne introduc în temă, făcînd implicit o comparație între procedeul clasic și, de pildă, utilizarea ultrasunetelor în îmbunătățirea tehnologiei flotării mineralelor sulfuroase :

„Minereurile extrase din subteran sau de la suprafață — arată ei — sînt supuse de obicei procesului tehnologic de preparare, proces în urma căruia se separă mineralele între ele. În tehnologia preparării minereurilor prin metoda flotației, minereurile ce sînt măcinate la dimensiuni care permit separarea mecanică a mineralelor, sînt introduse în soluție de reactivi specifici, numiți reactivi de flotație. În acest fel se facilitează separarea mineralelor prin procese fizico-chimice superficiale. Dintre reactivii de flotație utilizați în prepararea minereurilor fac parte și reactivii uleioși nemiscibili cu apa — uleiurile grele — de multe ori poluanți și de asemenea toxici. În procesul tehnologic de preparare prin flotație, reactivii de flotație sînt absorbiți de minerale și ca urmare se creează condiții de hidrofilitate sau hidrofobitate a mineralelor, iar în final, posibilitatea separării acestora. În diferitele faze ale flotării este necesară și desorbția reactivilor de flotație de pe minerale, realizabilă prin introducerea unor noi reactivi de flotație în procesul tehnologic. Față de aceasta, am căutat să introducem ultrasunetele ca factori de influențare în sens pozitiv al procesului tehnologic de preparare prin flotație".

Nu vom intra în amănunte de specialitate. Nu vom vorbi despre numeroasele cercetări și încercări de laborator și despre problemele ce se pun la trecerea de la această fază la condițiile industriale care reprezintă în fapt un „capitol" important de cercetări. O dovadă ? Pornind de la constatarea că în condiții industriale unde reactivii uleioși sînt impuri și, de asemenea, sînt consumați în cantități mult mai mari decît în condiții de laborator s-a văzut că procedeele de emulsionare cu generatoare piezoelectrice sau hidrodinamice clasice sînt neutilizabile. De aceea fizicianul Iuliu Pop a realizat o instalație (brevetată la O.S.I.M. cu nr. 51 351) **„Instalație pentru emulsionarea reactivilor uleioși".** Dintre instalațiile de emulsionare realizate industrial și în stare de funcțiune, se numără și cea de la Flotația Centrală Baia Mare. Care sînt avantajele tehnico-economice obținute prin utilizarea reactivilor uleioși nemiscibili cu apa la Flotația Centrală Baia Mare ? Să notăm : **reducerea consumului de reactivi uleioși cu peste 40%; creșterea extracției de metale pentru cupru, plumb, zinc, aur, argint, pînă la 5%; îmbunătățirea atmosferei în hala celulelor de flotație prin introducerea reactivilor emulsionați direct în celulele de flotație ; îmbunătățirea dozării reactivilor prin reducerea viscozității și a diluției reactivului uleios în emulsie ; reducerea timpului necesar contactului între reactivi și minerale, ceea ce duce la posibilitatea micșorării numărului celulelor de flotație ; îmbunătățirea funcționării filtrelor cu vid ca urmare a reducerii consumului de reactivi uleioși spumanți.**

Dar așa cum arătam la început, este vorba aici nu numai de realizarea unei instalații originale ci și de punerea la punct a unei noi tehnologii.

Autorii ne explică :

„În diferite faze ale fluxului tehnologic de preparare a minereurilor este necesară îndepărtarea diferențiată a reactivilor absorbiți pe minerale pentru a avea apoi o diferențiere în flotarea mineralelor ce în final sînt separate între ele. Față de desorbția clasică (care pretinde introducerea unor reactivi suplimentari în amestecul minerale-soluție de reactivi) am conceput o nouă desorbție. Cu ajutorul ultrasunetelor".

Și de astă dată a fost nevoie de îndelungi cercetări. Mineralele supuse cercetării au fost cele cu pondere economică în bazinul minier Maramureș.

„Rezultatele obținute, constatările făcute — arată autorii — ne-au dus la concluzia posibilității elaborării unei noi tehnologii în desorbția reactivilor de pe minerale. Anume : posibilitatea desorbției lor cu ultrasunete".

Și au introdus-o în fază industrială. Concluzia finală ?

„Analiza rezultatelor obținute prin tratarea concentratului de cupru și plumb în cîmp ultraacustic indică o creștere a conținutului de cupru în concentratul de cupru, a conținutului de plumb în concentratul de plumb și, de asemenea, reducerea plumbului în concentratul de cupru".

Iată așadar rezultate care interesează știința și sînt cu evidență profitabile economiei țării.

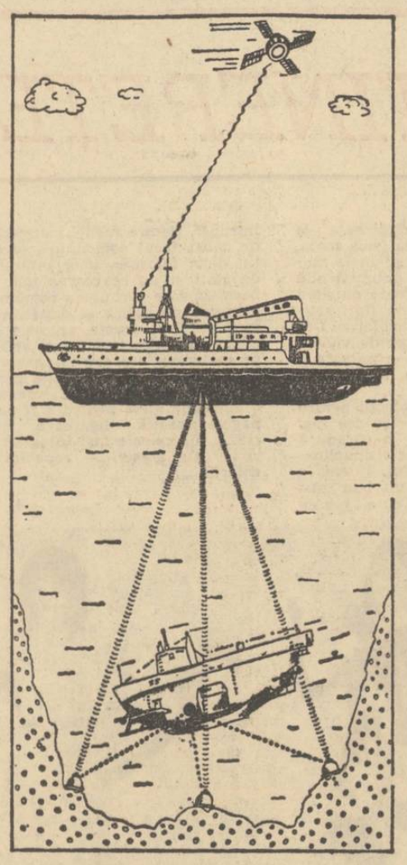

CĂLĂTORIE ÎN INTERIORUL PĂMÎNTULUI

O spectaculoasă premieră mondială. La jumătatea lui iulie, trei nave submarine — Arhimede, Albin și SP 3 000 (o adevărată „farfurie" nu zburătoare, ci cufundătoare) vor „pipăi" magma care traversează crusta terestră. Ce se urmărește în fapt ? Să se obțină dovezi experimentale pentru teoria „tectonicii în plăci" care actualmente revoluționează geofizica. Este teoria care explică deriva continentelor. Geologii acestei formidabile expediții speră să poată explica morfologia Terrei, repartiția epicentrelor seismelor și localizarea lanțurilor vulcanice de la suprafața globului, prin deplasarea a șase plăci tectonice care se „îmbucă" și a căror mișcare împinge continentele sau se „simte" în continente cînd trece pe dedesubtul lor.

Explorarea Famous care este un proiect franco-american, născut la 24 august 1971, tinde deci să „pipăie" motorul acestei „mașini" uriașe care determină deriva continentelor, urmărind fenomenele ce se produc pe marginea unei plăci în formație. Deci întrebările care se pun sînt de ordinul acesta : Ce se întîmplă în interiorul riftului ? Cum se „așază" noile roci ? Se produce un flux geometric, fenomene de activitate vulcanică, seisme ? Cum sînt constituiți versanții unui rift ? Care este natura rocilor ? Zona cufundărilor a fost definită între paralelele 35° și 37° nord și meridianele 33° și 36° vest. Adîncimea maximă : 3 000 m.

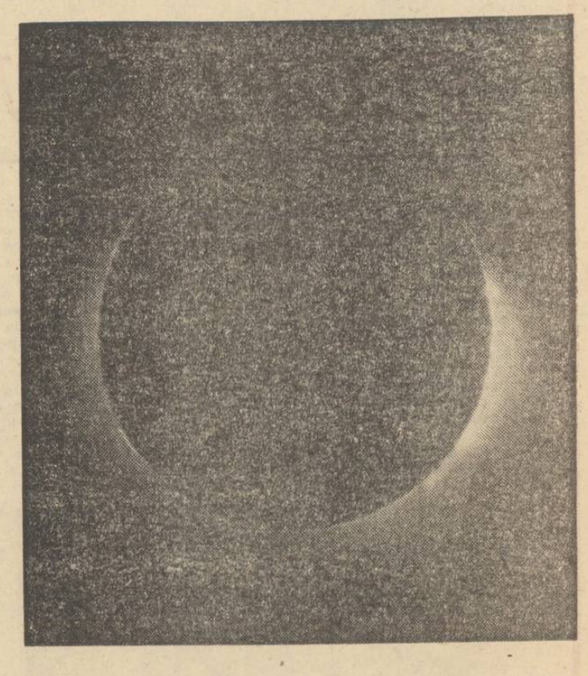

ECLIPSA SECOLULUI!

Unul dintre cele mai grandioase spectacole astronomice va avea loc la 30 iunie. În miezul zilei, la orele 12 și 40, la Fort Lamy, în Africa, cînd Soarele e mai strălucitor decît oricînd... va cobori noaptea. O lumină ciudată va inconjura astrul... Cum vor reacționa oamenii ? Ce vor face animalele surprinse de întuneric ? Fără îndoială însă că și cei mai avizați, specialiștii cerului, vor fi emoționați. Din punct de vedere științific este singurul mijloc natural de a distinge zona exterioară a globului solar — coroana. Aici se manifestă cea mai puternică activitate. Și, în jur, mereu eclipsatele stelute vor profita ca să fie văzute. Din punct de vedere astro-fizic, activitățile stelare vor permite un... nou test al teoriei relativiste a lui Einstein.

Din păcate, spectacolul nu este vizibil decît pe o mică porțiune, dat fiind dimensiunile Lunei, atît de mici față de cele ale Soarelui. Conul de umbră asupra Terrei nu va acoperi decît o fișie de la coasta africană a Mauritaniei la 350 de mile nord de Dakar, trecînd la nord de lacul Tchad pînă la coasta de est a Kenyei pentru a se „încheia" în Oceanul Indian. Au coincis însă de astă dată condiții cu totul deosebite (poziția Lunii și a Terrei în raport cu Soarele) dînd astronomilor satisfacția celei mai lungi eclipse de Soare din acest secol : 7 minute și 4 secunde. Următoarea, de la 11 iulie 1991, vizibilă din Brazilia, va avea 5 minute și 54 de secunde.

BOTANICĂ

REVOLUȚIA ORHIDEELOR

Noua tehnică constă în cultivarea celulelor prelevate din muguri. Aceste celule regenerează orhideele care sînt toate identice. Avantajul este că se pot realiza cópii ale unor varietăți foarte rare.

O tehnică nouă a geneticii botanice a învins imposibilul. Pentru prima oară se pot reproduce cu exactitate capodoperele hibridației orhideelor, care pînă acum nu trăiau decît o dimineață.

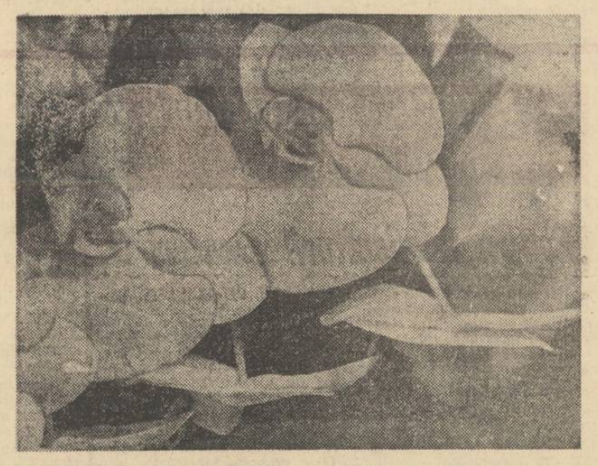

În urmă cu douăzeci de ani, un ghiveci cu orhidee avea aproape valoarea unei bijuterii. Se vindea la Paris cu 10 000 de franci. Un horticultor francez, Michel Vacherot, are în sera sa de la Boissy-Saint Leger, o Phalaenopsis, originară din America de Sud, pe care nu ar vinde-o, spune el, nici cu 13 milioane de franci (vechi) ! De altfel ea a fost remarcată la Londra de către Societatea regală de horticultură care i-a eliberat un certificat-premiu. De ce atît de prețioase ? Se pare că în Europa nu sînt decît aproximativ 75 de specii de orhidee care foarte rar au putut fi cultivate industrial. Majoritatea nu se simt bine în „exil". Speciile exotice se pretează mai bine cultivării în sere. Dar obținerea unei flori cere muncă multă și îndelungată. A obține o floare din sămînță înseamnă opt ani de răbdare. Sau cinci, dacă în mediul de cultură se adaugă fructoză și zaharoză. Prin tehnica semințelor se obțin varietăți noi. Hibridările intra-specifice, realizate în întreaga lume, se cifrează azi la zeci de mii, iar hibrizii, contrar obișnuitului, sînt fertili. De ce contrar obișnuitului ? Pentru că... obișnuit, o specie se definește printr-un grup de indivizi care nu se pot reproduce în interiorul acestui grup. Orhideele sînt însă plante hermafrodite, purtînd în același timp flori masculine și flori feminine. Dar apare o dificultate. Dat fiind multitudinea formelor pe care o are această familie vegetală, doar o anume insectă poate fecunda o anume orhidee. Și în articolul semnat de Pierre Andeol, se amintește uimirea lui Charles Darwin în fața unei orhidee — un Angraecum — a cărui floare seamănă cu pîlnia unui fonograf. Ce fel de insectă poate fi aceea care vizitează o asemenea floare ! ? se întreba Darwin. Mult timp după aceea a fost detectată. Era un fluture uriaș, a cărui trompă măsura 20 cm în lungime.

Problema horticultorilor de a cultiva orhidee a căror floare să trăiască mai mult de o dimineață și să se obțină serii identice părea o imposibilitate. A fost învinsă de un cercetător de la Institutul francez de cercetări agronomice, GEORGES MOREL. El a reușit să obțină copii identice, printr-o tehnică nouă. Nu pe cale sexuală ci pe cale vegetativă. Se bazează pe o tehnică aplicată la crin și crizantemă. Cunoscînd proprietatea celulelor nediferențiate — țesuturile mugurilor — de a face minusculi tuberculi sau protocormi, aceștia sînt secționați la intervale regulate și apoi, repuși în mediu nutritiv, dau la rîndu-le alți protocormi. Operația se poate repeta la infinit. A extrage un meristem (sub microscop) nu cere decît puțină îndeminare. A-l cultiva, cere răbdare. E nevoie de cinci ani, pentru a vedea apărînd prima floare. Dacă n-ai răbdare, cumperi floarea (în ghiveci), ai grijă să-i dai îngrășămintele necesare și mediul de cultură propice pe bază de turbă, de scoarță de pin etc. și să o uzi o dată pe săptămînă.

Nici o scăpare pentru criminali

Ne referim aici la o excepțională calitate pe care cîinele din imagine o posedă. El are un asemenea simț ascuțit al situațiilor încît știe cînd stăpînul este îngrijorat sau în pericol. Nu trebuie să i se spună nici un cuvînt, să i se facă nici cel mai mic gest. Își simte stăpînul și se zvîrle împotriva agresorului care, sigur, nu mai are nici o scăpare. Este un cîine voinic : 65 kg, negru și brun, cu o musculatură puternică, cu coada scurtă. Rasa : Rottweiller. Deși de origine romană (a fost adus în Germania de armatele romane în urmă cu 2000 de ani), și-a luat numele de la o localitate, Rottweiller, unde a fost primul centru de creșcătorie, el figurînd ca „paznic la oi". Cunoscîndu-i-se calitățile, acest cîine a devenit azi un „agent" prețios, de urmărire a criminalilor. Populația cîinilor din zona Rottweiller a fost... stimulată în S.U.A. Numărul lor, care era în 1966 doar de 338 a crescut în 1971 la 256.000. Și se speră să fie de 300.000 în acest an. Creșcătorii atrag însă atenția : antrenamentul lor trebuie să fie făcut cu multă competență, altfel ei pot deveni la fel de periculoși ca „un revolver încărcat fără piedică".

MEDICINĂ

PENTRU UN DIAGNOSTIC DE CERTITUDINE

O echipă de medici clujeni — conf. dr. HUGO RAȚIU, dr. LIVIU HICA și dr. NICOLAE COMAN — a introdus în clinică o „cale" de intervenție modernă care în „cazurile – problemă" permit un diagnostic de certitudine.

— Mediastinul, știți ce este ? Spațiul între cei doi plămîni. Știți, de asemenea, ce aveți aici în piept ? Și vă dați seama ce înseamnă, ce implicații are o explorare chirurgicală largă ? Întrebarea pe care fiecare chirurg și-o pune — trebuie să și-o pună — este cînd, în ce cazuri, o asemenea largă explorare devine necesară și cînd și dacă ea poate fi evitată bolnavului...

Cel care-mi vorbește este renumitul chirurg clujean **DR. LIVIU HICA,** considerat a fi — împreună cu prof. **CORNEL CÂRPINIȘAN** — un pionier al chirurgiei toracice la noi în țară. Au introdus-o în paralel, prof. Cârpinișan la București, dr. Hica la Cluj. De astă dată, dr. Hica pledează în favoarea generalizării unei noi căi de explorare în „cazurile-problemă".

— Care este această nouă cale ? Prin ce se justifică adoptarea ei ? Ce rezultate dă ?

— Ca să scutim bolnavii inoperabili de o explorare chirurgicală largă în vederea precizării diagnosticului pozitiv și adoptării unei atitudini terapeutice adecvate, atunci cînd toate celelalte mijloace curente de investigație clinice, radiologice, de laborator, bronhoscopice și biopsiile periferice au rămas neconcludente, am recurs la așa numita mediastinoscopie biopsică. Adică, explorăm teritoriul limfoganglionar mediastinal printr-o intervenție operatorie de mică amploare. Este o intervenție mai puțin agresivă și deși se face, evident, sub narcoză, am putea spune că poate fi practicată ambulator. Pacientul poate pleca după cîteva ore de la intervenție, acasă... Ceea ce nu se poate întîmpla în cazul unei toracotomii exploratorii.

— De ce este greu de diagnosticat ?

— În acest teritoriu limfoganglionar mediastinal se dezvoltă numeroase tumori care pot beneficia de tratamente diferite. Mai pot fi și afecțiuni netumorale dar care imită tabloul tumorilor adevărate. Prin mediastinoscopia biopsică — o intervenție foarte migăloasă pentru chirurg, dar fiind de mică amploare este important pentru pacient — se poate obține diagnosticul de certitudine care orientează tratamentul adecvat fiecărei boli. Este o intervenție realizată pentru prima oară în lume de suedezul Karlens, acum 10 ani.

— Dvs., cînd ați introdus-o la noi în țară, în clinică ?

— În 1967. Este practicată în secția de chirurgie toracică a Spitalului clinic de pneumoftiziologie din Cluj, spital condus de o personalitate a ftiziologiei românești pe care desigur o cunoașteți, prof. dr. doc. V. Moisescu. În colaborare cu clinica de radiologie. Este o cale nouă, modernă, eficientă, pusă la punct de o echipă de lucru : conf. dr. Hugo Rațiu și dr. Nicolae Coman.

— Și de dv., ca chirurg. Rezultatele ?

— În ansamblu, rezultate concludente, în aproape 90 la sută din „cazurile-problemă". Examenul histopatologic al prelevărilor limfoganglionare bioptice obținute prin această cale, au permis identificarea naturii adenopatiei benigne de sistem și asociațiilor morbide într-o proporție de 89,1 la sută. În sarcoidoză am obținut rezultate concludente în totalitatea cazurilor... Au putut fi prevenite eventualele erori de diagnostic și tratament (dat fiind că mijloacele curente de investigație erau neconcludente), evitîndu-se astfel temporizarea aplicării terapeutice corecte.

Pagină realizată de Catinca MUSCAN

PE LIMBA MATEMATICIENILOR

Discutînd, cu prilejul vizitei pe care am făcut-o la Novosibirsk, cu un distins om de știință din conducerea Academgorodkului, acesta se exprima extrem de elogios la adresa școlii românești de matematici arătînd că publicațiile care se primesc de la București, de la Cluj sau de la Iași sînt consultate cu interes de către toți specialiștii în materie. Nu e nevoie să producem prea multe mărturii pentru a arăta că și școala sovietică de matematici se bucură de un renume excelent în țara noastră și că revistele, tratatele apărute în limba rusă au o largă circulație în rîndul camenilor de știință români. Ca o expresie a acestei bune aprecieri, de curînd, Editura Tehnică a scos de sub teascuri un Dicționar de matematică rus-român. „Imboldul de a întocmi lucrarea — ne-a declarat tov. **Ludmila Andreescu,** una dintre autoare — ni l-au dat regretatul acad. Grigore Moisil și acad: Miron Nicolescu, președintele Academiei R.S.R. De altfel, tov. Miron Nicolescu semnează și prefața din care îmi face o deosebită plăcere să citez aceste cuvinte ce subliniază rostul unui asemenea dicționar : „Este oare nevoie de prezentarea către publicul de specialitate a unei lucrări de o asemenea importanță pentru munca de toate zilele a oricărui cercetător în matematică, fie el matematician sau inginer ? Răspunsul meu a fost totdeauna categoric afirmativ și în alte cazuri analoage"...

— Așadar, un instrument de lucru..

— Da, un instrument la îndemîna unui foarte larg cerc de cititori : cercetători științifici, ingineri, tehnicieni, tineri studioși din învățămîntul mediu și superior. Cei circa 15 000 de termeni traduși priveso toate capitolele importante ale matematicii : analiză matematică, ecuații diferențiale și integrale, algebră, geometrie, calculul probabilităților, statistică matematică, teoria numerelor, teoria funcțiilor de variabilă, reală și complexă, teoria informației, cibernetică, mașini de calcul, logică matematică, cercetare operațională. Este adunat aici rodul unei munci de ani și ani, al profesoarei dr. Ecaterina Fodor, al meu.

— Se pare că dicționarul e în felul lui un unicat...

— E primul dicționar bilingv într-o disciplină atît de pretențioasă și cu o asemenea polivalență în epoca noastră. Primul dar nu și ultimul. Intenționăm să scoatem o lucrare similară dedicată fizicii. De altfel, am și semnat contractul în acest sens, cu Editura Tehnică. Va veni apoi rîndul chimiei.

O lucrare de larg interes în graiul auster al matematicienilor. Singurul regret este, de fapt, un repros adresat Editurii Tehnice care a tipărit acest dicționar atît de așteptat și atît de căutat doar în 3 600 de exemplare.

Ion ȘERBAN

SĂNĂTATEA ÎN VÎRFUL UNGHIEI!

Cu cît o boală e diagnosticată mai devreme, cu atît posibilitățile medicinii moderne de a o vindeca sînt mai mari. E un adevăr mereu repetat. Eforturile sînt îndreptate astăzi mai ales în această direcție : detectarea unei boli înainte ca ea să se manifeste clinic. „O serie de tulburări metabolice se pot detecta din primele săptămîni de la naștere" — afirmă un medic pediatru, dr. GEORGE CASSIDY, de la Universitatea din Alabama. El propune să li se taie unghiile noilor născuți la două săptămîni de la naștere. Și evident, nu pentru a-i învăța „din fașă" cu manichiura ! Dar acel vîrf de unghie care se formează în acest interval — dat fiind că viteza de creștere a unghiei este de 0,11 mm pe zi — reprezintă „o adevărată biopsie intra-uterină". Afirmația dr. Cassidy se bazează pe argumente. Azotul conținut în unghie poate fi un prețios indicator pentru diferitele tuiburări metabolice. Față de procentajul de azot din unghiile noilor născuți perfect sănătoși, cel al copiilor care prezintă probleme de prematuritate, care suferă de o boală hemolitică, au o asfixie perinatală, au diabet etc... este mai scăzut. La cei a căror mamă e diabetică sau cei hemolitici, procentul de azot este foarte slab. Iată cum, doar prin tăierea unghiilor, medicilor li se pune la dispoziție o prețioasă indicație de tratament.

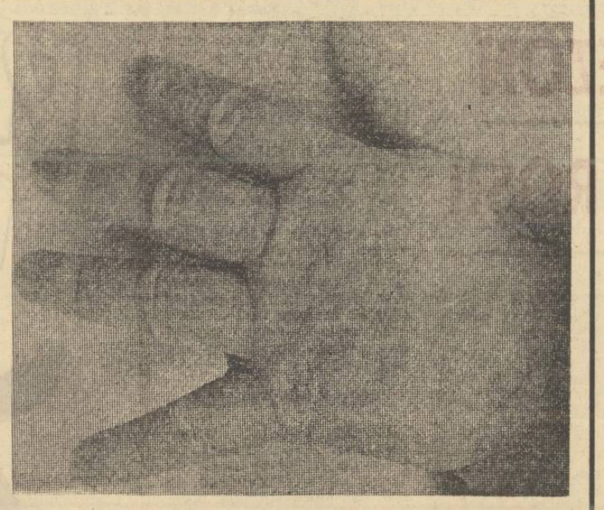

Un „cuțit" din plasmă !

Plasma, a patra stare a materiei. Un nou capitol deschis în știință. Și ne întrebăm cît de repede vor fi preluate de industrie rezultatele spectaculoase obținute în laboratoare. Iată, începem să fim martorii unei noi prezențe în... cotidian. În Kazahstan a fost creat un plasmotron „PG-30". Flacăra pe care o produce aparatul este suflată cu ajutorul unui jet de aer care, ionizîndu-se, produce plasma. O flacără care atinge o temperatură de cîteva mii de grade. Industria poate s-o folosească drept „cuțit" pentru finisarea oricărui material de construcție.

FLORI, CULORI ŞI TINEREŢE

Ar fi nedrept să afirmăm despre colecţia de modele estivale prezentată de Casa de modă din Bucureşti, doar că nu ne-a dezamăgit aşteptările. Ea ne-a oferit de fapt o dovadă — în multe privinţe strălucită — a posibilităţii de a îmbina cu eleganţă, cu tact, tendinţele cele mai actuale ale modei cu un punct de vedere propriu, o viziune originală şi îndrăzneaţă asupra culorilor şi împreunării lor cu un simţ al echilibrului bine dozat, o predilecţie pentru feminitate accentuată în modă, prin cele mai ingenioase procedee cu o acurateţă deosebită a stilului, liniei, croielii.

Nu sîntem generoşi în elogii, cum s-ar părea la lectura acestor rînduri. Colecţia le merită, aşa cum creatorilor ei li se cuvin felicitări pentru interesul, perseverenţa, pasiunea cu care au căutat ţesăturile, pentru priceperea cu care le-au modelat, pentru curajul cu care au impus amănuntele originale, uneori de şoc. Este, după părerea noastră, o colecţie ce poate reprezenta cu cinste gustul şi competenţa noastră în materie de modă. O colecţie căreia i-ar sta bine şi pe podiumul sălilor Intercontinentalului — în confruntare chiar cu colecţii ale unor case de modă străine, de mare tradiţie — şi pe litoral, căreia îi sînt închinate, în cea mai mare parte, cele aproape 70 de modele care o alcătuiesc.

Unele rezerve nu lipsesc. Am fi dorit colecţia — chiar dacă intenţia realizatorilor a fost de la bun început s-o dedice exclusiv vacanţei — mai aproape de vara noastră cea de toate zilele, dimineaţa la muncă, după amiază la şosea, sau seara, la un spectacol. Am fi dorit şi unele modele, cărora să le convină o anumită altă virstă decît cea a tinereţii. Poate nu ne-a plăcut totdeauna abundenţa de flori artificiale, chiar dacă sînt foarte moderne. Dar e vorba, în fond, de un punct de vedere — cel al creatorilor colecţiei — pe care îl respectăm, fiindcă finalizarea lui e o reuşită.

S-a urmărit crearea unei colecţii pentru zilele însorite ale vacanţei — în cea mai mare parte, pentru litoral — o paradă a tinereţii, a florilor, a culorilor strălucitoare, menite să ne încînte ochiul. Intenţiile şi-au găsit materializări de un bun gust remarcabil. Cu atît mai mult, cu cît ele au întrupat, fiecare model, cu trudă, fără nici un rabat făcut comodităţii care ar fi putut dicta folosirea unor ţesături mai uşor de găsit şi nu realizarea unor rochii din basmale care permiteau combinaţia atît de modernă de buline şi dungi, a unor aplicaţii de flori, fructe, animale (pisici) decupate din alte ţesături şi aplicate cochet pe materiale uni sau în carouri sau chiar a unei rochii confecţionate nici mai mult nici mai puţin decît din... cravate.

Modelele alese pentru a fi prezentate în pagina noastră ilustrează, socotim noi, cîteva dintre cele mai interesante caracteristici ale acestei — repetăm — reuşite colecţii.

L. MARINA

1) Fustă, şort şi bolero cu mînecă din ţesătură din bumbac pepit alb cu turcoaz. Aplicaţii florale în culori asortate pe fustă, pe mîneci şi pe şort. Observaţi floarea decupată ce împodobeşte pălăria.

2) Creatorii săi au fost de părere că acest model ar putea fi prezentat cam aşa : o fundă din mătase naturală mov şi o salopetă din jersey supraelastic imprimat. *Se pare că au dreptate, nu ?*

3) Tot farmecul acestei jachete bleumarin cu dungi albe, foarte bogată în spate *(cute duble)*, care se poartă peste costumul de baie îl dă pisicuţa aplicată. *Atît drăguţa felină cît şi unele flori şi fructe sînt decupate din calendarele de perete pe care le cunoaşteţi foarte bine !*

4) Rochie chemisier din mătase naturală albă cu dungi roşii. *Nasturii — inimioare roşii, strălucitoare — constituie un detaliu tineresc şi cochet.*

5) Moderna salopetă în altă variantă : dreaptă, foarte largă în partea de jos, realizată dintr-un jerse de mătase cu flori mari, viu colorate. *Se poartă cu o eşarfă lungă din mătase lucioasă, înnodată la spate şi cu o floare într-o culoare asortată imprimeului. Este potrivită serilor de vară, la dans, la un spectacol.*

6) De o rafinată eleganţă, rochia de seară din voal sintetic galben, imprimat cu trandafiri roşii *atrage atenţia prin decolteul rotunjit, adînc, prins la spate într-o fundă şi bordisit cu mărgele mici, galbene (din aceleaşi mărgele este şi cordonul) şi mai ales prin imensele mîneci aidomă unor aripi, care alcătuiesc o adevărată pelerină.*

Fotografii : Nicu VASILE

SILVIA POPA. — *Razele ultraviolete nu determină epilarea, ele au rol trofic, contribuie la întărirea părului. Tratamentele care vi s-au recomandat pot fi urmate de o cură balneară heliomarină. Pentru discopatie, în locul băilor reci de nămol, veţi face impachetări calde.*

VIERU C. — Iaşi. — *Este bine că v-aţi decis să consultaţi specialişti în domeniul endocrinologiei şi neuro-psihiatriei. Vă indicăm adresa cerută a policlinicii cu plată — str. Negustori nr. 1. Exis-*

ÎNGRIJIŢI-VĂ SĂNĂTATEA

tă program de lucru în fiecare simbătă — după masă.

O ABONATĂ DIN HUNEDOARA. — *Bineînţeles că veţi apela urgent la medicul oftalmolog pentru a vă examina fundul ochiului. Dar este necesar să vă examineze şi internistul deoarece percepţiile pe care le aveţi în cîmpul vizual pot fi un clopoţel de alarmă al unei hipertensiuni arteriale.*

VASILE SIMIONESCU — Constanţa. — *Colita pe care o prezentaţi va beneficia în continuare de tratamentul cu Triferment. Vă sugerăm şi o cură de chefir. Se prepară din lapte fiert — răcit la temperatura camerei, în care se introduce ciuperca ce provoacă această fermentaţie. Se ţine acoperit şi ferit de lumină 24 ore, se strecoară cu ajutorul strecurătoarei din material plastic (nu se folosesc vase — linguriţe de metal) şi se consumă în cantităţi de 500 gr pe zi.*

C.E.C. VĂ OFERĂ, DUMNEAVOASTRĂ ALEGEŢI !

La prima noastră întîlnire am văzut că unul din importantele avantaje ale economisirii la C.E.C. este garantarea secretului asupra numelui deponătorilor şi a operaţiunilor efectuate.

Pe lîngă alte măsuri acţionează în această direcţie şi instrumentele de economisire „la purtător". Particularitatea lor o constituie faptul că nu au înscrise numele titularilor.

Ca urmare, la efectuarea oricăror operaţii de emitere, depunere sau restituire pe aceste instrumente, deponătorii **nu sînt identificaţi** (nu trebuie să se legitimeze), iar **numele** acestora **nu figurează** nici pe instrument, nici pe vreun alt document, fiind **necunoscut** unităţilor C.E.C. Sumele depuse pe un instrument de economisire „la purtător" se restituie persoanei care îl prezintă.

Astăzi vă prezentăm un astfel de instrument :

OBLIGAŢIUNI C.E.C. CU CÎŞTIGURI

Sînt instrumente de economisire **numai „la purtător"**, au valori fixe de 200 de lei, 100 de lei, 50 de lei şi 25 de lei şi sînt uşor de cumpărat : cererea verbală a unui cetăţean este suficientă (deponătorii nu completează nici un fel de formular) pentru ca unitatea C.E.C. sau unitatea poştală căreia i-o adresează, să-i vîndă obligaţiuni C.E.C. în numărul dorit.

În primele zece zile ale fiecărei luni, obligaţiunile C.E.C. se procură la **valoarea lor nominală** (fără diferenţă de preţ), iar în celelalte două decade se vînd cu o diferenţă de preţ ce variază în funcţie de valoarea obligaţiunii şi de apropierea sfîrşitului lunii.

Obligaţiunile C.E.C. cu cîştiguri se pot procura de la toate unităţile C.E.C. şi unităţile poştale din ţară. Acestea cumpără obligaţiuni de la deponători **numai** la valoarea nominală

Avantajul specific acestui instrument de economisire sînt **cîştigurile în bani,** pe care le acordă Casa de Economii şi Consemnaţiuni din dobînda de 4 la sută calculată la sumele depuse pe obligaţiuni C.E.C.

Cîştigurile se acordă prin trageri la sorţi lunare, care se efectuează în ultima zi a fiecărei luni. Se acordă cu acest prilej cîştiguri cu valori de 100 000 de lei, 75 000 de lei, 50 000 de lei, 25 000 de lei, 10 000 de lei etc.

Cîştigurile se acordă integral pentru obligaţiunile de 200 de lei ; pentru obligaţiunile de 100 de lei se acordă 50 la sută din valoarea cîştigului, pentru cele de 50 de lei, 25 la sută, iar pentru obligaţiunile de 25 de lei se acordă o optime din valoarea cîştigului.

După fiecare tragere la sorţi lunară, unităţile C.E.C. vă pun la dispoziţie lista oficială a obligaţiunilor ieşite cîştigătoare.

De asemenea, această listă se publică în presa centrală a doua zi după ce a avut loc tragerea.

TRICOTAJ

BLUZĂ ÎN DUNGI

Pentru această bluză, **talia 42—44,** este nevoie de 150 g. garofiţă bleu, 120 g. albă şi 50 g. oranj. Se lucrează cu andrele nr. 3, garofiţa pusă în două.

Modelul : rîndurile 1—4 bleu — tricotate în punct lenes — rîndul 5 pe faţă, rîndul 6 pe dos cu alb, rîndurile 7 şi 8 numai pe faţă cu oranj, rîndurile 9 şi 10 la fel ca rîndurile 5 şi 6. Se repetă modelul de la rîndurile 1—10.

Măsura : 18 ochiuri şi 35 de rînduri — 10 cm. p.

Faţa : se montează un număr de ochiuri fără soţ, culoarea bleu cu care se lucrează 5—6 rînduri după care se începe modelul propriu-zis. Pentru ca rîndurile să iasă în verf, de fiecare dată pe faţa lucrului se înmulţeşte la începutul şi sfîrşitul rîndului cîte un ochi iar la mijloc se iau trei ochiuri deodată. Atenţie la aceste trei ochiuri luate împreună ca să fie mereu unele peste altele, la mijlocul feţei. Pentru a controla dacă lucrăm bine trebuie să mai numărăm din cînd în cînd, ochiurile ca să vedem dacă avem acelaşi număr. Cînd se ajunge la răscroiala mînecii se scade obişnuit, după care se continuă mai departe. Răscroiala gîtului se formează de la sine. În momentul cînd am ajuns la umăr se încheie rîndul şi odată cu asta s-a format şi decolteul en coeur.

Spatele se lucrează întocmai ca faţa.

Asamblarea : se aşează bucăţile una peste alta, se cos pe părţi, iar cu ajutorul unei andrele rotunde, în jurul mînecii se ridică ochiurile şi se face o bentiţă de 4—5 rînduri în punct lenes.

RĂSPUNDEM LA ÎNTREBĂRILE DUMNEAVOASTRA

Pentru horticultorii amatori

V. BOGDAN — Bucureşti. Doriţi să cunoaşteţi denumirea ştiinţifică a plantei asemănătoare cu castravetele şi din ale cărei fructe se obţin bureţii de baie.

Se numeşte Luffa cilindrica.

Faptul că aţi obţinut de la această plantă fructe lungi de 67 cm reprezintă o realizare remarcabilă.

Comunicaţi-ne adresa exactă pentru a vă vizita cultura.

DUMITRU UNGUREANU — Suceava, Ilie Iordache — com. Celaru, jud. Dolj, **PETRE TOLAN** — Tîrgu Secuiesc, jud. Covasna şi **V. MARE** — com. Buşag, jud Maramureş.

Într-adevăr cîrtiţa poate produce pagube în grădina de legume prin muşuroaiele pe care le ridică.

Pentru combatere aplicaţi următorul procedeu : se măreşte galeria formată de cîrtiţă şi cu hîrletul se fac gropi, pînă la nivelul galeriei, distanţate din 2 în 2 metri. În aceste gropi se toarnă cîte 200-300 grame păcură, după care se astupă cu pămînt.

ION IOVANESCU — Slobozia, jud. Ialomiţa. Aţi observat pe frunzele unor butuci de viţă nişte umflături pe partea superioară şi pete pîsloase albicioase, pe partea inferioară.

Fenomenul acesta se numeşte erinoza (băşicarea) viţei de vie şi este provocat de nişte păianjeni mici care înţeapă frunzele.

Dacă atacul este slab, pagubele sînt neînsemnate, aşa că nu trebuie să vă alarmaţi.

Numai în cazul cînd atacul este foarte puternic trebuie luate măsuri de combatere. În acest scop este indicat să se adune şi să se ardă frunzele atacate.

În timpul vegetaţiei sînt eficace stropiri cu sulf muiabil în concentraţie de 0,3% sau cu Caratan în concentraţie de 0,1%.

Soiuri mai sensibile la erinoză sînt : Riesling, Cabernet Sauvignon, Chasselas doré, Pinot gris etc.

Ing. Ştefan BĂLĂNESCU
profesor la Liceul agricol „Ion Ionescu de la Brad", Roman, judeţul Neamţ

LITORAL

Magazinele noastre etalează în această perioadă multe obiecte de îmbrăcăminte sau de podoabă destinate litoralului.

OCHELARII PENTRU PLAJĂ cu o formă şi în culori foarte plăcute, prezentaţi într-o trusă din material plastic, cu preţ acceptabil : 65 lei.

ANSAMBLURILE DIN JERSEY SINTETIC, formate din jachetă şi pantalon — preţurile variind după măsuri — în culori mai vii sau mai potolite, cu o croială simplă dar modernă, care pot fi cumpărate la magazinul Confecţia din Calea Victoriei, asigură o ţinută deslul de elegantă pentru după-amiază. O eşarfă vaporoasă într-o culoare contrastantă sau o floare pe revers (dacă nu cumva o inimioară, care continuă să se poarte cu... furie) şi cochetăria îşi primeşte tributul.

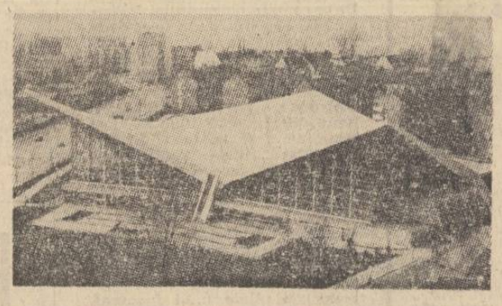

ALEIDOSCOP

ACOPERIŞUL-FLUTURE

Într-adevăr, acoperişul noii piscine din Hamburg are forma graţioasă a unui fluture stilizat. În afara stilului arhitectonic original, piscina oferă vizitatorilor o oglindă de apă de 1 500 metri pătraţi, o instalaţie de ozon ce epurează apa, bazine pentru înotătorii de performanţă, pentru cei obişnuiţi şi pentru cei ce abia se iniţiază în tainele înotului, o mie de vestiare precum şi celule de duş din plexiglas în care aversa răcoritoare e declanşată de un semnal de unde ultrascurte.

ELEGANŢA MĂTĂSII

Întrebată dacă diversele tendinţe ale modei în materie de ţesături, în special materialele sintetice pure sau în amestec, nu vor înlătura mătasea, madame Carven, cunoscuta creatoare de modă pariziană, a răspuns :

— Nicidecum ! Desigur, mătasea este scumpă, dar nimic n-o poate înlocui.

Deci, mătasea nu se demodează. De altfel, părerea multor femei este că nici o ţesătură nu poate oferi o mai bună materie primă pentru o rochie elegantă. Totul e să fie bine alese culoarea şi imprimeul, punîndu-le în balanţă cu nuanţa părului, a tenului, cu silueta şi cu înălţimea.

„BIBLIOTECĂ" DIN FIER FORJAT

În ultima vreme, vă recomandăm cu consecvenţă diferite piese de fier forjat. Explicaţia constă în apariţia cu regularitate, în magazinele cooperaţiei meşteşugăreşti, a noutăţilor de acest fel.

La preţul de 425 lei, puteţi cumpăra, de pildă, la magazinul de decoraţiuni interioare din strada Academiei, O ETAJERĂ PENTRU CĂRŢI, delicată şi de bun gust, fără încărcături de flori, fructe sau alte motive.

SOARELE — PRIETEN AL FRUMUSEŢII

Soarele este în anumite condiţii amicul frumuseţii dv., dar poate deveni un inamic necruţător dacă îl trataţi cu prea multă uşurinţă.

Priviţi o femeie în vîrstă de peste 35 de ani după o vacanţă în care a vrut să se bronzeze repede şi a făcut abuz de băi de soare : pielea obrazului este ridată, uscată, îmbătrînită. Dar să nu uităm că soarele nu este singurul responsabil de toate aceste neajunsuri. La ele contribuie şi vîntul şi apa sărată. Se impune, de aceea, să vă menajaţi pielea şi să faceţi din vacanţa dv. — o vacanţă de înfrumuseţare !

Pentru a vă bronza bine este foarte important să lăsaţi să treacă spre piele numai o anumită cantitate de raze ultraviolete. Acest scop poate fi atins prin utilizarea unor produse filtrante, antisolare care se găsesc sub formă de cremă, emulsii sau spray-uri.

Nu trebuie neglijată nici clima în care ne petrecem vacanţa. O climă uscată şi călduroasă, soarele marilor altitudini, usucă, deshidratează pielea, pot provoca apariţia cuperozei. *Tenul gras, acneic beneficiază din plin de soare, dar pentru cei care au pielea uscată, fină şi fragilă sau pentru persoanele care nu mai sînt tinere, o expunere îndelungată la razele solare devine dăunătoare.* Într-o climă umedă şi călduroasă pielea se irită cu uşurinţă, se ofileşte, se umflă, evaporarea este îngreunată, porii se dilată. Soarele acestui climat este mai puţin periculos pentru o piele uscată, dar agravează starea unui ten gras.

În primul caz, pielea obrazului şi a corpului va fi protejată cu un produs care să constituie un ecran contra radiaţiilor solare. Mai ales dacă sînteţi blondă sau roşcată, dacă vă înroşiţi cu uşurinţă, dacă vă temeţi de pistrui, vă veţi expune la soare în mod progresiv şi numai după ce aţi aplicat pe faţă o cremă care să realizeze un ecran complet. Dacă după o baie de soare pielea se înroşeşte, veţi aplica o cremă sau un lapte şi veţi loţiona porţiunile respective cu oţet. În felul acesta, riscul descuamării şi al arsurilor este înlăturat.

Dacă totuşi aveţi arsuri, aplicaţi comprese cu liniment oleocalcar şi pudraţi cu talc, oxid de zinc sau amidon. *Dacă vă simţiţi rău din cauza insolaţiei, rămîneţi culcată într-o încăpere fără prea multă lumină — beţi multe ceaiuri şi sucuri de fructe.* Vă bronzaţi mai uniform dacă vă mişcaţi. Este dăunător pentru corp şi în general pentru sănătate a rămîne nemişcat ore întregi sub razele soarelui.

Dacă ochii sînt sensibili, folosiţi ochelari cu sticle filtrante. Înainte de a vă expune la soare veţi evita frictionarea cu apă de colonie deoarece majoritatea acestora conţin ulei de bergamot sau citronelă care fiind substanţe fotosensibile, la soare, pot provoca apariţia petelor.

Machiajul este de asemenea contraindicat căci unii coloranţi din farduri provoacă o reacţie a epidermei la soare : roseaţă, mîncărimi, arsuri.

Băile de soare vor fi evitate după mesele prea copioase.

După plajă, se recomandă îndepărtarea produsului solar, apoi aplicarea unei creme hrănitoare. Foarte bune sînt loţiunile şi măştile hidratante conţinînd sucuri de castraveţi, fructe etc.

Într-un climat umed şi cald se recomandă o curăţire în profunzime a pielii pentru a îndepărta toate resturile eliminate prin transpiraţie şi a-i permite pielii să respire în voie.

Ludmila COSMOVICI

Pentru cămara dv.

ÎN PLIN SEZON DE FRUCTE ROŞII

Cireşe, vişine, căpşuni, fragi, zmeură, coacăze : cîte nume atîtea fructe roşii pline de savoare delicată, de arome îmbietoare.

Copiii dv. le mănîncă în fiecare zi : simple, cu zahăr, cu smîntînă, în alte deserturi apetisante, în băuturi răcoritoare.

Acum în plin sezon, e vremea să vă gîndiţi şi la garnisirea rafturilor din cămară cu primele conserve de casă. Aveţi specialităţi preferate de ai casei, cunoaşteţi reţete regionale care fac faima locurilor şi al căror succes a fost verificat de atîtea şi atîtea ori ? Suflecaţi-vă mînecile. Spor la treabă.

Celor mai tinere sau mai puţin experimentate dintre gospodine le facem unele recomandări.

CIREŞE ŞI VIŞINE USCATE

● Fructele trebuie să fie perfect sănătoase şi bine coapte.

● Înainte de a fi puse la uscat, e recomandabil ca cireşele sau vişinele să fie opărite (Se usucă mai repede, se distrug microbii şi sporii de pe ele). Pentru a fi opărite, se pune apa la fiert. Cînd dă în clocot, se adaugă cîte 20 g. carbonat de calciu pentru fiecare litru de apă. Se lasă să stea 24 de ore. A doua zi se reinfierbîntă şi în clipa în care apa dă în clocot, fructele alese, spălate şi curăţate de codiţă, se cufundă 15—20 de secunde. Se scot şi se trec imediat sub jet de apă rece

● Se expun resfirate în plin soare. Se întorc de cîteva ori pe zi. În timpul nopţii, se mută în loc ferit de umezeală, cald şi bine aerisit. În medie, uscatul durează cinci zile (cu soare constant).

● Fructele pot fi uscate şi într-un cuptor de bucătărie la o temperatură de 60—70 grade. După 8 ore de căldură, se stinge cuptorul. Se aprinde din nou după 10 ore, timp în care fructele s-au răcit bine. Dacă nu se procedează aşa, fructele în loc să se usuce se întăresc.

● Se poate proceda şi combinat. Se începe uscatul la soare (3 zile) şi se continuă o zi în cuptor călduţ.

● În afară de cireşe şi vişine se pot usca şi caise (întregi sau jumătăţi), mere (rondele), pere (rondele sau cuburi subţiri) prune întregi, boabe dulci de struguri, coarne.

MARMELADĂ DE CĂPŞUNI

Se spală căpşunile, se pun la scurs pe o sită, se curăţă de codiţe Se aşează într-o cratiţă rînduri alternative de fructe şi de zahăr în proporţie de 700 g. zahăr pentru 1 kg de fructe. Se stoarce deasupra zeama de la o jumătate de lămîie. Se lasă la loc răcoros pînă a doua zi. Se pune vasul pe foc mic pînă se topeşte zahărul, apoi se măreşte flacăra şi se continuă fiertul, amestecînd din timp în timp cu o lopăţică de lemn. Se încearcă dacă e gata punînd puţin pe o farfurioară să se răcească. Dacă, după ce s-a răcit, marmelada e destul de legată, se ia cratiţa de pe foc, se acoperă cu un şervet ud şi bine stors. Se lasă să se răcească puţin. Se pune în borcane cît mai e călduţă.

DULCEAŢĂ DE VIŞINE

Pentru dulceţuri se socoteşte în general 1 kg de zahăr pentru 1 kg. de fructe. Dar cireşele, vişinele, caisele şi alte fructe cu sîmburi trebuie să cîntărească necurăţate cu 200—250 g mai mult.

După una din cele mai folosite reţete, vişinele pentru dulceaţă se spală, se scurg, se curăţă de codiţe şi sîmburi. Se aşează într-o cratiţă — anume pentru dulceţuri — straturi alternative de fructe şi de zahăr (gospodinele experimentate nu cîntăresc fructele, ele obişnuiesc să socotească o farfurie adîncă plină cu vîrf de fructe curăţate pentru 1 kg de zahăr). Se pune vasul pe foc mic să se topească zahărul în zeama lăsată de fructe. Din timp în timp, se scutură uşor. Se adaugă o jumătate de baton de vanilie crestat de-a lungul. Se măreşte flacăra, se adună spuma. Se lasă să clocotească pînă ce se leagă siropul.

Se toarnă în borcane după ce s-a răcit, ca fructele să aibă timp să se îmbibe de sirop. Altfel, boabele s-ar ridica la suprafaţă şi zeama ar rămîne la fund.

În acelaşi fel se face şi dulceaţa de cireşe albe sau roşii.

SIROP DE ZMEURĂ

Zmeura, pusă într-un castron, se striveşte cu mîna. La 1 kg de fructe se poate adăuga un sfert de litru de apă. Se storc fructele printr-un tifon. Zeama se adună într-un borcan cu gura largă. Se lasă să stea 24 de ore. În acest timp se formează deasupra o spumă în care se ridică toate impurităţile din suc. Se adună spuma, ca zeama să rămînă limpede. Se adaugă o cantitate de zahăr egală cu cea de suc. (La 1 l de zeamă, 1 kg de zahăr). Se ţine pe foc moale pînă se topeşte zahărul, se fuieşte focul şi se lasă să fiarbă cîteva minute. Se toarnă călduţ în sticle curate, neciobite, uscate. Se astupă cu dopuri noi de plută, opărite atunci.

Întocmai se face şi siropul de fragi.

Olimpia ŞTEFĂNESCU

Gama preparatelor din cartofi este o problemă de fantezie şi pricepere pentru orice gospodină !

Calitatea esenţială a cartofilor, indiferent de modul preparării, constă în valoarea alimentară ridicată — faţă de preţul convenabil, la îndemîna oricui.

Uşor asimilabili, bogaţi în glucide, proteine, vitamine şi săruri minerale, cartofii trebuie să fie prezenţi în meniul dvs. zilnic.

De vînzare la magazinele CENTRALEI PENTRU LEGUME ŞI FRUCTE

(5307)

ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG

CURIER SĂPTĂMÎNAL

O MENTALITATE ANTISOCIALĂ

de Mihai STOIAN

„Stimate tovarăşe Mihai Stoian,

Ziua de 30 aprilie fiind zi liberă pentru noi toţi, am plecat la părinţi, să le facem o vizită. Ei locuiesc aproape de Bucureşti, la Bolintinul din Vale şi pentru a ajunge acolo, luăm o maşină de la autogara Militari.

Ca orice cetăţean civilizat ne-am prezentat la casa de bilete şi apoi, cu biletele în buzunar, am dorit să ne urcăm în maşina de Bolintin, care era atît de plină încît nici să pui piciorul pe scară nu se mai putea. În situaţia aceasta ne-am adresat impiegatului de mişcare, tov. Ion Voicu, întrebîndu-l ce anume putem face, deoarece maşina este arhiplină. Îmbrîncindu-ne afară din birou şi apoi împingîndu-ne de-a dreptul în maşină, ne-a spus: „Dacă nu luaţi maşina pentru care aveţi bilete, ele nu mai sînt valabile pentru cealaltă maşină". De fapt, autobuzul era plin — şi aici e aici! — de pasageri fără bilete, aceştia urmînd abia să le cumpere pe traseu, de la şofer. După părerea mea, procedeul ăsta este cel mai mare „serviciu" ce poate fi făcut şoferilor în zilele de aglomeraţie, şi culmea, chiar de către cei puşi să controleze activitatea acestora (sarcină de serviciu!)

Oamenii — noi înşine — am sesizat de nenumărate ori organelor care răspund de transporturile publice, faptul că asemenea situaţii am întîlnit mereu şi mereu, de ani de zile. Nu vrem să jignesc pe nimeni şi nici să fac cuiva proces de intenţie, dar tare mi se pare că schimbarea unui şef de autogară cu altul din acelaşi... aluat, nu prea aduce schimbări esenţiale, motiv pentru care destui din şoferii în cauză s-au... pricopsit pe spinarea cetăţenilor şi deci a fac legătura între localităţi, ar fi nedrept, ştiu că e vorba de „uscături" într-o pădure deasă... (tristeţea mea e doar că sînt, proporţional, prea multe... uscături). Pe aceştia nimic nu-i mişcă, decît aplicarea drastică a legilor — atunci cînd sînt prinşi asupra faptului, şi merită să fie prinşi! — nimic nu-i impresionează, nici grija statului şi eforturile făcute tocmai pentru a satisface nevoile cetăţenilor. Pe ei îi preocupă doar cum să „ciupească" mai mult, fără mustrări de conştiinţă, cum să sfideze apoi cu ce şi-au mai cumpărat (din „bănuţul" acela cules de pe... drum, dar picătură cu picătură se face marea). Aşa cum am arătat, sesizări s-au mai făcut, destule, măsurile nu sînt destul de eficiente, ca să curme, odată pentru totdeauna, lipsa de cinste şi de ordine, incorectitudinea care şi-a făcut cuib pe spinarea noastră, a tuturor.

FLORENTINA MODIGA
Aleea Valea Roşie nr. 1, Drumul Taberei — Bucureşti — sector 7"

Stimată tovarăşă Florentina Modiga, împărtăşesc într-totul revolta care străbate rîndurile dumneavoastră. Am întîlnit, de-a lungul nenumăratelor drumuri pe care profesiunea mă determină să le fac prin ţară, mii şi mii de oameni (imensa majoritate!) care, muncind cu dăruire şi corectitudine permanentă acolo unde fiecare se pricepe să muncească, şi indiferent de aşa-zisele „ocazii" de a-şi... rotunji veniturile, aceştia (repet: imensa majoritate) protestau într-un fel sau altul, împotriva celor care, cum... întorci niţeluş capul, se apucă să... ciupească. Mentalitate antisocială, teribil de nocivă, mai cu seamă — după opinia mea — şi pentru că poate contamina oameni din generaţiile care ne urmează. Problema cred că se poate soluţiona nu neapărat printr-o permanentă bănuială (şi aceasta exercitată la adresa întregului corp de şoferi. Ar fi nedrept, ar fi neadevărat, ar fi umilitor pentru nenumăraţii şoferi cinstiţi), ci prin clarificarea maximă a raporturilor şofer-încasator şi public-călător, de către cei în drept. În plus, cu toate că destui strîmbă din nas cînd aud astfel de comentarii, eu continui să cred — cu toată fermitatea şi seriozitatea — în puterea opiniei publice, la care fac apel, în virtutea celor comunicate de dv.: să intervină ori de cîte ori sînt martorii unui asemenea furt — cît de „mărunt" — din banii statului (a se citi: AI NOŞTRI!), să nu-i lase, cu nici un risc (pentru că ştim noi cum reacţionează cei prinşi cu mîţa-n sac) să-şi facă mendrele, casele şi autoturismele din „bănuţul" ciupit din mers, de aici doi lei, de dincolo doi lei... Uite suta! Uite mia! Da, dar uite-l şi pe candidatul la controlul averilor dobîndite în mod ilicit!...

Şi mai atinge un aspect negativ scrisoarea dv.: atitudinea directă, în contactul cu publicul călător, a şefului autogării. Că l-aţi găsit în birou, atunci cînd afară, pe „teren", situaţia se prezenta cum se prezenta, să zicem că avea treabă cu... hîrtiile, dar că singura soluţie a fost să vă *preseze personal* în autobuzul transformat în cutie de conserve.

„N-am primit proteza auditivă aprobată cu nr. 18 843/ august 1972. M-am interesat la Of. farmaceutic nr. 1, am fost îndrumată la Oficiul central... la telefonul 17 28 40 — i-am rugat pe colegii mei să se intereseze — răspunsul e invariabil: „O să o înştiinţăm acasă". DAR CÎND?"; A.P. mă întreabă ce poate face cu un soţ care, la cei 26 de ani ai lui, nu mai merge la slujbă, găsind mereu alte pretexte (cere un răspuns scurt). Iată-l: indiscutabil, nu există cale de mijloc, acordaţi-i un ultimatum şi acţionaţi în consecinţă dacă nu reacţionează cum se cuvine să reacţioneze orice om normal, care se respectă pe sine şi îi respectă şi pe ceilalţi. Să nu muncească, sănătos fiind, la 26 de ani!... Prea scurt?; *Casa de copii şcolari din Lugoj*, str. Semenicului nr. 4 prin directoarea sa tov. Nadejda Popescu şi contabilul şef tov. Eugen Spinanţu ne roagă să dăm o rectificare la *curierul* din 19 mai a.c., arătînd că — în mod eronat — în cuprinsul acestuia, corespondenta mea — o elevă mai puţin deprinsă cu terminologia administrativă — susţine că fata despre care vorbeşte în scrisoare, Olga Codrea, ar fi fost internată la orfelinatul din Lugoj, întrucît „însăşi *această denumire nu mai există*, ci casă de copii, şi în cadrul unităţii noastre nu a fost internată niciodată această copilă. După cum se relatează în scrisoare, cazuri de genul acesta s-ar putea interna la Spitalul de neuropsihiatrie infantilă din Lugoj, Drumul Făgetului km 2". Aşadar, RECTIFICĂM, dar tare am fi dorit ca, pe lîngă precizarea binevenită, cei din Lugoj— care ne-au scris de urgenţă ca să pună lucrurile la punct — să se fi deplasat (nu pentru noi personal, ci pentru cititorii rubricii de faţă) pînă în... Drumul Făgetului (poate au şi telefon acolo) ca să ne fi comunicat, totodată, dacă situaţia descrisă este reală, dacă publicarea a avut ceva urmări favorabile etc.

UMOR STRĂIN

— Ai puţină răbdare, dragă, îţi deschid imediat; acum mi se usucă părul.

— Tare mi-a plăcut demonstraţia pe care aţi făcut-o. Mîine la ce oră începeţi?

VERIFICAŢI-VĂ CUNOŞTINŢELE

Curiozităţi

Deşi am mai publicat diverse curiozităţi, ele sînt în realitate atît de multe, încît este loc de a vă mai aduce la cunoştinţă şi altele. Cele de acum, le-am primit de la cititoarea noastră, **MIHAELA MERLUŢĂ**, din Bucureşti, căreia îi mulţumim. Deci...

1). Care ţară deţine recordul la consumul de îngheţată pe cap de locuitor?

2). Care este cel mai puternic curent marin?

3). Care este cel mai vechi şi scurt imn naţional?

Secretul lui Künckel

Johann Künckel a fost un alchimist ce a trăit la curtea ducelui de Brandemburg, în secolul al XVII-lea. Laboratorul lui se afla lîngă Potsdnam şi, conform preocupărilor tuturor alchimiştilor, dorea nespus să obţină aurul sintetic, element care l-ar fi interesat, firesc, şi pe el, dar mai cu seamă pe protectorul său, ducele. Künckel a făcut tot felul de experienţe dar, bineînţeles că nu a izbutit să prepare aur. În schimb, a realizat o compoziţie de sticlă de culoare rubinie, de toată frumuseţea, din care a fabricat pahare, glastre etc. nemaiîntîlnită pînă atunci. Ducele a fost foarte mulţumit dar, după moartea lui Künckel nimeni nu a mai reuşit să fabrice asemenea sticlă, pentru că alchimistul nu a lăsat scrisă nici o reţetă, luînd secretul cu el în mormînt. De abia după vreo două secole de la moartea lui, analizîndu-se vasele confectionate de el, s-a stabilit compoziţia lor şi apoi s-au putut confectiona altele, identice.

Ştiţi care a fost secretul lui Künckel?

Răspunsurile la întrebările publicate în numărul trecut

Ştiţi să calculaţi?

7 din 7 de 7:

$$\frac{7+7}{7}+7-\frac{7+7}{7}=7$$

14 din cinci cifre sau numere impare:

$$1+1+1+11=14$$

O jumătate pe jumătate

$$\frac{1}{2}:\frac{1}{2}=\frac{1}{2}\cdot\frac{2}{1}=1$$

O problemă cu elevi:

Numărul elevilor din fiecare clasă este acelaşi, deoarece se obţine totdeauna prin scăderea lui 12 din numărul lor total. Din enunţ rezultă că elevii fac parte din patru clase diferite. Deci fiecare clasă este reprezentată printr-un sfert din numărul total, iar 12 este restul de trei sferturi. Aceasta înseamnă că un sfert este egal cu 4 elevi, iar numărul lor total nu poate fi decît 16.

Peşteri şi... peşteri

Nu de mult, cercetătorul Vasile Boroneanţ, de la Institutul de arheologie din Bucureşti, a descoperit în apropiere de comuna Pescari, în judeţul Caraş—Severin, o peşteră ai cărei pereţi sînt acoperiţi cu picturi în ocru roşu, care reprezintă imagini de animale şi plante, precum şi diferite semne magice sau artistice, lăsate nouă ca moştenire de oamenii care au trăit pe aceste meleaguri în epoca Comunei primitive. Cercetările sînt în curs...

Poşta cititorilor

Deşi de obicei am primit de la cititori numeroase răspunsuri bune cu privire la întrebările apărute în rubrica noastră, de data aceasta, referindu-ne la materialele publicate în nr. 815 al revistei din 19.05.1973, răspunsurile corecte, sosite au fost foarte puţine. Atît de puţine, încît contrar uzanţei de a menţiona numele a şapte dintre cititorii care au trimis cele mai bune răspunsuri, ne-am văzut puşi în situaţia de a publica doar numele a trei cititori. Să fi fost prea dificile sau prea complicate întrebările? Iată şi cine sînt cititorii de la care am primit răspunsurile corecte: **Georgeta Netedu**, Bucureşti; **Adriana Tudor** elevă, Şcoala generală Lăzăreşti, comuna Schitu-Goleşti, jud. Argeş; **Rohay Lupu**, Azuga, jud. Prahova, Dr. **Grecul Ioan**, Cluj. Fiind vorba de o scăpare, pe care de altfel aţi sesizat-o atît dv., cît şi noi, s-a făcut cuvenita rectificare, la timp.

R. Gertrud, Eforie-Sud. Materialul trimis ar putea să fie interesant, însă aşa cum este expus, se prezintă prea lapidar şi cam sărac în detalii. Dacă ne-aţi expedia o altă variantă, mai completă, l-am reţine în vederea publicării.

Varvara Mihăiţă, asistentă de laborator Oradea. Aveţi perfectă dreptate şi, remarca dv., ne face să presupunem că dispuneţi de un bun spirit de observaţie şi de înclinaţie către geometrie. Felicitări! De altfel, ulterior, am făcut şi noi precizarea de rigoare, tot în cadrul „Poştei cititorilor", pe care, poate, aţi citit-o între timp. Ce-ar fi să ne expediaţi însă şi răspunsuri la materialele publicate în rubrică, cu atît mai mult cu cît afirmaţi că vă place şi că o urmăriţi cu regularitate? Deci... curaj!

AM REŢINUT pentru publicare materiale expediate de cititorii: **Ştefan Gavril**, Botoşani, **Csilcser — Lantos Alexandru**, Sighetul Marmaţiei, jud. Maramureş; **Tender H Viorel**, Craiova; **Almăjeanu Georgică**, Deta, jud. Timiş; **Niscoveanu Ionel**, Buzău şi prof. **Octav Dumitriu**, Văleni de Vaslui, jud. Vaslui. Mulţumiri pentru amabilitate!

Ing. Liviu MACOVEANU

MOTELUL ILIŞEŞTI

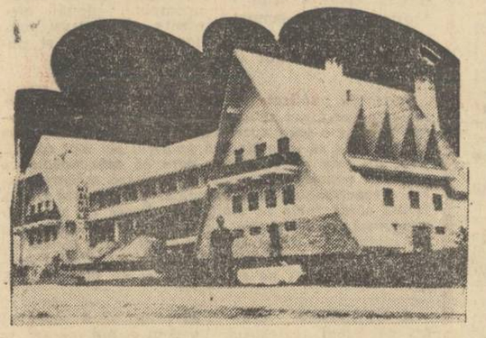

Doriţi să petreceţi cîteva zile de adevărată recreere departe de zgomotul cîtădin, într-un cadru natural pitoresc, dar beneficiind de toate avantajele confortului modern?

Într-o pădure, la 23 km. de Suceava, pe D.N. 17 Suceava — Vatra Dornei, MOTELUL ILIŞEŞTI — unitate turistică a cooperaţiei de consum — vă asigură condiţii ideale de cazare şi masă: camere cu 2 şi 3 paturi, preparate tradiţionale şi băuturi selecţionate.

De aici puteţi face excursii în apropiere pentru a vizita renumitele monumente din Nordul Moldovei: mînăstirile Dragomirna, Sucevi̧a, Moldovi̧a, Humor, Voroneţ, casa memorială „Ciprian Porumbescu".

COOP

(5300 B)

REBUS • REBUS •

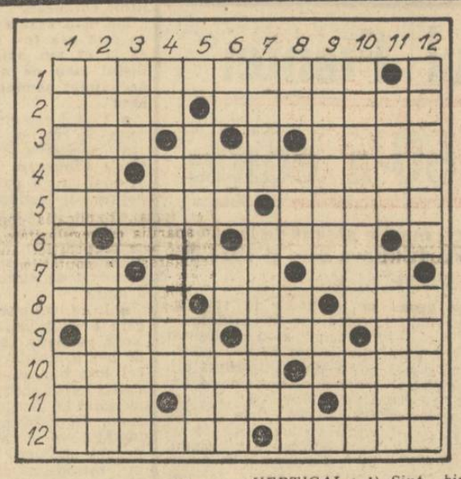

TERESTRĂ

ORIZONTAL: 1) Compozitor rus, autorul romanţei „Ogorul"; 2) Pictor român, autorul tabloului „Ţărancă ducînd merinde la plug" — Instrument popular de suflat, confecţionat din pămînt ars; 3) Lovite de pămînt (în expresie) — Regretat poet clujean, autorul poeziei „De la sapă vin"; 4) Adus în faţă! — Face atingere cu pămîntul; 5) Autorul poeziei de mare răsunet „Noi vrem pămînt!" — Marginea pămîntului; 6) Servit cu bere — Navigator spaniol care a făcut prima călătorie în jurul Pămîntului (1526); 7) Dimpotrivă — Pămînt (fig.) — Prefix de triplare; 8) Încinsă peste măsură — Măsoară vîrsta pămîntului — Pronume; 9) Localitate în Portugalia — O înghiţe pămîntul — Acum!; 10) Dat de pămînt... — Frumoasa pămîntului...; 11) Metaloid — Rocă din particule de cuarţ şi alte minerale — Pămînt; 12) Coşuri de pămînt (sing.) — Pămînt argilos (reg.).

VERTICAL: 1) Sînt bine înfipte în pămînt (sing). — Abia ieşit din pămînt (fig.); 2) Scriitor brazilian, autorul volumului „Pămînt fără lege". — Vas de pămînt; 3) Pămînt nelucrat — Stricat pe margini! — Foraj (tehn.); 4) La capetele meridianului! — Locuri subterane unde se efectuează exploatarea unui zăcămînt mineral; 5) Fire de cinepă rămase între dinţii daracului (reg.) — Orăşel în Marea Britanie; 6) Începe noaptea! — Unu la jocul de table — Încălzea pămîntul Egiptului — Aur popular; 7) A căzut pe pămînt cu aripile de ceară topite de soare — Comunicaţii subterane; 8) Sodiu — Interjecţie — În ripă! — Sac gol!; 9) La capătul pămîntului... — Alumiiu; 10) Nu trăiesc cu picioarele pe pămînt — Se deschid la intrare; 11) Mijloc de inspiraţie... — Autoarea poeziei „Duhurile pămîntului"; 12) În adîncurile liniştite (fig.) — Pămînt mocirlos (reg.).

Doru BĂNCULESCU

Cuvinte rare: CANO, COJA, HAT, STUPĂ ARLE, EC, AOR, IMALĂ.

ÎNCERCĂRI

ORIZONTAL: 1) Lacrimi de toamnă (sing.) — Servite cu cozonac; 2) Aici poţi fi întepat — Se schimbă peîntunericu...; 3) Dise de os — Cuprins de carte!; 4) Un simbure de adevăr — Sunet de alămuri; 5) E la pămînt... (fig.) — Capul răutăţilor; 6) O linie şi-un teu! — Unul care s-a făcut de basm rătăcindu-se la bal (pl.); 7) În capul oaselor! — Vine după voi... — Ieşite! 8) A face gura ca de lup — O sută una!; 9) Răceşte-n toiul verii — Lucrează-n lemn; 10) E nemaipomenit... — Mulţi pe margini!

VERTICAL: 1) Adus de umeri (atenţie! nu e de prisos) — Film fără conţinut!; 2) Bătaia calului — Un dar... luat dintre daruri!!!; 3) E categoric — Timp limitat; 4) Are nevoie de calciu (dim.) Una la mînă; 5) O rachetă rămasă pe Terra..., 6) Vase-fierbătoare — Totul de la cap!; 7) Nană! — Cuprins în coloanele ziarelor; 8) Stop pe centru! — Pa, la întoarcere!; 9) Un fel de garnituri — Vorbeşte cu judecată; 10) Se prind la piept.

Cornel M. DUMITRESCU

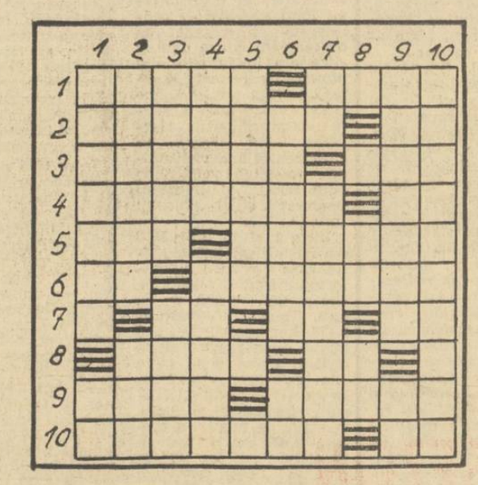

JOCURI DISTRACTIVE

CHEIA

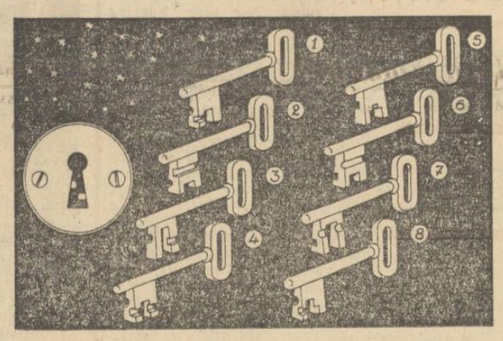

Aveţi la dispoziţie opt chei pentru o broască de uşă. Dar numai una din chei se potriveşte exact. Vreţi s-o indentificaţi dv.? (Soluţia în numărul următor)

Dezlegările jocurilor apărute în numărul trecut

TINERE VLASTARE

ORIZONTAL: Păpuşica — Mac — Adulta — Unica — Copiere — Anel — Elita — Roşie — Ela — Perimat — CSI — Dadaca — U — Oc — Pisica — MR — Perinţa — Mot — Inalt — Aisori — Student — Omăt — Tata — Lentila.

MUZICALA

ORIZONTAL: Mamaia — Fernic — Amatori — Voica — Nana — Tac — Miar — DNO — Bănică — Ra — Y — Lia — Doine — B — Sanda — BN — Ipu — Buc — Ecu — Timiş — Ochialbi — Oia — Gien — Albin — NB — Au — Irma — Nea — R — R — Amia — Pilula — Dobos — Pom — Raţ — Orescu — Dinicu.

Un Bunic şi-o biată bicicletă

Serial de PETRE SĂLCUDEANU

REZUMAT: S-a furat o bicicletă cu destinaţie specială. În acelaşi timp o fată sfîrşeşte tragic înecată în mare. Ce legătură poate exista între cele două elemente? Iată întrebarea pe care şi-o pune Bunicul şi colaboratorul său Panaitescu, aflaţi în ultimul lor concediu dinaintea pensionării, la mare.

Panaitescu, grăbit să nu piardă nici un minut pentru elucidarea cazului încredinţat prin intermediul Buniculul de căpitanul Constantinescu, se grăbi spre hotelul „Iris", în timp ce Bunicul se îndrepta spre casă, îngrijorat că din prima zi Alina îşi luase aere de independenţă mult mai mari decît îi îngăduise Alexiu în „prelegerea părintească" ţinută la plecare. O găsi pe Alina odihnindu-se într-un fel, după părerea Bunicului, de-a dreptul neomenesc. Sprijinită cu călciele de o spetează de scaun şi cu ceafa de altă spetează, cu trupul întins ca o coardă deasupra spaţiului gol dintre scaune, Alina citea un roman de dragoste. Nu se vedea pe chipul ei nici urmă de efort din pricina acelei poziţii incomode, dimpotrivă, întreaga ei faţă era cuprinsă de un calm desăvîrşit, de unde Bunicul trase concluzia că fata nu era la prima ei experienţă de acest fel.

— Draga mea, dar de ce te chinui aşa? întrebă el.

— Nu mă chinui deloc, Bunicule, dimpotrivă... Asta e odihna mea preferată. Dacă vrei să ştii, odată am adormit cîteva ore în şir...

— Dragă Alina, de un singur lucru mi-e teamă, ca din pricina preocupărilor tale şi mai ales din cauza agresivităţii de care dai uneori dovadă, să nu-ţi fie foarte greu să-ţi găseşti un băiat. O femeie este femeie în primul rînd prin acea slăbiciune aparentă, prin acea nevoie de ocrotire pe care numai bărbatul este capabil s-o ofere într-un cămin...

— Bunicule, spuse Alina ridicîndu-se şi aşezîndu-se şi ea ca toţi oamenii pe scaun, eu dintre toţi bărbaţii nu-l iubesc decît pe tata şi pe dumneata... Nu mă crezi, dar pe dumneata chiar mai mult... Ţi-am spus odată de un mic secret al meu... Secretul ăla există, se află la mare, am să-ţi fac cunoştinţă cu el... Zău, Bunicule, spuse Alina sărind de pe un scaun, eu cu tata nu pot niciodată vorbi, sau n-are timp, sau i se pare că ce spun eu e neinteresant, dar aş vrea foarte mult să-l cunoşti pe Dorin şi să-mi spui ce părere ai despre el... Ştii ce-mi place la el? Că eu îs cea mai tare... Într-o zi, la şcoală, a trecut pe lîngă mine făcînd pe interesantul, era cu o colegă: i-am răsucit mîna... Vai, Bunicule, dacă l-ai fi văzut cum a căzut. Era adorabil... De atunci nici o colegă nu mai îndrăzneşte să se uite la el, iar eu fac pe supărata şi-l las să fiarbă...

— Dar, draga mea, nu ştiam că eşti capabilă de asemenea răutăţi...

— Ho, ho, Bunicule, habar n-ai ce-am eu uneori în cap... Uite, de exemplu, în seara asta trebuia să mă întîlnesc la corturi cu Dorin... A venit cu cîţiva prieteni şi ne-am înţeles să ne întîlnim... Dar pentru că, ce mai, mata îmi eşti mai drag, după ce-am ieşit de la miliţie m-am dus după doctorul ăla, Bodea sau aşa ceva, care şi-a reclamat băiatul. Întîi trebuie să afli că e doctor veterinar, în al doilea că lucrează la o fermă de stat, în al treilea, acolo se afla şi copilul lui, cel pe care îl reclamase, în al patrulea l-am urmărit pînă acasă şi am văzut pe fereastră că locuiesc într-un apartament destul de mare şi că soţia lui este foarte frumoasă... Au şi maşină, un Fiat 124, albastru. Ea umblă cu maşina, am văzut-o plecînd într-o rochie lungă şi cu un mantou de blană. Ce mai, tipa vorbeşte şapte limbi şi patru le sculpă...

— Cum vorbeşte şapte limbi şi patru le sculpă? se interesă detectivul, mirat peste măsură de acest limbaj cifrat al cărui înţeles îi scăpa...

— Aşa zic eu cînd cineva arată ireproşabil...

— Şi de ce le-ai făcut toate astea fără consimţămîntul meu?

— Din dragoste, Bunicule şi Alina se repezi la bătrîn, îi strînse în braţe şi se învirti cu el prin toată camera...

— Alina, dar eu nu mai am douăzeci de ani, draga mea, ametesc...

— Dacă ai fi avut douăzeci de ani, Bunicule, te-aş fi aruncat pe fereastră şi aş fi alergat tot eu jos să te prind, spuse ea şi-l aşeză pe bătrînul palid direct pe sofa.

— Hotărît, nici un băiat n-are să se lege de tine şi ai să rămîi pe capul bietului tată-tău...

— Aşa-i trebuie, el a vrut de mică să mă pregătească pentru meseria lui... Uite că începe să înregistreze succese... Dar pe capul lui n-am să rămîn... Cel mult pe al dumitale... Nu-i aşa că ai să mă ajuţi să învăţ tot ce ştii dumneata, Bunicule?

— Draga mea, dar te-ai gîndit bine ce riscuri implică meseria asta?

— M-am gîndit... Dumneata, Bunicule, ai rămas cu concepţia că femeile nu sînt bune decît să se pudrеze şi să-şi aştepte bărbatul la cămaşă de noapte. Nu-i aşa?

— Alina, unei fete ca tine...

— Ştiu, nu-i stă bine să fie băieţoasă, să bată un băiat, să urmărească indivizi suspecţi, să vorbească altfel decît o cere dicţionarul, să se culce mai tîrziu decît găinile şi dacă se poate să nu facă altceva decît să-l aştepte pe bărbat acasă să-i servească mîncare zîmbind... Bunicule este demodat... Şi ca să-ţi pun capac, află că m-am ascuns în port-bagajul Fiatului şi am însoţit-o pe doamna Bodea pînă la bar. Am coborît fără să mă vadă şi am urmărit-o pînă la malul mării. Acolo s-a întîlnit cu un italian, ăla i-a dat o sacoşă plină nu ştiu cu ce şi tot cu doamna Bodea m-am întors înapoi. Aici nu e lucru curat, Bunicule...

— Interesant, interesant, spuse Bunicul, ridicîndu-se de pe sofa şi uitînd s-o mai certe pentru tot ceea ce făcuse fără consimţămîntul lui.

— Acum e interesant, iar adineauri mă certai...

— Draga mea, am să te cert în continuare ori de cîte ori ai să întreprinzi ceva fără ştirea mea.

În încăpere, trîntind uşa, cu ochelarii de soare la ochi şi cu o pipă scurtă în gură, în pantaloni scurţi îşi făcu apariţia plin de importanţă Panaitescu...

Se duse direct la baie, se spălă pe mîini — avea oroare de microbii pe care îi putea lua de pe stradă — se şterse, apoi, îşi tamponă mîinile cu spirt şi veni, ţinîndu-şi burta cît mai sus cu putinţă, în camera Alinei...

— Sal' tare, şefule...

— Bună seara, nea Panaitescule, pun pariu că ai făcut o cucerire, îşi permise Alina fără să ţină seama de vorbirea aleasă a şoferului.

— Cuceriri la mare? Domnişoară Alina, e neinteresant...

Alina se uită la Bunic într-un fel aparte, neînţelegînd atitudinea plină de infatuare a şoferului, dar cînd văzu că detectivul clipeşte discret, pricepu că între cei doi oameni există o anumită înţelegere de care ea nu ştia nimic şi curioasă, ascultă.

— Maestre, la „Iris" nu mai locuieşte nici un Valdman... S-a mutat astăzi, sau a plecat din staţiune, nimeni nu ştie nimic... Ce e curios că s-a instalat acum patru zile şi avea hîrtii în regulă pentru o lună înreagă. Din păcate, mare brînză n-am putut afla...

— Atît? întrebă Bunicul.

— Şefule, atît. Mi-a spus fata de la recepţie că pe adresa lui Valdman sosise o scrisoare şi că nu ştia ce să facă cu ea... M-am uitat la plic: era expediat din Constanţa şi aici, bomba, fiind prost lipit, în timp ce fata s-a dus cu nişte turişti am deschis plicul, am memorat tot ce e scris acolo şi odată ieşit afară, am notat pînă şi virgulele, că ştiu ce importanţă au ele pentru dumneata. Şi Panaitescu, radios, scoase o hîrtie din buzunar, o despături şi cu gravitate îi dădu citire...

„Am luat cunoştinţă de recompensa promisă prin anunţul la ziar. Mîine la ora douăsprezece noaptea, dacă te vei înfăţişa cu suma respectivă, la kilometrul douăzeci şi unu, spre Mangalia, a doua zi, în acelaşi loc, vei găsi bicicleta „Speţial Chinder". În cazul că ne vei aduce sticleţii pe cap sau nu vei depune suma promisă, bicicleta va fi distrusă iar dumneata vei suferi un tratament în consecinţă". Semnat Salvamar.

Bunicul se uită la Panaitescu, luă hîrtia din mîna lui, o mai citi o dată, întoarse hîrtia pe ambele feţe apoi cu grijă o aşeză pe noptiera de lîngă el.

— Interesant, interesant... Acum rămîne de văzut cum procedăm...

— Păi simplu, Bunicule, fac eu un pachet: pun într-un ziar o bucată de lemn, mă duc la locul amintit, mă retrag în pădure, aştept şi pe urmă e simplu ca bună ziua...

— Dar, dragă Panaitescule, nu e vorba de un singur individ ci de mai mulţi. Însăşi semnătura care indică un substantiv colectiv spune acest lucru. În acest caz n-are rost să prindem numai pe unul dintre ei. Trebuie să-i prindem pe toţi.

— Şefule, acum de ce vrei dumneata neapărat să fie mai mulţi? Prindem pe unul, îi facem fundul rîndea, luăm bicicleta, raportăm că ne-am îndeplinit misiunea şi plecăm la munte... De ce să ne complicăm? Nu-i aşa domnişoară Alina?

Se auzi o bătaie în uşă şi după ce Alina se ridică să vadă cine-i poate deranja la o asemenea oră, întră însoţită de căpitanul Constantinescu... După ce Alina îi părăsi căpitanul se adresă celor prezenţi:

— Bunicule, fata care a fost găsită ieri înecată n-avea în plămîni nici urmă de apă. În singe s-a găsit o cantitate mare de alcool. După supoziţia medicului, din momentul decesului pînă la ora cînd a fost descoperită au trecut şase ore, ori ea a fost observată lîngă geamandură la ora 9 dimineaţa. În plus, din datele gestionarei de la magazinul special unde lucra sinucigaşa, reiese că în magazin lipseau mărfuri în valoare de 120 000 lei. Ori de aceste mărfuri răspundea direct Graţiela Rapciuc.

— Dragii mei, lucrurile, în cazul acesta, se complică şi am impresia că ne aflăm în faţa unui caz deosebit de interesant...

— Bine, meştere, dar ce legătură există între bicicletă şi moartă, cum naiba-i zice.

— Nu pot să spun nimic, dragă colega, dar profitînd de prezenţa căpitanului prin amabilitatea căruia ne bucurăm aici de cea mai mare stimă, vom discuta împreună şi vom face un plan amănunţit de cercetări. Acum, după anumite raţionamente care mi-au venit în minte, exact în clipa cînd vorbeam, am impresia că la mijloc e vorba de ceva cu mult mai grav...

Căpitanul plecă lăsîndu-i pe cei doi discutînd.

— Va urma —

VIAȚA STADIONULUI

CĂUTA ATACANȚI ȘI A DESCOPERIT FUNDAȘI

de Eftimie IONESCU

Astăzi, selecționata de fotbal a Braziliei joacă la Glasgow penultima sa partidă din foarte densul turneu care a început la 3 iunie, la Alger, și se va încheia miercuri prin întîlnirea cu selecționata Irlandei. Nouă meciuri în 32 de zile, asta înseamnă un joc la trei zile și ceva, perioadă în care s-a efectuat și deplasarea — uneori de mii de kilometri — între un oraș-gazdă și următoarea haltă a turneului. În adevăr, selecționerul Zagalo și comisia tehnică a Federației din Rio au dorit să verifice la maximum resursele de rezistență și de acomodare ale celor mai buni jucători, în momentul de față, din Brazilia.

Pentru că, în primă și ultimă instanță, asta a urmărit selecționerul campioanei mondiale prin solicitarea și obținerea unei suite așa de impozante și de diferită (ca specific al adversarului) de întîlniri. Mario Lobbo Zagalo a urcat cu siguranță, fortificat și de rezultatele reprezentativei, pe drumul consacrării ca director tehnic al echipei naționale și cine mai poate accepta astăzi că solutia numirii lui în acest post, luată în zilele de precipitare dinaintea Mexicului, a reprezentat o decizie de moment, mai mult o ieșire din criza pe care o provocase Saldanha ? Dar adevărul e că nu numai victoriile l-au ajutat pe Zagalo ci el a știut, a avut forța și competența să se impună într-o lume așa de agitată cum e aceea a fotbalului brazilian. Turneul afro-european, care reprezintă un bilanț mai mult decît mulțumitor pentru tînărul antrenor, îi va da liniște spre a pregăti cum se cuvine marea probă din anul viitor. „Turneul mi-a dat nu numai unele soluții și jaloane, el a redus la tăcere corul clevetitorilor care începuse să se audă..." a declarat luni la Stockholm extremul stînga-campion al lumii în 1958 și 1962 și antrenorul campion mondial în 1970.

Care ar fi cîștigurile și jaloanele turneului ?

Comentatorii au un punct comun de vedere, anume acela că fotbalistii brazilieni s-au arătat într-atîta de preocupați de a se acomoda cu atmosfera și, mai cu seamă, cu specificul formațiilor europene încît... au devenit chiar mai europeni decît adversarii lor. Sigur că e o doză de exagerare voită în această afirmație dar adevărul rămîne acela că nici o selecționată braziliană nu a jucat atît de speculativ, de reținut, de calculat, n-a urmărit atîta rezultatul ca aceasta care a vizitat continentul nostru. Echipa Braziliei a plecat, împotriva concepției ei, de la organizarea și fortificarea apărării, preocupările ofensive rămînînd pe al doilea plan. Din fotbalul de atac, pozițional, care i-a adus nu numai satisfacții ci și atîtea elogii, selecționata 1973 a păstrat foarte puțin. Dar motivele pot fi și de ordin obiectiv și nu numai o excesivă dorință de a colecționa rezultate de valoare în fața unora dintre cele mai puternice reprezentative de pe glob precum cele ale Italiei, Uniunii Sovietice sau R. F. Germania.

E vorba de absența acelui desăvîrșit conducător de joc, l-am numit pe Gerson, ca și a redutabililor constructori-realizatori din atac, Pele și Tostao. Rivelino a preluat rolul lui Gerson — accidentat cu puțină vreme înainte de plecarea delegației în turneu — dar s-a văzut că el a venit prea repede din postura de secund în această misiune. Și, în consecință, întreaga apariție în postura de dirijor a părut marcată de dimensiunile unui rol prea mare pentru un actor prea tînăr. În tentativa de găsire a suplinitorilor lui Pele și Tostao, încercările au aparut ca foarte diverse. Jairzinho și Paulo Cesar au fost plimbați prin mai multe posturi dar nu se poate spune că s-ar fi descoperit formula ideală pentru linia ofensivă. Interesant fenomen ! Jucători dotați există în lot. În afara lui Jairzinho și Paulo Cesar, a lui Dirceu Lopez sau Edu, internaționali consacrați, n-au jucat decepționant nici Valdomiro, nici Leivinha, nici Dario. Formulele în ansamblu n-au strălucit însă !

În schimb grupul apărătorilor i-a oferit lui Zagalo soluții încurajatoare pentru la anul. Portarii Leao, Renato și Wendell s-au comportat fără mari fluctuații. Piazza și Marco Antonio, dintre vechii fundași, alături de mai proaspeții selecționați Ze Maria și Pereira par că nu au contrapandidați pentru compartimentul defensiv. Acesta e cîștigul cert al turneului. Saldanha, care a însoțit selecționata în călătoria ei în Africa și Europa observa de altfel că Zagalo a căutat atacanți și a descoperit... fundași.

După șapte dintre cele nouă meciuri, programate în ritm de turneu final al campionatului mondial, Zagalo socotește că dacă acest „Weltmeisterschaft" ar începe mîine el ar avea certe șapte posturi. Punînd semne de întrebare pe locurile fără titulari absoluți această echipă posibilă a Braziliei pentru 1974 ar arăta cam așa, după opinia a însuși selecționerului ei : Leao, Ze Maria, Pereira, Piazza, Marco Antonio,?,?, Rivelino,?, Jairzinho ,?, Sigur că Zagalo e foarte sever în judecata sa dar probabil că îsi impune această atitudine tocmai pentru a stimula impozantul grup al înaintașilor din întreaga Brazilie și să aibă, astfel, și alte rezolvări decît cele actuale pentru suplinirea sigurelor absențe — Pele și Tostao — sau a posibilului forfait al lui Gerson...

„Dialogul la distanță" între Dinamo București și Universitatea Craiova, pasionant ca un bun film de aventuri, a pus capăt duminica trecută unei noi ediții a campionatului diviziei A de fotbal. De foarte multă vreme nu ne-a fost dat să fim martori la un duel atît de electrizant, la o dispută care a reținut atenția amatorilor de fotbal pînă la consumarea ultimei secvențe. Campioana a fost decisă pe linia de sosire și se poate spune că doar șansa a fost aceea care a făcut ca titlul să se fixeze asupra echipei dinamoviste. Puțini, foarte puțini, erau aceia care cutezau să pronosticheze victoria finală a echipei Dinamo, puțini pentru că aproape toate atuurile erau în mîinile studenților craioveni. În mîinile acestor tineri ambițioși care prin comportarea lor de-a lungul multor etape au transmis campionatului un plus de interes și de inedit. Universitatea Craiova a pierdut totul, sau aproape totul, pe o singură carte, pe un singur joc, pe care nu l-a jucat cu aplombul obișnuit el, împovărată probabil peste măsură de încărcătura tensională a partidei de la Arad. În 90 de minute Universitatea

...și acum Cupa

Craiova a pierdut titlul pe care ea și înfocații ei suporteri l-au dorit și așteptat atît de mult, în numai 90 de minute tricourile de campioni, ce începuseră să călătorească deja spre Craiova, s-au întors din drumul lor fireso pentru a poposi la clubul echipei dinamoviste.

Această întorsătură a unei situații ce părea definitiv tranșată a constituit o mare surpriză a finalului de campionat, a stagiunii fotbalistice. Nu însă și singura. Parcă un regizor pus pe realizarea unor momente tari a dirijat în așa fel lucrurile încît acest final de stagiune să fie plin de neprevăzut. Surpriza din campionat a fost urmată de alte surprize, acelea din „Cupa României", ultimitoare prin proporțiile lor, chiar dacă aici ne-am cam obișnuit să spunem că orice este posibil. Da, în fotbal orice este posibil, dar iată că de astă dată surprizele au depășit cu mult tot ceea ce s-a întîmplat pînă acum. Mîine vom avea o finală de cupă inedită, o finală în care se vor întîlni, pentru prima oară în istoria acestei competiții, o echipă din divizia a treia, este vorba de Constructorul Galați, și una din divizia secundă, Chimia Rm. Vîlcea. Să recunoaștem că nu te întîlnești la tot pasul cu o asemenea finală, nu numai la noi, că nu în fiecare an se întîmplă ca o formație din divizia C să elimine din competiție patru formații din prima divizie, printre care figurează chiar și proaspăta campioană a țării, Dinamo București.

Așadar, ne-a fost dat să fim martori la un final de stagiune puțin obișnuit, un final spectaculos în felul său, dar care pe undeva ne lasă și un gust amar, dacă ne gîndim la pățaniile echipelor din divizia A în „Cupa României".

Ion BOCIOACA

8, 9, 10... OUT!

de Paul OCHIALBI

• De cîteva zile, selecționabilii care ne-au reprezentat cu onoare la „europenele" de la Belgrad, se află împreună cu familiile lor, într-o plăcută vacanță la Sulina. Un purtător de cuvînt al federației, reîntors de acolo, ne-a declarat că discuțiile au fost purtate numai pe marginea ședințelor de pescuit, evitîndu-se comentariile pugilistice. Urmează ca la sfîrșitul acestei vacanțe, membrii delegației sportive care ne-au reprezentat la Belgrad să se întîlnească la București în jurul unei mese comune oferită de forul nostru. Apoi ni se comunică că se va organiza o conferință de presă în care se vor face importante comunicări pe marginea viitorului lot reprezentativ care-și va începe pregătirile pentru „C. E." Kattowice-1975 și J.O. Montreal.

• Ziarul budapestan „Nep Sport" publică clasamentul neoficial după desfășurarea celei de a 20-a ediții a campionatelor europene de la Belgrad.. Iată cum se prezintă acest clasament : 1. U.R.S.S. 25 p; 2. România 19 p; 3. Iugoslavia 14 p; 4. R. D. Germană 11 p; 5. Polonia 11 p; 6—7 Ungaria, Franța 6 p etc.

• Întîlnire cu trei antrenori care ne declară :

C. Nour : „Selecționabilii noștri au arătat o pregătire fizică excelentă. Acest lucru este ușor de obținut. Sîntem deficitari la capitolul tehnică. Jocurile Olimpice ne-au arătat această lacună".

Marcu Spakov : „V. Zilberman este cel mai bun semimijlociu din țară. El și-a făcut reintrarea la Craiova. Va deveni din nou campion național".

L. Ambrus : „Șt. Bălatu a fost greșit antrenat la lotul național. A fost suprasolicitat. Fizicul lui nu-i permite trei antrenamente pe zi. Vă voi demonstra că și în acest an va obține cenzura națională".

• Avem doi tineri grei de mare talent — nedeclară tov. Gh. Guriev, președintele federației. „Unul se numește Văran și este originar din Reșița iar cel de al doilea este dinamovistul bucureștean Simon. Văran a reușit anul trecut să dispună la puncte de Sănătescu și Anghel Iancu. Pentru marile competiții viitoare vom selecționa o echipă tînără. În acest scop am alcătuit de pe acum un lot lărgit, căruia îi vom oferi condiții optime de pregătire".

• Dinamovistul I. Gyorfi ar putea obține rezultate excelente la categoria mijlocie-mică. Ni se spune însă că el este comod la antrenamente evoluînd la o categorie care nu-i poate pune în valoare reflexele sale.

• Răsfoim cu plăcere cartea „Băiatul de ciocolată" (Viața lui Lucian Popescu), redactată de G. Mihalache. Iată ce scrie fostul triplu campion european Lucian Popescu în prefață : „...Am înfruntat pe ringuri continentale zeci și zeci de adversari. Unii mai tari, alții mai puțin tari. Am dat și am primit sute și sute de lovituri. Am luptat cu adversari corecți sau incorecți. Am înfruntat arbitri părtinitori și mulțimi orgolioase, care nu admiteau ca favoritul lor să fie înfrînt. Toate acestea s-au dus pe apa sîmbetei și nemebri A.C.R., salariați sau nu ai industriei confecțiilor.

Startul se va da la ora 8, iar sosirea va fi în jurul orei 12, după care se va participa la premiere.

Cu acest concurs se inaugurează o nouă formă de turism automobilistic, căreia îi prevedem un frumos succes în viitor.

Poșta rotundă

de Ion BĂIEȘU

UN GRUP DE SUPORTERI AI ECHIPEI „OLIMPIA" SATU MARE, ÎN NUMELE CĂRORA SEMNEAZĂ ELEVUL OȘAN MIHAI : „Vă scrie un grup de suporteri sătmăreni care sîntem alături de echipa noastră în caz de insucces și ne bucurăm de victoriile pe care, trebuie să recunoaștem, ni le-a oferit din plin în campionatul actual.

La 10 iunie 1973, echipa „Olimpia" Satu Mare i-a dat replica la Oradea echipei F.C. Bihor din localitate. Înfruntînd ploaia biciuitoare și nemiloasă, într-o mașină descoperită, plini de optimism, ne-am hotărît să facem deplasarea la Oradea pentru a încuraja echipa favorită.

Grupați într-un colț al tribunei, echipați cu steaguri, tălăngi, trompete și alte instrumente, solicitîndu-ne la maxim coardele vocale, am susținut fără încetare pe băieții noștri. Aceștia jucau excelent (cel puțin nouă ni s-a părut așa), luptînd exemplar. Scorul a fost deschis de către sătmăreni. Grupul nostru era în culmea fericirii. Dar iată că, din senin, sîntem înghiontiți, loviți cu pietre, sîrme, lemne și chiar cu pumnii. Apoi, continuîndu-și actul neloial, așa numiții suporteri bihoreni ne distrug ustensilele noastre de suporteri.

Norocul nostru (dacă-l putem numi așa) a fost prezența unui pluton de ostași ce ne-au despărțit de grosul publicului, căruia vrem să-i mulțumim pe această cale.

Încheiem aici șirul tristei noastre întîmplări, adăugînd doar că marea majoritate a spectatorilor a aplaudat sportiv victoria echipei noastre și a condamnat atitudinea turbulenților. Sperăm ca în viitor să se ia măsurile necesare pentru preîntîmpinarea incidentelor de acest gen."

DINU CONSTANTIN, Craiova : „Nu sînt un iubitor fanatic al fotbalului, dar îmi place să merg pe stadion în fiecare duminică. Mă amuză, în același timp, și spectacolul care se petrece în tribune, adică fantezia și dăruirea suporterilor „Ajax"-ului din Oltenia. Aceștia fac lucruri teribil de amuzante, despre care ați auzit, desigur. Trist este, însă, atunci cînd pasiunea pentru fotbal depășește limitele rațiunii și devine nebunie. Am fost și eu la Arad, la meciul de pomină. M-am dus mai mult pentru a asista la triumful echipei mele favorite, dar și pentru a vedea spectacolul bucuriei celor patru mii de suporteri. După cum știți, echipa noastră n-a cîștigat meciul și asta din cauza unor greșeli de nelertat comise de antrenori. Jucătorii nu au fost afătuiți să joace pentru un meci nul, adică prudent, ci au fost trimiși înainte, necugetat. În schimb, U.T.A. a jucat pe contraatac, cum ar fi trebuit să jucăm noi, și a cîștigat. Deci noi nu aveam de ce să ne supărăm pe arădani. Dar iată că publicul craiovean prezent la Arad s-a comportat sub orice limită...

I-am spus soției : „dacă fotbalul poate genera asemenea fapte urîte, atunci nu voi mai iubi acest sport". Cred că presa și dumneavoastră, ziariștii, trebuie să vă ocupați mai mult nu numai de educarea jucătorilor de fotbal, ci și de educarea spectatorilor. Pentru că adevăratul spectacol de fotbal presupune două elemente de aceeași valoare : jucătorii și publicul".

Scrisorile publicate mai sus aduc din nou în discuție comportarea publicului de fotbal. Ziarul „Sportul" a avut o idee excelentă atunci cînd a introdus o cupă care să răsplătească publicul cel mai corect. Asta nu este suficient. Se pare că este nevoie ca organele noastre de ordine să ia cîteva măsuri pentru a sancționa în mod exemplar pe cei care transformă stadioanele în maidane. Poate că nu ar fi exagerată, nici măsura de a se interzice intrarea pe stadioane a celor aflați sub influența alcoolului (n-ar fi prea greu de depistat). Cert este că asemenea întîmplări ne întristează și ne îngrijorează.

A. STĂNESCU, arbitru de fotbal categoria I onorific, Cluj. „De ani de zile, cu toate că pe harta țării, sub raportul modernizării bazelor sportive, au apărut o serie de stadioane de mare capacitate (Timișoara, Constanța etc.) instalații de nocturnă etc., cu toate acestea n-am înțeles de ce F.R.F. nu face demersurile necesare pentru ca să i se acorde girul organizării unor manifestări fotbalistice de mare anvergură internațională printre care aș cita : finala Cupei UEFA, Cupa internațională a tîrgurilor, Cupa Cupelor sau Turneul internațional de juniori UEFA.

Din 1962 (Turneul UEFA) și pînă în prezent țara noastră n-a mai organizat nimic. M-am întrebat de multe ori : oare cît o fi costînd organizarea unui asemenea turneu și oare de ce forurile în drept sînt așa de circumspecte ?

Se omite un lucru foarte interesant, acela că organizarea unor asemenea competiții este și un minunat prilej ca mii și mii de turiști din o serie de țări interesate, să-și facă prezența cu ocazia evenimentelor. Oare aceștia nu sînt de nici un folos economic ?

Exemplul de pe Maracana iugoslavă a spulberat toate iluziile și scepticismul atîtor circumspecți, atunci cînd li s-a acordat iugoslavilor cinstea să organizeze finala dintre AJAX și JUVENTUS.

Mai este nevoie de alte pledoarii pentru a justifica necesitatea cererii de organizare a unor asemenea premiere mondiale sportive ?

Cum pe plan internațional sîntem recunoscuți ca organizatori excelenți, nu știu ce ne mai lipsește (bunăvoința, înțelegere, credit, sprijin, perseverență) ca totuși să ajungem să vedem și noi măcar în anul 1975 la București măcar un turneu tradițional al UEFA la juniori sau finala Cupei UEFA.

Nu sînt aceste evenimente sportive de un real folos pentru F.R.F. și propaganda respectivă necesară țării noastre peste hotare ? Mă surprinde că presa sportivă, care număra atîtea și atîtea spirite ingenioase (din prudență să nu aprind flacăra invidiei, trec cu vederea numele celor întreprinzători), nu-și ascute condeiul ca să înceapă o campanie activă în spiritul celor arătate în prezentul articol.

Cum perseverarea este una din căile de dobîndire a unui succes, să sper că într-adevăr în presa noastră sportivă vor apare și pledoarii pentru a se cere cu hotărîre : ȘI ROMÂNIA POATE ORGANIZA FINALE EUROPENE LA FOTBAL.

Dacă în 1952 am salutat cu entuziasm organizarea la Cluj a unei zone din turneul UEFA de juniori (și stadionul nou inaugurat a cuprins în tribunele sale peste 30.000 de spectatori la toate cele 6 jocuri disputate într-o săptămînă), un asemenea eveniment la Timișoara (care la un joc de categoria B a adus 45.000 spectatori, salvînd bugetul clubului Politehnica) cred că va trebui construit un stadion de 100 000 de locuri, capabil să poată acoperi cererile amatorilor.

La olteni, care îi simpatizez de multă vreme pentru dragostea lor față de fotbal, un asemenea eveniment sportiv fotbalistic de mare anvergură fotbalistică ar face să apară peste noapte un nou și modern stadion de 100 000 de locuri, în care să fie prezenți în ziua evenimentului toți oltenii din bănie și din țară".

Chestiunea ridicată de dumneavoastră a mai fost prezentă de cîteva ori în rubrica noastră. Probabil că federația nu se încumetă să organizeze manifestări fotbalistice de anvergură din pură comoditate. De altfel, ea de-abia se descurcă, săraca, cu treburile de-acasă...

Vă prezentăm

LOCURI DE ODIHNĂ ȘI AGREMENT TÎRGMUREȘENE

Un călător care trece prin Tîrgu-Mureș arar, la un interval de cîțiva ani, e pus de fiecare dată în situația să redescopere orașul. Ca pretutindeni în țară, și aici metamorfozele urbanistice se produc într-un ritm rapid. Iată, alături de frumoasa Piață a Trandafirilor din centrul municipiului au apărut, în vremea din urmă, cartiere noi ; spre est, pînă departe sub pădurea Stejeriș, se întinde cartierul „Tudor Vladimirescu", în nord-est, cartierul „7 Noiembrie", iar în vecinătatea lui, unul din cele mai pitorești ansambluri de locuințe — „Aleea Carpați"... Alături de obiective turistice vechi : casa în care, în iulie 1849, a poposit poetul revoluționar maghiar Petőfi Sandor, clădirea fostei Curți de Apel, sau „Tabla regească", cum i se mai spune, unde și-au început activitatea revoluționară Avram Iancu, Al. Papiu Ilarian și alții, Muzeul memorial Bolyai, Bibliote-ca „Teleki-Bolyai", *casa în care a fost* hanul „La calul alb", *unde, în 1866, a făcut popas Eminescu în drumul său spre Blaj,* Palatul culturii *și atîtea altele, se înalță, majestuos, edificiul celui mai modern hotel din oraș — „Hotel Grand" — și ce-l al noului teatru... Alături de* biserica ortodoxă din lemn *(sec. XVIII),* Cetatea medievală, *reconstruită, înfruntă timpurile...*

Dar călătorul venit în Tîrgu-Mureș pentru un timp mai mult sau mai puțin îndelungat, ca și acei tîrgumureșeni obișnuiți să-și petrecă timpul liber acasă, e bine să știe că orașul dispune de cîteva locuri foarte indicate pentru petrecerea unor plăcute și necesare ore de destindere și recreare :

Platoul „Cornești" *este situat în pădurea din imediata apropiere a municipiului, dincolo de așanumitul cartier al școlilor. Pădurea de aici, întinsă pe o mare suprafață, își oferă vizitatorilor, cît e vara de lungă și pînă toamna tîrziu, poienile sale și umbra copacilor deși. Aici se organizează, adesea, în zilele de sărbătoare, adevărate manifestații cimpenești la care participă tineri și virstnici — toți cei care iubesc odihna într-un decor natural plăcut și reconfortant. De pe platoul „Cornești", privitorului i se deschide în fața o splendidă panoramă asupra orașului. Excursioniștii în acest punct turistic tîrgumureșean au prilejul să viziteze* Grădina zoologică : *copiii, dar nu numai ei, vor călători cu trenul condus de* ceferiștii pionieri. *Restaurantul și terasa de pe platou, stau oricînd la dispoziția acelora care „au uitat" să-și aducă merinde de acasă...*

Baza nautică „Mureșul" *sau „Week-end", cum îi spun localnicii, se află în partea nord-estică a orașului. Cele șase hectare de teren, amenajate pe o buclă a Mureșului, constituie un „paradis" cotidian al tîrgumureșenilor, dar aici au acces oricînd și oaspeții orașului. Baza nautică oferă tuturor o frumoasă rețea de apă, la suprafața căreia amatorii de canotaj, înotătorii și poloiștii vor găsi un larg cîmp de manifestare a pasiunii lor. Dispunînd de puncte de alimentare bine aprovizionate, de vile cochete și campinguri, baza nautică „Mureșul" este unul din locurile cele mai îndrăgite de tîrgumureșeni. Cu atît mai mult cu cît, alături de bazinele de înot și de pista de canotaj, aici se găsesc și alte amenajări pentru sporturi îndrăgite de cei mari, ca și de cei mici : terenuri de fotbal, handbal, tenis, volei, piste de mini-golf și carting...*

Băile de la Singiorgiu de Mureș. *Localitatea este situată la numai 5 km de oraș, pe șoseaua Tîrgu-Mureș — Reghin (DN. 15). Ea este o mică stațiune balneoclimatică de interes local, cu ape sărate și iodurate. Apele stațiunii au efecte binefăcătoare asupra stărilor de astenie și anemie, dar, în același timp, datorită proprietăților lor radioactive, au efecte pozitive asupra afecțiunilor reumatice și ginecologice. Pe lîngă aceste atribute de interes medical, Singiorgiu de Mureș se recomandă ca un loc de odihnă și recreare deosebit de reconfortant din împrejurimile Tîrgu-Mureșului. La aceasta contribuie distanța mică de oraș, piscina în aer liber, parcul băilor, restaurantul cu terasele sale însorite și, desigur, liniștea din preajma băilor propriu-zise.*

Valentin BORDA

„Turul Franței" la a 60-a ediție

• Eddy Merkx, marele absent de la startul ediției jubiliare • Cîteva date și cifre din istoricul competiției

La 1 iulie se va da la Haga (Olanda) startul în cea de-a 60-a ediție a „Turului Franței". În preajma acestei uriașe competiții — care va polariza timp de 22 de zile, interesul întregii lumi sportive — considerăm interesant să consemnăm cîteva date și cifre din lunga istorie a întrecerii care, anul acesta, la ediția jubiliară, înregistrează o mare absență : extraordinarul alergător, Eddy Merckx, figură centrală a ciclismului mondial, cîștigător anul acesta al „Turului Spaniei" și al „Turului Italiei".

Între 1 și 18 iulie 1903 s-a desfășurat prima ediție, care a revenit alergătorului francez Maurice Garin (în vîrstă de 33 ani). Traseul a măsurat 2 428 km, parcurși în 6 etape, după fiecare etapă cicliștii avînd două zile „de refacere". În 1906, la a IV-a ediție, „Turul", încluzînd și unele etape de munte, a măsurat 4 637 km, divizați în 13 etape ; iar din 1911 și pînă în 1924, traseul a avut în jurul a 5 500 km, parcurși în 15 etape, dintre care destule însumau 400 km.

Plecările se dădeau cu mult înainte de revărsatul zorilor. Cicliștii stăteau în șa 15 pînă la 18 ore, uneori mai mult, unii concurenți ajungînd la capătul etapelor noaptea tîrziu. Firește, este greu de imaginat astăzi, cum de puteau absolvi (în condiție de îngrijire net inferioare celor de azi) o atare cursă pedalorii de atunci — ale căror figuri capătă nimb de legendă. Asfaltarea șoselelor, bicicletele moderne (cu roți din duraluminiu și cauciucuri ușoare), introducerea schimbătorului de viteze (din anul 1937), numeroase etape mai scurte (unele chiar și sub 200 km) și mai ales semietapele, iar mai tîrziu „tronsoanele" parcurse contratimp, precum și evoluția metodelor de pregătire, au făcut ca media orară să atingă 30 km (pentru prima oară în 1935 : învingător, belgianul Romain Maes : 4 302 km în 21 etape), și apoi să urce mereu.

Între 1936 și 1955, media orară a variat între 31 și 34 km, pentru ca în 1956 să facă un salt considerabil ; învingător ciclistul francez Roger Walkowiak care a parcurs 4 529 km — în 22 etape — cu 36.512 km — un adevărat record... Doi ani mai tîrziu, în 1958, Charly Gaul (Luxemburg), doboară recordul, obținînd pe 4 319 km (24 etape), media orară 36.905 km. Mai trec doi ani și italianul Gastone Nencini, urcă în 1960 recordul la 37.210 km/h de-a lungul a 4 272 km (21 etape). În sfîrșit, în 1962, tot pe 4 272 km (în 22 etape), francezul Jacques Anquetil — „domnul cronometru", cum i se spunea, în urma deselor sale succese în probe contratimp — stabilește un nou record (existent și azi) al mediei orare : 37.306 km/h.

În cei 70 de ani care se împlinesc în vara aceasta de la înființarea „Turului" s-au desfășurat pînă acum 59 de ediții, cursa fiind întreruptă din pricina războaielor, 4 ani (1915—1918) și 7 ani (1940—1946). Cele 59 de ediții au cunoscut 39 de învingători, din rîndul cărora merită a fi notați următorii ași : Jacques Anquetil, care a obținut cele mai multe victorii, 5 (în anii 1957, 61, 62, 63 și 64) și deține recordul mediei orare ; belgianul Eddy Merckx, cu patru victorii consecutive (1969, 70; 71 și 72), francezul Louison Bobet, cu trei victorii consecutive (1953, 54, și 55) și belgianul Philippe Thys, tot cu trei victorii : 1913, 14 și 20.

În 59 de ediții, cicliștii din Franța au obținut 27 de victorii, iar cei din Belgia 17. Urmează Italia cu 8 victorii, Luxemburg 4, Elveția 2, Spania și Olanda cu cîte o victorie. Interesant de notat că doar doi cîștigători ai „Turului Franței" au cucerit în același an și campionatul mondial de fond, care se dispută la o lună după „Tur" : francezii Georges Speicher, în 1933, și Louison Bobet în 1954. De asemenea, doar trei dintre „titanii" șoselelor au izbutit extraordinara performanță de a obține, în același an, victoria în „Turul Italiei" și în „Turul Franței" (peste 8 000 km în decurs de două luni și jumătate) : Fausto Coppi în 1949 și 1952 — deci de două ori această „dublă" ; Jacques Anquetil (în 1964) și Eddy Merckx — tot de două ori „dubla" — 1970 și 1972.

Emil IENCEC

RALIU TURISTIC — FAMILIAL

Cercul A.C.R. din cadrul Centralei Industriei Confecțiilor — București, organizează, în colaborare cu Filiala A.C.R. București un raliu inedit care se va desfășura, duminică 1 iulie 1973, pe ruta București-(start F.C.T.B. — Bd. Armata Poporului nr. 7) — Pitești (autostradă — punct de control orar) — Curtea de Argeș (Sosire — F-ca de confecții, str. Victoriei nr. 5). Cei aproximativ 150 km urmează a fi parcurși cu viteza legală, în condițiile circulației normale, iar învingătorilor li se vor acorda cupe și premii în obiecte utile automobiliștilor și motocicliștilor.

Caracterul inedit constă în faptul că pe lîngă conducătorul auto vor putea ocupa loc în mașină și doi însoțitori, membri sau nemembri ai familiei acestuia. Pot participa membri și nemembri A.C.R., salariați sau nu ai industriei confecțiilor.

„MOBRA" = 50 cmc
„MOBRA" = 4 cai putere
„MOBRA" = suspensie hidraulică
„MOBRA" = stabilitate și confort
„MOBRA" = 100 km de relaxare cu numai 5 lei
„MOBRA" = parcare fără dificultăți
„MOBRA" = 6.325 lei
Motoreta „MOBRA" utilă în orice călătorie, se poate cumpăra și cu plata în rate lunare !

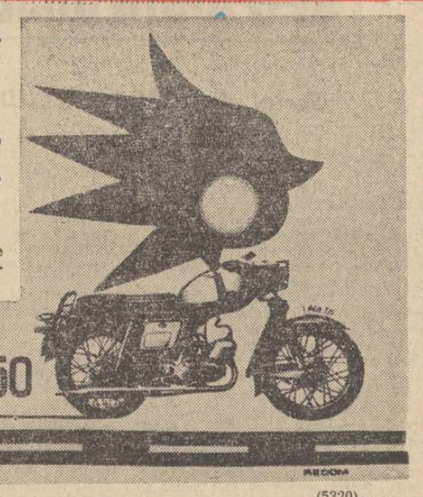

(5320)

PRONOSTIC „MAGAZIN"

Concursul „Pronosport" din 1 iulie

1. F. C. GALAȚI — CEAHLĂUL PIATRA NEAMȚ. Avantajul terenului și valoarea individuală a jucătorilor indică favorită echipa locală.

2. ȘTIINȚA BACĂU — DELTA TULCEA. Și în această partidă, echipa locală este mare favorita.

3. METALUL PLOPENI — C.S. TÎRGOVIȘTE. Se întîlnesc două echipe de valori apropiate, ceea ce înseamnă că avantajul terenului va fi decisiv.

4. C.F.R. PAȘCANI — C.S.U. GALAȚI. Nu putem acorda nici cea mai mică șansă echipei gălățene, aflată la finele unui sezon în care s-a comportat foarte slab.

5. PROGRESUL BRĂILA — GLORIA BUZĂU. N-ar fi exclus ca oaspeții să termine la egalitate sau învingători, dacă ne gîndim la diferența de valoare ce există între aceste două formații.

6. POLITEHNICA TIMIȘOARA — METĂLURGISTUL CUGIR. Studenții timișoreni, proaspeți promovați în divizia A, vor căuta să confirme și în acest meci că nu întîmplător au terminat pe primul loc în seria a doua.

7. C.F.R. ARAD — METROM BRAȘOV. Joc destul de echilibrat în care oaspeții au posibilitatea realizării unui rezultat egal.

8. ELECTROPUTERE CRAIOVA — C.F.R. TIMIȘOARA. Doar faptul că joacă pe propriul ei teren indică favorită echipa locală.

9. CORVINUL HUNEDOARA — GLORIA BISTRIȚA. Oaspeții pot obține un rezultat egal dar în mod normal șansele de victorie aparțin gazdelor.

10. MINERUL BAIA MARE — MINERUL ANINA. Acasă, echipa locală nu a pierdut prea multe puncte în acest retur. Mai mult ca sigur că va cîștiga și meciul de mîine.

11. OLIMPIA ORADEA — METALUL DROBETA TURNU SEVERIN. În general echipa Drobeta nu a reușit performanțe bune în deplasare. Probabil că va pierde și meciul cu Olimpia chiar dacă orădenii sînt pe ultimul loc al clasamentului.

12. C.S.M. SIBIU — OLIMPIA SATU MARE. Oaspeții sînt capabili, cunoscîndu-le valoarea, să termine la egalitate meciul de la Sibiu. Totuși, gazdele sînt avantajate de faptul că joacă acasă, ceea ce contează foarte mult în divizia B.

13. NITRAMONIA FĂGĂRAȘ — F.C. BIHOR. Și echipa orădeană este în măsură să scoată un rezultat egal la Făgăraș, cu toate că în ultima vreme a marcat o scădere de formă.

CULISELE HIPODROMULUI

• *A doua „manșă" pregătitoare, cu caracter de selecție, înaintea derbiului, se va „trage" mîine prin disputarea alergării semi-clasice „Premiul de încercare". De data aceasta, caii vor pleca de la egal (grupă) ca și în derbiul de trap. Distanța — 2 400 metri.*

• *După 13 reuniuni (108 alergări) pe primele locuri în clasamentul formațiilor de antrenament se află antrenorul N. Gheorghe (cu 13 victorii), urmat de G. Solcan, Gh. Tănase, Tr. Marcu, I. Oană etc. N. Gheorghe, se află pe primul loc și în clasamentul driverilor (conducătorilor) la egalitate de victorii (8) cu Tr. Marcu și I. Oană. Dacă la „antrenori" succesul său își are originea în cuplul armonios pe care-l formează cu driverul I. Moldoveanu (un excelent îngrijitor de cai) la „driveri", succesul se datorează ambiției cu care în acest an N. Gheorghe abordează întrecerile. Pentru a „cuceri" și publicul — așa cum a cucerit pînă acum primele locuri — ar fi, însă, de efectuat „mici" rectificări : la acuratețea tehnică și poate, la „sărăcirea" vocabularului total inoportun în timpul curselor.*

• *Una dintre cele mai substanțiale afaceri comerciale (pe unitatea de produs) s-a perfectat, anul acesta, la Paris prin vînzarea, în S.U.A. a cursierului Le Fabuleux, cu frumoasa sumă de 100 milioane franci, depășind cu mult prețul oferit, în 1970, pentru celebra trăsău Une de Mai.*

Doru IONESCU

— Redacția și administrația Piața Scînteii 1, telefon 17 60 10 (1449—1400) Oficiul poștal 33, căsuța poștală 4108. Tiparul : Combinatul Poligrafic „Casa Scînteii" — Cititorii din străinătate pot face abonamente adresîndu-se întreprinderii „Rompresfilatelia" — serviciul import export presă, București, Calea Griviței nr. 64—66 P.O.B. — 2001. Abonamentele la revista „Magazin" se fac prin oficiile și agențiile P.T.T.R., factorii poștali și difuzorii de presă din întreprinderi și instituții.

BIBLIOTECA „ASTRA"
SIBIU

Proletari din toate țările, uniți-vă!

magazin

Anul XVII Nr. 822 — sîmbătă 7 iulie 1973 — 8 PAGINI 1,50 LEI

MISTERUL INTELIGENȚEI

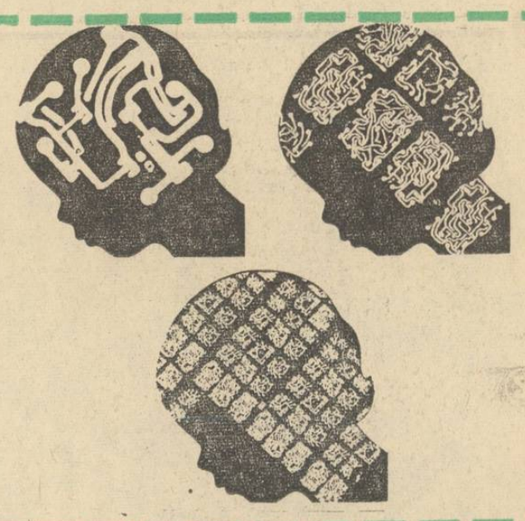

Cum se naște și cum se dezvoltă inteligența ? Poate fi influențată ? Ce ar trebui să știe părinții ? Există de la naștere la adolescență, așa cum afirmă celebrul psiholog Jean Piaget, cinci perioade diferite de inteligență. Și în interiorul fiecăreia există o creștere, o maturizare. Prin „încorporări" succesive a ceea ce se oferă ca „material" de „digerat" și e propriu fiecărei perioade.

(Amănunte în pagina a 5-a)

STELE PE JIU

• Turceni: Cea mai puternică dintre termocentralele țării; • Bumbești-Livezeni: Magistrala electrificată străbate defileul

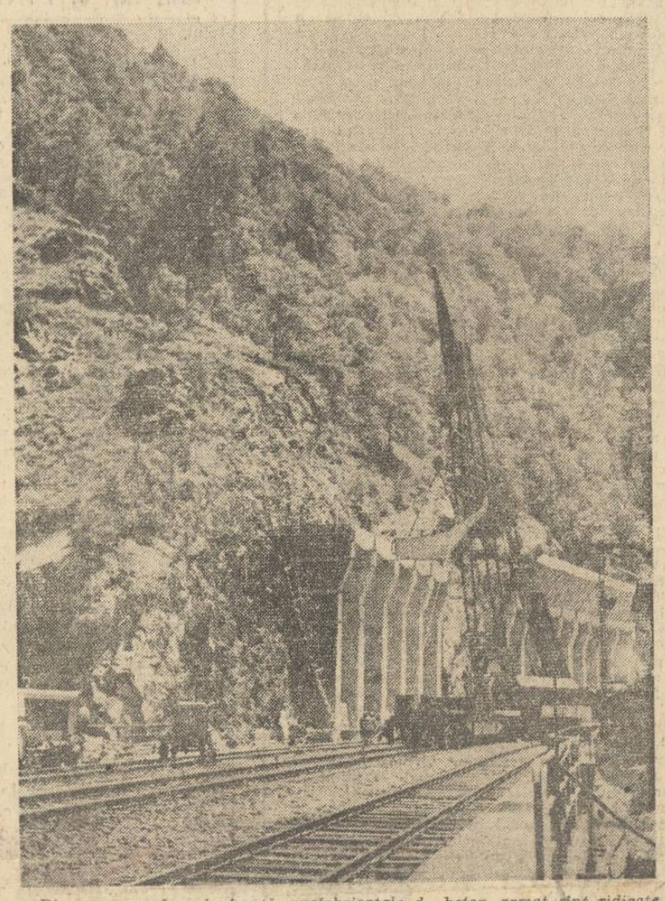

Din vagoane de-cale ferată, prefabricatele de beton armat sînt ridicate cu ajutorul macaralelor și puse direct în operă, în construcțiile menite să protejeze de stînci magistrala feroviară ce se electrifică în defileul Văii Jiului.

Am încercat să-i descifrez Jiului unda-i involburată, încă cu mult timp în urmă. Întîia oară, acum două decenii și jumătate, în vremea tumultoasei noastre tinereți care ne-a adus cu miile în defileul acela sălbatic, mărginit de pereți înalți de stîncă, pentru a săpa tunele și a ridica viaducte, pentru a croi drum „magistralei cărbunelui" între Bumbești și Livezeni. N-am izbutit însă niciodată — ori de cîte ori l-am reîntîlnit — să-i aflu adevărata vocație.

Anul acesta, cînd am revăzut Jiul — în două etape diferite, dar în timp foarte apropiate între ele — mi-am dat seama că a rămas la fel de tînăr și de neostenit, deși oamenii l-au pus în ultima vreme la treburi deosebit de grele. **„Nimeni nu poate doini / Cum doinește apa-n Jii"**, spune și azi, cu mult mîhnet cîntecul popular rămas din bătrîni. Numai că noua vîrstă a Jiului, noua lui dimensiune pe care i-au dat-o azi oamenii, este acum altfel cîntată în poemele durate pe malurile sale în oțel și beton, lucrări menite să dăinuie peste ani.

În dreptul comunei Turceni, cu puțin înainte ca Jiul să părăsească meleagurile Gorjului, constructorii au aruncat peste apele lui o punte de legătură cu șoseaua națională. A fost întîia lucrare desăvîrșită pe aceste locuri unde au început să se pună temeliile celei mai mari termocentrale a țării : un prim pod de beton peste Jiu care să permită accesul constructorilor și utilajelor lor pe șantierul abia înjghebat...

Și tot de apele Jiului — de stăpînirea și de folosirea lor rațională — țin de fapt și lucrările demarate cu succes, la primele obiective de bază ale marii centrale electrice. Căci celor 172 000 mc de apă pe care Jiul trebuie să-i asigure în viitor aici, în fiecare oră de funcționare a instalațiilor, îi precede un uriaș volum de lucrări hidrotehnice. Pe prim plan, se află construcția unui baraj menit să capteze apele Jiului, dar și să le regularizeze în vederea protejării de inundații a zonei și redării pentru agricultură a circa 300 hectare de teren.

Alături de ing. **NICOLAE DORDEA**, conducătorul lucrărilor de amenajare hidrotehnică, am urmărit pe șantier cum începea să se contureze batardoul — digul de protecție a incintei în

Tudor GHEORGHIU

CONTINUARE ÎN PAG. 2

CENTRALA ENERGETICĂ SOLARĂ

Un îndrăzneț proiect pentru viitor. Nu este o curiozitate intelectuală ci un program de mare amploare. Satelizînd pe o orbită geostațională, un panou de celule solare de 64 km², s-ar putea produce cît produc 10 centrale uriașe a cîte 1 000 de megawați. Calculele preliminare arată că fascicolul de microunde nu ar prezenta niciun pericol pentru viețile umane sau viețile animalelor și nici vreo perturbare în traficul aerian sau de telecomunicații. Deci, nu mai rămîne decît să se convertească această energie în electricitate.

(Pagina a 5-a)

AGENDĂ SĂPTĂMÎNALĂ

EVENIMENTE CU PUTERNIC ECOU ÎN CONȘTIINȚA POPORULUI

În centrul atenției opiniei publice s-a situat, în cursul acestei săptămîni, ședința Comitetului Executiv al C.C. al P.C.R. din 2 iulie, în cadrul căreia au fost dezbătute, pe baza unei ample expuneri prezentate de tovarășul Nicolae Ceaușescu, unele probleme actuale ale situației internaționale și ale politicii interne a partidului și statului nostru.

În cadrul aceleiași ședințe, așa cum arată comunicatul dat publicității, secretarul general al partidului a prezentat o informare în legătură cu rezultatele vizitei în Republica Federală Germania și convorbirile purtate cu președintele R.F.G., Gustav Heinemann, cu cancelarul Willy Brandt și cu alți reprezentanți ai vieții politice și economice vest-germane.

În legătură cu aceste probleme, Comitetul Executiv a adoptat o importantă hotărîre prin care „consideră că desfășurarea evenimentelor internaționale confirmă pe deplin justețea liniilor directoare trasate de Congresul al X-lea și de Conferința Națională în domeniul politicii externe", subliniind totodată, activitatea desfășurată de conducerea partidului și statului, contribuția hotărîtoare pe care secretarul general al partidului, președintele Consiliului de Stat, tovarășul Nicolae Ceaușescu, a adus-o și o aduce la elaborarea politicii externe a României. Pe baza analizei și aprecierilor făcute de Congresul al X-lea și de Conferința Națională a P.C.R., privitoare la procesele care au loc în lumea contemporană, la schimbările în raportul de forțe mondial, la cursul luptei pentru destindere, colaborare și pace — analize și aprecieri pe deplin confirmate de desfășurarea evenimentelor pe arena internațională — Comitetul Executiv a evidențiat contribuția de seamă pe care au adus-o și o aduc la aceste procese țările socialiste, partidele comuniste și muncitorești, clasa muncitoare, celelalte forțe progresiste, democratice, antiimperialiste, din întreaga lume. „Concluzia principală — se arată în Hotărîre — care se desprinde din analiza evoluției politice mondiale este că, spre deosebire de

CONTINUARE ÎN PAG. 2

Cum se învață în Dacia romană

de prof. univ. dr. docent Dumitru TUDOR

• Școli speciale unde se învăța contabilitatea și legislația romană • Cel mai răspîndit material de scris acum 1 900 de ani : tăblițele cerate • Veritabile contracte zgîriate pe ceara celor 30 tăblițe descoperite în galeriile unor mine din Munții Apuseni • „Casele de cultură" organizate de colegiile de meseriași • Învățămînt obligatoriu în castrele romane • 3 000 inscripții latinești, 40 grecești și 10 siriene identificate pe teritoriul Daciei.

Tăbliță cerată descoperită la Alburnus Maior (Roșia Montană). Muzeul arheologic din Cluj.

Piatră descoperită la Micia pe care figurează un elev ținînd în mîini ustensile pentru scris. Muzeul arheologic din Deva.

(Amănunte în pagina a 2-a)

LUMEA CA LUME

de Adrian PĂUNESCU

La un an de la Conferința Națională a Partidului

VIITORUL ÎN PREZENT

Se va împlini, în curînd, un an de la Conferința Națională a Partidului, eveniment de cea mai mare importanță pentru sănătatea socială, economică și morală a națiunii române, moment crucial al vieții partidului nostru. Și, pentru că semnul sub care a stat acea conferință a fost semnul concretului, eu cred că n-am putea-o judeca astăzi, n-am putea judeca anul care s-a scurs, decît din punctul de vedere al concretizării ei, din punctul de vedere al realității în care s-a întruchipat sensul conferinței, atîta cît un an îngăduie omenește unui vis să devină realitate. Despre puține lucruri am scris cu atîta entuziasm, de puține lucruri m-am legat, pînă la confundarea sufletului, cum am făcut-o cu această conferință cu al cărei sens, cu ale cărei hotărîri și cu a cărei indivizibilă onestitate față de națiunea română aș dori să se confunde activitatea mea. Ce moment fericit ! Ce moment al hotărîrilor hotărîtoare ! Acum, ori niciodată ! Parcă aud glasul secretarului nostru general, vorbind despre importanța momentului, despre împrejurarea că trebuie grăbit ritmul de dezvoltare a României, că trebuie făcut totul pentru aducerea României socialiste printre țările cele mai dezvoltate ale lumii, și că altfel această națiune ar fi condamnată, pentru o lungă perioadă de timp, la o înapoiere pe care viitorul ne-ar fi putut-o reproșa.

Astăzi, putem constata cu mîndrie că anul care a trecut a însemnat o etapă de covîrșitoare concretizări ale hotărîrilor Conferinței Naționale, atît în privința dezvoltării economice, cît și în privința mobilității și eficienței structurilor sociale, împrejurări care pot fi pe bună dreptate temeiuri ale încrederii în permanentul proces de însănătoșire viitoare a conștiinței. Intenționat — acum cînd scriu aceste rînduri — nu caut în bibliotecă lucrările Conferinței Naționale. Nu doresc să consider acea conferință o carte ci o devenire și o realitate, o stăruitoare prezență în conștiința fiecăruia. Căci, după Congresele IX și X ale Partidului, Conferința Națională din 1972 este actul fundamental de conștiință al partidului nostru, act de solidarizare în eternitate a prezentului socialist cu toate momentele de vîrf ale istoriei naționale și, în același timp, act de programare, imposibil de deturnat, a viitorului. Dar a unui viitor concret, a unui viitor decurgînd din lupta prezentului. Că le-a făcut plăcere sau nu, mulți dintre birocrați au trebuit să intre în producție și să se apuce de muncă serioasă. A fost evident un fapt : nu se poate vorbi de bunăstare cîtă vreme fiecare pîine se împarte fără criterii, între cei care o fac și cei care o înregistrează. Conferința Națională a spus un „nu !" hotărît birocrației care, ca de obicei, nu se mulțumea să fie birocrație ci pretindea să fie considerată și muncă.

De la Conferința Națională a Partidului 1972 se revendică azi mobilitatea structurilor sociale, element de dinamism și de progres, componentă a noului ritm al României socialiste. De la această Conferință se revendică elanul curat al „generațiilor practicii", cum vom începe să numim pe

CONTINUARE ÎN PAG. 2

SURPRIZA DIN MINA DE AUR

• Neașteptatul fenomen întîlnit în peștera Apei din insula Pinilor din Cuba • Urmașii unor animale necunoscute ce viețuiau înainte de separarea continentelor • O planarie vie, cu puii ei, capturată în peștera Santo Tomas, adusă la București • Alte zeci de specii de animale noi pentru știință vor fi cercetate de speologii români • Secretul celor o mie de picturi precolumbiene • Liliacul pescar — o veritabilă rachetă • Tainele Terrei și ciudata viață subterană de la tropice • Convorbire cu dr. docent TRAIAN ORGHIDAN, directorul Institutului de speologie.

(Relatarea în pagina a 3-a)

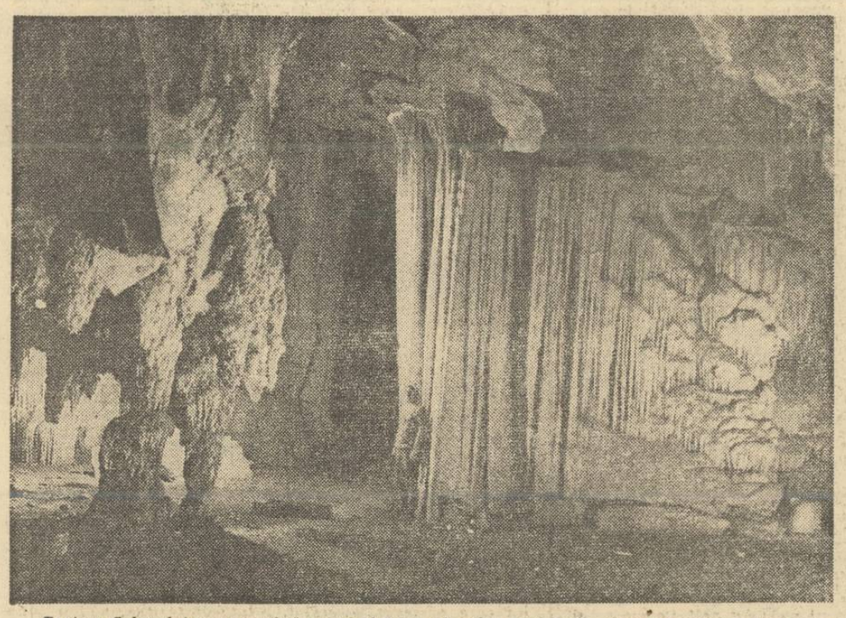

Peștera Salonului reprezentînd etajul al 3-lea al celui mai vast sistem subteran din Cuba. Lungimea totală a galeriilor însumează 25 km.

Cum va fi vremea în luna iulie

Prognoză meteorologică prezentată de Dumitru BACINSCHI

director adjunct al Institutului de Meteorologie și Hidrologie

(Pagina a 6-a)

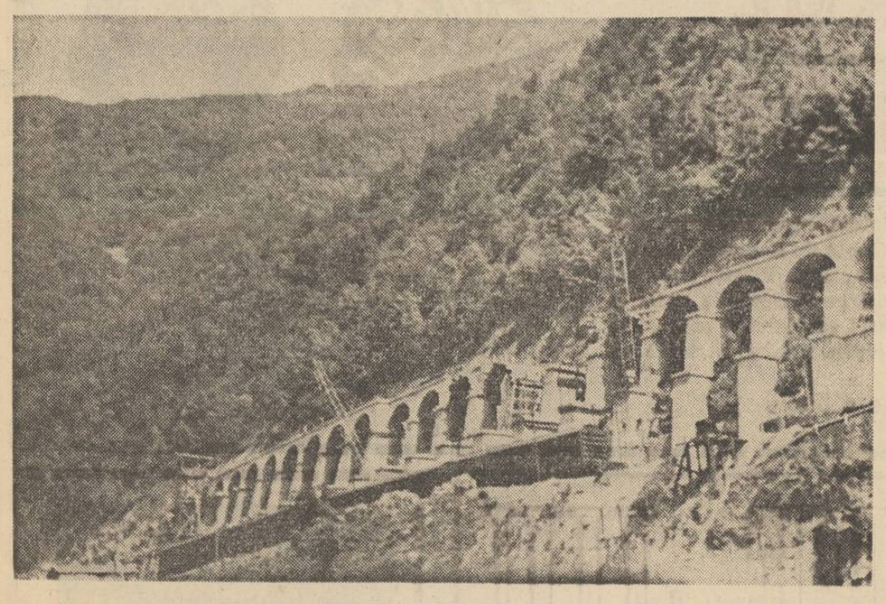

In zona Pietrele Albe, constructorii ceferiști execută alte genuri de lucrări care să înfrunte forța muntelui. In acest loc versantul abrupt se consolidează prin bolți și pilaștri.

STELE PE JIU

URMARE DIN PAG. 1

care se vor excava mai bine de 400 000 m.c. de pămînt pentru fundațiile viitorului baraj. Dragline și autobasculante, într-un continuu du-te-vino, imprimau șantierului un ritm de cascadă ce anunța un debut promițător. Și într-adevăr, nu a trecut mult timp pînă ce primele vești de la Turceni au venit să confirme ritmurile începutului. De pe șantierul celei mai tinere unități energetice a țării s-a anunțat recent că au fost încheiate lucrările la primul obiectiv înscris în proiecte: batardoul de protecție, în spatele căruia urmează să se ridice pieptul de beton din calea apelor Jiului. Era exact în ziua în care la Turceni se inaugura cel de al treilea șantier național al tineretului din acest an.

Primii 400 de brigadieri — elevi ai liceelor „Tudor Vladimirescu" din Tg. Jiu și ai liceului de cultură generală din orașul minier Motru — își începeau activitatea, alături de constructori, pentru a contribui la înălțarea la Turceni, a acelei centrale electrice al cărei potențial va fi aproape egal cu cel al unităților gigant de la Craiova și Rogojelu, luate laolaltă.

Tot pe Valea Jiului, aceeași stafetă a tradițiilor revoluționare ale brigadierilor de acum 25 de ani, o poartă azi cu cinste constructorii ceferiști care electrifică magistrala feroviară Filiași—Mintia. Ei au reluat pe același defileu stîncos dintre Bumbești și Livezeni, bătălia cu muntele pentru a deschide drum primului tren electric. Astăzi ei se află foarte aproape de țelul fixat. Circa 80 la sută din stîlpii de susținere a liniei electrice au fost plantați; în tunele au început pregătirile pentru montarea dispozitivelor de prindere a magistralei de cupru.

Dar pentru a se ajunge la această etapă finală, constructori prinși în centuri de siguranță au executat la mari înălțimi adevărate opere de artă pentru a ține în frîu forța muntelui. Noutatea absolută au adus-o însă, în lupta cu stîncile și cu grohotișurile de piatră, cei ce au imaginat și executat „polatele".

Minute în șir, șeful sectorului de construcții căi ferate nr. 71, ing. RADU ZABULICĂ, a încercat în biroul său din Petroșani să-mi explice „pe hîrtie" în ce constau aceste lucrări. Numai cînd l-am urmat pe tînărul inginer în defileu și am văzut lucrările în plină execuție, am înțeles menirea acestor veritabile tunele, montate de constructori din prefabricate peste cele mai periclitate zone ale magistralei feroviare, am fost convins de ingeniozitatea proiectanților care au conceput această soluție eficientă de apărare împotriva forței muntelui. Descărcate din peste 1 300 de vagoane de cale ferată, prefabricatele din beton armat necesare montării a 16 astfel de „polate" întrunesc pînă la urmă o greutate de peste 53 000 tone.

Făurind în defileul Văii Jiului lucrări de înaltă dificultate, acești constructori ceferiști și-au continuat de fapt opera desăvîrșită în zona hidrocentralelor de la Bicaz și Porțile de Fier sau la tunelele Poarta și Iablanița de pe magistrala electrificată Orșova—Caransebeș. Lupta cu stînca a devenit pentru ei o constantă ce le-a sporit iscusința, adăugînd la experiența cîștigată alte încărcături de valoare.

În galaxia de pe Valea Jiului, constructori cu faimă se pregătesc să aprindă luminile altor viguroase stele: la Turceni a celei mai puternice dintre termocentralele țării și în defileul Bumbești—Livezeni a magistralei feroviare electrificate.

Tudor GHEORGHIU

EVENIMENTE CU PUTERNIC ECOU ÎN CONȘTIINȚA POPORULUI

URMARE DIN PAG. 1

perioada de după primul război mondial, acum, la aproape trei decenii de la sfîrșitul ultimului război mondial, ne aflăm nu în fața unei stări de încordare, ci în fața unui puternic curs spre destindere, colaborare și apropiere între popoare. Acest curs corespunde năzuințelor tuturor popoarelor de a așeza relațiile dintre state pe baze noi, echitabile, de a-și consacra eforturile progresului economico-social, bunăstării și prosperității fiecărei națiuni". Pentru a asigura durabilitate și o evoluție favorabilă acestei noi situații, Comitetul Executiv apreciază că „participarea activă și eficientă la atingerea acestui țel este în prezent sarcina principală a partidului și statului nostru".

Desfășurată în preziua Conferinței general-europene, ședința Comitetului Executiv, în cadrul căreia au fost analizate și problemele securității în Europa, a salutat acest eveniment de importanță istorică în viața politică a continentului nostru și, așa cum se subliniază în Hotărîrea luată, a aprobat mandatul delegației române care participă la Conferința miniștrilor de externe de la Helsinki, trasîndu-i sarcina de a acționa cu consecvență pentru „creșterea aportului țării noastre la desfășurarea cu succes a lucrărilor Conferinței, la obținerea unor rezultate maxime în soluționarea problemelor vitale ale continentului, în întărirea cursului spre destindere, colaborare și pace în Europa și în lumea întreagă". Imputernicitul de partidul și statul nostru, în numele poporului întreg, marți, cînd acele ceasornicelor au indicat ora 11 și 30 de minute, și cînd la Helsinki au început lucrările Conferinței europene, delegația română era prezentă la marele forum european purtînd cu cinste misiunea ce i-a fost încredințată. Acest mandat dat delegației noastre constituie încă o elocventă dovadă a consecvenței politicii externe a partidului și statului nostru, a fermității cu care acționează pentru triumful noii politici de pace și colaborare în Europa și în întreaga lume.

Luînd cunoștință cu deosebită satisfacție de aprecierile și deciziile deosebit de importante cuprinse în Hotărîrea Comitetului Executiv al C.C. al P.C.R. cu privire la activitatea internațională a partidului și statului, opinia publică din țara noastră și-a reînnoit profunda convingere, întemeiată în decursul anilor, că la baza succeselor politicii externe a României, a prestigiului de care se bucură pe plan mondial stau marile realizări pe care poporul român le obține în edificarea noii societăți, în sporirea forței economice a patriei, în ridicarea nivelului de civilizație al întregii vieți sociale, „Progresele în dezvoltarea forțelor de producție — se subliniază în Hotărîre — în înflorirea științei și culturii, în creșterea nivelului de trai al maselor, în adîncirea democrației socialiste, în consolidarea continuă a orînduirii noastre noi, reprezintă fundamentul de granit al întregii politici internaționale a Republicii Socialiste România". Acest adevăr axiomatic constituie, pentru toți oamenii muncii, piatra de temelie a unui mare angajament, a acelui angajament care este astăzi sufletul întrecerii socialiste, și anume îndeplinirea neabătută a sarcinilor trasate de Congresul al X-lea și de Conferința Națională a Partidului. A face totul pentru a îndeplini cincinalul înainte de termen, a face totul pentru a perfecționa activitatea în fiecare sector de muncă, a face totul pentru a asigura patriei și poporului progresul, înseamnă a asigura înfăptuirea într-un tot unitar a politicii interne și internaționale a partidului și statului, politică ce corespunde celor mai nobile aspirații ale poporului nostru. Și mai presus de orice avem datoria de-a face noi înșine, fiecare la locul nostru de muncă, tot ce ne stă în putere pentru a ajuta să rodească, înzecit și însutit, această uriașă forță a poporului liber, stăpîn pe destinele sale. Așa se naște, firească, legătura dintre faptele noastre și țelul major pe care-l slujesc la noi acasă și în politica externă a țării, așa se naște legătura evidentă, clară ca lumina zilei, dintre activitatea noastră creatoare și politica internațională, politică ce exprimă, pe deplin, voința poporului nostru.

Această realitate, aflată zi de zi la îndemîna fiecăruia dintre noi, a fost subliniată, în zilele acestei săptămîni, cu ocazia decorării unor cadre didactice de către tovarășul Nicolae Ceaușescu cît și cu prilejul publicării Hotărîrii Plenarei C.C. al P.C.R. din 18—19 iunie 1973 cu privire la creșterea rolului femeii în viața economică, politică și socială a țării.

Adresîndu-se cadrelor didactice, distinse cu înalte ordine ale Republicii, tovarășul Nicolae Ceaușescu a spus: „Făurirea societății socialiste multilateral dezvoltate în România, care presupune, după cum știți, dezvoltarea intensă a economiei naționale, cere cadre cu o înaltă pregătire, impune ridicarea nivelului de cunoaștere al omului. În această privință, școala constituie factorul principal în formarea și educarea tinerelor noastre generații. Tinerii care învață astăzi în școli vor fi constructorii de mîine ai societății socialiste multilateral dezvoltate — și, fără nici o îndoială, ei vor făuri și vor trăi în societatea comunistă din România. Iată ce minunată și măreață misiune revine învățămîntului, vă revine dumneavoastră, tuturor slujitorilor școlii".

Perspectiva însuflețitoare arătată cu atîta forță de convingere de secretarul general al partidului, îndemnul său adresat cadrelor didactice, trezește un puternic ecou în sufletele noastre ale tuturor. Oare constructorii care azi zidesc orașe, nu pun temeliile așezărilor de care se vor bucura urmașii? Siderurgiștii, petroliștii nu făuresc prin fapta lor prezentă, viitorul? Și oare nu toți, oriunde am lucra, avem datoria să ținem seama de-această minunată perspectivă? De ani și ani poporul, stăpîn în țara sa, îi pregătește viitorul comunist, viitorul luminos spre care ne îndreptăm. Pentru a-l atinge, nici un efort nu-i prea mare, toate forțele se cer cu putere unite, puse din plin în valoare.

Acesta este sensul major al documentului de mare însemnătate pentru întreaga viață a țării, elaborat de Plenara C.C. al P.C.R. Traducerea neabătută în viață a sarcinilor prețioase pe care le cuprinde va face ca milioanele de femei, sub conducerea organelor și organizațiilor de partid, să se simtă și mai puternic integrate în eforturile generale ale poporului, să-și sporească și mai mult contribuția la realizarea importantelor obiective ale făuririi societății socialiste multilateral dezvoltate în patria noastră.

LUMEA CA LUME

URMARE DIN PAG. 1

acești tineri pe care secretarul general al partidului îi îndeamnă să-și caute satisfacția în muncă. De la această Conferință se revendică reînflorirea meseriilor, element de stabilitate spirituală și morală a cetățeanului. De la această Conferință se revendică toată împrospătarea poftei de creație și a dragostei de muncă, ale acestui popor „Nici pîine fără muncă, nici muncă fără pîine".

Iubitori ai prezentului dinamic și admiratori ai trecutului măreț, trebuie să recunoaștem în data de 19 iulie 1972, ziua Conferinței Naționale a Partidului Comunist Român, una din stațiile-pilot prin care viitorul se exprimă în prezent.

EL ARE CINCI ANI, DAR NOI CÎȚI AVEM?

M-a emoționat și pe mine dirijorul de la Iași, în vîrstă de numai cinci ani, în al cărui suflet fraged încape muzica lumii. L-am privit la televizor în cunoștință de cauză, pentru că îmi vorbise despre el unul din colegii mei de la „Flacăra", Nelu Ionescu. Se numește, Radu Postăvaru și e foarte grav. Dă ordine cu deget moale, de lapte, și agită orchestra ca pe-un urs de pluș. Sar pletele lui, pletele băiatului serios, care de la cinci ani cîntă, ochi în ochi cu tînărul Mozart, sar pletele lui ca un ciopor de capre pe un gard verde; și din toată această mișcare se naște muzica. Adevărata muzică. Băiatul de cinci ani dirijează fără milă, fără trac. Băiatul de cinci ani școală orchestra în picioare, cînd vrea el, cînd crede el că publicul trebuie să o salute și ea trebuie să salute publicul. Băiatul de cinci ani, Radu Postăvaru, poartă de pe acum cîteva din ticurile marilor dirijori. Cînd dirijează, el se maturizează brusc și nu-i mai vezi înălțimea și dimensiunile mîinii cu care dirijează.

Nu găsesc destule cuvinte să-l laud pe băiatul de cinci ani, pentru muzica pe care o provoacă în ceilalți. Dar și mai multe cuvinte de laudă și de emoție merită membrii orchestrei. Căci, dacă în cazul lui Radu Postăvaru candoarea este o obligație a vîrstei, în cazul lor candoarea e pur și simplu vocație.

El are cinci ani, dar noi cîți ani avem? Cum reușim noi să-l ascultăm pe băiatul de cinci ani? Superbă dovadă de atașament față de artă dau acei oameni ai muzicii care ascultă, serioși, gravi, ordinele suave ale unui băiat de cinci ani, în al cărui suflet încape toată muzica lumii.

Începe să mă bată gîndul că nu Radu Postăvaru se exprimă prin muzică, nu, ci muzica se exprimă printr-un băiat de cinci ani, nu cu mult mai mare ca o baghetă de dirijor.

OSPITALITATE ȘI DEMNITATE

De atîtea ori a fost clarificată o idee foarte prețioasă. Avem o țară frumoasă: mulți oameni din afara granițelor ei vin aici, la noi, spre a se odihni, spre a o cunoaște, ori din alte necesități. Nu există bucurie mai mare pentru un gospodar decît aceea de a ști că gospodăria lui reprezintă ceva, între gospodăriile oamenilor, și că musafirii se simt bine și sînt bine veniți în acea gospodărie. Ca gospodari ai acestei țări, sîntem mîndri să primim în ea pe oaspeții noștri de pretutindeni, după toate legile ospitalității. Dar există, printre noi, oameni care — puși să primească ospitalier pe străin — uită uneori complet de obligațiile lor față de concetățeni, ca și cînd acestia ar face parte dintr-o altă categorie umană decît ceilalți. Sînt cazuri, cînd în restaurante se trece cu dispreț peste solicitarea unui concetățean, pentru a se veni în „întîmpinarea" unui străin, sosit jumătate de oră mai tîrziu. În numele căror principii se fac discriminările acestea, aflate în profundă contradicție cu modul nostru demn și ospitalier de a ne purta? S-ar putea invoca argumente de ospitalitate: că să-l lăsăm pe străini întîi, că vin tocmai de departe, că noi mai avem timp și altădată. Argumente false și neputincioase! În zilele unui concediu, cetățeanul român se cuvine a fi respectat ca orice om aflat la odihnă. Nu mai mult, și nici mai puțin. Munca lui de 11 luni pe an îi dă dreptul la asta și nici un regulament de ordine interioară, al niciunui muzeu și al niciunui restaurant, nu-și poate permite trufia de a-l ignora. Dacă e de înțeles că gazdele nu trebuie favorizate, la fel de firească e cerința ca gazdele să fie tratate corect și cuviincios.

Nu aș vrea să deschid acum o discuție, despre ospitalitatea și mai exagerată, cu care unele tinere îi primesc și îi așteaptă, la vadurile marilor restaurante, pe unii musafiri cu igienă profund discutabilă. Altădată, poate vom mai vorbi despre asta.

Deocamdată atît. Ospitalitatea înseamnă respect față de oaspeți și demnitate față de conștiința ta.

DOUĂ CORTEGII

Într-o zi a acestei veri, la o intersecție bucureșteană s-au întîlnit două grupuri de oameni: o nuntă și un cortegiu funerar. Și dacă viața, în genere, cuprinde în ea amîndouă aceste întîmplări, iată că într-o zi a acestei veri, într-o intersecție bucureșteană, întîlnirea acestor întîmplări îmbrăca haină reală, viața și moartea se uitau una la alta din unghiul a două cortegii, unul — nupțial, celălalt — funerar.

Nimic neobișnuit, deci, în asta, oamenii fac nunți, și oamenii mor, oamenii cîștigă și oamenii pierd.

Viața continuă.

Și totuși ceva m-a tulburat mai mult decît moartea, în imaginea povestită a acelei întîlniri. Și anume faptul că, afîndu-se față în față, nunta și înmormîntarea au trecut una pe lîngă alta indiferente și fără nicio schimbare de expresie. E de presupus că, văzînd o nuntă, cei din cortegiul funerar nu puteau să-și schimbe starea de spirit și să înceapă a rîde. Și nici nu știu dacă e cineva atît de absurd încît să pretindă unui cortegiu al morții să-și schimbe dispoziția și să se înveselească la întîlnirea cu o nuntă.

Altceva era dator să se schimbe: nuntașii. Eu cred că o clipă de reculegere a lor, a nuntașilor, la întîlnirea cu celălalt cortegiu, cel trist, le-ar fi garantat mirilor o clipă de viață mai mult, mîine sau poimîine sau cînd ar fi avut ei nevoie.

A rîde, a avea caracter nu înseamnă a fi conform cu starea ta anterioară ci cu substanța eternă a lumii, care e respectul în fața durerii.

Dar eu cred că totuși ceva s-a întîmplat. Și anume cortegiul întreg al prea veselei nunți, al nunții ce nu s-a sfîrșit să sfideze cu chicote tristețea celorlalți, era după aceea mai mort decît omul cel mort. Nici nu mai știu bine dacă, din întîlnirea unui cortegiu al nunții cu un cortegiu al morții și din nerespectarea de către cei veseli a celor îndurerați, în intersecția aceea bucureșteană, nu au plecat cumva în două direcții opuse, nu un cortegiu al nunții și un cortegiu al morții, ci două cortegii ale morții.

Adrian PĂUNESCU

CUM SE ÎNVĂȚA ÎN DACIA ROMANĂ

de prof. univ. dr. docent Dumitru TUDOR

Mai există enigme?

Informația noastră pentru cunoașterea pregătirii intelectuale, a sistemului de educație și a organizării învățămîntului, pe teritoriul Daciei romane, se limitează astăzi numai la documentele de natură arheologică, ca sculpturile, inscripțiile, tăblițele cerate ș.a. Carența acestor informații obligă adesea pe cercetător să folosească analogiile cu materialele similare din alte provincii romane.

În societatea sclavagistă, știința de carte se rezerva oamenilor avuți și de condiție liberă. Marii proprietari de pămînt, de prăvălii, arendașii bogățiilor publice sau cămătarii, dispuneau de sclavi anume pregătiți în funcții de secretari, casieri, contabili, registratori etc., plasați în diferite oficii, unde în numele stăpînului țineau socotelile. Pe acești „vechili", textele epigrafice îi numesc **actores sau servi villici**; ei conduceau la rîndul lor pe alți sclavi, se bucurau de încrederea stăpînului și reușeau adesea să strîngă unele bunuri personale **(peculium). Se pot aminti în această situație patru actores ai bogatei familii Antipater-Marcellus din Apulum (Alba Iulia).** Importantele bogății miniere ale Daciei au atras în noua provincie numeroși posesori de capitaluri, dornici a arenda aceste bunuri publice. Ei veneau cu numeroși sclavi pregătiți pentru asemenea treburi funcționărești. La rîndul său, împăratul folosea în administrația provincială, în fisc și vămi, o întreagă „armată" de sclavi știutori de carte, care prin abuzurile lor se considerau „lăcuste" pentru provinciali. Marii arendași și împăratul dispuneau de școli speciale, unde respectivii robi învățau scrisul, cititul, aritmetica, contabilitatea și legislația romană.

Fără îndoială că masa sclavilor ce trudea în mine și pe ogoare rămînea analfabetă. În aceeași situație, se găsea și cea mai mare parte a populației baștinașe împinsă în regiunile sărace de deal și munte, unde ea nu s-a putut manifesta epigrafic. Din tăblițele cerate, descoperite în galeriile minelor romane părăsite din Munții Apuseni, constatăm că și lucrătorii liberi ce se angajau prin contract să muncească pentru arendași, erau neștiutori de carte. Ei apelau la un scrib și la șapte martori care în numele acestor analfabeți redactau și parafau contractele respective.

Observăm totuși că documentele epigrafice sînt destul de numeroase în Dacia: cca. 3.000 inscripții latinești, 40 grecești, și 10 siriene. Dar majoritatea acestora provin de la soldați, veterani, de la oficialități, coloniști veniți în Dacia ș.a. Fără îndoială că la orașe, scrierea era mult mai răspîndită ca la sate. Pietre de mormînt ne indică drept știutori de carte în lumea rurală, pe veteranul împroprietărit și pe proprietarul colonist. Rol de seamă pentru răspîndirea scrisului la sate l-au deținut și soldații din castre.

În tabere, știința de carte devenise obligatorie, deoarece multe ordine se transmiteau numai în scris. În centrele militare ale Daciei s-a descoperit cel mai bogat material epigrafic, între care multe inscripții gravate pe cărămizi crude, ce se foloseau ca material didactic.

Mulți oameni învățau să citească după inscripțiile gravate pe monumentele publice, votive sau onorifice, expuse în piețe sau pe lîngă temple. **Un rol important pentru răspîndirea cunoștințelor elementare de scris-citit l-au deținut însă colegiile de meseriași, niște asociații profesionale. Ele posedau un fel de cluburi, unde asociații se adunau pentru discuții de interes economic, serbări, banchete etc. Asemenea „case de cultură" se numeau schola, deoarece, în cadrul lor se organizau cursuri elementare de scris-citit, aritmetică etc., învățămînt de care beneficiau, atît adulții, cît și copiii membrilor colegiului.**

În Dacia, materialul de scris era același ca în toată lumea romană. Papirus-ul adus din Egipt rămînea un material de scris scump și pretențios, accesibil celor bogați și administrației de stat. Pergamentul pregătit din piele de ovine și bovine era la fel de inaccesibil. Piatra, lutul și metalul se foloseau în anumite împrejurări. În școli, ca material didactic, se întrebuințau lada cu nisip, plăcuțe de lemn lustruit, coajă de copac ș.a., toate materiale perisabile.

Cel mai răspîndit material de scris pe teritoriul Daciei romane au fost însă tăblițele cerate, ale căror originale (aproximativ 30 de exemplare) s-au descoperit în galeriile minelor romane din Munții Apuseni. O tăbliță cerată se confecționa dintr-o plăcuță de lemn (de brad sau tei), prinsă într-o ramă groasă și așternută pe ambele fețe cu ceară curată de albine. Pe stratul de ceară puțin încălzit se scria cu un cui de metal sau os. Tăblițele se puteau lega cîte două sau trei și se păstrau într-o arhivă răcoroasă denumită **tabularium.**

Pe o piatră de mormînt de la **Micia (Vețel,** lîngă Deva), în grupul defuncților întîlnim și un școlar. El ridică în mîna dreaptă un condei, iar în stînga ține un săculeț de păstrat tăblițele cerate, printre care apare un al doilea condei.

Despre treptele de învățămînt știm că în Dacia erau cele obișnuite lumii romane. Dacă într-o localitate mai populată nu exista o școală particulară condusă de un **magister** — care în schimbul unei plăți, preda copiilor noțiuni elementare de scris-citit, recitare și aritmetică — în familiile înstărite această sarcină revenea părinților sau unui **paedagogus,** sclav cu oarecare cultură. A doua treaptă de învățămînt, considerată de caracter mediu, o formau școlile particulare, organizate de către **grammatici,** în orașele de seamă, frecventate de elita bogată a provinciei. **După toate probabilitățile, asemenea școli au funcționat la Sarmizegetusa, Apulum, Drobeta, Romula-Malva ș.a.** Un **grammaticus graecus sau latinus** citea și comenta cu elevii textele grele din poeții clasici, făcea exerciții de gramatică și declamație, expunea noțiuni superioare de istorie, geografie etc. La o asemenea școală face aluzie un vers elin scris pe o cărămidă descoperită la Romula-Malva, prin care se recomandă școlarilor să **„studieze după Homer, ordinea desfășurării războiului troian".** Școli superioare de filozofie, retorică, științe juridice ș.a. nu existau în Dacia.

SĂPTĂMÎNA LA TELEVIZIUNE

DUMINICĂ 8 IULIE

PROGRAMUL I: 8.00 Bună dimineața! 8.30 Cravatele roșii. 9.25 Daktari. 9.50 Viața satului. 11.00 Emisiune în limba maghiară. 12.30 De strajă patriei. 13.00 Album duminical. Din cuprins: Cupletul zilei. 13.16 Antologie umoristică TV: „Actorii la circ". 13.56 Invincibilul Mighty Mouse. 14.02 Trei șlagăre. 14.11 Moment vesel. 14.27 „Invitație pe litoral". 14.37 „Cetatea Histria" — film de Ion Bostan. 15.01 Aventuri în epoca de piatră. 15.26 „Majorca" — jurnal de călătorie. 15.40 „Din Sibiu pînă-n Buzău"... cu Benone Sinulescu. 15.50 „Tunelul timpului". 16.40 Vetre folclorice: Țara Lăpușului (interviziune). 17.00 Tenis de cîmp (selecțiuni înregistrate la Wimbledon). 18.00 Cintare patriei. 19.00 Expediție de vînătoare. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.10 Integral românesc. 20.30 Filmul „Felix și Otilia". 22.50 Telejurnal.

PROGRAMUL II: 11.00—13.00 Concert simfonic. Festival Beethoven. 20.10 Avanpremieră. 20.15 Erol îndrăgiți de copii. 20.50 Opera în studio. 21.40 Telex tehnico-științific. 22.00 Parada vedetelor.

LUNI 9 IULIE

PROGRAMUL I: 17.30 Curs de limbă franceză. Recapitulare (1). 18.00 Telex. 18.05 La ordinea zilei. Azi, județul Caraș-Severin. 18.20 Căminul. 19.00 Ecranul. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Cintecul săptămînii. „Grifușor din Bărăgan". 20.10 Mai aveți o întrebare? 20.50 Revista literar-artistică TV. 21.30 Noile aventuri ale muschetarilor. 22.30 24 de ore. 22.40 Luminile rampei.

PROGRAMUL II: 20.00 Avanpremieră. 20.05 Film serial: Umbrele dispar în plină zi. 21.30 Cel mai tînăr oțel. 21.40 Desene animate. 21.55 Dans și muzică de pretutindeni. 22.25 Cărți și idei.

MARȚI 10 IULIE

PROGRAMUL I: 9.00 Telescoală. 10.00 Telex. 10.05 Tele-enciclopedia (reluare). 10.45 „5 și... muzica". Formația Horia Moculescu. 11.00 Telecinemateca pentru copii. „Aventurile lui Petrică" (reluare). 12.05 Selecțiuni din emisiunea „Cîntare patriei". 12.50 52 de inițiative în 52 de săptămîni (reluare). 13.00 Telejurnal. 17.30 Curs de limbă rusă. Recapitulare (1). 18.00 Telex. 18.05 Steaua polară. 18.35 Cîntece și jocuri populare. 18.50 Dialog. Natiunea — în lumea contemporană. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Cîntecul săptămînii. 20.05 Universitatea TV. 20.45 Seară de teatru. Bălcescu (II) de Camil Petrescu. 22.05 24 de ore. 22.45 Recital de muzică ușoară. Rodica Paliu.

PROGRAMUL II: 20.00 Prietenii lui Aschiuță (reluare). 20.30 Bucureștiul și tinerii săi... 20.50 Agenda. 21.00 Recital Corina Chiriac. 21.30 În arena circului. 21.45 Seară de romanțe. 22.10 Mannix (reluare).

MIERCURI 11 IULIE

PROGRAMUL I: 9.00 Curs de limbă engleză. Recapitulare (2). 9.30 Parada sporturilor. 10.00 Telex. 10.05 Ancheta TV (reluare). 10.45 Desene animate. 10.55 Film serial: Orașul negru. 11.55 La ordinea zilei (reluare). 12.10 Moment folcloric. 12.20 Revista literar-artistică TV (reluare). 13.00 Telejurnal. 17.30 Curs de limbă germană. Recapitulare (2). 18.00 Telex. 18.15 Semnificații. Democrația socialistă și eficiența actiunii sociale. 18.40 Emisiune de actualitate muzicală. 19.00 Timp și anotimp în agricultură. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Cîntecul săptămînii. 20.05 Telecobiectiv. 20.25 Telecinemateca. Ciclul „Zbigniew Cybulski". Totul de vînzare. 22.05 24 de ore. 22.45 Stadion.

PROGRAMUL II: 20.00 O viață pentru o idee: Francisc Rainer. 20.30 Agenda. 20.40 Tineri interpreți. 21.20 Ghișeul. 21.40 Cîntece patriotice. 21.50 Meridiane literare. 22.10 Caleidoscopul operetei.

JOI 12 IULIE

PROGRAMUL I: 9.00 Curs de limbă franceză. Recapitulare (1). 9.30 Prietenii lui Aschiuță. 10.00 Telex. 10.05 Steaua polară. 10.35 Autografe... autografe. 11.05 Telecinemateca (reluare). 12.45 Teleobiectiv. 13.05 Telejurnal. 15.30—17.00 Filmul Serenada din Valea Soarelui — producție a studiourilor cinematografice din S.U.A. 17.30 Emisiune în limba maghiară. 18.30 Telex. 18.40 Univers beethovenian. 19.05 Artă plastică. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Cintecul săptămînii. 20.05 Seară pentru tineret. 22.00 24 de ore. 22.30 Lumea de mîine „De la dagherotip la..." (I). 22.50 Polo: România—Olanda. Selecțiuni înregistrate.

PROGRAMUL II: 17.30 Telecinemateca pentru copii „Noroc, Kekeș!". 18.50 Cîntece lăutărești. 19.00 Municipalitatea răspunde bucureștenilor. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Marile nume ale muzicii universale: Maurice Ravel. 21.45 Conducerea numerică la mașini-unelte. 21.55 Noile aventuri ale muschetarilor.

VINERI 13 IULIE

PROGRAMUL I: 9.00 Curs de limbă rusă. Recapitulare (2). 9.30 O viață pentru o idee (reluare). 10.00 Telex. 10.05 Seară pentru tineret (selecțiuni). 11.05 Meridiane literare (reluare). 11.25 În arena circului. 11.40 Moment folcloric. 11.50 „Cel mai tînăr oțel" — film documentar. 12.00 Portativ '73 (reluare). 12.40 Municipalitatea răspunde bucureștenilor (reluare). 13.00 Telejurnal. 16.00—17.00 Telescoală. 17.30 Curs de limbă engleză. Recapitulare (2). 18.00 Telex. 18.15 Cum vorbim. 18.35 La volan. 18.50 Teleconferința de presă. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Cîntecul săptămînii. 20.05 Reflector. 20.20 Studioul de poezie. 20.50 Omul de lîngă tine. 21.10 Aventuri în epoca de piatră. 22.00 24 de ore. 22.40 Polo: România-Spania. Selecțiuni înregistrate.

PROGRAMUL II: 18.00 Telex. 18.05 Pagini muzicale de mare popularitate. 18.30 Tunelul timpului. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Univers beethovenian (reluare). 20.25 „Catalizatorii" — film documentar. 20.35 Revista economică TV. 21.05 Flori maramureșene. 21.35 Teatru scurt. Doi pe cal, unul pe măgar de Oldrich Danek.

SÎMBĂTĂ 14 IULIE

PROGRAMUL I: 9.00 Curs de limbă germană. Recapitulare (2). 9.30 A fost odată ca niciodată... 10.00 Telex. 10.10 Flori maramureșene (reluare). 10.40 De vorbă cu gospodinele. 11.00 Noile aventuri ale muschetarilor. 11.50 Selecțiuni din Gala lunilor. 12.30 Cărți și idei (reluare). 13.00 Telejurnal. 15.30 Concert naiv — film muzical pentru copii. 16.00 Telex. 16.05 Caleidoscop cultural-artistic. 16.30 Emisiune în limba germană. 16.15 Ritm, tinerețe, dans. Teletop '73. 19.00 Film documentar despre Școala Ardeleană. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Cîntecul săptămînii. 20.05 52 de inițiative în 52 de săptămîni. 20.15 Tele-enciclopedia. 21.05 Mannix. 21.55 Franta. Imagini din sud-vest. 22.25 Telejurnal. 22.35 Recital Sacha Distel. 23.15 Polo: România—Polonia. Selecțiuni înregistrate.

PROGRAMUL II: 16.00 Agenda. 16.10 Daktari. 16.35 Cîntece și jocuri populare. 17.05 Desene animate. 17.15 Armonii intime. 17.45 Filmul: Operațiunea Jericho. Cu Nadine Aldri, Pierre Brasseur.

FOTOGRAFIILE CITITORILOR NOȘTRI

Pregătirea...

Martin IULIU-Timișoara

Din destăinuirile semenilor mei

FALSIFICATORUL DE TESTAMENTE

de Victor BÎRLĂDEANU

— In lunga mea carieră — îmi destăinuia un simpatic avocat dintr-unul din marile orașe ale țării — am întîlnit, cum e și firesc, destui maniaci de toate categoriile. Nici o manie care are vreo atingere cu justiția nu merită, după opinia mea, compasiune sau înțelegere, dar există unele cu deosebire respingătoare prin însuși obiectul lor sau prin modul lor de manifestare. In rîndul acestora, aș plasa în primul rînd, pasiunile de-a dreptul maladive ce se dezlănțuie uneori în jurul vreunei moșteniri. Da, da, oricît vi s-ar părea de ciudat, avem și astăzi procese de moștenire care se tîrăsc ca niște reptile, prin sălile de judecată, de la o instanță la alta, de la un an la altul, ca într-un prelung coșmar. Moștenitori, reali sau prezumtivi, se reped, ca faimoasele coleoptere necrofore, asupra unor avuturi mai mult sau mai puțin iluzorii, ca să smulgă cîte o ciosvîrtă mai grasă.

Cu unul dintre acești „vînători de moșteniri" am avut mai mult de-a face deoarece și-a cucerit o tristă celebritate: se ocupă asiduu cu plastografia de... testamente. Cum aude că vreo rudă sau vreun cunoscut a decedat, începe să caute prin vasta lui arhivă de corespondență modele ale scrisului celui dispărut dintre vii — căci și-a alcătuit cu timpul și o arhivă cu destinație specială — și întocmește, cu o destul de naivă dexteritate, un testament în numele defunctului. Un testament în toată regula, firește în folosul lui, al plastografului.

Mă veți întreba: cum reușește să dea o tentă de credibilitate apariției intempestive a acestor documente, uneori la destul de multă vreme după momentul dispariției răposatului? Are el „stratagema" lui. De obicei, în clipele de mare doliu care urmează decesului, se roagă de una dintre rudele cele mai apropiate ale defunctului să-i dăruiască vreo mobilă, fie ea și cît de neînsemnată — un scrin ponosit, un dulăpior abia ținîndu-se în balamale — „ca să-i aminteaască veșnic de bunul, neuitatul lui prieten". Fără să se gîndească prea mult, ruda îi satisface cu generozitate, rugămintea. După o vreme însă, individul nostru „descoperă din întîmplare", într-un sertăraș sau pe un raft, testamentul cu pricina, care poartă o dată cît mai apropiată de cea a morții. Imediat se înfățișează la tribunal și, cu o rară dezinvoltură, intentează acțiune împotriva adevăraților moștenitori. Și de aici începe să se desire — lung și încîlcit — șirul proceselor, al expertizelor și contraexpertizelor, al recursurilor și contrarecursurilor. Uneori, cîte un asemenea proces durează ani de-a rîndul, de se plictisesc și judecătorii și le vine lehamite împricinaților. Numai el, imperturbabil, continuă să aducă noi probe, noi modele de scris, doar-doar o obține cîștig de cauză.

Nu-l obține, desigur, — pînă acum a și fost condamnat de două ori pentru fals dovedit — dar el nu se lasă, ci pîndește, iarăși și iarăși, cu o perseverență diabolică, vreun nou prilej de a încerca marea cu degetul. Există în această perseverență a lui ceva demențial, dar iată că nimeni pînă astăzi nu s-a gîndit să-l supună unui examen psihiatric. Cine știe, poate, dacă s-ar lua o asemenea măsură, am scăpa de prezența lui prin sălile tribunalelor. Am răsufla astfel ușurați și noi, oamenii iustiției și cei pe care-i tîrăște în interminabile procese. Dar oare cîte procese n-ar mai avea loc — adăugă cu năduf simpaticul avocat — dacă s-ar introduce examenul psihiatric obligatoriu al tuturor reclamagiilor de profesie?

O ÎNTÎMPLARE într-un sat libanez în apropierea Beirutului. Localnicii au rămas consternați, văzînd sub un copac un șarpe mort alături de cadavrul unui om, dar mai ales cînd au constatat că șarpele nu are nici o urmă de lovitură. Numai după ce s-a efectuat autopsia, misterul a fost elucidat. Dorind să-și pună capăt zilelor omul s-a afundat în pădure administrîndu-și o doză considerabilă de otravă. După ce s-a otrăvit, șarpele l-a mușcat, otrăvindu-se și el.

■

ARHEOLOGII din R.P. Bulgaria au descoperit în satul Ovciarovo o scenă de cult, unică în țară, alcătuită din 28 de obiecte din lut printre care se numără 3 altare pe care au fost desenate soarele, luna și stihiile naturii, 4 idoli și alte obiecte ce aduc o nouă lumină asupra omului preistoric din epoca de piatră și cea de bronz.

■

ÎN URMA săpăturilor efectuate în nordul statului Victoria din Australia, s-a ajuns la noi mărturii referitoare la cei ce au locuit pe al cincilea continent în urmă cu 20 de mii de ani. Cercetările antropologice au dus la descoperirea unui nou tip de australian cu trăsături fizice care nu se remarcă la aborigenii contemporani. Savanții au fost puternic intrigați de forma neobișnuită a craniului și de maxilarul deosebit de masiv, ceea ce seamănă, ca dimensiuni, cu maxilarul omului din Heidelberg. În același loc s-au descoperit podoabe pentru femei confecționate din dinți de cangur și obiecte de uz casnic din cuarț.

MEDICUL american Legge a trecut înot canalul panamez de la un capăt la altul. După părerea lui Legge, cel mai dificil a fost începutul călătoriei și nu sfîrșitul ei. Îndată ce s-a aruncat în apă, a fost prins și

dus la mal de către autoritățile vamale pentru a plăti taxele corespunzătoare. Pentru că în instrucțiuni este vorba numai despre nave și nu despre oameni, Legge a fost aruncat în apă nu înainte de a plăti o taxă vamală egală cu taxa unei nave care dizlocă o tonă de apă.

■

PE ȘOSELELE lumii circulă în momentul de față 200 de milioane de automobile. În anul 1980 numărul lor va atinge cifra de 300 milioane iar în 1990 — 400 milioane. Experții, scrie ziarul berlinez „Der Tagesspiegel" își manifestă temerile, deoarece pentru un asemenea număr de mașini, combustibilul se va arăta insuficient.

■

GERDA DAILY din S.U.A. colecționează șerpi. Primul exemplar a fost un piton. În prezent Gerda are nu mai puțin de 32 de șerpi printre care și o frumoasă anacondă.

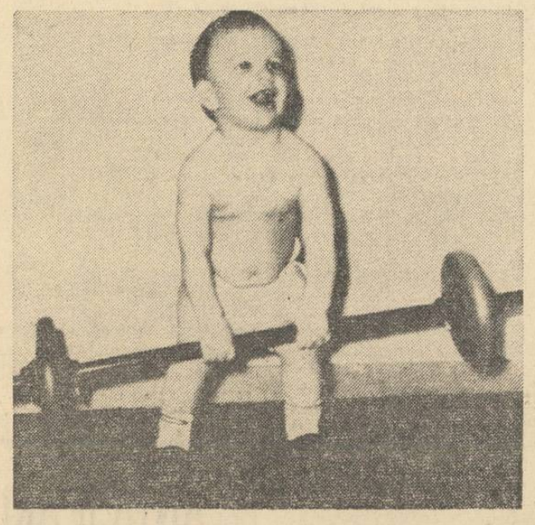

Frederick Benett din Syracusa (S.U.A.), în vîrstă de numai un an și trei luni demonstrează calități atletice neobișnuite. El ridică o bară în greutate de 11 kg și jumătate, fără eforturi deosebite.

Această macara gigant, de fabricație cehoslovacă, se folosește la ridicarea rapidă a vagoanelor feroviare. Forța sa este de 12,500 tone.

■

Mai multe tinere italience care nu au posibilitatea de a călători cu trenul și vor să-și cunoască țara, au hotărît s-o facă pe...jos. Trebuind să treacă și prin Florența, oraș supus aluviunilor și inundațiilor — cînd plouă prea abundent — ele s-au echipat cu aceste originale sandale de lemn ce pot fi înălțate după voie, datorită unei serii de.. etaje suplimentare.

■

„CAMPION AL CUVINTELOR încrucișate", este titlul obținut anul trecut de englezul John Siks. El nu are nevoie decît de 195 de secunde pentru a rezolva un joc. Performanța este desigur lăudabilă, dar ea este și explicabilă — mister Siks este redactor principal al renumitului „Oxford Dictionary".

SURPRIZA DIN MINA DE AUR

● Neașteptatul fenomen întîlnit în peștera Apei din insula Pinilor din Cuba ● Urmașii unor animale necunoscute ce viețuiau înainte de separarea continentelor ● O planarie vie, cu puii ei, capturată în peștera Santo Tomas, adusă la București ● Alte zeci de specii de animale noi pentru știință vor fi cercetate de speologii români ● Secretul celor o mie de picturi precolumbiene ● Liliacul pescar — o veritabilă rachetă ● Tainele Terrei și ciudata viață subterană de la tropice ● Convorbire cu dr. docent TRAIAN ORGHIDAN, directorul Institutului de speologie.

Reîntors în țară după mai bine de trei luni de intense cercetări întreprinse în peșterile Cubei, dr. docent **TRAIAN ORGHIDAN**, directorul Institutului de speologie, ne-a relatat despre cîteva dintre întîmplările ieșite din comun întîlnite în adîncurile zonei tropicale, noutăți științifice ce punctează elemente necunoscute din trecutul îndepărtat al Terrei.

— Explorarea peșterii Apei din orașul Nueva Gerona, situat în insula Pinilor, o consider cu totul excepțională deoarece descoperisem acolo un fenomen cu totul neașteptat. Printr-un tunel, săpat cîndva în urmărirea unui filon de aur, pătrunsesem împreună cu colegii mei, coborînd în pantă aproximativ 20 de metri, cînd am observat că, de fapt, tunelul se continua cu galeria unei peșteri ascunse, fără legături cu exteriorul. Aici, am întîlnit un lac foarte mare și adînc în apele căruia erau cantități enorme, milioane de exemplare ale unui gen nou dintr-un grup de animale ce aparțineau crustaceilor al căror strămoși au locuit în apa mărilor în urmă cu milioane de ani. Dacă am să vă spun că nu mai voiam să ies din peșteră, sînt sigur că-mi veți cere amănunte. Iată-le. În urmă cu 50 de ani, naturalistul I. G. Seurat a avut deosebita surpriză de a constata că în apele calde de 47 grade ale izvorului termal de la Hamma, din Tunisia, trăiește un animal, numai de cîțiva milimetri. Studiat de naturalistul Theodor Monod, acesta l-a numit Thermosbaema. Era un mic crustaceu alb, aproape transparent, cu ochi rudimentari și descoperirea lui în apele aproape fierbinți și bogate în cloruri și sulfați a făcut atunci senzație. 26 de ani mai tîrziu Sandro Ruffo, directorul Muzeului de științe naturale din Verona, găsea în lacurile peșterii Punta dell Streti, din munții Argentario, aflat în sudul Italiei, un animal înrudit cu Thermosbaema, dar aparținînd altui gen, pe care l-a denumit în cinstea lui Monod, Monodella. Curiozitate : acesta viețuia în apa rece de peșteră ce conținea un procent slab de salinitate. După aceea, genul Monodella a fost găsit de un fost elev al meu, David Por, într-un izvor din preajma Mării Moarte, iar speologi italieni, francezi și iugoslavi au descoperit cîte o specie a aceluiași gen de crustaceu. Acum doi ani, am întîlnit Monodella pe cînd exploram peșterile din Majorca iar Bassett Maguir a găsit-o în Texas, descriind-o sub numele de Monodella texana. V-am relatat aceste lucruri deoarece voiam să arăt întinsa arie de răspîndire a respectivului grup de animale străvechi ai căror strămoși apăruseră, după toate probabilitățile, înainte de separarea continentelor, deci cu sute de milioane de ani în urmă.

— Spre informarea cititorilor vă rog să ne spuneți dacă ați adus în țară cîteva dintre speciile de animale descoperite.

— Subliniez faptul că am reușit să aducem vie o planarie din peștera Santo Tomas, provincia Pinar del Rio, viermi turbelariați, care la noi în țară trăiesc în apele izvoarelor și piraielor și aparțin unui gen care niciodată n-a dat reprezentanți subterani. Cei doi pui, cu mama lor, aduși din Cuba, fac parte din grupa Dugesia, au corpul alb, ochii reduși la maximum și trăiau în apa bazinelor de calcită, pe podeaua peșterii pline cu guano de lilieci, cu care probabil se hrăneau.

Dintre zecile și zecile de specii necunoscute de animale aduse în țară relev pseudoscorpionii, diferite feluri de păianjeni și nenumărați acarieni și crustacei subterani, cercetătorii noștri avînd acum la dispoziție un extrem de bogat material pentru studiu, viitorul apropiat fiind desigur rezervîndu-ne unele surprize.

— Ce semnificație au picturile precolumbiene observate în peșterile Cubei ?

— Problema picturilor rupestre nu este în momentul de față elucidată, acestea fiind asemănătoare cu cele descoperite în Chile și Bolivia. Reprezentările picturale din peștera Punta del Este au fost studiate de Antonio Nunez Jimenez, care a clasificat cele peste o mie de imagini găsite pînă acum în diverse grote din Cuba, constatînd că ele sînt figuri geometrice, zoomorfice și antropomorfice. După părerea omului de știință cuban, dacă ultimele două categorii pot întrucîtva figuri schematizate de animale sau oameni, cele geometrice au fost interpretate drept semne de orientare în legătură cu particularitățile peșterilor respective. Aceste figuri apar ca niște cercuri concentrice pictate în roșu și negru, culorile dovedindu-se a fi oxid de fier și praf de cărbune. Realizarea acestor picturi este încă învăluită de taină deoarece cercetătorii n-au reușit pînă în prezent, să găsească nici o urmă de cultură materială ce ar fi putut să ajute la datarea imaginilor respective.

— Într-una din corespondențe ați amintit despre o curiozitate a faunei cubane : liliacul pescar. Ce puteți să adăugați la descrierea acestui animal ciudat ?

— Într-adevăr „El pescador", cum îi spun cubanii, constituie o excepție printre chiroptere. Acest liliac a fost descoperit și în insula Mono, de lîngă Trinidad, el adaptîndu-se din timpuri străvechi la hrana cu pești mici care vin la suprafața apei. Organismul animalului prezintă unele modificări, dintre care se remarcă, în afară de schimbarea dentiției, faptul că membrana interfemurală joacă rolul unei veritabile plase, dezvoltîndu-se în așa măsură încît ea poate fi folosită la prinsul și transportul peștilor. Cu ghiarele picioarelor simțitor alungite, liliacul pescar se năpustește cu viteză, în picaj, trecînd razant la suprafața apei, deasupra peștișorului urmărit. Noctilio introduce labele cu membrana interfemurală întinsă în apă și, în momentul atingerii prăzii, o înfășoară instantaneu în jurul corpului victimei.

— În final, vă rog să prezentați o succintă apreciere asupra rezultatelor expediției românești în peșterile Cubei.

— Descoperirea numeroaselor specii necunoscute de animale într-o zonă puțin cercetată pînă acum, ne-a relevat cîteva dintre secretele vieții subterane tropicale, realizîndu-se un prim și mare efort spre a pătrunde în tainele acesteia. S-a dovedit, astfel, că la tropice, retragerea animalelor în peș-

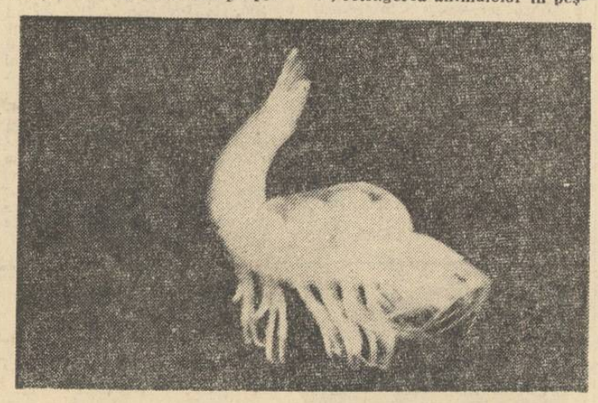

Femela noului Thermosbaema descoperit în peștera Apei din insula Pinilor. Se observă pentru prima dată punga incubatorului plină cu pui.

teri a fost determinată de cu totul alte cauze decît în zona temperată. Dacă în această din urmă zonă cauza principală a format-o oscilațiile climatului, factorul determinant pentru fauna terestră de la tropice pare a fi enorma acumulare de guano din grote. În ceea ce privește fauna acvatică, situația geografică a Cubei, atît în prezent cît și în trecut, cu numeroase oscilații pe verticală ale uscatului, poate explica retragerea în apele subterane mai dulci ale unor specii de origine marină. Înființarea laboratorului „Emil Racoviță" în peștera Atabex a pus bazele unor studii biospeologice importante, colaborarea dintre speologii români și cubani relevînd, de pe acum, rezultate deosebite în domeniul științei.

Simion SAVEANU

remember • remember • remember

ROTHENBURG [VI]

De patru-cinci zile vagabondez pe străzile acestui burg, întrind prin biserici vechi, urcînd treptele turnurilor de apărare, trecînd pe sub bolțile unor fortificații din interior și pe lîngă strania „Judentanzhaus", casa de dans a evreilor cu foișorul ei înălțat la unul dintre colțuri, pătrunzînd într-un mic și adormit „cortile" la fosta mînăstire a Dominicanilor din 1258... la Plönlein unde se îngînă două străzi, una dreaptă, alta în pantă de coborîre, alunecînd ambele pe sub arcadele a două turnuri, e o mică fîntînă și alături cîntă același flașnetar nu prea bătrîn cu o figură impasibilă de baron desmoștenit, iar nu departe într-o cafenea minusculă, îmi beau ceaiurile de după-amiază înainte de a ieși în același platou magic la Burggarten de unde văd, dizolvată în brume ușoare, primăvara întîrziată a Franconiei... Romantische Strasse, așa numesc nemții șoseaua care urcă dela Augsburg la Würzburg trecînd prin Rothenburg ob der Tauber... evul mediu, umbrele cavalerilor teutoni, castele ruinate pe culmile înconjurate de pădure, vii dormitînd într-o lumină idilică, turnuri de biserici și ziduri de mînăstiri patinate, bolnave de ploi, de plante și de amintiri... toate acestea își dau întîlnirea supremă în incinta Rothenburgului ai cărui locuitori au ei înșiși ceva de cenobiți ai trecutului, ai unui trecut în sine, egal și ireductibil... dincolo de imaginile unei epoci și de reperele unui timp pe care le fixează retina, stăruie o atmosferă de clopot de sticlă, ca și cînd te-ai plimba neverosimil pe străzile unui oraș deasupra căruia vulcani nevăzuți și-au depus lava abstractă și totul e scufundat, totul e izolat de lume și de timpul ce se aude trecînd pe deasupra... aici nu poți evoca istoria căci istoria e pietrificată în ziduri, în oameni, în arbori, istoria e realitatea cotidiană a orașului... și tot ceea ce e de azi, tot ceea ce trece, inclusiv fluviul automobilelor aducînd lume de pretutindenea capătă, prin contrast, un sens spectral încît lucrurile noi devin mai vechi decît cele ce dăinuie din epoci demult revolute.

Pe fațada rinascentistă a unei case stăruie, în chip de cariatide, suprapuse unele peste altele, cele șapte păcate și cele șapte virtuți cardinale, apropiate, înginîndu-se între ele, disimulîndu-și limitele asemenea celor șapte culori ale spectrului solar... joc rîmbaldian : le-ai putea colora, deopotrivă păcatele și virtuțile, ca poetul ce colorase vocalele alfabetului, căci toate își vor fi avînd culorile lor... nici un păcat nu e negru și nici o virtute nu poate fi albă... alături e casa lui Toppler care avînd prea multe virtuți a sfîrșit în fața călăului după cum alții au sfîrșit într-o spînzurătoare sau arzînd pe rug undeva într-o piață nocturnă, tot din pricina virtuților... de altfel semantica unor cuvinte rămîne mereu indecisă, labilă, capricioasă... virtutea și viciul comunică undeva iar istoria care exaltă virtutea, nu s-a putut lipsi niciodată de vicii... poate de aceea asemenea statui nu m-au încîntat niciodată...

Ciudată e provincia germană... după orele nouă în aceste orașe mici, totul e mort, oamenii se ascund ca să lupte nevăzuți cu plictisul, cu monotonia, cu osteneala unei zile trecute, majoritatea localurilor se închid, o tăcere totală stăpînește incinta încît streinul iubitor de peregrinare nocturnă circulă fantomatic și solitar ca și cînd ar parcurge un imens cavou ai cărui strigoi paradoxali, nu-și fac apariția decît o dată cu soarele... pustiul te adîncește în tine însuți și adună gînduri obscure... e și acesta unul dintre orașele unde nu cunosc pe nimenea, unde am umblat mai cu seamă tăcut, fără a schimba o vorbă altfel decît în dialogurile mele intermitente cu zidurile vechi, cu evul mediu, cu spiritele celor ce par aici mai vii decît viii... și, paralel, ca pretutindenea, cu propriile mele himere, cu trecutul meu, cu nebunia ce mi-a ținut prea deseori loc de înțelepciune. Am așteptat amurgul lunii și-am ascultat, adăpostindu-mă sub bolțile turnurilor, o ploaie de noapte, mută și ea ca un detașament de raiteri cu vizierele trase, parcurgînd pe întuneric orașul și insomnia mea... e pretutindenea ceva posomorît în frumusețea acestei țări, e un mutism pînă și în înfățișările ei cele mai exuberante... mă gîndesc la imnul duios al lui Hölderlin, acel Gesang des Deutschen... *multe mai rămîn încă prin aceste ținuturi „allverkannt" cum spune poetul... și orașele și artele și oamenii...*

a. e. baconsky

TUNISIA, LA CONFLUENȚA TIMPULUI

Am străbătut, ca oaspete al meleagurilor tunisiene, sute de kilometri, urmînd dantelăria creată de bătrînul Cronos la interferența dintre albastrul Mediteranei și brun-roșcatul solului sau firul subțire al panglicii de beton, stingheră, parcă, printre dunele de nisip, încremenite valuri ale unui ocean fierbinte. Pretutindeni, ca un leit-motiv, istoria milenară își deapănă maiestoasa cronică întipărită în piatră și marmură. Concretizarea o afli în repere, precum impresionantul Coliseum de la El Djem — falnică replică dată celui din „Cetatea Eternă" — sau arabescurile ce, înfruntînd imobilitatea multiseculară a pietrei, au învins, transformînd moscheile Kairouanului în veritabile orgi de lumină și incintare. Dar, nicăieri pe aceste locuri, nu auzi glasul istoriei mai puternic ca la Cartagina. Ajuns aici, ai revelația a ceea ce înseamnă scurgerea vremii dar și convingerea că, peste milenii, oamenii Tunisiei de azi scrutînd și prețuind trecutul, făuresc o nouă istorie a țării.

În prezent se poate spune despre Cartagina că are două identități, pe care timpul le-a dispus în două nivele. Jos, trecutul, mai bine zis, frînturi de mărturii ale unei existențe falnice, în urmă cu mai bine de două milenii. Fără să vrei, nu-ți poți stăpîni imaginația să construiască, din fragmente, o realitate care, poate, va fi existat atunci cînd Cartagina era la apogeu. Iată ruinele unui palat, în alt loc este scoasă la lumină o parte din vestitul amfiteatru. Pe aici, pe aceste lespezi, care, poate, datează încă din anul 814, înaintea erei noastre, cînd fenicienii au pus piatra de temelie a așezării, venind, pe apele Mediteranei, din falnicul Tyr, s-a făcut auzit ecoul pașilor lui Hanibal, vestitul conducător de oști. În amfiteatru, mii de participanți la bucuria unei noi victorii. Căci, în scurt timp de la întemeiere, Cartagina, născută cînd Roma nu exista încă, a egalat celebra Alexandrie, reușind să stăpînească suprafețe imense în Spania, Sicilia, Sardinia, amenințînd apoi însăși gloria Romei, după cum atestă una din cele mai vestite expediții războinice, cunoscute în istorie. O sută de mii de osteni, conduși de Hanibal, aflați în Spania cartagineză, trec Alpii și numai unele neșanse fac ca Roma să nu cadă. A venit, mai tîrziu, sfîrșitul, un sfîrșit înfiorător, hărăzit de învingătorii războaielor punice : după pierderile în vieți omenești și opere de artă, falnica așezare africană a fost rasă de pe suprafața pămîntului. Din porunca lui Scipio Aemilianus, peste ruinele orașului au trecut plugurile, au ars flăcările și a fost presărată sare.

Istoria însă n-a murit. Acum, cercetătorii autohtoni, în colaborare cu experți ai unor organisme internaționale, depun o migăloasă muncă ce-și propune să reînnoade existența fragmentară a Cartaginei de odinioară. Ici-colo frînturi de coloane, fragmente de mozaic, plăci de piatră sau marmură, cu inscripții, adunate, reconstituite minuțios, îți oferă, pe verticală, înlănțuirea evenimentelor, urcînd din străfundul mileniilor. De-a lungul anilor, peste vestigiile Cartaginei s-a ridicat o nouă așezare cu construcții moderne. Și nu poți să nu vezi, în acestea, în ochii oamenilor ce trăiesc astăzi aici, simbolic, victoria asupra vitregiei timpului, asupra acelor fapte ce vor să îngroape o existență în negura veacurilor. Întotdeauna s-a dovedit, însă, că tenacitatea și dorința de viață a oamenilor învinge.

Cunoscutul istoric de artă Elie Faure scria despre întemeietorii Cartaginei că sînt oameni „posedați de o mare febră a căutărilor" ce au participat, încă din vechile timpuri ale istoriei, la marile mișcări ale umanității spre viitor. Dar, nu mai puțin se potrivește această caracterizare oamenilor Tunisiei contemporane. Căci, dincolo de confruntarea cu trecutul, Tunisia de astăzi îți oferă mărturii revelatoare, cu profunde reverberații, despre preocupările actuale ale poporului tunisian. Așa cum se exprima unul din interlocutorii mei din Tunis, punctul de pornire pentru scurgerea clepsidrei mutațiilor economice și sociale este proclamarea independenței țării, în prima zi de iunie a anului 1955. Anii ce au trecut de la acest moment important al istoriei acestui popor au consemnat înscrierea țării pe calea dezvoltării de sine stătătoare.

Desigur, începutul nu a fost ușor, dar, a învins convingerea că remediul nu se află în altă parte decît în încordarea eforturilor întregii națiuni, în valorificarea deplină a propriului potențial uman și material. Acum, cînd axul preocupărilor îl constituie dezvoltarea industriei autohtone și modernizarea agriculturii, harta Tunisiei cuprinde noi simboluri, indicînd mersul țării pe calea progresului. Așa cum se exprima președintele Bourguiba la ultimul congres al Partidului Socialist Desturian, la lucrările căruia am fost prezent, locuitorii Tunisiei trebuie să-și mobilizeze eforturile pentru a schimba condițiile propriei existențe: „Edificarea societății noastre — sublinia șeful statului tunisian — cere ca tradițiile și valorile autentice să se conjuge armonios cu dinamismul structurilor și deschiderea spre progres. Este ceea ce, după obținerea independenței, numim lupta împotriva subdezvoltării". Și, poate, nimic nu este mai edificator în ilustrarea acestui program decît faptul că, pe meleagurile tunisiene întîlnești, în prezent, alături de comorile de artă, de vestigiile istorice, combinatul siderurgic și rafinăria de la Bizerta, uzina de autocamioane de la Soussa, cea de celuloză de la Kasserine, fabrica de zahăr de la Beja, centrul siderurgic de la Menzel Bourguiba.

Sînt doar cîteva repere ale căii pe care este hotărît s-o străbată poporul tunisian, convins că, pentru a urca noi trepte ale progresului și civilizației, este nevoie ca, alături de eforturile proprii, să fie intensificată cooperarea cu alte state. Așa cum aveam să mă conving adeseori, în timpul călătoriei mele prin Tunisia, aici există convingerea că, pe lîngă ce s-a realizat pînă acum, sînt suficiente domenii în care posibilitățile de colaborare româno-tunisiană au un cîmp larg de evoluție, în interesul apropierii și prieteniei dintre România și Tunisia.

Ion STOICA

ÎNSEMNĂRI DE CĂLĂTORIE

ACCIDENTUL... SALVATOR

Lovit de un automobil, Raimond, rămas șchiop în urma unei poliomielite, își salvează piciorul redevenind un copil normal.

Raimond Niedermier se îmbolnăvise de poliomielită la vîrsta de doi ani. Maladia îi atrofiase tendoanele piciorului sting, care rămăsese mai scurt și deformat. De atunci nu a mai putut alerga, nu s-a mai putut juca la fel ca ceilalți copii. Cînd mergea, era jalnic. Mai tîrziu, la școală, bietul Raimond privea cu tristețe la activitățile sportive ale celorlalți elevi. Se simțea un izolat. Părinții făcuseră totul pentru a-l ajuta. Îl duseseră la cei mai mari medici, care după consult dădeau cu tristețe din cap :

— Orice intervenție chirurgicală este zadarnică. Încercarea de a lua din altă parte a trupului o bucată de tendon pentru a înlocui pe cele atrofiate, comportă un risc pe care paralizia gambei putea să-l agraveze.

Așa au trecut ani grei. Raimond se resemnase într-o bună zi, a găsit în pod o bicicletă veche, ruginită. A meșterit-o și a început s-o folosească.

Într-o zi, un automobilist i-a ieșit în cale. Luase prea repede o curbă și — fiind puțin absent — s-a pomenit că la cîțiva metri de radiator a apărut din senin un băiețel, care călărea în mod ciudat pe o veche bicicletă. A încercat cu disperare să frîneze, însă asfaltul era umed și mașina prea lansată. N-a mai putut opri și... Automobilistul a ridicat copilul accidentat și l-a dus la cel mai apropiat spital.

— Mi-e teamă că va trebui să-i amputăm piciorul — a spus profesorul Vogt, părinților băiețelului. Apoi, văzînd ochii mamei plini de lacrimi, a adăugat :

— Dar mai întîi trebuie să facem o incizie, pentru a explora dacă se mai poate salva ceva.

Gerta și Gunther Niedermier așteptau cu emoție rezultatul operației.

— Vă aduc o veste extraordinară, a spus profesorul. Accidentul a pus în mișcare anumite mecanisme, încă necunoscute de noi care au deblocat tendonul. În concluzie piciorul nu numai că l va fi salvat, dar chiar vindecat, deoarece tendoanele acum reacționează și pot fi repuse la locul lor normal. După cum vedeți, nu toate accidentele sînt dramatice.

Băiețelul a stat în clinică două luni și a urmat și un curs de gimnastică reeducativă. Acum, Raimond poate alerga. A devenit de o rară vioiciune pentru că, acum nimeni nu-l mai numește „șchiopul". Face parte din echipa de fotbal a orașului.

Nu se mai gîndeau la salvator cînd tribunalul din Colonia a deschis procesul pentru „leziuni grave" Raimond întovărășit de părinții săi s-au prezentat pentru a-l apăra pe ...salvator. Au pledat atît de bine încît la sfîrșitul dezbaterilor președintele a spus :

— Nu am văzut în viața mea o victimă care să dovedească atîta recunoștință celui care l-a accidentat. Avînd însă în vedere circumstanțele ciudate și logica faptelor eu nu pot totuși să l dau un premiu... inculpatului. Mă voi limita să-l condamn la o pedeapsă minimă, cu circumstanțe atenuante. Automobilistul „salvator" s-a ales doar cu o mică amendă.

(S-a petrecut recent, în R. F. Germania).

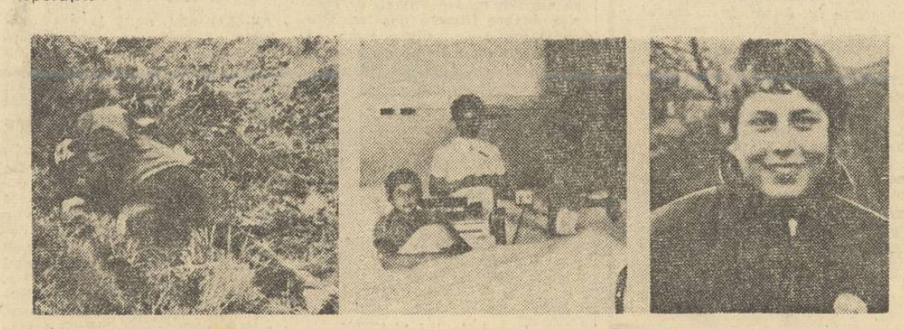

Raimond Niedermier — după accident, la spital și însănătoșit

Întîmplări adevărate

ANTIDOTUL A FOST ADMINISTRAT ÎN ULTIMELE CLIPE

Dacă în 75 de minute de cînd fusese mușcat de un șarpe veninos nu i s-ar fi administrat un ser antidot, François ar fi murit. Un om de inimă a obținut cu mare greutate serul și l-a salvat în ultimele minute.

În centrul orașului Turnhout, se deschisese o stranie expoziție de... reptile. Cele mai puternice, cele mai iuțește și cele mai feroce, al căror venin putea ucide un om într-un timp record.

François Mathias, aflat în excursie în Belgia, s-a oprit cîteva clipe lîngă o cușcă în care se afla un exemplar deosebit, de o rară frumusețe coloristică. Încîntat, fără să-și dea seama de pericol, François a întins mîna printre gratii. Într-o fracțiune de secundă, s-a prăbușit la pămînt. Fusese mușcat de una dintre cele mai periculoase vipere. Este vorba de o specie asiatică, denumită „Bitis arietanis" care are un venin deosebit de otrăvitor.

În aceste momente dramatice, un om de suflet și-a dat seama ce se petrecuse. Exista o singură soluție de salvare. Administrarea, în următoarele 75 de minute, a unui antidot. Un medic chemat grabnic a telefonat la Centrul de combatere a otrăvirilor, din Bruxelles. De asemenea, s-a cerut și concursul serviciului de gardă al grădinii zoologice din Anvers.

Laboratoarele grădinii zoologice dispun de o serie de antidoturi specifice pentru fiecare specie din șerpii expuși. Dar Bitis arietanis nu făcea parte din... colecția grădinii zoologice.

*

Clipele treceau repede. Și practic nu se realizase încă nimic. Cel care dorea să și salveze semenul, i-a venit ideea să revină telefonic, la Centrul de combatere a otrăvirilor, cel puțin pentru o informație. Presimțea că aceasta putea fi prețioasă, în acele momente grele. Într-adevăr, nu s-a înșelat. În urma insistențelor sale, i s-a răspuns că există un producător de ser polivalent —, pentru o serie de venînuri — din care făcea parte și acela al viperei ucigașe.

Deși era sărbătoare, omul de inimă s-a repezit cu mașina în mare viteză la locuința acestuia, l a luat așa cum se afla, — în pijama, — și l-a dus la laborator, unde urma să-i predea prețiosul medicament.

Totul s-a petrecut ca într-un vis. Cu o viteză nebănuită și într-o tensiune extraordinară, sub teama că cele 75 de minute s-ar putea scurge...

Remediul a fost administrat în ultimele clipe. François Mathias se află acum în afară de orice pericol. Datorită acelui anonim care i-a salvat viața...

(S-a întîmplat recent în Belgia).

SPIRALE

UN DEBUT

de Eugen BARBU

În trecere prin Craiova în urmă cu cîțiva ani cineva mi-a prezentat un fel de fetiță, cu ochi curioși care stătea la „Minerva" cu soțul ei, ca și cînd ar fi săvîrșit un lucru necuvenit. Era poeta Daniela Crăsnaru, care mai tîrziu mi-a trimis să-i public niște poezii ce dovedeau o sensibilitate majoră, trădată nu numai de privirea aceea scormonitoare cu care voia să ghicească totul despre interlocutor. Azi citesc volumul său de debut, o plachetă subțire, plină de lucruri admirabile, cum nu găsesc în volumele groase și nedefrișate ale altora. Versul ei are o puritate rară pentru zilele noastre, e hialin și miroase a rășină. Surpriza este, nu totală pentru că știam că nu am de-a face cu un versificator de ocazie sau cu un vinător de elogii la reviste, ci cu un poet ce se pregătește cu răbdare, îndelung. Sigur că există, ici și colo, umbre din Macedonski și ghiara lui Arghezi stă înfiptă sub aripa de înger a Danielei Crăsnaru, dar paternitățile sînt glorioase și fac bine în rastelul ei cu arme diafane.

Iată „Timp paralel" : *„Și e o fugă, mai mult o trecere / noi, așteptînd într-un gol depărtat / imperii florale chemam la festinul / în care prea mult niciodată n-am stat / sau nici n-am fost și poate într-adins / mișcarea aceea se-ncepu fără noi / și fără aerul unde, învins / un cer strein ne privea din noroi / oh, e o fugă, mai mult o trecere / mereu în afară-ntr-un timp paralel / lăsîndu-se doar întrezărită / de-un simț al nostru, deghizat și rebel".* Poemul, perfect rotunjit, nu face gaură în cer prin noutate, dar ca pornire pe drumul aspru al unei lirici de calitate constituie o însușire perfectă a lecției. „Gravură" folosește tehnica *tainei* argheziene pe care o semnalam la început : *„Tot răul, tot bine îngăduit / Și nu cunosc un alt fel de a crede / Prin harul căderii frunzei în toamnă / un joc plănuit se străvede / De curgerea ploii mă îndepărtez / cu gesturi mimînd naturalul / Stă cineva, hohotind, la trapez / și veghează din umbră tot balul / O, chiar privelișteа ochiului dată / pare a fi o gravură streină / pe care, suav, o va lua pentru sine / palida lui arlechină".* Citind poemele pline de o sensibilitate extraordinară avem imaginea constituită a unei înalte promisiuni ce trebuie onorate. „Clipa cînd" o demonstrează ca și cele citate mai sus : *„Lîn să lunec mai departe de mine / de virsta ce mi-o închipui ca pe un țărm pierdut / în ochiul tău să trec ca-n tremurată apă / în care noaptea-ntreagă luceferi au căzut / Lîn să lunec aș fi vrut, să nu știu / amara sbatere, pierderea, clipa / cînd umărul tău părea că păstrează / ca pe o rană locul unde crește aripa".* În „Peisaj alb" demn de aplauze mi se pură flacără isbucnește din vocea mică, dar promițătoare a acestei poete în începutul „Somnului" : *„Dar ce anotimp fu acela / luneca frunzișul, ca beat / Volburi crescuseră-n somnul / trupului tău de băiat".* Și, în sfîrșit, poezia finală, demnă de a fi reprodusă în întregime : „Interior cu arme" : *„Se face iarăși seară din umbra mea, căzută / cum manta pe lespezi a unui prinț ucis / Un aer de zăpadă, un aer de cucută-i / prelungul, coridorul, în care ne-am închis / Sînt panoplii cu arme ce ne absorb lumina / puțină, cît de-afară pe glezne a rămas / verigă-n lanț, podoabă ? Eroarea, cît și vina / Din săbii numai una e limba unui ceas".*

În condițiile existenței atîtor impostori, prezența Danielei Crăsnaru mi se pare reconfortantă. Numai să reziste acestui succes de debut pentru că cel mai greu în literatura noastră este aflarea sfielii lăuntrice în fața propriilor calități.

avem un excelent exemplu de convertire a lui în poezie. „Cîntecul" de la pagina 30 este o demonstrație perfectă a unui profesionalism bine însușit : *„Pe mîna areaptă curge ceața serii / închipuind adînc tremurătoare / riuri de timp urzit la crucea verii / strivite de prea multă așteptare / E o rotire-n larg de arce frînte / adăpostind o vară-n asfințit / Sub care cer, sub care unde / din lucruri partea-ntreagă a zăbovit* (vers arghezian pur) / *Amină, toamnă, nunta ta deplină / cît timp se-nclină calma înserare / și mîinii stingi nu-i dărui știutul / inel de ploi adînci și liniști clare".* Remarcabil mi se pare și poemul „Fără durată" : *„Fără durată ora, cadranul părea gol iluzie de calm și de eliberare / spre urna din cuvinte eram împinși domol / de nu știu ce ispită. În nedeterminare / culorile cădeau din treapta suverană / o liniște a pleoapei păream a fi avut / cînd, dinspre orizontul deschis precum o rană / ne-adulmeca un timp viclean și cunoscut / dar, doamne, înserarea se prelingea și iară / o oră de nisip, de alge, ori de sare / să nu privim în spate, sînt urme ca de fiară / și aerul se-nclină ca pentru o plecare".* Finalul din „Ucigași de fluturi este de asemenea demn de a fi citat. *„Și mîinile mele / oh, ele, subțiri / ca ale ucigașilor / de fluturi",* cum finalul din „Arcă" nu poate fi ignorat dacă ești amator de lucruri pline de vibrație: *„Ce moarte înceată în gestul cu care / amîi înserarea prelinsă pe zid / O, lasă-mi pe pleoapă, pe tîmplă lumină / Azi, respirînd, aș putea să ucid".* În „iluzie" o halucinantă metaforă : *„Cum locuiesc în carne-mi / ca-ntr-o bulboană dulce / meduzele ferite de apele impure / ar fi de-ajuns rotirea / mai aprigă a undei / ce sînt sau doar delirul / luminii pe secure".*

Rareori mi se întîmplă să rămîn deplin convins de talentul unui debutant ca în cazul Danielei Crăsnaru. Totul vine din lipsa de lucruri banale și de imperfecțiuni a acestui volum, ce cu greu pot fi evitate în faza de început a unei cariere poetice. „Ci eu" e o bijuterie : *„În vechile tablouri, ace / după amieze înecate / de iarbă fumegînd pe turnuri / ametitoare de palate / E înșire c-an lungi corăbii / agonizînd pe mări streine / Un gest și ne-ar putea împinge / în golul clipei care vine / purtînd otrava sau cenușa / În locul lacrimei, doar sare / Ci eu, cum îți dezleg făptura / din aerul în destrămare !".* Catrenul ultim din „De dragoste, de pierdere" îmi va susține și mai mult demonstrația : *„Fără de noi, pierduții : străină haină, trupul / cuvîntul refuzîndu-și peretele de ceară / prin care văd lumina încremenind în lucruri / și aiurarea lumii zidite în afară".* O pură flacără isbucnește din vocea mică, dar promițătoare a acestei poete în începutul „Somnului" : *„Dar ce anotimp fu acela / luneca frunzișul, ca beat / Volburi crescuseră-n somnul / trupului tău de băiat".* Și, în sfîrșit, poezia finală, demnă de a fi reprodusă în întregime : „Interior cu arme" : *„Se face iarăși seară din umbra mea, căzută / cum manta pe lespezi a unui prinț ucis / Un aer de zăpadă, un aer de cucută-i / prelungul, coridorul, în care ne-am închis / Sînt panoplii cu arme ce ne absorb lumina / puțină, cît de-afară pe glezne a rămas / verigă-n lanț, podoabă ? Eroarea, cît și vina / Din săbii numai una e limba unui ceas".*

În condițiile existenței atîtor impostori, prezența Danielei Crăsnaru mi se pare reconfortantă. Numai să reziste acestui succes de debut pentru că cel mai greu în literatura noastră este aflarea sfielii lăuntrice în fața propriilor calități.

CULORI

ȚUCULESCU (II)

de Aurel-Dragoș MUNTEANU

Ioan Alexandru povestește undeva cît de mult l-a tulburat vederea pastei ce se scorojește, scurta viață a culorii pe pînzele lui Tuculescu. Este dureros să constați cum se risipește minunea aceea transfigurată, în care se află sudoarea și visele unui mare pictor. Arta sa este expresia unui paroxism existențial, izvorît din trăirea unor obsesii, prin dilatarea privirii, a ochiului care vede departe.

Încă din primele lucrări de după război este vizibilă convulsia culorilor și accentuarea motivelor tragice. **Noaptea salcimilor,** cu aerul încărcat de mister, propune siluete roșii, aplecate într-un fel de împotrivire, cu părul răvășit, posedate. Un animal cuminte, în dreapta, devine ceva fabulos, o imagine de mitologie, cu coamă năzdrăvană. **Interiorul țărănesc cu macat în dungi** acumulează deja motivul ce avea să se transforme treptat-treptat în pupile clipocind peste întregul univers. Pasta densă încarcă pînza, pregătește saltul mitic și plonjează pe artist în zona „nunților esențiale", a unităților principii. Senzația de cufundare în spații, cu sens inițiatic, este mai puternică în **Ușa verde,** care deschide mințiî privelișteа coroanelor îngemănate a doi arbori, pe geana unui orizont tulburat de incertitudine. Pasul peste prag poate fi încercarea supremă, trecerea în tărîmul cunoștinței definitive. Este interesant de notat că peisajul „văzut" pe fereastră sau prin ușă, încărcat în mod simbolic de adîncime și de sensuri mari, a fascinat artiști dintre cei mai importanți. Îmi amintesc o lucrare a lui Matisse, un desen sugerat de ramele largi ale unor obloane ridicate peste siluetele unor copaci și peste acoperișurile caselor, sau cea aflată la New-York, compusă în întregime din jocul de planuri al balcoanelor și ferestrelor. Recent, la o expoziție bucureșteană, am admirat o pînză de Miracovici, o priveliște din atelierul artistului, proiecție a celor mai pure aspirații umane, încărcate de voința evadării dintr-un univers închis. Întotdeauna, artistul a bănuit existența unei zone inițiatice, unde se poate „dezlega" sensul adevărat al lumii, dincolo de plasa aparențelor înșelătoare. Ca și marginea lumii, ea devine apropiată, peste un prag imaginar, pe care sîntem tentați să-l figurăm prin cele mai obișnuite elemente de viață domestică.

Trecerea lui Tuculescu spre motivele sale proprii s-a făcut, ca în opera oricărui artist major, prin intermediul studiilor de culoare. Au fost mai întîi acele cîmpuri galbene, cotropitoare, imagini cu floarea soarelui deschisă, cu femei convenționale, plaiuri cu margarete. Au urmat apoi culorile singerii, violența tulburată a fluturilor roșii, stigmatul **Nopților la Ștefănești.** Din cînd în cînd, apare ovalul bolnav al unui chip din care pictorul își va plăsmui mai tîrziu propriul său portret. De asemenea, triunghiul mărunt se alungește într-un ochi întredeschis, risipindu-se pe întreaga suprafață a lucrării. Cu timpul vor fi cele două elemente de bază ale întregii suprafețe plastice, construind, prin tratarea lor diferită, așa-numitele „totemuri" și imaginile generice ale universului său artistic.

Există două lucrări care mi se pare a închide în ele feeria mijloacelor și somptuozitatea unui optimism de origine răsăriteană, bazat pe o spiritualitate străveche. Una este **Autoportret**-ul minunat, cu silueta verde pe cîmpul galben și roșietic, de flori mărunte, deschise ca niște pleoape de copil. Lucrarea se constituie ca o feerie naturistă, animată de credință în frumusețea lumii și în bucuria darurilor pămîntului. A doua se intitulează **Până de păun,** sugerînd splendoarea învoaltă a păsării. Aici se găsește și frîntura nervoasă a liniilor din stînga, amintind de poema lui Ion Barbu : „Se ploconea răsăritean și moale. / Mălai din mîna ta să ciugulească. / Albastru pîlpiia și cald, la poale. / Ca pînzele alcoolului, în ceașcă. // Pe butură, nebunul tău cu scufă / Ochi inegali grozavi de triști rotea. / Și mîna ți-a sucit, cum storci o rufă, / Și-a rupt și gîtul păsării, care bătea".

Se generalizează, în sfîrșit, imaginea ochilor deschiși, aruncați ca o mirare peste lume. În țărînă, pe cer, în trupurile oamenilor pîlpîie lumina privirilor. Din suprapunerea pleoapelor oarbe se construiesc peisaje, măști, structuri pline de înțelesuri, cum sînt **Pietre prețioase,** de fapt două autoportrete alăturate. Lumea aceasta este unită, legată adesea de otgonul unui sarpe gros, ce se răsucește pe după obiecte și oameni, stringînd, ca în **Laokoon.** Pentru asiatici, șarpele este simbolul inteligenței și al înțelepciunii, dar pentru europeni înseamnă personificarea păcatului și a damnării. La interferența celor două lumi se află și sensul simbolic al prezenței sale în pictura lui Tuculescu.

CANTEMIRENE

Întîia observație care se impune cercetînd — evident, foarte sumar — biografia acestei uluitoare personalități care a fost Dimitrie Cantemir, este că nimeni nu i-ar fi putut anticipa cîtuși de puțin cariera de „om prea învățat", cum îl numește cu neascunsă admirație Neculce. Tatăl său, răzeș din părțile Tigheciului, negustor de cai în tinerețe, ostaș cu plată în solda leșilor, mai apoi „om de gios, fără carte", cum ne informează același cronicar, nu-i putea sluji, pe acest plan, drept model. Printre boierii de la curtea Moldovei, unde ajunge de timpuriu, prin jocul schimbător al împrejurărilor, ce fac din părintele său, fostul țăran, un posibil candidat la domnie, și în cele din urmă voievod, în această lume colcăind de intrigi și jinduind doar la avuții și la mărire, măcar că din rîndurile ei se ridicase un Miron Costin, așijderea, nu putea afla mari exemple care să-l însuflețească. În osîrdia lui pentru cunoașterea valorilor pe care le crease umanitatea, nu putea, deci, să urmeze decît imboldul propriului său cuget.

Primele cunoștințe și le dobîndește singur, dar cel care îl inițiază temeinic în studierea limbilor latină, greacă, slavonă, limbi ce-i mijlocesc contactul cu marea cultură a timpului, este călugărul Ieremia Cacavelas, adus special de către tătîne-su, care, deși fără pregătire, prețuia învățătura și era bucuros să-și vadă odrasla atît de înzestrată pentru carte. Întinsa și solida lui instrucție, Cantemir și-o dobîndește însă la Constantinopol, unde fusese adus, se știe, drept ostatec, garanție vie că tatăl său, uns domn, nu-și va călca obligația de fidelitate față de sublima Poartă. Capitala imperiului otoman, intrat de pe acum în procesul de „descreștere" pe care îl va descrie atît de exact Cantemir, este nu numai locul unde înfloresc huzurul și opulența celor obișnuiți să prade și să prescrie legi învinșilor ; cine are tragere de inimă poate afla aici nebănuite surse pentru superioare desfătări ale sufletului. Tînărul prinț, ale cărui felurite talente vor fi subliniate de Voltaire, își folosește cu prîcepere precoce energia, timpul, pentru a detecta toate aceste izvoare sacre și a se adăpa la unda lor. La Academia Patriarhiei, denumită și Marea Școală, el se va iniția, sub tutela unor renumiți învățați, ca de pildă, Ioan Cariofil, în filozofie și teologie, dar și în asemenea științe laice, cum ar fi geografia, astronomia. Un mare profit, sub raportul împlinirii spirituale, sub raportul deschiderii spre gîndirea emancipată a timpului, îl are, din discuțiile pe care le caută și le poartă cu rîvnă, cu ambasadorul Franței, contele Châteauneuf și cu Collier, trimisul Olandei.

Eminentul cărturar își creează întinse relații și printre cărturarii turci, a căror cunoaștere și frecventare îi slujesc drept călăuze spre cultura orientală despre care Europa știa încă atît de puțin și care îi va deveni familiară, în bună măsură, datorită prințului moldav. Printre apropiații lui se numără Nefi Ogli, Saadi-effendi, nume de rezistență în istoria culturii turce.

Nimic mai greșit însă decît a vedea în Cantemir un savant de cabinet, cufundat în speculații livrești. Cum însuși o mărturisește, studiul atent și sistematic era menit să-i slujească drept suport în observarea realității contemporane lui, în înțelegerea oamenilor, în pătrunderea moravurilor epocii. Așadar, nu un contemplativ, ci un om de acțiune, fiu reprezentativ al dinamicului său popor. Patrimoniul său spiritual, în care se întîlnesc, într-o sinteză unică, filozofia speculativă greacă, cultura orientală, raționalismul apusean, îi conferă capacitatea de a-și pune și de a încerca să rezolve cîteva dintre problemele cardinale care-i confruntau pe români. Supremul ideal căruia înțelege să-i consacre toate darurile cu care este înzestrat este acela al redeșteptării conștiinței nobleței de neam și de limbă a românilor. S-a îndătinat ca Dimitrie Cantemir să fie considerat cel mai mare cărturar al nostru din perioada medievală. Privind însă lucrurile mai îndeaproape, este drept să subliniem că prin concepția pe care a așezat-o la baza scrierilor sale, îndeosebi a celor istorice, prin argumentele pe care le-a adus în sprijinul tezelor despre latinitatea limbii și despre obîrșia romană a poporului nostru, prin patriotismul cald care țîșnește din fiecare filă, el își depășește categoric epoca. Cantemir a însuflat primul impuls exegezelor întreprinse de „Școala Ardeleană", și s-a bucurat de o prețuire nelimitată din partea pașoptiștilor.

Acest învățat, care a apărut pe un teren impropriu, într-un mediu refractar, aproape în totalitatea lui, preocupărilor legate de cultură, într-o epocă atît de incertă pentru țările noastre, avea să probeze, ca nimeni altul, geniul poporului nostru, marile lui însușiri. Figură de o complexitate renascentistă, Cantemir avea să semnifice puternica redeșteptare spirituală a românilor după veacuri de restriște. Cantemir rămîne primul cărturar român de factură modernă în cel mai bun înțeles al cuvîntului.

Ion PAVELESCU

FURTUNA

de Constanța BUZEA

Și tot despre mare să spunem, prilejul e sfînt,
Distrus pare digul, îl bat valuri ca de pămînt,

Cald viscol de apă, surpate nisipuri, furtuna ucide
Culorile și făpturile lumii lichide.

Sînt plăjile-nguste, furate de pietre sălcii.
Trec păsări de tablă, mărite ori șterse-n viltoare.

Departe, pe mare o insulă cade din soare,
Pe țărmurii ei se salvează meduze-copii.

Sunt zile de ducă și nervi, orașul prin abur se plimbă.
Inspiră singurătate, retragere în amintiri.

Sunt ceruri și nesomn. Ca-ntr-o lume-n delir
Sfiala se schimbă-n cuvinte, curajul în taină se schimbă.

Lăsați sunt copiii desculți, să plutească, să fugă, să zboare.
Castelele lor de nisip macinate-s de spuma subtire.

O repede-n timp regăsire — văratecа noastră gîndire
Iluzii de aer, de apă, de dor și de asemănare.

ECOURI

Aurelian Andreescu a fost invitat să participe la Festivalul internațional de muzică ușoară „Olimpiada cîntecului" — Atena 1973, care începe la 9 iulie, cu melodia compozitorului Radu Gheorghiu „Alerg printre stele spre tine", pe versuri de Angel Grigoriu și Romeo Iorgulescu, în orchestrația lui George Grigoriu. Confruntarea va fi aprigă, dacă ne gîndim că vor participa concurenți din aproape 50 de țări.

„Nesuspectații" este titlul unei comedii realizată de regizorul Mankiewicz, în care apar doi dintre actorii cei mai cunoscuți din Anglia : Michael Caine (în fotografie) și Laurence Olivier.

ORICE COMPOZIȚIE E O CONFESIUNE

Cu Margareta Pîslaru despre 15 ani de muzică

Cei mai mulți îndrăgesc muzica ușoară fără a fi docți în... materie. Chiar fără a avea un bagaj de mii de discuri audiate, sute de emisiuni sau show-uri vizionate. Ascultă, urmăresc emisiuni fiindcă îi impresionează ceea ce atinge o coardă a inimii, a sensibilității lor, ceea ce evocă, bucură sau întristează. Au preferințe, își aleg vedetele. Criteriile sînt mai mult subiective. Dar nu-i nimic rău în asta, mai ales că iubitorii de muzică ușoară sînt pretențioși. Nu acceptă orice, chiar cînd au slăbiciuni — omenești — pentru un cîntăreț sau altul.

MARGARETA PÎSLARU, cu farmecul, cu originalitatea ei artistică, a provocat multe astfel de slăbiciuni, de-a lungul anilor de cînd s-a făcut cunoscută. Vă amintiți ? Avea 15 ani și, de atunci, au trecut tot atîția de cînd a apărut prima oară pe ecranul televiziunii. Da ! Margareta, „Pîslărița noastră", cum i se spune — spre emoția și marea ei bucurie — cînd e recunoscută pe stradă, se află în preajma sărbătoririi unui jubileu. A debutat cu o melodie a lui *GEORGE GRIGORIU, „Chemarea mării",* iar acum, în recitalul festiv va figura, firește, și o melodie a aceluiași compozitor, de numele căruia este legată prima sa apariție, melodie intitulată : *„Bună dimineața, soare !".*

— Sper că putem dezvălui proiectele dv. legate de acest eveniment. Ce va mai cuprinde recitalul ?

— *Să vă spun întîi ce îmi doresc : un recital în care să cînt, bineînțeles, dar să și dansez, să interpretez un scheci, să pot combina totul cu proiecții de film, să am un număr special de folclor, în care să-mi acompaniez singură cîntecul, la un instrument popular.*

— Cumva, un recital care să îmbine tot ceea ce știți și vă place să faceți, care să vă reprezinte pe planuri multiple ?

— *Aproape. Cîteva dintre cîntece : „Bună dimineața, soare !" de GEORGE GRIGORIU, „Cu el" de PAUL HURMUZESCU, melodii în primă audiție, două compoziții proprii „Dac-ai ghici" și „Alergători de cursă lungă", tema din filmul Veronica, „Tarina de la Găina" și... altele, dacă s-ar putea...*

— Ce înseamnă „Alergători de cursă lungă ?".

— *Ca orice compoziție a mea, o confesiune. Îmi cînt mie, un dor, o speranță, un îndemn. Și încerc apoi să le împărtășesc celor care mă ascultă „Alergă, alergă / Chiar de întîlnești obstacole în cale / Alergă, alergă / Rezistă / Oricît de greu ți-ar fi / Alergă, alergă / Și mai ales, nu te opri". Cam așa îmi cînt și le cînt oamenilor. Amărăciuni, bucurii, reușite, eșecuri — peste tot și peste toate trebuie să treci, trebuie să le învingi.*

— Într-o foarte scurtă retrospectivă a activității dv., aș trece premiul MIDEM. Discul de marmură primit la Cannes în 1969, la cea de-a III-a ediție anuală a Tîrgului internațional al discului și edițiilor muzicale. Discul de aur primit în România, tot în 1969, premii la festivalurile internaționale din Sopot, Tokio, Malta, 400 de reprezentații cu „Opera de trei parale", filme, reviste muzicale și... ce-ar mai fi ?

— *Poate vă interesează un mic bilanț. Am cîntat peste 500 de cîntece, am avut peste 2 000 apariții pe scenă sau la televiziune și am înregistrat peste 150 melodii pe discuri.*

— Turnee ?

— *În 24 de țări.*

— Cine vă sînt cei mai apropiați colaboratori în afară de compozitori ?

— *Cuplul arhitecților Ghițulescu. Cu ei îmi desenez fiecare costum în care apar. Fiindcă, vedeți, așa cum îți alegi cîntecul, decorul și „lucrezi" interpretarea, așa îți realizezi și costumul, în funcție de melodie, de versuri, de ritm.*

— Cum credeți că poate rezista anilor, un cîntăreț de muzică ușoară ?

— *Muncind enorm, devenind dintr-un bun meseriaș, un artist. Fiindcă îți trebuie ani pentru asta...*

— Care este cea mai complexă modalitate artistică de exprimare pentru un interpret ?

— *Recitalul complex — așa cum mi-l visez, de altfel, — care ar fi de dorit să aibă loc, anual. Un recital de muzică ușoară românească, capabil să demonstreze calitățile reale ale unui interpret care se dorește artist.*

— Ce aveți în program înainte de recitalul festiv ?

— *Participarea la Festivalul de muzică ușoară de la Mamaia (16—22 iulie). Voi cînta și în concursul de creație și într-un microrecital, cu șase melodii, în afara concursului.*

— Nu ne rămîne decît să vă urăm succes și „La mulți ani !".

— *Mulțumesc.*

Margareta Pîslaru a ținut să mulțumească și personal, în cîteva rînduri alăturate, tuturor celor care o apreciază.

Lucia MANOLESCU

Cu prilejul acestei emisiuni, aș dori să mulțumesc din tot sufletul publicului și tuturor celor care au fost alături de mine

Margareta

ANTICIPĂRI DISCOFILICE

Ce vor aduce viitoarele luni ale acestui an pentru cei care urmăresc producția caset de discuri „Electrecord" ?

În ceea ce privește **muzica populară românească,** repertoriul noilor apariții consemnează înregistrări ale cîntăreților Ștefania Stere, Polina Manoilă, Viorel Costin, Ana Sîntejudean, Maria Ciobanu și Ion Dolănescu, Maria Butaciu, Florica Bradu. Vor mai apare discuri cu **muzică populară maghiară și sîrbească.**

Muzica ușoară va fi reprezentată prin numeroase discuri. Vor fi prezenți : Corina Chiriac, Mihaela Mihai, George Enache, Florin Bogardo, Anca Agemolu, Margareta Pîslaru, Angela Similea etc. Între discurile speciale se numără unul cuprinzînd noi melodii de Radu Șerban, altul de Laurențiu Profeta. Va apare al doilea disc din ciclul „Meridiane melodii", discuri cu interpretări de Aura Urziceanu, Mihai Constantinescu, Jean Păunescu, Kisfalussy Balint. Sînt de semnalat, de asemenea, discurile : Patru melodii din musicalul „Bună seara domnule Wilde" și unul de muzică folk (voce și chitară Mircea Florian și Marcela Saftiuc). Menestrelul Tudor George se prezintă cu un disc intitulat „Viața lumii".

Muzica simfonică, de cameră și operă va cuprinde : „Simfonia română în la major" de George Stephănescu (dirijor Emil Simion), cele două rapsodii și Poema română de George Enescu (dirijor Iosif Conta) ; rapsodii simfonice de Paul Constantinescu ; un disc cuprinzînd „Simfonia concertantă pentru cvintet de suflători, două orchestre de coarde și percuție" de Albert Markos și Concert pentru oboi și orchestră de Wilhelm Demian (solist Martin Szöverdi) ; Carl Maria von Weber — Concertele nr. 1 și 2 și Concertino, toate pentru clarinet (solist Aurelian Octav Popa) ; A. K. Glazunov — „Concert pentru vioară și orchestră în la minor" și Max Bruch — „Concert nr. 1 pentru vioară și orchestră în sol minor" (solistă : Silvia Marcovici) ; un disc F. Liszt și Brahms în interpretarea pianistei Sofia Cosma.

Tenorul Ludovic Spiess va apare cu un disc cuprinzînd arii din operele lui Puccini, Verdi, Beethoven, Saint-Saëns. Muzicologul Zeno Vancea prezintă discul al nouălea din ciclul „Istoria muzicii universale în exemple" (clasicismul vienez).

În repertoriu este înscris un disc cu muzică corală, altul cu marșuri ostășești și unul cu cîntece pionierești („Cîntați cu noi").

Este continuată seria **„Legende românești",** cu „Arcașii lui Ștefan cel Mare", dramatizare de Costache Anton. Apare un disc cu scrieri ale Dorinei Rădulescu — „Taina crăiesei" și „Postași fără genți și fără chipiu" (citește Dinu Ianculescu).

În seria „Teatru", apare „Hanu Ancuței" de Mihail Sadoveanu, dramatizare de Valeria Sadoveanu, și Constantin Mitru.

Clepsidra — Peliculă olandeză

de Constantin VIȘAN

Olandezul acordă atenție deosebită vieții de familie. Este de-a dreptul impresionantă graba cu care se-ndreaptă spre casă după orele de muncă. Acasă, prima preocupare o constituie grădina, florile. După îndeplinirea ritualului grădinii, olandezul se instalează în fața televizorului. La teatru merge mai rar. Mai cu seamă atunci cînd vin echipe străine. De altfel, teatrele sînt destul de puține. Abundă în schimb cinematografele. Îmbulzeala nu este însă prea mare. Am văzut filme de răsunet rulînd pentru 10—15 spectatori : Roma lui Fellini sau Povestirile din Canterbury în viziunea lui Passolini. Seara, strada olandeză nu este foarte animată. Cu excepția orașelor port, dominate de tineri și de străini. Cel mai interesant spectacol de seară este interiorul olandez, luminat cu generozitate, expus fără rezerve eventualului curios. Pe ferestrele largi poți privi în voie cum se desfășoară viața de familie. Interioarele sînt de o eleganță austeră, funcțională. Domină mobila cu linie modernă. Punctul de mare atracție în fiecare apartament îl constituie corpurile de iluminat.

— Ce se discută în aceste interioare ? m-am întrebat. Ce gîndesc stăpînii lor ?

— Ca să aflați un răspuns la aceste întrebări, vedeți neapărat filmul „Fructul turcului" ! ne-a sfătuit un coleg, cronicar de artă la un influient cotidian din Haga.

I-am urmat sfatul. Filmul este transpunerea cinematografică a unuia dintre cele mai controversate romane olandeze contemporane. Un roman care descrie cu realism moravurile burgheze, ipocrizia filistină a unora care fac parte din generațiile trecute de patruzeci de ani în contrast cu francheța brutală cu care tineretul înțelege să-și afișeze ideile, opțiunile sociale, morale, artistice, erotice. „Fructul turcului" e o „Love story" olandeză. În locul dulcegăriilor romantice, sentimentale, din povestirea lui Segal, în „Fructul turcului" avem de-a face cu o critică socială fără menajamente. Un tînăr pictor hippy trăiește mai multe experiențe amoroase. Eroul se însoară cu una dintre aceste iubiri întîmplătoare. Familia fetei este intrigată de condiția cam prea modestă a acestui „artist". Iluziile tînărului pictor sînt repede spulberate. Superba lui soție, la exemplul mamei, al lumii din care s-a ridicat, îl înșeală.

Cum să trăim ? se-ntreabă eroul filmului. Ce este dragostea ? Dar arta ? Pentru cine facem statuile ? Ce trebuie să înfățișăm prin intermediul artei ? Numai o singură față a realității ? Sau să desvăluim lumea în toată goliciunea ei ? Și filmul o desvăluie într-adevăr. Fără falsă pudoare. Excesul de naturalism și concesiile făcute valului de sexualism care bîntuie cinematograful occidental, diminuiază însă forța artistică a filmului.

În ce ne privește, „Fructul turcului" ne-a ajutat să ne facem o imagine despre mișcarea de idei și sentimente care frămînă viața artistică olandeză.

Anima-film ne pregătește surprize

Interviu cu Lucia OLTEANU, directoarea studioului

— Studioul „Anima-film" parcă se înconjoară în ultima vreme într-un fel de discreție. Pregătiți publicului surprize ?

— Discreția ar putea fi motivată și prin intenția de a pregăti în secret ceva de valoare sau poate se datorează și unei anume inabilități propagandistice a studioului. Nu reușim să prezentăm repede publicului și să vorbim măcar atît cît ar merita despre filmele noastre. Din acest punct de vedere, poate că ar merita ca filmele de animație să aibă premierele direct la T.V., de pildă, fiind astfel mai aproape de public.

— Surprize totuși ?

— Cel mai mult la ora actuală ne preocupă să cîștigăm interesul și simpatia publicului nostru pentru filmul de animație și să reușim un contact cît mai strîns cu el. Am proiectat un număr de seriale. Am început cu cele dedicate maturilor formate din scurte pilule satirice. Peste 20 de asemenea pilule, aparținînd serialului „Formica", semnat de Matty, sînt deja în lucru. Eroul principal este o furnică ce joacă rolul unui comentator modest care trece prin filtrul ochiului și conștiinței sale tot ce se întîmplă în jur. Serialul „Tepi" în regia lui Horia Ștefănescu, de asemenea, critică vicii, comportări, trăsături de care vrea să ne despărțim rizînd. Serialul „Viața romantată a lui Gherase" la care lucrează mai mulți regizori, are același scop satiric și corectiv. Aceste pilule am vrea să le atașăm jurnalului cinematografic săptămînal nu numai pentru a ne menține în atenția publicului, ci pentru a da replici mai rapide unor probleme legate de contemporaneitate.

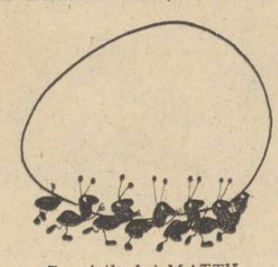

Furnicile lui MATTY

— Pe cei mici i-ați uitat ?

— Am terminat de curînd „Puiul" după Brătescu-Voinești pentru un desen datorat lui Laurențiu Sirbu, (care a primit chiar premiul CIDALD la Cracovia, apoi un număr de filme grațioase de cartoane decupate adresate celor mai mici pentru ca prin joc să-i atragă spre alfabet și simple operații matematice. Printre acestea cităm : „Alfabetul sonor" de Laurențiu Sirbu, „Parada cifrelor" de Izabela Petrașincu, „Cine a furat apa" de Genoveva Georgescu. Două basme : „Nuielușa fermecată" de Laurențiu Sirbu și „Călătoria lui Ion" de Adrian Petringenaru. Tot pentru copii sînt în fază de proiect două seriale de filme pentru păpuși, pline de fantezie, semnate de Bob Călinescu și George Sibianu.

— Vorbeați și de filme de valoare...

— Printre filmele de valoare terminate în ultima vreme, se cere citat filmul lui Sabin Bălașa realizat prin cine-pictură, intitulat „Galaxie", slujind o idee foarte generoasă, aceea a perpetuei lupte a omului cu natura, pe care reușește să și-o supună. În aceeași categorie de filme, cu accent pus pe latura plastică, se înscrie și filmul „Cadou", semnat de Ion Truică.

— Se vorbea despre o atragere masivă de creatori din alte domenii ale artei. Ce ați reușit pînă acum ?

— Pe de o parte, un număr de scriitori pentru elaborarea scenariilor : Victor Kernbach, Eduard Jurist, Tiberiu Utan, ș.a. Apoi, o serie de graficieni pentru copii : Livia Rusz, Clelia Ottone, Stela Crețu. Vrem să realizăm o colaborare cu păpușarii de la „Țăndărică" pentru că e nefiresc ca un teatru cu asemenea reputație să nu-și imortalizeze o serie de creații.

Florica ICHIM

HOMO SAPIENS • HOMO SAPIENS • HOMO SAPIENS • HOMO SAPIENS • HOMO SAPIENS • HOMO SAPIENS

LINGVISTICĂ

CUVÎNTUL ȘTIINȚEI ASUPRA ȘTIINȚEI CUVÎNTULUI

Care este cea mai urgentă problemă a lingvisticii romanice?

Cum se comportă în timp diversele compartimente ale limbii?

Convorbire cu acad. Iorgu IORDAN

— Care este, după părerea dv, problema cea mai urgentă a lingvisticii romanice? Întrebarea mi-a fost sugerată și de participarea dv, ca invitat la o serie de congrese internaționale, în Europa și peste ocean. Cel mai recent a fost, evident, cel din luna martie — al 18-lea Congres al Asociației lingvistice internaționale, cu sediul la New York. Țara-gazdă — Peru. Lucrările s-au desfășurat în orașul Arequipa. Evenimentul științific a atras aproape 400 de oameni de știință, reprezentînd în jur de 25 de țări. Nu aș dori să închei informația datorată cititorilor noștri trecînd peste o mărturie a prestigiului de care se bucură în lume știința românească. Într-un cotidian peruan, pe prima pagină, două fotografii — cea a președintelui Congresului, dr. E. Chang Rodriguez și acad. Iorgu Iordan, invitat de altfel să prezideze una dintre cele 9 secții — cea de fonetică și fonologie. Dar să revin la întrebare, rugindu-vă să ne spuneți părerea dv.

— Problema cea mai urgentă, după părerea mea, este reconcilierea celor două direcții principale, cea a lingviștilor tradiționale și cea a școlilor moderne, în frunte cu structuralismul. Cred că tradiționaliștii ar trebui să accepte unele realizări ale structuralismului care, pentru mulți lingviști, indiferent de școală, sînt bunuri cîștigate. Mă gîndesc la acele păreri, la acele concepții convingătoare care aduc o reînnoire de ordin teoretic a lingvisticii. Aceasta, pe de o parte. Pe de alta, structuraliștii ar trebui să-și îmbogățească cercetările cu fapte pentru că o teorie nu poate să aibă o bază solidă — și deci să se impună — decît cu ajutorul faptelor, argumentelor.

— V-aș ruga să ne răspundeți la o întrebare care, desigur, ar merita o discuție în sine: cum se manifestă influența pe care viața, timpul, cu ritmurile lui, cu progresele tehnice survenite, o are asupra limbii?

— Diversele compartimente ale limbii se comportă în ce privește această influență... diferit. Vocabularul este un compartiment deschis în care intră cuvinte noi, și din care ies altele ce nu mai corespund. Vocabularul este cel mai strîns legat de progresele științei, ale artei, literaturii... În timp ce gramatica, în special morfologia, este, dintre toate compartimentele limbii, cel mai rezistent. Ca un exemplu, româna. Din punctul de vedere al morfologiei, 95 la sută este latinească. Vocabularul, în mai mică măsură.

— Dar sintaxa?

— Ea, mai puțin, deși face parte din gramatică. Sintaxa înseamnă exprimarea raporturilor dintre noțiuni și dintre judecăți. Or, cum modul de gîndire se schimbă cu vremea, urmarea este că se schimbă și exprimarea raporturilor amintite. Fonetica și fonologia sînt destul de rezistente. Există în limbile cunoscute, foarte puține sunete împrumutate din altele. Ceea ce se schimbă în fonetică, adică în aspectul sonor al vorbirii, e ritmul vorbirii, e tonalitatea, e intonația...

— Cum sună această „muzică" a limbii astăzi în comparație cu „mai de mult"?

— Ritmul e mai rapid, intonația mai variată, mai curioasă, mai neașteptată. Sînt ridicări de ton, cu insistență asupra elementului cel mai important din propoziție, din frază.

— Credeți că limba vorbită astăzi, în care se scrie astăzi, este mai puțin... poetică decît în trecut? Mă gîndesc la foarte multele cuvinte introduse în limbă, mai ales ca urmare directă a revoluției științei și tehnicii, a influenței pe care o au ele asupra vocabularului.

— Limba noastră actuală poate exprima lucruri frumoase din punct de vedere artistic, cel puțin tot atît de bine ca și într-o fază anterioară a ei, să spunem, în secolul al XIX-lea. Sigur apar deosebiri, multe și importante. Ele pot lăsa unora dintre cititorii literaturii noastre de astăzi impresia că s-a schimbat — și s-a schimbat — ceva important în limbă. Aceasta se explică însă, după părerea mea, prin schimbarea viziunii multora dintre scriitori. Ei văd lucrurile altfel și, devreme ce le văd altfel, se exprimă altfel.

— Este așa cum spuneați și dv., cum o argumentează și alți specialiști, cum o observă chiar și un nespecialist, o influență permanentă, directă și reciprocă între, să spunem viață, mentalitate, gîndire și limbaj. Și limba este influențată dar și prin limbaj se face educația gîndirii...

— Aș mai adăuga, în sensul celor discutate, că astăzi limba s-a îmbogățit mult. S-au introdus multe cuvinte strîns legate de progresul științific-tehnic, mulți termeni noi în și din filozofie, chimie, matematică ș. a. m. d. Limba este un depozit lexical bogat, foarte bogat. Depinde de noi să alegem din acest depozit cuvintele care să exprime adecvat ceea ce urmărim, prin urmare și lucruri frumoase din punct de vedere artistic, ca să mă refer la chestiunea pusă de dv.

Catinca MUSCAN

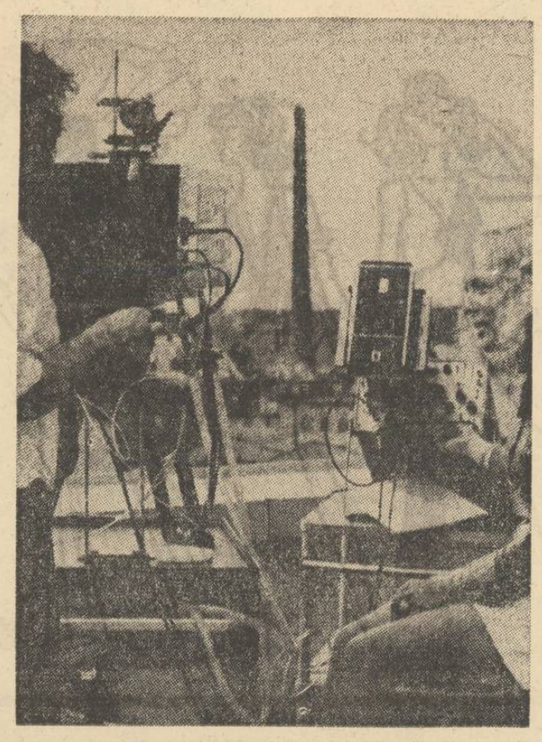

Controlul poluării cu laser!

Ați putea să recunoașteți de la distanță care este densitatea corpusculilor ce formează norul de fum emis de un coș de fabrică? Nu? Dar e foarte simplu. Cu ajutorul laserului, teledetecția (detectarea la distanță) a devenit o realitate. În fotografia de mai sus, laserul este îndreptat spre emisiunile de fum ale coșului. Raza coerentă de laser va „izbi" fumul și va fi retrimeasă spre operator. O fotodiodă captează această rază, analizînd-o. Rezultatele analizei vor apare pe un oscilograf. Iată că astfel poți afla, de la distanță, aproape tot ce vrei să știi despre compoziția fumului. Se speră ca într-un viitor destul de apropiat (4—5 ani) să se creeze stații permanente de analiză și măsură a poluării atmosferei, de pe un teritoriu întins. Imaginați-vă, ceea ce pentru cercetători și tehnicieni nu mai este decît o realitate pusă în lucru. Un jet de lumină, subțire și puternic, e un curier extrem de rapid spre cerul orașului industrial. Un cer care pare curat, limpede. Dar cîteva secunde mai tîrziu, pe ecranul de control, apar o serie de cifre. E informația culeasă. Procentul de oxid de azot sau oxid de carbon din atmosferă. Iată cum, fără analize complexe, practic imediat, cu ajutorul laserului se poate detecta și măsura distanța și cantitatea poluanților — gaz sau aerosoli, orice praf ce se află în aer — deasupra unei uzine sau unei regiuni.

TEHNICĂ

MAGNETISM

Aparatul românesc „Magnetodiaflux" oferă mari posibilități de aplicabilitate în medicina curativă (fizioterapie) și în agrobiologie, pentru realizarea unor producții crescute.

Proprietățile magnetismului interesînd medicina au fost sesizate încă din antichitate, concepțiile parcurgînd drumul de la un entuziasm debordant, dar cu puține date științifice cînd se considera aplicarea lui un panaceu universal pînă la actuala orientare, pe baza cercetărilor științifice asupra descifrării mecanismelor de acțiune. Importanța ce se acordă studiilor biomagnetice este justificată prin creșterea fondului natural ca o consecință a dezvoltării tehnice, electronica jucînd un rol important și în acest domeniu. Țara noastră se numără printre primele care au prezentat interes în construcția unor generatori de cîmpuri electromagnetice de joasă frecvență. Printre exemplele ce se pot cita — aparatul „Magnetodiaflux" cu mari posibilități de aplicabilitate atît în medicina curativă, mai precis în fizioterapie, cît și în cercetările de agrobiologie, pentru realizarea unor producții crescute.

Aparatul „Magnetodiaflux" este brevetat și omologat. Avantajul pe care-l prezintă acest aparat constă în faptul că generează cîmpuri electromagnetice de joasă frecvență: 50 pînă la 100 pulsații pe secundă, cu posibilități de variații a regimului în cîmpuri continui precum și de întrerupere ritmică sau aritmică.

Numărul mare de lucrări apărut în ultimul deceniu atestă importanța ce se acordă studiilor asupra acestei energii fizice care prezintă încă aspecte neelucidate. Contribuția românească este prezentă în cadrul acestor cercetări printr-un enorm volum de rezultate obținute atît de colectivul de la Institutul de balneologie și fiziologie, București, inițiat și condus de prof. Traian Dinculescu, cît și de colectivul catedrei de fiziologie animală de la Iași, condus de prof. P. Jitariu, și de colectivul de la Institutul Legumicol Vidra, condus de ing. Mihail Dumitrescu.

Autorii consideră că din conlucrarea medicinii actuale cu cele mai noi realizări ale fizicii moderne — inițiate și susținute în țara noastră — au rezultat realizări fructuoase de ordin practic și economic cu mari perspective pentru progresul atît al fizioterapiei, cît și al agrobiologiei.

BIOLOGIE

AVIOANE ȘI ZBURĂTOARE

de acad. Eugen PORA

Numărul ciocnirilor dintre navele aeriene și păsări este mai mare primăvara și toamna decît iarna, dimineața și seara decît noaptea, la decolări decît la aterizări. Cum se pot evita? Ce soluții tehnice se cer?

Omul a intrat demult în competiție cu păsările prin multiplele aparate de zbor pe care le folosește. Dacă se întîlnesc la vînătoare, consecințele sînt grave pentru păsări, dacă se întîlnesc pe aerodromuri, consecințele pot fi grave pentru om. Mai ales aerodromurile situate pe marginea apelor, sînt foarte frecventate de păsări. Așa sînt cele din Copenhaga, Nisa, Helsinki, Vancouver, Edinburg și multe altele. Chiar cele din apropierea (cîțiva km) apelor sînt vizitate de multe păsări (Roma, New York, Messina etc.). După unele date din Anglia numărul coliziunilor între avioane și păsări, la 10 000 zboruri au fost de 0,7 în 1958, de 6,7 în 1963, de peste 15 în 1970.

Pe măsură ce se înmulțesc cursele de avioane, crește și numărul coliziunilor între acestea și păsări. Datele statistice arată că numărul ciocnirilor e mai mare primăvara și toamna și e minim în timpul iernii; e mai mare dimineața și seara și e minim în timpul nopții; e mai mare la decolări decît la aterizări. Cele mai frecvente stricăciuni se produc la parbrizuri, la motoarele cu reacție, la paletele de elice, adică la părțile frontale ale avionului și mai puține la fuselaj, la aripi, la coadă. Pagubele care se produc cu aceste ciocniri se ridică anual la multe milioane de dolari. Păsările care se ciocnesc cu avioanele sînt mai ales cele de apă: pescărușii (de toate speciile), goelanzii, apoi ulii, porumbeii, bufnițele, stîrcii, rațele sălbatice, fazanii, ciorile și multe altele. Chiar și cîrdurile de vrăbii, cintezoii sau graurii pot fi periculoase.

Ce caută păsările în spațiul aerodromurilor?

Se știe că între pistele de avioane există spații destul de largi, care nu rar sînt cultivate cu ierburi pentru finețe, cu lucernă, cu cartofi sau cu multe alte plante. În jurul aerodromurilor sînt boschete, păduri sau culturi cerealiere. Nu rar se găsesc bălți, lacuri sau marea. În toate aceste medii se dezvoltă o bogată faună de insecte, de viermi, de larve și se produc nu puține semințe, fructe. Toate acestea sînt hrană pentru păsări, care sînt atrase în aceste locuri mai ferite de prezența omului, pentru a se hrăni. Nu rar, apoi, în vecinătatea aerodromurilor se aruncă resturile menajere ale unor restaurante, se varsă în mări gunoaiele casnice ale unor cartiere din apropiere. Toate acestea atrag diferitele păsări, mai ales pe cele mari. În drumul lor de dimineață sau de seară, de zi sau de noapte, ele zboară prin spațiul aerodromului. Multe păsărele își găsesc adăpost sau își fac chiar cuib în clădirile garajelor sau în casele învecinate.

Un avion ce a plecat din Edinburg cu 73 de pasageri pentru Scoția, s-a ciocnit cu un cîrd de pescăruși. S-au putut identifica peste 400 de păsări care au suferit de pe urma coliziunii, dar și avionului — care se găsea la cca 350 m înălțime — i s-a oprit un motor, apoi al doilea. Peste puțin și al 3-lea a încetat. Și numai cu ultimul, avionul a coborît din nou pe pista de pe care se ridicase cu cîteva minute mai înainte. Reparația motoarelor și a părții anterioare a aparatului a costat peste 1 milion de lire. Un avion american s-a ciocnit la cca 300 m înălțime cu un cîrd de pescăruși. Aparatul și-a încetat propulsia prin blocarea motoarelor, a căzut și 13 oameni și-au pierdut viața.

Nu aș dori să amintesc și alte multe cazuri și nici să sperii lumea care utilizează avionul ca pe un mijloc de transport din ce în ce mai comod și mai rapid. Aș vrea mai bine să arăt că există azi mijloace biologice de a îndepărta păsările de pe un aeroport.

O primă măsură se preconizează în a nu cultiva pe terenurile dintre piste plante care atrag insectele. Apoi e bine ca aceste spații verzi să fie tratate cu insecticide. Ceva asemănător se poate recomanda și pentru terenurile imediat vecine cu aerodromurile. Astfel nu mai există atracția de hrană. Să nu se arunce pe aerodromuri sau în apropierea lor resturi alimentare de nici o natură. Dar cele mai eficace mijloace constau în a înregistra pe o bandă de magnetofon strigătele de spaimă sau acută durere a unor păsări (din cele care frecventează aerodromul) și apoi aceste sunete să fie reproduse printr-un megafon puternic peste spațiul aerodromului.

ȘTIȚI CÎTE GRUPE SANGUINE SÎNT?

Scotland Yard — celebrul cartier general al poliției din Londra — are o propunere: să se creeze o bancă de date internaționale care să conțină grupele sanguine ale tuturor criminalilor cunoscuți. Cu ajutorul electroforezei (metoda cu care se separă proteinele și enzimele dintr-un eșantion de sînge prin intermediul unui cîmp electric) se pot identifica cîteva zeci de grupe sanguine. Și nu patru, cum știm: O, A, B și AB. Cele două sisteme de grupaj — sistemul ABO și sistemul electroforetic sînt independente, ceea ce permite să se determine, printr-un calcul aritmetic simplu, frecvența unei combinații a celor două grupe în populație. Și trebuie știut că cea mai frecventă combinație nu apare decît la 0,75 % din populație. Cele rare nu se întîlnesc decît o dată la un milion sau o dată la zece milioane de locuitori! Și pentru cea mai rară, frecvența e de unul la... 250 miliarde! Ceea ce înseamnă că din această grupă face parte poate doar numai un singur individ pe glob! Bryan Culliford, cercetător principal la Scotland Yard, crede că asemenea măsuri ar fi extrem de utile, dat fiind criminalitatea crescută. Astfel, ar fi posibil de identificat, fără greș, criminalul, doar avînd în față o mică pată de sînge. Ar fi aproape la fel de precis ca o amprentă digitală.

Se poate fabrica beton fără ciment?

Cercetătorii ne demonstrează astăzi că multe din materiile prime socotite pînă acum indispensabile pot fi înlocuite, iar rezultatul final să fie cel puțin la fel de bun, dacă nu cumva mai bun. De pildă, cimentul, acest liant „de neînlocuit" în realizarea betonului poate fi suplinit de o zgură la care nimeni nu se uita. O zgură provenită din reziduurile producției unei fabrici de faianță. Ideea a fost experimentată la una din întreprinderile din Cimkent (Kazahstan). Rezultatul obținut: noul liant nu este doar mai ieftin, evident decît cel obișnuit (de zece ori mai ieftin!), dar rezistența construcțiilor care folosesc această zgură este de peste două ori mai mare. O întrebare poate se mai pună: cantitatea lui e suficientă? Cercetătorii au răspuns: oricum cantitatea folosită la prepararea betonului în acest caz este de două ori mai mică decît cea de ciment.

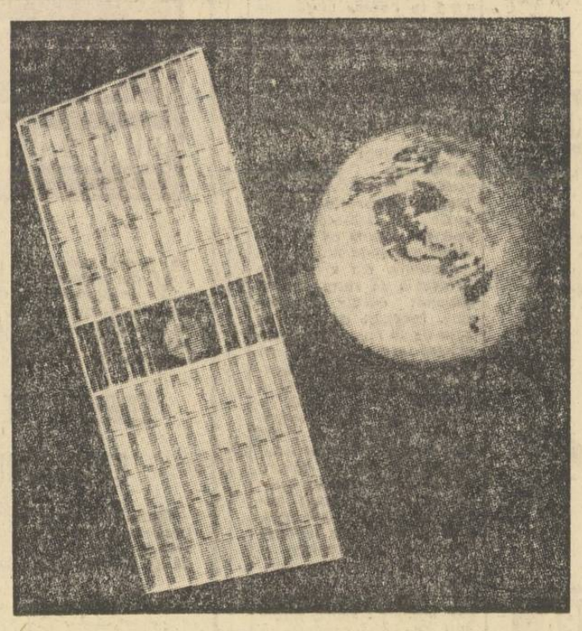

Centrala energetică solară

În imaginație, un panou solar de 64 km² — satelit pe o orbită geostaționară în jurul Terrei — care ar produce 10.000 de megawați spre a fi convertiți în unde radio-electrice recepționate la sol de o antenă de 1,5 km. Aceasta este centrala aerospațială propusă de firma americană Arthur D. Little. Oamenii de știință americani au calculat că toate nevoile energetice ale Statelor Unite din anul 2000 ar corespunde luminii primite de la Soare de numai 0,5 la sută din suprafața țării. Calculul este simplu avînd în vedere că fiecare metru pătrat de sol terestru primește o energie ce corespunde unui kilowatt. Pentru tot globul terestru (și ținîndu-se seamă de timpul nopții, de zilele noroase) reprezintă 4×10^{17} kwh pe an. Este o cifră ce reprezintă o producție de 50.000 de ori mai mare decît consumul omenirii în cincizeci de ani. Dacă se adaugă la aceasta că e o energie prezentă peste tot, inepuizabilă și care nu produce poluare, este de presupus că ea va oferi soluția problemelor energetice care se pun. Bineînțeles, dificultățile sînt uriașe. Dar știința s-a luptat întotdeauna cu „imposibilul" Și cînd după ani și ani de cercetări și experimentări a obținut victoria, cît de simplu ne va apărea totul! Dificultățile sînt încă scrise cu litere mari. Noi încă ne întrebăm dacă energia viitorului — din soare — nu va fi doar și mereu... un vis al viitorului.

PSIHOLOGIE

Misterul inteligenței

Cum se naște și cum se dezvoltă inteligența? Poate fi influențată? Ce ar trebui să știe părinții? Există de la naștere la adolescență, așa cum afirmă celebrul psiholog Jean Piaget, cinci perioade diferite de inteligență. Și în interiorul fiecăreia există o creștere, o maturizare. Prin „încorporări" succesive a ceea ce se oferă ca „material" de „digerat" și e propriu fiecărei perioade.

Cum se naște inteligența la copii? Cum se dezvoltă ea? Pînă cam în anii 30 ai acestui secol, inteligența copilului părea asemenea unui recipient care trebuia umplut. Astăzi se știe — așa cum se afirmă în reportajul dr. JACQUELINE RENAUD din revista „Science et Vie" — că în timpul copilăriei, inteligența se schimbă de cinci ori. Sau mai bine spus, sînt cinci etape care reprezintă cinci stadii diferite, atît de diferite, încît pentru a înțelege să ne imaginăm evoluția fluturelui care începe prin a fi larvă înainte de a fi vierme și apoi crisalidă. Adică fiecare stadiu dă naștere la „altceva". „Umplerea" recipientului era ca atare o eroare. Există cinci creștere care se succedează și deci cinci educații diferite ce trebuie date, cinci recipiente din ce în ce mai mari la care trebuie să se facă față. Aceste concluzii sînt rodul studiului școlii elveține condusă de celebrul profesor Jean Piaget. Dar toți părinții jucîndu-se cu copiii lor, pot înțelege ce se petrece în mintea acestora și pot să-i ajute chiar de-a lungul anilor, să îmbunătățească mecanismele inteligenței lor în formare. Există mai multe perioade ale acestei maturizări: de la naștere la aproximativ doi ani (deci înainte de apariția limbajului); de la doi la șapte ani, cînd datorită limbajului, inteligența devine gîndire și organizează comunicațiile cu cellalți. Dar încă nu există o logică a operațiunilor acestei inteligențe care este esențialmente intuitivă; de la 7 la 11, 12 ani cînd relațiile logice structurează operațiile gîndirii, dar sînt operații care se referă doar la obiecte reale; de la 12 la 15 ani, aproximativ, cînd mecanismele logice ale copilului devin capabile să minuiască nu numai obiecte materiale, dar și noțiuni, concepte, abstracțiuni; și în sfîrșit, după 15 ani, cînd adolescentul abordează generalizări și marile sisteme de abstractizare. Aici se situează vîrsta filozofică, politică, metafizică. În cursul fiecăreia din aceste perioade, se efectuează o maturizare a formei de inteligență specifică perioadei date după principii care se regăsesc aproape identice de la o perioadă la alta. Ceea ce se schimbă este „materialul" manipulat în fiecare stadiu. Astfel că pentru a înțelege și mai ales pentru a-l ajuta ca să-și dezvolte această maturizare armonioasă a inteligenței, trebuie să se cunoască principiile de maturizare a inteligenței și „materialul" specific fiecărui stadiu.

S-ar putea spune că inteligența se îmbogățește prin „încorporări" succesive de-a lungul vieții. O noțiune nouă va fi integrată în măsura în care subiectul posedă sistemul care-i permite să o „digere". Spațiul nu ne permite să detaliem toate aceste stadii. Este însă un lucru cert și mereu subliniat. Mediul ambiant (în familie, la școală) este cel care-i oferă inteligenței copilului „materialul" de încorporat.

O întîlnire în Galapagos

Chiar și educația științifică se face infinit mai eficient... practic. Elevi, studenți, medici, gospodine participă direct la emoțiile, la greutățile, la marile bucurii și la marile „dureri" ale unei aventuri științifice prin, de pildă, expedițiile educaționale internaționale — E.E.I., o corporație din Belmont, Massachusetts. Se fac călătorii tematice, în diferite colțuri ale lumii, sub conducerea unei reputate personalități din domeniul astronomiei, arheologiei, geologiei... În vara lui 1972 au întovărășit o echipă de fizicieni, chimiști, vulcanologi, alpiniști, la Nyragongo, un vulcan turbulent din centrul Africii, în Zair. L-au ascultat pe Haroun Tazieff la 3.450 m înălțime, simțind pulsul și emoția acestei necontrolabile forțe a naturii. Aveau apoi să spună „am trăit cele mai periculoase 45 de minute din viață!" Dar a fost fantastic. Ar fi putut răspunde la întrebarea „ce este un vulcan?" Firește, pentru a participa la aceste călătorii nu e suficient să-ți plătești drumul. Trebuie să fi admis. Testul cerut de dr. Thomas Simkin (secretarul Fundației americane Charles Darwin, pentru expediția din insulele Galapagos era: fiecare membru să fie capabil să care în spate 35 de funzi (15,75 kg) timp de șase ore, și să mai aibă suficientă energie apoi ca să facă diferite analize sau observații, iar noaptea să zîmbească în fața focului de tabără. Următoarea expediție E.E.I. va fi în anul 1974 cu tema: curiozitățile ecologice ale insulelor.

ULTRASUNETUL ÎN INDUSTRIA FARMACEUTICĂ

La Harkov, în U.R.S.S., industria medicamentului a cîștigat „în viteză", înlocuind instalațiile clasice cu instalații cu ultrasunete. Ca un exemplu al performanței acestei noi modalități de obținere rapidă a medicamentelor din substanțe vegetale sau animale, e prepararea pantocrinului. Pînă acum, se obținea din coarne de maral cu ajutorul unei soluții speciale și, în condiții industriale, operația dura zece zile. Folosind instalația cu ultrasunete, în loc de zece zile, pantocrinul se obține... într-o oră! Iar produsul nu riscă nici o impurificare.

VACCIN ÎMPOTRIVA HEPATITEI VIRALE

A fost descoperit — în sfîrșit — virusul hepatitei A sau al hepatitei cu incubație scurtă (30 de zile) care se pare a fi cea mai răspîndită: 80 la sută din cazurile de hepatită virală. Descoperirea a fost anunțată la 15 aprilie. Și este primul pas făcut care oferă speranța punerii la punct a unui vaccin împotriva acestei maladii. Pînă în prezent, scrie revista SCIENCE ET AVENIR, medicii nu aveau împotriva ei decît paleative. Firesc. Pînă în prezent, nimeni nu a reușit să izoleze acest virus care, cu toate acestea, se manifestă prin prezența anticorpilor specifici în sîngele bolnavilor. Descoperirea e datorată unei echipe internaționale formată din trei cercetători americani (de la Institutul de cercetări terapeutice Merck de la West Point, New York și doi cercetători de la Centrul internațional de cercetare și formație al Universității statului Luisiana, Costa Rica). Inoculînd sînge provenit de la un bolnav de hepatită A — unor micute maimuțe marmuset, acestea au făcut hepatită și la ele s-a reușit izolarea virusului care a primit numele CR 326 (cod indicînd bolnavul costarican de la care s-a prelevat sînge). Acesta a fost începutul unor îndelungi studii, experiențe pentru a se aduce dovezi certe că virusul CR 326 e într-adevăr responsabilul hepatitei A la om. Cercetătorii au actualmente la dispoziție mijlocul de a izola și multiplica virusul în afara corpului uman și deci posibilitatea unei culturi pe celule. De aici, speranța realizării unui vaccin.

CA SĂ RECUNOȘTI O IMAGINE

Vi-ați gîndit vreodată cîte semnale vizuale sînt transmise creierului pentru ca el să poată prelucra o imagine? Concluzia unui studiu realizat de cercetătorii Universității din Chicago în colaborare cu cei de la Laboratorul Național din Argonne al Statelor Unite: nervul optic care transmite semnale vizuale de la ochi la creier, conține 1,2 milioane de fibre nervoase.

VACANȚA LA MARE

Sezonul estival este net dominat de petrecerea concediului și a vacanței la mare, cînd spre stațiunile de pe frumosul nostru litoral se îndreaptă turiști de toate vîrstele. Cu toate că majoritatea oamenilor merg la mare pentru a se recrea și bronza, totuși prea puțini fac o consultație medicală în prealabil. Se uită că, climatul marin este excitant și deci contraindicat celor cu afecțiuni cardiace, renale, stări nervoase avansate etc. În primul rînd, deci, trebuie să știm dacă marea ne face bine sau nu și aceasta numai medicul o poate indica.

Vacanța la mare trebuie să se desfășoare după un program judicios alcătuit. În linii mari, voi da cîteva indicații despre ce trebuie să facem în aceste zile pentru a ne recrea și reface forțele. Cura marină oferă cel mai ușor mijloc de călire cu ajutorul factorilor naturali ai mediului (apă, aer, soare).

În primul rînd, avem nevoie de o pregătire anterioară de 10—12 ședințe de plajă la strand sau rîuri, concomitent cu un antrenament la înot. Abia după ce v-ați bronzat puțin, puteți merge pe litoral. Cei care nu fac această pregătire sînt expuși arsurilor sau pierd mult timp pînă se bronzează la mare.

Orele cele mai indicate pentru băile de soare sînt între 7—10 și 15—17 atunci cînd radiațiile ultraviolete sînt mai intense, exercitînd asupra corpului efecte binefăcătoare multiple în afară de bronzare. **Băile de soare și înotul trebuie făcute la două ore de la masă, după ce digestia a avut loc.** Aceasta presupune ca micul dejun să fie cît mai frugal, compus din ceai (lapte), pîine, brînză, unt sau gem. Poate fi servit și pe plajă, după prima expunere la soare în timpul băilor de aer la umbră.

Programul zilnic poate începe cu gimnastica de înviorare acasă sau pe plajă în jurul orei 7, urmată de o plimbare pe țărm sau dig, făcînd o cură de aerosoli. Dacă este răcoare puteți păstra bluza sau cămașa. După aceasta, vă puteți expune la soare, în prima zi, doar cîte 5 minute pe fiecare parte, avînd capul acoperit.

După prima expunere la soare, faceți o baie de aer la umbră de o jumătate de oră, urmată de o baie în mare. Intrați în apă treptat, concomitent cu udarea corpului pentru acomodare. Apoi, executați două-trei scufundări și imediat începeți să înotați sau să faceți mișcări, pentru a vă încălzi. Altfel, riscați să răciți. În timp ce înotați, stați cu ochii deschiși, căci apa de mare are acțiune antiseptică. Baia poate dura 15—20 de minute. La ieșirea din mare ștergeți-vă corpul cu un prosop aspru, iar dacă este frig și bate vîntul, acoperiți-vă cu un halat și faceți cîteva exerciții, ca să vă încălziți.

Baia de soare se poate repeta chiar în prima zi cu aceeași durată, urmată de baia de aer și apă. **După șase-șapte zile puteți face trei-patru reprize de plajă pe zi cu un timp mai mare de expunere la soare (15—20 minute pe fiecare parte).** Pe plajă, nu consumați alimente greu digerabile și nu poluați nisipul și marea cu resturi alimentare și ambalaje.

În timpul băilor de aer puteți consuma înghețată, fructe, lapte bătut sau băuturi răcoritoare. Alcoolul nu trebuie consumat în timp ce stați la plajă, deoarece poate avea urmări neplăcute asupra organismului: dacă veți adormi la soare riscați să căpătați arsuri.

Dacă marea este agitată, nu vă aventurați, pericolul de înec fiind foarte mare. În această situație lăsați corpul să fie biciuit de valuri, aceasta are efecte mari asupra circulației periferice, tonifică mușculare, are efecte calmante, ajută la slăbire, acționînd ca un masaj forte.

După masa de prînz o plimbare prin parc și apoi odihnă — nu mai mult de o oră — sînt necesare. Apoi, dacă sînteți deja bronzați, puteți continua băile de soare și apă. Ceilalți pot practica diferite sporturi, jocuri de agrement (mini-golf), pescuit, canotaj etc. După ultima baie în mare, în fiecare zi este bine să vă spălați cu apă caldă și săpun, pentru a îndepărta sarea și a obține un bronz frumos.

Seara, după cină, faceți o plimbare pe faleză sau dig, întrucît briza marină vă liniștește organismul și dă un somn odihnitor. Nu vă culcați prea tîrziu deoarece a doua zi aveți un program la fel de bogat și... încărcat.

Litoralul ne oferă o serie de mijloace de călire și recreere pe care trebuie să le folosim din plin, deoarece zilele de vacanță contribuie la întărirea stării de sănătate și la mărirea capacității de muncă.

Prof. Marian FIRIMIȚĂ

ZILE ÎNSORITE

1. ROCHIȚA DE DIMINEAȚĂ PENTRU PLAJĂ *cu umerii lăsați liberi sub razele soarelui. Materialul rochiei este asortat costumului de baie. Cîteva accesorii — pe braț, la pălărie îmbogățesc această ținută.*

2. *Una dintre ultimele noutăți ale modei '73: ROCHIE MINI FOARTE TINEREASCĂ ÎN CUTE MARI, CU MÎNECA LUNGĂ ȘI FOARTE LARGĂ. Decolteul și mînecile sînt împodobite cu flori aplicate. Pe umeri — două funde mari ale căror panglici flutură liber.*

3. PANTALONUL *rămîne în continuare foarte practic la mare. Iată-l* ASORTAT CU UN BOLERO FOARTE DECOLTAT. *Remarcați efectul coloristic realizat prin inversarea nuanțelor la pantalon și bolero.*

4. *ROCHIE DIN MATERIAL SUBȚIRE, decoltată în spate, avînd o bordură decorativă a decolteului și un briu lat înflorat.*

5. ȚINUTĂ PENTRU DUPĂ-AMIAZĂ: *tunică dintr-un material multicolor cu mînecă largă, care se termină în cute gen clopot și pantaloni largi.*

IDEI ALE CITITORILOR PENTRU... CITITORI

Cum putem confecționa un hamac

În grădină, pe terasă, în excursie, acest hamac devine un pat odihnitor, ușor de transportat, simplu de confecționat și necostisitor.

Aveți nevoie de 2—3 gheme de sfoară de grosime mijlocie, 2 m de sfoară rezistentă și două bețe. Urmăriți explicațiile și detaliile desenelor noastre.

Confecționarea: 1. Preparați două bețe solide (circa 2 cm în diametru) și lungi de 70 cm. La fiecare 3,5 cm faceți cîte un șanț circular. Pe un băț e loc de 20 de șanțuri.

2. Tăiați 20 de bucăți de sfoară lungi de 6,5 — 7 m fiecare. Îndoiți fiecare bucată în două și fixați capătul care formează o buclă, într-un șanț, așa cum indică desenul 1.

3. După ce toate bucățile de sfoară au fost legate, ca să faceți fileul procedați ca în schema A., adică luați cîte două fire alăturate și legați cu un nod simplu (detaliu 2). Ochiurile în formă de romburi au cca 5 cm lungime. Continuînd astfel veți forma o rețea extensibilă în sensul lărgimii.

4. Odată cu fileul terminat fixați capătul liber al fiecărei sfori de cel de-al doilea băț, trecîndu-le prin șanțuri ca să nu lunece.

5. Legați de fiecare băț cîte o sfoară groasă lungă de 1 m și la jumătatea cărela ați fixat în prealabil un inel solid de fier. Alte sfori rezistente vor fi legate de băț și adunate toate în inelul cu care hamacul va fi agățat în cuie (vezi desenul B). **(GABRIEL VIECELLI, București).**

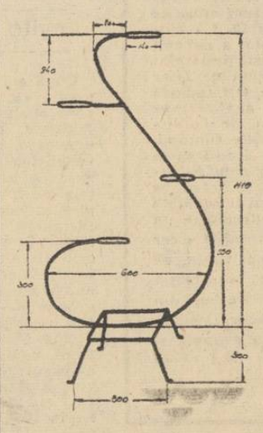

Suport pentru flori

Am considerat potrivit, în acest sezon, al florilor, mai ales pentru cei care locuiesc în blocuri, un model de suport pentru ghivecele cu flori. Vă dau mai jos și schița.

În privința ghivecelor din plastic, care apar în comerț, considerăm că sînt mult mai practice cele colorate și cu marginile tăiate și îndoite pentru așezat pe inele decît cele albe și împletite. **(ȘTEFAN MAZILESCU, Brăila).**

Cu un spălător de vase

Orice gospodină are în casă un spălător de vase din material plastic. În afară de spălarea farfuriilor sau a cratițelor, nu-i mai găseam altă întrebuințare. Pînă acum cîtva timp cînd, avînd de curățat cartofi noi, m-am gîndit să încerc și spălătorul meu. Am frecat cartofii cu spălătorul și rezultatul a fost foarte bun. Cred că e o „mașină" de curățat cartofi ieftină și la îndemîna gospodinelor **(ELENA SAVU, Timișoara).**

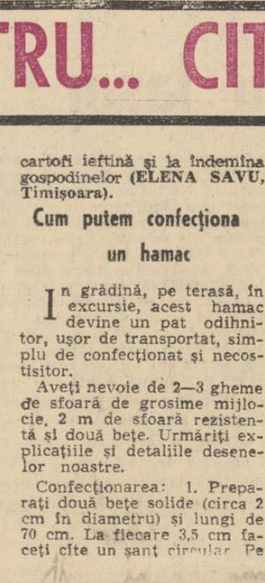

Politețea tinerilor

căsătorii

PRIMII NORI

Din fericire e vorba doar de ușoare înnorări trecătoare. Ele sînt inerente primelor săptămîni de viață în doi. Care sînt, de fapt, cauzele lor?

GELOZIA

Îndrăgostitul este firește și gelos. La început, gelozia e măgulitoare căci pare o dovadă suplimentară de dragoste. Să fii obiectul ei cînd se amplifică pînă la obsesie e greu de suportat.

El e gelos și pe trecutul ei. Ea pe al lui. Ambii pe prietenii pe care ea sau el îi avea înainte de logodnă. Și unul și altul ar vrea să învingă aceste mici gelozii. Un progres? Evident! E de recomandat însă ca fiecare să aibă înțelepciunea să nu-l pună prea des pe celălalt într-o situație acceptată de voie de nevoie.

În același timp, termenul de „bărbatul meu" sau „soția mea" nu trebuie înțeles într-atît de posesiv încît să ducă la excese care înveninează viața în doi.

CEEA CE NU SE FACE

• Să scotocești buzunarele hainei bărbatului sau poșeta femeii, să-i deschizi scrisorile, să-i telefonezi la slujbă ca să verifici orele de sosire și cele de plecare;

• să pui întrebări insinuante cu gîndul că se va trăda;

• să cauți cu tot dinadinsul să găsești pe veșminte un fir de păr blond sau brun (după caz);

• să faci o scenă dacă e mai puțin drăgăstos (oasă) ca de obicei sau preocupat (ă) de munca sa, care nu merge cum ar vrea. E momentul cînd ar avea nevoie să audă o vorbă caldă, încurajatoare. Și nu de puține ori se întîmplă ca tocmai atunci să fie înveninat de reproșuri, hărțuit de răutăți.

SUSPICIUNEA

Suspiciunea dovedește o lipsă totală de încredere or, nu poate fi dragoste fără încredere reciprocă. Lipsa acestei încrederi nu poate decît enerva, jigni, duce la conflicte.

MÎNIA

Se spune pe bună dreptate că mînia e un sfetnic prost. Sub stăpînirea furiei se spun lucruri care dor, rănesc. Cum se poate construi fericirea pe astfel de baze?

Se spune că în America a fost imprimat un disc care are miraculosul dar de a opri scenele conjugale. Dacă în clipa în care soții simt furtuna în aer, cineva pune acest disc la pick-up și începe un asemenea torent de injurii și violențe, încît cele mai înverșunate furii se sting de teama să nu semene cu cele ale cuplului dezlănțuit.

O ceartă se potolește repede dacă nu e alimentată. Vă recomandăm soluția unei tinere care în clipa în care soțul ridica tonul, părăsea încăperea spunîndu-i: „Îmi place să stăm de vorbă nu să ne certăm". O hîrtie pe care scrisese acestea era de altfel fixată în baie alături de chiuvetă.

CUM SE RISIPESC NORII

— Răbdarea este un factor important al bunei înțelegeri. Calmul celuilalt dezarmează. Furiosul se oprește singur ca un ceas neîntors.

— Buna dispoziție, întocmai ca și soarele, risipește norii. Cum să reziști unui suris? E greu să-ți păstrezi surisul? Uneori foarte greu. Dar un suris bun, cald, înțelegător e un remediu excelent în orice împrejurare dificilă, cu atît mai mult într-o imaginată tragedie.

Aeidecop

HERMES

Un nou, mic și cochet magazin bucureștean deschis în strada Cosmonauților, aproape de Calea Victoriei, desface produse din piele, material sintetic și obiecte de artizanat. Hermes este magazinul darurilor pe care le puteți face prietenilor. Cei amatori de noutăți se pot abate pe acolo. Nu vor pleca fără a cumpăra o mică amintire.

SĂNĂTATE FĂRĂ CHIMIE

Rețetele bunicilor or fi fost ele bune la ceva, de vreme ce ceaiul de mușețel nu și-a pierdut calitățile antiseptice sau ceaiul de tei, calitatea de calmant. Oricum, Fabrice Bardeau a publicat recent, în Franța, o carte în care reînvie faimoasele rețete ale bunicilor. Culegerea își propune să reîntinerească medicina. Sau să convingă medicii și pacienții că pot renunța, măcar în parte, la fetișul medicamentelor.

„UMBRELE URBANISTICE"

Cunoscutele și practicile umbrele transparente sînt la modă și în... urbanistică. La Köln (Republica Federală Germania) arhitecții își propun să acopere strada comercială a orașului, Hohe Strasse, cu umbrele transparente, avînd o formă pătrată, care să plutească liber, cam la înălțimea acoperișurilor caselor, sprijinite doar de niște piloni fixați aproape de fațadele clădirilor.

Lăsînd intact aspectul străzii, al imobilelor, al reclamelor, umbrelele urbanistice apără de ploaie și zăpadă, fără a opri însă razele soarelui.

Se pare că e un mijloc de a atrage mai mulți cumpărători...

CE REPREZINTĂ?

Cartoful din fotografie, recoltă a acestui an, care — o curiozitate a naturii — are forma unui copil, a fost cules de cititorul **CONSTANTIN BOLGIA** din Lugoj, din grădina sa.

RĂSPUNDEM LA ÎNTREBĂRILE DUMNEAVOASTRĂ...

Pe teme de învățămînt

LAVINIA GAVRILA — București. O școală de specializare postliceală ca aceea pe care o căutați, nu există. Singura soluție este înscrierea la admiterea în învățămîntul superior.

EMILIA GEORGESCU — București. Cea de a doua alternativă este cea reală. Înscrieți-vă la admitere. Căi lăturalnice nu există.

I. NAIONI — Jibou (Sălaj). Trebuie neapărat să funcționați într-un domeniu care are strînsă legătură cu specialitatea pe care o urmați. După cîte am văzut din scrisoarea trimisă, nu vă încadrați acestei categorii.

TOMA VIOREL — București. Sînt în București licee cu limbă străină de predare.

MARIA SALAJAN — Remetea (Maramureș). Nu există institutele de care ne scrieți. Idem, **ZOIȚA COCRIȘ** din **Pașcani** și **STOICA RODICA — Făgăraș.**

VICTOR NEGULESCU — București. Adresați-vă comisariatului militar în raza căruia domiciliați.

I. POPESCU — PITEȘTI. Absolvenții institutelor de medicină sînt medici. Denumirea de doctor, la care vă referiți, se atribuie acelor absolvenți ai învățămîntului superior care au trecut examenele unei forme postuniversitare, speciale. A nu se confunda.

MONICA OLTEANU — Cluj. Cum să se poate face transferul de la o facultate cu un specific la alta cu specific diferit? Greșeala ce ați făcut este că nu v-ați decis de la început.

ANDREEA DOBRICA — București. Instrucțiunile sînt clare. Nu trebuie să aduceți dovadă de stagiu în producție, fiindcă la concursul de admitere la învățămîntul superior universitar, economic, pedagogic, medical, veterinar, farmaceutic, artistic și de educație fizică se pot înscrie absolvenții tuturor liceelor.

SILVIA MIHALCEA — București. Trebuie să vă hotărîți într-un fel: dați admitere la ASE sau la o școală de specializare postliceală, nu însă la cea despre care ne scrieți fiindcă nu există. Părerea noastră este să vă înscrieți la ASE dar la secția pe care doriți să o urmați, să aveți în vedere că vi se cere, alături de acte și recomandarea organizației de tineret din care ați făcut parte.

IOAN PETRUȘE — com. Seini (Maramureș). Nu există secții de subingineri pentru agricultură.

ANCA PETRIA — Dolj. Institutul de matematică este una și facultatea de matematică e alta. Vă puteți înscrie la facultate în condițiile pe care, desigur le cunoașteți.

NICOLAE BARBU — Greaca (Ilfov). Interesați-vă la O.N.T. pentru problema despre care ne scrieți.

ELENA ALDEA — Sibiu. Pentru a concura la psihologie trebuie să dați lucrare scrisă la psihologie și anatomia și fiziologia omului, iar oral numai la psihologie.

Ne întrebați dacă la Universitatea din Timișoara există facultate de filozofie — psihologie. Răspunsul nostru este negativ.

ICA LUNGU — București. Trebuie să tiați diferențe. Dar pentru aceasta, interesați-vă la liceul cel mai apropiat de domiciliul dv.

MIHAIL POPESCU — Brăila. Că vă place să deveniți parașutist este un lucru ce nu poate mira pe nimeni. Ne mirăm însă faptul că vreți să vă construiți o umbrelă, cu dimensiuni mai mari, pe care să o folosiți drept parașută. În plus, ne întrebați ce dimensiuni să aibă această umbrelă. Sfatul nostru este să abandonați proiectul întrucît riscați să treceți prin grele încercări. Este un nonsens să vă apucați acum, în epoca marilor construcții aeriene, să o începeți cu astfel de mijloace rudimentare. Găsiți-vă un alt mod de a vă consuma imaginația și elanul. Sînt atîtea domenii ale tehnicii unde se pot face experiențe mai utile și mai originale.

ION V. COJOCARU — Sinaia. Trebuie să faceți fiecare an de studii, separat. A face cîte doi nu este permis de regulamentul școlar, și nu este nici în avantajul dv. O trecere rapidă prin școală nu lasă urme adînci. Trebuie studiu aprofundat, făcut în timpul cuvenit. Luați-o deci, încet, ca pînă acum.

MATEI ZOLTA — Borșa (Maramureș). Cazul dv. este mai dificil, de aceea este bine să vă adresați în scris unui institut politehnic.

ION V. BEGAN — Cîmpina. — *Nu vă sfătuiesc să vă grăbiți pentru o intervenție în cazul maladiei Litle. În prealabil, se vor aplica metodele fizioterapice și gimnastica medicală, pentru a recupera cît mai mult cu ajutorul lor. Ulterior, dacă medicul neuropsihiatru va decide, se poate interveni chirurgical. Evident că și după actul operator, se va continua recuperarea motorie prin aceleași proceduri. La cererea dv. vă indicăm clinica de chi-*

ÎNGRIJIȚI-VĂ SĂNĂTATEA

rurgie infantilă, spitalul Grigore Alexandrescu. Avînd în vedere vîrsta copilului, credem că ar fi utilă (înaintea intervenției chirurgicale) o cură balneară la sanatoriul Gura Ocniței — profilat în mod special pentru copii cu afecțiuni neurologice spastice.

F.B. Deleni — Iași. — *Afecțiunea pulmonară poate fi ameliorată, iar reacția depresiv-axioasă poate fi tratată. Sîntem de părere că vă administrați prea multe medicamente. Nu este bine. Preferăm să recomandăm eșalonat curele terapeutice. Începeți cu Diazepam de 10 mg. — un comprimat seara, asociat cu B 6 — o tabletă dimineața. Vă îndrumăm spre o stațiune de munte — Tușnad sau Vatra Dornei.*

D.D. — Galați. — *V-am respectat dorința de anonimat. Nu sînteți bolnav atît de grav cum vă imaginați, dar nu aveți voința să luptați. Ați afirmat că ați ajuns la doze forte de neuroleptice și totuși nu reușiți să dormiți.*

Vă sfătuim să încercați alte metode: sport, plimbări pe jos, excursii în grup, băi de plante și diferite distracții deconectante. Am mai enunțat părerea noastră referitoare la tratamentul nevrozelor. Socotim că este o greșeală ca bolnavul să fie orientat unilateral spre chimioterapie, neglijîndu-se psihoterapia. Medicamentul nu poate înlocui prezența medicului psihoterapeut.

Prognoză meteorologică pentru luna iulie 1973

Prezentată de Dumitru BACINSCHI

director adjunct al Institutului de Meteorologie și Hidrologie

Intrînd în vara propriu-zisă, cred că nu greșesc dacă afirm că marele public dorește cu ardoare vreme bună pentru concediile de odihnă și, în consecință, prognozele meteorologice constituie un criteriu de conduită. Cum însă unele activități în agricultură mai au nevoie și de ploi, aceeași prognoză meteorologică devine indispensabilă și din acest punct de vedere. Este însă foarte greu să împaci pe toată lumea.

Referindu-ne la prognoza pe luna iunie, chiar dacă ea nu a reflectat cu fidelitate realitatea, ne putem declara mulțumiți de conținutul ei. Excepție ar face intervalul 16—23 iunie, în care vremea rece a infirmat pronosticul nostru dar, în compensare, ultimul interval, 24—30 iunie, s-a confirmat pe deplin sub aspectul prognozei formulate.

Ce așteptăm din punct de vedere meteorologic, de la luna iulie?

În general, din punct de vedere termic, luna iulie va fi obișnuit de călduroasă. Ploile, ce vor avea în special caracter de aversă, vor fi mai abundente și mai frecvente în zonele de deal și munte și, în deosebi, în a doua decadă a lunii.

Cîteva intervale caracteristice:

7—11 IULIE: vreme frumoasă și călduroasă. Temperaturi maxime de 32°—34°

12—16 IULIE: vreme în general instabilă. Averse de ploaie și descărcări electrice în cea mai mare parte a țării. Temperaturile maxime nu vor depăși 30°C.

17—21 IULIE: vreme călduroasă. Averse locale de ploaie în vestul țării și în zonele de deal și de munte. Temperaturi maxime de 30° la 33°

22—26 IULIE: vreme schimbătoare, cu averse locale de ploaie după-amiaza, în nordul țării și în regiunea de munte. Temperaturi maxime de 29°—30°, mai ridicate în sudul țării.

27—31 IULIE: vreme călduroasă și, în general, frumoasă. Ploi slabe, neînsemnate. Temperaturi maxime de 32°—34°

Se pare că la mare, vremea va fi prielnică concediilor, la munte însă mai puțin, în a doua decadă a lunii.

C.E.C. VĂ OFERĂ, DUMNEAVOASTRĂ ALEGEȚI!

Vă am prezentat pînă acum variate instrumente de economisire — puse la dispoziția dv. de Casa de Economii și Consemnațiuni — cu ajutorul cărora cetățenii pot nu numai să-și păstreze la C.E.C. în siguranță economiile bănești, dar le pot și spori prin dobînzi sau cîștiguri. Ultimul din evantaiul acestor instrumente pe care vi-l prezentăm azi, este

LIBRETUL DE ECONOMII PENTRU CONSTRUIREA DE LOCUINȚE

Titularii acestor libărete de economii beneficiază de importante și numeroase cîștiguri în bani, care se acordă prin tragerii la sorți trimestriale, din dobînda de 3,5 la sută, calculată la depunerile pe aceste libărete.

EMITEREA ȘI RESTITUIREA

Se **emit numai nominal** de sucursalele, filialele C.E.C., precum și de agențiile C.E.C. autorizate în acest scop. Emiterea libretului se face pentru o depunere fixă de 5 000 de lei. Fiind emis cu o valoare fixă, pe acest libret nu se pot efectua depuneri ulterioare.

Restituirea sumei depuse se efectuează o singură dată (integral), de unitatea care a emis libretul, de oricare altă unitate C.E.C. proprie din aceeași localitate cu unitatea emitentă a libretului sau de sucursala sau filiala C.E.C. care ține evidența economiilor depuse pe libretele respective.

BUCĂTĂRIA DE VARĂ

FASOLE VERDE CU SOS

500 g fasole verde, o ceapă, puțin unt, puțin ulei, 2 ouă, zeama de la ½ lămîie

Puneți fasolea la fiert în apă clocotită cu sare.

Separat rumeniți ceapa mărunt tocată într-un amestec de unt și ulei. Turnați-o deasupra fasolei (fierte și scurse). Adăugați ouăle bătute cu zeamă de lămîie, amestecați, sărați, piperați. Serviți fierbinte.

SOS DE ROȘII

Sosul de roșii este foarte des folosit în bucătărie. El poate fi amestecat cu paste fierte (macaroane, spagheti etc.), poate însoți orezul, carnea rece, ouăle, diverse budinci de legume (conopidă, spanac etc.). El poate fi mai picant sau mai dulce, după gust. De asemenea el poate fi aromat cu cimbru, usturoi, verdețuri. I se poate adăuga sau nu ciuperci, castraveți acri tăiați în cuburi mici sau poate fi servit fără nici un fel de adaus în funcție de preparatul pe care îl însoțește, de dorința fiecăruia și de sezon.

Vă recomandăm una din cele mai simple rețete. Ea poate fi folosită imediat sau conservată cîteva zile în frigider într-un borcan bine închis.

4 roșii mari și bine coapte, o ceapă, 2 linguri de ulei, un cățel de usturoi, sare, piper, cimbru, dafin, pătrunjel, o linguriță rasă de zahăr.

Se taie ceapa mărunt. Roșiile se cufundă în apă clocotită ca să se poată coji mai ușor. Se încinge uleiul. Se rumenește ușor ceapa. Se toacă mărunt roșiile, pe care, dacă dorim, le putem curăța de semințe. Se pun peste ceapă, se adaugă usturoiul bine zdrobit, sarea, piperul, o rămurică de cimbru, o foaie de dafin, o lingură cu vîrf de pătrunjel verde tocat și zahărul. Se lasă totul să fiarbă bine pînă ce sosul e destul de scăzut. Se scoate cimorul și foaia de dafin. Se pasează sau nu, după cît dorim să fie sosul de fin. Amestecat cu macaroane fierte sau găluște din cartofi, peste care se presară la masă cașcaval ras, pleră gospodinei posibilitatea de a avea pentru prînz un fel consistent, gustos, economic și rapid.

Pătrunjelul poate fi înlocuit cu tarhon, cimbru, cu 4—5 frunze proaspete de busuioc.

OMLETĂ CU ROȘII ȘI ARDEI

6 ouă, sare, piper, o ceapă, 2 roșii frumoase, un ardei gras verde, un ardei gras roșu, 3 linguri de ulei, 1—2 căței de usturoi, 12 felii de afumătură (slănină, costiță, mușchi).

Tăiați ceapa mărunt, ojiți și tocați mare roșiile. Curățați ardeii și tăiați-i în lamele. Topiți totul în ulei împreună cu usturoiul zdrobit, sarea și piperul. Adăugați jumătate din afumătură tăiată în bucățele mici. După 10 minute turnați ouăle bătute cu sare și piper. Puneți totul într-o formă care merge la cuptor și coaceți la foc mijlociu pînă se prind ouăle. Decorați fiecare porție de omletă cu o felie de afumătură frumos rumenită în puțin unt.

Olimpia ȘTEFĂNESCU

ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG

VERIFICAȚI-VĂ CUNOȘTINȚELE

Pianul lui Chopin

Fiecare compozitor are cel puțin un instrument muzical preferat. Mulți dintre marii compozitori, precum au fost Beethoven, Liszt, Chopin și alții au folosit pianul. După moartea compozitorilor însă, o parte din celebritatea lor s-a răsfrint și asupra instrumentelor muzicale pe care le-au întrebuințat, ele devenind obiecte muzeistice valoroase. Astfel s-a întîmplat și cu un pian utilizat de Frederic Chopin într-o anumită perioadă a vieții sale. Pianul lui Chopin a devenit și mai prețios, întrucît el a scăpat ca prin minune să nu fie ars, iar pe de altă parte, pentru că a rămas într-un loc ce constituie un punct de atracție mondial pentru... îndrăgostiți. Să nu uităm, totodată, că și Chopin a fost un cîntăreț al iubirii.

Știți unde poate fi admirat pianul lui?

Cuvinte alese

Cititorul nostru C. **Despa**, din Baia Mare, jud. Maramureș, ne-a trimis un material pe care, considerîndu-l interesant, vi-l prezentăm și dv. Despre ce fel de cuvinte „alese" este vorba, veți vedea mai departe.

1. Să se găsească minimum cinci cuvinte care, citite în mod normal, de la stînga la dreapta, au o anumită semnificație, iar citite invers, adică de la dreapta la stînga, au altă semnificație.

2. Să se găsească minimum zece cuvinte care, indiferent de modul cum sînt citite, au aceleași semnificații.

Răspunsurile la întrebările publicate în numărul trecut

Curiozități

1). Se pare că recordul la consumul de înghețată, pe locuitor, îl deține Suedia, unde revin cam 4,8 kg de înghețată, în medie, de om, pe an.

2). Cel mai puternic curent marin este Gulfstream, cu un debit de 83 milioane metri cubi de apă pe secundă.

3). Cel mai vechi și mai scurt imn național este cel al Japoniei, care are numai patru versuri.

Secretul lui Künckel

În cadrul unor experiențe, Künckel a descoperit că topind sticlă și amestecînd-o cu o cantitate mică de aur, acesta, topindu-se de asemenea, se dispersa de masa sticlei, conferindu-i o splendidă culoare rubinie. Deci acesta a fost secretul lui Johann Künckel, pe care nu l-a putut descoperi decît peste două sute de ani de la moartea sa, analiza chimică.

Poșta cititorilor

La întrebările din rubrica noastră, publicate în nr. 816 al revistei, la 26 mai 1973 nu a mai fost nevoie să se efectueze tragerea la sorți a răspunsurilor primite de la cititori, pentru că nu au sosit decît trei scrisori cu soluții corecte.

Cam puțin, ce-i drept, dar aceasta a fost situația. Iată și cine sînt autorii răspunsurilor bune : **Elena Tudor**, comuna Schitu Golești, jud. Argeș ; **Camelia Predonescu**, elevă, clasa a VI-a B, Anina II (Steierdorf), jud. Caraș Severin ; **Marian Vlăduț**, Sibiu.

Gheorghe Goga, Sibiu — Utilizarea sării în alimentație, de către om, se pierde în negura unor timpuri extrem de îndepărtate, fără a se putea ști cine și cînd a avut ideea folosirii ei în acest scop.

De altfel, nu e singurul lucru necunoscut din trecutul omenirii. Nu se știe nici cine a descoperit facerea focului, nici cine a născocit roata, nici sticla și multe altele. În vremurile acelea, descoperirile oamenilor nu se consemnau în scris, ci se transmiteau oral, din generație în generație. Și cum, „verba volant" (vorbele zboară) precum suna vechiul dicton latin, nu-i de mirare că în zilele noastre nu mai cunoaștem numeroase fapte ale zorilor omenirii. Poate că acestea vor rămîne pentru totdeauna necunoscute. Sau, cine știe, poate arheologii vor descoperi noi izvoare de informare ? Sau, se va realiza totuși vreodată o „mașină a timpului", ca aceea imaginată de scriitorul H. G. Wells, ori varianta mai modernă a acesteia, gen „Tunelul timpului" ? Cîte fapte noi deși vechi de tot, n-ar scoate la iveală o asemenea mașină... Cîte adevăruri sau neadevăruri istorice ar pune la punct... Dar pînă atunci, mai este... timp !

M. Ștefan, Șimleul Silvaniei — Vă mulțumim pentru amabilitatea de a nu ne uita nici de pe aceste meleaguri ale țării. În orice caz, ilustrata trimisă indică o regiune foarte frumoasă, demnă de a fi vizitată de excursioniști și turiști. Aviz amatorilor !

Am reținut materialele trimise de cititorii noștri : **Vasile Ignătescu**, satul Pârhăuți, jud. Suceava ; **Traian Lupei**, Piatra Neamț ; **Ovidiu Ardeleanu**, Supuru de Sus, jud. Satu Mare ; **Ionel Nișcoveanu**, Buzău ; **Alexandru Busi**, Orașul Victoria, jud. Brașov ; **Ștefan Bratosin**, Călărași ; **T. Popovici**, Bocșa ; **Anton V. Dode**, comuna Modelu, jud. Ialomița. **Florian Turcuș**, Oradea, jud. Bihor și **Nicolai-Kolea Kureliuc**. Măreția Mică, comuna Dărmănești, jud. Suceava, cărora le mulțumim.

Ing. Liviu MACOVEANU

DAR CUM TREBUIE NUMIȚI CEI CARE ?!...

CURIER SĂPTĂMÂNAL

de Mihai STOIAN

„Stimate curier,

Mă numesc Vitrahan Gafița și actualmente locuiesc în orașul Galați, bloc K 2, sc. 3, et. 2, apart. 78, microraion 17. Iată „cazul" meu : cînd a fost să vin și eu pe lume, ca orice copil, părinții mei nu s-au înțeles asupra numelui pe care să mi-l dea, ca să-l port apoi toată viața, fiecare a vrut să-mi dea alt nume, a triumfat însă tatăl meu care a fost acela care s-a dus să mă declare. Și astfel am ajuns să fiu declarată la Oficiul stării civile, unde s-a eliberat și certificatul de naștere, sub numele de Nichitov Gafița, născută în anul 1942, februarie 19, în orașul Tulcea, fiica lui Antip și a Mariei.

Mama mea, nefiind așadar de acord cu numele declarat de tata, nu mi-a zis nici măcar o singură zi Gafița ci Ana (Anișoara), cum a vrut ea. La vîrsta de nouă luni am rămas fără tată, deoarece părinții s-au despărțit (motivele nu le cunosc și acum nici nu mă mai interesează direct). Mama, rămasă singură, a mai locuit un timp la Tulcea, pe urmă s-a mutat la Sulina, de unde îi erau părinții și unde am crescut și eu în continuare. Despărțindu-se de soț, mama a avut un motiv în plus să nu-mi spună pe numele meu oficial, Gafița, de aceea am rămas în familie cu numele de Ana (Anișoara). Cînd m-a înscris la școala de șapte ani din oraș, mama a făcut o mare greșeală — fără să-și dea seama — m-a înscris sub numele de familie bun, oficial, Nichitov, dar prenumele l-a trecut pe cel neoficial, Ana. Sub acest nume „compus" am absolvit cele șapte clase și pe acest nume mi s-a eliberat și certificatul de absolvire. Pînă acum n-am avut nevoie să folosesc acest certificat, așa că greșeala nu mi-a apărut clar, dar căsătorindu-mă, și avînd doi copii, m-am gîndit să intru în cîmpul muncii, ca să-mi ajut și eu familia. Așa am descoperit eroarea, faptul că certificatul meu de absolvire nu-i valabil, nefiind eliberat pe numele meu, întreg oficial (și asta are repercusiuni asupra intrării la muncă). Deci, am pornit spre Sulina, unde am urmat școala, sperînd să rezolv treaba, dar am plecat dezamăgită. De la Sulina m-au trimis la Tulcea, la Consiliul popular (Starea civilă), de la Consiliul popular la Notariat, de la Notariatul-Tulcea m-au trimis la Galați, Notariatul din Galați m-a „expediat" la... Ministerul Învățămîntului din București... Și uiteașa mă plimbă toți de colo pînă colo, fără ca nimeni să rezolve ceva și, culmea curiozității, cu toate că toți sînt oameni de lege, care slujesc într-un fel sau altul legea, și-o aplică zilnic, și-o cunosc mult mai în amănunt decît mine, zic că nu știu de fapt ce trebuie făcut ca să îndrept greșeala mamei, strecurată în actul meu școlar. Oare la dînșii nu există calificare, ca în orice uzină ? Și în plus îndrăznesc să spun că, cel puțin așa pare, nimănui nu-i pasă că-s pusă să cheltuiesc sute și sute de lei, și timp mult, neglijîndu-i și pe cei doi copilași ai mei... Să nu fi existat nici o soluție precisă, legală, dar care să-mi fi fost de la bun început comunicată, pentru ca eu să acționez în consecință și să fiu scutită de „turismul birocratic" ? Să fi fost „soluția" doar pasarea mea de la o instituție la alta ? Zău că n-am înțeles pînă astăzi ce înseamnă „suflet de hîrtie". Unii m-au ajutat acum s-o înțeleg deplin. Dumneavoastră, vă rog, ajutați-mă să-mi rezolv cazul".

Stimată corespondentă, vorbim și tot vorbim despre birocrație, despre „mișcarea hîrtiilor", despre oamenii care — treptat — tot manipulînd hîrtiile, pierd parcă simțul realității, uită că cel care vine la ghișeu e un OM, cu timp limitat, cu îndatoriri, cu nervi... Și dumnealor nu mai simt nevoia să-l îndrume cum se cuvine pe solicitant, să-l ajute — *de la bun început*, cum pretindeți — COMPETENT (căci pot fi totuși... măcar competenți). Dincolo de aspectul strict legal al cazului dv. insist asupra aspectului celălalt, general valabil, uman, al raporturilor dintre cetățean-solicitant și cetățean-funcționar. De regulă, mă feresc de generalizări (cum spuneam, nu de mult, și în legătură cu pripitele „judecăți" emise de unii pacienți la adresa medicilor), dar trebuie să generalizez și să recunosc că plaga birocrației nu ține, exclusiv, de cantitatea de hîrtii manipulate (cu toate că, știm doar, lupta împotriva formularisticii merită întrutotul sprijinul nostru !) — cît ține și de ceea ce secretă aceste hîrtii „suplimentare", inoculînd treptat în — cum spuneți — inima funcționarului sucuri sclerozante care prefac fibra sensibilă, fină, omenească, din care-i făcută orice inimă, în fibre groase de hîrtie, aspre, indiferente. Cum se produce, mai subtil, procesul amintit, greu de știut și de explicat în cîteva cuvinte. Culmea miopiei acestor birocrați — uzați sufletește în propria piele — este că uită permanent că și ei, la rîndul lor, devin... solicitanți (căci altminteri trăiesc pe pămînt, au și ei nume, și părinții lor ar fi putut greși în tinerețe, au copii, au treburi, au buget chibzuit etc.). I-am întîlnit pe „dumnealor", de cîteva ori, în umilitoarea postură a solicitantului „pasat" : enervîndu-se, vorbind răspicat în numele bunului simț, al principialității, protestau ! Desigur, cei care se fac vinovați de asemenea grave încălcări ale dispozițiilor, desconsiderînd „materia primă" — publicul — de pe urma căruia mănîncă pîinea cea de toate zilele, merită sancțiunile obișnuite în astfel de situații ; dar eu le-aș mai adăuga una : pe colțul cererilor personale de orice natură, cu care s-ar întîmpla să umble pe la diverse instituții, ștampila „AMÎNAȚI-I ! PASAȚI-I ! PLIMBAȚI-I". Uneori, cînd nu simți pe pielea ta ce-i faci tu altuia, nu-ți vine a crede cît de greu e să suporți birocrația. Dar parcă-i și văd pe dumnealor, citind cuvîntul *birocrație* (la mentalitatea respectivă „prea folosit"), cum își rid în barbă : „Și asta, cu lecțiile"... Mă rog. E firesc să simtă ceva mai greu acești adevărați „Invadatori", aterizați la noi de pe prea vulnerabila planetă a „Hîrtogus", de vreme ce domniile lor, chiar dacă-s înțepați, n-are cum le curge sînge, cel mult cerneală (invizibilă, însă deloc simpatică). Haz de necaz !...

POSTSCRIPTUM : Intelectuală de peste 40 ani, absolut singură, care și-a pierdut total auzul și în proporție de 80—90% văzul, caută — prin intermediul *curierului* — un om de suflet, o însoțitoare *binevoită*. Poate că printre cititoarele rubricii de față se află și una suferind de asemenea de singurătate, încă avînd întregi simțurile fundamentale — văzul și auzul — dispusă s-o scoată la plimbare, cînd și cînd, pe corespondenta care își lansează, prin noi, S.O.S.-ul de mai sus. Adresați propunerile curierului. Rog, de asemenea, pe cei care știu unde se află, actualmente, Liviu Cuțureanu, electrician, fost — pînă în 1972 — la km 102 în Delta, com. Nufărul, jud. Tulcea, să-mi comunice de urgență adresa lui.

UMOR STRĂIN

— Tată, nu face vreo imprudență ; te rog foarte mult să mi-l aduci viu !

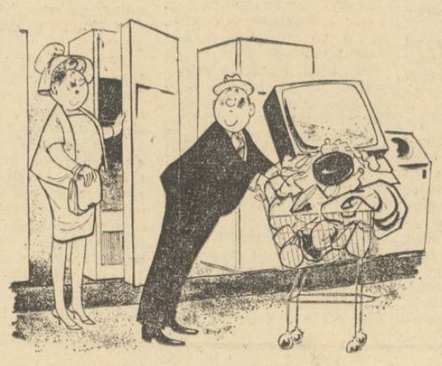

— Dacă nu ești prea încărcat, am putea să luăm acum și frigiderul...

JOCURI DISTRACTIVE

CHEIA

(Soluția jocului apărut în numărul trecut):
Cheia nr. 6

SATUL DE VACANȚĂ

SV

CONSTANȚA

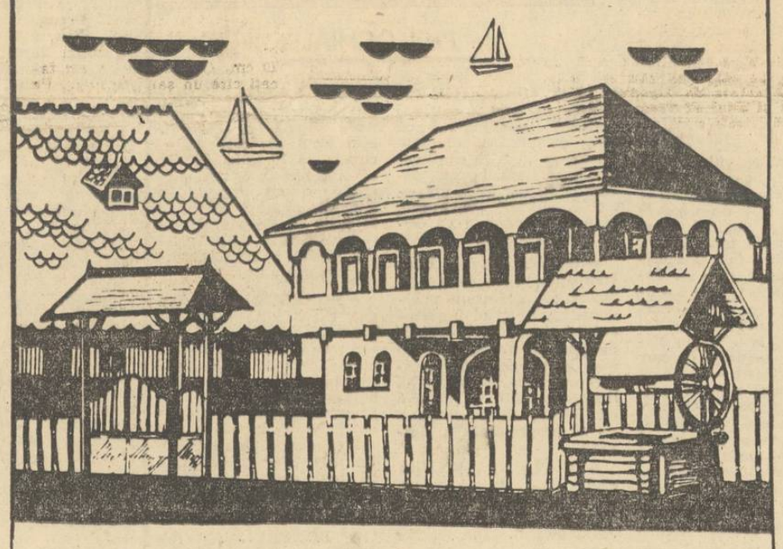

O NOUTATE PE LITORAL

Pe litoral, la marginea nordică a cartierului Tomis din Constanța, chiar la intrarea în Mamaia, s-a deschis unul dintre cele mai frumoase complexe turistice ale cooperației de consum.

Cele 23 de unități de alimentație publică și cazare, construite în stilul autentic al gospodăriilor țărănești din diferite județe, vă oferă într-o ambianță folclorică pitorească, preparate culinare și băuturi specifice fiecărei zone.

(5341)

COOP

OAMENI

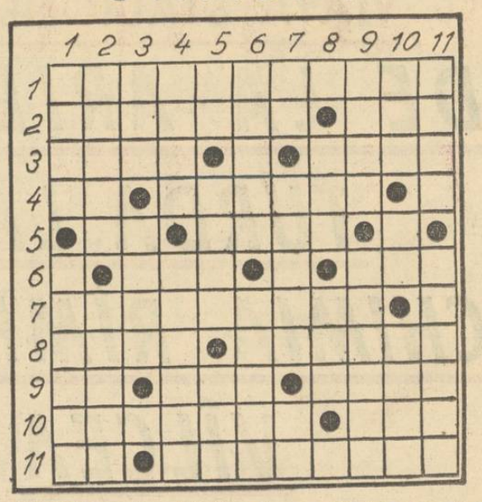

ORIZONTAL: 1) „Toată lumea e o scenă și toți oamenii sînt simpli actori" (celebru dramaturg englez) ; 2) Mare poet latin, căruia îi aparține maxima „Sînt greșeli ce pot fi uitate" — Bătut la cap...; 3) Pictor român, autorul tabloului „Adunați la mămăligă" — Oameni subțiri..., 4) Weber Edward—Ciclon tropical ; 5) Mărime de mijloc! — Probă de atletism; 6) Cornelia între colege — La telefon; 7) Filozof grec din antichitate, autorul lucrării psihologice „Despre suflet" ; 8) Greutate — Căi anatomice; 9) Mercur — Excrescență pe piele — Inventat în secolul trecut; 10) Recomandat în afecțiunile căilor respiratorii — Lună; 11) Nota redacției — Indispensabilă omului.

VERTICAL: 1) Mare dramaturg englez, autorul piesei „Cezar și Cleopatra" — „Mulțumește-te să fii om" (personaj central dintr-o piesă de Lessing); 2) Poet epic grec căruia îi aparține versul „C-așa e dat de la soartă ca omul să aibă răbdare" — Personaj din romanul „Inimă vrăjită" de R. Rolland; 3) Mijloc de apărare! — Scriitor sovietic, autorul romanului „Oameni și munți"; 4) Celebru filozof german (1724—1804) — Poetă care a cîntat omul în mai multe poezii!; 5) Te... întorci! — Iubit (inv.) — Presată la mijloc!; 6) Satul natal al lui Slavici — „Îl cuibăresc mai dulce ca-n sînul lui Abraham" (personaj din comedia Tartuffe de Molière); 7) Capăt de punte! — Fiul mamei... — În plan!; 8) Folosit la tors — Terminație a verbelor în franceză; 9) Stă pe malul lacului — Sirenă; 10) Fluviu din Europa — Persoana a treia — Contingent; 11) Ține de morală — Complex de calități alese izvorîte dintr-o înaltă înțelegere a condiției umane.

Nicolae PESCARU

Cuvinte rare: AMAT, ENT.

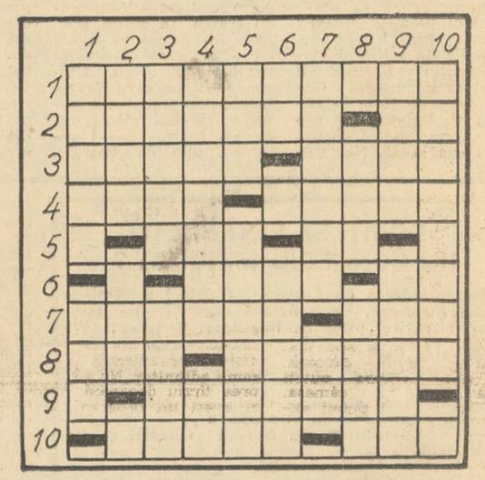

...ȘI CUVINTE

ORIZONTAL: 1) Se ține tare la carte: 2) Un fel de garnitură... — O veste!!!; 3) Apă cu siliciu! — Cu o condiție...; 4) Căi de inspirație — Ochiuri în apă... (sing.); 5) Invitați de revelion — Cununa!; 6) Cercul... nemișcat!!! — Isca!; 7) Un fel de chei — Un țap dat peste cap!; 8) Bătaie de puști — Vine de hac fiarelor; 9) Sîrmă bobinată; 10) Date afară pe ușă — Trase de urechi.

VERTICAL: 1) A n-o lăsa baltă — Ce... tună!!!; 2) Tatăl... copilului — Primul par; 3) A se scuti... — Consumă iaurt pentru tratament... (fem.); 4) Nu te privește... — Capete!; 5) Ina s-a schimbat, este o altă fată! — A... A... A...! (nu ca la dentist); 6) Sunet de alămuri — Împunge dar este și împuns, într-o dispută (pl.); 7) A da comandă — SOS de pasăre...; 8) În halat! — Roade unghiile; 9) Piatră aleasă — Prins cu ușa; 10) Scoasă din impas.

Virgil ONCESCU

Dezlegările jocurilor apărute în numărul trecut

TERESTRA

Rahmaninov — T — Aman — Ocarina — Dat — S — A — ISAC — Ad — Aterizare — Coșbuc — Hotar — I — Tap — Cano — E — Nu — Tara — Tri — Arsa — Ani — Isi — Cota — Apa — Am — Mineral — Luna — Ion — Loes — Sol — Crater — Clișa

INCERCARI

Strop — Nuci — Prisaca — An — Rotula — Art — Ipoteza — Ta — Jos — Tartor — It — Pantofi — N — Oa — Ei — It — Urla — Ca — U — Fram — Topor — Miracol — Mi.

Un Bunic și-o biată bicicletă

Serial de PETRE SĂLCUDEANU

REZUMAT : S-a furat o bicicletă cu destinație specială. În același timp o fată sfîrșește tragic înecată în mare. Ce legătură poate exista între cele două elemente ? Iată întrebarea pe care și-o pun Bunicul și colaboratorul său Panaitescu, aflați în ultimul lor concediu dinaintea pensionării, la mare. La cercetări, cei doi sînt ajutați de Alina, fiica căpitanului Alexiu, care dorește să îmbrățișeze meseria tatălui ei. Ascunsă în port-bagajul mașinii, ea urmărește pe soția dr.-lui Bodea pînă la un bar. Organizează apoi împreună cu Bunicul și Panaitescu urmărirea lui Valdman, căruia i s-a interceptat o scrisoare.

2 Brusc pe ușă intră Alina. Alergase. Respira grăbit și la vederea ei Bunicul sări de pe scaun și veni în întîmpinarea ei.

— Bunicule, tocmai treceam drumul... M-a văzut căpitanul și mi-a spus să te anunț că peste cîteva minute va ieși, de la sergentul Crețu, Valdman. A venit să se intereseze dacă există noutăți în privința bicicletei.

Bunicul nu răspunse... În cîteva secunde se îmbrăcă și ieși urmat de Alina.

Se așeză pe banca din fața Miliției, în timp ce Alina, traversînd ne trotuarul celălalt începu să se plimbe fără să dea nimănui de bănuit că de fapt plimbarea ei avea un scop precis.

Căpitanul Constantinescu apăru la fereastră, făcu un semn discret cu chipiul și Bunicul se ridică.

Pe aleea străjuită de plopi pitici apăru un om cu o geantă de voiaj în mînă. Cu toată căldura, Valdman — el era — purta o haină de lînă și o cravată din același material. Ochii îi erau ascunși în dosul unor ochelari cu ramă simplă de formă sferică... În picioare avea pantofi cu talpă groasă de crep, cu botul pătrat.

Valdman cercetă atent strada, trecu drumul pe la zebra albă, nu înainte de a se asigura că nu vine nici o mașină, apoi intră în clădirea telefoanelor.

Bunicul îl urmări îndeaproape. Strada era un furnicar de lume, așa că majorului nu-i fu teamă că Valdman îi va remarca prezența. Cu siguranță că voise să vorbească cu un oraș din afara litoralului, dar cine știe din ce motive renunțase și acum mergea grăbit spre hotelul „Iris".

„Numai de-ar fi reușit Panaitescu", își spuse Bunicul, dar cînd ajunse în fața intrării hotelului, îl văzu pe Panaitescu cu o batistă albă pe cap, pe care din cînd în cînd o umezea cu apă dintr-un bidon de plastic. Nu putea suporta căldura și pentru o clipă, Bunicul avu un sentiment de compasiune pentru șoferul care suferea fără doar și poate cumplit. Cămașa îi era toată năclăită de sudoare.

Valdman întrebă ceva la recepție și fata, de care îi vorbise Panaitescu, îi întinse o scrisoare pe care cel urmărit în loc s-o citească o vîri grăbit într-un buzunar al hainei. Ieși apoi în stradă-și cu același pas grăbit porni din nou spre centru. Bunicul îi făcu lui Panaitescu un semn și acesta înclinînd din cap preluă urmărirea. Bunicul se întoarse la sediul Miliției. Alina era în stradă, stătea pe o bancă și căpitanul Constantinescu îi povestea ceva hazliu, altfel fata n-ar fi ris cu atîta poftă.

La vederea Bunicului, căpitanul se ridică de pe bancă:

— Ceva nou, căpitane ?

— Bunicule, sergentul Sotir s-a dus la sediul O.N.T. Dacă vrei putem merge acum la morgă... Cred însă că domnișoara Alina...

— De ce, tovarășe căpitan... dacă vrea să îmbrățișeze o asemenea meserie, este bine să se familiarizeze și cu lucrurile mai puțin plăcute.

Se îndreptă spre Policlinica centrală, la subsolul căreia era instalată morga.

— Grațiela Rapciuc n-are părinți... începu căpitanul cercetînd un petec de hîrtie scos din buzunar... A crescut la orfelinat în Constanța, a făcut liceul la Școala nr. 12, apoi a urmat cursurile speciale pentru cadrele din comerțul exterior. Numai referințe bune despre ea.

— Cînd s-a făcut inventarul magazinului unde lucra ? întrebă Alina și Bunicul aprobă cu capul, în semn că era întru totul de acord cu interesul fetei pentru acest amănunt.

— Înainte cu două zile de a muri.

— Trebuie oare să se deducă, că moartea ei poate fi urmarea acestei descoperiri de către organele de control ?

— Aici e aici, tovarășe major. Din discuția pe care am avut-o cu inspectoratul financiar reiese că nu se comunicase încă rezultatul inventarului.

— Înseamnă că Grațiela era convinsă că va fi prinsă și... și ce mai, e limpede Bunicule, se amestecă Alina.

— Nu te grăbi să tragi concluzii, draga mea... Numai cînd adevărul va ieși la lumină, ca un rezultat firesc al tuturor faptelor, ne putem permite să emitem păreri. Pînă atunci trăim doar în lumea presupunerilor.

Alina își mușcă buza de jos, dar nu se putut abține.

— Și dacă eu am dreptate?

— Ar însemna atunci că între furtul bicicletei și moartea Grațielei nu există nici o relație, ori deducțiile mele, încă șubrede, ce-i drept, îmi spun că o asemenea relație există.

Morga era o cameră obișnuită, aflată chiar în dreapta intrării la subsol. Alina, cînd o văzu pe fată acoperită cu cearșaful alb, avu un moment de spaimă și se agăță de brațul Bunicului. Înfirmierul de serviciu dădu pînza albă la o parte și atunci Alina zări chipul palid al fetei.

— Ce crezi, Bunicule ? întrebă căpitanul.

Bunicul se uită la infirmier și după ce acesta trecu în camera alăturată dădu din cap fără să spună nimic. Abia la ieșire îi răspunse căpitanului.

— Sinuciderile de acest fel, ca să nu mai vorbesc de accidente, lasă pe chipul celor intrați în neființă o spaimă pe care moartea o subliniază. După cum ai văzut însă, fata purta pe chip o liniște ciudată.

— Bine, dar autopsia nu indică de loc că fata ar fi suferit vreo traumă aparte... Atît doar că avea în sînge o cantitate mare de alcool, se miră căpitanul.

— Constantinescule, cere te rog o expertiză specială asupra cauzelor decesului.

— Ar însemna să se supere medicul de aici.

— N-are decît să se supere. E dreptul nostru, dacă nu chiar obligația noastră, de a nu avea nici un fel de dubii asupra cauzei reale a decesului.

— Bine, Bunicule, am să vorbesc cu cei de la Constanța.

★

Ferma de porci la care lucra doctorul Bodea era la cîțiva kilometri mai sus de stațiune și Bunicul, dînd dovadă de o energie cu totul aparte, refuză să ia autobuzul, cu toate că la ora aceea aglomerația nu era mare. Cînd ajunse în apropierea celor șaisprezece grajduri pentru porci, Bunicul o văzu pe Alina plimbîndu-se pe una din aleile înverzite ale crescătoriei și de departe îi făcu un semn discret cu mîna.

— N-a ieșit, Bunicule, șopti ea în treacăt și bătrînul detectiv își continuă drumul lăsînd fata să se plimbe mai departe.

Medicul era în sala de operație și efectua o castrare, în cele mai igienice condiții cu putință. La vederea Bunicului, Bodea se încruntă ușor, încercînd să-și aducă aminte unde îl mai văzuse pe bătrîn, apoi, luminîndu-se deodată la față îl salută. Operația era pe sfîrșite. Doctorul unse rana cu tinctură de iod, apoi, doi paznici, ajutați de un cărucior cu roți de cauciuc transportară animalul în rezerva creată anume pentru porcii aflați în convalescență...

— Văd că sînteți uimit, tovarășe, spuse Bodea și Bunicul rămase plăcut surprins de zîmbetul medicului, cu totul altfel decît în seara cînd se cunoscuseră întîmplător în camera la Constantinescu.

— Du-te, te rog Florentine și adu puțină șampanie de soc, se adresă medicul veterinar unui tînăr înalt, plăcut la înfățișare...

— Băiatul dumneavoastră, remarcă Bunicul, după ce tînărul plecă și directorul înclină din cap... vă seamănă foarte mult...

— În unele privințe doar, spuse Bodea și își scoase mănușile de cauciuc pline de talc...

Doctorul zîmbi, apoi fața lui deveni dintr-o dată severă. Îi făcu semn Bunicului să-l urmeze și după cîteva zeci de metri parcurși pe un coridor presărat cu piatră albă de carieră, Bodea deschise o ușă, nu înainte de a cerceta ambele intrări ale grajdului.

Bunicul rămase stupefiat.

În fața lor, într-o boxă, se afla un porc de dimensiuni neobișnuite, cum Bunicul nu mai văzuse. După o apreciere sumară socoti că animalul din fața lui depășește chiar greutatea de cinci sute de kilograme.

— Cinci sute șaizeci de kilograme, tovarășe... E un exemplar de experiență, pe care nu-l arăt nimănui... Dacă nu v-aș fi deranjat și dacă n-aș avea sentimentul vinovăției că v-am adus pe un asemenea soare pînă aici, nu vi-l arătam nici dumneavoastră. Munca mea de o viață. Am făcut zeci și zeci de încrucișări pînă am ajuns la acest exemplar, unic în felul lui. Mă aflu în fața unei probleme dificile. Jumătate din el este grăsime, ori strădania mea este aceea ca grăsimea, la aceste proporții uriașe, să nu depășească cincizeci de kilograme... Vă rog să nu spuneți nimănui ce ați văzut. Cu toate că, sînt convins, nimeni nu v-ar crede... chiar dacă ați spune cuiva...

— Nemaipomenit exemplar...

— Din pricina lui poate, tovarășe, mi-am neglijat alte obligații, dar trebuie să mă înțelegeți, vreau să fiu de folos semenilor mei.

Sosi tînărul cu „șampania" de soc și Bunicul gustă temător, apoi bău cu plăcere.

— O invenție de a mea... Ajută digestia și favorizează secreția pancreasului, una din cele mai importante glande ale omului...

— Tinere, dacă nu mă înșel, în timp ce întram aici o fată foarte nostimă întreba la poartă de dumneata, spuse Bunicul, și se întoarse iar spre medic...

Tînărul îl privi întrebător pe taică-său, apoi la un semn al acestuia alergă spre ieșire.

Bunicul se uită în ochii medicului și privirile acestuia îl făcură să transpire ușor. Pupilele lui Bodea se măriseră neobișnuit și o clipă detectivul avu impresia că ochii vor ieși cu totul din orbitele lor.

— Dar propriul meu copil nu mă înțelege... Aș vrea să-mi continue cercetările, să se dovedească util societății... Ce folos... Adevărul este că propriile noastre progenituri moștenesc foarte puțin de la noi, aș zice că uneori nu moștenesc nimic. Avem doar falsa iluzie că sînt copiii noștri de fapt prin amestecul de cromozomi... dar ce tot zic... Va ieși din el un neisprăvit.

— Cred că exagerați, domnule doctor, exagerați...

— Vă înșelați, nu exagerez de loc, am un ochi format și rar s-a întîmplat ca ochiul meu să dea greș...

La ieșire Bunicul fu oprit de portar care se apropie misterios de urechea lui și-l întrebă...

— Nu v-a povestit nimic despre porcii cu opt picioare ? Visează să aibă porci cu opt pulpe...

Bunicul se încruntă...

La intrarea în șosea, Bunicul o întîlni pe Alina...

— Cum a mers, întrebă el, bucurîndu-se că Alina era veselă și mai ales că pielea fină de pe chipul ei începuse să capete o roșeață care anunța un bronz de cea mai bună calitate...

— I-am spus, Bunicule, să nu meargă nimeni la întîlnirea de la kilometrul douăzeci și unu. A făcut ochii mari, s-a încruntat, m-a întrebat cine sînt și despre ce kilometru e vorba, dar cînd am pronunțat cuvîntul Salvamar și-a lăsat halatul la poartă și a zbughit-o peste arătură spre oraș...

— E așa cum credeam, Alina, o ceată de irresponsabili, incapabili să-și ia cele mai elementare precauții în actele lor...

— Dar la dumneata cum a mers Bunicule ?

— Draga mea, mă bate serios gîndul să mă apuc de creșterea porcilor Ce-ai zice de un porc cu șaisprezece picioare ? Adică șaisprezece pulpe dintr-o dată ?

— Bunicule, dumneata ai făcut insolație — spuse fata și își duse palma la fruntea detectivului.

— Va urma —

VIAȚA STADIONULUI

DE LA ARIEȘUL-TURDA LA CHIMIA RÎMNICU-VÎLCEA

de Eftimie IONESCU

Inedita, surprinzătoarea, buclucașa... (sau cum i s-a mai spus) finală a „Cupei României, ultima din impresionantul șir care își are începutul în 1933, cînd Ripensia învinge pe Universitatea Cluj, s-a terminat după 210 minute de joc. N-a vrut, această a 35-a ediție a popularei competiții fotbalistice care a răsturnat atîtea calcule și a dărîmat atîția favoriți, să plece fără să ne lase în plus și amintirea rejucării finalei, prevedere de regulament care nu s-a mai aplicat de la acele de patru ori reprogramate dueluri dintre Rapid și Venus, de acum 35 de ani!

Ei bine și cine au fost aceste formații care, întruchipînd cum nu se poate mai bine caracteristica celei mai năbădăioase ediții a competiției k.o., au reușit să anuleze — rînd pe rînd — calculele alor hîrtiei și pronosticuri și să ofere cea mai inedită finală? Chimia Rm. Vîlcea — formație de mijlocul clasamentului Diviziei B — și Constructorul Galați, lider de serie în Divizia C. Drumul lor n-a fost presărat cu întîmplări sau șansă. Nu. Vîlcenii și gălățenii și-au croit, printr-o frumoasă și constantă comportare, drumul pînă la meciul cel mare. E elementul de bază al judecătilor noastre de valoare care devine acuzator atunci cînd îl raportăm la randamentul acelor formații, cu mult mai valoroase, mai puternic înarmate cu experiență competițională deținătoare ale unor palmarese strălucitoare, care au capotat în moduri direct neonorabile în fața acestor campioane ale ambiției și angajării.

Chimia Rm. Vîlcea readuce după 12 ani în grupul formațiilor din divizia secundă „Cupa României". Arieșul Turda, acea veritabilă „consumatoare" de echipe de primă divizie reușise — ultima — să înlăture supremația formațiilor de A în cîștigarea prețiosului trofeu, în ediția 1960/1961, dispunînd în finală de o manieră categorică de Rapid. Și-acum, Chimia... Ni se pare foarte interesant fenomenul petrecut la Rm. Vîlcea unde un foarte brav antrenor, plin de energie, dar și de severitate, — prof. Dumitru Anescu — a obținut o metamorfozare a echipei lui într-un timp-record și la capătul unei remanieri care a pretins renunțarea, în cursul acestui sezon, la nu mai puțin de opt jucători din lot! Determinată de o serioasă situație a echipei în campionat, care anunța ca inevitabilă retrogradarea, „acțiunea Anescu" și-a verificat valabilitatea în Divizia B unde, pînă la urmă, echipa nou construită a urcat pînă la jumătatea clasamentului.

Unsprezecele cu care Chimia Rm. Vîlcea a reușit să ducă pe Valea Oltului a 35-a cupă a României are jucători de toate genurile. Elementul determinant al tacticii Chimiei a plecat de la utilizarea experienței fostei aripe a naționalei de juniori la Turneul U.E.F.A. 1962, a lui Dinamo București și a echipei naționale, Ion Haidu. Îi persudesm urma, după plecarea de la clubul din Ștefan cel Mare. Pentru ca să-l aflăm, acum în rolul de „dirijor" al Chimiei. Ei bine, l-a deținut cu inspirația și strălucirea celor mai bune zile ale „tinereții" lui sportive. E drept, a avut alături alte două certe valori tehnice, pe Donose și pe Ionescu. De la această axă, care a funcționat intens și divers, Chimia a pornit în construirea formației-cîștigătoare a cupei. Fără a dispune însă de trei speculative și bine dotate pentru posturile lor, posturi avansate, truda și construcția liniei de mijloc ar fi rămas zadarnice. Există însă, la Chimia acest trio plin de neastîmpăr, de viteză și de forță de șut compus din impetuosul Șutru, din vicleanul Gojgaru și din subtilul Iordache. Ei au fructificat multe dintre baloanele prelucrate de „alchimiștii" Donose-Haidu-Ionescu. În sfîrșit, o linie de fundași combativă și harnică (Burlacu-Ciobanu-Pintilie-Petrică) și un portar care a figurat printre cei mai talentați ai generației lui (a fost titular al naționalei de juniori la Turneul U.E.F.A. 1970) — l-am numit pe Stana — au completat două compartimente-cheie pentru performanța fără precedent în activitatea sa realizată de Chimia Rm. Vîlcea.

Nu e drept ca, alături de învingător, să nu așezăm — cu egale merite — pe celălalt copil iubit al cupei, Constructorul Galați; mai cu seamă că el venea de pe o treaptă competițională și mai joasă. Gălățenii au crezut cu toată ardoarea în steaua lor, au trecut în palmaresul lor cea mai selectă colecție de „victime" din Divizia A și au disputat 210 minute de finală care au încîntat pe cei ce le-au văzut la stadion sau acasă, în fața televizorului.

O fi fost o mare surpriză finala cupei nr. 35. Dar, înainte de toate ea rămîne o mare lecție de voință și sinceritate sportivă. „Profesorii" din Rm. Vîlcea și Galați au tot dreptul la prețuirea noastră.

• **IN R.F. GERMANIA** a fost produs un interesant computer. Cu ajutorul unui tablou de bord se comunică creierului electronic cotele personale ale unui sportiv (sex, greutate, înălțime capacitate sportivă etc.) și acesta indică în cîteva secunție schiurile cele mai indicate pentru persoana respectivă.

• *DIFERITE știri care circulă cu privire la scoaterea probei de tandem (ciclism) din programul Jocurilor Olimpice, capătă din ce în ce mai multă consistență. Un reprezentant al federației internaționale a declarat că este foarte probabilă o asemenea măsură, întrucît este o probă care nu este nici agreată de cicliști și nici nu figurează prea des în programul întrecerilor internaționale.*

• *RUDY KISHAZY, supranumit „schiorul zburător", și-a doborît recent propriul său record mondial. Echipat cu aripi confecționate după un model propriu, el a decolat de pe un masiv al Mont Blanc-ului și a aterizat după 20 de minute / de zbor dirijat, cu 2 230 metri mai jos, în fața unui teleferic.*

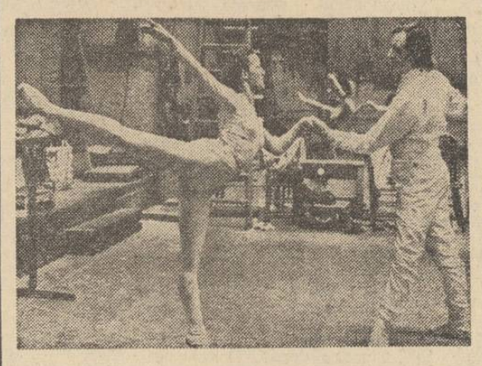

Graham Hill, cunoscutul campion automobilist, este convins că din programul său de pregătire nu trebuie să lipsească ...lecțiile de balet. Iată și motivul pentru care Graham Hill poate fi văzut mereu într-o sală de dans din Londra

MOZAIC

• *LA JOCURILE OLIMPICE din Anvers din 1920, echipa Franței s-a clasat a doua la ștafeta 4 x 100 m. Deoarece în perioada respectivă nu se împărțeau încă medalii olimpice (pentru prima oară ele s-au atribuit în 1924 la Paris) tuturor atleților clasați li s-au promis diplome. Unul dintre componenții echipei Franței, Rene Lorain, din motive inexplicabile n-a primit diploma respectivă. Pentru a repara această regretabilă omisiune, Asociația medaliaților olimpici din Franța a hotărît să-i acorde o diplomă. Astfel, Rene Lorain a primit după 50 de ani (el are 73 de ani) o diplomă de medaliat olimpic!*

• *AU ÎNCEPUT lucrările viitoarelor construcții care vor forma orașul olimpic din Montreal (Canada). Situat într-un parc cu o suprafață de 225 hectare, acesta va cuprinde numeroase construcții printre care și un stadion pentru 70 000 de spectatori. Proiectul a fost elaborat de arhitectul francez Roger Taillibert („părintele" noului stadion Parc des Princes din Paris) care a realizat un model cu totul original, de-o mare frumusețe arhitecturală. Principala construcție, stadionul, va face parte dintr-un ansamblu cu un mare centru de înot. Originalitatea acestui stadion constă în faptul că este „decapotabil". Mai precis, va avea un „acoperiș" mobil (cu o suprafață de 20 000 metri pătrați), format dintr-un material suplu, transparent, ușor și foarte rezistent care poate acoperi tribunele în numai 20 de minute. Acest „acoperiș" va fi susținut de un turn înclinat înalt de 170 metri.*

Nici jocul de baschet nu este lipsit de unele posibile accidente. Iată probabil și motivul pentru care în multe țări, jucătorii au început să folosească (ca la hochei pe gheață) măști protectoare, ușoare, din material plastic rigid, care rezistă la loviturl chiar foarte puternice. Iată o asemenea mască protectoare purtată de Dino Meneghin, pivotul echipei italiene Ignis Varese.

Vă recomandăm un loc de recreare și odihnă

LACU ROȘU

Legenda spune că un flăcău ce își avea sălașul într-o peșteră a muntelui Ucigașul, îndrăgostindu-se, a răpit o fată frumoasă din Lăzarea. Fata, tristă, plîngea și aștepta o minune, ca să scape din stăpînirea răpitorului ei, pe care nu-l iubea. Ascultîndu-i ruga, muntele și-a prăvălit stîncile și l-a îngropat pe flăcău sub lespezi de piatră și bolovani. De atunci — continuă legenda — au trecut o mulțime de ani. Suhardul Mic, *prieten bun cu flăcăul ucis, de supărare că în noaptea dezastrului a dormit fără vise, stă cît îi ziua de mare și se uită în oglinda lacului, cu speranța că, odată, va da de urma ortacului...*

În legătură cu formarea lacului, oamenii de știință spun: în anul 1837 (vezi I. Deleanu: Lacu-Roșu, *Ed. pentru turism, 1973), din cauza unor ploi abundente, apa s-a infiltrat în calcarele din care sînt formați munții de aici. Apoi, într-o zi a lunii iulie, descărcări electrice inimaginabile și o furie a cerului, fără precedent, au constituit preludiul unei alte dezlănțuiri potopice a apelor. Urnit din locul său milenar, un pinten al muntelui Ucigașul s-a răsturnat atunci în calea piraielor din preajmă — Suhard și Oilor — închizînău-le acestora drumul.*

Așa s-a format — spun geologii — unul dintre cele mai frumoase lacuri ale Carpaților. Virfurile brazilor care împung și astăzi suprafața apei nu sînt altceva decît vîrfurile copacilor pădurii pe care muntele, în neputința sa din noaptea cataclismului geologic, a adus-o cu sine și a lăsat-o să fie acoperită de ape... Tîrziu, mult mai tîrziu, abia în anul 1931, locul acesta a fost decretat stațiune climatică.

Dar iată cîteva informații suplimentare, de ordin turistic, menit să trezească interesul excursioniștilor din întreaga țară, ca și al celor veniți în stațiune pentru o perioadă de odihnă mai îndelungată.

Turiștii automobiliști au acces spre Lacu-Roșu *pe două căi principale: a) dinspre Gheorgheni, prin pasul Pingărați, și b) dinspre orașul Bicaz, prin comuna* Bicazul Ardelean *și* Cheile Bicazului. *Primul traseu va putea fi urmat și de excursioniștii care ajung la Gheorgheni cu trenul, pe magistrala feroviară* București — Ploiești — Brașov — Ciceu — Toplița — Deda — Baia Mare. *Al doilea traseu va putea fi străbătut de cei care se deplasează pînă la Bicaz pe linia C.F.R.* — București — Focșani — Bacău — Piatra Neamț.

Stațiunea Lacu-Roșu, *indicată pentru odihnă în toate anotimpurile anului, oferă vara condiții deosebite pentru turiștii veniți aici numai pentru o zi sau două, fie în timpul săptămînii (elevi sau studenți în vacanță), fie la sfîrșitul ei. Turiștii vor putea fi găzduiți la cabana* Suhard *sau își vor putea instala corturile în* campingul *amenajat în apropierea* vilei 37.

Vizitarea stațiunii Lacu-Roșu — *situată la o altitudine de 983 m, în masivul Hăghimașului — va fi, cu siguranță, unul din obiectivele incluse în programul excursioniștilor. Ei se vor îndrepta, mai întîi, spre punctul numit „La bănci", de unde vor avea o minunată perspectivă a lacului. Continuîndu-și drumul, vor putea vedea lacul chiar de pe malurile sale. De la capătul sudic al apei, se ajunge la locul de confluență a celor trei pîrîuri care alimentează lacul* — Pîrîul Roșu, Pîrîul Oilor, Pîrîul Licaș.

Vizitarea împrejurimilor *stațiunii va constitui, de asemenea, un alt punct inclus în programele excursioniștilor ocazionali sau ale acelora care își petrec aici concediul de odihnă. Excursiile în împrejurimile* Lacului Roșu *nu vor trebui să evite traseele ce duc la* Cheile Bicazului *(circa 3 ore și jumătate dus-întors),* Șaua Pingărați *(2 ore dus-întors),* Vîrful Suhardul Mic *(2—3 ore dus-întors),* Vîrful Suhardul Mare *(circa 3 ore dus-întors). Din stațiune pot fi organizate și alte excursii de mai mare sau mai mică durată, în funcție de experiența de munte și virsta participanților, pe* muntele Ghilcoș, *pe* văile Cupașului *și* Lupașului, *pe* muntele Surduc *sau în* orașul Gheorgheni.

Alte excursii le vor releva turiștilor peisaje încîntătoare, deschizîndu-le înainte, adesea, panorame ample de mare frumusețe, le vor prilejui momente de popas pe traseu și apoi, la sfîrșitul călătoriei, ceasuri de meritată odihnă în cadrul natural al stațiunii înconjurate de întinse păduri de conifere, în aerul ozonat, bogat în aerosoli al locurilor.

Valentin BORDA

Poșta rotundă

de Ion BĂIEȘU

COSTEL DINU, com. Brastavăț, jud. Olt: „În sfîrșit, Federația de fotbal poate fi mulțumită, și-a văzut visul împlinit: Dinamo este campioană. Creșterea numărului de echipe divizionare A a fost o hotărîre despre care s-a aflat la timp pentru ca U Cluj să joace liniștită cu Dinamo. Fără îndoială că la Cluj s-a decis campioana ineditului campionat. Trebuie să menționez că există suspiciuni, bineînțeles mai puțin perceptibile, și asupra rezultatului de la Constanța. La Reșița, F.C. Constanța învingea o echipă în revenire de formă, C.S.M., unde toate echipele au plecat steagul (inclusiv Dinamo). La Constanța, tot o echipă în revenire de formă, adică F.C., capotează în fața dinamoviștilor, care veneau după un semi-eșec în fața băcăuanilor, singurul meci în care s-a jucat sportiv. Iar rezultatul s-a văzut... Mă întreb de ce Federația, după ce a făcut o greșeală (intenționată) cu aminarea meciului Dinamo — C.F.R., nu a mai comis una, adică de a amîna meciul U. Craiova — C.S.M. Reșița și nu U.T.A. — U. Craiova?! Ultimele meciuri ar fi fost, astfel, disputate de către ambele echipe „acasă". E o nedreptate vădită. U. Craiova și-ar fi disputat meciul la Arad în condiții normale, nu așa cum a făcut Dinamo la Cluj și Constanța.

Oricum, la Arad... Dar ce-a fost la Arad? Am văzut o echipă, U.T.A., hotărîtă să facă orice pentru obținerea victoriei, a făcut un admirabil efort de voință pentru a-și apăra corect șansele. A jucat exclusiv pentru... Dinamo și nicidecum pentru puncte. U. Craiova a jucat crispat, moralul ei a scăzut din clipa în care a aflat că pe stadionul Dinamo plouă nu numai cu apă, ci și cu goluri. Încă un amănunt nu lipsit de importanță: U.T.A. a tras de timp nu numai cu jucătorii, ci și cu copiii de minge. Manta era mereu obligat să alerge în afara terenului de joc după minge, deși era cine să i-o aducă. Dar... La București, C.F.R. Cluj nu a jucat ca o echipă hotărîtă să-și vîndă scump pielea, ci ca una dispusă să primească cît mai multe goluri. În mod cert și indiscutabil, ceferiștii nu și-au apărat corect șansele, au dat o replică palidă. La Craiova, aceiași jucători au făcut totul pentru ca scorul să fie cît mai strîns (2—4). La București, nu. Deci, meciurile restante aveau să decidă o echipă campioană de mult știută: Dinamo. S-a văzut de la distanță antipatia Federației pentru U. Craiova, echipă care știe să joace un fotbal modern și de calitate. Universitari craioveni, nu fiți triști! Ați pierdut un campionat ce vi se cuvenea, vor mai fi și altele!".

Convingerea dumneavoastră fermă este că oltenilor le-a fost furat acest campionat. Ei bine, aflați că înainte de meciurile de pomină de la Arad și București, cînd pentru orice minte normală părea limpede că U. Craiova este campioană, am primit o scrisoare de la un infocat suporter dinamovist prin care acesta demasca mașinațiunile de culise ale oltenilor, care furaseră și ei campionatul! Respectivul îmi dădea detalii zdrobitoare despre un rezultat trucat al craiovenilor la Ploiești, despre un gol primit cadou din partea arbitrului în meciul cu A.S.A. și alte amănunte despre care nu-mi aduc acum aminte. N-am publicat scrisoarea, considerînd-o o calomnie. Așa cum și insinuările dumneavoastră mi se par nedrepte. Chiar credeți că pentru asta a îngăduit Federația C.F.R.-ului clujean să plece în străinătate, ca să creeze condiții favorabile pentru Dinamo? Privind meciurile de la Cluj și Constanța la televizor ați considerat că partanerele lui Dinamo nu s-au zbătut pentru rezultat? Mai degrabă cred că U. Craiova și-a furat singură titlul. Mai întîi pentru că la Arad a folosit o tactică defectuoasă (în loc să joace ea pe contraatac, a lăsat această armă la îndemîna gazdelor), iar în al doilea rînd pentru că s-a lăsat învinsă acasă de brașoveni. Oricum, meritele fotbaliștilor olteni au fost recunoscute de toată lumea. Rămîne acum să-i vedem strălucind într-o competiție internațională de prestigiu cum este Cupa UEFA.

GEORGE BORDEI, str. 23 August Bloc 16, ap. 26, Ploiești: „Profund indignat de comportarea unor jucători din echipa Steaua, dar mai ales de modul rușinos în care a condus meciul Constructorul Galați — Steaua arbitrul N. Rotaru în semifinalele Cupei, vă scriu în numele unui numeros grup de spectatori. Nu știu ce părere au avut cronicarii de fotbal, dar dacă Federația de fotbal dorea ca acest meci să fie cîștigat cu orice preț de către echipa Steaua, fapta respectivă trebuia realizată de jucătorii respectivei echipe, în chip loial. Steliștii au jucat însă tot timpul cu nervi, au lovit intenționat jucătorii gălățeni cînd aceștia nu aveau mingea la picior, pînă la urmă arbitrul fiind nevoit să-l elimine pe Tătaru, care tot timpul a avut o atitudine nesportivă față de adversari (a lovit un jucător gălățean fără minge, iar mai înainte a scuipat în văzul tribunelor pe un alt adversar care executa o lovitură liberă, arbitrul făcîndu-se că nu a văzut acest rușinos gest). Referindu-mă la arbitru, pot să vă spun că acesta a făcut cadou două lovituri libere echipei Steaua, care de altfel a și înscris un gol dintr-o astfel de ocazie, al doilea gol fiind înscris dintr-o poziție clară de ofsaid. De altfel, tușierul ridicase steagul, dar Rotaru a validat golul spre stupefacția întregii asistențe. Dar despre altceva am vrut să vă scriu: în pauza dintre cele două reprize ale prelungirilor (mai bine zis la schimbarea terenurilor) jucătorii ambelor echipe s-au repezit spre tușă unde-i așteptau coechipierii cu sticle cu apă minerală pentru a-și reîncărca bateriile în vederea ultimului sfert de oră de joc. Spre surprinderea celor șapte mii de spectatori, arbitrul N. Rotaru s-a repezit la jucătorii de la Galați și le-a luat sticlele de la gură, în timp ce jucătorii militari consumau în liniște apa minerală. Acest gest lipsit de omenie a fost dezaprobat de întregul stadion. În încheiere, noi spectatorii ploieșteni îi felicităm pe jucătorii din Galați pentru fotbalul de înaltă ținută tehnică practicat. Păcat că acest meci nu a fost televizat".

Cele povestite de dumneavoastră vin să întregească imaginea cu adevărat strălucită pe care ne-am făcut-o despre această echipă anonimă din Galați, care intră acum cu brio în istoria fotbalului nostru. Drumul ei spre glorie (deși nu ea este posesoarea Cupei) nu a fost deloc ușor, piedici teribile au trebuit să învingă acești buni jucători supuși unui maraton cumplit. Cît despre arbitrajul lui Rotaru și alți martori oculari mi-au relatat că acesta a fost adeseori penibil.

DORIȚI SĂ PETRECEȚI UN CONCEDIU MINUNAT?

Întreprinderea de Turism, Hoteluri și Restaurante București, organizează excursii pe itinerarii atractive, pline de farmec și pitoresc!

— Valea Prahovei
— Valea Oltului
— Curtea de Argeș
— Vălenii de Munte — Cheia — Tîrgoviște
— În Munții Bucegi și Gîrbova
— La Mînăstirile din Nordul Olteniei și din Moldova
— În zona Maramureșului
— Delta Dunării etc.

Pe litoral puteți beneficia de un concediu plăcut la cele mai elegante hoteluri din stațiunile: Venus, Neptun, Aurora, Jupiter, Saturn, Mamaia, cu plecări începînd din luna iulie.

De asemeni, în zonele de agrement din jurul Bucureștiului la Snagov, Băneasa, Herăstrău, sînt asigurate condiții optime pentru petrecerea cîtorva zile de neuitat în hoteluri, campinguri și locuințe lacustre.

Această zonă este dotată cu posibilități de practicare a sporturilor nautice, bowling, baschet, minigolf etc.

Pentru informații suplimentare și procurarea biletelor vă puteți adresa Filialelor de Turism din Cal. Victoriei 100, Bd. Republicii 4; 68, la punctele turistice din cartierul Drumul Taberei, Complex Orizont (stația Băiceni) și Complexul A 13 Cartierul Titan, ca și la ghișeul de la et. II al magazinului Victoria.

(5347)

8, 9, 10... OUT!

de Paul OCHIALBI

• **BOXERII** dinamoviști s-au comportat strălucit la „Dinamoviada" desfășurată în orașul cehoslovac Usti-na-Lebe, obținînd trei medalii de aur, una de argint și una de bronz. Este pentru prima oară în istoria acestei competiții cînd pugiliștii din Șoseaua Ștefan cel Mare cuceresc un număr atît de mare de medalii. În legătură cu acest eveniment, antrenorul Vasile Mariuțan ne-a declarat următoarele: „Calistrat Cuțov a fost de departe cel mai bun pugilist al reuniunilor. Cu toate că a avut meciuri tari el a cîștigat medalia de aur. Într-o asemenea formă Cuțov va putea cîștiga înainte de limită în fața lui Paul Dobrescu. Sandu Mihalcea — medalie de aur la semimijlocie — a lăsat de asemenea o mare impresie cîștigînd toate partidele înainte de limită. De asemenea semigreul I. Peter — medalie de aur — s-a dovedit în real progres. O menționez specială pentru M. Peia (pană), — medalia de argint —, care l-a învins la puncte pe sovieticul Melnikov, finalist la campionatele europene de la Madrid".

Avem convingerea că dacă secția Tînărului Dinamovist va fi în continuare încurajată, boxerii dinamoviști vor avea un serios „schimb" de mîine, care fără îndoială va obține noi succese.

• **ÎNTÎLNIRE** cu Paul Dobrescu, revenit de la Sulina; „A fost un accident. La Belgrad iugoslavul Benes m-a lovit decisiv în pometul drept, și n-am mai putut recupera handicapul. Am boxat valid. Doresc oricînd o revanșă cu Benes, chiar dacă eu va fi programată la Belgrad".

• **A LUAT FIINȚĂ** secția „A. S. Litoral" — Mangalia, condusă de D. Petrișor (antrenor I. Jakubowski). Din lot fac parte printre alții C. Truică, T. Cebotaru, D. Ionuș, D. Dragu și Sali Iusein.

• **CR. PETROȘENEANU**, secretarul general al federației ne declară: „Avem un nou Mircea Tone. Noua „mașină" de pumni se numește Viorel Soroceanu, un cocoș de la Nicolina Iași, care se anunță un redutabil adversar pentru gălățean".

• **ÎN TABĂRA** rezervată juniorilor de la Piatra Arsă s-au remarcat Paul Dragu (Craiova), Robu Niță (Brăila), A. Barbu (Galați), C. Hajnal (Salonta), St. Turcu (Oradea) și Dorin Buba (Suceava). De tinerele speranțe s-au ocupat cunoscuții antrenori: Al. Vladar, Gh. Bobinaru, I. Mihalik, M. Goanță, C. Ciucă și D. Gheorghiu.

• **ECHIPA S.U.A.** a solicitat schimbarea datelor întîlnirilor cu selecționata României. Boxerii americani vor sosi la București la 16 iulie. Ei vor evolua trei zile mai tîrziu pe ringul arenei „23 August" urmînd ca de la 21 iulie să fie oaspeții orașului Brăila. Se preconizează și o a treia întîlnire la Constanța.

• **BOXERUL Rusid Turan** (Constanța) nu poate face greutatea de 48 kg. Pentru aceasta el a fost supus în ultimele două săptămîni la o serioasă supraalimentație. Cu mare greutate Turan s-a îngrășat cu două kg. El a fost totuși acceptat să lupte în limitele cat. 48 kg. Iată că mai există și boxeri care nu slăbesc, căutînd să se îngrașe.

• **BOXERUL AMERICAN** de categorie grea **Ernie Shaver** care nu figurează pe lista celor mai buni „10" din lume a obținut o surprinzătoare victorie prin ko în prima repriză în fața fostului campion al lumii Jimmy Ellis. Shaver a susținut pînă în prezent 45 de meciuri, pierzînd doar două.

• **ACCIDENTAT** în meciul cu Mircea Tone din finala campionatului european de la Belgrad „cocoșul" francez **Aldo Cosentino** nu va evolua astăzi la Vichy în meciul amical Franța-Anglia. În schimb, la mijlocie, va apărea Gomez, învinsul lui Al. Năstac.

• **ÎN ACEST AN** nu vor mai avea loc cele două întîlniri dintre echipele României și Turciei. Forul turc a solicitat amînarea meciurilor pentru luna aprilie a anului viitor.

CULISELE HIPODROMULUI

• *Din cei 12 cai alinitați la startul alergării „Premiul de Încercare" (grupă), trei dintre ei (Senzația, Papion, Gabarit) s-au desprins pe ultimii metri ai întrecerii, realizînd un final „de fotografie". Prezența la sosire a lui Papion și Gabarit, alături de principala favorită a derbiului, Senzația, nu pare o simplă amenințare, ci o certitudine de dispută pasionantă în derbi, fără a întrezări prin aceasta, o slăbiciune mărturisită a Senzației.*

• *Habar, cal antrenat în prezent de Tr. Dinu, este unul din „elevii" cei mai sîrguincioși pe care i-a avut hipodromul de trap Ploiești, deși a trecut în cele 5 stagiuni de activitate prin mai multe „mîini" de antrenori. Pînă acum a realizat peste 15 victorii și mai mult de 20 de poziții plasat (locurile II și III). Cu toate acestea, de fiecare dată obține cote mari și nu figurează printre favoriții cerți ai alergărilor. „Divergența" provine poate și din faptul că unii pariori îl consideră, de fiecare dată, un cal „trecut" (are 6 ani) deși el aparține mereu prezentului.*

• *Una din condițiile de participare a celor mai tineri driveri în „Premiul aprantiilor" (ucenicilor), din toamna acestui an este ca, pînă la data disputării lui, să cîștige cel puțin o cursă. Această satisfacție a avut-o duminica trecută și aprantiul C. Mihai, în „Premiul Filiași", nu însă înainte de a fi fost încercat de emoții, deoarece Zălog, conform obiceiului, pe ultimii metri mergea neregulat sau, se „stingea". De data aceasta l-au ajutat să termine alergarea atît arbitrii, care nu l-au descalificat, dar și... disperarea tînărului care, în dificultate, i-a strigat — spre amuzamentul asistenței „nu mă lăsa, băiatule!". Și, „băiatul" (Zălog) nu l-a... lăsat. A fost declarat cîștigător.*

Doru IONESCU

PRONOSTIC „MAGAZIN"

Concursul „Pronosport" din 8 iulie

1. **DINAMO OBOR — ELECTRONICA.** De la bun început trebuie spus că anticipările asupra rezultatelor din concursul de față sînt destul de riscante dintr-un motiv lesne de închipuit. Ne aflăm în fața unei competiții noi, în fața unor echipe noi, despre care participanții la concursurile de pronosticuri cunosc destul de puține amănunte. În plus nici nu știm exact dacă echipele participante participă sau nu cu cele mai bune efective. Chiar așa însă se pot prevedea unele rezultate luînd drept criteriu de apreciere comportarea acestor echipe în campionatul diviziei C. Deci, despre meciul nr. 1 al concursului se poate spune că anunță ca primă favorită echipa Electronica.

2. **LAROMET — SIRENA.** Două formații de valori apropiate care probabil vor termina la egalitate.

3. **UNIREA TRICOLOR — VOINȚA.** Favorită este echipa Unirea dar nu trebuie neglijată și posibilitatea unui rezultat egal.

4. **CIMENTUL MEDGIDIA — ELECTRICA CONSTANȚA.** În seria a patra a diviziei C echipele au terminat la jumătatea clasamentului. De aici se poate deduce că sînt de valori sensibil egale. Jucînd acasă Cimentul are prima șansă.

5. **PORTUL CONSTANȚA — I.M.U. MEDGIDIA.** Și în acest caz este vorba de două echipe apropiate ca valoare. Din nou socotim că avantajul terenului va fi decisiv.

6. **MARINA MANGALIA — GRANITUL BABADAG.** Mai bine plasată în clasamentul seriei a patra a diviziei C și jucînd acasă, Marina Mangalia este favorită.

7. **ELECTROMOTOR TIMIȘOARA — GLORIA ARAD.** Echipa timișoreană dispune de un lot mai valoros dacă ne gîndim că s-a situat pe locul trei în seria a opta în timp ce Gloria a terminat în poziția a unsprezecea. Avantaj net, deci, pentru Electromotor.

8. **VAGONUL ARAD — U.M. TIMIȘOARA.** Ambele echipe au activat cîndva în divizia B dar acum nu mai au jucători prea buni. Echipa timișoreană este mai legată, mai bine clădită și dispune de o linie de atac periculoasă. Pronostic 1, X.

9. **I.R.A. CÎMPINA — CARPAȚI SINAIA.** Un rezultat de egalitate ni se pare cel mai posibil cu toate că trebuie să acordăm gazdelor o șansă în plus.

10. **PRAHOVA PLOIEȘTI — PETROLISTUL BOLDEȘTI.** Echipa din Boldești a avut în acest an un sezon mai slab în comparație cu cel de anul trecut. Prahova este o echipă mai robustă, mai bună, și o vedem învingătoare.

11. **VICTORIA FLOREȘTI — POIANA CÎMPINA.** Două echipe modeste, situate pe la periferia clasamentului. Beneficiind de avantajul terenului Victoria poate termina învingătoare.

12. **DANUBIANA — AVÎNTUL FRASIN.** Echipa din Roman, Danubiana, se recomandă ca mare favorită a întîlnirii dacă ținem seama de buna sa comportare în campionat.

13. **STRĂDUINȚA SUCEAVA — VICTORIA ROMAN.** Cu toate că joacă în deplasare Victoria, cu un lot mai valoros, deține mari șanse de victorie. Probabil, însă, că echipele vor termina la egalitate.

EXCURSII ÎN R.D.G.

EXCURSII ÎN AUSTRIA BANI ȘI AUTOTURISME

8 IULIE '73 - TRAGERE EXCEPȚIONALĂ
PRONOEXPRES

AUTOTURISME: „DACIA 1300" și „SKODA S. 100"
Sîmbătă 7 iulie este ULTIMA ZI pentru procurarea biletelor.
Mai multe bilete, mai multe șanse de cîștig. (5344)

— Redacția și administrația Piața Scînteii 1, telefon 17 60 10 (1449—1400) Oficiul poștal 33, căsuța poștală 4108. Tiparul: Combinatul Poligrafic „Casa Scînteii" — Cititorii din străinătate pot face abonamente adresîndu-se întreprinderii „Rompresfilatelia" — serviciul import export presă, București, Calea Griviței nr. 64—66 P.O.B. — 2001. Abonamentele la revista „Magazin" se fac prin oficiile și agențiile P.T.T.R., factorii poștali și difuzorii de presă din întreprinderi și instituții.

BIBLIOTECA „ASTRA" SIBIU

MAREA NEAGRĂ DEȚINE UN SECRET AL CLIMEI!

PLANTELE ȘI MEDICAMENTUL MODERN

(Relatările în pagina a 5-a)

DESCOPERIREA STATUII UNUI GLADIATOR DACO-TRAC

de prof. dr. docent Octavian FLOCA

Mai există enigme?

Statueta gladiatorului daco-trac descoperită la Ulpia Traiana

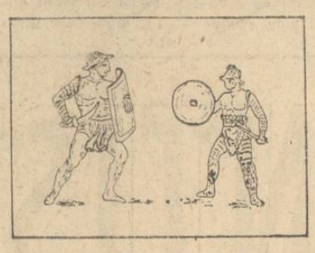

Doi gladiatori, unul trac și celălalt samnit, în îmbrăcămintea de epocă (Desen-reconstituire)

• Valoroasa piesă a fost găsită în apropierea celui mai mare amfiteatru construit de romani în Dacia • La Ulpia Traiana -Sarmizegetusa amfiteatrul avea o capacitate de 5 000 de locuri • Statueta, lucrată în bronz, reprezintă un luptător înarmat așezat pe un suport cilindric • O mărturie a prezenței gladiatorilor daco-traci în amfiteatrul de la Sarmizegetusa.

(Amănunte în pagina a 2-a)

Proletari din toate țările, uniți-vă !

magazin

Anul XVII Nr. 823 — simbătă 14 iulie 1973 — 8 PAGINI 1,50 LEI

AGENDĂ SĂPTĂMÎNALĂ

FAPTELE ACESTOR ZILE

Măsurile adoptate de ultima Plenară a C.C. al P.C.R. stăruie cu deosebit interes în atenția opiniei noastre publice. Faptul e firesc. Pe de o parte pentru că măsurile adoptate de Plenară, de o mare însemnătate pentru perfecționarea vieții social-politice și economice a țării, interesează practic pe fiecare cetățean : pe de altă parte pentru că aceste măsuri se integrează pe deplin și sprijină în mod concret, prin puternica lor forță mobilizatoare, întreaga activitate pe care o desfășoară, în aceste zile, poporul nostru hotărît să facă totul pentru a înfăptui, la un nivel calitativ și înainte de termen, obiectivele cuprinse în planul cincinal.

Subliniam astfel, în cronica de simbăta trecută, satisfacția cu care au fost primite noile măsuri adoptate de Plenară, cu privire la promovarea tot mai activă a femeilor în viața social-politică a țării și îmbunătățirea condițiilor lor de muncă și de viață. La fel se cuvine să subliniem, în rîndurile de față, interesul profund produs de Hotărîrea Plenarei C.C. al P.C.R. din 18—19 iunie a.c. cu privire la dezvoltarea și perfecționarea învățămîntului în Republica Socialistă România, dată publicității duminica trecută. Acest document programatic, amplu comentat de presă, de cadre didactice, de părinți și tineri alcătuiește cadrul necesar și însumează totodată măsurile practice corespunzătoare pentru ca școala noastră să facă pași noi și importanți pe drumul afirmării sale ca principal factor de cultură și civilizație.

Sarcina de mare importanță și răspundere civică pe care o reprezintă legarea tot mai strînsă a întregului nostru învățămînt de activitatea practică — sarcină evidențiată de hotărîrea Plenarei — a fost sprijinită în zilele acestei săptămîni de o manifestare emoționantă de natură să sublinieze rolul hotărîtor pe care l-a avut și-l are, în viața societății noastre, în educarea revoluționară a tineretului nostru, cultul muncii. Este vorba de aniversarea a 25 de ani de la constituirea primelor șantiere naționale ale tineretului. În acest sens, în mesajul adresat reprezentanților brigadierilor și întregului tineret, tovarășul Nicolae Ceaușescu spunea : „Tineretei i-au fost întotdeauna caracteristice entuziasmul, abne-

CONTINUARE ÎN PAG. ②

CIMENTIȘTII

Bicaz, nume cu rezonanțe legendare, oraș tînăr în care a fost durată cea dintîi cetate a luminii din anii construcției socialiste. Primele pagini din scurta istorie au fost înscrise pe cerul azuriu cu cerneala uriașelor coșuri ale fabricii de ciment. Măcinînd stîncile munților, asemenea unui Sfarmă piatră din poveste, fabrica le-a pus la îndemîna constructorilor cimentul cu care au înălțat în calea Bistriței, pentru a-i stăvili apele, un alt munte, din oțel și beton.

Recent, colectivului Combinatului industrial pentru lianți și azbociment i-au fost înmînate „Ordinul Muncii clasa I", Steagul roșu și Diploma de onoare de întreprindere fruntașă pe țară. Acordarea acestor înalte distincții constituie nu numai o răsplată, dar și confirmarea prestigiului pe care cimentiștii de aici l-au cîștigat și consolidat pas cu pas. Ea vine să încununeze munca rodnică, rezultatele tiobîndite de-a lungul celor două decenii de activitate a întreprinderii lor. **Numai anul trecut ei au produs și livrat peste plan șantierelor de construcții mai mult de 22 000 tone de ciment, 12 000 tone de var, 90 000 metri pătrați de plăci din azbociment, depășind cu mult angajamentele ce și le-au asumat prin chemarea la întrecere adresată tuturor unităților din industria materialelor de construcții.**

De la cele două linii tehnologice cu care a intrat în funcțiune în toamna anului 1952, unitatea dispune acum de șapte linii pentru fabricarea cimentului, dintre care două de mare capacitate, o fabrică de plăci și tuburi din azbociment, o fabrică de var, o stație de măcinare a amendamentelor calcaroase. Fondurilor bănești alocate de stat an de an pentru dezvoltarea întreprinderii li s-au adăugat investițiile de inteligență și gîndire creatoare, ale specialiștilor și muncitorilor. Ele s-au concretizat în îmbunătățirea și modernizarea utilajelor, în perfecționarea continuă a tehnologiilor de fabricație, în sporirea și diversificarea producției. Ca urmare, **liniile pentru fabricarea cimentului produc astăzi cu 22 la sută peste capacitatea proiectată, iar cele pentru fabricarea varului cu 13 la sută mai mult.**

Constantin AZOIȚII

CONTINUARE ÎN PAG. ②

• Printre cei care au lansat valoroasa inițiativă : „Productivitate orară maximă cu cheltuieli minime"

• În primele patru luni ale acestui an a fost realizat mai mult de jumătate din angajamentul întregului an • Va dispare praful din împrejurimile Bicazului ?

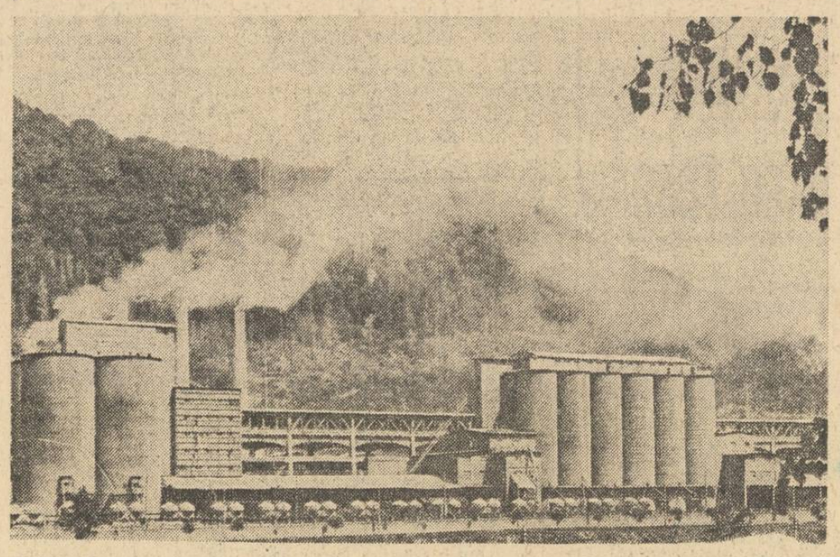

Fabrica de ciment din Bicaz — Fotografia : Șimon POMPEI

CONTINUARE ÎN PAG. ②

FOTOGRAFIILE CITITORILOR NOȘTRI

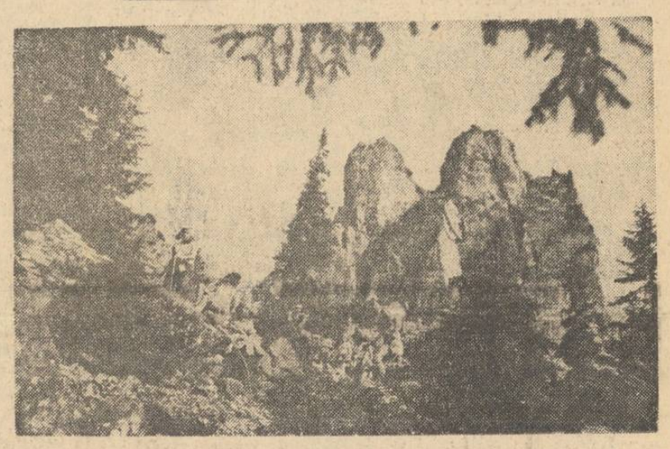

„Detunatele" din Apuseni — Petru STOICESCU—Pitești

ÎNTRE 17 ȘI 22 IULIE

CONCURSUL NAȚIONAL DE MUZICĂ UȘOARĂ MAMAIA '73

(Pagina a 4-a)

FOTOGRAFIILE CITITORILOR NOȘTRI

E vremea fructelor — V. BOGDANEȚ—Bacău

LUMEA CA LUME

de Adrian PĂUNESCU

PRACTIC, DESCHIS, DEMOCRATIC, MODERN, UNITAR

Cam multe adjective, pentru un început de articol. Dar nici adjectivele nu mi se par o primejdie publicistică în sine, ci doar în măsura în care vor să inventeze calități inexistente ale subiectului. Ceea ce, în cazul de față, nu e de loc aplicabil. Pentru că învățămîntul românesc (despre el fiind vorba încă din titlul acestui articol) se cuvine a fi în urma recentei Hotăriri a Partidului (Plenara din 18—19 iunie 1973) un învățămînt într-adevăr practic, deschis, democratic, modern, unitar. *„Dezvoltarea școlii nu a ținut pasul cu evoluția generală a societății noastre și nu a fost corelată totdeauna cu necesitățile de formare a cadrelor de toate nivelurile pentru economia națională"*. Spune Hotărîrea. Chestiunea e limpede Trebuie luate măsuri radicale pentru ca învățămîntul românesc să nu mai divagheze, să nu mai ocolească, pe nici o latură a lui, răspunderea în fața vieții și datoria față de viitorul națiunii. Hotărîrea analizează cu acuitate situația învățămîntului, iar soluțiile preconizate vin să formuleze, de fapt, opinia oricărui om de bun simț, opinia oricărui tînăr dedat la muncă, opinia însăși a națiunii și anume că școala este templul de educație și instrucție al neamului. Dar educație și instrucție înseamnă a profesa lecția vieții și a nu pierde nici o clipă din vedere interesele cele mari ale patriei Însă, cînd vorbim de interesele cele mari ale patriei, nu trebuie să uităm a ni le traduce la puterea noastră la mărimea efortului nostru, pentru că altfel riscăm să nu sluțim aceste mari și nobile comandamente.

Pentru noi toți țelul, cărula îi închinăm viețile noastre, este prosperitatea patriei, dar pentru fiecare în parte patria ia forme concrete și se numește loc de muncă. Eu cred că este imposibil să te consideri cu îndreptățire un pion al prosperității patriei, dacă la locul tău de muncă e dezordine, lene și murdărie. Dar unde se învață toate regulile acestea, ale unei vieți dedicate intereselor mari ? În tempul acela pe care l-am numit școală. Nu știu dacă dumneavoastră vă mai amintiți mirosul de motorină cu care se da pe scînduri, cînd ziceți școală, pentru că astăzi nu prea se mai dă cu motorină pe scînduri, dar eu am în amintire mirosul acela de motorină, pe care, la posibilitățile lor, oamenii de atunci o foloseau ca să curețe podelele școlilor. Dar pentru mine școală mai înseamnă și altceva — un pumn de oameni aleși, harnici, curați, obsedați de gîndul că au de educat și instruit niște copii, un grup de intelectuali patrioți, de oameni vii și respectuoși cu colectivitatea (în amintirea mea e vorba de o colectivitate rurală numită Bărca-Dolj și de niște dascăli cu nume și prenume precise : Elena Gruia, Sache Guran, Niță Firu, Costică Virtosu, Ion Gruia, Gheorghe Gurgui). Nu știu de cîte ori mai cereți, fiecare dintre dumneavoastră, în conștiință sfaturi în momente de cumpănă de la cei care v-au învățat. Dar eu cred că școala nu e un stadiu trecător, o etapă a vieții, ci o permanență. Undeva în conștiință școala trebuie să-ți rămînă ca un mod de a gîndi și de a acționa.

Vorbeam cu un tînăr prieten al meu despre ritmul de înnoire a școlii românești. Student într-un an de mijloc, la o facultate tehnică, tînărul meu prieten observa și el, pe cont propriu și cu inteligență, că școala încă nu ține pasul cu dezvoltarea socială spunînd cuvinte concrete despre cauze Școala aparține conștiinței zicea ti-

CONTINUARE ÎN PAG. ②

SUGESTII PENTRU MOBILAREA LOCUINȚEI

— Cîteva recomandări pentru camera de zi —

BLUZA CU „BRODERII CROȘETATE"

— La rubrica de tricotaje cîteva sfaturi practice în acest domeniu

RĂSPUNDEM LA ÎNTREBĂRILE CITITORILOR

- Pe teme de sănătate
- În atenția horticultorilor amatori

(Amănunte în pagina a 6-a)

Este obligatoriu să îmbătrînim?

(Amănunte în pagina a 5-a)

CURIER SĂPTĂMÎNAL

CAZUL DOICHIȚA ȘI... „TERITORIUL RESPONSABILITĂȚII COLECTIVE"

de Mihai STOIAN

(Pagina a 7-a)

AGENDĂ SĂPTĂMÎNALĂ

FAPTELE ACESTOR ZILE

URMARE DIN PAG. 1

gația în muncă, spiritul revoluționar. Sînt încredințat că, urmînd exemplul comuniștilor, tineretul nostru muncitoresc și, alături de el, tineretul țărănesc și cel studios nu vor precupeți nici un efort și vor face totul pentru înfăptuirea neabătută a politicii partidului".

Mulțumind pentru înaltele aprecieri, pentru nețărmurita dragoste vădită față de tînăra generație, pentru grija deosebită arătată formării ei, integrării ei cît mai depline în efortul general al țării, tineretul nostru s-a angajat solemn, în fața Comitetului Central al Partidului, a secretarului său general, să facă totul pentru a duce mai departe opera începută de înaintași, pentru înfăptuirea neabătută a politicii partidului nostru. „Ne angajăm — se arată în scrisoarea semnată de C.C. al U.T.C., de Consiliul Uniunii Asociațiilor Studenților Comuniști, de adunarea reprezentanților brigadierilor din întreaga țară — să consacrăm toată puterea și capacitatea noastră de muncă, energia creatoare înfăptuirii obiectivelor economice și social-culturale stabilite de partid, realizării cincinalului înainte de termen, să slujim cu devotament și abnegație cauza partidului, a întregului nostru popor". Asemenea angajament e de natură să ne arate, cît se poate de clar și răspicat ce gîndește, la ce aspiră tineretul de azi, generație care, cu siguranță, va construi comunismul. Acest lucru ne mărește convingerea și, în același timp, sporește răspunderea noastră pentru formarea politică, morală, cetățenească, profesională a tinerei generații.

Dacă Plenara C.C. al P.C.R. din 18—19 iunie a evidențiat încă o dată consecvența neabătută în înfăptuirea obiectivelor stabilite de Congresul al X-lea și de Conferința Națională, în cursul acestei săptămîni o vizită făcută de tovarășul Nicolae Ceaușescu în județul Constanța a subliniat o altă caracteristică definitorie a stilului de muncă al conducerii partidului nostru, a secretarului său general și anume fermitatea, operativitatea cu care se trece la traducerea în viață a hotărîrilor luate, studiul atent pentru găsirea celor mai bune soluționări a problemelor. Acest lucru s-a vădit cu prisosință luni, atît în ședința de lucru pe care tovarășul Nicolae Ceaușescu a avut-o cu miniștri, proiectanți și specialiști cît și în timpul vizitei în Dobrogea unde, la fața locului, au fost analizate problemele realizării complexului hidroenergetic și de transport Dunărea-Marea Neagră ; în acest fel a fost marcată, cît se poate de concludent, trecerea la înfăptuirea în practică a hotărîrii recentei Plenare a C.C. al P.C.R. care a înscris, în amplul program constructiv al țării, acest măreț obiectiv.

Bogăția evenimentelor politice din această săptămînă consemnează, ca o importantă confirmare a consecvenței cu care se înfăptuiește politica internațională a partidului și statului nostru, vizita oficială făcută în România, la invitația tovarășului Nicolae Ceaușescu și a tovarășei Elena Ceaușescu, a președintelui Republicii Populare Congo, Marien N'Gouabi și a soției sale Celine N'Gouabi. Desfășurată sub semnul dorinței comune de a promova și extinde, pe multiple planuri, raporturile de colaborare, în interesul reciproc, al cauzei democrației și socialismului, al înțelegerii și cooperării în lume, vizita a constituit un cadru optim pentru continuarea dialogului la cel mai înalt nivel statornicit cu prilejul vizitei în Africa a tovarășului Nicolae Ceaușescu, pentru afirmarea înaltelor principii politice pe baza cărora se dezvoltă și se adîncesc relațiile politice, economice, tehnico-științifice și culturale dintre țara noastră și Republica Populară Congo.

Agenda săptămînii a înregistrat importante evenimente politice pe fundalul activității intense care se desfășoară pretutindeni în țară, în aceste zile premergătoare aniversării de la 23 August. În marea întrecere, în uzine, în fabrici, pe șantiere, pe ogoare, întregul popor își exprimă prin fapte vrednice de laudă, hotărîrea de a nu precupeți nici un efort pentru îndeplinirea cu succes a sarcinilor trasate de partid, pentru grăbirea mersului înainte, mereu înainte, al patriei dragi.

CIMENTIȘTII

URMARE DIN PAG. 1

Dar cine sînt acești oameni minunați care, stăpîni pe tehnică, reușesc să determine utilajele și agregatele să producă mai mult chiar de cît le-o îngăduie limitele teoretice ? Sînt locuitori ai acestor meleaguri, foști păstori, plutași sau tăietori de pădure. Au devenit acum maiștri, electricieni, mecanici, operatori, cuptorari. Mulți dintre ei lucrează în fabrică chiar de la punerea ei în funcțiune.

★

A trecut un an de cînd, în pasionanta întrecere pentru îndeplinirea cincinalului înainte de termen, cimentiștii de la Bicaz au pornit valoroasa inițiativă : **„Productivitate orară maximă cu cheltuieli minime".** Inițiată de comuniștii de la morile de ciment, ea s-a extins în scurtă vreme și în celelalte secții și ateliere devenind un bun al tuturor cimentiștilor. Stăm de vorbă cu operatorul **GHEORGHE PĂDURE** de la morile de ciment, acolo unde s-a născut inițiativa.

— De la ce considerente ați pornit ?

— De la dorința de a utiliza la maximum capacitatea de producție a morilor, de a reduce la minimum consumurile specifice de combustibil și corpuri de măcinare.

— Prin urmare este vorba de o supraveghere atentă a morilor, de asigurarea unei alimentări optime, ritmice.

— Dar nu numai atît. Sporirea indicelui de utilizare intensivă a agregatelor presupune și o seamă de îmbunătățiri aduse utilajelor, tehnologiei de fabricație. Am să dau un singur exemplu. Au fost realizate în fabrică, prin autoutilare, separatoare de căldură pentru măcinarea în circuit închis a cimentului. Introducerea acestora la morile numărul 1 și 2 a dus la creșterea indicelui de productivitate de la 16,2 la 17 tone pe oră. Se lucrează acum la extinderea separatoarelor și la morile numărul 5 și 6 ceea ce va duce nu numai la sporirea productivității ci și la mărirea capacității de măcinare a cimenturilor fine, foarte mult solicitate de beneficiari.

Și pentru că a venit vorba de beneficiari se cuvine subliniat faptul că, datorită caracteristicilor superioare ale produselor, fabrica din Bicaz se bucură de un frumos prestigiu și peste hotare, marca întreprinderii fiind cunoscută și apreciată în 34 de țări pe toate meridianele globului.

În preajma uriașelor cuptoare de clincher, cu căldura lor dogoritoare, îl întîlnim pe maistrul de schimb **NICOLAE BOSTAN.**

— Care este elementul esențial în aplicarea inițiativei la cuptoarele rotative ?

— După mine, rolul hotărîtor îl are omul : pregătirea lui profesională, dăruirea și spiritul de inițiativă, dar mai cu seamă disciplina la locul de muncă. Priviți ! Utilajele care ne sînt încredințate ocupă o suprafață de peste un hectar. Cu numai cîțiva oameni trebuie să asigurăm întreținerea, conducerea și supravegherea lor. Orice neglijență, orice clipă de neatenție poate avea urmări dintre cele mai grave.

— Ați avut vreun accident tehnic în acest an ?

— Nu, nici nu poate fi vorba de așa ceva. Și nu numai în acest an, ci nici în 1972. Aș vrea să menționez că în toată această perioadă în secția noastră nu s-a înregistrat nici o absență nemotivată.

— Dar schimburile de noapte ?

— La noi nu-i nici o deosebire între schimburile de zi și cele de noapte. Dimpotrivă, nu de puține ori schimburile de noapte obțin rezultate mai bune chiar decît schimburile de zi.

★

În dezvoltarea industrială a văii Bistriței fabrica de ciment a avut o misiune de pionierat. Se poate spune că de existența ei sînt legate toate transformările, marile obiective industriale și social-culturale înălțate de-a lungul celor două decenii. Doar un singur lucru i se poate reproșa : contribuția la poluarea atmosferei, la alterarea frumoaselor peisaje înconjurătoare. Pentru că praful de clincher care învăluie pădurile într-o mantie gri ca și emanațiile de gaze de la fabrica de var au răpit mult din farmecul și strălucirea acestor locuri.

— Să nu credeți că noi, cimentiștii, am rămas nepăsători în fața acestei situații, ne asigură maistrul **RAFAEL NASTASE,** șeful atelierului cuptoare. **Prin introducerea electrofiltrelor, în ultima vreme cantitatea de praf evacuată prin coșuri în atmosferă a fost mult diminuată. S-a ridicat însă o altă problemă : ce să facem cu praful reținut ? O bună bucată de vreme l-am aruncat la haldă. Am umplut cu el toate gropile din împrejurimi, la un moment dat ne-am văzut puși în situația că nu mai avem unde să-l depozităm.**

— Și ?

— În urma unor studii și căutări îndelungate a fost găsit un sistem original de utilizare a prafului captat de electrofiltre prin reintroducerea lui în cuptoarele rotative, după zonele de lanțuri. Pentru că este vorba de cantități destul de apreciabile, de ordinul a 200—300 tone pe zi. Prin aceasta nu numai că am scăpat de praf, dar, ca urmare a refolosirii lui în procesul tehnologic realizăm și economii la materie primă în valoare de peste trei milioane de lei anual.

— Autorul ?

— Chiar acela care vă vorbește.

Bicăzenii, acei cărora le sînt dragi aceste meleaguri au convingerea că noile reglementări privind protecția mediului înconjurător vor face ca studiile și cercetările specialiștilor îndreptate spre înlăturarea completă a emanațiilor de praf și gaze să fie mai asidue, mai eficiente.

★

Aminteam la început că în 1972 cimentiștii de la Bicaz au chemat la întrecere socialistă toate unitățile din industria materialelor de construcții. Toți ei sînt autorii chemării și în acest an.

— O caracteristică a colectivului unității noastre o constituie tendința de continuă autodepășire, ne mărturisește **VASILE MANOLACHE,** directorul combinatului. **Iată, pe patru luni noi am realizat suplimentar 4 100 tone de ciment și 19 000 metri pătrați de plăci din azbociment, adică mai mult de jumătate din angajamentul anual. În același timp sarcinile de plan la început au fost depășite cu 1,7 milioane lei valută. Aș vrea să vă împărtășesc un gînd al nostru, nemărturisit încă : sîntem hotărîți ca în cursul acestui an să depășim cu 1,5 la sută nivelul productivității muncii planificate pentru finele actualului cincinal.**

Iar rezultatele de pînă acum, însuflețirea cu care muncesc în aceste zile cimentiștii, constituie garanția îndeplinirii cu succes a tuturor obiectivelor pe care ei și le-au propus în marea și pasionata întrecere pentru îndeplinirea cincinalului înainte de termen.

FOTOGRAFIILE CITITORILOR NOȘTRI

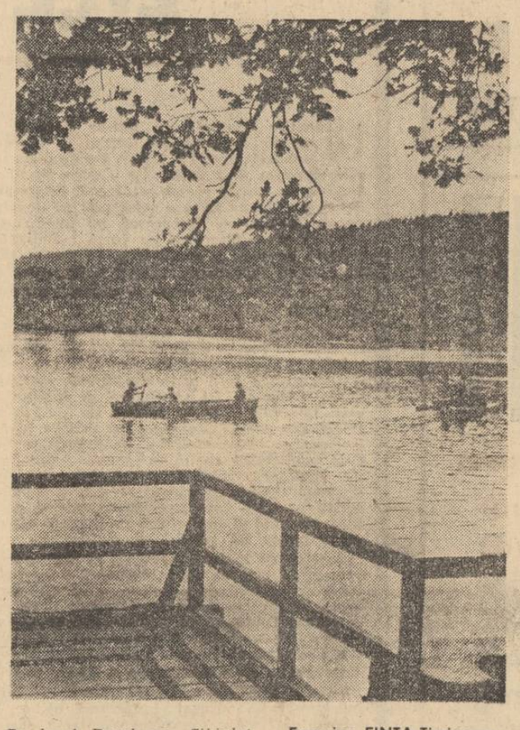

Pe lacul Dumbrava Sibiului Francisc FINTA-Timișoara

MAI EXISTĂ ENIGME?

DESCOPERIREA STATUII UNUI GLADIATOR DACO-TRAC

de prof. dr. docent Octavian FLOCA

În lumea romană, în Italia, la Roma, ca și în toate provinciile Imperiului roman, serbările, jocurile și spectacolele de tot felul cuprindeau o variată gamă și largă răspîndire, ocupînd un loc de frunte în viața de toate zilele. Între acestea cele mai importante și mai gustate de spectatori erau reprezentațiile teatrale și, mai ales, jocurile și luptele cuprinse sub numele general de : **ludi.** Ele se desfășurau în anumite locuri — teatre, circuri, amfiteatre — și purtau diferite denumiri ca : **ludi scaenicii** (spectacole teatrale), **ludi circenses** (lupte de gladiatori) etc. Dintre toate acestea în timpul Imperiului cele mai apreciate de toate categoriile sociale erau luptele de gladiatori, desfășurate în arenele amfiteatrelor. La început ele au avut loc în piața publică (for), amenajată special cu aceste prilejuri, în construcții provizorii de lemn, pentru a se ajunge la începutul Imperiului la construirea de amfiteatre permanente din piatră, avînd la mijloc arena de formă ovală, iar de jur împrejur locurile pentru spectatori.

Cel mai grandios monument de acest gen, păstrat peste veacuri, cu toată măreția și monumentalitatea lui, fiind și cel mai mare din întreaga lume romană, este **amfiteatrul Flavilor** de la Roma, cunoscut sub numirea de **Coloseu.**

Mirajul jocurilor amfiteatrale a atras după sine largi pături sociale din toate părțile vastului Imperiu al Romei. Ca dovadă a acestui fapt stau mărturie tot atîtea clădiri, destinate unor asemenea spectacole, prezente în diferite localități mai importante și mai populate ale provinciilor împărației romane. Ele nu puteau lipsi nici în Dacia. Cunoaștem pînă în prezent pe teren, fiind dezvelite prin săpături arheologice, impozantul amfiteatru de la **Ulpia Traiana-Sarmizegetusa,** cu o capacitate de 5 000 de spectatori și **amfiteatrul militar** (amphiteatrum castrense) de la **Micia,** cu cca. 1 200 de locuri, recent descoperit. Textele epigrafice indică existența unui amfiteatru și la **Potaissa,** așezare importantă în nordul Daciei, dar fără a cunoaște situația pe teren a monumentului.

Reprezentările care se desfășurau în amfiteatre erau, în general, de două categorii : **lupte de gladiatori** înarmați și **lupte de animale sălbatice** între ele, sau lupte între animale și oameni înarmați sau neînarmați. Rolul și interesul principal în cadrul acestor spectacole îl dețineau gladiatorii, profesioniști sau neprofesioniști, purtînd variate numiri, potrivit cu specificul armelor și al echipamentului cu care erau înzestrați, cu modul de luptă sau cu originea lor etnică. **E locul să amintim aici că cei mai vestiți gladiatori în Imperiu erau luptătorii traci (Thraces) și samniți (Samnites),** statueta din bronz a unui asemenea gladiator dacotrac a fost descoperită întîmplător, nu de mult, în împrejurimile Ulpiei Traiana, capitala daciei romane. Piesa reprezintă un luptător înarmat, așezat pe un suport cilindric, obiectul formînd partea superioară, decorativă și simbolică, a unui stindard (vexilum).

Personajul scund, sumar lucrat în ce privește detaliile anatomice și vestimentare, e înfățișat în poziție de luptă, de așteptare. Pe cap poartă o cască în formă de calotă simplă cu borurile largi. Cu mîna dreaptă, acoperită în întregime de o mînecă inelară (un fel de „armură" pentru apărarea brațului în timpul luptei), prinde cu putere un pumnal scurt arcuit. În față, jos, e redat un scut de formă dreptunghiulară, cu suprafața longitudinal-ovală.

Felul îmbrăcămintei gladiatorului e greu de precizat mai de aproape. Pe lîngă cască și mansonul de pe mîna dreaptă se mai observă o piesă vestimentară de apărare, înfășurată în jurul părții de mijloc a corpului (subligaculum).

Sub raportul execuției, a valorii artistice, lucrarea nu este de un nivel prea elevat, fiind opera unui meșter local, reprezentînd o operă de factură provincială. Ceea ce îi ridică însă în mod deosebit valoarea e subiectul prezentat, un **gladiator daco-trac, rămînînd pînă în prezent un unicat între celelalte lucrări sculpturale (statui și reliefuri) din Dacia romană.** Elementele care demonstrează că ne aflăm în fața unui gladiator de origine tracă sînt atributele cu care este înfățișat luptătorul : e prevăzut cu arma caracteristică, „națională", a daco-tracilor, un **pumnal curbat** (sica) de forma unui colț uriaș de mistreț cu care îl compară, pe drept, scriitorul și filozoful roman Plinius. Această armă ofensivă, pe cît de eficace, pe atît de periculoasă, era deosebit de potrivită unor lovituri decisive, executate de jos în sus, și de spintecare. Pentru a-i apăra brațul drept, tracul de la Ulpia Traiana poartă, ca de regulă, acea apărătoarea numită **manica,** la care se adaugă scutul caracteristic și piesa vestimentară înfășurată cu același scut de apărare, în jurul coapselor.

O dată identificat personajul ca fiind un gladiator de semințe tracă, **un dac,** mai e de subliniat că importanta categorie a gladiatorilor nu rareori a jucat și rolul de instructori militari sau de luptători în rîndul acestora. După cum s-a amintit, această piesă sculpturală forma ornamentul simbolic din vîrful unui port-stindard, ceea ce presupune prezența nu a unui singur gladiator de neam tracic ci a unui **număr oarecare al acestora,** care s-au luat la întrecere cu semeni ai lor, de alte categorii și de alte semințe, în arenele amfiteatrelor din Dacia, cum ar fi cel de la **Ulpia Traiana** sau cel de la **Micia,** localitate care ține de fapt din punct de vedere teritorial de **agger-ul Ulpiei Traiana-Sarmizegetusa.** Interesant este și faptul că în luptele amfiteatrale nu se puneau niciînd față în față gladiatori din același neam, bunăoară trac cu trac, sau samnit cu samnit, ci luptători de origini diferite.

În tot cazul, această statuetă, găsită în aria teritorială a capitalei provinciei Dacia, notifică prezența în acest loc a unor luptători-gladiatori de obîrșie dacotracă.

LUMEA CA LUME

URMARE DIN PAG. 1

nărul meu prieten, și de aceea modificările nu se văd imediat, dar acum după această Hotărîre, mai spunea el, *modificările trebuie să se vadă.*

Visăm o școală care să ne învețe viața. Visăm o școală pe care, absolvind-o, să gîndim mai bine, să muncim mai bine, să trăim mai bine. Și Partidul nostru — în lupta sa pentru binele poporului român — dă slujitorilor școlii temeiurile de care au nevoie, în acțiunea lor zilnică, de a transforma învățămîntul într-un teritoriu al vieții și al viitorului iar școala românească într-o casă curată și nobilă a națiunii.

PENTRU ACREDITAREA SERIALULUI ROMÂNESC DE TELEVIZIUNE

Nu vreau să vorbesc despre serialele de sîmbătă și despre serialele de luni. Le privesc și eu, ca tot telespectatorul, dar mai important mi se pare azi să stăm de vorbă despre serialul de duminică. El e dedicat tineretului. De cîteva săptămîni încoace el se numește „Tunelul timpului". Privim acest serial și învățăm încet, încet istoria Americii. Puțini dintre noi vor scăpa de fatalitatea de a deveni doctori în științe istorice cu privire la America. Războiul cu englezii e floare la ureche pentru memoria noastră, căreia „Tunelul timpului" îi furnizează un excelent material didactic. Luptele dintre Nord și Sud îmi fac mai apropiați pe respectivii militari, decît îmi sînt copiii de pe strada mea care se luptă în mod eroic, cu țipete și bufnituri, să scoată din sărite toată populația înconjurătoare. Nimic de zis împotriva serialului ca atare. E un film bun și, fără să-ți dai seama, educativ. C-o fi, c-o păți, că generalul Kirk, că Doug etc. Cine a făcut filmul a ținut seama de două lucruri : să fie atrăgător și să fie educativ. Și filmul este și atrăgător și educativ.

Dar, mă întreb eu, îmi pun degetul la tîmplă și zic : noi nu putem face seriale de televiziune și educative și atrăgătoare ? E chiar atît de greu ? De ce n-ar învăța tinerii acestei țări istoria națională și de la televiziune? Cine a despărțit atît de nedrept caracterul educativ de caracterul atrăgător al unui film ? „Tunelul timpului" nu e decît un pretext pentru reîmprospătarea memorici celor ce văd filmul cu concretizări ale unei istorii precise. E foarte bine că America își pune în circulație, în felul în care cred regizorii filmului, imaginea propriului trecut. Dar de ce ne lipsesc serialele românești de televiziune ? De ce nu vedem și noi imagini memorabile din propriul nostru trecut ? Sigur că istoria nu e singurul domeniu din care serialul de televiziune ar putea desprinde subiecte. Dar, în fiecare duminică, noi avem pe micile noastre ecrane o lecție de istorie. Și am vrea să fie istoria noastră. Am vrea să fixăm în memoria noastră de bătrîni ori de tineri, date și titluri din propria noastră istorie. Sigur că multe din relatările istorice din „Tunelul timpului" pot fi discutate și că viziunea autorilor nu e neapărat obiectivă, dar un fapt e sigur, niște realizatori inteligenți pot transforma teritoriul uneori adormit al trecutului într-un șir de evenimente contemporane.

Pe cînd un serial românesc de televiziune care să încălzească inimile, mai ales ale celor tineri, cu fapte vitejești din trecutul nostru și cu exemple istorice ?

PREZENȚA PRIN ABSENȚĂ

În această vară au plecat dintre oameni cîțiva oameni mari. Pînă atunci cînd au plecat, ni se părea că existența lor printre noi ni se cuvine și chiar credeam citeodată că e mai mult o favoare a noastră că-i acceptăm, decît o favoare a lor că ne sînt contemporani. Și într-atît ne obișnuisem cu ideea că ni se cuvine, încît în momentele plecărilor lor noi n-am reacționat decît protocolar. Ne-a părut rău că a plecat dintre cei vii Picasso și ne-a părut rău că aici, în România, au plecat dintre cei vii Moisil și Daicoviciu. Ne-am făcut și din părerea de rău un fel de ocupație, un fel de obișnuință. Cîteva lacrimi pentru unii, cîteva lacrimi pentru alții, și de-abia acum ne aducem aminte că nu mai e printre noi Arghezi, care a murit cu cîțiva ani în urmă, și de-abia acum descoperim că n-avem destule lacrimi să plîngem căderea giganților. Unde e Blaga ? Și iată, încet-încet, cu cît ne îndepărtăm de momentul cînd i-am pierdut, simțim teribila lor prezență prin absență. Absența lor stăruitoare începe să ne doară. Ne obișnuisem cu Picasso, ce lucru ciudat ! Ne obișnuisem cu toți cei mari, cu toți cei demni și nu simțim că îi pierdem decît tîrziu, cînd lacrima cu care însoțim luarea la cunoștință a pierderii poate fi atribuită lesne și unei dureri de măsele. Teribilă prezența prin absență ! Oamenii pleacă și rămîne umbra lor, printre noi, ca o dovadă că lumina e sus pe cer, și că ei sînt jos, în pămînt. Dar absența lor ne costă mult și ne costă din ce în ce mai mult. Faptul că trăiesc oameni mari pe pămînt e o garanție a conservării umanității. Departe de a-i strivi pe ceilalți, pe oamenii normali, oamenii mari au darul de a le garanta acestora existența omenească și tensiunea liberă spre un ideal, așa cum paratrăznetele de pe marile edificii atrag *către ele* trăznetele cerului și au mai degrabă relație cu pămîntul decît micile clădiri pe care le feresc de accidente.

În această săptămînă n-a murit nici un om mare. Dar cum pot să am eu puterea să afirm asta, cînd nu știu exact ce e un om mare ? Poate că au murit oameni mari, dar eu n-am luat cunoștință de trecerea lor și nu-mi dau seama că au plecat. Încep să simt, însă, că Picasso nu mai e și că una din garanțiile noastre nu mai e. Încep să simt însă că Moisil nu mai e și că Daicoviciu nu mai e. Așa cum simt, cu ochii plini de lacrimi că, realmente, Miron Radu Paraschivescu nu mai e și că pierderea lui este — cum scriu textele necroloagelor — o mare pierdere a literaturii române.

Absența lor ne doare, ne doare atît de mult, încît nu ne mai dăm seama cine e prezent, ei sau noi. Ei erau ca niște strigăte puternice cu care urechile noastre se obișnuiseră și care, o dată stopate, creează o impresie cu mult mai puternică asupra auzului, decît atunci cînd se auzeau. Absența bruscă a unui țipăt puternic e mai dureroasă pentru auz decît țipătul însuși. Dar cum să facă sufletul nostru să nu-i plîngă prea tîrziu, pe aceia de care lumea are nevoie pentru a rezista ?

PERICOL DE ALCOOL!

Am mai scris, în această revistă, împotriva alcoolismului. Am descris, atunci, circiumile ordinare pe care, la orele dimineții, le umplu bețivii de noapte. Am scris mai mult literar decît în limbajul faptelor. Nici acum nu voi prezenta statistici, dar voi reînnoi protestul meu contra acelora care se fac a nu vedea că alcoolismul este una din marile boli ale civilizației contemporane și că, în țara noastră, cu atît mai mult cu cît alcoolismul nu este, deocamdată, o boală cronică, trebuie luate măsuri urgente pentru redarea către muncă și viață a celor robiți de alcool. Propun restricții severe cu privire la consumul de alcool în restaurante și nu numai acolo și aduc aici exemplul atîtor țări civilizate (între care și a noastră) unde se poate face vînzare și fără a exagera cu alcoolul. Aș vrea să spun, însă, în același timp, că alcoolul trebuie înlocuit cu altceva, cu niște băuturi fără alcool, curate, plăcute, care să ajute ficatul, iar nu să-l distrugă, cu chimia lor aproximativă. După opinia mea, trebuie începută și reîncepută campania împotriva alcoolismului. Nici un interes comercial nu poate veni în contradicție cu interesul național care este sănătatea oamenilor, pentru a munci în sănătate, pentru a profita în sănătate de roadele muncii lor. Sînt cu totul străniі pentru noi, ca popor, și ca ideal social, imaginile sumbre ale beților de noapte și de zi, ale celor care își distrug viața în circiumi, pe care, după opinia mea, cu prea mare generozitate comerțul le așează în calea lor. Semnalez cu bucurie închiderea cîtorva circiumi de către Municipalitatea orașului București. Se pare că, încă în alte orașe din țară, conștiința organelor locale a dus la cîteva rezolvări fericite. Dar mi se pare că e momentul unor măsuri mai generale. Evident, orice măsură împotriva abuzului de alcool trebuie însoțită de o propunere concretă : nu luați alcool, dar luați asta și asta și asta ! Iar nivelul de conștiință și nevoia de muncă ale societății noastre, ca și dreptul oamenilor de a fi fericiți, într-o viață cît mai lungă, impun măsuri drastice împotriva alcoolismului.

Adrian PĂUNESCU

• SECVENȚE •

CRESCĂTORII DE... RAȚE SĂLBATICE

În ultimul deceniu păsările acvatice nu-și mai găsesc suficiente locuri pentru adăpost, cuibărit și creșterea puilor. Pentru menținerea totuși în actualitate a uneia din cele mai pasionante acțiuni din practica vînătoarei, vînătoarea la rațe, s-au amenajat — în multe țări (Ungaria, Iugoslavia, Italia etc) — pe malul unor lacuri și bazine piscicole, crescătorii de rațe sălbatice. În țara noastră există deja 3 crescătorii și nu este exclus ca în viitor, date fiind rezultatele obținute, numărul lor să se mărească.

În crescătorii, noile generații — bobocii — ieșiți din ouăle puse la incubator, după acomodarea cu noul mediu, fac zilnic exerciții de zbor prin intermediul unui „turn de lansare", prevăzut cu niveluri corespunzătoare virstei. Ulterior, în lunile de vară și toamnă exemplarele tinere și mature sînt scoase zilnic pe luciul apei din bazinele și lacurile piscicole, inclusiv a bălților. Rațele, dimineața la plecare cît și seara la reintoarcere în volierele în care rămîn pe timpul nopții, sînt hrănite cu o hrană variată, dată în cantități suficiente. Hrana, constituie principalul motiv pentru care seara se și întorc în voliere aproape întotdeauna în același număr în care au și plecat. Rațele crescute, se vînează numai în perioada sezonului oficial, prin metodele practicate în trecut, în bălțile naturale.

Regretabil este faptul că din cele peste 12 specii de rațe sălbatice existente în țara noastră, nu s-a putut acomoda cu captivitatea decît o singură specie, rața sălbatică mare (Anas platyrynca). Restul speciilor de rațe sălbatice, continuă să viețuiască cu toate riscurile, numai prin pădurile de trestii și papură ale bălților naturale.

Nesterov VADIM

SĂPTĂMÎNA LA TELEVIZIUNE

DUMINICĂ 15 IULIE

PROGRAMUL 1 : 8,30 Cravatele roșii. 9,25 Film serial. Daktari. 9.30 Viața satului. 11.00 Emisiune în limba maghiară. 12,30 De strajă patriei. 13.00 Trio Ra Ta Ta. 13.18 Microrecital Mihaela Mihai. 13,26 Autograf umoristic — Stela Popescu. 13.34 La zongoră și ceteră. 13.42 „Un autor în dilemă" de A. Potemkovski. 13,38 Invitata emisiunii : Narghita. 14,00 „Pe asta o știți ?" — anecdote teatrale. 14.06 Învincibilul Mighty Mouse. 14.12 Melodii, melodii... 14.27 Reîntîlnire cu Jerry Lewis. 14.45 „Cîntece de pe plaiuri mehedințene". 14.55 „Paharele" — folleton. 14.58 Claudio Villa. 15.08 Teatru scurt : „Pentru bal" de D. D. Pătrășcanu. 15.26 Muzică ușoară. 15.34 Studioul artistului amator. 15.44 „Aventuri în epoca de piatră". 16.09 Arii din opere. 16.16 Antologie umoristică. 16.30 Muzică ușoară. 16,40 În vacanță. 16.50 Tunelul timpului. 17.40 Sport : Polo : România-Ungaria ; ● Derbiul de trap al României ; ● Campionatul mondial de dirt-track. 18.40 Vetre folclorice. 19.00 Chemarea deltei. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.10 Oameni încărgostiți de meseria lor. 20.35 Telerecital muzical-umoristic. 21.50 Retrospectivă Walt Disney. 22.30 Telejurnal. 22.40 Duminica sportivă. PROGRAMUL II : 11.00 Sergiu Celibidache la pupitrul Orchestrei simfonice a Radioteleviziunii suedeze. 20.10 Cîntece și jocuri populare. 20.40 Telex tehnico-științific. 21.00 Romantica. Balet pe muzică de Brahms, Enescu, Grieg, Granados, Schumann și Weber. 21.30 Filmul : „Bunica Sabella".

LUNI 16 IULIE

PROGRAMUL I : 17.30 Curs de limbă franceză. 18.00 Telex. 18.05 Azi, județul Hunedoara. 18.20 Căminul. 19.00 Scena. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Avanpremieră. 20.10 Dosarul 8013. 20.50 Revista literar-artistică TV. 21.30 Noile aventuri ale mușchetarilor. 22,20 24 de ore 22,40 Rapsodia a II-a de George Enescu. PROGRAMUL II : 20.00 Avanpremieră. 20.05 Serialul „Umbrele dispar în plină zi". 21.20 „Pentru bal" de D. D. Pătrășcanu. 21,40 Dans și muzică de pretutindeni. 22.05 Cărți și idei.

MARȚI 17 IULIE

PROGRAMUL I : 9.00 Teleșcoală. 10.00 Telex. 10.05 Oameni îndrăgostiți de meseria lor. 10.30 Teleenciclopedia. 11.55 Telecinemateca pentru copii : „Noroc Ketec". 12.35 Muzică populară. 12.50 52 de inițiative în 52 de săptămîni. 13.00 Telejurnal. 17.30 Curs de limbă rusă. 18.00 Telex. 18.10 Tehnic-Club. 18.30 Melodii populare. 18.40 Panoramic științific. 19.20 1001 de seri. 19,30 Telejurnal. 20.00 Festivalul național de muzică ușoară. Mamaia 1973. 21.20 Reflector. 21.35 „Minunata pantofăreasă" de Frederico Garcia Lorca. 22.30 24 de ore. PROGRAMUL II : 20.00 Prietenii lui Așchiuță. 20,30 Bucureștiul și tinerii săi. 20,50 Agenda. 21.00 Simple pasiuni. 21.30 Orchestra de cameră „Dvorak" a Filarmonicii cehe. 22.10 Mannix.

MIERCURI 18 IULIE

PROGRAMUL I : 9.00 Curs de limba engleză. 9.30 De la Alfa la Omega. 10.00 Telex. 10.05 Serialul „Orașul negru". 11.05 Tineri interpreți. 11.55 Azi, județul Hunedoara. 12.10 Revista literar-artistică TV. 12.30 Moment folcloric. 13.00 Telejurnal. 17,50 Curs de limbă germană. 18.00 Telex. 18.15 Semnificații. 18.40 Atenție la... neatenție. 19.00 Timp și anotimp în agricultură. 19.20 1001 de seri 19.30 Telejurnal. 20.00 Festivalul național de muzică ușoară — Mamaia 1973. 21,20 Patrie-n amiază. Versuri. 21.35 Filmul „O noapte furtunoasă". 22,45 24 de ore. PROGRAMUL II : 20.00 O viață pentru o idee : Johannes Kepler. 20.30 Agenda. 20,40 Selecțiuni din opereta „Hänsel și Gretel" de Humperdinck. 21,30 Bucureștiul necunoscut. 21,50 Pe strune de vioară. 22,05 Antologie umoristică.

JOI 19 IULIE

PROGRAMUL I : 9.00 Curs de limbă franceză. 9,30 Prietenii lui Așchiuță 10.00 Telex. 10.05 Tehnic-club. 10,25 Bucureștiul necunoscut. 10,45 Filmul „O noapte furtunoasă" 11,55 Microrecital Mihaela Mihai. 12.05 Panoramic științific. 12,45 Patrie-n amiază. 13.00 Telejurnal. 15,30 Filmul „Omul amfibie". 17.30 Emisiune în limba maghiară. 18.30 Telex. 18.40 Pe un picior de piai. 19,00 Un an de bogate înfăptuiri. 19.25 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. Un an de la inaltul forum al Partidului. 20.00 Festivalul național de muzică ușoară Mamaia 1973. 21,20 Seară pentru tineret ● Faptele, răspunsul nostru la chemările Conferinței Naționale a Partidului. ● Anii de ucenicie — un film despre viitorii virtuozi ai școlii interpretative românești ● Solii tineretului român se pregătesc pentru Festivalul mondial al tineretului și studenților. 22,00 24 de ore. 22.30 Univers beethovenian. Concertul nr 4 pentru pian și orchestră. PROGRAMUL II : 17,30 Filmul „Comoara din Vadul Vechi". 19,00 Municipalitatea răspunde bucureșteanului 19.20 1001 de seri. 19,30 Telejurnal. 20.00 Marile nume ale muzicii universale : Joseph Haydn. 22.00 Noile aventuri ale mușchetarilor.

VINERI 20 IULIE

PROGRAMUL I : 9.00 Curs de limbă rusă. 9.30 Johannes Kepler. 10.00 Telex. 10.05 Un an de bogate înfăptuiri. 10.30 Muzică populară. 10.45 Avanpremieră. 10.50 Telex tehnico-științific. 11.10 Istoria filmului sonor. 12.40 Municipalitatea răspunde bucureșteanului. 13.00 Telejurnal. 14.00 Tenis de cîmp România — Noua Zeelandă în cadrul „Cupei Davis" (primele două meciuri de simplu). 18.30 Telex. 18.35 Cunoașteți legile ? 18.50 La un an de la Conferința Națională a P.C.R. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Festivalul național de muzică ușoară — Mamaia 1973. 21.20 Comuniștii în primele rînduri. 21.45 „Să urce națiunea spre comunism în zbor"... 22.15 Imagini din Belgia. 22.30 24 de ore. 22.45 Telegiob : Columbia. PROGRAMUL II : 16.00 Telex 16.05 Filmul documentar „Pe cîmpul alb". 18.15 Cîntece și jocuri populare. 18.30 Tunelul timpului. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Cîntece și jocuri de pe Valea Sieului. 20.30 Geometrie dură. 20.40 Revista economică TV. 21.10 Program de circ. 21.30 Fragmente din cvartete de Mozart și Beethoven. 22.00 Biblioteca pentru toți.

SÎMBĂTĂ 21 IULIE

PROGRAMUL I : 9.00 Curs de limbă germană. 9.30 A fost odată ca niciodată... 10.00 Telex. 10.05 Avanpremieră. 10.10 Biblioteca pentru toți. 10.50 De vorbă cu gospodinele. 11.10 Ansamblul folcloric al tineretului „Doina Bucureștiului". 11.40 Noile aventuri ale mușchetarilor. 12.35 Cărți și idei. 13.00 Telejurnal. 13.00 Tenis de cîmp. România — Noua Zeelandă, în cadrul „Cupei Davis" (partida de dublu). 17.30 Seara televiziunii poloneze. 19.30 Telejurnal 20.00 52 de inițiative în 52 de săptămîni. 20.10 Teleenciclopedia. 20.50 Mannix. 21.50 Telejurnal. 22.00 Seara televiziunii poloneze. PROGRAMUL II : 16.00 Agenda. 16.10 Daktari. 16.35 Cîntece și jocuri populare. 17.10 Reporterii noștri peste hotare 17.30 Omagiu lui Eminescu. 18.00 Travelling peste timp.

JURNAL HELLENIC (XV)

CAP SUNION

de Pop SIMION

Știam că va trebui să descriu, odată și odată, o poseidonie, frenetica serbare dată în cinstea lui Poseidon : prea de multe ori îmi intră în vis calul cu aripi al acestui zeu orgolios și tiranic, care stăpînește mările. Are obiceiul de a se distra, desprinzînd cîte un roib înaripat din mătăsoasele hamuri ale carului său alb-zeesc și îl trimite în visele nu știu cui, unde face ravagii, iscă un incendiu alb, purificator. Nu mulți rezistă sacrei posesiuni. Este blestemul și sfințenia întru Pegas. Sînt și eu vizitat de șturlubatecul cal, venind din ape, în fața căruia cad în genunchi, îi sărut potcoava de mărgean, privesc în ochii lui mari, de un verde fascinator și extatic, mă atîrn în fuiorul alb al cozii lui ori mă salt (după împrejurări) în sfinta lui spinare, la îngemănarea enormelor aripi, unde locuiesc ca într-un hamac de idee și liberă cugetare. Cînd Poseidon își împarte toți caii pegași meditației și poeziei universale, la fastuosul faeton sînt înhămate douăsprezece lebede mari, care gonesc prin cîmpul acvatic cu aceeași neodihnă și repeziciune, purtînd zeul stînd în picioare, în veghe, cu lungile plete negre-verzi fluturînd în vîntul sărat și în bătaia apei, gata să azvîrle necruțătorul trident, în timp ce alaiul este însoțit de delfini, puzderie, credincioșii scutieri ai zeului. Este ceea ce ne spune mitul. Este ceea ce ne spune imaginația noastră atinsă de Pegas.

În țara mea Poseidon a ajuns prin fărîme de piatră, prin fărîme de vis și prin „serbările mării" pe care navigatorii români le oficiază la gurile Dunării, acolo unde gloriosul fluviu se varsă în Pontul Euxin. Este un mod cețos de a-l cunoaște pe atotputernicul mărilor. M-am dus, de aceea, la zeu acasă, la Cap Sunion, promontoriu situat în nord-estul Atticii, de unde se vede adînc în mare și de unde se vede adînc în mit, simburele de geneză al tuturor poseidoniilor pe care le-a închipuit omenirea. Aici se află magnificul palat al zeului, leit cu acela care se așterne pe fundul mării, la adîncimi unde gîndul nu poate ajunge, cuprins de tihna, belșugul și încîntările pe care mintea nu le poate concepe. Ca un martor fidel există palatul de la suprafață, tronînd la înălțime, pe promontoriu, în acel punct departevăzător, unde se îngemănează cerul, apa și pămîntul.

E loc de veghe. E loc de jertfă. E loc de practici oculte. E loc de rugă pentru cei ce se călătoresc pe mări și oceane. E istmul lui Poseidon. Sanctuarul (terminat la finele veacului V î.e.n.) este o metaforă albă a mișcării în spațiu : porticuri și propilee domină peisajul, sugerînd ritmul valurilor, ferestre și orizonturi nelimitate spre lume. Nimic de neînțeles și misterios, totul este gravat în piatră, secolii se descifrează din marmuri și întîmplările așișderi.

Coloanele, violent tatuate de vînturi, spălate de ploi, biciuite de corpuri infinitezimale, spun că Sunion e capul de la răscruce de vînturi, unde aerul este în neodihnă și curenții trag puternic. A fost ales dinadins acest horn de zare și horn de veghe, de unde preoții adulmecau vîntul, cercetau fața încrețită a mării, studiau jocul viețuitoarelor, hotărau cînd și cum e de plecat în larg, cu ce șanse, mijloace și care-i direcția favorabilă, oficiind ritualurile cu nave. Pe altarele din fața templului erau arși miei și păsări, frumoasele surori ale Amphitritei (soția zeului) dansau nereidele, jocuri de cale norocoasă pe ape, de unde și numele pe care îl poartă aceste preutese de ritual, în timp ce pilcuri de corăbii militare sau negustorești defilau sub promontoriu, iar corăbierii strigau „evohe !" ; după cum cădea fumul jertfei se determina sensul curenților, plecarea sau neplecarea navelor. Cînd fumul se înălța ață spre cer, serbările de la Capul Sunion se transformau în dezlănțuite petreceri marinărești, închinate zeului drept recunoștință pentru anotimpul favorabil pe care înrăiții mărilor îl primeau în dar. Era acesta un semn că Poseidon va fi indulgent și ei vor naviga îndelung, fără pericole. Zeul se dovedea însă mincinos nu odată, călcîndu-și dalbele promisiuni, cutremurînd apele, jucîndu-se cu soarta celor din larg, zdrobind corăbii, luînd vieți, aruncînd nesfîrșite bunătăți pe fundul mării ; astfel a procedat cu neingenunchiatul Ulysse, pe care l-a prigonit cum nu se poate mai rău, în lungul, neomenescul său drum spre mult dorita Ithaca, patria curajosului marinar.

Sculptorii antichității grecești îl înfățișează pe Poseidon neconvingător (voind parcă să-l lingușească, să-l îmbuneze, lucru explicabil) : apare semeț, plin de putere și plin de sine, tronînd, sprijinit cu dreapta pe sceptrul-trident, într-o poziție invariabil relaxată, de învingător și stăpîn indiscutabil. Dacă i-am lua furca din mînă pare un bărbat senin și pașnic, foarte asemănător lui Zeus, fratele său. O singură statuie face excepție, un bronz găsit pe fundul mării în anul 1928, la Eubée, aparținînd începutului perioadei clasice (cam 460 î.e.n.) și presupus a fi opera unui valoros și rafinat artist (poate Calamis). Iată varianta pe care o propune acest bronz (aflat în galeria națională din Athena) : Poseidon este înfățișat în efort, cu brațele larg deschise și furca războinică gata de a fi azvîrlită, ca un fulger verde, spre nu știu care dușman, în timp ce corpul zeului, încordat ca un arc, vibrînd din toți mușchii, e un imn al puterii dezlănțuite, iar fața oglindă de orgoliu, ură, viciu și dominațiune, trăsăturile acestui zeu descinzînd din dinastia micenian. E imaginea lui dezbrăcată de adorațiune și stări imnice, e chipul lui pămîntean, cum o atestă și lumeștile isprăvi ale lui Poseidon, care au făcut vîlvă printre zeități. Frenetica lui dragoste pentru frumoasa Amphitrite, cu care locuia în palatul alb, subacvatic, pare a fi fost o dulce poveste ; din nenumăratele lui legături amoroase cu zeițe sau muritoare, fără alegere, a rezultat un șir de pocitanii — ciclopul Polyphemus (monstrul cu un singur ochi), hoțul-ucigaș Sciron (care l-a omorît pe Tezeu), nelinișticul cal cu aripi (Pegas), blestematul vînător Orion, aloizii, Lamus — răul rege al lestrigonilor, gigantul Chrysaor, Triton, fiul cu coadă de pește, care sună tunător din goarna lui de cochilie, stîrnind furtuni groaznice și atîtea alte ființe malformate, rod al aventurilor zeului.

Nemărginită era puterea lui Poseidon asupra vietăților apei, pe care le-a subjugat. Sînt împrejurările în care a făcut din delfin, bunăoară, un serv supus, lipsit de voință, spion al împărăției submarine : s-a întîmplat asta cînd Poseidon nu putea da de urma prea frumoasei fiice a lui Nereus, viitoarea lui soție, cînd un delfin îi dezvălui ascunzătoarea în care o închisese Atlas pe Amphitrite. Drept răsplată Poseidon îl făcu pe delfin agent personal și îl trecu în rîndul constelațiilor de pe cer ; carul său fastuos nu pleca niciunde fără a fi însoțit de turmele de delfini, inteligenții și jucăușii lui scutieri. De atunci datează, pare-mi-se, comuniunea dintre delfin și om, misteriosul dialog de solidaritate, care încă nu a fost dezlegat.

Am urcat la cota cea mai de sus a promontoriului, în punctul cel mai expus al capului dintre vînturi, în inima celebrului sanctuar, cu spatele lipit de pilaștri, voind să fiu — pentru o oră măcar — preot al lui Poseidon. Cred că am izbutit : delfinii rubiconzi îmi jucau pe marea de magneziu, făcînd volte enorme, vînturile reci mă rupeau, secîndu-mă la inimă și în oase, mă orbea grindina microvietăților purtate de curenți, îmbrăcîndu-mă ca pe Simion-stîlpnicul (cel legat de stîlp și mîncat de viu de insecte). Noroc că mă însoțeau prieteni buni — Francisco și Doina — cunoscători ai jocului, care îmi întinseră un bluzon gros, de lînă, absolut necesar pentru invocația mea către zeu.

Veni asfințitul, ca un final de tragedie antică. Golful Saronic se umplu de mister și tihnă, apa și cerul se îmbrăcară în purpură, sîngele soarelui ucis dincolo de lanțul montan, undeva în Peloponez. Putea fi observată moartea purpuriului, în nuanțe și degradeuri infinitezimale, în roșu cardinal, în vișiniu, în lac garanță, în violet, pe cînd ambianțele — cer, apă, pămînt — se scufundau în griuri, umbrele înserării. Este explicabil de ce vin aici, seară de seară, armate de fotografi și operatori de film din lumea întreagă să surprindă pe peliculă apusul soarelui la Cap Sunion. E mai limpede, mai pur, mai grandios decît cel de pe coasta malfitană, decît cel de la Trinidad, pe coasta cubană a Atlanticului, decît cel din Baleare, la Palma de Mallorca, decît cel din golful Tonkin, la Pacific, în ambianța a trei mii de insule, simfonie numită „a opta minune a lumii". Cea de la Cap Sunion le egalează, straniu și categoric, pe toate acestea.

Ceasul meu de preoție pentru Poseidon a fost stricat de imagini hilare : conturul zimțat al insulei Makronissos, simbol de ariditate, neviață, sete, calcar, temniță și — apoi — port-avionul Forreston, (U.S.A. Army) expediat aici de zeul războiului, să patruleze la cîteva mile în golf. Dar din locul unde mă aflam puteam privi universul ca printr-un miraculos ochean, mă prelungeam în spațiul infinit și nu boleam de incidental ; se încorpora în mine însuși zeul Okeanos, care este prelungirea lui Poseidon pe uscat, prin trei mii de fii (zeii riurilor) și trei mii de fiice (zeițele piraielor și izvoarelor zglobii) care dau muritorilor bucurie unică, prin apa veșnic curgătoare, astîmpără setea întregului pămînt și a tot ceea ce este viu sub soare.

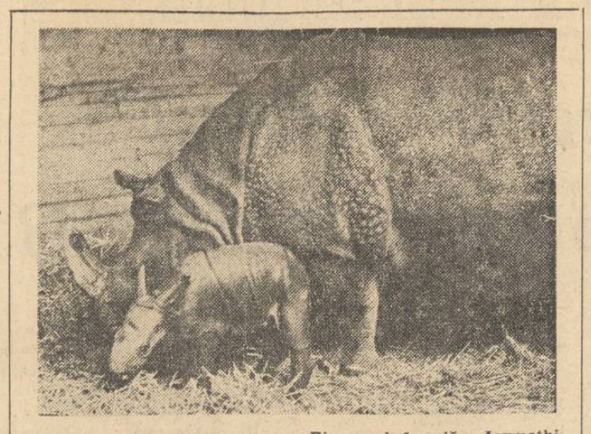

Rinocerul femelă Joymothi de la Grădina zoologică din Basel cu puiul său Kamau ; o lebădă din München cu patru pui ; ursoaica Paddiwack din Grădina zoologică din Londra cu puiul său Brumas ; puiul Snowhall examinează cu atenție dantura tatălui său Grant, ciine cunoscut în toată Anglia pentru numeroasele premii internaționale pe care le-a cucerit.

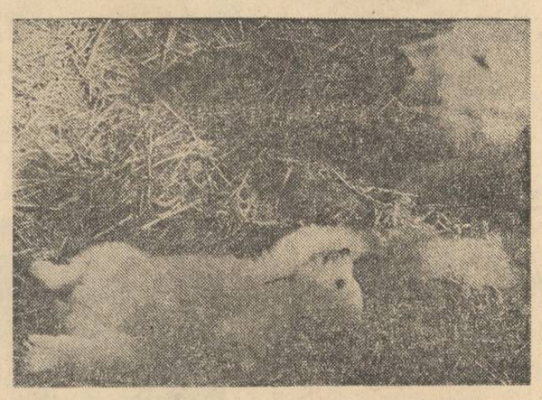

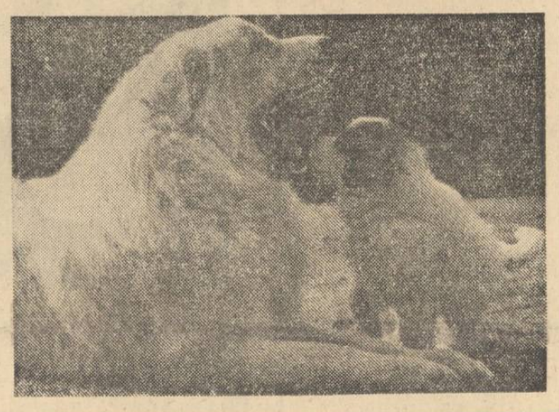

CERCETĂTORII sovietici au realizat o fibră nouă care se dizolvă în apă mai repede decît zahărul. Primele folosiri ale acestei fibre denumită „Uzbelon" : ambalarea medicamentelor și a produselor alimentare.

METROUL din Sofia va circula pe o distanță de 100 de kilometri la adîncimea de 10 metri. Capacitatea metroului va fi de 215 milioane de pasageri pe an, viteza fiind de 40 de kilometri pe oră.

În orașul Laje de Morial din Brazilia trăiește cel mai gras copil din lume. La naștere Agnaldo Pereira Galdino a cîntărit 3,800 kg. După un an cîntărea 10 kg, dar la vîrsta de doi ani cîntarul preciza greutatea de 20 kg. Medicii caută să oprească această neobișnuită acumulare de kilograme.

INDUSTRIA R.D.G. a început producția de aparate de telefon la care clasicul disc este înlocuit cu o placă pe care sînt 12 butoane. Noile aparate sînt mult mai comode și la formarea numărului oamenii greșesc mai rar.

PE ȚĂRMURI DE FINISTERE

Văzusem oceanul sub soarele blînd al unei amiezi la Benodet — cu țărmuri pustii în ore de april, micuță, cochetă stațiune din margine de Finistère. Îl priveam, pentru prima dată, cum se răsfiră, indolent, calm, leneș, părînd să piardă astfel din dimensiuni, din elanul pe care îl așteptam spre infinit, și să justifice poate de ce francezii îi spun îndeobște, pur și simplu, „la mer". Îl descoperisem, iarăși la Concarneau și Douarnenez, așternut cuminte în curbele molatice ale coastei, îmbătat parcă de culoare, de spectacolul animat și pitoresc ce sugerează destinul acestor așezări — de pescari, de vacanță.

Îl intuiam, îl căutam totuși altfel. Capabil altfel să răspundă — mai subtil sau mai aspru, oricum mai majestuos — setei de spațiu, de visare. Oare să fi fost unul din motivele ce m-au îndreptat — avînd de ales — spre Brest ? Oraș ce se revendică azi, după Rennes, ca al doilea pol al dezvoltării în Bretagne. Oraș rămas, însă, cu origini obscure, cu o etimologie a numelui niciodată prea bine fixată de istorici — atribuită cînd regelui Bristokus, de prin anul 353 e.n., cînd contracției a două cuvinte bretone : „Beg Rest", capătul pădurii, acea pădure ce acoperea atunci, în timpuri îndepărtate, întreaga peninsulă armoricană...

Brest ? Ei bine, dacă Emile Félix Gauthier își începea unul din cursuri, cel destinat Marii Britanii, cu mențiunea „este o insulă și acum știți la fel de mult ca mine" („după care s-ar fi putut opri, dar... continua" — adaugă André Siegfried), despre Brest s-ar putea considera că totul a fost spus, amintind doar că este o mare poartă a Franței la Atlantic. Deoarece, cu a sa faimoasă radă, profundă și vastă, de la gura Elornului, la cele două puncte unde pămîntul, înaintînd de o parte și de alta în valuri, mai năzuiește poate să se împreune, la Portzic și Roscanvel, — mereu ciudate aceste rezonanțe ce par să se desprindă din legendarele isprăvi ale regelui Arthur — Brestul, deși nu ignoră acum nici alte atribute industriale, își concentrează desigur aici, la locul de întîlnire cu oceanul, sensul existenței sale. Brest — „la pensée de Richelieu, la main de Louis XIV", cum l-a definit Michelet — concentrează tradiție și prezent pe întinsul teritoriu al bazei navale, în portul militar, în cel comercial, ce tinde să cîștige întîietăți în competiția cu alți rivali consacrați — Amsterdamul, Lisabona.

Dar orașul alungă repede tentația de a-ți rezuma constatările în acest perimetru. Pentru că, repede, imaginile te cartează, aș zice prin deconcertare. Oare fiindcă seseam dinspre vioiul, veselul, încîntătorul Quimper ? De pe un drum punctat de turnuri de catedrală, ce au împînzit întreaga Bretagne, în timpul goticului și al Renașterii ? Fiindcă mă așteptam să regăsesc ceva din acel Brest — „la grise" — drag lui Loti și Mac Orlan ? Și pentru că, în fond, în evident contrast cu toate acestea, așezarea te întîmpină cu o senzație aparte, desprinsă din linii ce țin de o arhitectură modernă, dar de acea arhitectură imediat postbelică, masivă, puțin greoaie și cam lipsită de fantezie. Liniî care, însă, îmbinînd simplul, sobrul și austerul, se armonizează indiscutabil cu spiritul locurilor. Cu simplul, sobrul și austerul pe care marea mi le-a evocat, cred, dintotdeauna. Pe care le-a imprimat acestor oameni, ce și-au transmis din tată-n fiu vocația încleștării cu întinderea nesfîrșită a apelor. Oameni reținuți, care — cu o remarcabilă pudoare a dramei — refuză să dea curs melancoliilor și să-și mai reamintească, împreună cu Prévert, acea „domoală ploaie cum cădea", prevestind momente de adevărat martiriu pentru Brest. Oameni cu o deosebită tenacitate, din care a renăscut orașul, distrus în cea mai mare parte de război, și unde au mai rămas — ca o singură notă spectaculoasă — numai zidurile castelului, înălțate prin secolul al III-lea, să anunțe vremurile de odinioară.

Acum, farul de la St. Mathieu luminează, îndrumă senin peregrinările atîtor mii și mii de vapoare. Îl iscodeam din dreptul străvechii mînăstiri, ale cărei ruini au rămas aici, pe coastă, la extremul occident al continentului. Aici, unde regăseam, în fine, suflul plin de vitalitate, robust al apelor afirmîndu-și nemărginirea. Și, cu gîndul că dincolo de ceea ce stăpînește ochiul se află totdeauna ce întrevede spiritul, am rememorat — paradoxal — cîteva din versurile lui Babis : „Marea respiră precum ar dormi, calmă, puternică în zorii de zi..." Et quelle paix semble se concevoir !"... Și ce pace pare a se zămisli !

Crina SÂRBU

„DE PRETUTINDENI"

PESCARII din Puri (India) au prins un pește-palos de dimensiuni neobișnuite. El are peste 6 metri lungime și cîntărește aproximativ o tonă.

CERCETĂTORI suedezi au studiat, cu ajutorul unor aparate la ce înălțime zboară diferite păsări. Astfel au constatat că porumbeii se înalță pînă la 1070 m., iar rîndunelele pînă la 4.000 m.

SE ȘTIE CĂ ultrasunetul înlesnește circulația sîngelui, mărește presiunea oxigenului din țesuturi, influențează sistemele de fermentație. Medicii cehoslovaci Drastichov, Samochil și Slaventisk au dovedit că ultrasunetul mai are menirea de a vindeca rănile. Rănile supuse ultrasunetelor se vindecă mult mai repede.

CONCERNUL japonez „Sanyo Electronik" a început construcția primului hotel din lume cu deservire automată. Clientul primește o cheie magnetică cu care nu numai că deschide ușa camerei, dar se poate folosi și de serviciile restaurantului automat. Toate cheltuielile vor fi înregistrate într-un punct centralizat al administrației. Sistemul de televiziune va permite administrației să controloze coridoarele și camerele.

Un grup de arheologi din Madagascar au găsit în cursul unei campanii de săpături acest uriaș ou fosil. Cîntărește 5 kg și a fost depus în urmă cu sute de mii de ani de către o pasăre de mult dispărută. Oamenii de știință o consideră drept străbunica struțului. Inițial cîntărea 30 de kilograme. Actualmente, formidabilul ou preistoric este pus alături cu cele mai mici ouă de pasăre din lume : ouăle de colibri.

Umbrelă pentru îndrăgostiți — așa a fost denumit noul produs creația lui Bob Estel din Kansas City, confecționat din material plastic transparent și care este prevăzut cu un singur mîner. Cupola se poate dubla, în caz că îndrăgostiții se ceartă. Pentru astfel de situații, completul „antiploaie" are și un mîner de rezervă.

LA CENTRUL meteorologic din Canada va fi introdus un nou sistem de mașini electronice de calculat care vor prognoza timpul de zece ori mai repede decît s-a făcut pînă acum cu metodele existente. Viteza acestor mașini va fi de 15 milioane operații pe secundă.

CU PRILEJUL unor săpături efectuate în apropiere de Tsesis (R.S.S. Letonia) a fost descoperit un cimitir de pești-fosile. Specialiștii apreciază că este vorba de o importantă descoperire, întrucît fosilele au o vechime de cel puțin 250 milioane ani.

Întîmplări adevărate

Comoara din lădiță

Peripețiile prin care trece un muncitor brazilian care descoperă rarisime monede de aur spaniole

Transpirat de efortul depus, Pedro Teixeria continua să sape pămîntul virtos. Deodată, a simțit că vîrful uneltei s-a proptit în ceva tare. A continuat să sape cu înversunare. Poate era vreun pietroi de la o veche moară. De fapt dăduse de o lădiță metalică, frumos gravată. A chemat în grabă doi prieteni, care lucrau prin acele meleaguri, pentru a-i ajuta la transportarea ciudatei descoperiri la coliba lui.

După o puternică rezistență capacul a putut fi ridicat.

— Dar este aur, sînt monede de aur, a țipat soția lui Pedro, la deschiderea casetei. Sînt sigură.

— Dacă toate aceste monede sînt de aur — a spus Pedro — e un mare noroc pentru noi. Trebuie să le vindem și să împărțim banii cu Miguel și Pablito, care m-au ajutat să aduc lada aici, acasă.

Cei trei prieteni au pornit spre han cu monedele înfășurate într-o față de masă. După ce a examinat monedele hangiul a spus :

— După părerea mea cred că aceste monede nu sînt de aur.

— Cum se poate ? Le-am găsit într-o casetă îngropată și închisă de sute de ani — a protestat, nerăbdător, Pedro.

— Asta dovedește, dacă e adevărat ce spui, că tot eu am dreptate. Dacă monedele ar fi de aur, cine le-a îngropat ar fi venit să le ia. Nu ? Cei puțin le-ar fi ascuns de țărani atît de neștiutori ca voi. Și, chiar în cazul ăsta, nu pot să fie decît de aramă.

Cei trei peoni se plimbau gînditori și nu știau ce să hotărască. Apoi Miguel a spus :

— Totuși, valorează ceva, Măcar pentru motivul că sînt vechi. Cît puteți să ne oferiți ?

— Îmi dau seama că sînteți oameni sărmani și vreau să vă ajut. Vă ofer 50 de dolari, deoarece îmi plac lucrurile vechi. Și apoi, sînt sigur, că acești bani nu îi veți risipi zadarnic...

Zicînd acestea le întinse dolarii, apucă cu repeziciune monedele, după ce mai înainte îi pusese să jure că nu vor sufla o vorbă nimănui. Îi concedie fără vorbe multe.

— Ce v-am spus ? comentă Miguel imediat ce au ieșit din încăpere. Nu e un om cumsecade ? Ne-a dat o sumă dublă decît am fi cîștigat noi trei într-o lună.

„Omul cumsecade" plecă a doua zi cu trăsura și se grăbea să ajungă la cel mai apropiat oraș. Cunoștea acolo un bărbier care.. făcea și pe tehnicianul dentist, în orele libere. Intuise că era un om fără scrupule, și, de aceea, hotărîse să-i ofere „aurul clandestin".

Jorge, dentistul, nu discută prea mult asupra prețului și fixă o sumă convenabilă. Hangiul trebuia să se întîlnească peste cîteva ore cu Jorge pentru a primi banii. Dar, la întîlnire găsi alți doi indivizi cu niște figuri sinistre. Fără un cuvînt, se azvîrliră asupra lui, lovindu-l grav și răpindu-i aurul. În final, l-au obligat pe hangiu sub amenințarea revolverului — să mărturisească numele țăranului de la care dobîndise monedele. Apoi după ce l-au amenințat cu moartea, dacă ar fi avut curajul să vorbească, l-au expediat însîngerat spre casă.

*

Din acea zi, și sărmanul Pedro și-a pierdut liniștea. În fiecare seară, întorcîndu-se de la muncă, găsea acasă doi indivizi care-l așteptau și care-l amenințau pentru a afla unde găsise aurul. Dar Pedro, credincios jurămîntului făcut hangiului, spunea că nu știe nimic. După cîtva timp, Pedro fu răpit în plină noapte de acasă, dus în altă parte, și legat cu o frînghie de gît, de tulpina unui arbore.

— Dacă în trei zile nu te hotărăști să ne arăți unde ai găsit aurul, îți vei sfîrși viața spînzurat de acest copac, l-a amenințat dentistul.

În acest timp soția lui Pedro, îngrijorată de dispariția soțului, s-a hotărît ca în zori, — fără să spună nimănui — să plece pe jos la oraș, pentru a povesti totul poliției. Și astfel, ajungem spre finalul „Întîmplării" demnă de un roman polițist. Hangiul a ajuns la închisoare, dentistul a fost și el alături, învinuit de tentativă de ucidere și hoție, iar guvernul brazilian a intrat în posesia comorii (alcătuită din rarisime monede spaniole de aur). I s-a oferit lui Pedro — recunoscîndu-i-se buna credință — procentul legal.

Pedro acum s-a liniștit și a devenit un om înstărit. Alături de coliba lui și-a ridicat un mic han. Motivul ? Știrea comorii s-a răspîndit în toată țara și au început să sosească numeroși oameni căutători de comori, înarmați cu sape și tîrnăcoape.

(S-a petrecut în Brazilia)

AUZUL CARE NU ÎNȘEALĂ

Cum a reușit un tînăr orb să-și salveze fetița de trei ani care căzuse în bazinul de înot

Tînărul nevăzător Thomas Sullivan din Los Angeles se plimba liniștit în grădina casei sale, în preajma fiicei în vîrstă de trei ani. La un moment dat a auzit telefonul și s-a îndreptat spre camera unde acesta suna. În drum spre cameră, el a auzit ceva căzînd în apă. Cuprins parcă de o grea presimțire și-a strigat fetița, care nu i-a răspuns. Tînărul Thomas și-a dat seama că fetița căzuse în bazinul existent în grădină și pentru că nu era nimeni în jur care să-i dea ajutor, s-a aruncat în apă. El și-a concentrat auzul în așa măsură încît a reușit să descopere locul unde bule de aer se ridicau la suprafața apei și în felul acesta să-și salveze fetița de la înec.

ANOTIMPUL MUSONULUI CALD (2)

SPECTACULOSUL CE NU POATE FI FOTOGRAFIAT

de Al. CORNESCU

Într-un cartier al Hanoiului se află o expoziție de un interes cu totul aparte. Acolo sînt adunate bucăți din bombardierele doborîte deasupra orașului, tancuri și care de luptă capturate, alături de reproduceri fotografice după originalul acordului de la Paris și stilourile cu care au fost semnate aceste acorduri. Tot aici, pe niște mari machete reprezentînd diferite cîmpuri de luptă, este explicat felul cum au decurs marile bătălii încununate de victorii. Cu ajutorul unui sistem electric ingenios, se realizează mișcările de trupe, inclusiv tirul obuzelor grele cu explozivile lor nimicitoare.

Expoziția este frecventată de multă lume și, pentru străinul venit aci tiin depărtare, interesul se mută de cele mai multe ori de la informii monștri de oțel și aluminiu, la acești vizitatori care au rezistat puternicelor bombardamente conteinerizate ce au doborît clădiri și cartiere, nu numai prin loviturile directe, ci și prin suflul nemaipomenit de puternic. Monștrii se numesc B-52, zboară lent și nu se pot apăra de aviația de vînătoare. Dar puterea lor de distrugere, prin volumul de bombe ce-l poartă în pîntec, este extraordinară.

De altfel, după cum mi s-a povestit, raidurile cu B-52 nu aveau asemănare cu nimic altceva decît cu un cataclism — și ele au durat nu mai puțin de două săptămîni, zi de zi, la ore fixe. Și n-a fost această unicul sistem de-a semăna distrugere. Tot din povestite, știu de o gamă de-a dreptul diabolic de variată de proiectile cu cele mai teribile efecte ucigătoare — aș spune un rafinament încă neîntîlnit în a răspîndi moartea în jur, față de care armele folosite în ultimul război mondial par, pur și simplu, umile.

Vizitînd expoziția îmi stăruia în minte întrebarea : de ce atîta foc și moarte timp de peste treizeci de ani pe acest îngust teritoriu mărginit de Oceanul Pacific ? De ce și-au concentrat aci forța distrugătoare și imperialismul japonez, și cel francez, și cel englez, și cel american ? Pentru a vorbi numai de ultimele trei decenii, fiindcă pofta de a cotropi această țară a fost încercată de toți monarhii feudali din împrejurimi, timp de peste un mileniu. De ce acest destin straniu și dramatic în același timp ? Și, mai ales, cum au putut rezista ușor forțe întotdeauna incomparabil mai mari ? Întrebări la care primele zile petrecute în Vietnam nu sînt în măsură să dea vreun răspuns, în ciuda numeroaselor explicații primite. Fiindcă explicațiile simplifică o realitate probabil mult mai profundă. Oamenii, în special cei puși să dea lămuriri străinilor, pentru ușurința înțelegerii, încearcă să redea totul în noțiuni care ne sînt familiare, vorbesc, deci, într-un limbaj obișnuit, despre niște lucruri care au alte dimensiuni. Ce amintește războiul de treizeci de ani din Europa, război pustiitor, fără îndoială ? Gîndiți-vă la un război de 30 de ani, în epoca obuzelor de mare calibru, a avioanelor de mare viteză și capacitate, a rachetelor și a napalmului... Și la un popor de oameni mărunți de statură, slabi, și cu mișcări delicate, care rezistă cu înversunare. Fără îndoială, resorturile sînt, în primul rînd, de ordin moral !

Vorbeam mai înainte de biruințele obținute pe plan militar, exprimate sumar în exponatele pe care le-am văzut. Întîmplarea a făcut ca de acolo, să cobor pînă pe malul Fluviului Roșu. Am străbătut fostul cartier rezidențial — case arătoase, palate și vile înconjurate de grădini, astăzi sedii ale unor instituții de interes obștesc —, după care am intrat brusc într-o altă lume, aproape incredibilă.

Rămășițele unui fost bombardier. Alte surate ale sale n-au luat drumul expozițiilor ci al unor artizani care au folosit duraluminiul pentru a confecționa feluri obiecte uzuale. Așa se face că, în unele magazine, poți cumpăra furculițe, piepteni, castroane sau inele, medalioane și alte obiecte de podoabă făcute din metalul avioanelor doborîte.

Să rostesc cuvîntul uliță ar fi prea mult, nici de case nu se poate vorbi, mai curînd un mare număr de șoproane proptite în malul fluviului, în care-și duc viața, de-a valma, probabil multe mii de oameni. Am mai întîlnit asemenea aglomerații în unele țări chiar evoluate, dar întotdeauna astfel de cartiere erau întovărășite de sordid, de murdărie, de decădere umană. N-am cerut nimănui să-mi explice, nici să-mi ofere date statistice, ci am stat și i-am observat pe oameni. În toată această înghesuială greu de imaginat n-am văzut un singur murdar, fie matur, fie copil, privirile le erau drepte și luminoase, nu păreau că ar vrea să-și ascundă sărăcia, să acopere cu o vopsea strălucitoare ceea ce nu putea fi astfel. Plutea o atmosferă demnă, sesizabilă pentru oricine. Un raționament elementar care mi-a venit în minte a fost că prețul unui singur bombardier dintre cele doborîte ar fi fost, probabil, suficient pentru a da tuturor acestor oameni condiții confortabile de locuit.

Un reporter, pe care-l întîlnisem la hotel în ajun, mi se plînsese că n-a prea găsit lucruri spectaculoase de fotografiat. Într-adevăr, la Hanoi nu se poate întîlni nici o nouă clădire înaltă, nici măcar una de mărime mijlocie ; întreprinderile industriale, cîte au mai rămas, au, cele mai multe, încă un caracter artizanal ; nici monumente de altă orea deosebite nu se găsesc... Dar cît de spectaculoase sînt curajul, demnitatea și seninătatea cu care acești oameni acceptă nu numai lupta ci și privațiunile, în așteptarea momentului cînd libertatea lor nu va mai fi stînjenită de nimeni din afară. Și nu-i o așteptare oarecare : sînt 33 de ani de cînd această însemnă război și muncă și sacrificiu și sărăcie, în același timp și nădejde și certitudine și hotărîre, într-o continuitate care depășește generațiile.

Poate că acum, în sfîrșit, toate acestea se vor termina. Poate că acum va începe, în sfîrșit, acea acțiune pe care oamenii o numesc cu speranță reconstrucție. Nu reconstrucție, fiindcă nu-i nimic de reconstruit. Totul trebuie luat de la început : sînt 33 de ani de cînd această țară este nevoită să trăiască și să respire pentru război. Poate că acum, în sfîrșit, să se pună punct acestui îndelungat coșmar. Poate... Să sperăm.

14680

SPIRALE

POEZIA BANALĂ

de Eugen BARBU

Există o cantitate mare de poezie inofensivă, care nu face nici rău, nici bine. Poeții care o practică nici măcar nu pot fi discutați, ei obțin aplauze, ici și colo, mențiuni amicale din partea prietenilor și, pe urmă, volumele dispar într-un anonimat fără moarte. Unii numesc această categorie de bresle a versului, *grafomanii*, dar titlul e prea pretențios. Mulți ani de zile, un astfel de individ imi scria cîte trei scrisori pe zi, ciudat lucru, în textele acelea emfatice, propunînd acte neobișnuite, se găsea și puțină poezie. Iată, într-una din zile am deschis plicul și am găsit această ideie uluitoare : de ce să nu trimitem pe morți pe lună pentru a elibera locurile ocupate de cimitire pentru recolte ? Ideia era undeva nesăbuită pentru că eluda perpetuarea în memoria noastră a ființelor dragi care ne părăsesc, dar mi se părea o ideie poetică. Altă dată, descriindu-mi peripețiile unui trecut cam aventuros, scria negru pe alb că un inspector școlar ce-l tiraniza, l-a obligat să tundă pe toate fetele din comuna unde era învățător, lucru pe care l-a executat de frică. Și aici vine grandiosul poetic : stringînd grămezile de păr frumos rezultat din colectarea lui, a realizat adevărate *căi* cărora le-a dat foc. Imaginea era colosală, deși conținutul corespondenței descria un fapt abominabil...

Ce se întîmplă deci cu poeții care nu cunosc regula de foc a liricii și anume că versul suportă orice în afara banalității, că deja spusul este mai rău decît reaua zicere ? Există poezie în gongorism, și el un rău, cum există poezie în cele mai înfricoșetoare subiecte, dacă știm să le abordăm. Să mai amintesc că *florile de mucegai* au născut adevărate perle în poezia noastră ? Și-atunci de ce mai este nevoie să citim astfel de producții : „*Stele / Impovărate stele / De destine / Ochi ce plîngeți în lacuri / Și-n suflete / Prin nopți senine / Destine / Diademe pe fruntea cerului / Tremurat diafan / Stele-mpliniri / Stele-căderi ! Stele-arderi*“ sau „*Cînd patimile mă-nfioară / Rămîn nepăsător și surd / Tîrziu și prea devreme-n primăvară / Cu ochiul sfredelind în lut / De veacuri port în mine / O rariște de vii / Mi-e călăuza talpa iadului / Și îngerul, călău de fum* (parcă ar mai mișca ceva aici!) / *Nu s-ar mai naște prin cetate / Atîtea vreri nevrute / Pe muchii de cuțite descintate / Am strîns în mine atîtea capete de drum / Și neatinse panoplii de soare / Sînt puncte terminus acum ! Ah, rana lor, adînc o simt, mă doare*“. Produsele aparțin lui Scarlat Niculescu, volumul se intitulează „O noapte cu Hamlet“ (uite-așa !) și e tipărit pe bani proprii la Editura „Litera“ Nimic reprobabil în asta, nici măcar fotografia autorului de pe pagina de gardă. Pe mine o astfel de poezie nu mă necăjește, nici nu mă scoate din sărite, nici nu mi-e cald, nici rece cînd o citesc, aștept numai s-o aud pe la orele 14, la radio, pusă pe muzică de fitecine...

A doua formă a poeziei banale este cea inscrisă într-un fel de preocupare majoră, care obligă și pe autor și pe cititor la o pregătire intelectuală cît de cît. Virgil Huzum în „Mirajul sunetelor“, ia gospodărește o serie de compozitori și pe cele mai cunoscute compoziții ale lor și le comentează liric. Aspirație nobilă, salutară, care nu ar trebui să trezească mîhnirea nimănui, dar să vedem cum arată aceste compoziții mai mult didactice decît altceva : „*Astă seară e serbare / în grădina înflorită / Lampioanele ușoare / se aprind pentru elită / Se agită mic și mare / într-o lume fericită / Astă seară e serbare / în grădina înflorită / Se ferește fiecare / să nu cadă în ispită / și aleargă pe cărare / în cadență de sutită / Astă seară e serbare* (Allegro din ciclul Haydn). Să vedem cum e Menuetul, din simfonia în do major „Maria Tereza“ ? Deci : „*în jeudaia măreție / întreg alaiul se mlădie / asemeni trestiei se lasă / În leganată melodie / se-ating volane de mătasă / Alunecă și întîrzie / cu grație și strălucire / pantoful de satin subțire / Perucile ușor pudrate / apar ca niște crizanteme / perucile aristocrate / întîrzie peste vreme*“. Avem evident, de a face cu o cronică rimată, serială, cu o încercare de a descrie în versuri ceea ce simte un auditor mai mult sau mai puțin aplicat la executarea unei bucăți muzicale. Cunoaștem și operații invers : compozitori care au descris să zicem „tablourile dintr-o expoziție“, dar cît geniu se dovedea acolo și ce cras impresionism se face aici ! Ținînd-o așa, putem să facem poezie pe marginea unei liste de bucate, pe o tablă de materii, și, de ce nu, pe descrierea fizică a unor unelte de lucru !

A treia ipostază a banalității se află în abordarea unor teme, să zicem, *filozofice*. Poetul stă și cugetă cu degetul în barbă precum „Ginditorul“ și emite ca viermele în dud, o mătase cam șifonată : „*Minunea noastră simplă e că iubim mereu / cu tainica uimire trăită-ntîia oară / că ne aflăm alături, la bine și la greu / senini cînd zarea poate și pentru noi să moară*“ sau „*Fulgerare parcă, viața asta / are un cusur pînă la urmă : / nu-i cunoști limanul niciodată / și oricînd și din orice se curmă*“, versuri care aduc cu „zicerile“ lui Cilibi Moise, dar acela, măcar avea haz ! Dar să mai citâm din volumul lui Corneliu Șerban „Om pentru oameni“, pentru că el este autorul acestor grandioase banalități : „*Iată, statuile falselor mituri / istoria se desparte de ele / Ca și oamenii. Timpul / ia atitudine / O dovadă că timpul și oamenii/ în chip esențial se aseamănă / În egală măsură iubesc / adevărul*“. Pur și simplu... Într-o altă strofă, poetul cugetă : „*Această viață este a noastră, noi, ai ei / de-aceea nu ne pare nicicînd ce-i greu prea greu / Știm drumul înspre bolta înaltelor idei / și-adîncul tainei celui mai nobil minereu*“, versuri ce amintesc de celebrele stergare pe care le poți găsi prin bucătăriile periferice și care recomandă : „*Cine bărbatul își iubește, mîncare bună-i gătește*“ sau „*Fripturici și cozonaci, bărbatelului să-i faci*“.

Cînd însă „filozofarea“ merge și mai și în teritoriul snob pe care l-au defrișat alții, atunci găsim pe hîrtie „opere“ de genul celor din „Poemele mecanice“ ale lui Ion Drăgănoiu : „*Ou ciocnit de ou / nici un ecou / gălbenuș nou / piatră ciocnită de piatră / cînd latră / scîntei se arată / mînă de lut căzînd / peste o mînă de lut / zgomot mut / apa căzînd peste apă / mingîie parcă*“ sau : „*Vine un cub și mănîncă sfera / Trimit altă sferă să înghită cubul / care a înghițit sfera / Vine un alt cub care înghite sfera / care a înghițit cubul care a înghițit sfera*“, etc... unde este evidentă fabula lui Iona, cam geometrizată, dar departe de a fi poezie. Între atîtea trăznele, mă declar de partea onestității simpliste a lui Scarlat Niculescu, să fie știut...

ÎNTRE 17 ŞI 22 IULIE

Concursul național de muzică ușoară Mamaia '73

de George SBÂRCEA

Arta a crochiului liric, a vieții surprinse spontan în aspectele ei cele mai diverse, muzica ușoară românească se prezintă din nou, între 17 și 22 iulie, la anuala sa confruntare cu publicul și cu un juriu de muzicieni, literați, interpreți. Intrat în tradiția amatorilor genului, festivalul de la Mamaia — care este, de fapt, competiția compozitorilor și autorilor de texte pentru obținerea unei recunoașteri publice, nu lipsită de importanță dacă ne gîndim că ea a consemnat, în ultimul deceniu, punctul de plecare pentru viitoarea ascensiune a unor creatori împreună cu a multor cîntăreți îndrăgiți de public — este un concurs național de creație, urmărit cu interes în țara întreagă. Litoralul oferă manifestării decorul fabulos al vacanțelor estivale, atît de firesc asociate cu cîntecele optimiste, cu vivacitatea ritmurilor dansante, cu dispozițiile de transparentă melancolie pe care melodiile lirice le iscă în auditori.

Interpreții, între care Margareta Pîslaru, Mihaela Mihai, Anda Călugăreanu, Dida Drăgan, Stela Enache, Aurelian Andreescu, George Enache etc. vor beneficia și de astă dată de acompaniamentul excelentei Orchestre de estradă a Radioteleviziunii Române, dirijată de Sile Dinicu.

Cîntecele, în număr de treizeci, selecționate printr-o triere prealabilă de juriul concursului din acest an, vor fi prezentate în dublă interpretare, care e de dorit să difere substanțial, după coeficientul de înzestrare propriu fiecăruia dintre cîntăreți. Ele au fost urzite pe teme actuale, vădind inspirația și capacitățile profesionale ale compozitorilor și autorilor de texte deopotrivă. Este de reținut efortul compozitorilor, între care artiști de valoare ai genului, de a-și orchestra cu cît mai multă artă piesele aflate în competiție, învesmîntîndu-le instrumental cu toate implicațiile de timbru și culori potrivite conținutului lor. S-ar putea astfel ca, de astă dată, orchestrația să țină seama de specificul muzicii ușoare, în vederea realizării unor formule mai apropiate de practica formațiilor cărora piesele le sînt, în ultimă instanță, destinate.

Organizatorii Concursului național de muzică ușoară de la Mamaia — Consiliul Culturii și Educației Socialiste, Uniunea compozitorilor din Republica Socialistă România și Radioteleviziunea — acordă o deosebită atenție nivelului artistic al ediției din acest an. Recitalurile serilor de concurs au rostul de a spori atmosfera festivă a manifestării, menită a releva melodii noi și inspirate, care să intre în circuitul cîntecelor noastre de viață lungă.

În vîrstă de 56 de ani, Olivia de Havilland, care trăiește în prezent în Franța, a declarat că va reveni (după o foarte lungă absență) pe platourile de filmare. Printre propunerile care i s-au făcut există și oferta pentru un film împreună cu Marlon Brando. În fotografie : Olivia de Havilland împreună cu fiica sa.

ECOURI

DUPĂ O LUNGĂ absență, Julie Christie reapare în fața camerelor de filmat. Ea, împreună cu Donald Sutherland, vor fi interpreții principali ai filmului „Nu te uita acum“ realizat pe baza unui scenariu după o nuvelă de Daphne du Maurier.

ANTONELLA LUALDI și Nicola Pietrangeli (fost campion de tenis), sînt protagoniștii unui nou film italian, turnat pentru televiziune, intitulat „Omul care a deturnat un autobuz“.

REGIZORUL Franco Zeffirelli, care a anunțat că va realiza în 1975 un film după „Infernul“ lui Dante, a făcut cunoscut că primul actor reținut pentru acest film este Richard Burton.

A APĂRUT un volum autografic scris de actorul Anthony Quinn. Cartea, intitulată „Păcatul originar“ se bucură de succes.

• Gioni Dimitriu, după un turneu prin țară, pregătește două spectacole la Grădina de vară „23 August“. Protagoniștii sînt aceiași : formația Horia Moculescu, Antonio Furnari (Italia) și Marina Voica.

MICA ENCICLOPEDIE

Vioara lui Ingres

de L. SĂRĂȚEANU

Cine ar putea nega cinstea de care se bucură azi, în lumea iubitorilor de artă francezi Jean-Auguste-Dominique Ingres ? Atunci cînd e vorba de pictura primelor decenii ale veacului trecut, istoricii artelor îl așează la loc de cinste. Muzeele îi expun operele ; studenții școlilor de „Belle arte“ le copiază, le studiază amănunțit ; numele său a fost dat unor străzi ale mai multor orașe. Este actul de dreptate al Franței față de ilustrul ei fiu pe care, în timpul vieții, l-a cam necăjit ignorîndu-i o vreme opera, și lăsîndu-l să se sbată într-o amară sărăcie.

Dar, oricît de cunoscut și iubit ar fi azi Ingres, el nu ar fi reușit să-și facă atît de des pronunțat numele, dacă n-ar fi fost... vioara sa. Curios lucru la un artist a cărui unealtă principală era penelul. Și mai curios, dacă ne gîndim la faptul că, pe cît era de iscusit și de dăruit cu har în pictură, pe atît de sărăcut se dovedea (după spusele contemporanilor) la acel instrument care, dat pe mîini deosebite poate deveni un adevărat vrăjitor.

Și totuși, pornind de la o legendă — de altfel suspectă — potrivit căreia Ingres ar fi fost mai mîndru de felul cum cînta la vioară decît de ce realiza pe pînze, s-a născut în limba franceză expresia „c'est son violon d'Ingres“ („este la el o adevărat vioară a lui Ingres“), expresie foarte des folosită pentru a indica a doua pasiune a unei personalități care s-a distins într-un alt domeniu. Și, deși această a doua pasiune nu trebuie să fie muzica pentru a se folosi expresia legată de numele pictorului-violonist, nu e mai puțin adevărat că tocmai arta lui Euterpe constituie foarte des „le violon d'Ingres“ al unor figuri celebre din multe epoci și multe țări.

Exemplele pot fi numeroase. Mă mărginesc doar la cîteva. În Elveția a trăit între 1879—1940 Paul Klee, a cărui influență asupra picturii moderne a fost și rămîne hotărîtoare. Era fiul unui profesor de muzică și învățase de la tatăl său tainele acestei fermecătoare arte. Toți cei ce l-au cunoscut spun că — spre deosebire de predecesorul său francez — Klee era extrem de înzestrat și pentru această artă. De altfel, el a ezitat destul de mult între pictură și muzică. Și dacă a învățat la Academia de belle-arte din München, el nu a făcut ani de zile, (cu gîndul că, pînă la urmă, se va realiza, totuși, în muzică), decît desen. Abia la 35 de ani, în urma unei călătorii prin mai multe țări ale luminosului peisaj mediteranean, cel ce trebuia să devină un adevărat mag al culorii, a avut revelația chemării lui spre pictură : „Eu și culoarea nu mai sîntem decît unul ; ei da, sînt pictor“, își notа în „Jurnalul“ intim, după vizitarea mai multor așezări tunisiene.

Klee era, prin locul nașterii, elvețian și s-a considerat tot timpul ca atare, deși tatăl său nu fusese cetățean al țării unde artistul și-a petrecut toată viața. Dar, ca elvețian el a avut un înaintaș în Jean-Jacques Rousseau. Unanim celebrat ca scriitor, autorul „Contractului social“ este tot unanim ignorat ca muzician. Nu așa a fost însă pe vremea lui. Diderot, care i-a prețuit condeiul după cum se cuvine, i-a încredințat totuși capitolele despre... muzică, pentru a le redacta în vederea publicării lor în vestita „Enciclopedie“. Pe de altă parte, Rousseau este autorul unei... opere, „Ghicitorul satului“, care i s-a cîntat pe diferite scene lirice și nu fără succes.

Și la noi în țară avem astfel de exemple. Marele sărbătorit din aceste zile, Dimitrie Cantemir, nu era numai scriitorul, filozoful, istoricul de mondială reputație ci și un compozitor înzestrat. El a lăsat mai multe lucrări vocale și instrumentale, a preconizat un nou sistem de notație a muzicii orientale și a scris un tratat de teorie a muzicii turcești.

Nicolae Filimon, părintele romanului critic e deopotrivă și întemeietorul cronicii muzicale în publicistica noastră.

În sfîrșit, I. L. Caragiale a semnat și subtile articole de critică muzicală, dovedind nu numai acel bun gust care a făcut din el artistul desăvîrșit și de-a pururi admirat, dar și o întinsă cultură muzicală. Cei care au trăit în preajma sa și și-au publicat amintirile, vorbesc, între altele, de prodigioasa memorie muzicală a lui „nenea Iancu“. La această memorie a făcut aluzie, într-un vestit cuvînt de duh și prietenul său Anton Bacalbașa. După premiera piesei „D'ale carnavalului“ care a fost primită de public cu fluierături, spiridușul „Tony“ scria : „Mare meloman, Caragiale fluieră pe dinafară opere întregi ; se spune că a învățat să fluiere de cînd s-au jucat „D'ale carnavalului“.

Gluma lui Bacalbașa, deși lipsită de malițiozitate, (autorul ei a suferit alături de Caragiale de insuccesul piesei acestuia), rămîne azi doar prin latura ei de mărturie cu privire la înzestrările pe planul muzicii cu care natura l-a dăruit pe cel mai mare dramaturg al nostru. În rest, istoria n-a reținut deloc fluieratul „nearmonios“ al unui public lipsit de înțelegere, ci, dimpotrivă, a oferit autorului nedreptățit în viață... „contrapunctul“ gloriei eterne și „acompaniamentul“ neobosit al aplauzelor tuturor spectatorilor care vin mereu să-i vadă și să-i revadă capodoperele.

SAT DE VACANȚĂ

de Constanța BUZEA

Venim din rumoarea orașelor,
Ca niște arbori subțiri
Cu tinere umbre vislind în natură mișcare.

Ne facem un simț separat, ca de sărbătoare,
Purtîndu-ne fals peste ea vinovate uimiri.

Venim, acoperim plăji și pajiști cu nepăsare,
Candid ne urcăm în trăsurile trase de cai-perechi.

Cu cît trece timpul vacanței,
Cu-atît tremurăm sub soarele mare
Răpindu-ne-n sine, către visătoriile vechi.

Și stăm, petrecînd fără îngrijorare,
Din umbră vorbim cu Crai-nou, pieritul în zori.

Între culorile verii, nici una nu mai tresare,
În somn, în neștire lucrînd agonia din flori.

Și stăm rătăciți, departe, cu fețe-ngropate în mare,
Să ni se spună mereu neîncepute secrete,

Pierduți cu totul în valuri enorme de pete,
Distingem ca-n cețuri surîsul copiilor care

Mai au, ca și mustul, o stare de apărare
În dulcele bobului copt,
Simțind că nimic nu se-ntîmplă mai lin

Decît viața întoarsă copilărește spre vin,
Decît tinerețea gustînd bucuroasă clipa ei mare.

David Niven (63 ani) a publicat un interesant volum de amintiri. Apărută în Anglia și tradusă ulterior în numeroase țări, cartea cuprinde întîlniri și episoade cu cele mai celebre vedete ale ecranului. În fotografie : David Niven împreună cu soția lui.

Un autor, o carte

MIHAIL CELARIANU, PROZATOR

de Boris BUZILĂ

Unui volum de versuri, distins cu Premiul Academiei („Inima omenească“) i-a revenit acum cîțiva ani delicata menire de a prezenta generațiilor de lectori, care nu avuseseră încă prilejul să o cunoască, opera unui valoros poet din perioada interbelică : Mihail Celarianu. Aceeași misiune și-o asumă acum, în ceea ce-l privește pe prozator, reeditarea romanului „Diamant verde“ (Ed. Minerva) despre care Șerban Cioculescu scria că reprezintă *o strălucită biruință în activitatea epică* a scriitorului.

Autorului acestor rînduri poetul și prozatorul nostru a avut în cîteva rînduri amabilitatea să-i dăruiască bucuria unor neuitate confesiuni literare, dar de data aceasta ne-am propus să stăm de vorbă numai despre „Diamant verde“.

— Obișnuiți să vă recitiți deseori cărțile ?

— *Da, „Diamant verde“ este o carte pe care am recitit-o de foarte multe ori. N-o să mă credeți, poate, dar pe mine romanul ăsta m-a făcut fericit !...*

— De ce ? Pentru că este, cum îmi spuneați altădată, „un roman în care toate personajele sînt reale“ ?

— *Într-o oarecare măsură, da. Implicația propriei experiențe n-ar însemna însă prea mult. Mai degrabă fiindcă are, cred eu, o rezonanță mai amplă și mai directă în complexul meu uman. Este mai aproape de stilul meu omenesc, nu vorbesc de cel literar.*

— Și totuși, nu mi-ați spus ce simțiți în timpul acestor lecturi, ce poate simți cineva citind o carte pe care a scris-o cu mai bine de treizeci de ani în urmă...

— *Cazul „Diamantului verde“ cu eroii lui „luați din viață“ este ceva mai deosebit. În dreptul fiecărui personaj, toate beneficiind la origine de o existență reală, mi-am propus să trag o linie, atunci cînd acestea încetau să mai existe, biologic. Ei bine, m-am pomenit că n-a mai rămas nici unul care să nu aibă în dreptul său o linie neagră... Cum să vă spun, scena pe care o știam însuflețită de mine a rămas pustie, actorii au dispărut, n-am mai rămas decît eu... Singura mea speranță este că în dreptul cărții nu se va putea trage o linie neagră, că ea va mai putea trăi. Veți zice că sînt cam orgolios, dar eu nu încetez să cred că „Diamant verde“ și cîteva poezii pe care nu este locul să le enumăr aici, ar putea să circule și ceva mai tîrziu.*

— Vă sînt dragi eroii cărților dumneavoastră ?

— *O, mi-am iubit întotdeauna eroii, chiar și atunci cînd i-am zeflemisit !*

— Mărturisirea dumneavoastră referitoare la existența unor prototipuri pentru fiecare personaj ar putea să-i facă pe unii să vă considere un colecționar de „cazuri“. Adevărat ?

MIHAIL CELARIANU

— *Îmi place să cred că n-am urmărit niciodată așa ceva. Mai mult, revizuindu-mi, în momentul de față, „strategia“ literară ajung la concluzia că nu eu m-am îndreptat spre acești eroi ci... ei au venit la mine. Cu alte cuvinte, atingînd o valoare expresivă puternică în viața reală, s-au limpezit și în forma lor fictivă, în existența lor literară. Ele, aceste personaje s-au proiectat în conștiința mea afectivă, în contururi ferme pe care nu-mi rămînea decît să le umplu cu mici particule de observații adecvate. N-am colecționat „cazuri“, cu atît mai puțin cazuri patologice, n-am umblat după zgîndăriri bizare. Contururile pe care le proiecta în conștiința mea viața erau — îmi place această comparație — ca și motivele muzicale, luate drept bază pentru mari lucrări simfonice, motive care condensează în ele posibilități de dezvoltare aproape nelimitate. Scriitorii, ca și muzicienii, se ajută de laitmotive, ca să împrospăteze valorile conținute ale motivului inițial.*

— Reintrarea romanului „Diamant verde“ în circuitul literar se face — spune autorul *cuvîntului înainte* — printr-o „ediție îmbunătățită“. Ce intervenții ați operat în text ?

— *Am eliminat vreo două pasaje. Unul dintre ele (episodul „Bărcile de argint“) la sugestia celui mai pertinent exeget al cărții — Șerban Cioculescu. În timpul elaborării inițiale a cărții, am simțit nevoia să introduc un episod „deconectant“ — cel despre care v-am vorbit — pentru a reduce, credeam eu tensiunea unei drame uneori mai greu de suportat. La ultima lectură n-am mai simțit nevoia unei asemenea relaxări și, aducîndu-mi aminte de sugestia lui Cioculescu, am eliminat pasajul, convins că și cititorul se va putea lipsi de el. Romanul este acum mai stăpîn pe sine, mai articulat, mai strîns...“*

Reapariția „Diamantului verde“ se suprapune unei aniversări. La 29 iulie Mihail Celarianu împlinește 80 de ani. Ca să pot trece pragul locuinței sale din Șoseaua Iancului am așteptat să-l văd ivindu-se la geam, după ce în prealabil apăsasem stăruitor pe soneria în dreptul căreia figurează numele său. Ca să pot descuia ușa, mi-a slobozit cheia, servindu-se de o sfoară, coborîtă de la etaj. După moartea soției (fiica lui Macedonski) de mai bine de cincisprezece ani, Mihail Celarianu trăiește singur, o veche suferință punîndu-l în situația de a nu putea părăsi încăperea decît cu mare dificultate. Ultima dată fusese „în oraș“ în octombrie, deplasarea făcîndu-se după cum este lesne de bănuit, la policlinica din cartier. Disponibilitățile pentru puțina activitate ce și-o mai poate îngădui („Fericirea mea că este că pot citi...“) și le consacră scrisului. În niște caiete mari, de felul celor pe care le folosesc de obicei studenții și pe care le leagă apoi mai multe la un loc, Mihail Celarianu scrie mereu. Memorii ? Nu! Gînduri, observații, reflecții. Titlul general, deocamdată provizoriu : „Umbrele flacării“. „Operele singurătății“, mi-a spus zîmbind Mihail Celarianu, în timp ce răsfoiam volumele mari, albastre, legate gospodărește ca pentru a înfrunta parcă de opt ori cîte optzeci de ani...

• Tînăra cîntăreață de muzică ușoară elvețiană, Eliana (în foto) a devenit o adevărată vedetă internațională : ultimul său disc a fost înregistrat în versiune spaniolă (la Madrid), franceză și engleză (în Elveția), germană (München), italiană (Milano) ! Nu de mult a avut loc la Fribourg în fața a 3 000 de spectatori, premiera noului său show, în care Eliana apare alături de formația vocal-instrumentală Pyranha și de un grup coregrafic propriu. Este posibilă apariția sa, în viitorul apropiat, în fața publicului din România — pentru a doua oară (prima oară în 1971).

Festival de comedie la Teatrul Radiofonic

În vara anului 1968, Teatrul radiofonic lansa pe calea undelor primul său **Festival de comedie.** De atunci, în fiecare an, în timp ce majoritatea teatrelor din Capitală și din țară își închideau stagiunea și își începeau vacanța, Teatrul radiofonic difuza în sezonul estival, pentru iubitorii de teatru, două săptămîni de comedie. Iată-ne deci la cea de a șasea ediție a acestui festival, ce se va desfășura anul acesta între 15—29 iulie și va cuprinde premierele comediilor **„Fotbal cu lăutari“** de Ion Băieșu, **„Fetele Didinei“** de Victor Eftimiu, **„Drumul florilor“** de Valentin Kataev, precum și altele semnate de Aurel Baranga, Paul Everac, Alex. Kiriței, Tudor Mușatescu, Arkanov și Gorin, Wolfgang Koolhaase, Al. Cassona, Somerset Maugham.

Va fi încă un prilej pentru amatorii de teatru radiofonic de a-i reasculta pe actorii de comedie îndrăgiți, dintre care nu vor lipsi Radu Beligan, Alexandru Giugaru, Nicolae Gărdescu, Marcela Rusu, Toma Caragiu, Dem Rădulescu, Eugenia Popovici, Natașa Alexandra, St. Mihăilescu-Brăila, Florin Scărlătescu, Sandu Sticlaru, Coca Andronescu, Ștefan Bănică, Rodica Tapalagă, Gh. Dinică, Marin Moraru, Mișu Fotino, Paul Sava, Vasilica Tastaman, Tamara Buciuceanu, Mariana Mihuț, Dumitru Furdui și încă mulți alții.

Televiziunea franceză a organizat o interesantă dezbatere la care au participat Marina Vlady, Sylvie Vartan și Massimo Ranieri. Subiectul discuției : muzica ușoară și filmul. Bineînțeles că au urmat exemplificări la care au luat parte cei trei invitați plus Johnny Halliday.

Clepsidra

SEMN DE POMENIRE

de Constantin VIȘAN

Frescele mănăstirilor moldovene așteaptă de sute de ani ochii care să treacă dincolo de înțelesul strict anecdotic al scenelor religioase înfățișate. Le-a fost însă ursit oamenilor acestui pămînt ca în primul rînd să-l apere și abia mai tîrziu, și-atunci doar pe apucate, să-l mai și contemple. Poate că și-n acest rău se poate descifra o șansă a supraviețuirii acestor capodopere de arhitectură și pictură. Dacă cei ce-au pustiit în atîtea rînduri chipul acestei țări ar fi știut că albastrul de Voroneț e mai prețios decît aurul potirelor și odăjdiilor, ar fi răzuit pînă la ultimul pigment vrăjita culoare. Sau poate ar fi luat cu ei ziduri întregi și le-ar fi strămutat în muzeele lor.

A fost prea sbuciumată lupta noastră pentru supraviețuire, ca și cea pentru dovedirea originii noastre daco-romane ca să acordăm în primul rînd interes frumosului. A trebuit „să ne apărăm sărăcia și nevoile și neamul“. Cine ar fi avut timp sau gust de comparații? Și ca să fim drepți, pentru comparații era nevoie și de multă îndrăzneală. Kogălniceanu și Bălcescu au avut-o atunci cînd au asemuit bătăliile date de Ștefan cel Mare și de Mihai Viteazul cu lupte celebre intrate în istoria omenirii Să pui însă frescele Voronețului alături de cele care în Capela Sixtină polarizează admirația întregii lumi, iată într-adevăr un act cultural de mare temeritate. Am ascultat mai întîi uimit și mai apoi cucerit pe omul care și-a dedicat viața acestei idei tulburătoare. Multora li se părea un obsedat. Căci Petru Comarnescu nu scăpa niciun prilej fără să sublinieze frumusețea unică a frescelor de la Voroneț, Humor, Moldovița, Sucevița, Arbore, valoarea lor universală. Înflăcăratele sale demonstrații au stîrnit nu rareori zîmbete, desaprobări. Acum sînt recunoscute de toată lumea, au intrat în toate ghidurile. Cîți însă dintre cei care admiră virtuțile fără egal conservate în fresca de pe zidul de apus al bijuteriei voroneține, pămînteni ori veniți de peste mări și țări, știu că acel ce-a luminat valoarea extraordinară a acestei comori de artă românească, se odihnește la numai cîțiva pași ? E vorba de Petru Comarnescu. Dorința lui de a se uni pentru veșnicie cu pămîntul din care au fost zămislite culorile Voronețului, are semnificația unui emoționant testament artistic. Nu de mult, Gheorghe Apostu, unul dintre cei mai talentați reprezentanți ai generației tinere de sculptori, a înălțat la căpătîiul lui Comarnescu un semn de pomenire de o mare expresivitate. Căci, să nu uităm că dacă pe harta capodoperelor artei universale se află azi și Voronețul, la această impunere a contribuit, într-o măsură însemnată, Petru Comarnescu.

HOMO SAPIENS • HOMO SAPIENS • HOMO SAPIENS • HOMO SAPIENS • HOMO SAPIENS • HOMO SAPIENS

TOXICOFIZIOLOGIA CELULARĂ

PLANTELE ȘI MEDICAMENTUL MODERN

Noi specialități farmaceutice mai active și mai puțin toxice — redescoperind „brevetele" Naturii și ale medicinii populare.

Omul secolului XX este, așa cum îl arată statisticile, un remarcabil consumator de medicamente, receptiv la nou, mai mult decît în orice alt domeniu, partizan înflăcărat al oricărui produs farmaceutic de ultimă oră, gata mereu să testeze — din proprie inițiativă și pe propriul său risc — pilula miracol din orice reclamă bine făcută, cu efect fulger și radical în afecțiunea de care suferă el. Sau alții. Aici, generozitatea lui nu îi este egalată decît de profundul lui simț de prevedere... Așadar, el, acest recordmen în consumul de medicamente, dacă și-ar arunca o clipă privirea peste o bună parte din lucrările prezentate (jumătate din numărul total) la actualul congres național de farmacie, de la București, ar fi, poate, contrariat. Chiar decepționat. Ne referim la acele cercetări privind plantele medicinale. Mai ales, la cele ce descifrează „tehnicile" medicinii populare. Își va spune: ce fel de noutăți sînt acestea, bazate pe o cunoaștere care numără nici trei, nici zece ani și nici măcar numai o sută de ani, ci sînt descoperiri adesea multimilenare!

Ar fi poate de aceea util să amintim că inteligența, ingeniozitatea omului modern a fost cu atît mai rodnică cu cît a reușit să descopere și să pună în lucru invențiile naturii. Și tehnica cea mai fină, cea mai elaborată a fost folosită în a copia modelele moleculare oferite — dar fără explicații — de natură. În toată lumea se caută cu înfrigurare plante medicinale, cunoscute de mult ca atare, descoperite recent a fi sau... redescoperite recent. Un mare număr de medicamente, lansate pe piață cu nume sofisticate și în ambalaje de lux au fost sintetizate după modelele moleculare descoperite în plante. În Franța, o treime din specialitățile farmaceutice conțin substanțe naturale. Întrebarea, poate fi, de ce știința modernă a început să fie interesată — în pofida unui suveran dispreț chiar din partea unor medici — de practica medicinii populare? Citeam nu de mult, într-un cotidian francez, că sînt trimise echipe de cercetători în Africa — în Madagascar, în Guyana — pentru a afla unele secrete ale vindecare știute doar de bătrînii unor îndepărtate sate. Sigur că nu este vorba de o reîntoarcere la medicina empirică. Sigur că nu este o curiozitate sau o modă de colecționar de anecdote pitorești, de povestiri cu parfum exotic.

— De multă vreme universitarii francezi și practicienii din unele țări africane întrețin legături strînse. Centrul național al Franței de cercetări științifice (CNRS) a creat echipe pluridisciplinare — etnologi, botaniști, farmaciști — pe care le-a trimis și continuă să le trimită pentru a identifica remediile extrase din plante și folosite de bătrînii tămăduitori ai satelor, ne mărturisea prof. Guy Deysson, una dintre cele mai proeminente personalități științifice prezente la Congresul nostru de farmacie. Nu este nimic de mirare. Sînt descoperiri făcute de mult și rămase cunoscute doar de cîțiva. Nescrise. Transmise oral, din generație în generație. Sînt observații făcute izolat într-o parte sau alta a lumii. E rodul unor îndelungate experiențe care merită a fi cunoscut, cercetat, valorificat. Acei practicieni empirici descoperiseră un efect curativ (sau toxic — otrava) pe care-l are o anumită plantă. Sau o mixtură de plante folosită. Aceasta fiind, la rîndul ei, rod al observației și al numeroaselor încercări în timp. Se știe cît de mult a fost îmbrăcat acest „efect", această virtute a plantei. Un înveliș extrem de bogat și perfect inutil. Nu arareori te întîlnești doar cu acest înveliș (fie că conținutul s-a pierdut, s-a denaturat sau a fost inițial fals). O asemenea redescoperire pretinde multă răbdare, multă muncă, multă pricepere, evident. Iar rezultatele s-au dovedit a fi extrem de fructuoase. De aici s-au născut și se pot naște încă noi specialități farmaceutice foarte active și... mai puțin nocive, pe această lungă înlănțuire de la natură, plantă, trecînd prin medicina populară, pînă în laboratoarele moderne ce investighează însă nu numai efectul ci și cauza și mecanismele.

Vedem aici o valorificare a unei materii prime extrem de prețioase — cunoașterea, observația făcută cu acuitate de încă neîntrecuții observatori ai naturii, experiențe milenare...

Vorbind despre cercetările asupra plantelor medicinale și medicinii populare, nu ne aflăm deloc pe treptele trecute ale... tunelului timpului, ci în plină actualitate. Să nu uităm că se urmăresc cauzele. Și mecanismele. Prof. Deysson conduce trei mari laboratoare de cercetări din Franța. Cel de biologie celulară a Facultății de farmacie din Paris, cel de Farmacologie celulară a Institutului de Farmacie al Facultății de Medicină și cel de toxicofiziologie celulară de la Sorbona. Factor comun: celula. Scena cheie a unor „conflicte" al căror ecou îl resimte întreg organismul.

— Dacă știu bine, 30 de ani despart primele dv. lucrări publicate — 1943, nu? — consacrate influenței unor anestezice (cloroform, eter) asupra colcistinei (o puternică otravă a mitozei, sensibilizînd celula) pînă la cea mai recentă acum, un valoros tratat de histologie celulară.

— Biologia celulară, fiziologia celulară sînt domenii în care s-a lucrat mult în ultimii douăzeci de ani pe plan mondial. S-au făcut imense progrese care au făcut posibilă o mai bună înțelegere a efectelor terapeutice sau toxice ale unor medicamente. Știm mai bine cum este influențată celula de o substanță străină, de pătrunderea ei în organism, de acțiunea ei... Cu toate acestea, ne mai rămîne încă mult de făcut pentru a răspunde la toate întrebările ce se pun. În ce fel reacționează celula? Ce modificări se produc în interiorul ei, ce organe sînt modificate, cînd, cum, de ce... La ce servește o asemenea cunoaștere la nivel celular? La o mai bună utilizare a medicamentelor pe pe care le știm deja. Pentru o terapie mai eficientă, mai rațională. Pentru că dacă unele sînt astăzi bine puse la punct, altele sînt rămase în urmă. Nu arareori, aplicăm o terapie, aș spune, empirică, în sensul că se adresează efectelor. Necunoscînd cauza. Revenim deci la necesitatea unei bune cunoașteri a fiziologiei celulei. Și cred că doar astfel se va putea atinge vechiul vis al medicinii de a stăpîni deplin — deci de a putea învinge — maladiile virale. Și putem aici să ne gîndim și la cancer. De altfel, tot la această cunoaștere la nivel celular mă refer și cînd vorbesc de cauză și cînd vorbesc de mecanisme — mecanismele acelei înmulțiri anarhice a celulelor.

— Ce lucrați acum?

— În cadrul celor discutate, în laboratorul meu se fac cercetări de miscroscopie electronică..., se studiază influența compușilor radioactivi asupra metabolismului celular,... se urmărește sensibilitatea comparată a diferitelor tipuri de celulă. Cum, de pildă, acționează un același produs asupra diferitelor celule... Se fac studii urmărind sensibilitatea unor celule umane — studiate în vitro — și în paralel, sensibilitatea unor celule vegetale. Pentru că trebuie să știți că celula vegetală reacționează în același mod ca o celulă umană. Mă refer aici bineînțeles nu la orice celulă umană ci la cele nediferențiate... După cum vedeți un program vast și... ambițios.

De ce se nasc mai multe fete decît băieți

Obișnuit, se nasc cam tot atîția băieți cîte fete. Statistic vorbind. Doi medici englezi au fost surprinși însă să constate în registrele unei localități din Lincolnshire că în 1969 aici s-au născut 43 de fete și numai 21 de băieți. De ce? Dr. J.S. Robertson și A.V. Sheard au examinat și reexaminat registrele pe mulți ani înainte, au urmărit, în paralel, ce epidemii au fost, au analizat vîrsta părinților, au făcut studii cromosomiale, au analizat apa orașului, factorii ereditari... În raportul publicat de revista „The Lancet" s-a arătat că studiul factorilor ce puteau să intervină în natalitate a condus la concluzia că acel „ceva" care a făcut să diminueze la jumătate numărul băieților născuți în 1969 (ca și în 1955, și 1967) se pare că este virusul hepatitei. Nașterile din acei ani erau după niște epidemii de hepatită virală.

INSULA DE OȚEL

Nu este o metaforă. Este o adevărată insulă de oțel care va apărea pe harta Uniunii Sovietice. Construirea ei la o întreprindere din Ucraina, este destinată a susține o instalație de foraj de explorare pe fundul mării. La adîncimea de 4 000 de metri sub apă. De la această insulă industrială se trece pe o punte spre... o altă insulă de asemenea creată de om. Aici vor locui lucrătorii de la stația de foraj. Dar nu este doar o insulă-dormitor. Aprovizionarea cu alimente și cu materiale se face prin elicoptere și nave, ca atare va fi amenajat aici un teren pentru aterizarea „libelulelor" și un punct de acostare a navelor. Pentru ca problema poluării să fie de la început combătută — pentru a nu deveni problemă —, strîngerea și neutralizarea tuturor reziduurilor s-a conceput astfel pentru a se face în circuit închis. S-a calculat astfel ca sonda maritimă sau, dacă vreți, insula de oțel să fie amplasată cam la 70 de km depărtare de țărm. Turnul de foraj e gîndit a fi de o lungime de 53 de metri.

CLIMATOLOGIE

MAREA NEAGRĂ DEȚINE UN SECRET AL CLIMEI!

Știți ce vreme era acum un milion de ani? Marea Neagră și Marile Lacuri africane povestesc ce s-a întîmplat acum 9 000 de ani. Se pot prevedea capriciile vremii pe termen lung?

De ce să n-o mărturisim, în materie de climă, nu mai înțelegem nimic. Oare ce fel de climă avem? Numai temperată nu-i mai putem spune! Capricioasă la culme, vremea nu contenește să ne surprindă, să ne intrige. Uneori nu numai pe noi, ci chiar pe meteorologi. Întrebarea: „va fi oare posibilă o previziune exactă a capriciilor vremii pe termen lung?" ne apare tot mai mult de domeniul imposibilului. Și aceasta cînd agricultura e bazată pe specii de înalt de randament dar atît de vulnerabile la cele mai mici variații climatice! Dar iată că recent, la începutul lunii iunie, a avut loc un colocviu la castelul Gif-sur-Yvette cu tema „Metode cantitative de studiu ale variațiilor climatului în timpul pleistocenului", discutată de specialiști din diverse discipline și reprezentînd șapte naționalități. Sigur, ne spunem, e o curiozitate plină de spectaculos să știm cum era vremea acum un milion, un milion și jumătate de ani! Dar cui servește? Servește, răspund specialiștii, pentru că s-ar putea să se repereze un caracter periodic care să permită o extrapolare în viitor. O licărire de speranță, o posibilă explicație a jocului încă neînțeles al variațiilor climatice și iată-ne captivați de misterul „vremii probabile" în pleistocen.

Se știe că statisticile meteorologice nu acoperă, în cel mai bun caz mai mult de o sută de ani. Mai știm însă că există metode — acum clasice — pentru a putea recunoaște tendințele generale ale climatelor trecute. Nu le vom reaminti acum, pentru că dorim să ne oprim asupra unor noi indicatori climatici care îmbogățesc remarcabil arsenalul paleo-climatologilor. În deosebi, cel prezentat de geochimistul german DEGENS care a lucrat în Statele Unite la Woods Hole Oceanographic Institution, consemnat de YVONNE REBEYROL în ziarul „Le Monde". Dl. Degens a studiat materiile organice conținute în sedimentele Mării Negre și în Marile Lacuri africane. Ce i-au dezvăluit aceste sedimente? Apele deosebit de dense umplu fundul acestor bazine, care, fiind relativ închise, nu permit circulația și astfel nu se amestecă cu apele mai ușoare. Apele acestor bazine sînt stratificate. Neavînd o circulație internă, apele adînci nu pot să se oxigeneze și materiile organice care cad la fund nu se oxidează. Prezența sau absența carbonului organic din sedimente informează deci asupra regimului climatic care a permis — sau nu — stratificarea apelor. Degens a identificat astfel o stratificare brutală a apelor Mării Negre, ce a intervenit acum 9000 de ani. La acea epocă ce urma imediat după ultima perioadă glaciară, nivelul mediu al mărilor era în curs de creștere rapidă. Atunci, apele dense ale Mediteranei au năvălit brusc în Marea Neagră. Timp de multe milenii, Marea Neagră fusese izolată de Mediterana, al cărei nivel era mai scăzut și ca atare nu putea trece peste pragul Bosforului și al Dardanelelor. Marea Neagră se transformase aproape în lac cu apă aproape dulce, primenită de o circulație internă. Stratificări analoge au afectat apele Marilor Lacuri africane. Cînd Europa se afla în ultima sa perioadă glaciară, Africa de răsărit cunoștea un regim climatic uscat. Apele lacurilor deveniseră din ce în ce mai dense. În parte și pentru că fenomenele geofizice legate de „rifturi" încărcau aceste ape cu săruri minerale. Către anii 6000 a început perioada pluvială. Ploi extrem de abundente se revărsau asupra acestei regiuni a continentului negru. Atunci, apele dulci s-au așezat pur și simplu deasupra apelor dense. Iată deci explicația pe care o dă Degens „buletinului meteorologic" al acelei vremi, găsit în sedimentele Mării Negre și ale Marilor Lacuri.

Dacă a început să vă placă această căutare de „file pierdute" ale climelor din trecut, să mai urmărim cîteva L. LABEYRIE de la centrul de slabe radioactivități de la Gif, Franța, a găsit un neașteptat deținător de secrete: diatomeele. Acestea sînt alge unicelulare care trăiesc în apele superficiale ale mărilor (în primii treizeci de metri), și care, cînd mor, cad la fund. Trăind în apele superficiale, ele sînt un fel de oglindă a variațiilor temperaturii medii a apelor marine de suprafață. Deci, excelente „termometre".

Majoritatea indicatorilor climatici sînt regăsiți în depozitele marine, notează un alt cercetător, A. LONGINELLI, de la Universitatea din Piza, dar, arată el, mediul continental este cu mult mai sensibil la variațiile temperaturii medii decît cel oceanic. Și profesorul Longinelli a început să „ghicească" clima... în dinții mamiferelor! De preferință, în dinții de lapte. Poate nouă ni se pare ciudat. Zimbim. Adevărul este că a găsit, măsurînd compoziția izotopică a oxigenului conținut în dinți, o indicație relativ la apa de ploaie căzută în diferitele perioade.

Cercetătorii pot răspunde astăzi cum a fost vremea în ultimul milion și jumătate de ani. Știu că de zece ori clima s-a răcit și de tot atîtea ori, s-a încălzit. Deci, tendințele generale ale climatului pe această lungă perioadă din trecut sînt cunoscute. Dar... o serie de dificultăți persistă încă. Nu s-a putut, de pildă, repera încă nici un criteriu periodic care ar permite extrapolarea pentru viitor. Previziunile climatice, previziunea capriciilor vremii pe termen lung (și chiar pe termen mai scurt) rămîn încă a fi destul de... „probabile", de nesigure, în stadiul actual al cunoașterii. Încă.

ATENȚIE PETROL!

Aceste scoici ce par croșetate au fost găsite în carotele prelevate de vasul oceanografic „Glomar Challenger" în straturile sedimentare din Golful Mexic și în Mediterana. E drept că pentru... dv. au fost mărite de 100 de ori la microscopul electronic. Interesul pe care-l prezintă? Se pare destul de mare, pentru că ele indică mari zăcăminte de petrol în solul oceanic — zăcăminte pînă acum nebănuite.

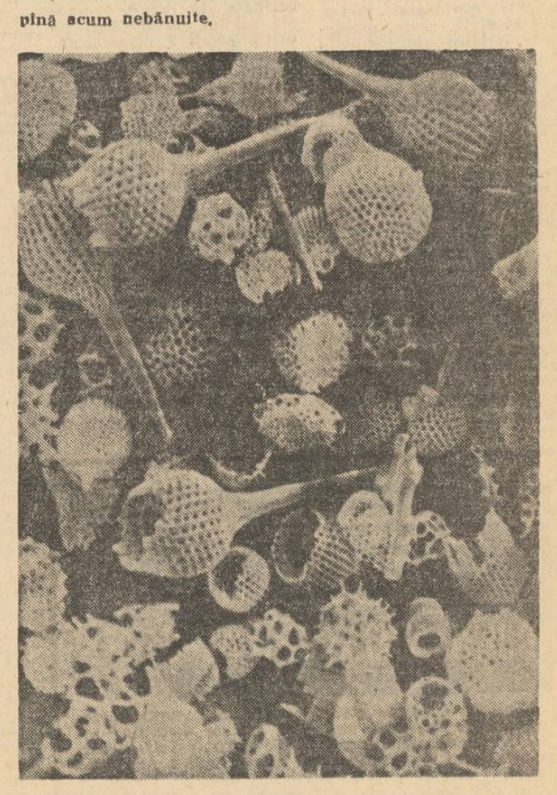

ANIMALELE DOMESTICE VĂ AVERTIZEAZĂ

Toate animalele și păsările care trăiesc în și pe lîngă casa dv. sînt adevărate „semnalizatoare" de alarmă. Depinde de dv. să nu le ignorați. Malformațiile lor congenitale vă oferă indicații prețioase asupra prezenței unor produse periculoase genetic pentru dv. Așa cum, de pildă, leșinul unui canar — prieten nedespărțit al unui miner — în galeria de cărbune îi indica precis că concentrația de gaz carbonic devenise periculoasă. Ancheta făcută de dr. John. J. Mulvihill, epidemiolog la Institutul național de sănătate din Bethesda, Maryland, avea să dezvăluie o multitudine de fapte, tot atîtea exemple de similitudini în ce privește afecțiunile între om și animal. Ceea ce a dus și la crearea unui program de „patologie comparată". În Japonia, de pildă, în urmă cu mai mulți ani, a apărut o boală în aparență epidemică. Provoca, mai ales la copii, paralizii congenitale. Simptome similare fuseseră observate la pești și la unele animale care mîncaseră pești. Pînă la urmă avea să se descopere cauza: otrăvire cu metilmercur. Într-o regiune din Munții Stîncoși s-a observat nașterea unui mare număr de miei malformați: fie cu un singur ochi, fie cu cîte o falcă enormă, fie semănînd a maimuță. Cauza detectată apoi: o plantă — veratrum californicum — răspîndită în regiune și care, dacă era mîncată de oi în a doua săptămînă de gestație, avea asemenea efecte. Iată că observarea unei malformații la animale poate duce la căutarea și detectarea unui produs nociv și pentru om. Unul produs nociv aflat în mediul ambiant a unui produs nou ale căror efecte pe termen lung sînt prea puțin cunoscute.

ESTE OBLIGATORIU SĂ ÎMBĂTRÎNIM?

Omul îmbătrînește. Și nu-i nimic de făcut. Astăzi ca și peste 1 000 de ani sau peste 10.000 de ani, omul va îmbătrîni, mai devreme sau mai tîrziu. Cînd știința va stăpîni bine fiziologia celulară, cînd va elabora terapeutici mai raționale, cînd va ști să prevină, cînd va ști deci să oprească la timp orice boală infecțioasă și orice boală produsă de un virus — chiar și cancerul, vor rămîne... bolile organice. Uzura organismului.

Dar ALEXIS CARRELL nu demostra oare — experimental — că celulele umane pot trăi la infinit? Era doar o experiență și nu o ipoteză! Cum poate fi infirmată? A fost. Studiindu-se experiențele făcute de Alexis Carrell s-a observat că tehnica lui era greșită. Da, făcuse o greșeală de care, la acea epocă, nu putea să-și dea seama. De cîțiva ani, cercetătorii americani au reușit să mențină în cultură celule umane, constatînd îmbătrînirea la nivel celular. În timp ce bacteriile sau protozoarele se înmulțesc la infinit, celulele mamiferelor — inclusiv celulele umane — nu sînt capabile să se înmulțească decît pînă la o anumită limită. Nu mai mult de 50 de ori. După care îmbătrînesc. Degenerează. S-a putut verifica această concluzie prin grefele făcute pe organismul uman. Nedrept, fără îndoială. Experiențele făcute în cercetările asupra cancerului — fragmente de piele cancerizate, grefate la șoareci, de pildă — au demonstrat că celulele canceroase sînt... nemuritoare! Ele, da, se pot înmulți la infinit. În timp ce... Știința nu va putea face mai mult în privința longevității decît o dublare a mediei de viață actuale. Așa stînd lucrurile, dacă „tinerețe fără bătrînețe și viață fără de moarte" vor aparține întotdeauna doar basmului, ne consolăm totuși, gîndindu-ne că la 80 de ani, un om va fi considerat „încă tînăr". Și nu ca o excepție, ci, firește, în plină activitate creatoare.

Tundeți oile cu... un laser!

Deocamdată australianul Ian Clark nu s-a hazardat „pe viu". A tuns cu o rază laser doar o blăniță de oaie. El speră însă să experimenteze cu o unealtă specială o oaie în carne și oase. Motivul? De ordin economic. Australia numără 170 de milioane de oi care furnizează în medie 4,5 kg de lînă fiecare. Cheltuielile anuale cu tunsul oilor sînt deci foarte mari. Un tuns automat — cu laser — ar însemna o economie importantă.

ELECTRONICĂ

MĂSURAREA PRECISĂ A VIBRAȚIILOR ȘI ZGOMOTELOR

Vibrometrul electronic de precizie N 2103, este unul dintre numeroasele tipuri de aparate realizate recent de Institutul de Cercetări și Proiectări Electronice și prezentate la expoziția deschisă cu ocazia „Zilei constructorului de mașini". Ele se înscriu la nivelul celor mai bune realizări pe plan mondial, în clasa respectivă.

— Măsurarea oscilațiilor mecanice și a șocurilor reprezintă astăzi unul dintre mijloacele eficiente de control în construcția de mașini. Pentru că nivelul de vibrații într-o mașină poate atesta corectitudinea uzinării și montajului sau dezvălui un viciu în execuție sau în asamblare.

Ing. **I. JAKAB de la Institutul de Cercetări și Proiectări Electronice** îmi dă explicații privind utilitatea unui aparat pentru măsurarea vibrațiilor — vibrometrul electronic.

— Piesele în mișcare, cum ar fi de exemplu angrenajele cu roți dințate, sînt surse de vibrații și zgomote, iar mici incorectitudini în prelucrarea și asamblarea lor pot duce la mărirea de zeci și sute de ori a nivelului acestor efecte neplăcute. De aceea măsurarea nivelului de vibrații dă o indicație globală foarte prețioasă asupra calității execuției.

Aparatul N 1203 poate fi folosit și pentru măsurarea zgomotelor. E suficient ca blocul de intrare să se înlocuiască cu altul și în locul traductorului de vibrații să se conecteze un microfon. Și vibrometrul se transformă astfel în sonometru, — continuă domnia sa.

Este unul dintre aparatele elaborate la I.C.E. în fața căruia mă oprisem la un moment dat, așa cum o făcusem de altfel cu fiecare dintre tipurile prezentate în perimetrul poate prea îngust acordat ultimelor realizări ale Institutului din incinta Pavilionului S, din expoziția deschisă cu ocazia „Zilei constructorului de mașini".

L-am ales la întîmplare, oricum trebuia început cu unul anume, dar cu intenția de a reveni în această pagină și asupra altora care reflectă atît nivelul atins de cercetarea efectuată în Institut cît și de rezultatele ei: la nivelul celor mai bune realizări pe plan mondial în clasa respectivă de aparate.

Ing. Jakab oferindu-se să-mi arate aparatura, devine în această dimineață profesorul meu de electronică. Îmi vorbește, în fața acestui aparat de măsurat, de cerințele impuse vibrometrului și de modul în care autorul lui — ing. Ioan Georgescu — a reușit să răspundă acestor cerințe.

Primul dintre elementele care intră în componența lanțului care realizează măsurarea de vibrație, este traductorul. Acesta furnizează un semnal electric care reproduce, într-un anumit mod și la o anumită scară, mișcarea pe care o execută obiectul în vibrație. Traductorul de vibrații realizat de cercetătorii institutului este un dispozitiv nu mai mare decît un degetar, dar cu o sensibilitate — pe care o testăm imediat — foarte mare.

Există — mi se explică — mai multe principii care permit construirea de traductoare de vibrații. Unele traductoare răspund la viteza mișcării, altele la accelerația ei. Preferința modernă pentru traductoarele sensibile la accelerație este dictată în special de două considerente: ele se pot realiza la dimensiuni mai mici, iar gama utilă de măsurare este cu mult mai mare. Este ceea ce a justificat și opțiunea cercetătorilor, atît în cazul aparatului pe care-l examinăm cît și în cel al noului tip de vibrometru portabil N2104 — în curs de elaborare — prevăzut cu traductoare piezoelectrice și care măsoară accelerația, viteza și deplasarea într-un domeniu de frecvență pînă la 5 000 Hz.

Semnalul electric, obținut din traductor, este apoi introdus într-un aparat electronic care îl amplifică și prelucrează, pentru ca rezultatul măsurării să apară în final pe un instrument indicator.

Dar pentru că acum m-am oprit la vibrometru și am vorbit despre traductoare, mă simt obligată să amintesc, în legătură cu aceasta, de contribuțiile teoretice la problema etalonării accelerometrelor piezoelectrice, reflectate apoi într-un ansamblu experimental realizat de ing. I. Jakab și ing. A. Bordaș.

— Etalonarea cu precizie ridicată a traductoarelor de vibrații comportă dificultăți apreciabile, pentru că producerea unor mișcări sinusoidale cu parametrii riguros cunoscuți ca și asigurarea ca diferitele puncte ale aceluiași corp să execute o mișcare riguros identică, pun probleme mult mai puțin simple decît ar părea la prima vedere, motivează ing. Jakab preocuparea Institutului de a găsi o metodă care să asigure o precizie mai bună în cursul etalonării traductoarelor piezoelectrice. Este vorba de perfecționarea așa-numitei metode a reciprocității. Cu ajutorul instalației, create de autori, s-au efectuat măsurări de etalonare asupra unui număr de accelerometre piezoelectrice de fabricație străină și indigenă. Rezultatele obținute au demonstrat că metoda, așa cum a fost folosită de inginerii Jakab și Bordaș, oferă o precizie bună.

Fără îndoială nu mai este necesar să subliniem ce reprezintă astăzi pentru o industrie modernă crearea de aparate de măsură și control de mare precizie, cît de necesar se înscrie activitatea constructorilor de aparate electronice în obținerea unui nivel calitativ ridicat al industriei.

Pagină realizată de Catinca MUSCAN

SITUAȚIA JURIDICĂ A FEMEII MĂRITATE

Convorbire cu prof. univ. Traian IONAȘCU

președintele Comisiei juridice a Marii Adunări Naționale

Recent, prof. univ. **TRAIAN IONAȘCU** președintele Comisiei juridice a Marii Adunări Naționale, vicepreședintele Academiei Internaționale de drept comparat, a luat parte, la Barcelona, la un Simpozion referitor la Statutul femeii măritate, organizat de Institutul de drept comparat și de Colegiul Avocaților din Barcelona.

— Colegii spanioli — îmi spune — au abordat la acest simpozion una dintre cele două teme favorite ale juriștilor din toată lumea, care studiază, acum, problemele juridice ale familiei : într-adevăr, din 1960 încoace, pe lîngă situația juridică a copilului născut în afara căsătoriei, situația juridică a femeii în general, și a femeii măritate, în special, se află la ordinea zilei.

— De ce ?

— Pentru că înlăturarea stării de inferioritate a femeii măritate în raport cu soțul ei, exprimată de multe legislații civile sau ale familiei din lume este, astăzi, unul din aspectele cele mai progresiste ale activității juriștilor internaționali. Amintiți-vă ce spunea Engels despre această stare de inferioritate : „Prima formă a exploatării a fost exploatarea femeii de către bărbat"...

— Care este astăzi, în lume, statutul juridic al femeilor măritate ?

— Cu excepția țărilor socialiste, legislația altor țări menține, și astăzi, în inferioritate drepturile femeii măritate în raport cu cele ale soțului ei. Desigur, situația prezintă diferite nuanțe, în funcție de țara respectivă. De pildă, sînt legislații ca cele din țările scandinave unde statutul juridic al femeilor prezintă unele aspecte progresiste : bunăoară, alegerea domiciliului conjugal se face cu acordul ambilor soți, există un anumit regim de separațiune a bunurilor etc. Dar și în aceste țări mai sînt încă destule de făcut pentru a obține o egalitate reală între soți. De pildă, delegația parlamentului suedez care ne-a vizitat cu un timp în urmă țara, și cu care am avut îndelungi convorbiri, își propusese tocmai, să se documenteze la noi asupra perfecționărilor ce pot fi aduse legislației suedeze a familiei — între altele și în domeniul modernizării statutului juridic al femeii măritate.

— Piedica principală a acestei modernizări fiind...

— ... aspectul economic al chestiunii, firește. Cît timp femeia nu este independentă economicește, cît timp ea nu beneficiază de dreptul necondiționat la muncă, tot atîta timp vor dăinui variantele — mai mult sau mai puțin asemănătoare — ale ideii că rolul femeii în societate este acela de a naște și crește copii. Principiu ce a fost aplicat, de altfel, și în țara noastră, înainte de votarea Constituției din 1948, care a consacrat deplina egalitate în drepturi a femeii cu bărbatul, asigurîndu-i și garanțiile legale pentru realizarea ei. Aduceți-vă aminte că, în trecut, soțul avea dreptul de a dicta soției sale întreaga ei comportare în viața socială Prin lege, autoritatea lui era de necontestat. El era șeful asociației conjugale și a familiei. Soția era obligată să urmeze pe soț oriunde acesta găsea cu cale să se stabilească, ea nu putea părăsi domiciliul conjugal fără autorizația soțului, femeja măritată nu avea dreptul să muncească, să încheie contract de muncă sau să exercite o profesiune fără consimțămîntul soțului, soțul era acela care decidea asupra tuturor treburilor familiei, el era acela care exercita singur puterea părintească și hotăra viitorul copiilor. Și așa mai departe.

— Care au fost problemele ce s-au tîlcuit de la Simpozionul de la Barcelona ?

— Tocmai modalitățile legale prin care ar putea fi îmbunătățit regimul matrimonial al femeii spaniole, a cărei situație, ca și a femeii italiene, de pildă, nu diferă acum prea mult de aceea a femeii din România antebelică. De situația femeii italiene s-a ocupat pe larg colegul meu, prof. Luigi de Luca, șef de catedră la Universitatea din Roma, care a vorbit despre reformele în acest domeniu ce le pregătește acum statul italian.

— Dar participarea dv. la simpozion ?

— Am ținut două rapoarte, intitulate : „Regimul matrimonial în dreptul socialist și, în special, în cel din România" și „Condiția juridică a femeii în dreptul civil român". Pot să vă spun că, în urma acestor rapoarte, a trebuit să răspund la o mulțime de întrebări de natură socială în legătură cu felul cum se traduc la noi în viață prevederile legislației noastre. Dacă femeja munceste, cine are grijă de copii ? Cum se rezolvă problemele menajului ? Și destule altele. Bineînțeles, le-am vorbit despre rețeaua de ocrotire a copiilor organizată în țara noastră, despre drepturile asigurate de statul nostru mamelor, despre înlesnirile materiale de care beneficiază ele — în fine despre o serie de alte prevederi umaniste care, cît se poate de firești pentru cotidianul vieții noastre au reprezentat tot atîtea teme de reflectare pentru cei care le-au aflat.

Graziela VÂNTU

TRICOTAJ

Bluza cu „broderii croșetate"

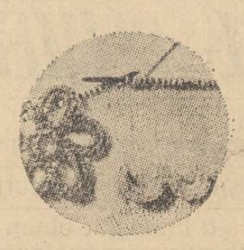

Această bluză poate fi tricotată de mină sau la mașină. Purtată în zile de vacanță, la o ținută sport, bluza are un elastic lat de 15—20 cm lucrat obișnuit un ochi pe față, un ochi pe dos. Restul este tricotat ciorăpește — toate ochiurile pe față în afara terminațiilor mipecilor, a fentei de pe piept și a poaspoalului din jurul decolteului, executate în același punct de elastic. Alegeți 250—300 g. fire de „garofiță" sau melană subțire, într-o singură culoare, de preferință albă. Pentru ornamente : fire din aceeași calitate dar în culori asortate : roșu, verde, bleu, galben. Explicațiile sînt date pentru măsurile 42—44 în paranteză și 46—48 în cifre libere. Folosiți andreie 2½ sau 3 după grosimea firului astfel încît tricotul să fie aerat dar nu prea larg. Construiți-vă tiparul pentru față, spate și mineci.

Fața stîngă — montați atîtea ochiuri cîte vă sînt necesare în raport de tiparul corespunzător. După ce ați lucrat elasticul, împărțiți pe jumătate, creșteți deodată 6 ochiuri (pentru fentă) ce le veți tricota în elastic și lucrați obișnuit. Creșteți treptat, pe linia de subbrat de 7 ori cîte 1 ochi, la fiecare 3 rînduri. Măsurată la înălțimea bustului, fața stîngă trebuie să aibă o lățime de 35—37 cm. Pentru scăzătura de sub braț, scădeți astfel : 4 ochiuri, 3 ochiuri și de 4 ori cîte 1 ochi. (Confruntați des cu tiparul, în special la scăzături).

Pentru răscroirea gîtului, scădeți la fiecare 2 rînduri odată 5 ochiuri, apoi de 2 ori cîte 2 ochiuri și de 4 ori cîte un ochi. Continuați lucrul, terminînd linia de umăr cu (43) 47 ochiuri sau după tipar.

Spatele se lucrează bineînțeles întreg, cu răscroitura subbrațului mai puțin adîncă.

Observați că bluza are deasupra elasticului o frumoasă bandă festonată. Aceasta se croșetează direct pe bluză. Se fac lanțuri de cîte 12 ochiuri și se prind la distanțe egale de tricot din 7 în 7 rînduri. La întoarcere, arcadele se festonează în punct orb.

Pentru anouri se croșetează un lanț de 10 ochiuri, se închide în cerc și se festonează pe el picioruse oarbe, dese. Se cos separat, cu acul.

Mai complicate par a fi florile — croșetați un lanț de 6 ochiuri, închideți-l și lucrați pe el puncte de feston. Rîndul de petale este realizat din lanțuri de cîte 8 ochiuri ce se prind în piciorus orb la distanțe egale și la următorul rînd se festonează.

La fel, florile se cos separat.

ÎNGRIJIȚI-VĂ SĂNĂTATEA

BORDA ION — Cluj. *Pentru distonia neurovegetativă pe care o prezentați este indicat următorul tratament : Hidroxizin — un comprimat pe zi divizat în felul următor : cîte un sfert dimineața și la prînz și o jumătate, seara. Sîntem convinși că veți beneficia și de cîteva ședințe de psihoterapie. Pentru acestea, apelați la medicul psihiatru.*

PETRICĂ IONESCU — Galați. *Vă recomandăm următorul tratament : Bergonal — un drajeu seara, Folcisteină — cîte o fiolă, injecții intramusculare, la două zile.*

C. C. — Oțelul Roșu și C. E. — Fălticeni. *Indicațiile de mai sus sînt valabile și pentru dv.*

E. TUDOR — Gorj. *Vă recomandăm : vitamina E — trei drageuri pe zi, Folcisteină — injecții intramusculare la interval de două zile, o serie de 15 fiole și Bergonal — un drageu seara.*

H. MIREA — Botoșani. *La vîrsta de 20 ani se poate efectua intervenția chirurgicală în scop estetic pentru a corija forma nasului. Veți apela la specialiștii clinicii O.R.L. a spitalului Colțea.*

VASILE NEACȘU. *Reticențele dv. nu sînt justificate. Nu are nici un sens să aminați consultul la specialiștii clinicii de chirurgie. Nu este o intervenție dificilă.*

S. M. — Mangalia. *Ceea ce prezentați dv. se numește tahilalie și uneori determină și bilbiială. Veți face exerciții de reeducare a limbajului. La Constanța, în cadrul policlinicii de copii, aveți un logoped care vă poate ajuta.*

RADU IONESCU — București. *Problemele de patologie sexuală masculină sînt deosebit de complexe. Pacientul trebuie să se adreseze medicului cu toată sinceritatea, cu deplină încredere. În cazul dv., probabil este implicată trauma psihică pe care ați suferit-o și care a determinat o anumită condiționare. Presupunem că medicul psihiatru vă poate ajuta.*

ILIE SORESCU — Reșița. *Este posibil să vi se aplice radioterapie, dar decizia o va lua medicul specialist în ortopedie.*

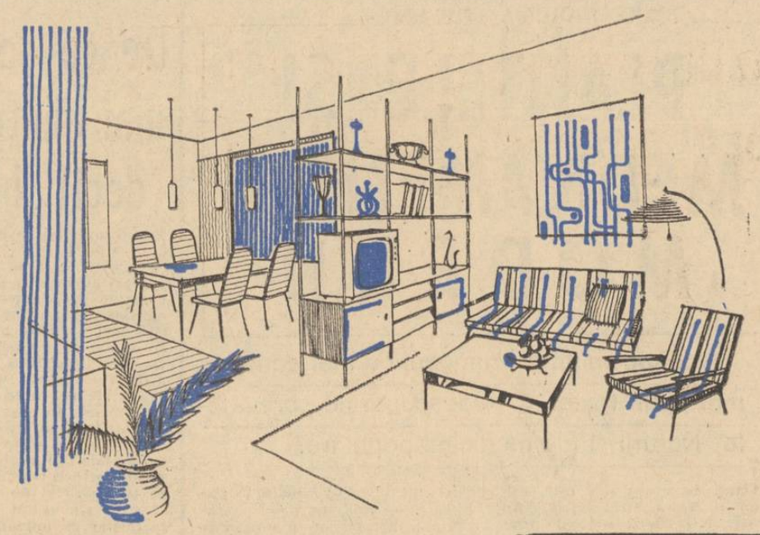

SUGESTII PENTRU MOBILAREA LOCUINȚEI

Camera de zi

În configurația actuală a apartamentelor de locuit, camera de zi constituie nucleul oricărei gospodării, în spațiul ei putîndu-și găsi rezolvarea multiple activități și preocupări specifice fiecărei familii.

Masa de sufragerie împreună cu bufetul pentru veselă, garnitura de hol din canapea și două fotolii bine orientate în raport cu televizorul, biblioteca alături de un mic birou, toate aceste piese de mobilier vor putea fi corelate în același spațiu de cca. 16—20 mp.

Funcționalitatea mobilierului este asigurată întotdeauna de lăsarea spațiului de circulație aferent strict necesar. De aici, necesitatea de a alege și amplasa elementele, cu deosebită grijă, așa încît să nu se ajungă la situația să stînjenească mai mult decît să folosească.

Un alt lucru important este iluminatul : în cazul camerei de zi unde se desfășoară concomitent mai multe activități, se vor instala surse de lumină artificială în așa fel ca una să nu deranjeze pe cealaltă și fiecare să servească cu maximum de eficiență colțul căruia îi este destinată.

Stilul mobilierului ales trebuie să se încadreze cu toată ambianța încăperii dată de : tapete ori zugrăveli, covoare, lămpi, tapițerii, tablouri, obiecte decorative ori de artă.

În cazul unor înclinații către un anumit stil trebuie avut în vedere ca aceasta să nu fie în discordanță cu celelalte piese și mai ales, cu suprafața de spațiu afectată. Ne referim în special la mobilierul vechi cu sculpturi în lemn profunde care-și găsește cu greu locul în apartamentul modern bine dimensionat în raport cu mobilierul nou, ușor aerat și de gabarit redus. Totuși, o piesă de valoare poate fi susținută, într-un cadru neutru ieșind în relief prin contrast.

În schițele de mai jos, se poate observa un alt atribut al noii orientări în proiectarea mobilierului și spațiului locuibil, în speță, posibilitatea de multiplă aranjare a unor garnituri așa fel încît să deservească întotdeauna multiple activități.

a) Sufragerie separată de colțul de odihnă și vizite printr-o bibliotecă — vitrină cu spațiu pentru televizor. Către fereastră, la o lumină abundentă, colțul de lucru, respectiv biroul și rafturile necesare.

b) În colțul mai întunecos puteți separa un loc de dormit pentru oaspeți cu un mic dulap aferent — lăsînd la lumina geamului biroul stil — detașat de o garnitură de fotolii, scrin și bibliotecă. Un alt dulap, similar celui mai sus menționat, va asigura separeul necesar.

c) În acest caz vedeți cum două garnituri separate — sufrageria și camera de zi — au fost unite printr-o plantă și un covor mare luminate de o lampă decorativă.

În privința economiei ății, în afara ratelor bineveni te la achiziționarea garniturilor din comerț, există posibilitatea adaptării unor piese vechi reconditionate prin vopsire ori tapițare cu materiale noi, adecvate stilului respectiv.

Arh. Paul PFENNINGS

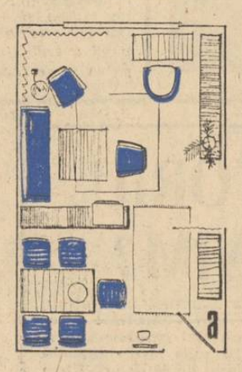

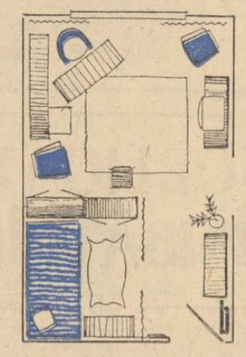

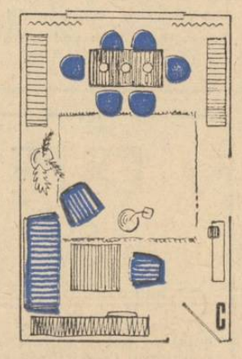

RĂSPUNDEM LA ÎNTREBĂRILE DUMNEAVOASTRĂ

Pentru horticultorii amatori

PETRE TISCH — Sinaia. Ați semănat în grădină semințe de măr. Ionatan, din care au crescut puieți și doriți să știți dacă acești pomi vor produce fructe asemănătoare Ionatanului.

Răspunsul este negativ. Acești puieți trebuie altoiți cu ochi sau mlădițe din soiul Ionatan. Explicația este următoarea : la majoritatea soiurilor de pomi, pentru formarea rodului este necesar polen străin (de la alte soiuri). Deci, din semințele respective vor rezulta pomi cu caractere și de la pomul tată ce a furnizat polenul. Înseamnă că fructele nu vor fi identice cu cele din pomul mamă.

IOAN POPAZU — Iași. Am primit frunzele bolnave de salvie, petunia, saxifraga și roșii, pe care le-ați trimis în vederea identificării dăunătorului.

Dăunătorul este musculița albă (Trialeurades). Larvele precum și insectele adulte înțeapă frunzele, provocînd ofilirea și căderea lor.

Un mijloc eficace de combatere a acestui dăunător constă în stropirea plantelor atacate cu Fosfotox R (2 grame la un litru de apă).

Produsul respectiv se poate procura numai de la un centru de protecția plantelor.

PETRE VASILICA — comuna 23 August, județul Constanța. Substanțele chimice întrebuințate pentru tratamentul plantelor contra unor boli și dăunători se numesc pesticide și se folosesc în diferite concentrații.

Concentrația de 0,5 la sută înseamnă 500 grame pesticid la 100 l apă, 0,75 la sută înseamnă 750 grame pesticid la 100 l apă, iar 1 la sută înseamnă 1 000 grame pesticid la 100 l apă.

SERGIU PAVAROZNIC — Turda. Gustul „de butoi" al vinului este un defect întîlnit mai ales la vinurile albe păstrate mult timp în vase noi care nu au fost bine pregătite (nu s-a scos taninul din doage).

Un astfel de vin are gust știros și este greoi la băut.

Combaterea acestui defect se face prin cleierea vinului cu gelatină (6—10 grame la 100 litri de vin). Prin acest tratament, vinul se limpezește și se reduce gustul de butoi.

Se poate încerca și un tratament cu ulei de măsline : 0,5—1 kg ulei la 100 litri de vin. Se face mai întîi o suspensie de ulei cu o cantitate mică de vin, agitîndu-se puternic, puțin cîte puțin, amestecînd bine. După 5—6 ore, se repetă agitarea vinului.

GHEORGHE BĂLAȘA — Timișoara. Iată răspunsurile la cele două întrebări în legătură cu zeama sulfocalcică :

1) La prepararea zemei sulfocalcice se folosește numai var nestins.

2) Prepararea zemei se face cu cîteva zile înainte de folosire. Se poate păstra timp mai îndelungat (5—6 luni) numai dacă se ține la întuneric și la rece, în damigene care se smolesc sau se ceruiesc la dop.

Ing. Ștefan BĂLĂNESCU
profesor la liceul agricol „Ion Ionescu de la Brad", Roman, județul Neamț

C.E.C. VĂ OFERĂ, DUMNEAVOASTRĂ ALEGEȚI !

„Înainte de toate învățați copiii să economisească, pentru că economia este baza tuturor virtuților" — își sfătuia contemporanii Victor Hugo. Într-adevăr, deprinderea de a economisi nu se aplică numai la bani, ci în multe, foarte multe alte domenii. Pentru că cine știe să-și dramuiască timpul, va realiza infinit mai multe lucruri în viață decît cel care, cu mînă largă, risipește ore și minute. Cine știe să economisească va cunoaște măsura și ordinea, va ști să prețuiască nu numai succesele, dar și efortul, drumul lung ce trebuie parcurs pînă la ele.

De aceea educația în spiritul economiei este zestrea de neprețuit pe care părinții o pot da copiilor.

Însă alături de familie, în țara noastră, de educarea tinerei generații în spiritul economiei se ocupă și alte instituții.

Una dintre acestea este Casa de Economii și Consemnațiuni care, statornic și perseverent, se ocupă de cultivarea spiritului de economie la cetățenii țării încă de la cea mai fragedă virstă. Expresie concretă a acestei atît de importante preocupări sînt și instrumentele de economisire introduse de Casa de Economii special pentru copii. Urmărindu-se deprinderea copiilor cu economia și ținîndu-se seama de faptul că micii depunători nu au veniturl proprii, pe instrumentele de economisire specifice virstei cravatelor roșii se pot economisi sume mici.

FOAIA CU TIMBRE DE ECONOMII

Este astfel realizată încît posesorul ei, fără nici o formalitate, să poată depune la C.E.C. sume mici. Practic, pentru 1 leu se primește o foaie care are tipărit un timbru de economii de 1 leu și 24 de casete care permit lipirea ulterioară a încă 24 de timbre.

Cînd o foaie este completată cu timbre în valoare totală de 25 de lei, în cazul în care posesorul nu dorește să o mai păstreze, el poate solicita fie restituirea banilor, fie eliberarea în locul foii a unui libret de economii, pe care se pot economisi în continuare alte sume.

De asemenea, restituirea se poate face, la cerere, și în cazul în care nu s-a completat foaia de economii în întregime.

Restituirea banilor economisiți pe aceste foi se efectuează de unitățile Casei de Economii, precum și de unitățile poștale. În școli, restituirea economiilor se efectuează de cadrele didactice care coordonează activitatea de cultivare a spiritului de economie la elevi.

Foile și timbrele de economii se pot procura de la orice unitate a Casei de Economii, unitate poștală, și în școli de la cadrele didactice.

CECUL DE ECONOMII ȘCOLARE

Se prezintă sub forma unui cartonaș tipărit în culori. Cecurile sînt grupate în seturi de cîte 10 cecuri. Ele au fost astfel concepute încît fiecare set ilustrează o temă din cele mai interesante domenii : istorie, știință, literatură etc.

Pînă acum au fost emise zece serii de cecuri cu următoarele teme :

— Seria „A" — „Personalități din trecutul glorios al patriei".
— Seria „B" — „Savanți români din domeniul științei și tehnicii".
— Seria „C" — „Marele pictor român Nicolae Grigorescu".
— Seria „D" — „Figuri proeminente ale poeziei românești".
— Seria „E" — „Din istoria muzicii românești".
— Seria „F" — „Mari prozatori români".
— Seria „G" — „Monumente istorice ale patriei noastre".
— Seria „H" — „Din comorile florei".
— Seria „I" — „Din fauna patriei noastre".
— Seria „J" — „Cuceritori ai cosmosului".

Un cec de economii pentru școlari are o valoare fixă de 5 lei, iar un set complet o valoare de 50 de lei.

Cecurile de economii școlare se pot **cumpăra** fără nici o formalitate, în numărul dorit, de la oricare unitate a Casei de Economii, precum și de la unitățile poștale. În școli se pot procura de la cadrele didactice care coordonează activitatea de cultivare a spiritului de economie la elevi.

Restituirea sumelor depuse se poate efectua oricînd, potrivit dorinței posesorului, de oricare din unitățile amintite.

★ ★ ★

Revista „Magazin" ne-a oferit, cu amabilitate, coloanele sale timp de zece numere consecutiv pentru ca noi să putem discuta cu dv., stimați cititori, despre modalitățile de economisire și instrumentele pe care Casa de Economii și Consemnațiuni vi le pune în acest scop la dispoziție.

Sperăm că „dialogurile" noastre au dat roade și, de acum, fiecare din dv. va putea, cu o mai mare usurință, să-și aleagă libretul de economii care corespunde cel mai bine intereselor personale.

Dacă au rămas lucruri nelămurite sau dacă doriți să cunoașteți și alte aspecte ale activității Casei de Economii și Consemnațiuni, conducătorii unităților C.E.C., toți salariații lor vă stau oricînd la dispoziție pentru a vă da explicațiile dorite.

De asemenea, prospectele și broșurile editate de Casa de Economii, pe care le puteți găsi la toate unitățile C.E.C. din țară, vă pot informa detaliat despre tot ceea ce vă interesează în legătură cu Casa de Economii și Consemnațiuni și operațiile efectuate de aceasta pentru populație.

Serviciul de presă și propagandă al Casei de Economii și Consemnațiuni va fi încîntat să vă fie de folos.

Vă așteptăm.

SALATELE

Vara ne oferă din plin posibilitatea de a pregăti cele mai variate salate. Surse însemnate de vitamine și săruri minerale, ele constituie un complement necesar într-o alimentație echilibrată. Modesta lăptucă, ca și salata creață conțin rezerve de vitamina C cu acțiune favorabilă asupra tonusului general și a rezistenței la oboseală, vitamină care prin fierbere, e distrusă în parte.

Din cauza volumului lor, salatele au o influență salutară asupra funcționării intestinului, dar persoanele al căror aparat digestiv este prea sensibil nu pot să le consume decît în cantitate mică. Celuloza din vegetale, care n-a fost mujată prin fierbere, este uneori iritantă pentru mucoasele fragile.

Ca să fie într-adevăr de folos, salatele trebuie să fie proaspete. Depozitarea și păstrarea lor le fac să-și piardă o parte din bogăția de vitamine și săruri minerale. Dacă sîntem totuși obligați să le păstrăm o zi-două, e mai bine să le curățăm, să le spălăm repede sub jetul robinetului (fără să le lăsăm în apă la înmuiat) și să le păstrăm apoi învelite într-un tifon curat în cutia frigiderului. E de asemenea bine să folosim și cîteva foi verzi, mai puțin fragede și mai puțin gustoase decît foile dinspre miez, gălbui, mai plăcute la gust dar mai sărace în vitamine.

E recomandabil să servim salatele la începutul mesei, să folosim, spre a le acri, sucul de lămîie care este una din cele mai bogate surse de vitamina C. Adăugarea mărarului și pătrunjelului verde în salate, aduce o completare de vitamine și le dă o savoare plăcută, care stîrnește pofta de mîncare.

O vinegretă (ulei-oțet-sare), care face mai picantă o salată, e bine să fie amestecată cu un gălbenuș fiert moale. O maioneză ușoară (în care, după ce e gata, se adaugă una-două linguri de apă clocotită), un sos de smîntînă proaspătă în care punem zeamă de lămîie, mărar tocat, sare și piper, fac salatele mai gustoase și mai hrănitoare.

Dar o salată se poate compune din multe alte lucruri decît din frunze hrănitoare : gospodinele noastre cunosc o mulțime de rețete.

Salatele se pot combina cu rosii, cu bucheţele de conopidă crudă, cu lamele de ardei gras, cu rondele de cartofi noi fierți în abur, cu felii de castraveți, cu morcovi noi cruzi, tăiați fideluță, cu varză nouă tocată, cu fasole verde fiartă repede în apă clocotită, cu rondele de ridichi.

Resturi de friptură, de carne fiartă ,de pește, cubulețe de șuncă, brînză preferată (telemea, cașcaval, șvaițer, brînză de vaci), sferturi de ouă fierte tari, măsline sînt tot atîtea alte posibilități de a combina verdețurile și legumele în chip și feluri, după posibilități și preferințe.

Salatele se pot amesteca cu orez fiert, care se digeră ușor, fierbe repede și se potrivește cu orice salată și cu orice sos pregătit pentru ea.

Cînd ai căpătat puțină îndemînare, poți să prepari într-o salatieră un fel complet, sau aproape și care, cu un sos potrivit, va fi întotdeauna bine primit.

Nu vă trebuie decît îndrăzneală și puțină fantezie. Copiii și ceilalți membri ai familiei se vor învăța repede cu acest fel și le va deveni indispensabil.

PENTRU CĂMARA DV.

Vin din vișine

Dacă aveți răbdare, puteți servi la toamnă celor ai casei ca și oaspeților un vin excelent preparat de dv. Aveți nevoie de **5 kg de vișine bine coapte, 500 g zahăr tos, 1/2 baton de scorțișoară, 1 l de alcool de 45° și de 8 g drojdie de bere.**

Dizolvați drojdia în puțină apă călduță. Scoateți sîmburii și zdrobiți vișinele. Stoarceți sucul. Turnați acest suc într-un borcan, nu prea mare, adăugați zahărul, drojdia dizolvată, scorțișoara și alcoolul. După o lună, cînd tot acest amestec va fi bine fermentat, filtrați și turnați într-un alt borcan.

Trei luni vor trece repede. Turnați vinul în sticle. Cu cît va fi mai vechi cu atît va fi mai bun,

Zmeură în suc propriu

Zmeura e un fruct foarte fragil și trebuie aleasă și aranjată într-un borcan cu foarte multă grijă. Deasupra fructelor turnați un sirop fierbinte (clocotiți-l și așteptați 1 minut sau 2 ca să-l turnați). Legați borcanul la gură și sterilizați în apa de 90° — cînd începe să forfotească în clocot mărunt — timp de 5-6 minute pentru un borcan de 1 litru. **Utilizați următoarele proporții : 1 kg și 500 g zmeură, 500 g zahăr pudră, 1/2 litru apă.** Păstrînd proporțiile puteți mări cantitățile.

Olimpia ȘTEFANESCU

Aleidrop

CORN FLAKES ÎMPOTRIVA CANCERULUI

Se știe că mortalitatea provocată de cancer al stomacului este de două ori mai mare în Europa decît în Statele Unite. Se pare că s-a descoperit cauza. Doctorul Raymond Shanberger de la Cleveland Clinic Foundation (Ohio) demonstrează că aceasta s-ar datora faptului că americanii consumă cunoscutele corn flakes la micul dejun. Cerealele sînt bogate în selenium, substanță antioxidantă a cărei calitate de a preveni cancerul a fost demonstrată experimental la șoareci. Interesantă este și constatarea că mortalitatea datorită cancerului la stomac este scăzută și în alte țări cum ar fi : Australia, Canada, Noua Zeelandă etc. cunoscute drept mari consumatoare de corn flakes și alte produse asemănătoare.

„ROMANTICA"

Această este numele ce se potrivește rochiei vaporoase, mult fronsată pe bust, cu mineci foarte bogate atașate pe brat printr-un elastic, din voal alb cu buline mari, albastre. Lansată de creatorii englezi de modă, „Romantica" este destinată unei seri de vară (imaginea de mai jos).

IMPRIMEURI MODERNE

Magazinele noastre de artizanat au pus în vînzare, pe lîngă cunoscutele ansambluri, rochii, pardesie de inspirație folclorică, reușite rochii sau compleuri din in sau olandă imprimată. Imprimeurile mari, dar ingenioase pictate pe fuste sau rochii, culorile bine îmbinate și cu gust armonizate sugerează zile cu soare și... vacanță.

„NEFTALAN"

O cunoscută stațiune de tratament așezată într-una din văile Azerbaidjanului, Neftalan, și-a împrumutat numele de la produsul cu aceeași denumire, o varietate a țițeiului, avînd mari calități curative. Printre bolile vindecate de Neftalan se numără : reumatismul, artritele, nevralgiile, bolile de piele, unele afecțiuni ale ochilor, boli digestive, ginecologice și alergii. Se pare — după ultimele descoperiri — că miraculosul produs va avea aplicații în tratarea tuberculozei, în prelungirea vieții și chiar în probleme de... întinerire.

ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG

CAZUL DOICHIȚA ȘI... „TERITORIUL RESPONSABILITĂȚII COLECTIVE"

de Mihai STOIAN

„Stimate tovarășe,

Vă trimit cîteva pagini referitoare la „cazul Doichița", discuția cu ea pe care-am imprimat-o pe bandă de magnetofon. Iată și împrejurările în care am cunoscut-o pe Doichița : avea vreo 12 ani, umbla într-un pantalon rupt și desculță, vindea „Informația" și își cumpăra cîte ceva de mîncare. Am chemat-o acasă, i-am dat niște haine de-ale copiilor mei, a revenit cînd și cînd, pe urmă a dispărut vreun an, după care mi-a spus c-a fost la un centru de primire a minorilor (din Calea Văcărești) despre care pomenește în discuția ce urmează (cea de pe banda de magnetofon). Am fost și eu acolo : tovarășa Stanca mi-a făgăduit că se va face dosar pentru Doichița la Asistența socială, deoarece, într-adevăr, părinții ei nu se pot ocupa cum se cuvine de fată, iar fata va merge astfel la școală cu regularitate. După cîteva luni Doichița a reapărut la mine — situația era neschimbată ! Atunci am pus-o să vorbească că mai pe larg despre ea și despre familia ei. După alte două săptămîni, a venit la mine și mi-a spus că fratele ei făcuse o „spargere" la un chioșc de dulciuri și va ajunge și el, acum, la reeducare. Cu puține zile în urmă Doichița a mai fost pe la mine, cu un ochi foarte umflat: un băiat dintr-o „bandă" din cartier i-a dat cu piciorul în ochi. O luase „Salvarea" și îi dăduse bilet de internare, dar mama ei n-a vrut să se ducă cu ea la spital. I-am luat un medicament potrivit de la farmacie și ne-am înțeles să revină, a doua zi, cu biletul de internare, să merg cu ea, însă n-a mai apărut decît după alte cîteva zile, nu m-a găsit și mi-a lăsat un dar: două păsărele — un fel de bibelou. Cam acesta e stadiul în care se află „cazul Doichița" — cum îi zic eu. V-am impovărat cu amănunte, dar mi se par utile pentru a cunoaște puțin viața ei. Ar fi foarte bine dacă ați reuși să puneți în mișcare autoritățile. E o fetiță isteață, cu suflet și e păcat de ea. Dacă aveți nevoie am și o fotografie a ei — pe care de asemenea mi-a pus-o în mînă într-o zi, înainte de a pleca.

Cu stimă,
I.V. Buc"

Și acum dialogul înregistrat pe bandă de magnetofon :

— Mă cheamă Duca Doichița (Doina), *sînt născută în anul 1958, decembrie, 22. M-am născut în București.*

— *Ce fac părinții tăi ?*

— *Tăticu lucrează la I.C.M. 3, la Teatrul Național, iar mămica e... casnică.*

— *Cîte clase ai urmat ?*

— *Am terminat 5 clase și o jumătate dintr-a șasea, la Școala generală nr. 185* (dialogul este imprimat înainte de terminarea anului școlar, astfel încît nu știm felul în care s-a încheiat situația școlară a elevei D.D.).

— *Știi ce profesori ai avut ?*

— *Da. Pe tovarășa diriginte din clasa a V-a o chema Pietroiu Catinca, iar pe tovarășul de geografie Gurutanu Marian...*

— *Dar din clasa a VI-a ?*

— *Nu mai țin minte.*

— *Și de ce n-ai mai mers la școală ?*

— *Pentru că mămica s-a luat la băut prea mult, și mă bătea cînd era cu chef, mă dădea afară din casă și n-aveam unde să învăț. Dacă veneam de la școală n-o găseam acasă, venea seara pe la 9—10 și atunci stingea lumina și-mi zicea să mă culc. Plecam dimineața la 7 de acasă și pînă la ora 8 îmi scriam lecțiile la școală.*

— *Ce copii sînteți ?*

— *Două fete și un băiat. Pe fratele meu îl cheamă Duca Sorin. S-a născut în 1961, 21 aprilie, are 12 ani.*

— *El cîte clase a făcut ?*

— *A făcut două clase elementare, la școala din comuna Chitila.*

— *De ce n-a mai mers la școală ?*

— *A lăsat într-o zi ghiozdanul în clasă și a fugit de la școală. De-atunci nu s-a mai dus.*

— *Și părinții n-au încercat să-l oblige ?*

— *...Se luase cu alții, prieteni, lipsea toată ziua.*

— *De la școală n-au venit profesori să vadă de ce lipsește ?*

— *Ba au venit, destui, dar el n-a vrut să înțeleagă... Pînă de curînd, vindea „Informația", cîștiga vreo 50 de lei pe zi. A doua zi minca din banii ăștia, se ducea dimineața la cinematograf și după masă iarăși vindea ziare. Lipsește acum de-acasă de sîmbătă* (e joi în ziua dialogului), *i-a chemat și pe părinți la miliție, că-i acolo...*

— *Mama vă dă de mîncare ?*

— *Citeodată. Cînd se culcă ea, căutăm prin dulapuri și luăm de mîncare. Tata cîștigă bine, dar mama merge la el, la serviciu, cînd e ziua de leafă, și-i ia banii.*

— *Ce face cu banii ?*

— *Mai cumpără și mîncare... Și bea.*

— *Tu ai locuit și la o mătușă, nu-i așa ?*

— *Da. Mă gonea mămica de acasă și așa am stat la nașa mea o jumătate de an. Am luat și alți prieteni cu mine și ne culcam toți la nașa. Într-o zi a venit Miliția și m-a luat și pe mine, și m-a dus la un centru de minori, am stat 10 luni, am învățat să spăl, să calc... Pe urmă a venit mama, a cerut să fiu dată acasă, n-au vrut mai întîi directoarea și profesorii, însă mama s-a jurat c-o să aibă grijă acum de mine.*

— *Și cum a fost ?*

— *O săptămînă mi-a dat mîncare, m-a îngrijit, după care iar mă bătea, mîncare nu-mi mai dădea decît rareori...*

— *Și ce faci cînd ți-e foame ?*

— *O las să se culce, mă fac că mă culc, pe urmă iau mîncare.*

— *Ai mai încercat totuși, cumva, să mergi la școală ?*

— *Da, dar mama nu-mi face viza de flotant. Am fost la Școala generală nr. 70, am vorbit eu cu tovarășa secretară, mi-a spus că fără viză de flotant n-am cum să vin la școală.*

— *Unde locuiți ?*

— *Pe B-dul Muncii, str. Intrarea Sectorului nr. 16, pavilion 5, în sectorul 4, la Bariera Vergului...*

— *Și puteți sta fără viză de flotanți ?*

— *N-au controlat.*

— *Și ce-ai de gînd să faci mai departe ?*

— *Vreau să merg la școală, la toamnă, să învăț măcar opt clase, și pe urmă să intru la muncă undeva.*

Stimată *I. V.*, fără doar și poate „cazul Doichița" trebuie rezolvat de urgență (ca și situația fratelui și a surorii ei). Ar fi într-adevăr bine ca autoritățile în sarcina cărora cade, prin *lege*, protejarea copiilor proveniți dintr-un mediu disocial, să se pună, în sfîrșit, în mișcare. Atunci cînd părinții unui minor demisionează — dintr-o cauză sau alta (vezi alcoolul) — de la cea mai nobilă responsabilitate a omului, aceea de părinte, nu mai rămîne altceva de făcut decît ca societatea, această imensă și sensibilă ființă vie, a noastră, a tuturor, să intervină prompt, eficient. Cum ar putea interveni pentru Doichița ? În primul rînd asigurîndu-i alimentația normală unei adolescente de vîrsta ei, (deci : internat). Apoi, îndepărtînd-o (nu neapărat sufletește) de mediul care se definește atît de pregnant, în „dialogul" imprimat, ca fiind absolut *needucativ*. Și, simultan, creîndu-i (va împlini curînd 15 ani !) condițiile necesare în vederea școlarizării în continuare și, evident a dobîndirii unei calificări profesionale (dacă vrea, realmente, să fie... pe picioarele ei, independentă și demnă, să nu mai depindă de familie). Așadar, Doichița — cu sprijinul nostru (mai concret : începînd cu cel al *Autorității tutelare din sectorul 4*) — se poate redresa, cu condiția expresă ca fata să înfrîngă anumite bariere — interioare și exterioare — din drumul spre obținerea unui statut social adecvat, realist, corect. Să nu ni se răspundă cumva, cine știe, că e greu, dacă nu chiar imposibil, de actionat în „cazul Doichița", deoarece, vezi bine, n-are... viza necesară, și deci cum nu stă pe „teritoriul responsabilității noastre", etc., etc., ne declinăm orice... Există un unic TERITORIU AL RESPONSABILITĂȚII NOASTRE COMUNE, COLECTIVE față de asemenea cazuri-limită. Să acționăm corespunzător !

CURIER SĂPTĂMÎNAL

VERIFICAȚI-VĂ CUNOȘTINȚELE

Jocul numerelor

Se spune că arta nu prea face casă bună cu științele exacte. S-ar părea că nu e tocmai așa, întrucît în zilele noastre calculatoare electronice pot compune versuri sau întregi piese muzicale. Dacă astfel stau lucrurile, atunci nu trebuie să ne surprindă că un adept al muzicii, cum este cititorul nostru **CONSTANTIN DRIU**, elev al Școlii militare de muzică din București, ne-a trimis două probleme de matematică. Poate sînteți curioși să le aflați... melodia ? Atunci... ascultați...

1. Să se obțină numărul 101 din șase cifre identice, folosind un singur semn matematic.

2. Care este numărul cel mai mare ce poate fi scris cu ajutorul a trei cifre, fără a folosi vreun semn de operații matematice ?

Ionescu, Popescu și Dumitrescu

Sînt nume frecvent întîlnite în țara noastră. Dar, despre cei la care vrem să ne referim, și despre care nu știți deocamdată nimic, să-l lăsăm pe tînărul nostru cititor **GABRIEL DINESCU**, elev la Liceul „Mircea cel Bătrîn" din Constanța, să vă povestească.

Dintre salariații unei anumite întreprinderi fac parte și Ionescu, Popescu și Dumitrescu. Unul dintre ei este însă director, altul inginer și celălalt, casier. Directorul a fost unicul copil la părinți.

Dintre cei trei, casierul are cel mai mic salariu. Cînd a primit salariul cel mai recent, Popescu a încasat mai mult decît directorul. **Dacă Ionescu este cumnatul lui Dumitrescu, care dintre cei trei este directorul, care inginerul și care casierul ?**

Răspunsurile la întrebările publicate în numărul trecut

Pianul lui Chopin

Pianul lui Frédéric Chopin se găsește la mănăstirea din orășelul Valldemosa, plasat la o distanță de circa 30 km de orașul Palma, de pe insula Mallorca din Marea Mediterană. Cum a ajuns tocmai acolo ? Se știe că Chopin a suferit de tuberculoză, de la o anumită vîrstă. Conform modului de tratament al acestei boli în secolul trecut, i s-a recomandat să stea cît mai mult într-o regiune cu climă blîndă, mediteraneană. Astfel, a ajuns în insula Mallorca, în localitatea Valldemosa. El a fost însoțit acolo și de marea sa pasiune, scriitoarea franceză George Sand, al cărei nume real era de fapt Amandine Lucie Aurore Dupin Dudevant. Bineînțeles că în perioada cît a locuit în insula Mallorca, în mănăstirea de la Valldemosa, Chopin nu a încetat de a compune, folosind în acest scop un pian. În anul 1838, Chopin și George Sand au plecat la Paris. Compozitorul a mai trăit apoi doar 11 ani.

Medicul insulei, știind că Chopin era tuberculos, pentru a evita extinderea bolii, a dat dispoziții, după plecarea acestuia, ca toate lucrurile ce-i aparțineau să fie arse. Întîmplător, pianul a fost însă omis. De atunci, el a rămas în mănăstire și poate fi văzut de oricine o vizitează.

Cuvinte... alese

1. Exemple de cuvinte care, citite într-un sens au o semnificație, iar în sens opus, o altă semnificație :

anul — luna, lac — cal,
arămă — amară, lob — bol,
crap — parc, mor — rom
pot — top, șoc — coș
roz — zor, zero — orez etc. etc.

2. Exemple de cuvinte care, citite în ambele sensuri, au aceeași semnificație : apa, bob, cuc, coc, cojoc, caiac capac, cazac, dud, divid, ele, ere, lupul, monom, minim, nun, pap, pop, pup, polop, rar, rotor, rotitor, radar, rever, reper, sos, sus, supus, tivit, tixit, tot, unu, etc. etc.

Poșta cititorilor

Iată cine sînt cei de la care ne-au sosit răspunsuri bune la întrebările publicate în nr. 817 : **Sorin Țucă**, elev, Liceul nr. 5, Constanța; **Ardaș Haciadurian**, pensionar, Brăila; **Anton V. Dode**, comuna Modelu, jud. Ialomița; **Victor Pop-Coman**, pensionar C.F.R. București (cele relatate de dv. sînt interesante. Mulțumim pentru frumoasele aprecieri cu privire la rubrică) ; **Marian Vlăduț** Sibiu (problema propusă a fost publicată de mult în rubrică); **Ștefan Bratosin**, Călărași, jud. Ialomița (în rețelele telefonice nu se folosesc căști sau microfoane piezoelectrice. Cît privește cealaltă problemă propusă, s-a mai publicat ceva asemănător) ; prof. **Mircea Criveanu**, Constanța (precizarea dv. cu privire la exprimarea vitezei navelor în „noduri" poate fi folositoare și altor cititori. O vom relata deci: Printr-un „nod" se înțelege viteza de deplasare a unei nave, egală cu o milă marină pe oră. Prin urmare, este greșit a se spune „noduri" „pe oră", corect fiind numai „noduri").

Mariana Răducănescu, elevă Liceul „I. L. Caragiale" Ploiești. Din păcate, răspunsurile trimise sînt prea tardive. Nu se iau în considerație răspunsuri la care data de pe ștampila poștală depășește ziua apariției numărului următor al revistei. Am reținut însă materialele propuse, în vederea publicării.

Vasile Ignătescu, satul Părhăuți, comuna Todirești, jud. Suceava Într-adevăr, în corespondența primită de la dv., au existat răspunsuri corecte. Faptul că nu ați figurat printre „cei 7" se datorește numai hazardului, întrucît, după cum probabil știți, din numeroasele răspunsuri bune sosite la redacție, se trag la sorți numai 7.

Ruxandra Comănescu, elevă, Școala generală nr. 16, Brăila. Firește că nu despre Pliniu cel Tînăr este vorba, ci de unchiul acestuia, Pliniu cel Bătrîn, care a decedat în urma asfixierii cu gazele provocate de vulcanul Vezuviu, în timp ce urmărea mai de aproape erupția acestuia. Pe vremea aceea nu existau încă vulcanologi !

Ing. Liviu MACOVEANU

REBUS • REBUS •

CABANE TURISTICE

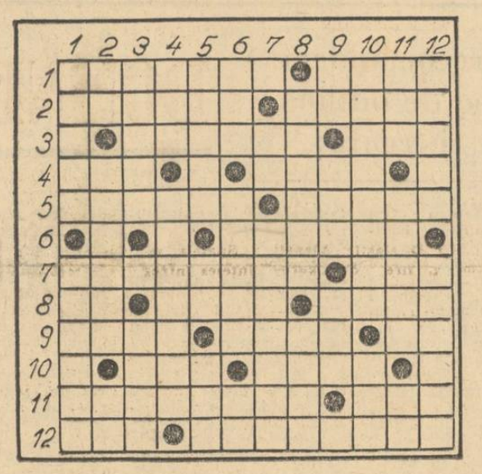

ORIZONTAL : 1) Cabană în munții Harghitei la 1810 m — Cabană în munții Surcanului la 1207 m altitudine; 2) Cabană în munții Giurgeului la 880 m — Cabană în munții Bihorului la 1228 m altitudine ; 3) Cabană în munții Bîrsei la 1243 m — Poftă de joc (reg.) ; 4) Echipa din Arad — Așchie; 5) Cabană în munții cu același nume la 1550 m altitudine — „Suit" la munte ; 6) Cabană în munții Harghitei la 620 m ; 7) Cabană în munții Călimanului la 830 m — Pătură țărănească ; 8) La vale ! — A sosi — Concurentă muntelui pentru o vacanță plăcută ; 9) Băț lung și gros — Culoare (fem.) — Abis ! 10) Afluent al fluviului Oka — „Piatra...", cabană în munții Bucegi ; 11) Fără sare — Așezare rurală ; 12) Cabană în munții Harghita, la 950 m altitudine, cu acces la Tușnad — Cabană în munții Bihorului la 1430 m altitudine, cu acces la Huedin.

VERTICAL : 1) Han-restaurant în plin centrul Capitalei — Casa turiștilor ; 2) La intrarea în Aluniș ! — Cabană în munții Gurghiului la 500 m altitudine — La Semenic ! ; 3) Cabană în munții Ceahlău, la 780 m altitudine, cu acces pe la Bicaz — Cabană în jud. Vrancea lîngă Panciu ; 4) Poem de Victor Hugo — Cabană în munții Banatului la 600 m altitudine; 5) Cabană în munții Parîngului la 1600 m altitudine, cu acces pe la Tg. Jiu și Rm. Vîlcea — La Babele ; — Riu în Elveția ; 6) Acest — „...de vale", o cabană în munții Bihorului — La Păltiniș ! ; 7) ... și la Mestecăniș ! — Înzestrată ! ; 8) „Voina..." o cabană la care este acces prin Cîmpulung Muscel — Cei trei de la cabana fraților Grigoriu (sing.) ; 9) În capul oaselor ! — Coapsă — Jumătate de măsură ! ; 10) Cabană în apropiere de Suceava, cunoscută și sub denumirea de Căprioara — În acest mod ; 11) Serie trigonometrică — A iubi la superlativ — Campion ; 12) Pustnic — Cabană în munții cu același nume, la 1370 m altitudine, cu acces prin Fieni și Petroșița.

Nicolae CONSTANTINESCU

Cuvinte rare : INC, IIA ANE, ARV, ARN, SIN.

UMOR STRĂIN

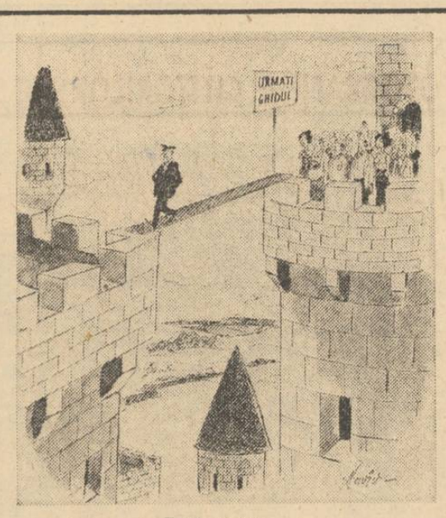

— *Fără cuvinte.*

— *Fără cuvinte.*

— *Ascensorul e defect !*
— *Nu-i nimic, mă duc pe scări.*

— *Fără cuvinte.*

— *Domnișoară, puteți să-mi spuneți dacă mai plouă afară ?... E a treia oară că văd filmul !...*

TRANSPORTURI

ORIZONTAL : 1) Mijloc rutier de transport — Acidul adenozin trifosforic ; 2) Folosit la transportul apei — Posezi ; 3) Oprește un transport feroviar — Viteză de circulație ; 4) Cărat în centru ! — Luat pe un drum (în expresie) ; 5) În cazane ! — Mărfuri date în primire, de exemplu ; 6) Drum de transport cu destinație ; 7) Punct de intersecție în transporturile feroviare — Transportați pe margini ! — Exprimă o satisfacție ; 8) Reîntors ! — 13 transporturi ! ; 9) Transportat — Mijloace de transport pe apă ; 10) Operație avînd drept scop protejarea materialelor în timpul transporturilor (substantival).

VERTICAL : 1) Ține evidența intrărilor și ieșirilor de mărfuri dintr-un depozit; 2) Ambalajul necesar mărfurilor în timpul transportului și al depozitării ; 3) Construcție destinată culturilor

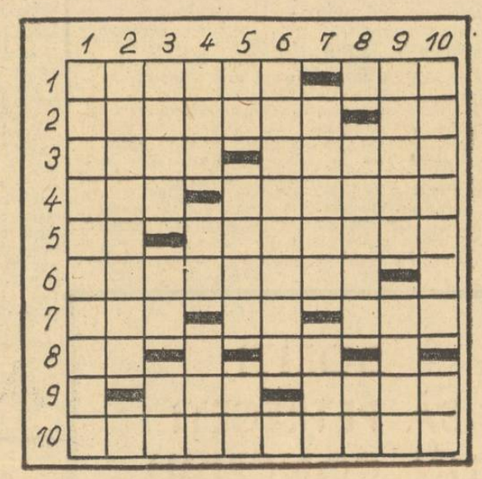

— Identificat de la început ! — Unde e peșteri !!! ; 4) Vidat în interior ! — Pneurile din față ! — A transporta cu șine ; 5) 4, 5 trenuri ! — Împrejmuire (reg.) — Sec !; 6) Protejat cu o prelată pe timpul transportului ; 7) Muncă susținută — În navetă !; 8) Asigură drum liber transporturilor pe calea ferată (pl.) — Un cal-putere ; 9) I se cunoaște greutatea — Prelata necesară materialelor în timpul transportului ; 10) Expune spre vînzare mărfurile (dim.) — Te... întorci !

C. DUMITRU

Cuvinte rare : ATP, IHA, ARET.

Dezlegările jocurilor apărute în numărul trecut

OAMENI

ORIZONTAL : Shakespeare — Horațiu — Nit — Aman — R — Fini — We — Taifun — C — Ri — Marș — E — N — Lia — A — Alo — Aristotel — M — Tona — Renale — — Hg — Neg — Tren — Aerosol — Mai — Nr — Sănătate.

... ȘI CUVINTE!

ORIZONTAL : Apărătoare — Săpunar — Ov — Apași — Dacă — Nări — Colac — A — Ani — Na — U — D — Osta — Ca — Coasta — Pat — Tir — Rugină — A — Spirală — Bătăi — Ate.

Un Bunic și-o biată bicicletă

Serial de PETRE SĂLCUDEANU

REZUMAT : S-a furat o bicicletă cu destinație specială. În același timp, o fată sfîrșește tragic, înecată în mare. Ce legătură poate exista între cele două elemente ? Iată întrebarea care și-o pun Bunicul și colaboratorul său Panaitescu, aflați împreună cu Alina, fiica căpitanului Alexiu, la mare. Cercetările lor se învîrtesc deocamdată în jurul lui Valdman, cel ce se interesează de soarta bicicletei ; acesta este urmărit de Panaitescu. De asemenea, este ținut sub observație fiul doctorului Bodea, care — cu prietenii săi — arată că joacă un anume rol în această „afacere".

3 Bunicul și Alina se întoarseră acasă exact cu un sfert de oră înainte de a se servi masa la cantină.

Alina se duse înainte să ocupe o masă, iar Bunicul se plimbă cîteva minute cu cîinele lui prin parcul din apropiere, fiind atent să nu fie surprins de vreun paznic. Îl văzu trecînd în goană pe sergentul Sotir cu o găleată în care guvizii mai dădeau din coadă și, cu gîndul la masa gustoasă ce avea să-i aștepte seara, mai făcu un tur, lăsînd, de data asta, cîinele liber. Dintr-o pudoare lesne de înțeles, alsacianul, odată eliberat, se duse într-un tufiș și zăbovi vreme îndelungată. Apăru vesel și se gudură pe lîngă detectiv, încercînd să-l prindă cu dinții de haină. Bunicul crezu că în mijloc e un simplu capriciu al cîinelui, dar cînd își dădu seama că acesta insistă, detectivul îl urmă docil. Cînd ajunseră printre arbuști, cîinele o luă la goană lătrînd, spre un copac cu trunchiul gros. În clipa aceea, din dosul stejarului detectivul văzu cum un tînăr cu barbă o ia la sănătoasa, sărind în graba lui peste un gard. Bunicul se opri. Cîinele, după ce mai lătră de cîteva ori, tăcu și el.

Tînărul trecuse în grădina teatrului de vară, iar de acolo, prin dosul scenei sărise în stradă și se pierduse în mulțime.

— S-ar putea, dragă prietene, ca mirosul tău să te fi înșelat și să mă fi deranjat de pomană, se adresă Bunicul cîinelui, dar după cîteva clipe de meditație își mărturisi că în nici un caz, cîinele nu i-ar fi atras luarea-aminte dacă fugarul nu l-ar fi pîndit pe el.

Bunicul se întoarse. În dreptul tufișului unde stătuse ascuns tînărul, detectivul descoperi un cuțit de o construcție cu totul specială : de la plăsele spre vîrf tăișul avea o formă de flacără și ambele muchii ale sale erau ascuțite ca briciul.

— Interesant, interesant ! își spuse Bunicul și pentru o clipă se gîndi că Alina era în pericol și că trebuie să fie cu ochii în patru.

Duse cîinele la mașină, îl vîri înăuntru și se îndreptă spre cantină, fără să vadă că două din cauciucurile Buikului erau pe geantă.

Așteptară mai bine de o oră să fie serviți.

Mîncarea era rece și Alina, mai mofturoasă, nici nu voi să se atingă de ea, în timp ce Bunicul, flămînd, mîncă cu poftă, aproape fără să vadă ce e în farfurie.

— Bunicule, să știi că de cînd Panaitescu i-a reclamat că i-au furat din porție, aștia își bat joc de noi.

Bătrînul lăsă furculița în farfurie și după ce se gîndi un timp, zîmbi, considerînd că observația Alinei era plină de adevăr.

— Ai dreptate, draga mea, zise el și fu de-a dreptul fericit cînd îl văzu pe Panaitescu intrînd în sala de mese.

Doi ospătari se și repeziră la el și Panaitescu, fără să-și scoată ochelarii de soare, se așeză la o masă lîngă ușă, privind superior la cei doi oameni înclinați respectuos de parcă în fața lor s-ar fi aflat directorul trustului în persoană.

Bunicul îi făcu șoferului un semn și Panaitescu trecîndu-și pasiv privirile prin sală înregistră clipirea din pleoape.

— Alina, cuțitul ăsta ți-l las ca amintire, zise Bunicul dîndu-i lama găsită în parc. Nu știu dacă eram eu cel vizat sau dacă te urmărea pe tine. Clar este un lucru : nu-ți mai dau voie să întîrzii seara, iar ziua să fii cu ochii în patru. Am impresia că am fost fiuți și că tinerelul lui Bodea și cu prietenii lui au vrut să știe cine anume îi cunoaște și mai ales ar fi dorit să afle de ce le-ai comunicat să nu se prezinte la noapte pentru recompensă.

— Mie nu mi-e frică de zece tipi ca băiatul lui Bodea, Bunicule.

— Draga mea, oamenii nu întotdeauna preferă lupta dreaptă bărbătească. Un cuțit ca acesta pe care ți l-am dat și care cu siguranță îți va aduce aminte de una din frumoasele tale participări la o descoperire de seamă, poate fi oricînd țintit cu o precizie milimetrică. Un om lovit de un asemenea cuțit nu mai are nici o șansă de a supraviețui...

— Vrei să mă sperii, Bunicule ?

— Nu, draga mea, vreau doar să-ți atrag atenția să fii cu ochii în patru.

— Am să te ascult, Bunicule...

Trecură pe lîngă Panaitescu. Acesta avea în farfurie o friptură cît toate zilele, bine rumenită, care ar fi depășit cu mult greutatea ce trebuia s-o aibă în mod legal o friptură.

Intrară în hotel. La scurt timp după ei veni și Panaitescu.

Panaitescu își turnă un pahar cu apă, se așeză pe fotoliul de lîngă măsuță și după ce își trozni zdravăn degetele, mai-mai să-și rupă falanga cu falanga, se apucă să povestească.

— Maestre, e de oaie, ascultă ce-ți spun... Am mai rezolvat eu la viața mea și alte sarcini, dar nici una nu mi s-a părut atît de complicată ca cea de azi... Să urmărești un om în furnicarul acesta, zău că e foarte greu și dacă vom ajunge cumva la liman n-ar strica să-i amintești colonelului Leonte cît suflet pun și prin cîte riscuri am trecut.

— Dragul meu, ți-am promis doar că n-am să uit.

— Cred că Valdman nu și-a dat seama că-l urmărești ? îl chestionă Alina pe șofer.

Acesta rise superior, amestec de ironie și satisfacție adresate fetei. Se întoarse către Bunic și continuă să relateze.

— Cum știi maestre, după ce mi l-ai plasat mie pe tip, ca naiba știe cum îl cheamă, m-am luat după el. La un chioșc de răcoritoare s-a oprit, a scos scrisoarea din buzunar și a citit-o. Am văzut pe fața lui că e foarte mulțumit. Cu toate că-și plătise paharul cu limonadă, n-a mai stat să-l bea și într-o goană nebună s-a îndreptat spre magazinul Consignația. Nici n-a apucat să intre, că un tip l-a și prins de cot și l-a întrebat ce vrea să cumpere sau să vîndă și cînd tipul a scos din geanta lui de voiaj un magnetofon, am căscat ochii de mirare. Era un magnetofon și un radio maestre, așa cum eu n-am mai văzut, numai butoane și butonașe și în loc de benzi avea niște casete mici, dar habar n-ai ce muzică ieșea din ele...

— Magnetofon Grundig sau Philips, spuse Alina care nu împărtășea entuziasmul lui Panaitescu, mai ales că văzuse și ea asemenea magnetofoane, cu nemiluita.

— Dragă domnișoară Alina, în orice caz era ceva special, altfel tipul n-ar fi dat pe loc trei mîare. Omul meu a băgat banii în buzunar fără să-i numere și pe aci ți-e drumul. Alerga aproape. În apropierea unui bloc unde se aflau cîțiva copii cu bicicletele s-a oprit, s-a uitat la ei, apoi a intrat în vorbă cu unul. Aș minți dacă aș spune că știu ce-au vorbit. Eu sînt cinstit maestre și n-am obiceiul să inventez sau să exagerez, așa cum fac alții, ca să-și dea importanță. N-am auzit și pace. Numai că după aceea omul meu a coborît în subsolul clădirii, s-a uitat în dreapta și-n stînga și cînd și-a dat seama că nu-l urmărește nimeni s-a făcut nevăzut în străfundul acela de beton.

— Și l-ai pierdut ? întrebă Alina lovindu-și palmele cu cîndă că povestirea șoferului trebuie să se încheie.

— L-am pierdut domnișoară sau el s-a pierdut, asta nu mai știu.

— Interesant, interesant, spuse Bunicul.

— Maestre, e al dracului de interesant. La un moment dat m-am oprit în pivniță. Nu vedeam nimic. Am aprins un chibrit, dar chibritul s-a stins repede, de parcă cineva ar fi suflat în el și atunci mi-am zis : Panaitescule, viața-i frumoasă ; cu un bandit în plus sau în minus țara asta n-are să moară, în schimb dacă mori tu, ar suferi o grea pierdere. Așa că am hotărît că între bandit și mine eu sînt cel mai important și am ieșit afară. Am înconjurat blocul, dar nici copiii nu mai erau acolo, nici altcineva. Am venit pe jos ca să mai fac puțină mișcare, cum aveam obiceiul să tac la munte, dar aici la mare nici mișcarea nu-i ca la munte, să știi maestre, așa că pînă la urmă am luat un autobuz și iată-mă teafăr în fața dumitale...

— Cred că e imposibil să nu fi existat o altă ieșire, spuse Bunicul.

— O fi existînd, n-o fi existînd, adevărul este că eu n-am văzut-o.

De afară, se auzi un fluierat și Bunicul receptiv la asemenea triluri se ridică și se îndreptă cu discreție spre fereastră.

Jos, aproape de intrarea hotelului, se afla un tînăr. Fluiera de zor în timp ce își făcea de lucru cu un nasture de la cămașă.

Panaitescu, în vervă, văzînd că fluieratul continuă, ieși pe balcon și fără menajamente întrebă.

— Pe cine fluieri, tinere, nu vezi că aici locuiesc oameni și că la ora asta sfoară ?

— Vă rog să mă iertați, dar o caut pe Alina Alexiu. Eu sînt Dorin, mai spuse băiatul, arătîndu-și ochii mari și negri umbriți de sprîncenele frumos arcuite.

Panaitescu se întoarse spre Alina, dar ea îi făcu șoferului un semn disperat, din care acesta înțelese exact ce trebuia...

— Zice că nu-i acasă, băiete, așa că valea...

— Vai, nea Panaitescule, spuse fata supărată și la privirile pline de reproș ale Bunicului, ieși din cameră.

— Va urma —

Rugbyul românesc de-a lungul anilor

• **SPORTUL CU BALONUL OVAL** și-a făcut apariția în România la începutul secolului nostru, grație cîtorva tineri români — G. Caracostea, frații Iconomu, N. Mărăscu, frații Hussar, H. Catargi, C. Crătunescu, frații Ianășescu, etc. — care studiau la universitățile din Anglia (patria rugbyului) și din Franța.

• **PRIMA ECHIPĂ** de rugby din țară — Tennis-Club-Român — a fost înființată în anul 1913, fiind urmată, în ordine, de Sporting Club (1913), Rugby-Fotbal Club (1914), Matei-Club și Stadiul Român (1916), Școala militară de educație fizică (1918), Sportul studențesc București (1920), iar în 1925 este creată cea dintîi formație din provincie, A.S. Jiul, Petroșani.

• **ÎN TOAMNA** anului 1914 se organizează primul campionat de rugby al României — echipa Tennis-Club Român învinge în ambele meciuri (8—0 și 6—3) pe Sporting Club, devenind prima campioană națională.

• **TOT ÎN ACEST AN** se dispută și ediția inaugurală a campionatului școlar de rugby, la start aliniindu-se echipele liceelor Sf. Sava, Gh. Lazăr, Mihai Viteazul și Școala Superioară de arte și meserii. Titlul a revenit liceului Gh. Lazăr, performanță reeditată de cîteva ori.

• **AVÎND ÎN VEDERE** rapiditatea consumării campionatului dat fiind numărul redus de echipe participante, clubul T.C.R. inițiază în 1914, o cupă, care a constituit pînă la înființarea „Cupei României" (1934) a doua competiție ca importanță a rugbyului nostru. Alte trofee de același gen: „Cupa Alimănișteanu" (1916), „Cupa de toamnă" (1920), „Cupa Marinescu" (1935) etc.

• **DEȘI ECHIPELE DIN BUCUREȘTI**, fac prin meciuri demonstrative numeroase tentative de promovare a jocului cu balonul oval în orașele de provincie — Iași (1915), Craiova (1915 și 1921), Cluj (1921), Timișoara (1922), Rîmnicu-Vîlcea, Sibiu și Brăila (1920) — rugbyul rămîne un apanaj al Capitalei pînă după cel de-al doilea război mondial.

• **CU EXACT 53 DE ANI ÎN URMĂ**, rugbyul românesc susținea la Paris — în cadrul Jocurilor Interaliate — prima sa confruntare pe arena internațională, întîlnind XV-le francez. Participarea la competiție a produs discuții interminabile. Lipsiți de orice sprijin oficial, problema principală nu a fost numai selecționarea celor mai valoroși jucători, ci și a celor care puteau să-și plătească biletul de avion. În atari condiții tricolorii noștri nu au opus o rezistență prea mare gazdelor care au cîștigat cu 45—5.

• **1924.** Reprezentativa noastră debutează la J.O. de la Paris, unde este învinsă atît de Franța (3—59) cît și de S.U.A. (0—34), viitoarea campioană olimpică. Cum însă la acest turneu au participat numai trei echipe, rugbyștii noștri cîștigă medalia de bronz. A fost prima distincție olimpică cucerită de sportul românesc.

• **FEDERAȚIA ROMÂNĂ** de rugby a luat ființă în anul 1931, avînd ca președinte pe Grigore Caracostea. Pînă atunci rugbyul românesc a fost condus de o comisie din cadrul F.S.S.R. denumită „Comisiune de foot-ball-rugby".

• **ÎNCEPÎND DIN 1955**, rugbyul românesc cunoaște o puternică afirmare pe plan internațional. În anul 1962, Grivița Roșie ajunge pînă la finala Cupei campionilor europeni unde este învinsă pentru ca doi ani mai tîrziu, Steaua să cucerească rivnitul trofeu. În stagiunea 1967, Dinamo — cu Dăiculescu, Dragomir, Coran, Dragomirescu, Nica, Giurgiuc, Leonte, Fugigi, Rășcanu, Zlătoianu, Pătuianu, Ene, Baciu, Iordăchescu, Stoica — egalează performanța militarilor.

• **1972.** După 58 de ani de rugby în România provincia cucerește primul titlu de campioană națională, prin Universitatea Timișoara.

Petre FALCOȘ

FOTOGRAFIILE CITITORILOR NOȘTRI

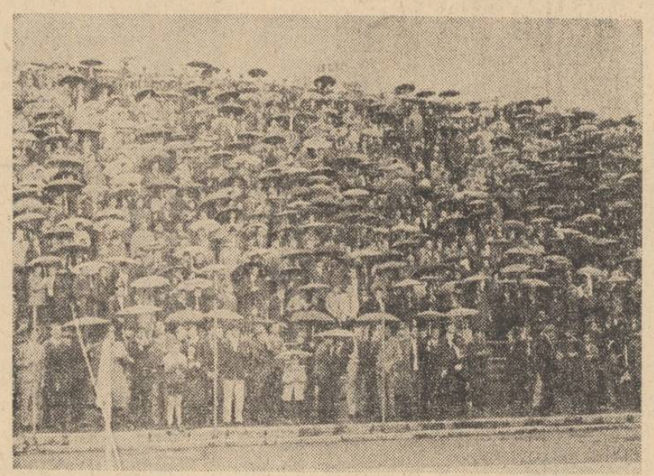

Pasiuni...

Andrei CZERAN — Tîrgu-Mureș

8, 9, 10... OUT!

de Paul OCHIALBI

• Un viitor Simion Cuțov la Cluj ? • Arenele de vară în așteptarea galelor • Frazier : „În repriza a 10-a puteam să-l ucid pe Bugner"

• **DIN CLUJ**, antrenorul **Florea Stanomir** ne scrie : **„Avem în secția clubului C.S.M. un tînăr ambițios, talentat și extrem de energic care se numește Fr. Coszor. El este originar din Satu Mare și are 15 ani, fiind elev la Cluj, la școala profesională de transporturi. Viitorul strungar evoluează la categoria semimuscă și sper că va reuși în doi ani să calce pe urmele campionului european Simion Cuțov".** Tovarășe Stanomir, ne bucură această veste. Îi urăm succes elevului d-voastră.

• **ÎNTÎLNIRE** cu antrenorul emerit **Constantin Dumitrescu (Dinamo)** care ne declară : **„Sala noastră de antrenament se va mări cu încă 7 m. Un lucru pozitiv. Ne vom putea continua antrenamentele avînd acum condiții și mai bune".**

• **ANTRENORUL EMERIT Constantin Nour** și elevul său **Mihai Trancă**, fost „puncheur" dinamovist sînt autorii lucrării **„Pregătirea fizică a boxerului".** Lucrarea va fi prezentată în librării în cîteva zile fiind editată de „Stadion".

• **CU TOATE** că ne aflăm în plin sezon de vară cluburile și asociațiile sportive, mai ales cele din Capitală, nu organizează reuniuni pugilistice în aer liber, boxul aflîndu-se într-o nemeritată vacanță. Au dispărut total reuniunile de simbătă seara sau matineele de la Olimpia, Giulești, Republicii, Progresul. Dinamo și alte arene care pot găzdui în optime condiții, astfel de gale. Pe bună dreptate ne putem pune întrebarea : în acest sezon unde se „rodează" elementele tinere ?

• **JOE BUGNER**, campionul european al grelilor nu s-a dovedit un adversar de talia lui Joe Frazier. În legătură cu acest meci Frazier a declarat ironic : **„În repriza a 10-a după ce a fost numărat, puteam să-l ucid pe Bugner. N-am făcut acest lucru de dragul mamei mele care știe că eu sînt un fiu bun".**

• **O ÎNTREBARE — UN RĂSPUNS** : cititorul **Horia Sava** din **Tg. Mureș** ne roagă să publicăm ultimele clasamente ale celor mai buni „grei" din lume și din Europa : **Clasament mondial** : 1 George Foreman (S.U.A.) ; 2. Ken Norton (S.U.A.) ; 3. Cassius Clay (S.U.A.) ; 4. Frazier (S.U.A.) ; 5. Jerry Quarry (S.U.A.) Singurul boxer european pe lista celor mai buni 10 este englezul Joe Bugner care ocupă locul 8. Americanul de culoare Lyle, învingsul lui Ion Alexe, ca amator, se află pe locul 7. **Clasament european :** 1. Joe Bugner (Anglia) ; 2. Mario Baruzzi (Italia) ; 3. Jose Urtain (Spania) ; 4. Mclinden (Anglia) ; 5. Bepi Ross (Italia). Mario Baruzzi a fost campion european de amatori la Roma în 1967. În semifinalele turneului internațional „Memorialul Primo Carnera" desfășurat acum 5 ani la Bologna el a fost învins prin rănire de Vasile Mariuțan.

• **CAMPIONUL George Foreman** a intrat în conflict cu W.B.A., forul de conducere al boxului profesionist. Campionul își va pune titlul în joc la 1 septembrie la Tokio în fața unui ilustru necunoscut, portoricanul Joe King Roman. Foreman a-a solicitat aprobarea W.B.A., care în cadrul unei ședințe a stabilit că dacă deținătorul centurii nu-și va apăra la timp titlul în fața unui șalanger oficial (Norton sau Clay) atunci el nu va mai fi recunoscut ca pugilistul greu nr. 1. Pe de altă parte un grup de manageri brazilieni intenționează să organizeze la Sao Paulo sau Rio de Janeiro, în cursul lunii decembrie, meciul Foreman—Clay.

• **ERNIE SHAVERS** un „greu" american care a susținut 44 de întîlniri (a obținut 42 de victorii) se anunță una din marile speranțe ale pugilatului mondial. Recent el l-a făcut ko în numai 2'49" pe fostul campion mondial Jimmy Ellis. Shavers îl va întîlni în această vară la New York pe Jerry Quarry, fost șalanger la titlul de campion al lumii.

VIAȚA STADIONULUI

Fetițele zburătoare

de Eftimie IONESCU

„... Era luna februarie 1968 cînd am sosit în Orașul Gheorghe Gheorghiu-Dej. Aveam cinci ani de activitate profesorală. Îi făcusem în orașul Vulcan. Cunoșteam locurile. Bunica e de prin acele părți și vacanțele le petreceam acolo, în Valea Jiului. Împreună cu soția mea, înființasem primele echipe de gimnastică, pe lîngă Școala sportivă din Petroșani. Cînd, într-o bună zi, antrenoarea Maria Ionescu, care pornise o mare ofensivă a gimnasticii în tînărul oraș moldovean, ne solicită pentru noul centru. Așa a început o secvență cu totul nouă a vieții noastre care ne-a adus, și sperăm să ne mai aducă, mari bucurii..."

În fața mea se află antrenorul de gimnastică Bela Karoly. Un om de un calm desăvîrșit ; gesturi măsurate, vorba cumpănită, o privire senină și sinceră. Ultimele luni l-au adus puternic în primul plan al gimnasticii românești, odată cu această veritabilă grupă de precocități pe care le crește și le lansează în Orașul Gheorghe Gheorghiu-Dej, împreună cu soția lui — și dînsa profesoară de educație fizică, Marta Karoly. Frumoasa așezare moldoveană înaintează — în fapt — pe mai multe fronturi în sportul nostru ; și ar fi mai mult decît curios ca lucrurile să se petreacă altfel decît devreme ce aici trăiește populația cea mai tînără a țării. Dar, în mod cu totul special, acest oraș ridicat din temelii în anii noștri, pare că va ajunge — și nu numai pe plan național — o „cetate a gimnasticii". De la o modestă sală, inima acelui centru de gimnastică înființat acolo de entuziasta antrenoare Maria Ionescu — s-a ajuns astăzi la un modern și excelent utilat club, care atacă, cu rezultate răsunătoare, vîrful piramidei performanței. Explicația stă și în munca fără odihnă și descurajare a pasionaților care îl conduc dar se bazează și pe o mare pasiune pentru sport a edililor orașului și pe o veritabilă slăbiciune pentru gimnastică a părinților și copiilor din Orașul Gheorghe Gheorghiu-Dej.

Centrul de gimnastică „Flacăra", acesta este numele oficial și complet al reprezentativului nucleu sportiv condus de soții Karoly, a mai dat gimnasticii noastre elemente de valoare. „Lovitura de trăznet" se produce însă acum, cînd un grup de fetițe, avîndu-le în frunte pe **Nadia Comănici, Liliana Brănișteanu** și **Maria Cojanu**, asaltează loturile reprezentative ale țării. Cei doi antrenori și-au selecționat viitoarele eleve din grădinițele de copii ale orașului ; la 6 ani, gimnastele de valoare internațională de astăzi participau la primele antrenamente. De atunci și pînă astăzi au lucrat zi de zi, împărțindu-și timpul între școală și sala de antrenament. Drept probă, iată programul zilnic al Nadiei Comănici : ora 6,30—9, antrenament ; 9—13, școală ; 13—18, odihnă, lecții, joacă ; 18—20, din nou antrenament. În șase ani echipa „fetițelor zburătoare" a urcat cu siguranță scara performanței Un element esențial în formarea acestor probabile mari campioane îl reprezintă aportul familiilor, care conlucrează cu profesorii în organizarea unui program armonios, echilibrat, urmărit mereu de controale medicale complexe.

Nadia Comănici — 12 ani, elevă în clasa a V-a ...campioană de junioare a devenit o concurentă de temut pentru gimnastele noastre reputate și s-a impus într-o serie de concursuri internaționale pentru junioare. Ca și Liliana Brănișteanu (13 ani), Maria Cojanu (12 ani), campioană absolută la junioare, Teodora Ungureanu (13 ani), Georgeta Gabor (11 ani), șefele de promoție ale veritabilei școli de gimnastică din Orașul Gheorghe Gheorghiu-Dej. Testele, numeroase, de pînă acum dovedesc că evoluția lor e conformă traseului veritabilelor campioane ale bîrnei, solului, paralelelor inegale etc. Sperăm ca momentul care urmează, reprezentînd intrarea lor în arenă lîngă celebritățile absolute ale gimnasticii să nu constituie o abatere de la un traseu care rezervă echipei noastre feminine posibilitatea de a reintra în lupta primelor locuri ale ierarhiei mondiale, acolo unde o duseseră — cu cîțiva ani în urmă — Elena Leușteanu, Sonia Iovan, Emilia Liță și celelalte brave excampioane ale noastre.

Așteptăm, optimiști, primul mare examen al micuțelor Karoly — campionatele lumii de la anul, din octombrie, și le spunem de pe acum „succes, mult succes !"

SITUAȚIA LA ZI ÎN „MARELE PREMIU — F.I.L.T."

Iată ordinea și punctajul primelor 6 locuri în clasament după disputarea Wimbledonului :

1. **I. NĂSTASE (România) 222 p.**
2. **J. KODES (Cehoslovacia) 140 p.**
3. **A METREVELI (U.R.S.S.) 106 p.**
4—5. **A. PANATTA (Italia) 93 p.**
4—5. **R. TAYLOR (Anglia) 93 p.**
6. **J. NEWCOMBE (Australia) 87 p.**

Vă recomandăm un loc de odihnă și recreare:

DOMNEȘTI

Sînt încă prea puțini bucureștenii, locuitori ai cartierului **Drumul Taberei**, care știu că, la numai 13 km de cartierul lor, în comuna **Domnești**, pe malul riului Sabar, se află un loc foarte indicat pentru petrecerea plăcută a timpului liber, în mijlocul naturii, la marginea unei ape curgătoare ce te îmbie să te scalzi în undele ei limpezi.

E drept, locul pe care-l recomandăm nu este amenajat, nu dispune de puncte de alimentare cu hrană a excursioniștilor nerevăzători, nici nu are prin preajmă vreun camping sau vreo cabană pentru înnoptare. În schimb, apropierea lui de oraș, liniștea pe care o oferă, însăși frumusețea malurilor Sabarului pot recompensa din plin lipsa unor amenajări speciale. Aici, la Sabar, în poienițele aflate de o parte și de alta a riului, plaja e tot atît de bună ca și în alte locuri, iar apa e chiar mai adîncă decît a Argeșului la Buda-Mihăilești, de pildă. Apoi, aici la Sabarul Domneștilor, nici nu sînt, duminica, aglomerația și agitația din alte părți din împrejurimile Capitalei. Iar spațiul pentru plajă și scaldă este întins, fie că ne coborîm la rîu prin grădina din spatele Consiliului popular, fie că ne fixăm popasul în apropierea podului de cale ferată de la capătul liniei autobuzului 58, care, de altfel, în 15-20 de minute, străbate întreaga distanță dintre București și Domnești.

Autobuzul 58 poate fi luat de la capătul liniei sale bucureștene (punctul terminus al tramvaielor 3 și 8, în cartierul Ghencea), din fața Fabricii „Tricodava", sau din orice altă stație de pe traseu. În drumul său spre Domnești, autobuzul străbate o șosea asfaltată, mărginită de două șiruri de arbori (D.J-602). Dincolo de linia de centură și de apa Ciorogîrlei, începe comuna Domnești, așezare veche, cu gospodari harnici și pricepuți, care, azi, parcă se întrec în întreținerea curățeniei caselor lor și a curților acestora, înundate de flori, duzi, cireși. Așa încît o promenadă prin comună oferă excursioniștilor dovada hărniciei și a simțului estetic al locuitorilor, a ospitalității lor.

În același timp, aici la Domnești, cei interesați de trecutul istoric al comunei, vor afla cîteva date care, cu siguranță, nu le vor putea fi oferite de toate așezările rurale din jurul Bucureștilor. Comuna a fost pe vremuri — se pare — un domeniu al domnitorilor Țării Românești. Zidurile groase existente în localitate, chiar la marginea soselei ce duce spre Buftea, avînd o tehnică a construcției aparte, înconjurau odinioară un **conac boieresc**, care a rămas, probabil, de la foștii domnitori. **Biserica** de peste drum de Consiliul popular datează din anul 1817, fiind ctitorită de **Ion Caragea** și soția sa **Elena**. Construcția e bine proporționată, are formă de cruce cu boltă, are un pridvor deschis cu șase coloane groase din cărămidă. În interiorul ei se păstrează cu grijă, alături de obiecte de cult, de cărțile de ritual și de mobilierul mai recent, cîteva obiecte prețioase, ctitoricești : **chivotul, potirul aurit, icoana** de deasupra ușii de intrare în altar, **două jețuri. Clopotul din 1817**, funcționează la fel ca acum 156 de ani...

Așadar o excursie la Domnești pentru odihnă pe malul Sabarului poate prilejui și cunoașterea unor obiective de interes turistic, rămase pe aceste meleaguri din vremurile de demult. Aceasta cu atît mai mult cu cît ele nu sînt menționate în cele mai recente ghiduri de prezentare a locurilor și obiectivelor turistice din împrejurimile Capitalei.

Valentin BORDA

DORIȚI SĂ PETRECEȚI UN CONCEDIU MINUNAT?

Întreprinderea de Turism, Hoteluri și Restaurante București, organizează excursii pe itinerarii atractive, pline de farmec și pitoresc !

— **Valea Prahovei**
— **Valea Oltului**
— **Curtea de Argeș**
— **Vălenii de Munte — Cheia — Tîrgoviște**
— **În Munții Bucegi și Gîrbova**
— **La Mînăstirile din Nordul Olteniei și din Moldova**
— **În zona Maramureșului**
— **Delta Dunării etc.**

Pe litoral puteți beneficia de un concediu plăcut la cele mai elegante hoteluri din stațiunile : Venus, Neptun, Aurora, Jupiter, Saturn, Mamaia, cu plecări începînd din luna iulie.

De asemeni, în zonele de agrement din jurul Bucureștiului la Snagov, Băneasa, Herăstrău, sînt asigurate condiții optime pentru petrecerea cîtorva zile de neuitat în hoteluri, campinguri și locuințe lacustre.

Această zonă este dotată cu posibilități de practicare a sporturilor nautice, bowling, baschet, minigolf etc.

Pentru informații suplimentare și procurarea biletelor vă puteți adresa Filialelor de Turism din Cal. Victoriei 100, Bd. Republicii 4 ; 68, la punctele turistice din cartierul Drumul Taberei, Complex Orizont (stația Băiceni) și Complexul A 13 Cartierul Titan, ca și la ghișeul de la et. II al magazinului Victoria.

(5347)

PRONOSTIC „MAGAZIN"

Concursul „Pronosport" din 15 iulie 1973

1. ELECTRONICA — UNIREA TRICOLOR. Rezultatul de egalitate obținut duminica trecută de Electronica, pe teren străin, ne îndreptățește să pronosticăm victoria ei în meciul de mîine.

2. SIRENA — DINAMO OBOR. Învinsă net duminica trecută, cu 6—1, Sirena dovedește mari slăbiciuni în apărare, motiv pentru care nu-i putem acorda mai mult decît șansa unui rezultat egal.

3. VOINȚA — LAROMET. Echipa Laromet este realizatoarea acelui rezultat fluviu de care aminteam mai sus, acel 6—1 cu Sirena performanță care indică forța ofensivă a echipei. Înclinăm spre un rezultat egal.

4. GRANITUL BABADAG — CIMENTUL MEDGIDIA. Echipa Granitul se recomandă ca favorită a meciului dacă ținem doar seama de faptul că duminica trecută a terminat la egalitate cu Marina, la Mangalia.

5. I.M.U. MEDGIDIA — MARINA MANGALIA. Două echipe de valori apropiate care vor fi departajate doar de avantajul terenului.

6. PORTUL CONSTANȚA — ELECTRICA CONSTANȚA. În acest derbi local acordăm un ușor avantaj echipei Portul pentru faptul că a avut o comportare mai bună în campionatul diviziei C. Un rezultat egal nu este însă exclus.

7. FURNIRUL DETA — ELECTROMOTOR TIMIȘOARA. „Antecedentele" acestor două formații în campionatul diviziei C ne obligă să acordăm prima șansă oaspeților. Dar să nu uităm că duminica trecută au fost învinși pe propriul lor teren de Gloria Arad. Se pare, deci, că Electromotor nu a aruncat în competiție cea mai bună formație. Deci, credem că este posibil orice rezultat.

8. U.M. TIMIȘOARA — UNIREA TOMNATIC Echipa din Timișoara, nou promovată în divizia B, este favorită clară a meciului.

9. VAGONUL ARAD — GLORIA ARAD. Avînd o experiență competițională mai bogată și un lot de jucători mai valoroși, Vagonul pornește cu prima șansă în acest derbi local.

10. CARPAȚI SINAIA — VICTORIA FLOREȘTI. Echipele sînt de valori relativ egale. Carpați este favorită pentru că știe să profite foarte bine de avantajul terenului.

11. POIANA CÎMPINA — PRAHOVA PLOIEȘTI. Oaspeții au o echipă ceva mai bună decît a localnicilor dar nu-i vedem capabili de a obține mai mult decît un rezultat egal.

12. FORESTA FĂLTICENI — DANUBIANA ROMAN. Fiind vorba de două echipe de valori apropiate socotim că terenul propriu va decide meciul în favoarea gazdelor.

13. VICTORIA ROMAN — MINERUL GURA HUMORULUI. Promovată în divizia B, Victoria se recomandă de la sine ca favorită a partidei.

Iată o scenă puțin obișnuită înregistrată la o bază hipică din apropiere de Fontainbleau (Paris). La antrenament, dintr-o conversație amicală s-a ajuns la o... întrecere între un motociclist și un jocheu. Cursa, disputată între Roger Bost pe calul „Festival Spirit" și Olivier de la Garoulage pe motocicleta sa, a fost presărată cu cîteva obstacole (bineînțeles că motociclistul avea pante de lansare). Solitara și prieteneasca întrecere a luat sfîrșit cu victoria călărețului !

MOZAIC

Un tînăr profesor de sociologie din S.U.A., Bill Schneider, a inventat un nou sport intitulat „Frisbee", primit cu interes în cercurile sportive și practicat de numeroși sportivi. Recent, Bill Schneider a venit la Paris pentru a face o demonstrație în fața unor specialiști. Propriu-zis este vorba de o aruncare cu un nou model de... disc. Discul, în culori, realizat din material plastic, este foarte ușor. Utilizînd efectul giroscopic, discul poate parcurge peste 100 de metri.

CULISELE HIPODROMULUI

• *A 49-A EDIȚIE OFICIALĂ a derbiului de trap se va organiza mîine dimineață pe hipodromul din Ploiești. „Alergarea", considerată cea mai importantă probă din viața unui cal de curse este acreditată cu punctaj maxim și va avea un circuit de 2 800 m. Vor lua startul 11 concurenți. Pentru amatorii de pronosticuri, o „vedere" proprie a primilor clasați : Gabarit, Formula, Senzația, Somnoroasa, Hoțoman.*

• *ANTRENORII Tr. Marcu și I. Oană înregistrează, cu mîinile lor, cele mai frumoase performanțe la vîrsta de 2 și 3 ani, doar derbiurile (4 ani la trap) revin de obicei... altora.*

• *PRINTRE COMPONENȚII grupei din derbi se află și Silvia, despre care toți turfiștii știu că scurtează fuleul pe distantele de fond și că în general, nu este dotată pentru astfel de probe cum sînt cele din derbi. Ținînd seama de aceste „considerente" sorții au decis în plus, pentru Silvia și antrenorul său, și cel mai dificil număr la start (11), număr care reprezintă chiar din plecare un handicap de 15—20 m. Cum sună maxima : la omul sărac nici... caii nu trag !*

• *ÎN ULTIMA PERIOADĂ unii spectatori s-au exprimat pentru un calcul mai rapid al cotelor de la pariul mutual. Am părerea că organizatorii alergărilor de cai din Ploiești pot fi acuzați de mai multe păcate în... organizarea alergărilor, dar în nici un caz de „încetineală" la calculul cotelor. Aceasta (rapiditatea), în calculul cotelor, este chiar unul din farmecele participării la pariul mutual. Vă puteți convinge chiar mîine... la derbiul de trap.*

Doru IONESCU

Poșta rotundă

de Ion BĂIEȘU

Ing. V. MOLDOVAN, B-dul Armata Poporului 1—3, sect. VII, București : „Statul nostru a creat condiții favorabile pentru desfășurarea activității sportive. Printre altele, s-a pornit de la ideea că un bun sportiv nu poate fi în afara procesului de învățămînt și educație și trebuie să posede un minimum de cunoștințe teoretice, respectiv să aibă absolvit liceul. S-au înființat, astfel, licee cu profil sportiv, unele chiar numite licee de fotbal. Dar cine sînt cei recrutați aici ? Evident, cei cu calități și înclinații spre acest sport. Este suficient atît ? Categoric, nu. De ce ? Vom vedea. Faptele s-au petrecut la liceul de fotbal din Capitală, unde se presupune că cei aleși să facă educația viitorilor fotbaliști vor pune un accent deosebit pe dezvoltarea caracterelor acestora în spiritul eticii și echității socialiste, așa cum i-ar sta bine unui sportiv. Din păcate, lucrurile nu stau așa. Majoritatea celor recrutați sînt foarte slabi la învățătură, au o educație de maidan, copiază numai ce e rău de la idolii lor din divizia A : jargon deplasat, băutură, fumat etc. Recent am participat la desfășurarea unui simulacru de examen de admitere în anul I al liceului de fotbal de pe lîngă liceul „Mihai Viteazul" din Capitală. Locuri : 36. Înscriși : 56. Printre cei 56 de candidați, un număr de circa 20 nu aparțineau fostei clase a VIII-a de fotbal a liceului „Mihail Racoviță", ci din alte licee din Capitală, probabil nu cu un talent excepțional pentru fotbal, dar majoritatea foarte buni la învățătură, cu medii de peste 7,50, în timp ce așa zișii „talentați în fotbal" sau „viitoare speranțe" abia au promovat clasa a VIII-a cu note între 5-6,50. A urmat examenul practic de atletism și probe specifice de fotbal în zilele de 22 și 23 iunie a.c. Au urmat însă și nereguli crase. Directorul școlii, împreună cu profesorii de educație fizică, convinși fiind că elevii lor preferați sînt foarte slabi la învățătură și nu vor avea șanse la concurs în fața celorlalți la partea teoretică, au trecut la abuzuri crase. Au fost respinși în mod arbitrar la examenul practic majoritatea elevilor veniți din afară, chiar dacă unii dintre ei au obținut pe teren rezultate mai bune ca cei preferați de comisie. Am asistat la scene penibile. Elevi care au sărit, de exemplu, la lungime 4,10 m au fost notați mai slab ca cei cu 3,60 m ; elevi clasați pe locul 5 și 6 la 1000 metri plat din 10 alergători au fost respinși, în timp ce alții, clasați pe locurile 8, 9 și 10, au fost admiși.

După prima zi la probele atletice, în urma comunicării rezultatelor, adică a celor respinși, doi dintre examinatori (printre care un profesor foarte gras), împreună cu un grup de elevi preferați, toți cu țigările aprinse (la cei 15—16 ani ai lor trebuie să recunoaștem că e o performanță) s-au îndreptat victorioși către o circiumă din șoseaua Iancului, la o bere. Este greu să vă descriu ce sentimente am încercat în aceste momente. Nu știu în ce măsură reprezentanții Ministerului Educației și Învățămîntului cunosc ce se petrece în aceste școli. Am avut impresia că printre concurenți era și un elev cu mustață, ce părea de cel puțin 20 de ani ! Am reflectat apoi cu amărăciune la tot ce se scrie despre cauzele ratării unor talente...".

Public această scrisoare cu o temere : nu cumva ați fost implicat cu vreun fiu în acest examen și, deci, v-a păscut primejdia de a fi subiectiv ? Întrebarea mea nu trebuie să vă supere. Dacă aranjamentele de care ne vorbiți au existat într-adevăr, iar examenul a fost un simulacru, organele de resort vor trebui să intervină. De un adevăr trebuie, însă, neapărat, ținut seama : elevii care intră în acest liceu trebuie să știe fotbal și să iasă fotbaliști buni. Aici, ei trebuie să învețe carte, să deprindă comportări demne, dar și să justifice rațiunea pentru care au fost înființate astfel de școli, care vor trebui să devină rezervoare pentru fotbalul nostru. Adică talentul să primeze. Asta nu presupune, însă, acceptarea unor moravuri ca cele despre care ne-ați vorbit și pe care trebuie să le repudiem.

IOANA DIACONESCU, str. Cozla nr. 10 București : „De aproximativ o lună de zile cititorii rubricii „Poșta rotundă" asistă la o aprigă dispută între un grup de spectatori brașoveni, antrenorul echipei „Steagul roșu" — N. Proca, Ivăncescu Mihai și alți suporteri ai susamintitei echipe.

Și iată că tocmai acum, cînd speram că toți factorii citați mai sus au tras totuși niște concluzii și că polemica aceasta va lua sfîrșit, apare cititorul George Cozma din București, care propune, prin intermediul „Poștei rotunde", o dezbatere asupra activității F.R.F.

Analizînd toate corespondențele publicate referitor la problemele ivite în cadrul echipei „Steagul roșu", rezultă clar că acolo ceva nu este în ordine.

În ce privește aminarea jocului U.T.A. — „U" Craiova, nu știu în ce măsură federația este sau nu de vină. Cert este că în fotbalul nostru există lipsuri, că pe măsură ce unele se remediază, altele își fac apariția. De aceea consider că de la cluburile sportive și pînă la federație ar trebui analizate cu toată obiectivitatea cauzele care le-au generat și găsite cele mai eficiente mijloace de eliminare cît mai rapidă, pentru promovarea unui joc calitativ, la nivelul celor mai înalte cuceriri în acest domeniu, la instalarea unei atmosfere sănătoase între antrenori, jucători și suporteri.

Fotbalul, ca și celelalte sporturi, este un mijloc menit, pe lîngă întărirea sănătății, să contribuie și la formarea calităților morale și de voință caracteristice omului de tip nou. Deci prin acest sport urmărim și atingerea laturii educative. Această răspundere a muncii sportiv-educative nu revine în exclusivitate federației de specialitate sau C.N.E.F.S. Toți factorii trebuie să se preocupe și să-și aducă aportul în acest domeniu, pentru ridicarea fotbalului și a întregii activități sportive la nivelul posibilităților create de partid și de stat, în concordanță deplină cu ultimele hotărîri adoptate în vederea dezvoltării mișcării sportive în țara noastră.

Consider că în primul rînd trebuie analizate lipsurile ivite la nivelul cluburilor, cu antrenorii și jucătorii, pentru că aceștia sînt aceia care joacă fotbal și de la ei așteptăm rezultate bune și foarte bune și nu de la federație, care este un organ de coordonare.

După cîte îmi amintesc de cîte ori o echipă a făcut un joc foarte bun, jucătorii au fost cei purtați pe brațe de spectatori.

Cred că dacă cele două obiective — latura educativă și concepția de joc — și nu acuzațiile, dezvinovățirile și justificările la infinit, ar constitui preocuparea principală a corespondenților „Poștei rotunde", atunci într-adevăr această rubrică și-ar atinge țelul final pentru care a fost creată.

Aș dori, pe această cale, să sugerez eventualilor corespondenți ideea ca subiectele ce le vor oferi acestei rubrici să fie astfel prezentate încît să oglindească cît mai fidel problemele ce se ivesc în mișcarea fotbalistică și nu răfuieli de ordin personal, pentru că nu acestea interesează marea masă de cititori, ele putîndu-se rezolva la nivel de club, C.J.E.F.S., C.N.E.F.S., ci probleme de interes general, menite să fie de un real folos ridicării calitative a fotbalului nostru, întăririi disciplinei sportive, în așa fel încît să corespundă scopului și sarcinilor educației fizice din țara noastră".

Recomandările pe care le adresați corespondenților rubricii, deși cam generale, sînt utile. Așadar, să atacăm problemele majore ! Curaj !

— Redacția și administrația Piața Scînteii 1, telefon 17 60 10 (1449—1400) Oficiul poștal 33, căsuța poștală 4108. Tiparul : Combinatul Poligrafic „Casa Scînteii" — Cititorii din străinătate pot face abonamente adresîndu-se întreprinderii „Rompresfilatelia" — serviciul import export presă, București, Calea Griviței nr. 64—66 P.O.B. — 2001. Abonamentele la revista „Magazin" se fac prin oficiile și agențiile P.T.T.R., factorii poștali și difuzorii de presă din întreprinderi și instituții.

BIBL. A „ASTRA" SIBIU

BIBLIOTECA „ASTRA"
SIBIU

Proletari din toate țările, uniți-vă!

magazin

Anul XVII Nr. 824 — simbătă 21 iulie 1973 — 8 PAGINI 1,50 LEI

AGENDĂ SĂPTĂMÎNALĂ

ÎNALTA RESPONSABILITATE FAȚĂ DE DESTINELE PATRIEI

Zilele acestea s-a împlinit un an de la Conferința Națională a partidului nostru. Un an, evident, constituie o perioadă scurtă din punct de vedere istoric. În istoria noastră contemporană, un an înseamnă, însă, foarte mult, el măsurîndu-se nu ca timp concret, ci ca valoare a faptelor pe care le însumează. Or, din acest punct de vedere, perioada care a trecut de la Conferința Națională se înscrie ca deosebit de rodnică, măsurile preconizate de înaltul for al partidului constituind un puternic impuls în dezvoltarea multilaterală a societății noastre socialiste.

De la înalta tribună a Conferinței Naționale, secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, rostea, cu un an în urmă aceste cuvinte: „Lucrările Conferinței Naționale vor marca un nou și important pas înainte în dezvoltarea multilaterală a patriei, vor exercita o puternică influență pozitivă asupra întregii vieți economice, politice și sociale a României socialiste, vor demonstra cu putere forța și unitatea partidului nostru, vor asigura îndeplinirea cu tot mai mult succes a misiunii sale istorice de forță conducătoare a națiunii noastre, vor permite declanșarea și mai impetuoasă a capacității creatoare a poporului român în făurirea propriului său destin, a viitorului său comunist". Fiecare zi a acestui an, munca și înfăptuirile poporului nostru începînd din vara anului trecut și pînă astăzi, demonstrează adevărul cuprins în cuvintele rostite de conducătorul partidului și statului nostru.

Documentele Conferinței Naționale, în a căror elaborare tovarășul Nicolae Ceaușescu a avut o contribuție hotărîtoare, exprimă puternicul spirit revoluționar de care este animat partidul nostru, înalta responsabilitate a partidului față de destinele patriei și poporului, marea capacitate de a aplica în mod creator la realitățile țării noastre și la cele ale contemporaneității marele tezaur al gîndirii marxist-leniniste.

În numai un an de la desfășurarea Conferinței Naționale, partidul a elaborat un important volum de documente esențiale pentru traducerea în viață a principiilor statuate de importantul forum al comuniștilor români. Fiecare plenară a Comitetului Central, fiecare sesiune a Marii Adunări Naționale, constătuirile de lucru ale conducerii de partid cu diferite categorii de oameni ai muncii, numeroasele vizite ale tovarășului Nicolae Ceaușescu în întreprinderi și pe ogoare — întreaga activitate a partidului s-a desfășurat, cu deplină consecvență, sub semnul hotărîrilor adoptate de Congresul al X-lea și Conferința Națională. În rîndul acestei activități laborioase se înscriu măsurile de perfecționare a conducerii vieții social-economice, acest

CONTINUARE ÎN PAG. 2

„FABRICA" DE... CASE

● Deviza constructorilor timișoreni: cincinalul în numai patru ani ● Cîțiva din oamenii șantierelor la ora destăinuirilor și o părere unanimă: nu cunoaștem meserie mai frumoasă ca aceea de constructor ● Ce-nseamnă „fabrica de case"?

O festivitate ca atîtea altele, cu prezidiu, invitați și sală arhiplină. Și totuși ea are un element inedit. Un om în toată puterea vîrstei lasă să i se rostogolească o lacrimă din colțul ochiului. Nu este altul decît inginerul Gheorghe Ciulea, directorul general al Trustului de construcții Timișoara. Unității pe care o conduce cu pricepere de 15 ani i se decernase cu cîteva secunde înainte Ordinul Muncii cl. a III-a și Steagul roșu, însoțit de Diploma de onoare a Uniunii generale a sindicatelor. Am înțeles noi bine lacrima directorului general după ce au luat cuvîntul oamenii. Unul dintre ei, Gh. Daogaru, primarul Orșovei, a ținut neapărat să fie prezent și să transmită pe această cale omagiul locuitorilor celui mai tînăr oraș al țării, ridicat din temelii de constructorii timișoreni. Dim discuții se conturează adevărata „carte de vizită" a constructorilor. **În cei 25 de ani de activitate această unitate de construcții-montaj, cea mai mare din țară, după cea a capitalei, a înălțat peste 20 000 de locuințe în toată partea de vest a țării, din care 12 000 după noua împărțire administrativ-teritorială.** Ea și-a lăsat autografele hărniciei și competenței la Reșița, Arad, Moldova-Nouă, Orșova, Oravița, Herculane, ridicînd nenumărate nestemate industriale și social-culturale. Și poate totuși în această situație cele mai concludente sînt cifrele. **Anul trecut, bunăoară, bilanțul constructorilor s-a cifrat la un volum de 518 milioane de lei, depășindu-și cu 6,7 la sută sarcinile planificate. Au fost predate 3 418 apartamente, cu 145 mai mult decît prevedea planul, numeroase obiective industriale, zootehnice, edilitare și aproape întregul spor de producție s-a obținut pe seama creșterii productivității muncii.** Autorul acestor realizări nu este altul decît colectivul celor

Ion MEDOIA

CONTINUARE ÎN PAG. 2

Noile simetrii ale Timișoarei — E. ROBITSEK – Timișoara

DESCOPERIREA UNEI EXCEPȚIONALE COMETE

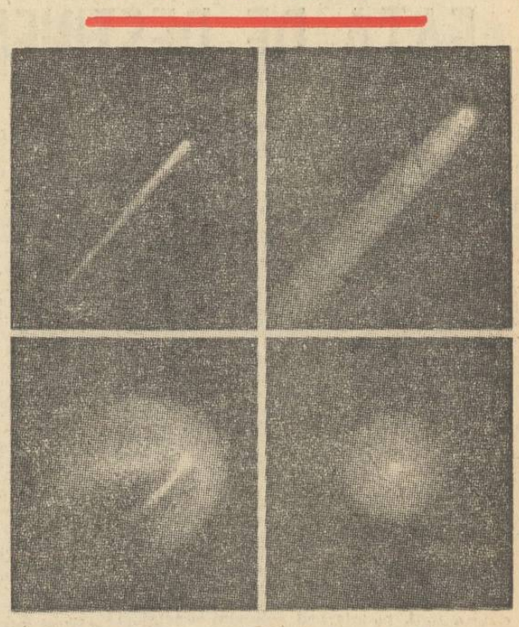

(Amănunte în pagina a 5-a)

EMOȚIA SE MĂSOARĂ!..

Printr-o metodă de explorare medicală și un nou aparat — pletismografia de impedanță în valori absolute — introduse pentru prima oară pe plan mondial, dr. Bradu Foflade, sînt dezvăluite situații, cauze și efecte pînă de curînd imposibil de sesizat.

(Pagina a 5-a)

FOTOGRAFIILE CITITORILOR NOȘTRI

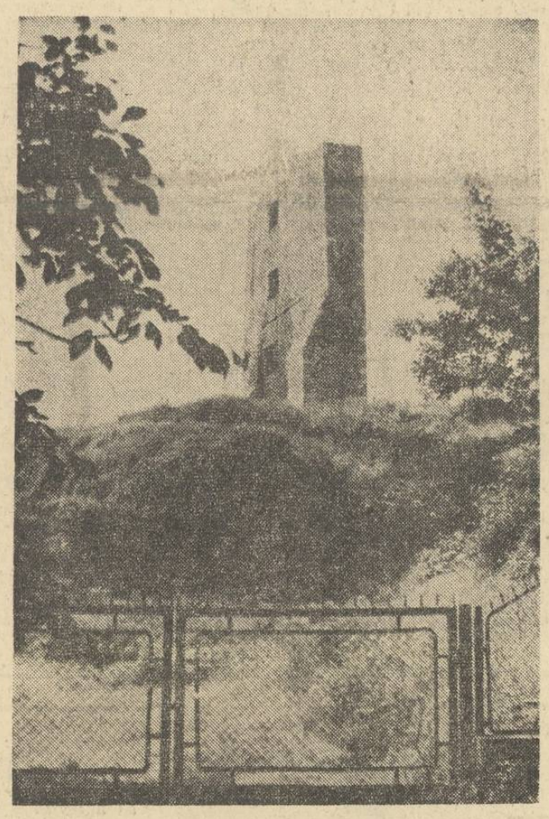

Turnul lui Sever — Matei GEORGE – Drobeta Tr. Severin

„Cu barca pe Olt — Ioan BREZOSZKI – Baia Mare

SECRETUL MOVILELOR ANTICE DE LA MANGALIA

de dr. Constantin PREDA

Cercetător principal la Institutul de arheologie

● Tumulii din preajma vechiului Callatis ascund taine deosebit de interesante din trecutul îndepărtat ● O construcție funerară cu pereții tencuiți și pictați descoperită cu prilejul construirii șoselei dintre Mangalia și 2 Mai ● Un alt complex de acest gen amenajat în secolele IV—III înaintea erei noastre a fost dezvelit cu prilejul săpării unei coline din același sat ● Papirusul scris în limba greacă acum 2 300 de ani aflat în tumulul situat în partea de vest a actualului stadion al Mangaliei.

Mai există enigme?

(Pagina a 2-a)

Mormîntul cu boltă și culoar descoperit într-o movilă la 2 Mai

Semifinalele „Cupei Davis"

ROMÂNIA — NOUA ZEELANDĂ

● SITUAȚIA LA ZI ÎN „MARELE PREMIU F.I.L.T." ● SISTEMUL DE ACORDARE A PUNCTELOR

(Pagina a 8-a)

LUMEA CA LUME

de Adrian PĂUNESCU

CREDINȚA ÎN DESTINUL PATRIEI

O credință mai profundă decît toate conștiințele și mai cuprinzătoare decît toate cuvintele se va înfățișa cercetării viitoare cu privire la România prezentă: *credința în destinul patriei*. Încerc zadarnic de mai multă vreme să-i înțeleg pe aceia care se fac — de mai departe sau de mai aproape — a nu vedea dificultatea, frumusețea și eroismul drumului nostru. Ei, chiar dacă văd, văd o parte din datele acestui drum. Ori dificultatea, ori frumusețea și niciodată eroismul. Dar drumul nostru este dificil, frumos și eroic. Este dificil, frumos și eroic pentru că avem de înfrînt o stare de înapoiere care cuprinsese România de decenii și decenii și care firește nu putea fi eliminată decît printr-o abordare pioptișă, prin eforturi mari, prin hotărîri radicale. Drumul nostru e dificil pentru că el presupune nu puține renunțări individuale și un climat de austeritate în ceea ce privește folosirea banului public. Nu fac parte în nici un caz dintre oamenii cu venituri mici. Tocmai de aceea conștiința mă obligă să încerc să judec orice moment istoric și cu mintea și cu ochii celor ce au mai puțin decît mine. Și din acest punct de vedere vorbind despre frumusețea drumului nostru, consider că e moral să vorbim și despre dificultatea lui. Nu mi s-ar părea comunist, nu mi s-ar părea onest să nu observăm că pentru un om cu venituri mici prețul unui bilet de meci la Cupa Davis nu e foarte mic. Dar nu s-ar putea spune că, în raport cu prețul unui bilet de meci din altă țară, să zicem America, prețul biletului pentru Arena

Progresul e prea mare. Dimpotrivă. Judecînd din unghiul cetățeanului fără mari posibilități financiare prețul unui roman de literatură universală nu e chiar o pomană. Dar fată de faptul că-n Franța un roman străin constituie o aventură, și pentru cetățeanul cu venituri medii, multe din neliniștile noastre în legătură cu prețul unei cărți apărute în condiții grafice excepționale se risipesc. Intru în această discuție conștient că la destule capitole compararea unor situații de la noi cu situații din țările cele mai civilizate nu ne poate mulțumi. Dar nu cumva astfel am comite de fapt o gravă greșeală și anume lăsarea la o parte tocmai a superiorității de fond a situației noastre? Superioritate care constă în realizarea pentru prima oară în istorie, aici, în socialism, a egalității de șanse în fața vieții, a tuturor oamenilor? Desigur că, un asemenea drum e dificil, desigur că mutațiile de conștiință produc și mici seisme sociale și că economia însăși poate suferi de pe urma acestor mutații, al căror ritm începe să fie însuși ritmul istoriei. Cînd tovarășul Ceaușescu a vorbit anul trecut, pentru prima oară, despre împrejurarea că România este o țară în curs de dezvoltare, sînt convins că nimeni n-a înțeles din aceasta că situația e excelentă, ci din contră trebuie să facem totul ca situația să fie foarte bună. Mărturisind cu mare curaj revoluționar, cu luciditate patriotică, situația venitului național pe cap de locuitor, președintele țării noastre indica de fapt dificultatea unei situații pe care Partidul Comunist Român luptă astăzi din toate puterile să o înfrîngă, spre un țel prosper, cu o finalitate precisă: mai marea fericire a omului. Bine, dar asta înseamnă în mod limpede că drumul nostru străbate momente grele, de încordare a tuturor energiilor, momente

CONTINUARE ÎN PAG. 2

OMUL IA ÎN PRIMIRE CERUL PLANETEI

de ing. Dumitru ANDREESCU

membru în comisia de astronautică a Republicii Socialiste România

● „Skylab — excelentă confirmare a beneficiului spațial ● Noua plecare spre stația cosmică sîmbăta viitoare și înapoierea în septembrie ● Care vor fi preocupările echipajului în tot acest timp.

(Amănunte în pagina a 5-a)

IDEI ALE CITITORILOR PENTRU... CITITORI

● Balanță ● Lustru nou la mobilă ● Dintr-un cufăr vechi ● Sfaturi utile ● Curățirea blănurilor ● O bonetă din prosop.

(Pagina a 6-a)

AGENDĂ SĂPTĂMÎNALĂ

ÎNALTA RESPONSABILITATE FAȚĂ DE DESTINELE PATRIEI

URMARE DIN PAG. 1

an fiind deosebit de bogat din punctul de vedere al definirii și traducerii în viață a unei concepții științifice privind ridicarea pe o nouă treaptă, superioară, de organizare a întregului angrenaj economic și social. Referindu-ne numai la ultima ședință comună a Comitetului Central al partidului, a Consiliului Suprem al Dezvoltării Economice și Sociale și a Consiliului de Miniștri, trebuie subliniată deosebita grijă a conducerii partidului și statului pentru continua ridicare a nivelului de trai al poporului, pentru asigurarea unei baze puternice dezvoltării sectorului zootehnic, atît de important pentru continua îmbunătățire a aprovizionării populației cu produse alimentare de cea mai mare însemnătate. De altfel, așa cum s-a văzut din coloanele presei, puternica adeziune a maselor la aceste măsuri, satisfacția față de apropiatele majorări de salarii exprimată de oamenii muncii atestă adeziunea unanimă la acest complex de măsuri.

Adresînd cu un an în urmă însuflețitoarea chemare privind realizarea planului cincinal înainte de termen, Conferința Națională a arătat că aceasta reprezintă un imperativ major al accelerării dezvoltării economice și sociale a țării, în interesul avîntului general al construcției socialiste, al ridicării mai rapide a nivelului de trai al poporului. Acum, după trecerea unui an, putem spune că îndeplinirea cincinalului înainte de termen a devenit o deviză a întregului nostru popor, care muncește cu abnegație pentru traducerea sa în viață. Dovadă, ritmurile înalte înregistrate în primul semestru al acestui an hotărîtor pentru îndeplinirea cincinalului. Este demn de citat faptul că ritmul de creștere a producției industriale în primul semestru a fost de 14.6 la sută, deci cu aproape 2 la sută mai mult decît fusese prevăzut inițial în planul cincinal.

Abordînd o multitudine de probleme, Conferința Națională a elaborat un adevărat cod moral, care a fost supus dezbaterii tuturor comuniștilor, întregului popor, urmînd a fi adoptat de Congresul al XI-lea al partidului. Valoarea deosebită a prevederilor preconizate de Conferința Națională a făcut ca, încă de pe acum, principiile morale enunțate să fie însușite de unanimitatea poporului nostru ca un mod de viață care-i aparține pe de-a întregul.

Conferința Națională a dezbătut o largă sferă de probleme internaționale, atît privind politica externă a partidului nostru, cît și principii ce trebuie să guverneze în relațiile dintre țări și popoare. La capătul unui an de zile, e bine să amintim că toate aceste principii au fost și sînt, în continuare, confirmate de viață, că întreaga politică externă a partidului și statului nostru plasează România într-o zonă de stimă în rîndul opiniei publice mondiale. Contactele multilaterale pe plan internațional ale țării noastre și, în primul rînd, cele ale conducătorului partidului și statului, rezultatele obținute, recentele progrese înregistrate pe calea destinderii și securității europene confirmă întrutotul înțelepciunea și justețea acestei politici.

Iată, pe scurt, cîteva considerații, acum, la un an de la Conferința Națională a partidului, an care a confirmat caracterul realist, profund științific al fiecărui document adoptat de înaltul forum al comuniștilor români.

„FABRICA" DE... CASE

IOAN MAY *IOAN CERNEA* *MARTIN KILTZER*

URMARE DIN PAG. 1

cîteva mii de constructori, un colectiv puternic, ca și — oțel — betonul construcțiilor, care de-a lungul anut srert de veac a ridicat odată cu schelele clădirilor maturitatea profesională, răspunderea muncitorească. Iar cind întregul colectiv face parte din „elită" nu-ți este de loc ușor să te oprești doar la cîteva figuri. Și totuși...

Despre echipa zidarului IOAN MAY, oricine poate să-ți vorbească minute în șir, ore. Numele său este puternic întipărit în cartea de onoare a șantierului. Cum a ajuns aici ?

— Din cei 43 de ani, mai bine de jumătate i-am petrecut pe șantiere — se destăinuie Ioan May. **Învățasem meseria de la tata, și el zidar. Tradiția aceasta din familia noastră o continuă fiul meu, elev la Liceul de construcții. Avem cu toții „microbul" constructorului în sînge.**

— Ce satisfacții v-a oferit meseria ?

— Multe, nebănuite ! Și, în primul rînd, nu mă refer la satisfacțiile materiale, deși un constructor bun poate cîștiga și... salar de director. Ce poate fi mai plin de satisfacții decît să te știi părtaș la tot ce s-a construit nou într-un oraș ! Nu intenționez să mă laud, dar am lucrat pe rînd la toate cartierele noi ale Timișoarei, la toate clădirile monumentale : Universitatea, hotelul „Continental" iar mai nou, spitalul. Și, crede-ți-mă, îți crește inima de bucurie cînd știi că lași în urma ta ceva trainic, frumos. Ce să vă mai spun ? Între timp făcusem liceul. Oricînd aș fi putut cîștiga un loc mai călduț, dar mie îmi plac înălțimile schelelor. Ele sînt viața mea...

Asemenea zidarului Ioan May sînt mulți pe șantierele orașului. DRAGOȘ CHIFU, de pildă. Venise la Timișoara dintr-un sat oarecare la vîrsta de 14 ani cu intenția să bată la poarta unei școli profesionale. I-au plăcut clădirile orașului și a intrat la construcții. După absolvire a devenit om de bază al șantierelor, cu vechime neîntreruptă în același loc de muncă. Și astfel, din cei 30 de ani ai săi, 16 i-a petrecut pe șantiere. Între timp s-a căsătorit. Și-a adus și soția pe șantier. Apoi și fratele. O adevărată familie de constructori !

Discuția din baracă, unde de mai mult timp funcționează „statul major" al șantierului nou spital, este întreruptă brusc de o... „ceartă". În această postură îl cunosc pe ing. IOAN CERNEA, șeful secției de prefabricate.

— Nu vă speriați — mă liniștește acesta — **că nu ne certăm. Așa e vorba noastră a constructorilor, trebuie să vorbim mai tare ca să ne auzim mai bine. În rest, vă asigur că sîntem prieteni. În fond, și cearta cînd este în folosul șantierului nu strică...**

— De ce șantierul dumneavoastră a fost supranumit „fabrică de case" ?

— Pentru că în seama noastră au fost lăsate toate locuințele din panouri mari, prefabricate. Din cele aproape 500 milioane lei, cît are de executat trustul în anul acesta, aproape jumătate le realizează șantierul nostru.

— Ce performanțe profesionale ați avut în ultima vreme?

— Mai multe ! Am doborît recordul constructorilor din Capitală, care montau cu o singură macara 2,5 apartamente pe zi. Noi am dovedit că se pot monta 2,8 apartamente. Și astfel în numai trei săptămîni blocul este gata montat. Și nu oricum, ci cu finisajele exterioare făcute, cu tîmplăria înglobată în betoane. De curînd am experimentat și executarea scărilor în poligon și a planșeelor mozaicate, care pe șantier doar se montează la locul lor. Sînt doar două din „premierele" noastre mai recente la nivel național. Dar vă asigurăm că nu ne vom opri aici.

— Despre dumneavoastră personal nu vreți să-mi vorbiți nimic ?

— Ba da ! La un moment dat am încercat să dau bir cu fugiții de pe șantier și mi-am cerut transferul. Dar mi-am dat imediat seama că-mi lipsește ceva. Poate tocmai trepidația șantierului. A fost una din cele mai fericite zile din viața mea cînd m-am întors din nou pe șantier. Dar știți ceva ?

— Ce anume ?

— Vreau să vă fac o mărturisire. Biografia mea nu este cea mai interesantă. De aceea v-aș ruga să scrieți despre tovarășii mei de muncă. Despre dulgherul MARIN KILTZER, **care de 25 de ani încoace n-a lipsit nemotivat nici măcar o zi de pe șantier, iar din 1961 este fruntaș an de an în întrecerea socialistă ; despre** PETRU IANCZER, **care face din ipsos lucrări aidoma unui sculptor de mare talent ; despre muncitori mai tineri :** PETRU NICOARĂ **și** NICOLAE LAZĂR, **și ei formați la „școala" șantierului, iar apoi au contribuit la calificarea altora. Despre fiecare în parte s-ar putea scrie romane întregi...**

Aici voiam să pun punct reportajului. Dar tocmai sosise inginerul TEODOR CIOMOCOȘ, directorul tehnic al trustului. Era într-o vădită criză de timp, dat fiind că trebuia să intre într-o ședință de comandament. Ca atare, notez telegrafic : **În prezent constructorii timișoreni montează zilnic în medie 14 apartamente ; în aproximativ o lună și jumătate de la turnarea fundației unui bloc obișnuit, locatarii intră deja în posesia cheilor (față de 4—5 luni cît se lucra acum cîțiva ani) ; în urma elaborării unor tehnologii originale, constructorii pot ridica astăzi la Timișoara primii „zgîrie nori" — blocuri cu pînă la 20 de etaje. N-am putut să nu consemnez și angajamentul constructorilor timișoreni, acela de a realiza sarcinile actualului plan cincinal în numai patru ani.** Și sînt convins că oricît aș fi meșteșugit vorbele din finalul acestui reportaj, ele nu puteau fi mai concludente decît această hotărîre a constructorilor, exprimată atît de simplu și lapidar. Și cine se mai îndoiește că ea nu va deveni faptă ?!

Ion MEDOIA

Secretul movilelor antice de la Mangalia

de dr. Constantin PREDA

Cercetător principal la Institutul de arheologie

Atenția celui care pășește pentru întîia dată pe meleagurile dintre Dunăre și Mare, fie că este un simplu călător, fie un vizitator atent și interesat, va fi reținută de niște ridicături de pămînt de formă conică, movile presărate în grupuri pe aproape întreg teritoriul dobrogean. Acestea impresionează adesea prin numărul și dimensiunile lor neobișnuit de mari. Descoperiri întîmplătoare sau cercetări speciale au arătat că astfel de movile, denumite de arheologi **tumuli**, reprezintă morminte rămase din antichitatea îndepărtată. În marea lor majoritate, ele aparțin epocii grecești și mai ales celei române. Cele din nordul Dunării datează, unele din epoca geto-dacică, iar altele din perioade mai vechi, respectiv din epoca neolitică și prima vîrstă a fierului.

Descoperirile făcute în decursul timpului prin săparea unor tumuli se dovedesc a fi de o inestimabilă valoare istorică și muzeistică. În această privință ar fi de menționat movilele traco-getice de la Agighiol, din Dobrogea, și de la Peretu, jud. Teleorman. Din aceste descoperiri, tezaurul istoric al țării noastre posedă o gamă variată de obiecte de argint, printre care se remarcă coifuri ascuțite, specifice lumii traco-getice, acele cnemide, apărătoare de genunchi, vase de imitație grecească, numeroase piese de harnașament etc., lucrate într-un stil propriu și cu rafinament artistic. Toate aceste obiecte se înscriu printre cele mai prețioase vestigii cultural-artistice ale geților din regiunea Dunării. **Deși de natură defterită, dar cu valoare istorică și culturală tot așa de însemnată, se dovedesc și descoperirile făcute în cîțiva din tumulii de la Mangalia (Callatis). Poate aici, mai mult decît în oricare altă parte a Dobrogei, se întîlnesc la orice pas zeci și sute de movile antice. Unele dintre ele au dimensiuni considerabile și domină cu înălțimea lor zonele învecinate. Descoperirile de pînă acum ne arată că mulți dintre tumulii aflați în preajma vechiului Callatis ascund taine deosebit de interesante și importante. Cîteva dintre ele merită să fie reamintite.**

Pe marginea canalului din partea de sud a Mangaliei se păstrează o mare construcție funerară, respectiv o cameră boltită, zidită din piatră, cu două morminte în interior. Pereții au fost tencuiți și frumos pictați. Astăzi nu se mai văd decît vagi urme din coloritul picturii. Peste această construcție se află o movilă de pămînt. În legătură cu istoricul acestei descoperiri nu se știe decît foarte puțin. **Se pare că descoperirea s-a făcut întîmplător, în jurul anului 1900, cu prilejul construirii șoselei dintre Mangalia și satul 2 Mai. Luîndu-se pămînt din movilă pentru terasamentul șoselei s-a dat peste camera funerară.** Dacă s-a găsit ceva în interior și ce anume, nu se mai poate ști. **După unele versiuni, culese de la bătrîni, în interiorul mormîntului s-ar fi descoperit multe obiecte de aur care au dispărut.**

La circa 1 km spre sud de acest mormînt, **pe colina din partea de nord-vest a satului 2 Mai, s-a găsit în 1961, o construcție funerară similară, cu boltă, dar mai mare și mai frumos lucrată, cu un culoar lung de 5 m.** În interiorul celor două morminte aflate în camera funerară nu s-au mai descoperit decît oasele răvășite ale scheletelor. Lespezile de piatră folosite drept capac, precum și parte din blocurile boltei complexului funerar erau deranjate și deplasate de la locul lor. Aceasta este o dovadă sigură că mormîntul a fost jefuit, după toate probabilitățile, încă din antichitate. **Cele două construcții cu boltă, datînd din secolele IV-III î.e.n., în ciuda faptului că nu ne-au oferit nici-un fel de obiect rămîn, prin tipul lor aparte, unicele morminte de acest fel din țara noastră.**

În 1959, în partea de vest a actualului stadion al orașului Mangalia a apărut, de asemenea sub un tumul, fapt consemnat și mult comentat în presă, ca și în lucrările de specialitate, **un mormînt cu papirus.** După cum s-a mai scris, papirusul, din cauza proastei lui conservări nu a mai putut fi recuperat și deci, nici descifrat. Se știe doar că **era un document scris în limba greacă.** Chiar și în lipsa unor date mai precise despre conținutul papirusului, pentru cercetarea arheologică românească poate fi socotit ca important tipul de mormînt, cu un cerc de piatră împrejur, precum și **descoperirea, pentru prima dată în țara noastră, a unui papirus scris în limba greacă, datînd din a doua jumătate a secolului IV î.e.n.**

În zona Mangalia-Nord, cu prilejul noilor construcții și amenajări moderne, s-a găsit în 1970, într-o mare movilă, un sarcofag de marmură din sec. II e.n. Descoperirea impresionează nu numai prin numărul și varietatea obiectelor, ci și prin starea lor excepțională de conservare. Cosciugul, scheletul, părul celei înmormîntate, resturi de îmbrăcăminte, cununi de flori, cutii mici de lemn pentru păstrarea celor necesare toaletei, papuci etc., se păstrează, am putea spune, incredibil de bine. Colierele de aur și alte podoabe feminine, vasele de sticlă și multe alte obiecte, expuse astăzi în Muzeul **de Arheologie din** Constanța, vin să întregească valoarea istorică și muzeistică a acestei descoperiri.

Numărul exemplelor de descoperiri făcute în movile este mult mai mare și fiecare ar necesita o prezentare aparte. Din cele cunoscute am ales doar cîteva, socotite mai semnificative. Totodată am dorit să atragem atenția asupra unei categorii de monumente antice, a căror protejare trebuie socotită **o datorie a noastră a tuturor.**

Din destăinuirile semenilor noștri

N-A VRUT MAMA!

de Victor BÎRLĂDEANU

— Greu de spus dacă m-a indignat mai mult atitudinea mamei sau a fiului — își începu abrupt relatarea secretara organizației de partid din întreprinderea de unde tocmai culesesem date pentru un reportaj. Sigur e doar faptul că întîmplarea asta, pe care o să v-o povestesc, ne-a zguduit pe toți ca un coșmar din altă lume.

Știam cu toții că Liliana — dau un nume fictiv unui personaj real, o fată în carne și oase, care muncește și trăiește alături de noi, într-unul din atelierele fabricii — e de multă vreme îndrăgostită de un băiat de pe strada ei, cu care a copilărit împreună. Flăcăul, mai știam, este muncitor destoinic într-o uzină constructoare de mașini, învecinată cu întreprinderea noastră, și student la seral. Ambii uteciști inimoși, ambii prețuiți de colectivul lor — totul părea orînduit cum nu se poate mai bine ca să se nască o familie solid întemeiată. Numai că lucrurile n-au intrat pînă la urmă pe făgașul lor firesc, căci a intervenit un factor la care nimeni nu s-a gîndit — și la care, mărturisesc, mi-ar fi fost greu să mă gîndesc, oricît mi-aș fi chinuit imaginația.

Ce s-a întîmplat ? Pe scurt : băiatul și-a terminat facultatea, a căpătat diploma de inginer, iar a doua zi i-a declarat răspicat fetei că „mama se opune să iau de nevastă o simplă muncitoare".

Liliana a venit la fabrică distrusă, cîteva zile nimeni n-a fost în stare să vorbească cu ea, fata muncea în tăcere, cu chipul impietrit, numai din cînd în cînd fugea într-un colț ascuns, plîngea să n-o vadă nimeni, apoi se întorcea la mașină și se apuca din nou de treabă, închisă în mutenia aceea dură care nu lăsa să răzbată nimic din zbuciumul ei lăuntric.

Firește, nu ne-a fost greu să aflăm, în cele din urmă, secretul Lilianei, lucrurile acestea nu pot fi ținute la nesfîrșit în taină, poate că, de fapt, a și fost mai bine așa, deoarece tocmai în clipele acelea fata avea mai mare nevoie de sprijinul nostru, al celor din jur. La început, drept să vă spun, nu mi-a venit să cred, apoi am hotărît să merg, împreună cu încă doi tovarăși din biroul organizației de bază, acasă la băiat, să stăm de vorbă cu el și cu maică-sa.

A fost o convorbire rece, aspră, fără menajamente. Mama și fiul s-au mirat că intervenim într-o chestiune care, după spusele lor, „nu-i privește decît pe ei". Zadarnic ne-am străduit să găsim o cale spre inima lor — a mamei mai ales, cu care eu cel puțin speram să găsesc un limbaj comun, ca între femei. La tot ce-i spuneam, la toate argumentele pe care i le aduceam, ea riposta cu o singură replică : fiul ei n-are voie să-și rateze cariera din pricina unor promisiuni nesăbuite, făcute în momente cînd nu se gîndea la viitorul ce-l așteaptă. Iar fiul tăcea aprobativ, ca și cînd enormitățile debitate de maică-sa ar fi exprimat adevăruri de la sine înțelese.

M-am întrebat în clipele acelea : de unde pînă unde această mentalitate, aceste veleități la o femeie care toată viața nu fusese decît o modestă funcționară într-o instituție oarecare, un om care trăise pitit în umbră, nestiut de nimeni ? Dar mai presus de orice m-a indignat atitudinea tinărului, supunerea aceea oarbă față de un mod de a gîndi atît de străin de climatul în care crescuse.

Pînă la urmă pe Liliana am liniștit-o, i-am deschis ochii asupra faptului că tînărul pur și simplu n-o merita. Dar tuturor ne-a rămas un gust sălciu, ca și cum am fi băut dintr-o apă stătută, leșioasă.

LUMEA CA LUME

URMARE DIN PAG. 1

de care depinde viitorul României. Nu vreau să ascund grija de fiecare zi a conștiinței mele, că încă drumul e dificil, dar trebuie să fim convinși cu o credință mai profundă decît toate conștiințele, mai cuprinzătoare decît toate cuvintele că ne aflăm pe un alt plan al desfășurărilor spirituale și materiale și că, da, chiar în situația în care mai avem destule de făcut pentru a atinge nivelul unora din realizările țărilor cele mai dezvoltate, noi vom face asta într-un alt spațiu al semnificației, într-un spațiu moral, fără exploatare și fără monstruoasele accesorii ale egoismului și individualismului burghez. Sigur că viile tinere nu dau atît de mulți struguri ca viile bătrîne, dar gospodărește și omenește este să riști și să și pierzi un timp, scoțînd buturugile bătrîne, pentru a face loc tinerelor vlăstare, ale căror roade vor fi cu mult mai mici în primii lor ani decît roadele viilor bătrîne în ultimii lor ani. Dar mai încape oare vorbă că înnoirea viilor e o necesitate ? Trăim într-o lume nouă, care-și dezvoltă rădăcinile și trunchiul și crengile, trăim într-o lume, care, deci, așază temelia roadelor viitoare. Și asta cu o dăruire și cu o inspirație în stare să justifice motivul pentru care numim drumul nostru — un drum dificil, frumos și eroic. Dificultate, frumusețe, eroism ! Nu vom considera renunțările, la care istoria ne-a obligat, drept niște plăceri. Nu e plăcut să renunți, dar e omenește și bărbătește, este eroic să renunți căci din renunțare, din generoasă și înțeleaptă renunțare se întrupează libertatea, stabilitatea și demnitatea țării. E părintește să pui deoparte din ce agonisești cît mai mult pentru copiii tăi, așa cum e patriotic astăzi ca rata de acumulare, adică partea pe care o pui de o parte pentru dezvoltare să fie mai mare decît în trecut. Și dacă sînt oameni dispuși să arunce banul public pe fereastră, e cazul să localizăm cît mai exact existența lor și să ridicăm ochii spre marele front al muncii și luptei, al renunțărilor bărbătești și al eroismului, spre marele front al dezvoltării, cum se numește de fapt România de azi.

Și mai conlesitoare decît toate e credința tuturor în destinul României. De aici decurg toate. De aici calmul cu care sînt înfrînte greutățile, de aici siguranța pașului viitor. Din această credință.

A NU SE UITA

ESENȚIALUL

Nu mă refer deocamdată la nici un caz concret. Dacă va fi cazul o voi face. Vreau să reamintesc factorilor de răspundere ai sportului românesc un amănunt pe care n-ar fi bine să-l uităm niciodată : *sportivii noștri sînt amatori.* A nu se uita esențialul : *sportivii noștri sînt amatori.* Ei nu sînt proprietatea cluburilor, ei au datoria să învețe meserii și să practice sportul în timpul liber. Și, pentru că sîntem exact în perioada transferărilor din fotbal, insist respectuos : *sportivii noștri sînt amatori.* Să-i lăsăm, deci, să-și facă viețile așa cum le dictează conștiința lor, să nu cumva să-i privim ca pe niște proprietăți ale cutărui sau cutărui club.

În plin sezon de transferări, cer cuvîntul și-i rog pe responsabilii fotbalului românesc să nu uite că, atît sportivii în genere, cît și fotbaliștii în special sînt amatori, că trebuie să fie priviți ca atare — ca niște oameni ai muncii care joacă fotbal. Nu ca niște proprietăți, nu ca niște utilaje. Ca niște oameni ai muncii. Ca niște oameni care au dreptul și datoria de a se gîndi serios nu numai la prezentul lor de fotbaliști, ci și la viitorul lor de oameni ce trebuie să muncească efectiv, pentru a trăi demn și cinstit. În acest sens, orice obstrucție, făcută unui sportiv care dorește să muncească, sau să învețe altundeva decît pînă acum, nu ține de sportul amator, de sportul înțeles ca o necesitate a muncii, ca un mod de a împrospăta forțele celor ce muncesc.

SOCRATE — OMORÎT ÎN ZIUA DE 6 IULIE 1973

Într-o revistă, plină de lucruri interesante și căutate de cititori, „Veac nou", citesc cu surprindere (numărul 27 din 6 iulie 1973) o notă a unui redactor anonim, prin care se răspunde unei întrebări puse de inginerul Simion Grecu din Timișoara. Ce întreba Simion Grecu ? Simion Grecu întreba nici mai mult nici mai puțin (Socrate însuși era grec) : „Aș dori să aflu de ce a fost condamnat la moarte Socrate ?" Probabil că inginerul nostru e curios din fire. Și, probabil, de asemenea că în curiozitatea sa inginerul Grecu a dat și peste soarta enigmatică a filozofului grec și atunci inginerul a trimis cu maximă urgență o scrisoare la revista „Veac nou", iar această revistă i-a răspuns inginerului cu lăudabilă promptitudine. De aici începe însă drama. Autorul anonim al răspunsului vorbește despre Socrate ca despre un dușman personal. Fixat cătinel la zidul infamiei filozoful atenian e făcut de rîs în termeni drastici. Iată în ce stil se răspunde la întrebarea „De ce a fost condamnat la moarte Socrate ?" : *Filozof idealist, Socrate considera că unicul scop al filozofiei e de a-i învăța pe oameni să ducă o viață virtuoasă, prin cunoașterea normelor eticii generale. Virtutea și cunoașterea erau pentru el sinonime. De asemenea, Socrate susținea că izvorul acestei cunoașteri este autocunoașterea, care începe cu îndoiala asupra propriilor convingeri. „Știu că nu știu nimic" afirma mereu Socrate, negînd posibilitatea cunoașterii naturii și considerînd că omul n-o va putea cunoaște niciodată".*

Deci de aceea a fost condamnat la moarte Socrate. Cum poate să se vorbească despre una din marile figuri ale gîndirii lumii ! Va să zică „Știu că nu știu nimic" afirma **mereu** Socrate. MEREU ! Adică, de dimineață pînă seara, Socrate asta făcea, afirma MEREU. De fapt, înțelesul e că Socrate cam vorbea singur.

În fine, important e că Socrate a fost condamnat să bea o cupă cu otravă, nu pentru că afirma mereu ce afirma. Desigur, elemente de conflict în raporturile lui Socrate cu Atena au fost destule, dacă pînă la urmă filozoful a trebuit să bea otravă. Dar, oricît de adevărate ar fi motivele unei condamnări la moarte, eu cred că e cazul să spunem aceste adevăruri cu tot respectul cuvenit marilor figuri ale culturii și istoriei. În caz contrar, întrebarea viitoare a cititorului Viorel Grecu din Timișoara ar trebui să fie : „De ce l-ați mai omorît odată pe Socrate, în numărul dumneavoastră din 6 iulie 1973".

VIOIUL PROST GUST

Pentru că nu sîntem decît noi (și eventual și ai noștri) în camera în care televizorul casei stă deschis, uităm citeodată ce forță de pătrundere are televiziunea. Ni se pare pur și simplu că de emisiunea la care ne uităm nu luăm cunoștință decît noi, cei din încăpere.

Mă întreb, încă din clipa în care am văzut deschiderea Festivalului de muzică ușoară de la Mamaia, cum de s-a putut strecura în fața tuturor telespectatorilor români, atît vioi prost-gust, ca în prezentările pe care Florin Piersic, actor cu o bună reputație, le făcea cîntăreților înscriși în concurs. M-a deconcertat, trebuie să mărturisesc, felul de a se manifesta al lui Florin Piersic, stilul de tot vulgar al dialogului său cu publicul. Mi-a venit să-mi așez fața în palme, de rușine, auzindu-l ce bancuri răsuflate face, ce gaguri, de prea multe ori reconditionate și apoi iarăși deteriorate, propune. L-am mai văzut pe Florin Piersic la televiziune. Fără să consider vreodată că popularul actor e și un bun prezentator, nu mi s-a părut totuși niciodată, cum mi s-a părut marți seara, că Florin Piersic poate ajunge pe asemenea culmi ale prostului-gust. Ei nu, nici chiar așa nu se poate, la nesfîrșit, cu un suris larg ca o șapcă și cu chicoteli dubioase. Acum, scriind, încep să regret că trebuie să spun ce am pe suflet. Fac asta fiindcă actorii sînt artiști iar Florin Piersic e actor. L-am privit cu stimă pe actor, în cîteva din filmele în care juca și mai presus de orice am salutat în el respectul pe care-l acorda meseriei, artei. Acum sînt însă silit de realitate să denunț acel vioi și jos situat prost-gust de care Florin Piersic a dat dovadă la Festivalul de pe litoral. Indiferent care sînt motivele, indiferent al cui e textul și a cui ideea, vioiul prost-gust, surîsul de clovn care vrea să capteze bunăvoința, merită o analiză mai atentă. Și asta pentru că nu e vorba de o situație nouă ci de un mai vechi mod de a face ciubuc al unora dintre actorii și textierii noștri, căruia i-a căzut victimă, în rol de principal protagonist, Florin Piersic.

Adrian PĂUNESCU

Contemporani cu noi

SERIOZITATE

Pe ing. **ROZALIA SPETEANU,** directoarea fabricii de produse cosmetice „Miraj" din București, o cunosc de mai mulți ani. Iar ceea ce mi-a impus de fiecare dată cînd o vedeam, cînd discutam cu dînsa, era seriozitatea cu care aborda fiecare problemă. O seriozitate cam severă, aș zice.

La o discuție mai îndelungată, în care n-au lipsit destăinuirile, aveam să aflu că de fapt seriozitatea este calitatea de rezistență, calitatea esențială pentru reușita în propria-i activitate. Asta s-a întîmplat într-o dimineață, într-o sală a fabricii.

— Spuneți-mi, Rozalia Speteanu, vi se pare un avantaj că lucrați într-un sector specific feminin ?

— Nu știu dacă e un avantaj, dar îmi face plăcere să lucrez aici. M-am pregătit pentru această specialitate, lucrez cu pasiune și cred că într-un astfel de sector este bine să fim femei și specialiste.

— De ce ?

— Fiindcă femeia poate fi mai receptivă la noutățile modei, iar cosmetica este și ea o modă la care trebuie să te adaptezi rapid. În general și în special, deoarece femeile noastre sînt foarte interesate de modă și, ca atare, pretențioase.

— Sînteți director al fabricii din anul 1956. Cum ați reușit să vă mențineți într-o muncă cu numeroase responsabilități, să obțineți rezultate deosebite, mai ales în ultimii doi-trei ani ?

— Prin seriozitate. Îmi place să cred că iau orice lucru în serios. Socotesc că este și explicația unor reușite.

— Seriozitatea implică și severitate ?

— Da, neapărat. Dar o severitate care e prietenă cu exigența, care se bazează pe calm, stăpînire de sine, un tot totdeauna ponderat.

— Se pare că știți să ascultați cu multă răbdare pe fiecare...

— Știu să ascult și asta mi-a ajutat mereu în relațiile cu colaboratorii, în munca colectivă desfășurată aici. Sînt în primul rînd colegă cu ceilalți și apoi, director.

— Care credeți că este calitatea esențială pentru o femeie cu mari responsabilități ca dumneavoastră ?

— Pe lîngă seriozitate, entuziasmul. Mi-a ajutat enorm faptul că am fost și sînt o mare entuziastă. Fiecare lucru nou mi se pare formidabil. După ce-l realizez, devine obișnuit, dar am suficiente rezerve, pentru altceva nou. E o disponibilitate permanentă.

Ing. ROZALIA SPETEANU

— Care se transmite și stimulează, probabil.

— S-ar putea.

— Dar cel mai mare defect pentru o femeie care conduce de ani de zile un colectiv ?

— Să plece de la ideea că le știe pe toate, să asculte distrată sau indiferentă ceea ce îi spun oamenii, să nu le poată cîștiga încrederea. Să spună : „eu am făcut" și nu așa cum este drept : „noi am făcut", chiar atunci cînd principalul merit îi revine ei.

— Care sînt cele mai actuale preocupări legate de fabrică ?

— Modernizarea atît a tehnologiei, cît și a produselor cosmetice. Mai exact, este vorba de extinderea fabricii și de aducerea în actualitate a tehnologiilor. De asemenea, de îmbunătățirea calității, aspectului ambalajelor la toate produsele noastre. Un gînd de viitor este organizarea unor filiale ale magazinului Farmec în marile magazine bucureștene și din țară, care să servească pentru sondarea preferințelor publicului.

— Știu că ne străduim să fim competitivi pe piața externă. În cîte țări pătrundem acum ?

— Deocamdată, în puține, dar există cereri din partea unor țări cu tradiție „în materie" cum ar fi Franța, Polonia și altele.

Lucia MANOLESCU

SĂPTĂMÎNA LA TELEVIZIUNE

DUMINICĂ 22 IULIE

PROGRAMUL I : 8.30 Cravatele roșii. 9.25 Daktari. 9.50 Viața satului. 11.00 Emisiune în limba maghiară. 12.30 De strajă patriei. 13.00 Album duminical. 14.00 — Tenis de cîmp : Cupa Davis. 18.45 Cîntecele acestui pămînt. 18.55 Filmul serial : „Arthur". Producție a studiourilor cinematografice engleze. Primul episod : Moartea lui Arthur. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.10 Oameni și cărbuni la Rovinari. 20.30 Festivalul național de muzică ușoară. 22.15 Telejurnal. 22.30 Itinerar polonez. PROGRAMUL II : 11.00 Mari dirijori — oaspeții noștri : Carlo Zecchi. Festival W. A. Mozart. 20.10 Avanpremieră. 20.15 Eroi îndrăgiți de copii : Pluto. 20.45 Telex tehnico-științific. 21.05 Filmul „Inimi zbuciumate".

LUNI 23 IULIE

PROGRAMUL I : 17.30 Curs de limbă franceză. 18.00 Telex 18.05 Azi, județul Tulcea. 18.20 Căminul. 19.00 Imagini din Republica Arabă Egipt. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Cîntecul săptămînii 20.05 Mai aveți o întrebare ? Călători români pe meridianele globului. 20.50 Revista literar-artistică TV. 21.30 Noile aventuri ale mușchetarilor. 22.20 24 de ore. 22.40 Luminile rampei. PROGRAMUL II : 20.00 Avanpremieră. 20.05 Serialul „Umbrele dispar în plină zi". 21.15 Dans și muzică de pretutindeni. 21.45 Cărți și idei. 22.15 La Amza vine un Biban.

MARȚI 24 IULIE

PROGRAMUL I : 9.00 Teleșcoală. 10.00 Telex. 10.05 Teleenciclopedia. 10.45 Pe-un picior de plai. 11.05 „Comoara din Vadul Vechi". 12.35 52 de inițiative în 52 de săptămîni. 12.45 Genoveva de Brabant sau reabilitarea candorii. 13.05 Telejurnal. 17.30 Curs de limbă rusă. 18.00 Telex. 18.05 Steaua polară. 18.35 „Floare bănățeană" 18.50 „Viața artistică ieșeană". 19.05 Interpretul săptămînii. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Cîntecul săptămînii. 20.05 Universitatea TV. 20.45 „Trubadurul" de Verdi și baletul „Mantila neagră" de Scedrin. 22.15 24 de ore. 22.50 Recital de muzică ușoară. PROGRAMUL II : 20.00 Prietenii lui Așchiuță. 20.30 Bucureștiul și tinerii săi. 20.50 Agenda. 21.00 Emisiune literar-muzical-coregrafică. 21.25 Prin expoziții. 21.45 „2x23" — film documentar. 22.00 Mannix.

MIERCURI 25 IULIE

PROGRAMUL I : 9.00 Curs de limbă engleză. 9.30 Parada sporturilor. 10.40 Film serial. Marea iubire a lui Balzac. Coproducție polono-franceză. Episodul I : „Speranțe și umilințe". 11.40 Azi, județul Tulcea. 11.55 Moment folcloric. 12.20 Revista literar-artistică. 13.00 Telejurnal 14.30 Filmul „Invenție diabolică". 16.00 Trofeul Tomis la volei feminin : România-Polonia. 17.30 Curs de limbă germană. 18.40 Muzica. 19.00 Timp și anotimp în agricultură. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal 20.00 Cîntecul săptămînii. 20.05 Teleobiectiv. 20.25 Filmul „Fructele mîniei". 22.35 24 de ore. PROGRAMUL II : 20.00 Dimitrie Voinov. 20.30 Agenda. 20.40 Tineri interpreți. 21.20 Ghișeul. 21.50 Teatru scurt : „Obiecte găsite" după Claude de Presle. 22.00 Concertul Orchestrei de muzică ușoară a Radioteleviziunii.

JOI 26 IULIE

PROGRAMUL I : 9.00 Curs de limbă franceză. 9.30 Prietenii lui Așchiuță. 10.00 Telex. 10.05 Steaua polară. 10.35 Filmul „Fructele mîniei". 12.45 Teleobiectiv. 13.05 Telejurnal. 16.00 Trofeul Tomis la volei feminin : România-Ungaria. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Cîntecul săptămînii. 20.05 Seară pentru tineret. 22.00 24 de ore. 22.40 Omul și mediul său. PROGRAMUL II : 17.30 Filmul „Bine ați venit !" 18.45 Municipalitatea răspunde bucureștenilor. 19.30 Telejurnal. 20.00 Seara televiziunii cubaneze.

VINERI 27 IULIE

PROGRAMUL I : 9.00 Curs de limbă rusă. 10.05 Moment coregrafic. 10.20 Comici vestiți ai ecranului... rivali în dragoste. 11.10 Concertul orchestrei de muzică ușoară a Radioteleviziunii. 12.40 Municipalitatea răspunde bucureștenilor. 16.00—17.30 Trofeul Tomis la volei feminin România-Bulgaria. 18.00 Telex. 18.50 Teleconferința de presă. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Cîntecul săptămînii 20.05 Reflector. 20.25 Avanpremieră. 21.00 O grădină cu suflete și flori. 21.20 Aventuri în epoca de piatră. 22.10 24 de ore. 22.40 Imagini din Peru. PROGRAMUL II : 20.00 Avanpremieră. 20.05 Filmul serial : Arthur. 20.30 Revista economică TV. 21.25 Bilbor '73. 21.45 Pagini muzicale de mare popularitate.

SÎMBĂTĂ 28 IULIE

PROGRAMUL I : 9.00 Curs de limbă germană. 9.30 A fost odată ca niciodată... 10.00 Telex. 10.05 Avanpremieră. 11.40 Selecțiuni din „Gala lunilor". 12.30 C

Nu mică a fost mirarea vizitatorilor Expoziției internaționale de horticultură I.G.A. 73 de la Hamburg, văzîndu-i pe Alexandru cel Mare și Napoleon mîncînd înghețată. Se sărbătoreau 2 500 de ani de la „inventarea" ei. Personalități ale istoriei mondiale, întruchipate de artiști, au prezentat o trecere în revistă a evoluției gheții comestibile care a început prin răcorirea cu zăpadă adusă de pe vîrf de munte și a atins în zilele noastre o mare dezvoltare și diversificare.

DE PRETUTINDENI

ÎN GUINEEA ecuatorială a fost emisă pe o folie de aur, o marcă cu imaginea pictorului francez Renoir. Prețul : 30 dolari.

SPANIOLULUI Juan Rocco în vîrstă de 68 ani, care de la vîrsta sa de 45 ani era complet chel a început să-i crească de-odată plete. Fericitul Rocco purta plete atît de mari încît a intervenit poliția. Bătrînul hippi a trebuit să se despartă de o bună parte din părul său.

Fotografia de față reprezintă o nouă descoperire arheologică efectuată în satul albanez Ploci. Sculptura din marmură se pare că reprezintă pe Afrodita și pe Micul Eros. Luînd în considerație stilul sculpturii, arheologii socotesc că ea a aparținut grupului sculptural care a decorat templul din Amantia construit în sec. III î.e.n.

DOCTORUL Hernandez Miliani de la o clinică din Caracas a reușit să transplanteze corneea unui cîine la un ochi al tînărului Maximiliano Beccera (21 ani) care s-a născut orb. După o perioadă de convalescență, pacientului i s-a scos pansamentul, constatîndu-se că vede foarte bine !

GUVERNUL indian a lansat o acțiune care să împiedice dispariția tigrilor. Se vor crea noi rezervații în aer liber astfel ca în următorii șase ani numărul lor (în prezent extrem de scăzut) să crească simțitor.

PESCARUL Kalman Csanad a pescuit un somn în greutate de 60 kg pe cursul Tisei inferioare din Ungaria.

VETERINARUL Teruo Ivamoto din Tokio, participant activ la campania dusă împotriva poluării mediului înconjurător, și-a încuiat mașina în garaj și circulă cu... măgarul.

ÎN CURTEA lui Ganio Ganev, din Srednegorovo — R. P. Bulgaria, crește de aproape 40 de ani un nuc care se caracterizează printr-o recoltă anuală impresionantă, dar mai ales prin faptul că fructele crese în formă de ciorchine.

LA INSTITUTUL de gospodărie comunală din Stockholm a fost elaborată o metodă de micșorare a rezonanței zgomotului din clădirile de beton. Procedeul este foarte simplu : două plăci de beton (viitorul perete sau podea) despărțite printr-un strat din material plastic, avînd grosimea de 1 mm. Zgomotul din clădirile construite în acest fel este mai mic decît în clădirile cu pereți groși din plumb.

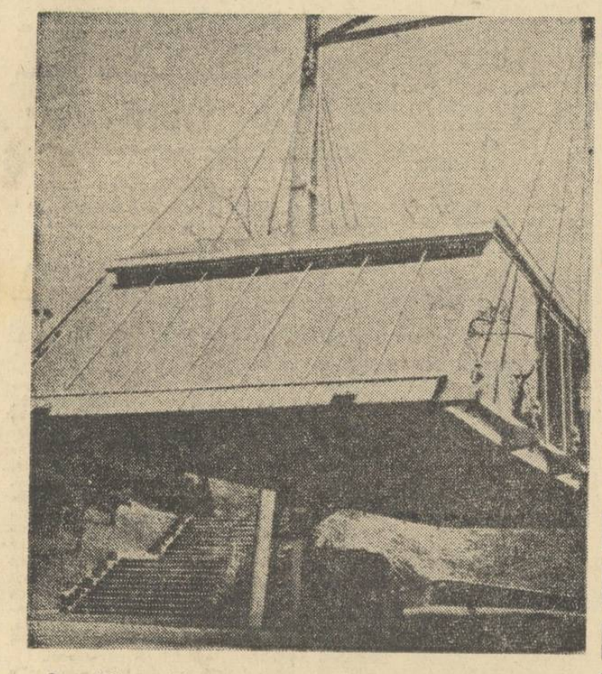

O casă din prefabricate a fost proiectată de arhitectul L. Papi din Veneția. Prinsă de cabluri fixate pe o construcție de oțel, este ușor portabilă. Ea a făcut parte din expoziția locativă din Torino.

Animale rare în grădini zoologice

Nu se știe exact cînd a apărut prima grădină zoologică, dar există informații că acum 3500 de ani în Egipt au funcționat cîteva asemenea grădini, iar cronicile chinezești consemnează în aceeași perioadă existența unor „grădini ale cunoașterii". Încă înaintea erei noastre s-au cunoscut rezervații în Mexic și alte state din America. Grădinile zoologice de azi au început să apară în Europa la mijlocul secolului XVIII-lea la Viena, Madrid, Paris, iar în majoritatea lor ele datează din secolul al XIX-lea.

Se consideră de obicei că grădinile zoologice sînt locuri de distracții și de odihnă. În realitate, ele devin tot mai mult locuri în care sînt ocrotite exemplare rare de animale pe cale de dispariție sau care sînt brutal exterminate de om. În S.U.A., puma este aproape de dispariție totală. În Norvegia, e în mare pericol ursul brun și trebuie luate măsuri urgente ca el să fie salvat. Este interzisă vînătoarea de leoparzi, de asemenea, ursul alb este ocrotit de lege. Exemplele pot continua. Potrivit datelor Uniunii internaționale pentru ocrotirea naturii, amenință pericolul să dispară de pe planeta noastră 600 de specii de animale și păsări. Multe animale rare au fost salvate de la dispariția totală datorită prezenței lor în grădini zoologice.

PRIMIND aprobarea autorităților din Anglia, cetățeanul japonez Yoshi Kou, va fi conducătorul unei expediții care va încerca cu ajutorul unui submarin special să captureze legendarul monstru din lacul Loch Ness. La expediție vor participa zece specialiști din diferite țări.

ÎN STRĂFUNDURILE Mării Caspice s-au descoperit vestigiile unei civilizații de acum o mie de ani. Au fost descoperite și pescuite adevărate comori artistice precum și o discretă... casă de bani, conținînd rarisime monede de argint.

Întîmplări adevărate

117 ZILE ÎNTR-O BARCĂ DE SALVARE

Dramatica supraviețuire a unor cetățeni britanici naufragiați în Oceanul Pacific datorită unei... balene

Tipograful Michael Bailey în vîrstă de 42 de ani și soția sa Marlyn de 32 de ani, din orășelul britanic Dorb (Midland) aveau ca mulți alții pasiunea pentru mare și navigația cu pînze, visînd să întreprindă o călătorie de mare anvergură la bordul unui yacht. Ani de zile cei doi au făcut economii. În cele din urmă s-au hotărît : vor pleca spre Noua Zeelandă, unde vor încerca să se stabilească definitiv. În acest scop, au vîndut totul și cu banii ce îi aveau agonisiți, și-au cumpărat o mică ambarcațiune cu pînze, un sloop de 10 metri lungime. Au trebuit să facă unele reamenajări, întrucît vasul le-a fost și locuință, timp de trei ani, în portul Southampton. Au început să învețe cum trebuie condusă o astfel de ambarcațiune și apoi, o călătorie de antrenament în Golful Gasconiei. La întoarcerea în Southampton, după o scurtă vacanță, a început pregătirea pentru „marea aventură". În sfîrșit, micuța ambarcațiune pe care au denumit-o „Auralyn" părăsea la 23 iunie 1972, portul britanic. Vremea destul de frumoasă promitea un voiaj plăcut. Traseul a fost ales prin sud. Escala în Spania, Portugalia, iar de aici în insulele Canare. Oceanul Atlantic avea să le rezerve anumite dificultăți. Au fost surprinși de furtună în apropiere de insula Barbados, unde au făcut o nouă escală pentru aprovizionare și mici reparații. După aproape șapte luni și jumătate de la plecare „Auralyn" intra în Canalul Panama. O odihnă binemeritată și cei doi temerari navigatori porneau la 26 februarie 1973 pe apele liniștite ale Pacificului. Timp de o săptămînă viața pe „Auralyn" a decurs normal. Dar, la 4 martie s-a produs catastrofa.

În zorii zilei, o izbitură puternică avea să cutremure subreda ambarcațiune din toate încheieturile : o balenă a lovit vasul provocînd o spărtură la tribord. Apa pătrundea cu repeziciune inundînd cala vasului. În aceste momente dramatice Marlyn nu și-a pierdut cumpătul. Ea a reușit să lase la apă cele două bărci de salvare ce se aflau la bord. Încercările celor doi de a salva cîte ceva din magazia cu alimente au fost zadarnice. Chepengul fusese blocat. „Auralyn" se scufunda. Tot ce au putut lua cu ei în bărcile de salvare a fost — un resou, o hartă, patru cuțite, un aparat fotografic, un ceas și două recipiente cu apă. În mai puțin de o oră ambarcațiunea a fost înghițită de ape.

Odiseea celor doi Bailey abia acum începea. În momentul catastrofei se aflau la 1,30 grade nord și 85.47 vest, în afara liniilor de navigație, iar curenții puternici i-au îndepărtat și mai mult de zonele circulate. Se punea marea problemă a supraviețuirii îndelungate numai din ceea ce puteau smulge mării. Chiar din primele zile, au putut „vîna" cu ajutorul lopeților cîțiva pescăruși și broaște țestoase de mare pe care le-au mîncat crude. Din cîteva ace de cusut, Marlyn a improvizat cîrlige de undiță, dar cu greu puteau prinde ceva peste. Cînd provizia de apă potabilă s-a terminat, au băut apa provenită de la ploile ce se abăteau destul de des asupra lor.

La zece zile de la naufragiu, spre bucuria celor doi, în zare a apărut un vas. Semnale, strigăte, dar totul în van. Vaporul nu i-a zărit. În cele 117 zile cît au rătăcit pe valurile Pacificului, șapte vase aveau să treacă pe lîngă ei fără să-i vadă..

Timp de cinci săptămîni, marea a rămas calmă. Soarele ecuatorial era de nesuportat mai ales la amiază, producîndu-le arsuri, iar noaptea, cădea destul de brusc și aducea un frig pătrunzător. Epuizați fizic și moral cei doi pierduseră orice speranță de a mai revedea pămîntul. În cea de-a 17-a săptămînă, cargoul „Wolmi-306" avea să-i pescuiască, într-o stare de caseXie pronunțată, la 600 km sud-est de Acapulco. (Mexic). După 117 zile de derivă cei doi naufragiați au parcurs 1 300 km. Convalescența va dura destul de multă vreme, declară medicii de la spitalul din Honolulu unde au fost debarcați de salvatori, dar sînt în afară de orice pericol.

*

Se pare că soții Bailey au stabilit și un record de supraviețuire pentru un cuplu de naufragiați. Recordul de supraviețuire pentru un solitar este de 133 de zile și aparține unui marinar britanic a cărui navă a fost torpilată în Atlantic de un submarin german în timpul celui de-al doilea război mondial.

În orașul Caracț are loc în fiecare an un iarmaroc, în cadrul căruia se desfășoară și un interesant concurs. Participantele — fete tinere candidate la măritiș, se întrec între altele și în priceperea de a mînui obiectele de menaj. Așa de pildă una din probe cere candidatelor să facă 20 de pași ținînd doar cu dinții un ulcior greu de pămînt.

Într-o bună zi un iepure de Angora, denumit Frisky, a căzut într-un bazin cu apă dovedind cu acest prilej calități deosebite de înotător. De atunci el a prins gustul unor asemenea isprăvi, astfel că stăpînul său, Jan Stepleton, din Burwod (Australia) îl însoțește mereu în cursele sale de înot.

ÎN AFRICA DE NORD crește un copac cu însușiri neobișnuite, manifestate prin faptul că noaptea răspîndește o lumină puternică. Explicația acestui fenomen rezultă din faptul că scoarța acestui copac conține o mare cantitate de fosfor.

ÎN AZERBAIDJAN se execută lucrări experimentale de foări, la cele mai mari adîncimi din lume. Specialiștii speră să ajungă la o adîncime de 15 kilometri unde, după părerea lor, temperatura atinge 400—600 grade Celsius, iar presiunea se ridică la 4 000 atmosfere.

TELEVIZORUL BUCLUCAȘ

• Proprietarul rănit și un puternic incendiu declanșat la miezul nopții într-un oraș belgian

Era într-o noapte de iulie, către orele 11. Paul Helniș, un tînăr de 30 de ani, șef de șantier, privea atent telejurnalul. Se afla în camera sa, situată într-un imobil din Rue dela Source, în orășelul belgian Saint-Gilles. Omul era pe punctul de a se culca și voia să afle ultimele noutăți. Deodată, însă, — atunci cînd se aștepta mai puțin — o flacără a țîșnit din aparat. Înspăimîntat, tînărul a cuprins cu amîndouă brațele televizorul, și, a ieșit cu el grabnic pe holul imobilului. Ecranul catodic a explodat, rănindu-l în piept, iar după cîteva clipe, a provocat un violent incendiu.

Locatara principală a telefonat pompierilor din Bruxelles. Paul Helnis coborîse scările cu propriile sale puteri și căzuse leșinat pe trotuar. Grabnic spitalizat, tînărul se află încă sub îngrijiri medicale.

*

Furtunurile au intrat în acțiune. Comandantul pompierilor a socotit necesar — din motive de extremă prudență — să cheme întărituri din alte două localități. Se aflau în acel moment, două scări aeriene și trei autopompe acționînd neîncetat. Incendiul a fost destul de greu localizat, iar locatarii celor două imobile învecinate au fost pentru moment evacuați.

Televizorul buclucaș a... reușit să distrugă acoperișul imobilului, precum și camerele situate la etajul trei. Apa răspîndită de pompieri cu... generozitate, a avut drept urmare deteriorarea celorlalte etaje. Fulgerătoarea întîmplare neprevăzută s-a soldat însă, ceea ce este principal, fără nici o victimă omenească.

(S-a întîmplat recent în Belgia).

remember • remember • remember

LAPONIA (I)

Aflîndu-mă la Stockholm într-un început de septembrie mă reîntîlnii cu o veche himeră cultivată ani de-a rîndul : un drum în Laponia, dincolo de cercul polar de nord... cît mai sus cu putință, în spațiul vid al naturii orizontale, între umbrele lungi și enigmatice pe care norii și le tîrăsc deasupra unui relief bastard, în peisajul epurat de pitoresc și de civilizație... fără a degrada rarele apariții umane la nivelul unor personaje de documentar insidios ori de operetă romantică, fără a căuta recuzita tuturor falselor nostalgii... o geografie polară în sine teritoriu viril, capabil să-și suporte orgolios condiția de damnat și să se refuze oricui nu înțelege că melancolia e o vocație a pustiului și a latitudinilor boreale... Knut Hamsun a fost întotdeauna printre autorii mei preferați, între altele și pentru că n-a fost niciodată un „cîntăreț al naturii nordice" lăsînd-o să se cînte ea însăși în nebunia ingenuă a personajelor lui, în neliniștea lor dizolvantă, în patima lor sufocată și rece... omul ucide o pasăre mare pentru că e ros de boală insesizabilă, cîinele linge coaja roșcată a pinilor singuratici, rugina secretă îmbălsămează cadavrul pescarului dispărut... și nimenea nu va ști că după miezul nopții vîntul și-a schimbat direcția și flăcările au mistuit coliba incendiată de păstorii care plecară spre vest în căutarea pășunilor...

Am ratat fără voia mea, cu ani în urmă, o călătorie spre cercul polar, pentru că sărăcia cu duhul a gazdelor mele de atunci a urmărit să-mi menajeze, obligatoriu, confortul ca și cînd ceea ce mă ispitea prin acele ținuturi erau hotelurile de lux și gastronomia savantă... sau poate că altele vor fi fost adevăratele reticențe și anxietăți... nu mai știu, știu doar că de data aceasta nu voi mai lăsa ocazia să-mi scape și că voi parcurge cu orice preț cei peste o mie patru sute de kilometri la nord de Stockholm, ce mă despart de capătul liniei ferate europene, urmînd ca de acolo să-mi continui drumul cu alte mijloace, atît cît se va putea... de altfel nimic nu-mi stă împotrivă, în afara timpului care, mai cu seamă în asemenea împrejurări, e întotdeauna prea scurt.

* * *

Fiordul cu 24 000 de insule continuă mai sus de Stockholm pînă aproape de Uppsala, vechea capitală din primul ev mediu, lîngă morminte de vikingi rămase în cîmp asemeni unor piramide de pămînt... dar adevărații vikingi nu dorm aici... stelele lor funerare s-au risipit pe toate latitudinile unde i-a purtat aventura și patima și chiar dacă li s-au săpat inscripții pe lespezi culcate prin aceste ținuturi nordice, ele spun despre moartea ce i-a găsit cine știe unde prin Sicilia, pe coasta Marocului sau în Bizanț... craniul albește în roci calde păstrîndu-și poate șuvițul ori rînjetul roșu, în timp ce runele spun : „Tula a ridicat această piatră în amintirea fiului său Harald, fratele lui Ingvar. Ei porniră bărbătește, umblară departe și potoliră foamea șoimului în Orient. Muriră la miază-zi, în Spania", *sau :* Domnul să aibă îndurare de sufletele lui Orm și Gunnlaug ; trupurile lor zac la Londra... *adevărate poeme cîntînd lapidar un destin ; o nebunie, o epocă ireversibilă, capabile să facă deliciile estetului nocturn care e Borges, colecționarul lor... din mersul egal și monoton al trenului mi se pare că le aud, traversînd meleaguri orizontale, printre fluvii anonime cu priviri reci și lacuri... aceleași lacuri ca irișii unor animale antediluviene, ascunzînd în undele lor calme ceva de magie întunecată.*

Pe malul golfului Botnic, un port, Gävle și apoi drum întins, interminabil, prin Hälsingland, mereu mai pustiu cînd treci de paralela 62 și pădurile încep a fi mai joase, copacii descresc iar ierburile par mai sălbatice... locuitorii sînt tot mai rari și mai ascunși... casele mari au ceva dezolant în singurătatea lor pe care civilizația nu izbutește s-o atenueze... sute de kilometri de-a lungul țărmului mării trecînd peste mici fiorduri și estuare de fluvii nenumărate care coboară din bătrînii și erodații munți ai Scandinaviei spre apele golfului Botnic... și seara aduce o lumină stranie, amurgul e mare și gol, vîntul vine pe neașteptate o dată cu întunericul ce închide orizontul enorm, oamenii beau și se pregătesc de culcare... ca și peisajul ambiant, oamenii aceștia ascund în melancolia lor ceva disperat și paroxistic... într-o nuvelă a lui Pär Lagerkvist, mulțimea clamează : Noi vrem să-l căutăm pe Dumnezeu pentru a-i reproșa certitudinea și claritatea vieții, pentru a cere de la el neliniștea, tenebrele, profunzimea abiselor, tot ceea ce nu sîntem în stare să înțelegem... *același leit-motiv îl înghină și privelișteа... n-o mai pot vedea dar o aud în întunericul rece al nopții la capătul căreia în zori mă așteaptă cercul polar.*

a. e. baconsky

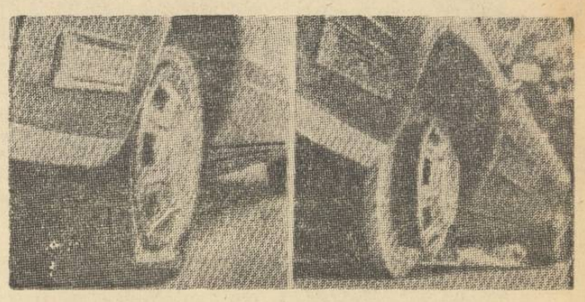

În S.U.A. s-a propus o metodă prin care se micșorează numărul accidentelor provocate de străpungerea sau ruperea anvelopelor automobilelor care circulă cu viteze mari. Pentru aceasta, se introduce în anvelope așa numitele „cercuri de securitate", confecționate din material plastic care, în cazul deteriorării anvelopei, nu permit genții să atingă suprafața șoselei. În timpul experimentărilor, un automobil cu anvelopa deteriorată a mers cu „cercul de securitate" 50 de mile (o milă = 1,6 km.) cu viteza de 40 de mile pe oră.

Corespondență specială pentru „MAGAZIN"

SPRE „ȚARA CUIȘOARELOR" ȘI MAI DEPARTE

Cu marinarii de pe nava „Predeal" pe ruta Constanța — Gibraltar — Dar-El-Salaam — Zanzibar — Singapore

Tot echipajul navei „Predeal" este prezent. Se îndeplinesc ultimele formalități, confruntarea listei de echipaj cu carnetele de marinar, iar doctorul verifică atent datele vaccinărilor, pentru a preîntîmpina eventualele carantine, după care se string mîini prietenoase, ni se urează drum bun.

Vasul se desprinde ușor de cheu, descriind un arc spre tribord, îndreptîndu-se spre poarta Tomisului. Pilotul coboară și ne salută cu tradiționalul semnal — trei sunete lungi și unul scurt — după care se îndreaptă spre un alt vas.

Dimineața de **12 mai** ne dezvăluie un Bosfor, cum numai în mai se mai poate vedea. Liliacul, chiparoșii și arbuștii de leandru dau un colorit feeric pantelor luminate de razele soarelui, difuzate de o ușoară evaporație. Trecem pe sub podul care se împlinește de la voiaj la voiaj, realizînd cea mai spectaculoasă legătură între Asia și Europa.

În Marea Marmara ne întîlnim cu cargoul „Pitești", mineralierul „Petroșeni" și tancul „Oltenia", iar la sud de Peloponez cu „Rovinari", cu care schimbăm salutul de rigoare, se flutură mîini, se strigă, dar distanța fiind prea mare și întrebările prea multe comunicare nu se poate realiza.

Telegrafistul Ursulescu V. este purtătorul unui mesaj de întîlnire cu două vase, „Sinaia" și „Tîrgoviște", de la care preluăm piese de rezervă pentru instalația de aer condiționat. La **17 mai** oprim pentru scurt timp la Gibraltar.

Am ridicat ancora și am pornit spre sud la **19 mai**, intrînd în Atlantic, care ne-a întîmpinat cu o hulă groasă ce a răsturnat totul prin cabine, inclusiv cele mai joase fotolii. După două zile de marș am intrat în adăpostul Insulelor Canare, continuîndu-ne drumul în liniște.

Sărbătorim trecerea Ecuatorului prin botezul a 11 membri din echipaj, care după ce au primit încuviințarea lui Neptun să circule pe toate mările și oceanele au închinat în cinstea acestuia un pahar cu apă sărată, al cărei gust a fost apoi dres cu cea mai pură țuică.

Este **2 iunie** trecem pe lîngă muntele Mesei fără să-l vedem, fiind învăluit în ceață. Sîntem în plin sezon de iarnă. Termometrul nu coboară sub 20°C decît rareori, iar atunci cînd o face este bine să fii departe de această zonă unde furtunile sînt foarte violente. În două zile de ocol de la Capetown la Durban, avem un timp ca cel de primăvara de la noi, cînd gîzele brăzdează aerul, iar razele de soare își etalează frumusețea într-o picătură de rouă transformînd-o în mărgăritar. Parcă tot sîntem tentați să ne îmbrăcăm mai gros sau să intrăm la adăpost : este numai un reflex condiționat de boarea rece. Lăsăm Durbanul în urmă și intrăm în strîmtoarea Mozambic.

Trecem pe rînd prin fața lui Laurenço Marques și a deltei riului Zambezi, după care dublăm farul de la Mozambic și capul Delgado, îndreptîndu-ne spre Dar-El-Salaam.

La **10 iunie** trecem prin fața lui Dar-El-Salaam. Este o noapte cu miriade de stele, fără nici un pic de nor, iar luna care ne luminează oceanul pînă la orizont, așterne peste toate, inclusiv peste fețele noastre, o lumină albă-argintie. Deși este o oră înaintată, toate carturile libere au venit pe puntea de comandă, vrînd să ia parte la intrarea în Zanzibar. Ocazia este unică, într-adevăr, mai ales că o baliză care marchează un recif de corali nu arde și sîntem nevoiți să mergem cu viteză redusă și cu multă precauțiune.

La orele 23,30 ancorăm cu patru chei de lanț (100 m) în rada portului Zanzibar în fața plantațiilor de cocos, banane și cuișoare. Abia în acest moment, odenumit și „Țara cuișoarelor" dînd 80 la sută din producția mondială pentru export și care se produce în proporție de 3/4 pe insula de la nord, Pemba ; urmează, ca importanță, industria nucilor de cocos, apoi industria pescuitului care își mută centrul dintr-o insulă în alta după muson. Zanzibarul constituie un fel de depozit pentru întreaga coastă a Africii de Est, iar portul fiind un centru de transbordare și distribuție.

— Dar ce limbă se vorbește ? întreabă Laurențiu, șeful timonier.

— Swahili (Suaili), un amestec de portugheză cu arabă în afară de multele dialecte tribale pe care nu le cunosc, îi răspunde documentatul secund.

Și-acuma la culcare, că mîine începem descărcarea instalațiilor de forat pentru apă.

Dimineața de **11 iunie** se anunță splendidă. Primele raze ale răsăritului luminau puternic vegetația bogată și viguroasă a plantațiilor de cocotieri, cuișoare și bananieri. Pe luciul apei se distingea o pată albă, ce contrasta puternic cu verdele crud și fișia întunecată a umbrei de la coastă ce se pierdea în apa mării ; era șalupa pilotului, un tînăr ofițer în îmbrăcat în sort alb, săltăreț, vioi și foarte vesel, care zîmbea tot timpul. Drumul pînă în port la locul de ancorai este printre baliere de corali, care se disting prin apa extrem de limpede.

În dimineața de **14 iunie**, același pilot pentru care zîmbetul era nedespărțit, într-un torent de ploaie ecuatorială ne pilotează pe același drum, afară din rada portului urîndu-ne drum bun și să ne mai vedem.

Ocolim insula pe la sud. Prova despică neobosită apa Oceanului Indian lăsînd în urmă prieteni și amintiri.

Alături de noi mai merge un alt vas, nu i se distinge numele și nici portul de reședință care însă după o lumătate de zi de mers în tandem s-a răzgîndit, nu mai poate rezista și ia drum de apă spre nord-est și astfel drumurile noastre se despart. Sîntem singuri în Oceanul Indian.

În dimineața de **20 iunie**, pe la orele 3.30, apar în zare la prova babord, ca ieșind din apă, lanțul de lumini roșii portocalii, vestitorii atolului Addu, cel mai de sud atol din grupul insulelor Maldive, protectorat englez. Atolul Addu este format din 9 insule și nenumărate insulițe cu un pămînt fertil, vegetație ecuatorială bogată, avînd ca centre populate Hitaddu cel mai mare iar Midu, Maradu și Fadu mai mici.

Odată cu apariția zorilor ne întîmpină și pescarii, care în hărnicia lor de a aduce peștele proaspăt consumatorilor ne fac și nouă bucurie și plăcere, căci prezența lor în nici un caz nu se manifestă pe timp rău sau în devenire decît accidental.

Ajungem în fața la Malacca pe o mare care este destul de calmă. În schimb cerul este brăzdat de nori grei, încărcați din belșug cu apă, care se prăvălește asupra noastră, într-o ploaie caldă, aburindă ca dintr-o baie, după care se face senin pînă la o nouă avalanșă și ciclul se repetă. Printr-o burniță deasă, vedem sclipirile farului de pe Capul Achim (Ujong Masam Muka) cel mai de nord-vest punct al Sumatrei. Ne încrucișăm cu cîteva nave dintre care un colos ce pe puțin măsura numai în lățime 45/50 metri, care pare un oraș plutitor și ale cărui motoare uriașe își fac auzit ritmul pistoanelor pînă la noi. Este unul dintre cei care în mod obișnuit își anunță prezența la trecerea prin dreptul băncului One Tathom unde este locul cel mai îngust din strîmtoare.

Pe tot drumul prin strîmtoare nu sîntem stingheriți de nici o prezență, luna luminează din plin, din cînd în cînd licărește la prova cîte un felinar, în felul acesta semnalîndu-și prezența vreo ambarcațiune a localnicilor. Este o liniște deplină.

La Sultan Shool ce se află la extremitatea de vest a ariei portului Singapore, luăm pilotul și prin trecerea de nord mergem la bunkerare în rada de vest. Abia așteptăm să terminăm facerea plinului de combustibil și să ne mutăm în rada de est. Acolo ne așteaptă m/v „Sălaj". Dar înainte de mutare la orele 22,30 local, din aceeași zi **25 iunie** își anunță sosirea m/v „Dobrogea", iar după, alte două zile mineralierul „Hunedoara". Adevărate surprize, nicicînd nu s-au mai întîlnit atîtea nave românești într-un port și mai ales la Singapore, unele cu destinația Constanța, altele către India, Japonia sau China.

Se fac vizite reciproce, se fac schimburi de noutăți schimburi de țigări. Unii iau masa cu noi, iar cei de la noi la „Sălaj" sau „Dobrogea", este o bucurie ce-a cuprins pe toată lumea. Cel mai preocupat și îngîndurat este șeful meu, Dogaru Petre care are probleme la mașină dar este încrezător și va găsi modul de rezolvare.

După o scurtă plimbare prin Singapore ne întoarcem la vas. Este ora 12,00 noaptea. A doua zi plecăm spre Japonia, așa că trebuie să ne facem pregătirile și să mai apucăm să dormim.

GH. IURAȘCU
Căpitan de cursă lungă

SPIRALE

MADONA DIN DUD

de Eugen BARBU

Cîtudatul poet Cezar Baltag... Cîtiva ani i-am urmărit *cursivele*, cînd satirice, cînd ezoterice dintr-un săptămînal literar și m-am întrebat unde vrea să ajungă. Mărturisesc că nu am aderat la poezia lui decît cu mari eforturi pentru că mă deranja o anumită construcție chinuită, mai mult logică decît lirică. Făcea adică *poezie de cap*, fluxul inspirației venind din retorte subterane și nu din zefirul acelor momente cînd Muza te domină și orice silogism te stinghерește.

„Madona din dud", ultimul său volum, se pare că marchează un bun moment al lui Cezar Baltag. Încă o ceață subțire stăpînește poemele, există ancrasări și poticniri, ecouri din Arghezi, Barbu și Miron Radu Paraschivescu, dar ele, aceste influențe sînt bine venite cînd slugărești la case mari. Aș zice că „Madona din dud" este o sondă spațială în aiterul nostru liric și ne semnalează o prezență ce trebuie să rețină.

Ce ar fi în totalitate acest *cînt*, pentru că toate poemele construiesc de fapt o epopee, cu liante secrete între ele, corespondențele ducînd în același loc: ritmul popular, cîntece copilărești inventate sau reamintite parțial, suduri ce trimit la „Cîntecile țigănești" și chiar felii mari din invectiva autorului „Florilor de mucigai". Aici importantă este direcția. Pe Baltag mi-l revendic ca balcanic, în cea mai frumoasă și strălucitoare ipostază : aceea a reîntîrării într-un mit unic, unde poate cu toții ar trebui să ne facem cuibul pentru a nu ne identifica cu nimeni și deci a ne impune atenției universale.

Dar mai întîi să stabilim limitele influențelor : Iată un Barbu : *„bat cu palmele-amîndouă / patru palme se-ntîlnesc / patru palme de sultane / și-un picior dumnezeiesc"*, urmat de un Arghezi curat : *„Joacă fiara în genunchi / cu brațele pe triunghi / desfăcută la greșală / în ploaia transcedentală"* sau : *„cînd mișca floarea sprincenii / se-nchidea poarta Gheenii"* sau : *„De-atîta boală suavă / îi coc țițele otravă / și acum dansează goală / cu părul pe pardoseală"* sau : *„sîngele ei la amiază / necheză și galopează"* sau : *„Oh, fecioară meretrice / foarte gingașe-n cerbice / din genunchii tăi cu price / își fac îngerii arșice / cu țurloaiele creștinii / joacă gioale heruvimii / unde ești divină minză / cu coapsa încinsă-n pînză / care ridicai sprinceana / ca Maria Egipteana ? / Unde ești divină brață ? / care te-am ținut în brață ? / Doamnă, cu genunchiul tău / joacă zaruri Dumnezeu... Spune / te-a împins pustia / să-ți cauți în cer fetia"*. Mergi ce mai mergi și dai iar de Barbu : *„Cine', cine / trece-un șarpe prin inel / cu-ntrebarea după el / în triunghiul isoscel / leul paște mușețel / și delfina asfodel / Cinel / ghicitoare-n carusel / Vine cioara cu cercel / și se-așează pe crenel / cătinel / Cinel, cinel / șarpe și mefistofel"*. Pe urmă iar nițel M.R.P. : *„Dumnezeu c-o floare-n gură / umblă peste arătură"* sau : *„I-am dat calului un pumn / mi-a căzut beteala-n drum / pantofiorii-n mărăcine / lămîița nu-i la mine"*. În sfîrșit, dacă ai un ochi avizat găsești și versuri populare proaspete : *„Maică-a Domnului, Cocoană / faraoană cu ochi murgi / fă matale din sprinceană / pe ursit să mi-l aduci"* care aduce a Ion Gheorghe și el prezent în cîteva locuri : *„șade sub un măr-răcine / madona cu trei asine"* sau *„unde este armăsara / ce sfîntea odinioara ?"* și așa mai departe...

Asta însă să fie important în acest volum ? Am face o nedreptate mare dacă nu am recunoaște și conturarea unei personalități proprii, deocamdată născută cu lovituri dure din capul Minervei. Iată acest splendid „Descintec" : *„Ieși omul negru / din negru bordei / luă secure neagră/ cu negru temei / Merse la pădure / tăie negru lemn / neagra lui secure / are-un negru semn / Făcu un plug negru / cu negru brăzdar / din copacul negru / negre păsări sar / Luă jugul negru / îl puse pe boi / boii îngerră / de tot amîndoi / Trase brazdă neagră / în pămîntul greu / lumea era neagră / și-nnegrea mereu / Brazda el o-ntoarse / și negrul se sparse / O femeie albă / atunci se sculă / și pletele albe / și le pieptănă / Luă o vadră albă / și la puț porni / mîna era albă / apa înălbi / Și din apa albă / luă și bău / fața ei cea albă / și mai albă fu / Pe poteca albă / cum veneanapoi / cîntau vrăbii albe / într-o albă noi / Joia croncăni / și albul plesni / Vineri la Sumedru / la-noptatul slab / albul trecea negru / negrul trecea alb"*. Este fără îndoială această poezie una dintre cele mai frumoase pe care le-am citit vreodată în literatura noastră și aș da-o ca exemplu tuturor celor care vor să scrie sofisticat, pentru simplitatea mijloacelor și misterul pe care-l conține, realizat cu o economie lirică, cum numai la marii poeți am întîlnit.

Aș mai cita parțial „De-a risul". o incantație plină de bufonerii frumoase : *Paparuda ucenică / cu cămașa de urzică / a venit cu două ciuturi / mi-a umplut casa de fluturi /Coropișniți și lăcuste / sar din fustele-i auguste / și mi-e toată bătătura / hapaidé harababura"* sau *„Ieri seară la vremea ciinii / au lătrat ciinii ruginii / și-am privit într-o fîntînă / și-am văzut lumea bătrînă"* sau : *„Lume, lume, lasă. lasă / am plecat rizînd de-acasă / la un ris și-o depărtare / mi-a căzut ris-un picioare / c-am zîmbit și-am ametit / și parcă m-am poticnit / Acum tac cu fața-n sus / m-am stricat de-atîta ris / Și-o să-mi treacă la amiaz / o șopîrlă pe obraz"* sau: *„nouă fete, nouă babe / îmi culeg oasele albe / și-mi fac coastele surcele / și aprind focul cu ele / și din păr îmi fac făclie / și din tîbii pirostrie / și lovesc în vîlvătaie / cu picioarele vătraie"*.

Foarte frumoasă este și „Drăgaică tînără" : *„În fața oaselor tale / tace trupul bărbătesc / ți-au văzut coapsele goale / îngerii și șușotesc. / Lacom înota odaia / strînsă într-un mare frig / cînd îți închinai văpaia / celui care azi te strig / Și îți deslegai înaltă / cu un zîmbet nefiresc / cingătoarea înmuiată / în uleiul diavolesc / Băieții cu aripi sase / și cîrlane cu ochi mulți / însoțesc sfintele-ți oase / fără bețe și desculți"*.

Interesante, dar inegale mi se par cele două *poeme țigane* din ciclul *Tarot*. „Oleandru" ar fi un fel de plîngere în stil popular, cu un argou ce rămîne totdeauna proaspăt : *„Soarele încă-l văd bine și pămîntul mă mai ține / dar Suzana, roșcovana / mi-a stins lumea cu sprinceana / ziua nor, noaptea nor / frig și vînt îngrozitor"* sau : *„Într-o noapte la Sumedru / a venit un fulger negru / și cînd m-am trezit în ploaie / cu pletele vîlvătaie / de văpaie și dogoare / îmi călcam păru-n picioare"* sau : *„Merg cu umbra după mine / eu o trag și ea nu vine / drumu-i greu, hainele-s noi / m-a trîntit umbra-n noroi"* sau : *„Bate-mă, Doamne să zac / într-o pădure de mac / și țigăncile să vie / cu bice de iasomie / și cu funii de petunii / ca la răsăritul lunii / să mă cheme și blesteme / cu ocări de crizanteme* (grandios vers !) */ și să mă boscorodească / cu frunze de îngerească"* sau : *„Iese Alba din corasle / carnea ei te bagă-n masle"* sau : *„În ciaunu' cu tăciunu / fierbe număru Niciunu"*.

În totalitate, „Madona din dud" este dovada prezenței unui poet de care vom ține seama și pe care-l așteptăm încă cu o mare curiozitate pentru că promisiunile de azi sînt certe și încărcate de o mare speranță...

CULORI

MIORIȚA UNUI ICONAR

de Aurel-Dragoș MUNTEANU

Am avut zilele trecute în mînă o operă de artă pură, cum sînt acelea născute în diminețile spirituale, cînd simțirea se înalță la gînd, învoaltă și plină de înțelesuri tainice. Un pictor dăruit cu har mi-a arătat **Miorița**, cîntată pe limba lui, ca să spun așa, cu textul meșteșugit în tiparul strămoșilor țărani și cu vederea plaiurilor, a oamenilor și a mioarelor înfrățite pe pagină. O expresie frustă din care se naște poezia, ca o floare sălbatică, un trandafir întunecat, înroșit de culoarea durerii și a speranței.

„Miorița, text de Vasile Alecsandri — gravuri și text de Nicolae Brana — 1957", ar fi o ediție ilustrată, în înțelesul comun al lucrurilor, dacă nu s-ar fi produs minunea aceea cînd artistul face „schimb de taine cu strămoșii". Povestea se întîmplă acolo, pe pagină, cu dimensiunile sale cosmice, fără nici un comentariu, așa cum cere sensul ei de dincolo de vreme. Artist cunoscut, trăitor mai multă vreme la Paris, Nicolae Brana a lucrat ca un baci din Mohu, a spus **Miorița** într-o formă rituală, simplu și adînc, pe fond de munți detunați, cum îi poruncea ascendența lui transilvană.

Oricît ar părea de ciudat, ilustrația de carte se vede mai greu și trăiește arareori, ca un complement nevrednic al marii inspirații din textele propriu-zise. Îmi amintesc doar de gravurile lui Blake, învolburate de geniul său, cutreierate de dumnezeul justițiar al Vechiului Testament, în ediția cărămizie a suprarealiștilor, cartea **Nopților** lui Young, unde versurile se pierd în hărmălaia neauzită a trompetilor îngerești. La noi, în ultima vreme, un grafician inspirat a convins pe editorul îndrăznet care este bucurat și mi-a adus aminte de bătrînii meșteri de demult, ardelenii mei de la Orăștie, de la Vinț, de la Bălgrad și Brașov, truditori în tiparnițe, cu gustul cărților de aur ale culturii medievale. Litera de lemn, cioplită în unghi, cu mireasmă și severitate gotică s-a „dat" pe lumea răsăriteană a schiturilor de plai și a ciobanilor cucernici ai unui spațiu românesc. Este o disonanță de poezie fabuloasă, întrezărită în negurile istoriei, cînd Mircea Bătrînul era voevod de păstori valahi și cavaler european. Ardelenii umblau cu cărțile în desagă, iar tipăriturile și armele „de Veneție" stăteau bine pe scoarța românească. Un volum cum este **Miorița** lui Brana reprezintă expresia unei culturi și a sedimentării mai multor straturi de civilizație. Să nu ne înșelăm ! Nu poți fi numai artist cînd faci așa ceva. Nu te mai ajută nici rafinamentul și nici cultura plastică, oricît de întinsă și de subtilă ca expresie. E nevoie de amplorarea simțirii, pe care ți-o dă sentimentul apartenenței, uniunea cu dealurile, cu plaiul, cu drumul și schiturile noastre, aceea din versurile poetului popular. De aceea, s-o spunem deschis, a fost geniul anonimului și nevoința lui Brana, dar ele au rodit, unite, pe o pagină inspirată.

Mă uit la anul apariției, și nu-mi vine să cred ! Lucrarea „cioplită" în 1944 a apărut în 1857 și de atunci nu s-a mai tras într-o altă ediție. Cele o mie de exemplare ale ei circulă prin lume și se trec de la unul la altul, ca un lucru de preț. Pe cînd o nouă apariție, în condiții mai bune, așa cum le merită ? Aud că un editor de la Cluj se arată interesat. Gîndul bun e sărbătoare...

ECOURI • ECOURI

Frank Sinatra a anunțat că va reapare în fața publicului, deocamdată numai în cadrul unor emisiuni de televiziune. Știrea a fost primită cu surprindere, întrucît popularul actor și cîntăreț făcuse cunoscut anterior că s-a retras din activitatea artistică.

■

ÎNTRE 6—8 iulie a avut loc, la Piatra Neamț, a VI-a ediție a Festivalului de muzică ușoară „Florile Ceahlăului", organizat de către Consiliul județean al sindicatelor Neamț. Au participat 50 de tineri soliști (amatori) din 28 de județe. Iată premiile : I. Gigi Ciobanu (Bacău), II Emil Bartor (Neamț), III — Elena Toma (Dîmbovița) ; premii speciale : Dan Voinicu (Olt), Stela Pălănceanu (Neamț), Constantin Chetreanu (Iași), mențiuni — Leonida Nistor (Vrancea) și Silvia Ivanov (Tulcea). Au susținut recitaluri „hors concours" Stela Enache și Antonio Furnari (Italia).

■

Secvență dintr-un moment care era să aibă un sfîrșit tragic. În timpul turnării filmului „Înmormîntată de vie", actrița Agostina Belli, interpreta o scenă într-o celulă subterană în care năvălea apa. Datorită unei defecțiuni tehnice, în celulă a năvălit o cantitate mult mai mare

decît cea prevăzută, ceea ce a pus în pericol viața interpretei principale. Intervenția regizorului Aldo Lado și a unui muncitor care a sărit în apă a fost salvatoare.

■

La vîrsta de 10 ani să-ți faci debutul în calitate de cîntăreț pe scena vestitei scene Scala din Milano reprezintă desigur un fapt neobișnuit.

Este cazul tînărului Claudio Gazzera care a putut fi urmărit și aplaudat de spectatori în opera „Pelleas și Melisande" de Debussy în rolul micului Yniold.

Dirijorul Georges Pretre și regizorul Giancarlo Menotti n-au avut ce să-i reproșeze, ci dimpotrivă au fost printre primii care l-au felicitat. Demn de remarcat faptul că acest rol este interpretat pentru prima oară de un copil și nu de o mezzosoprană îmbrăcată în costum de copil.

Specialiștii așteaptă cu mult interes evoluția viitoare, a micului cîntăreț Claudio Gazzera.

Ați recunoscut-o pe „Galaxy Rose" din filmul „Simon Templar intervine" — ce rulează actualmente pe ecranele noastre ? Mai precis, este vorba de actrița engleză Justine Lord, care a apărut în numeroase filme alături de vechea noastră cunoștință Roger Moore. Fotografia a fost făcută cu cîțiva ani în urmă, cu ocazia vizitei în țara noastră a actriței (cu o delegație artistică britanică).

NU NUMAI MUZICĂ...

de George SBÂRCEA

CĂLĂTOR ÎN NORVEGIA. Din stîncă și mare, norvegienii au clădit o țară plină de grădini și orașe, care seamănă ele însele cu niște parcuri. Cînd ultimele flori de gheață se topesc pe geamul caselor de lemn, spoite în culorile cofetăriilor vienezi — de la vanilie și fistic la scorțișoară și fragă —, iar chiciura se preface în picături cristaline pe crengile pomilor, coastele fiordurilor se îmbracă în albul delicat al merilor în floare. Nopțile se luminează deodată și marea, cît vezi cu ochii, scapără verde la soare, ca sticla topită. Norvegienii regretă atunci fiecare clipă dormită, de asta nu se culcă decît înspre ceasurile mici de către zori, visînd cu ochii deschiși aventurile trăite cîndva, pe căile de apă ale oceanelor, de vikingii care le-au fost strămoși.

Despre ei spunea un cronicar anonim, acum vreo opt secole, că beau bere caldă și cîntă cîntece fierbinți. Azi, berea lor e rece, poartă numele de Hansa, dar cîntecele le sînt tot așa de fierbinți ca odinioară. Le-am auzit recent, la Bergen, oraș hanseatic între 1350 și 1550, azi marele plămîn prin care țara respiră parfumul sărat al mărilor lumii. Într-o piață a lui se înalță statuia din fontă a lui Ole Bull, violonistul celebru, într-alta, aceea care dă către port, doi lei auriți, mai mărunți decît cei ai lui San Marco în Veneția, dar mai teribili în vînzoleala pe soclul de unde parcă ar vrea să se zmulgă, gata de luptă.

Luptă a fost întreaga istorie a poporului norvegian, de la începuturile pierdute în ceață și pînă la ultimul război, cînd țara i-a fost cotropită și umilită, dar nu îngenunchiată. N-a fost ușor să faci din vasalitate independență, din piatră și apă o civilizație plină de un farmec tihnit, scăldată în lumină calmă a muncii minuțioase, răbdătoare, statornice. Corsarii de apă de odinioară s-au prefăcut în pașnici lucrători și constructori, în grădinari și pescari, care zîmbesc frumos străinilor și nu se abțin de la explicații, debitate cu politețe victoriană, despre gloria de altădată a norvegienilor și hărnicia lor de astăzi, care evoluează pe traiectorii uimitoare înspre belșug și înnoire. De asta luptă cu ei înșiși și cu îndărătnicia firii, spre a urni stînci din loc și a da țării o înfățișare pe măsura viziunilor lor îndrăznețe. Așa se face că, între arborii înalți și umbroși, răsar peste tot clădiri falnice, bătute de soarele nordic, în serile dulci și limpezi ale primăverii orașele și satele strîlucesc din mii de ochiuri aurii, iar festivalul de muzică, teatru și folclor de la Bergen, ajuns în acest an la cea de a douăzeci și una ediție a sa, a fost inaugurat în prezența suveranului țării. **„Festivalul nostru** — spunea unul din organizatorii lui — **e o creangă de măslin pe care Norvegia o întinde lumii întregi. Arta slujește umanitatea din noi, ne apropie de sufletul lumii".**

Documentariștii la lucru

Cu atenția pe care le-o cunoaștem, pentru acoperirea tuturor compartimentelor tematice de interes pentru spectatori, creatorii noștri de film documentar își propun să realizeze sau au deja în lucru pentru ultima parte a anului, o serie de pelicule menite să reflecte procesul de construcție a societății socialiste în economie, de perfecționare a vieții sociale, cît și promovarea culturii socialiste alături de valorificarea tezaurului artistic.

Pelicula omagială și de actualitate, **„Răspunderea stăpînilor"** (regia : Octav Ioniță), realizată cu ocazia împlinirii a 25 de ani de la naționalizare, urmărește prin imagini elocvente transpunerea în viață a politicii de industrializare socialistă.

Portretul unuia dintre cei mulți care au muncit cu dăruire conturează regizoarea Eugenia Gutu în **„Zilele și nopțile unui bărbat"**, iar în **„Omul și milionul"** se urmăresc faptele exemplare ale eltorva dintre cei ce contribuie la realizarea cincinalului în patru ani și jumătate. Intențiile și tema filmului **„Schimbul de noapte"** se dezvăluie chiar din titlu. **„Cutezanță"** urmărește să ne vorbească despre efortul și pasiunea făuritorilor de mașini de la U.M.G.B.

Regizoarea Florica Holban demonstrează că în societatea noastră calitatea de muncitor este cea mai nobilă **„Carte de vizită". „M-am prezentat la post"** va fi un film despre repartizarea la posturi a absolvenților din liceele agricole și economice, în timp ce **„Meseria luminii"** se va ocupa de un obiectiv (fabrica de becuri) inclus în platforma industrială Tîrgoviște, unde vor lucra numai femei.

Al doilea film din serialul de educație estetică, „Descoperirea picturii" — își propune, în regia Ninei Behar, să dezvăluie publicului larg una din tainele creației picturale : **„Culoarea".** Definirea, funcția, importanța culorii în tablourile pictorilor români, clasici și moderni, vor releva marile valori coloristice din pictura noastră. De la nașterea sculptorului Dimitrie Paciurea se împlinesc 100 de ani. După cum mărturisește regizorul Mirel Iliesu, filmul **„Paciurea"**, vorbind numai despre operă, cu puține elemente biografice este conceput, ca o masă rotundă la care participă prin mărturiile lor scrise cei ce l-au cunoscut și prețuit : Minulescu, Miron Radu Paraschivescu, Tudor Vianu, Tonitza, Petru Comarnescu.

„Letopisețul de la Hrib", urmărește transpunerea în imagini a acestei unice mărturii datorată țăranului autodidact Teodor Hrib din Arbore (Rădăuți), care a consemnat întîmplările din satul său natal paralel cu cele „ale lumii largi", jurnal din care răzbate un îndepărtat ecou al unei tehnici spirituale întîlnite la vechii cronicari sau artiști populari anonimi. Un artist popular, ieșit însă cu totul din anonimat, este meșterul ceramist **„Colibaba"**, tot de prin părțile Rădăuțiului, despre ale cărui opere ne va vorbi filmul ce poartă numele creatorului. Legată de celelalte forme de creație plastică populară este și prelucrarea artistică a produselor din cocă pe care o vom putea urmări în **„Bun ca ziua"**,

Florica ICHIM

Graficianul Florian Calafeteanu a deschis, la galeria „Amfora", o expoziție personală de desen satiric și sculptură. Reproducerea pe care o publicăm este însoțită de următorul text : „Mămica primește pensia".

DESEN DE COPIL

de Constanța BUZEA

Desen de copil, copilul plutind pe covor.
E marea călcată de bărci și de-un mare vapor.

Pe floarea de lină, creioanele,-nchise culori,
Lumina, vislind în azur, cu păsări pătată, cu nori.

El spune cuvinte, el crede că-n sine mai are
Copii cu creioane, și valuri, și păsări, și soare.

Clipele lui, niciodată bolnave de asemănare,
Răspund întrebărilor mici cu-o-ntrebare mai mare.

Să facem o carte candidă, mișcată, de mînă,
Copilul dispare crescînd. Din vară atît să-i rămînă.

Să-l prindem pe Timp, s-o'prindem pe Mare, să-i ducem acasă,
Cu ochii să-i prindem pe Toți într-o carte frumoasă.

SIMFONIE URBANĂ

de Horia OPRESCU

Într-unul din nemuritoarele sale romane, Tolstoi zugrăvește o scenă de neuitat... Pe cîmpul de bătălie, unul din eroi, tînăr ofițer aristocrat, care dusese pînă atunci o viață de răsfăț, este răsturnat din șa, în goana șarjei, de o lovitură dușmană. La pămînt, pe spate, „cu brațele cruce", privește uluit de frumusețe, cerul. Iar în clipa ce-i precede sfîrșitul, murmură : „Ce imens ! Cît de senin,. adînc și albastru este firmamentul ! Niciodată, pînă azi, nu l-am văzut !". Și închide ochii.

Transpunînd, simbolic, în lumea noastră de azi, scena romancierului rus, va trebui să relevăm că, și în goana zilelor de azi, mulți dintre noi trecem fără a vedea și simți atîtea frumuseți ce, totuși, ne sînt dăruite generos.

Îmi îngădui o singură și personală exemplificare. Nu demult, în București, între piața Dorobanți și lacul Floreasca, dăinuia așa zisa „Groapă Floreasca". Era o depresiune a terenului, destul de întinsă. Aici, într-o promiscuitate echivalentă cu mizeria, în cocioabe sinonime bordeielor, trălau de-a valma . mici salariați muncitori necalificați, lucrători cu ziua, ori artiști-lăutari. Cînd iarna, viscolul sufla, nu odată talazurile de zăpadă, erau gata-gata să îngroape întreaga așezarea.

A sosit însă reforma străjuită de data lui 23 August ! Și-astfel, a urmat întîi o serie de măsurători și ridicări tehnice, după care fosta groapă s-a nivelat, iar pe locu-i s-au fundat, nu doar șase blocuri monumentale, cu cîte 12 etaje, dar și străzi pavate, luminate, civilizat orientate. Iar, jur-împrejur, un splendid parc.

Paralel cu asanările și construcțiile acestui veritabil cartier, foștii locuitori ai „groapei", au fost mutați în apartamentele dintr-un ansamblu de blocuri. Luați cu autocamioanele și transportați ei și calabalîcul respectiv, — fiecare familie s-a trezit în cîte un apartament nou-nouț, cu parchet, camere luminoase, baie în faianță. Iar blocurile de pe fosta groapă au continuat să se nalțe într-o strașnică plasticitate.

Ca un megieș fericit arătatei zone bucureștene, uneori, seara, pașii mă poartă pe aleile de aici Cu prea mici concesiuni imaginare, mă transpun în Dumbrava Sibiului ori pe potecile Buștenilor. Așa, am, plastic și clar, icoana cea mai evidentă a lui Ieri și Azi.... În juru-mi, peisajul se estompează, se naltă și se pierde în cîne blînde O cuminte înțelegere a rostului horticol, a plasat aici arbori, pajiști, boschete, ronduri de flori multicolore. Stropitori circulare, risipesc jeturi de apă, furnizînd ierbii o umezeală binefăcătoare, mai ales în zilele de neploaie. Din neauzite armonii și nuanțe, se durează o negrăită simfonie urbană.

Cetățeni în puterea vîrstei, ca și pensionari ce, anul acesta, nu s-au putut deplasa, să zicem, la Brașov, privesc în juru-le cu negrăită încîntare. Numai că, uneori, cîte un june din partea locului, cu coapsele strînse în acei pantaloni „blugi" calcă brutal peluza umezită, spre a smulge vandalic, un trandafir, doi, zece... Sărind, fără voie,de pe banca lui, pasnicul pensionar îl ține de rău pe nedemnul tînăr. Acesta, scoate tacticos din gură țigara (spre a putea striga mai tare), replicînd : Tine-ți gura, moșneagule ! Vezi-ți de gazetă..."

Ceea ce înseamnă că, pe ici pe colo, simfonia de pe fosta Groapă Floreasca, este alterată și de cîte o notă falsă, brutală.

...Și totuși vrăbiuțele, nevăzute printre crengi, își torc guresele lor concerte...

În cadrul unei gale internaționale care a avut loc la Paris în beneficiul „Uniunii artiștilor", unul din „numerele" cele mai aplaudate ale programului a fost o... bătaie cu frișcă la care au luat parte Philipe Noiret, Marcello Mastroianni, Ugo Tognazzi și Michel Piccoli. Iată-i la capătul acestei neobișnuite dispute, pe doi dintre interpreții programului : Michele Piccoli și Marcello Mastroianni.

Clepsidra

DIMENSIUNI

de Constantin VIȘAN

Dacă n-ar avea dimensiuni piramidale, m-aș crede în fața unei vitrine cu diamante. Sînt însă în cea mai tinără stațiune de pe litoralul românesc. Admir nestematele ivite parcă din spuma mării : Rubin, Agat, Topaz, Diamant, Cristal. Unul mai strălucitor decît altul. Șlefuirea nu s-a terminat încă. Meșterii continuă să perfecționeze, să obțină ultimele efecte. Ochiul trece nepăsător totuși peste amănunte. Ansamblul este tulburător. Diadema de la Aurora întregește farmecul universului de beton și sticlă înălțat în locul mlaștinilor și pădurilor de la Comorofca. Și cu cîtă repeziciune ! În fiecare vară, arhitecții litoralului ne oferă alte surprize. Palatele de la Mamaia, care ne-au încîntat acum un deceniu pălesc în fața splendorilor de la Neptun, Venus, Jupiter, Saturn și Olimp. Ele rămîn importante mai cu seamă prin faptul că marchează începutul unei opere arhitecturale de o extraordinară varietate.

De la geometria rece a imenselor cuburi lipsite de personalitate s-a trecut la căutarea unui stil. Fanteziei i s-a dat aripi. Arhitecții noștri, au valorificat mai substanțial sugestiile autohtone și-au amintit că sînt urmașii meșterului Manole. Așa se face că acum trei veri, în bucuria de lumină de la Venus, alturi de formele arhitecturale inspirate de universul marin (ansamblul Scoica) a înflorit liniștea albă, brodată cu prisvoare de lemn a hotelului Tismana. A fost o primă adaptare a caracteristicilor construcțiilor mînăstirești așezate în luminișuri de pădure, la peisajul inundat de soare și apă al litoralului. Am consemnat atunci, în spațiul zgîrcit al Clepsidrei satisfacția întîlnirii cu eleganța austeră a acestei Agapii moderne plantate în vecinătatea neliniștită a valurilor. De data aceasta aș vrea să transcriu încîntarea trăită în această vară în fața adevăratului serial de surprize arhitecturale pe care-l oferă planetele cele mai tinere din constelația litoralului. La Aurora, fabuloasa vitrină a giganților în formă de diamante. La Olimp concertul alb al restaurantului Panoramic și hotelurilor Amfiteatru și Belvedere. Privită seara, tălăzuirea albă, de beton și sticlă, pare un transoceanic ancorat la țărmul românesc.

Întreaga strălucire a acestui balet de piatră poate fi contemplată însă dimineața, din largul mării. Bătute de viscolul roșu al discului de foc ivit din valuri, logiile albe ale mirificului Amfiteatru seamănă cu un uriaș nai de marmură albă. Îi dădeam ocol în fiecare seară iar dimineața alergam pe plajă, temîndu-mă ca nu cumva peste noapte imensa navă să se fi depărtat de la cheiul de piatră și să-și fi destrămat forma de vis în albastrul Mării. Se afla însă la țărmul încîntărilor. Cu sutele sale de ferestre scăldate în soare, cu toate punțile pline de călători. Minute în șir uitam de spectacolul valurilor, atras de fascinația arhitecturii. Pentrucă este într-adevăr fascinantă muzica de beton și sticlă scrisă pe portativul litoralului românesc de urmașii meșterilor de la Argeș și Voronet, de la Horezu și Mogoșoaia. Un singur regret strecoară totuși o notă discordantă în acest concert al volumelor pline de armonie : Statuile ! Sînt prea puține, prea rare statuile în peisajul de încîntări arhitecturale pe țărmul Mării. Monumentele s-ar cădea să-și ocupe locul cuvenit în această vastă expoziție a talentelor. Examenul excelent cîștigat de un grup de sculptori tineri pe teritoriul privilegiat al taberei de la Costinești și de ingenioasa arteziană imaginată de Lucaci pentru o piață din Constanța, constituie o convingătoare pledoarie în acest sens.

Lumina Dobrogei face să cînte orgile de piatră de la Venus, Neptun, Aurora, Jupiter și Olimp. Dar tînjește încă după statui și fîntîni Să i le oferim !

TEHNICĂ MEDICALĂ

EMOȚIA SE MĂSOARĂ!...

Emotivii își trădează ușor starea psihică. Dar cei care își stăpînesc perfect reacțiile, emoțiile? Ei sînt trădați de... laba piciorului. Un aparat de extremă sensibilitate măsoară diferențele de flux în microcirculația sanguină. Aparatul realizat de dr. Bradu Fotiade oferă informații prețioase medicilor interniști, psihologilor, neurologilor.

Credem — și n-avem nici un motiv de îndoială — că un cîine, de pildă, intuiește starea sufletească a stăpînului — bucuria, tristețea, spaima lui. Că o fiară sălbatică simte cînd dresorului îi e teamă, ș.a.m.d. Dar un aparat? Cum ar putea simți, intui ceea ce nu-i decît o grămadă de sîrme și șuruburi? Bineînțeles, nu intuiește nimic. Cu un aparat se măsoară, se cîntărește, se numără... Progresul în materie de aparate a constat în rapiditatea de lucru, în sensibilitatea, adică în finețea de cîntărire. Dar... poate, mai ales, progresul a constat în adecuarea acestor „calități matematice" la ceea ce părea pînă aci imposibil de măsurat, cîntărit, calculat. Se poate măsura, de pildă, emotivitatea unui om? Se poate măsura, obiectiv, cert (nu prin deducție, nu prin comparări etc.) dacă un sportiv este „în formă"? Cineva spunea că partea cea mai grea în cercetarea științifică este întrebarea. Punerea problemei. Și adăuga gluminți: după care vine o parte cu mult mai grea: întrebările la întrebare. Apoi, vine de la sine... cea mai grea: repunerea problemei. În vederea rezolvării. A răspunsului.

Dr. **Bradu Fotiade**, șef de lucrări la laboratorul de explorări funcționale, Spitalul Fundeni, s-a întrebat dacă nu s-ar putea cunoaște cu precizie cît de bine — sau nu — e „circulat" un picior. Sau o mînă. Și aceasta, cu un aparat, fără a se pătrunde prin piele. Să se evidențieze deci circulația. A arterelor. Sau numai cea pe linie venoasă. Dr. Bradu Fotiade era în special interesat de ceea ce reprezintă astăzi o problemă de extremă actualitate în științele medicale — microcirculația. Acele trasee numeroase și foarte mici, insesizabile cu metodele clasice. Așa s-au născut, vom spune noi, simplist, o metodă de explorare și un nou aparat. Poartă un nume complicat: Pletismografia de impedanță în valori absolute. Așa s-a reușit să se măsoare variația lentă de volum a unui segment de corp — de pildă, un deget — stabilindu-se și apoi comparîndu-se, în valori absolute. E o explorare pe care a introdus-o prima oară Dr B. Fotiade. Ea se face la piele, acolo unde e porțiunea terminală a căilor tie circulație. La „stația terminus" a circulației sanguine. Dar răspunsul la o întrebare a născut alte întrebări. Și răspunsuri. În cataloagele Oficiului de Stat pentru Invenții și Mărci, o serie de aparate s-au înscris ca invenții și inovații ale dr. Bradu Fotiade. Brevetate. Nu ne-am propus să intrăm în amănunte tehnice sau medicale, ci numai să surprindem ideea interesantă pentru noi.

Știm că dacă stăm multă vreme în picioare, picioarele se umflă. Cu cît? se întreabă medicul. E important a se ști? Da, pentru că această măsură dezvăluie capacitatea venelor de a evacua lichidul strîns în țesuturi. Deci cît de bună — sau nu — e funcția vaselor. Sau funcția capilarelor. Fin observator, dr. Fotiade a stabilit și o legătură pînă acum ignorată: starea psihică a individului și „mărirea sau micșorarea" labej piciorului. Cînd subiectul este în tensiune psihică, laba piciorului se micșorează. Cînd este relaxat, se mărește. Aceste oscilații, să le spunem, sînt altfel însesizabile. Diferențele sînt microscopice, și pot fi „surprinse" doar de un astfel de aparat. Cum se explică? Nervozitatea, emotivitatea se reflectă în acest „pat vascular". Psihologii, neurologii (și chiar criminaliștii) ar putea avea într-un astfel de aparat un prețios... detector de minciuni.

Firește, crearea unui asemenea aparat de extremă **sensibilitate**, nu este răspunsul dat unei simple curiozități. Dacă ne-am referi aici doar la arterite. Foarte multe arterite sînt consecința unui anume tonus psihic. A stress-urilor spunem azi. Foarte multe sînt consecința tutunului. Pentru că tutunul produce o spasticitate a vaselor mici. O scădere bruscă a tensiunii arteriale, o încetinire a microcirculației la nivelul periferic al vaselor poate avea urmări extrem de grave.

Aparatul este acum cunoscut sub numele creatorului său: Fotiade.

O solicitare cu totul neașteptată, avea să-l „oblige" iarăși pe dr. Bradu Fotiade să inventeze noi tehnici și metode. Era în perioada de pregătire a Olimpiadei din Mexic. Întrebarea care de altfel s-a pus tuturor europenilor era: cum vor reacționa sportivii la altitudine, la sărăcia de oxigen din Mexic... Se vor atlapta acelor condiții? Toți? Și în ce răstimp? Se va putea oare preciza pentru toți — și pentru fiecare — perioada de timp de maxim randament. Deci de maximă capacitate de concentrare și efort? Fiecare sportiv și fiecare disciplină sportivă pretinde o altă metodologie, o altă adaptare a unor aparate de măsură a capacității. Pentru tir, trebuia măsurată, ca un exemplu, viteza de reacție. Cum într-un laborator e mult mai bine să nu se tragă cu pistolul, se cerea o simulare doar a acestei viteze. Prin fața unei celule fotoelectrice, sportivul răspundea unei comenzi care înregistra. Se putea astfel (sigur, am simplificat) măsura impulsul și constanța răspunsurilor, alcătuindu-se un punctaj. Comparări, corelări și un tablou tie date. Rezultatele obținute au fost confruntate și confirmate apoi și pe linie biochimică, în analize cu mult mai complexe.

Iată, așadar, cum inteligența și ingeniozitatea omului au făcut din aceste „grămezi de sîrme și șuruburi", detectoare sensibile și obiective a ceea ce părea cîndva imposibil de imaginat că se poate măsura.

Catinca MUSCAN

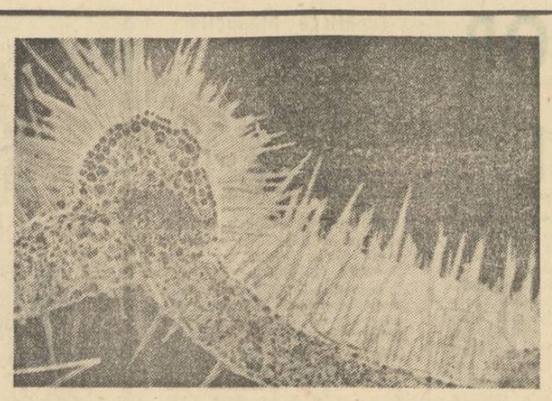

Le recunoașteți?

Nu este decît o frunză de Pelargonium. Iar în imaginea de dedesubt, sporii unei ciuperci — Pucciniagraminis, care s-au născut ca urmare a infectării cu rugină a grîului. În imagine este de fapt o secțiune care arată sporii ce ies din țesutul gazdă. Sînt fotografii, așa cum am mai reprodus în pagina noastră, ale unor structuri intime, surprinse sub microscopul electronic cu baleiaj, deci după o metodă care dă impresia reliefului. Evident, nu pentru un joc de-a „recunoașteți ce reprezintă?", se fac asemenea fotografii, ci pentru nevoia de a cunoaște ce se întîmplă în intimitatea materiei. Pentru a observa, de pildă aici, efectul paraziților asupra organismului celular al gazdelor plante și pentru a determina relațiile între păturile externe și structurile interne. Doar astfel se vor putea pune la punct metode eficiente de combaterea unor boli ale plantelor.

ASTRONOMIE

DESCOPERIREA UNEI EXCEPȚIONALE COMETE

O cometă uriașă a cărei strălucire va fi egală cu aceea a Lunii — luminînd cerul emisferei australe spre sfîrșitul acestui an — va constitui un spectacol fără precedent în memoria oamenilor.

După primele estimări ale astronomilor — așa după cum aflăm din publicația belgiană „Le Soir" — cometa Kuhutek va străluci cu o lumină de cel puțin zece ori mai puternică decît aceea a renumitei comete Halley, care va reapărea pămîntenilor în 1986, după o absență de optzeci și șase de ani.

În timp ce cometa Halley — denumită astfel în amintirea astronomului englez Edmund Halley care i-a calculat periodicitatea în 1683 — este cunoscută de veacuri, existența noii comete uriașe nu a fost cunoscută decît în primăvara anului 1973. A fost descoperită de către astronomul Lubos Kuhutek de la Observatorul din Hamburg, în timp ce scruta cerul pentru a repera o planetă minoră. După ce a developat pelicula, a constatat prezența unui punct minuscul la marginea a două clișee. Acest punct trăda prezența unui astru evoluînd în spațiu la o distanță de 720 milioane de km de Soare.

Acest punct a devenit din ce în ce mai mare pe clișeele luate ceva mai tîrziu. „Obiectul" a fost reperat și urmărit de către observatoarele americane, japoneze și britanice, confirmînd că este vorba de o cometă cu o perioadă foarte lungă, a cărei apariție n-a fost niciodată evidențiată sau înregistrată în decursul istoriei.

Faptul că această cometă strălucește uluitor la 720 milioane de km depărtare de Soare, depășind în strălucire cometa Halley, situată la 170 milioane de km de Soare, precum și faptul că se va apropia la 21 milioane de km de Soare, și nu la 29 milioane de km, cum a fost cazul planetei Halley, va contribui la furnizarea unui spectacol măreț, care va fi vizibil într-o mare parte a emisferei sudice. După măsurătorile efectuate pînă acum, fenomenul se va produce între noiembrie 1973—februarie 1974.

Multe alte noi comete sînt descoperite în fiecare an, atunci cînd se apropie de Soare, pentru a-l înconjura și a-și urma traiectoria de-a lungul unei orbite alungite. Apropiindu-se de Soare, sub efectul căldurii, cometele eliberează, prin evaporare, gazele solidificate care se crede că constituie nucleul lor. Formarea unei „cozi" incandescente este caracteristică tuturor cometelor.

Cometa lui Kuhutek nu și-a dezvoltat pînă acum... coada. Însă, apariția acesteia este așteptată de către savanți din moment în moment. Ei speră să se bucure de un prilej fără precedent pentru determinarea compoziției și originii acestui astru misterios.

Cometa va atinge punctul cel mai apropiat de Soare în jurul datei de 28 decembrie. În acea zi, ea va depăși de departe cu mult strălucirea altor aștri...

De la automobilele electrice la bucătăria solară

Prinzul pentru 240 de școlari haitieni este preparat... la soare. Da, bucătăria cantinei folosește drept carburant... energia marelui astru, după o tehnică pusă la punct de specialiștii canadieni. Încălzirea apei pentru spitalele și școlile din Nigeria se face prin intermediul unei instalații care funcționează, fără defecțiuni, așa cum a fost realizată de Abdu Mumuni. Într-o insulă grecească din Marea Egee, 32 de distilatori de apă de mare, transformă apa sărată în apă de băut pentru cei 700 de insulari. Tot cu ajutorul soarelui. Da, o serie de instalații... locale, de mică putere au putut fi realizate. Pe cînd însă această uriașă energie, ce se oferă gratuit, va putea fi folosită pe scară industrială? În Statele Unite, specialiștii au calculat că în anul 2020, problema va fi rezolvată și că se va putea oferi de la soare... 35% din energia necesară încălzirii și instalațiilor de aer condiționat pentru orașele americane, 30% din combustibilul folosit și 20% din electricitate. Industrializarea energiei solare — deci stăpînirea acestei forțe plină de capricii, pune însă probleme atît de dificile încît, cel puțin la ora actuală apare doar ca un vis frumos al științei.

Barajul din... capron

În Daghestan s-a experimentat un nou tip de baraj. Din capron. E un fel de sac ce poate fi umplut cu apă cu ajutorul unor pompe puternice. În momentul cînd se anunță creșterea cotei apelor, intră în funcțiune sistemul de pompe și în cîteva ore, va... crește digul. Dar acest dig nu este gîndit pentru cazuri de inundații ci poate mai ales pentru irigații. Ca baraj. De altfel el face parte din complexul de instalații hidrotehnice din sistemul de irigații Talovskii care asigură apa plantațiilor de orez din Daghestan (din nordul Caucazului). Apa oprită astfel de barajul de capron își caută alt drum spre plantații. Cînd barajul este golit, sacul de capron se așează pe fundul canalului și apa își urmează cursul obișnuit spre Marea Caspică. De ce s-a ales această soluție? Ei bine, pentru că este eficientă și de două ori mai ieftină decît un baraj din beton pentru un lac de acumulare cu aceeași capacitate.

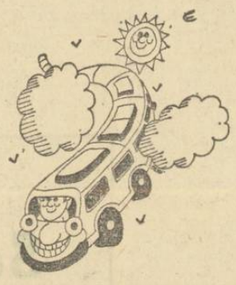

MINUSCULUL „PLUG" BIOLOGIC

Cum reacționați cînd luînd în mînă un bulgăre de pămînt, ca să simțiți mai bine mirosul țarinei... vedeți cum își face loc să iasă, un vierme? Mic, albicios... Puah! Ce dezgustător! — nu-i așa? Ei bine, disprețul în ce-l privește nu are scuză — dar e o scuză? — decît ignoranța noastră. Oamenii de știință — Institutul de cercetări agronomice al Franței (I.N.R.A.), a publicat o lucrare și face în continuare cercetări despre viermele de pămînt — îi demonstrează importanța. Adică, utilitatea lui! E un minuscul „plugar" al naturii. El folosește energia dată de alimentele cu care se hrănește ca să dreneze pămîntul. Nu vă grăbiți să spuneți că e ridicol să se considere **importantă** munca unui viermișor! Dar un viermișor și cu un viermișor, adunați și cîntăriți înseamnă, (în funcție de regiune, de teren), între o tonă și patru tone la hectar! Repartizați în vreo sută de specii. Pe tot Pămîntul! Și... ară! Grăpează pămîntul. Fac o aerisire în sol, un intens drenaj. S-a calculat că sînt trei metri pătrați de suprafață de galerii la metru pătrat de pămînt. Cu aceasta, ei aduc la suprafață particole fine din straturile profunde și antrenează în adîncime elementele mai mari. Stimulează activitatea microbiană. Se știe bine un lucru: cu sau fără acești viermișori există în același sol cam între 2,8 milioane și 9,8 milioane de bacterii pe gram. Viermișorii, prin activitatea lor, influențează structura solurilor, umiditatea sau ciclurile elementelor chimice necesare sintezelor organice, ciclul de azot, de pildă (ei modificînd activitatea microorganismelor). În sfîrșit, mai arată cercetătorii, ei își iau hrana din materia organică moartă, fără valoare directă pentru om. În concluzie: sînt „economici" și „depoluatori". Ca atare, se caută acum să fie folosiți în lupta împotriva dușmanilor culturilor. Dar aceasta înseamnă implicit și protejarea acestui atît de disprețuit „plug" inventat de natură.

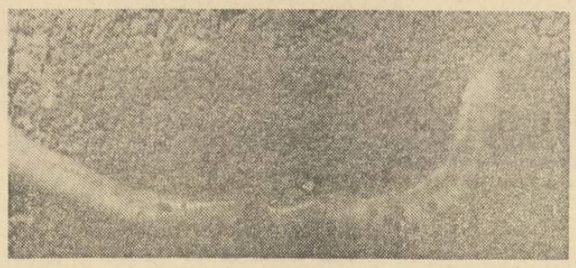

Hoțul a... roșit!

Într-un magazin universal, alarmă! S-a furat ceva de la un stand. Lume multă. Și cînd se întîmplă ceva, pare cu mult mai multă decît era cu cîteva clipe mai devreme. Și în această învălmășeală de fețe mirate, indignate, cum să distingi, fără percheziția tuturor buzunarelor și sacoșelor; pe cel care a furat într-adevăr? Și totuși, se poate.

„Prindeți-l! El e! A roșit!"

Moment de stupoare. Nu, hoțul nu a roșit de rușine și cunoaște bine „jocul", nu se va da de gol, luînd-o la fugă. Dar de această dată, hoțul se înșală. Toate privirile se întorc spre el, deși el continuă să arboreze aceeași nedumerire și poate indignare ca și a celor din jur. Ce au cu el? Detectivul magazinului își face loc. O mînă grea pe umăr. „Ce aveți cu mine?" încearcă să se apere, evident lezat de o asemenea bănuială. „Formidabil! exclamă cineva. Hoțul a roșit!" Da, fața lui e roșie, roșie.

Este o invenție a lui Günter Schmeer din Frankfurt pe Main (R.F.G.), una dintre invențiile acestui căutător de sisteme de alarmă. Aici, de pildă, un spray care a funcționat automat în momentul în care marfa (conectată la un sistem de comandă) era sustrasă, fără a fi plătită. Pentru că în momentul cînd este achitată, detectivul casei are grijă ca siguranța cu care este conectat fiecare obiect să nu mai reacționeze. Și nu este singura... surpriză pe care Schmeer a pregătit-o răufăcătorilor.

DE CE CÎNTĂ PĂSĂRILE?

Bineînțeles, nu pentru desfătarea noastră. Cîntul este un **limbaj**, un mijloc de comunicare. Și o armă de **apărare**. Ceea ce știm și fără să fim specialiști, e că nu toate păsările cîntă. Unele au doar un **strigăt**. Un limbaj mai sărac. Diferența? Strigătul, să-i spunem astfel, e un sunet scurt, din două silabe sau numai una, avînd nu mai mult de 4, 5 note, niciodată însă reunite în secvențe sau într-o frază muzicală. Aceasta nu înseamnă că nu poate exprima stări și situații diferite. E strigătul puiului, recunoscut de părinte. E strigătul de apel al partenerului, e strigătul de adunare al grupului, e cel de alarmă, vestind primejdia... Cîntul e un limbaj complex, într-un anume sens. Este format dintr-o suită de note care se grupează — după similitudini morfologice — în motive muzicale. Iar motivele se adună și ele în fraze muzicale. Fiecare asemenea frază se distinge de următoarea printr-o pauză, ceea ce dă ritmul caracteristic al cîntului. Iar cîntul e un mesaj. Un cod. Dacă ai numai o parte a lui, n-are înțeles. Trebuie „citit" pînă la capăt. Poate fi transcris **pe o partitură muzicală**, ceea ce permite o apreciere a diferențelor care există între cîntul unei păsări și al alteia, al uneia care folosește cam aceleași note și al alteia care cîntă cu mai multă inventivitate, am spune, cum e privighetoarea. E interesant că intensitatea cîntului nu este în raport cu mărimea cîntărețului ci cu emoția exprimată. Trogloditul, cum a fost numită o pasăre minusculă, are un cînt „teritorial" care se aude la un kilometru, dar cînd îi „vorbește" partenerei sale, cîntul lui pare o șoaptă catifelată și foarte nuanțată! Cîntul privighetoarei e de o mare muzicalitate pentru că gradul de receptivitate al femelei e... înalt. Gelatul e foarte vorbăreț cînd își cheamă logodnica — cîntă de 3 500 de ori pe zi! În comparație cu cel „căsătorit", împerechiat, care nu cîntă decît de 1000 de ori. Cînd un pinguin imperial, din Antarctica, cîntă, mai multe femele aleargă spre el. Dar dacă se întîmplă ca bărbații deja „căsătoriți", împerecheați să persiste să cînte atunci imediat vor fi atacați de femele care încep să-i bată cu aripile pînă cînd... tac. Încercările de a înșela sînt pedepsite. Morala trebuie respectată! Iarăși, la speciile unde ambii părinți se ocupă de clocit și crescut pui, cîntul joacă un rol în coeziunea necesară cuplului, traducîndu-se prin chemări, favorizînd regăsirile. În acest sens are loc un fel de înțelegere mutuală între cei doi parteneri. Învață și își dezvoltă un repertoriu propriu lor. Cînd unul e separat de celălalt, unul începe să cînte, se întrerupe la un moment dat, celălalt atunci îi continuă cîntul, pe un ritm care e numai al lor, imposibil de cunoscut de un altul, un străin. Iată numai cîteva din secretele „lingvistice" ale păsărilor.

Cînd mama are temperatură

Cercetările din ultima vreme demonstrează, cu tot mai multe argumente, cît de importante sînt pentru sănătatea viitorului copil primele săptămîni de viață intrauterină. De obicei viitoarele mame își fac probleme, respectînd igiena, odihna, făcîndu-și griji abia cînd realele pericole au trecut: în ultimele două luni de sarcină. Or, spun astăzi medicii, perioada critică pare să se situeze între primele 3 și 9 săptămîni. Nu numai aerul poluat, nu numai țigara, nu numai bolile infecțioase, ca să nu mai vorbim de droguri, pîndesc, prin intermediul mamei, copilul. Chiar și o ușoară febră — două, trei grade peste temperatura normală — poate fi periculoasă. Experiențele făcute pe animale de către dr. M.J. Edwards de la departamentul de medicină veterinară de la Universitatea din Sydney au arătat că ceea ce apărea în statistici ca o cauză necunoscută a deficiențelor congenitale, cărora le cad victimă cam 1% dintre copii, adică jumătate din procentul înregistrat de anomalii, a fost detectată. Este efectul unei ușoare urcări a temperaturii asupra celulelor în curs de diviziune. Dr. Edwards și-a propus să-și continue experiențele pe maimuțe, pentru a obține și într-o nouă etapă de studii confirmarea.

COSMONAUTICĂ

OMUL IA ÎN PRIMIRE CERUL PLANETEI

de ing. Dumitru ANDREESCU

membru în Comisia de astronautică a Academiei Republicii Socialiste România

• „Skylab" — excelentă confirmare a beneficiului spațial • Noua plecare spre stația cosmică sîmbăta viitoare și înapoierea în septembrie • Care vor fi preocupările echipajului în tot acest timp.

Timp de patru săptămîni o echipă de pămînteni detașată pentru lucru în cosmos a desfășurat, cu sîrg, felurite activități — unele mai interesante ca altele —, găzduită în încăperile cunoscutului edificiu orbital **Skylab**. Acum o a doua este gata de plecare. Tot acolo, pentru o nouă etapă a aceleiași misiuni. Care anume? Pur și simplu, misiunea de UMANIZARE A SPAȚIULUI sau, ceea ce este același lucru, de COSMICIZARE A PĂMÎNTULUI. Pentru că, altfel spus, ceea ce se face prin destul de avansatele programe **„Saliut"** și **„Skylab"** nu este alta decît o autentică luare în stăpînire a cerului. OMUL ȘI-A EXTINS DOMENIILE PREZENȚEI SALE TELURICE, POPOSEȘTE ACUM ȘI IA ÎN PRIMIRE CERUL PLANETEI.

Frumoasă împlinire a profeției științifice a unui mare precursor al astronauticii (Țiolkovski): „Pămîntul este leagănul rațiunii, dar omenirea nu va trăi veșnic în leagăn".

Stacheta a fost ridicată, așadar, la 8 săptămîni. Atîta se intenționează să rămînă pe stația cosmică noua echipă (Alan Bean — Owen Garriott — Jack Lousma), aflată în emoțiile pregătirilor. Startul, dacă totul va decurge conform așteptării: sîmbăta viitoare, cînd la noi vor fi orele 13,08, iar reintoarcerea din cosmos: în toamnă, în primul ceas al zilei de 23 septembrie (exact, la 1,38).

Jaloane ale noului program

Și de astă dată oamenii pleacă cu o mulțime de treburi, începînd cu cele legate de exploatarea și întreținerea tehnicii, extrem de complexe, care echipează stația și terminînd cu sumedenia de lucrări, de interes științific și practic — continuare și dezvoltare a experiențelor echipajului predecesor. Se vor face observații sistematice asupra acoperămîntului de nori al planetei și se va urmări evoluția uraganelor, furtunilor, pentru îmbunătățirea prognozei meteo. În același scop se vor face diverse măsurători, cu caracter global, pe toată adîncimea atmosferei, pînă la sol. Vor fi cercetați și pe mai departe principalii curenți oceanici, calzi și reci; va fi observată îndeaproape starea mărilor și oceanelor. Se va continua în importanta acțiune de urmărire a progresiunii și retragerii limitei zonelor înzăpezite, respectiv a înghețului și dezghețului; se vor încerca evaluări mai precise ale cantității de apă rezultate din precipitații și din topirea zăpezilor, pentru prognoza hidro (umiditatea solului, asigurarea cu apă a zonelor urbane, prevenirea inundațiilor etc). Vor fi îmbunătățite metodele de localizare și cartografiere a apelor freatice. Se va continua cercetarea multilaterală a regiunilor polare (observarea deplasării icebergurilor și a sloiurilor de gheață etc). Se vor pune la punct tehnica și procedeele de teledetecție din cosmos a resurselor terestre, în special a bogățiilor minerale ascunse în scoarță, atît pe uscat, cît și pe fundul oceanelor. Vor fi dezvoltate experiențele în folosul agriculturii, silviculturii, pisciculturii. Se vor înmulți experiențele în beneficiul geologiei, geodeziei și cartografiei. Vor fi efectuate noi lucrări pentru îmbunătățirea prognozei activităților vulcanice și a seismelor. Se va acorda atenție studierii Soarelui, celorlalte planete, Lunii, stelelor, spațiului cosmic și în general observațiilor astronomice.

În paralel, echipa va desfășura activități tehnice și tehnologice dintre cele mai importante; se vor încerca noi metode în metalurgie, în condițiile vidului și imponderabilității din încăperile cosmice. Se vor topi și tăia metale, se vor prepara aliaje din diferite materiale; se vor face lucrări de sudură; se vor confecționa bile perfecte și materiale fibroase ușoare și ultrarezistente. Se vor studia efectele radiațiilor cosmice asupra materiei vii aflate în imponderabilitate. Va veni rîndul și altor activități interesante, ca, de pildă, prepararea de medicamente în condițiile specifice de pe stație. Va fi reactivată sera spațială.

În fine, observațiile medicale reciproce vor completa lista lungă a sarcinilor, totul urmînd să decurgă potrivit unui program revăzut, îmbunătățit în mod serios pe baza învățămintelor desprinse la prima misiune.

Pe primul plan teledetecția resurselor

La bordul lui **„Skylab"** se dispune de numeroase instrumente și echipamente pentru efectuarea a tot felul de experiențe de teledetecție, mai ales fotografică și spectrometrică. Se operează atît în vizibil — în principal prin metode ale fotografiei obișnuite, alb-negru și color —, cît și în anumite benzi spectrale — în special în infraroșu și ultraviolet.

Se apreciază că rezultatele obținute în această direcție de misiunea anterioară au creat premise favorabile pentru abordarea mai spornică a problemelor de teledetecție a resurselor în cadrul noii misiuni. S-au precizat zonele, s-au stabilit configurațiile, s-au definitivat metodele de analiză și comparații.

După cum este orientat noul program, teledetecției resurselor terestre i se acordă însemnătate deosebită. Se contează pe o reușită deplină a metodelor elaborate. Dacă va fi așa, efectele economice considerabile ale acțiunii vor justifica dotarea stației orbitale cu un ordinator prevăzut anume pentru prelucrarea datelor din acest domeniu și încadrarea echipei cu specialiști în teledetecția cosmică.

La unele aspecte concrete ale aplicațiilor noii metode de investigație spațială ne vom referi cu alt prilej.

IDEI ALE CITITORILOR PENTRU... CITITORI

Balanța

Oveche balanță, părăsită in vreun ungher al podului, poate fi lustruită, reimprospătată. Citeva ghirlande de flori, un abajur pe centru, citeva coliere în sertarele cu greutăți și alte accesorii o fac să strălucească. Astfel impodobită, ea trebuie așezată în dreptul unei oglinzi sau deasupra unui cristal. **(FELICIA POPOVICI**, București).

Lustru nou la mobilă

De obicei, mobila mai veche capătă cu timpul mici crăpături. Pentru a le repara, luați de la Ferometal șerlac pe care il puneți într-o cîrpă și muiați în apă fierbinte. Imediat răsuciți cu palma cîrpa pentru a obține un bastonaș din șerlacul muiat. Cînd s-a întărit, scoateți bastonașul din cîrpă și cu ajutorul unui letcon cald topiți cu atenție din bastonaș deasupra crăpăturilor din mobilă, pînă ce acestea se umple. După uscare, se rade ușor cu o daltă de timplărie surplusul și se lustruiește din nou mobila, în felul următor : se șmirgluiește toată suprafața perfect și apoi se ia un tampon de lînă învelit într-o cîrpă moale care se moaie în spirt industrial amestecat cu șerlac (pentru primul strat, cam 2/3 spirt și 1/3 șerlac). Cu ajutorul tamponului se freacă mobila descriind niște spirale. Cînd tamponul se usucă, se mai moaie în soluție. Cînd toată suprafața este dată cu acest amestec, se lasă 24 de ore. Se șmirgluiește cu un șmirghel foarte fin umezit cu parafină lichidă. Apoi se face un amestec din spirt industrial cu șerlac mai subțire (cam patru părți spirt și o parte șerlac) cu care se unge un tampon curat de lînă învelit într-o cîrpă moale, repetind operația din ziua precedentă, dar acum sub formă de linii în zig-zag, apoi spirale, rotund, vertical și orizontal, pentru ca suprafața să se acopere perfect neted cu lustru. Se repetă operația cam de trei-patru ori. Trebuie multă răbdare și atenție pentru ca suprafața să iasă perfect netedă. După 24 de ore se reia operația, dînd cu amestec de lustruit. Pentru ca tamponul să nu se lipească se pică pe suprafața mobilei citeva picături de ulei de parafină. Cînd stratul de lustru s-a depus uniform se freacă ușor cu un nou tampon umezit în soluție în formă de cercuri și apoi orizontal și vertical. Se continuă lustruirea pînă se obține o suprafață netedă ca oglinda. (Dacă unele părți ale furnirului sînt dezlipite, înainte de a lustrui mobila se topește clei de oase în baia de aburi și cu ajutorul unui cuțit se desprind foarte ușor marginile dezlipite, introducîndu-se puțin clei în despicături. Se lipește apoi peste crăpături, fișii de hîrtie pentru a ține marginile prinse pînă la uscarea cleiului. Hîrtia se ia cînd se începe șmirgluirea suprafeței pentru lustruit. **(ELENA PETROVICI**. București).

Dintr-un cufăr vechi

Se poate aranja un colț intim și plăcut prin alăturarea unui cufăr vechi, reîmprospătat prin lustruirea și îmbrăcarea lui cu material subțire din bumbac, fire sintetice, tapet sau furnir de placaj, un balansoar împodobit cu o pernă colorată și o lampă cu o lumină discretă. Cufărul poate fi utilizat ca toaletă, bufet sau bar dacă i se adaugă o oglindă (în interiorul capacului) și cîteva sertare.

(PETRE FIRESCU, Ploiești).

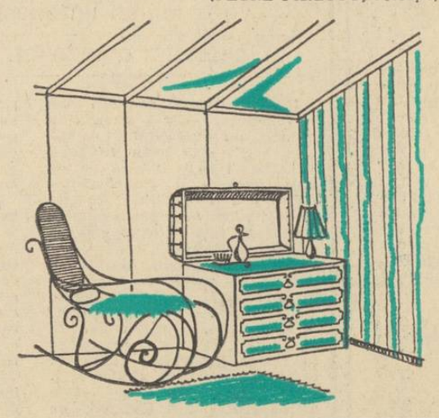

Sfaturi utile

● Laptele acru curățat petele de pe farfuriile de portelan. Lăsați însă laptele să stea cel puțin o zi în farfurie.

● Laptele fiert pierde din gustul său bun, dar și-l recapătă dacă, imediat după ce a fost fiert, introduceți cratița în apă rece, pînă ce laptele se răcește complet.

● Ca să scoateți din untdelemnul în care ați prăjit pește mirosul acestuia, puneți zeamă de lămîie în timpul prăjitului.

● Roșiile se curăță ușor de piele dacă le înmuiați pentru cîteva secunde în apă fierbinte.

● Nu veți mai mirosi a usturoi, dacă mestecați în gură puțin pătrunjel proaspăt.

● N-o să mai „plîngeți" curățînd ceapă, dacă veți face această operație ținînd mîinile sub apă rece.

● Laptele nu se acrește în zilele călduroase, dacă i se adaugă, înainte de a-l fierbe, un vîrf de cuțit de bicarbonat de sodiu.

● Ouăle puțin crăpate pot fi puse la fiert fără să se spargă dacă punem puțină sare sau oțet în apa de fiert.

● Gălbenușul se poate păstra două-trei zile, dacă se lasă să stea într-un vas cu apă rece sau dacă se toarnă deasupra lui un strat de untdelemn.

● Untdelemnul nu prinde gust rău dacă se pune o bucată de zahăr în sticla de untdelemn. Sticlele cu untdelemn se păstrează într-un loc uscat și întunecos. **(M.-POPOVICI** — Bocșa).

Curățirea blănurilor

Blănuri de culoare închisă. Într-o tigaie se încălzesc — fără să se prăjească — tărițe proaspete. Cu tărițele încălzite se freacă bine toată blana. Operațiunea se repetă de mai multe ori, apoi blana se scutură pînă cade toată tărița.

Blănuri de culoare deschisă. Se întinde blana pe o masă și se freacă cu tărițe umezite în apă caldă, folosindu-se o bucată de flanelă. Apoi se freacă cu tărițe uscate cu un tampon de muselin. Tărițele uscate se pot înlocui cu făină. Se perie repede, întotdeauna în sensul părului, pînă se înlătură toată tărița și făina. **(ION CIUTU**, București).

O boneță din prosop

Boneta aceasta vă va permite să disimulați bigudiurile dacă un oaspete neprevăzut sună la ușa dv. cînd de abia le-ați pus.

Pentru partea încrețită a bonetei, decupați o bandă lungă de 90 cm. și lată de 15 cm. Asamblați părțile superioare ale bonetei (4 triunghiuri cu laturile ușor rotunjite a căror circumferință să vă cuprindă bine capul). Călcați cusăturile, surfilați-le și tigheliți-le la un cm. distanță de margine. Dublați cu o țesătură subțire partea dreaptă ; la distanțe egale trageți tighele paralele prin care veți trece citeva rînduri de elastic ca să puteți încreți boneta. Asamblați banda de calotă. **(OANA SORESCU**, București).

ÎNGRIJIȚI-VĂ SĂNĂTATEA

CONSTANTIN BUTUNARU. com. Vlădeni. *Cefaleea (durerea de cap) pe care o prezentați poate fi datorită hipertensiunii arteriale. Este obligatoriu să coboare de la cifrele ridicate (23). Nu este indicată vitamina B, fortissim. Probabil, după acest tratament tensiunea a urcat mai mult. În schimb, este indicat Hiposerpil și Papaverină pe care le veți lua sub controlul tensiunii și sub supravegherea medicului specialist în boli interne. Durerile de cap vor ceda la antimigrin.*

MELANIA LUNGU — Brăila. *Evident, ateroscleroza este cauza atît a anginei pectorale cît și a insuficienței circulatorii cerebrale. Amețelile pe care le reclamați constituie un simptom în cadrul acestor afecțiuni. Este indicat medicamentul Agozol. Fiind un vasodilatator coronarian, acesta ameliorează oxigenarea cordului și irigația cerebrală. Nu este indicat în timpul crizei anginoase, ci numai după jugularea acesteia cu medicația adecvată. Bineînțeles, se administrează sub supraveghere medicală.*

S. P. — Botoșani. *Reușita unei intervenții chirurgicale în cazul unui strabism se poate consolida prin îndelungate exerciții ortoptice. Credem că perseverînd, veți ameliora acuitatea ochiului sting. Nu vă putem răspunde prin corespondență dacă sînt necesari ochelarii ; este de competența medicului care o să vă examineze. După intervenție, sclerotica ochiului rămîne congestionată. Cu timpul, dispare roșeața care vă creează atîtea complexe. Observația dv. este corectă : într-adevăr, alcoolul accentuează congestia și în consecință vă veți abține de a consuma băuturi alcoolice.*

La 40 de ani

1. Rochie chemisier din mătase uni sau imprimată, tăiată în talie cu mîneci prinse în manșetă. Dacă materialul este uni se pot face tighele aparente.

2. Rochie închisă cu nasturi de sus pînă jos, avînd revere cu o croială originală. Dacă aveți o siluetă suplă se pot aplica buzunare. Un cordon lung, înnodat în talie.

3. Rochie simplă, tăiată în bie, închisă cu fermoar în față. Materialul folosit este o stofă subțire, în carouri.

4. Taior elegant din șantung, cu jachetă ușor cambrată. Reverele au tighele la 1 cm de jur-împrejur. Fusta poate fi dreaptă sau în cute late.

5. Un ansamblu din material în dungi, cu jachetă scurtă și lejeră. Garnituri albe la revere și manșetă.

6. Taior din șantung cu fusta plisată soleil. Jacheta, fără revere cu bordură lată tighelită. Buzunarele, aplicate sînt mari iar nasturii metalici. Se poate purta fără bluză sau cu una din mătase, avînd o eșarfă înnodată la gît.

7. Jacheta lungă peste pantaloni cu revere rotunjite și buzunare aplicate. O pasmanterie la culoare bordează marginea, reverele și clapele buzunarelor.

Desene de Doina LEVINȚA

CORECTURI PRIN MACHIAJ

Știm, desigur, ce este un rid : o adîncitură, mai mică sau mai mare, care apare, mai devreme sau mai tîrziu, pe obrazul nostru. Deoarece lumina are tendința să se împrăștie numai la suprafață, interiorul acestui șanț este mai întunecat și, prin această linie închisă la culoare, întrerupe aspectul neted al tenului. Ridurile sînt mai vizibile pe obraz, git, ceafă, mîini, decolteu.

Cutele dintre ochi, de pe frunte, șanțul naso-labial, de la comisurile gurii, de la ochi (laba gîștii), de pe nas, de sub malar în linie verticală pe maseter etc., sînt riduri de expresie. Cu cît tonusul mușchilor obrazului este mai puternic, cu atît obrazul este mai întins și mai tînăr. Cînd tonusul scade mușchiul își pierde elasticitatea și volumul, pielea obrazului nu mai are o suprafață mare de acoperit și astfel, avînd o mai mare întindere, se cutează.

Dar de ce apar, citeodată, mai devreme decît trebuie ? **Ridurile mai superficiale sînt produse de agenți fizici ca : soare excesiv, lumină prea puternică sau insuficientă, frig sau deshidratare a epidermei.**

Cele mai adînci sînt cauzate de uzura țesutului conjunctiv, care este rezervorul de alimentație al dermei și epidermei, din motive diverse, de ordin hormonal (glandele cu secreție internă), de ordin nervos. Ele apar datorită vîrstei înaintate, unei proaste alimentații, insomniilor, bolilor infecțioase, alcoolului, plînsului și crispărilor nervoase, excesului de căldură, abuzului de medicamente, fardurilor de proastă calitate sau cremelor de obraz pe bază de bismut și mercur, prea des întrebuințate.

Putem preveni ridurile ? În oarecare măsură, da, printr-o viață ordonată, prin gimnastică și alimentație rațională, prin respectarea orelor de somn, prin masaj facial, executat, de preferință, de o cosmeticiană, prin creme potrivite tenului. După ce au apărut, ridurile pot fi tratate prin aplicarea de măști exfoliante (peeling) care cojesc pielea și o stimulează, prin produse de regenerare ale organismului și în extremis se pot face operații faciale prin ridicări ale pielii obrazului (lifting).

Cea mai simplă și mai la îndemînă metodă de a le atenua, de a le ascunde, rămîne, însă, machiajul. Pentru aceasta avem nevoie de un fard corector de culoare deschisă (aproape alb) cu o compoziție mai consistentă decît fondul de ten, de pildă, fardul anticearcăn, produs ce se găsește în comerț, apoi de puțină pudră, pulbere sau compactă și, pentru cine obișnuiește, fond de ten fluid, gras sau uscat.

Așa cum am mai scris mai sus, ridul devine vizibil prin șanțul întunecat pe care îl prezintă. Vom crea deci, lumină în acest șanț, introducînd o culoare deschisă care anulează umbra și dă o continuitate suprafeței obrazului, prin difuzarea culorii, astfel că tenul pare neted și fără întrerupere. Cu o pensulă subțire se va introduce culoarea deschisă a fardului corector în adîncitura ridului, exact pe porțiunea interioară. Se va folosi fondul de ten într-un strat subțire și uniform și apoi se va pudra, cu o pudră cu un ton mai deschis decît fondul de ten. Culoarea pudrei sau a fondului de ten depinde de culoarea feței, dar de obicei e agreabilă o pudră de culoarea piersicei, care înviorează obrazul. Pentru o mai bună fixare, se udă puțin palmele și se apasă pe obraz.

Persoanele care au riduri între ochi și pe frunte, trebuie să facă un efort de voință și să-și controleze crispările. Aceste riduri se fac din cauza unei mobilități prea mari a mușchilor frontali. Cu puțină perseverență și grijă pentru ținuta noastră estetică, se poate opri procesul de adîncire a acestor riduri, dacă ne hotărîm să luptăm și contra obișnuinței.

Constanța POPOVICI

Politețea tinerilor căsătoriți

MICI ATENȚII ȘI MENAJAMENTE RECIPROCE

Orice femeie este deosebit de sensibilă față de micile atenții pe care un bărbat le are vizavi de ea. E de două ori mai plăcut impresionată dacă e vorba de propriul ei bărbat.

La mulți ani după căsătorie, un bărbat mai oferea soției sale același fel de flori pe care i le dăruise cînd de abia o cunoscuse. Fericită, ea le consideră o discretă și emoționantă dovadă că o mai iubea ca la început.

Cîte femei nu și-ar dori asemenea mărturii. Din păcate multe se plîng tocmai de lipsa acestor mici atenții din partea soților lor. În același timp nu-și dau seama cît greșesc, neglndind că într-o căsătorie atențiile și menajamentele trebuie să fie reciproce.

IMPORTANȚA MICILOR LUCRURI. Multe lucruri importante condiționează fericirea unei tinere perechi, dar nici micile lucruri, în aparență neînsemnate, nu sînt deloc de neluat în seamă. Lipsa lor crează fisuri care cu timpul se adîncesc ; dragostea și buna înțelegere sînt în pericol.

Un tînăr soț nu va avea decît de cîștigat în ochii soției sale dacă :

● Înainte de a păși în prag se va da la o parte ca să-i lase ei întîietatea. Tot așa va proceda în oricare mijloc de transport în comun și chiar în propria lui mașină.

● La opriri se va da jos primul și o va ințelesni apoi și pe ea să coboare.

● Pe o scară, de asemenea va cobori cel dintîi ca la nevoie s-o ajute, s-o ferească de o eventuală lunecare, de o cădere.

● Peste tot : la televizor, la restaurant îi va lăsa ei locul cel mai bun.

● Va purta fără teamă de ridicol — căci nu va fi — pachetele prea grele pentru ea.

● Nu va ezita să-i dea o mînă de ajutor în treburile gospodăriei (nu va pierde cu asta nici una din calitățile sale de bărbat). Va șterge, de pildă, vasele sau praful, va cumpăra pîinea, va pregăti el micul dejun.

Tînărul soț poate completa această succintă listă de mici atenții și menajamente cu altele dictate de inimă sa. Altfel spus, n-ar fi rău ca întocmai ca pe timpul logodnei să încerce să ghicească cum ar putea fi mai agreabil femeii pe care și-a ales-o ca să-și trăiască împreună viața.

ȘI TÎNĂRA SOȚIE ? Tînăra soție trebuie să știe să vadă și să aprecieze un bărbat bucuros să-i poată anticipa orice dorință. Menajamentele cu care o înconjoară să nu i se pară că i se cuvin de drept, că poate abuza de bunăvoința lui. Un surîs spus în șoaptă de mulțumește încălzește inima unui soț atent. Un dar cît de mic, chiar inutil sau nepotrivit, se primește cu bucurie.

La rîndul ei o tînără soție va face pentru bărbatul ei tot felul de treburi fără să i se pară că „așteaptă să fie servit"

Ea nu va uita :

● Ca înainte de a ieși să-l perie, la nevoie, încă o dată, haina cu care e îmbrăcat.

● Să vadă dacă n-a uitat să-și ia batista.

● Să-i aducă o scrumieră cînd fumează.

● Să-i facă o cafea sau altă băutură care să-l reconforteze după o zi de muncă.

● Să se ofere să se ducă ea după mici cumpărături pe care el a uitat să le facă în drum spre casă.

● Mai importantă ca toate: să-i întîmpine cu surîsul pe buze (chiar dacă uneori are motive să n-o facă).

Aleidoscop

SERVICII DE MASĂ COLORATE

Nu este prima oară cînd apar servicii de masă din porțelan colorat. De obicei însă, rarisimile apariții se refereau la servicii mai de ocazii, mai scumpe. În magazinele de sticlărie și porțelanuri se găsesc acum servicii de masă simple, cu tot ce e necesar, de la farfurii mici la castronul de supă, de culoare galbenă, la un preț foarte modest. Așezate pe o față de masă albă, albastră sau verde pot da un efect plăcut și chiar stimulativ pentru pofta de mîncare !

CRAVATE SURPRIZĂ

Ar fi cu adevărat o surpriză dacă ar apare în magazine, cravate — atît de reușite în ultimul timp — cu dublă față, fiecare dintre ele avînd un alt imprimeu. Poate ideea ar surîde celor care ar putea-o pune în practică. Fiindcă de adeziunea celor care le vor purta, sîntem siguri...

AUTO STOP

Livretele de turism „Autostop" sînt foarte agreate de tinerii polonezi. În aces. an. au plecat ca turiști, cu astfel de livrete. 40 000 de tineri. Fiecare posesor al unui livret primește cupoane cu ajutorul cărora poate circula pe șosele... cale de 1 980 kilometri și este și asigurat.

În ceea ce îi privește pe conducătorii auto ce s-au dovedit cei mai plini de amabilitate și au numărul cel mai mare de kilometri cu turiști transportați, la întoarcere îi așteaptă daruri de valoare.

HOTELURILE LINIȘTITE

În Franța a apărut recent un ghid mai puțin obișnuit. În el sînt selectate peste o mie de hoteluri al căror principal țel este liniștea locatarilor. Asigurările sînt ferme...

IMPORTANT ESTE TRANDAFIRUL...

... mai ales cînd e vorba de un soi nou, deosebit. Un specialist francez, Georges Delbard a creat un trandafir nou, într-o nuanță de bleu azuriu cu un parfum dulce, discret rafinat. Culoarea și mirosul sînt total deosebite de celelalte. Părintele noului trandafir l-a oferit cu grație, cunoscutei firme franceze de produse cosmetice, Lancôme. Emblema firmei este de peste 30 de ani un trandafir, care nu exista însă, decît pe hîrtie. Acum trandafirul Lancôme a prins formă, culoare și parfum.

O NOUĂ UNITATE TURISTICĂ A COOPERAȚIEI DE CONSUM, ÎN JUDEȚUL NEAMȚ

„CASA ARCAȘULUI"

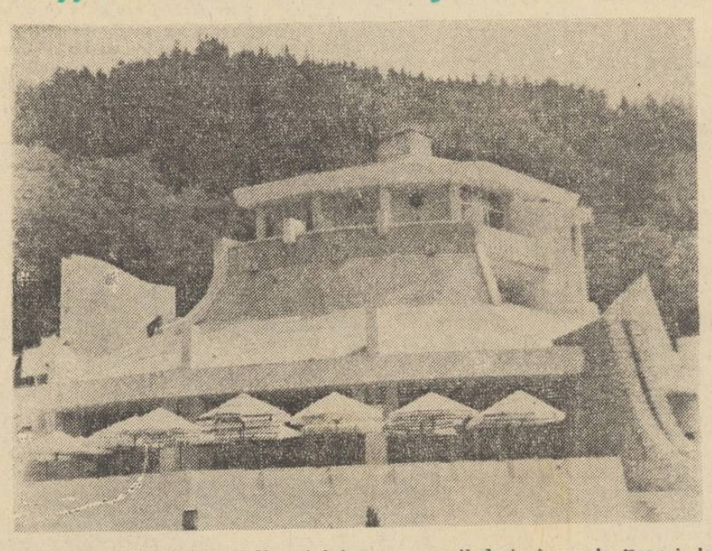

Lîngă vestita Cetate a Neamțului, care se oglindește în apele Ozanei, la Tg. Neamț, într-un peisaj de o neasemuită frumusețe, cooperația de consum oferă turiștilor un loc de popas încîntător : „Casa Arcașului".

Unitate turistică de categoria I-a Casa Arcașului vă stă la dispoziție în orice perioadă a anului, cu camere confortabile, restaurant, bar, cofetărie, servicii ireproșabile.

De aici puteți face excursii plăcute în împrejurimi, pentru a vizita „Casa memorială Ion Creangă" de la Humulești, mănăstirile Neamț, Agapia Văratec, Sihăstria, Sihlea și alte locuri pitorești.

(5341 B)

RĂSPUNDEM LA ÎNTREBĂRILE DUMNEAVOASTRĂ

Pe teme juridice

GH. DUMITRU IOSUP, comuna Ghidigeni, jud. Galați, **DAN SÎRBU** din București și alții. Perioadele la care vă referiți se consideră vechime în muncă. Dispozițiile legale referitoare la pensiile de asigurări sociale de stat și pensia suplimentară prevăd că la stabilirea vechimii în muncă se ia în calcul și timpul cît o persoană a îndeplinit serviciul militar în termen, a fost concentrat, mobilizat sau a fost prizonier.

D. TĂUTU, Giurgiu, jud. Ilfov, **ȘTEFAN BURCESCU**, Ploiești, **R.D.**, Pitești. Fixarea termenului de judecată în cazurile semnalate de dv. s-a făcut în strictă conformitate cu legea. După ce președintele judecătoriei v-a dat sfaturi de împăcare trebuia — așa cum s-a și procedat — să vă fixeze termenul de gîndire. Acest termen este de 6 luni, iar dacă din căsătorie au rezultat copii care sînt minori, termenul este de 1 an. Numai după trecerea acestui termen, părțile vor fi citate și apoi se fixează termen pentru judecarea cauzei.

ALEXANDRU POPESCU, Pitești. Pensionarii de invaliditate gradul I și II, care au recomandarea organelor de expertiză medicală și recuperare a capacității de muncă pentru prestarea unei activități cu caracter reconfortant, cumulează pensia în întregime cu salariul, pe timpul cît sînt încadrați în muncă.

S. NEGREANU, Cluj. Chiria vi s-a calculat potrivit prevederilor legale. Chiria se stabilește în raport de salariul tarifar lunar sau pensia cea mai mare pe care o primește unul din membrii familiei ce ocupă locuința respectivă. Este adevărat că tariful de bază al chiriei — unic în întreaga țară — este diferit, în funcție de destinația suprafeței locative (suprafața locuibilă și dependințe). În cazul dv., suprafața locuibilă luată în calcul este cea menționată în ordinul de repartizare și contractul de închiriere.

R.D., Tg. Mureș, **RADU NICOLESCU**, Roșiorii de Vede, **GEORGE CHIRIAC**, București și alții. Potrivit prevederilor codului familiei căsătoria se încheie în fața delegatului de stare civilă a consiliului popular al comunei, orașului, municipiului sau sectorului — în București — în cuprinsul căruia se află domiciliul sau reședința unuia dintre viitorii soți. Declarațiile de căsătorie se fac personal la serviciul de stare civilă la care urmează a se încheia căsătoria.

Este adevărat că legea prevede posibilitatea ca în cazul în care unul dintre viitorii soți nu se află în localitatea unde urmează a se încheia căsătoria, acesta să facă declarația de căsătorie în localitatea unde se află, la serviciul de stare civilă, care o va transmite imediat și din oficiu, serviciului de stare civilă competent să încheie căsătoria respectivă.

MARGARETA STRĂUȚI, Deva. Dumneavoastră trebuie să introduceți la judecătorie acțiune în stabilirea paternității copiilor din afara căsătoriei. În conformitate cu prevederile codului familiei această acțiune poate fi pornită în termen de un an de la nașterea copilului. Dacă mama a conviețuit cu pretinsul tată sau dacă acesta a contribuit la întreținerea copilului, termenul de un an se socotește de la încetarea conviețuirii ori de la data cînd nu s-a mai dat întreținere copilului. De aceea, dv. trebuie să porniți acțiunea respectivă pînă la 14 septembrie 1973.

Pentru tinerele gospodine

Se apropie marele sezon al preparării conservelor

Prepararea conservelor de casă e o artă care nu trebuie să se piardă. Procedeele sînt simple și permit valorificarea roadelor din grădinile caselor, realizarea a fel de fel de rețete după gustul și nevoile gospodinei, după vechi rețete bătrînești, care aduc aromele și farmecul bucătăriei tradiționale.

Practic, bunătățile pentru la iarnă au început să se rînduiască pe rafturile cămărilor încă din primăvară odată cu primele caise, prune și nuci verzi. Fructele roșii, trandafirii de dulceață, florile de salcîm pentru șerbet, cele de soc pentru vin au îmbogățit rezervele de conserve. Gama lor e completată acum cu gemuri, marmelade sau pistil din caise.

Marea bătălie va începe însă în curînd odată cu belșugul legumelor de toamnă. Pentru succesul ei să vedem împreună, ce e bine să știm de pe acum :

MATERIALELE NECESARE. În funcție de conservele pe care le vom prepara (hotărîți deci măcar în mare ce anume veți conserva), ne vom procura treptat și din timp :

● Borcane mari și mici, sticle, celofan ;

● Sfoară ; dopuri de plută ;

● O cratiță potrivit de mare pentru dulcețuri ;

● O lingură de luat spuma ;

● Un vas mai încăpător pentru fiert marmelada ;

● O lopățică de lemn cu coada lungă, un cazan pentru sterilizat conservele ;

● Zahăr, sare, oțet, ulei, alcool, conservant, condimente.

IMPORTANT. Borcanele și sticlele vor fi perfect întregi. Nu vor fi folosite borcane cu gura ciobită sau având cea mai mică crăpătură.

CA SĂ FIȚI SIGURĂ DE REUȘITĂ. Nu vă apucați de pregătirea unei conserve decît dacă dispuneți de **cel puțin** două ore de răgaz. Nu începeți prepararea a două sau mai multe feluri de conserve deodată. Faceți azi un fel și mîine sau poimîine altul. Nu folosiți legume sau fructe prea coapte, dar nici prea verzi. Sortați-le, spălați-le, opăriți-le. Folosiți un vas mare cu apă clocotită în care le veți cufunda și le veți scoate după cîteva minute cu o lingură de luat spuma. Dacă ați avea un cosulet de sîrmă ați putea afunda o cantitate mai mare.

Ca fructele sau legumele să-și păstreze tăria, după ce se scurg — un minut — cufundați-le în apă rece cel mult două minute.

Cînd umpleți borcanele aveți grijă ca între ingrediente și capac să rămînă un spațiu liber de 1—2 cm. Stergeți apoi marginea borcanelor și acoperiți-le gura cu celofan pus în două, umezit și bine legat cu sfoară.

Borcanele se pun la fiert în apă rece, așezate pe un grătar de lemn sau strat de paie și învelite în ziare ca să nu riscați să se lovească unul de altul. Apa din vas nu trebuie să depășească gîtul borcanelor.

Fierberea durează în funcție de alimentul de conservat și se socotește de la primul clocot. După timpul prevăzut veți scoate borcanele din apă și le veți înveli într-o cîrpă uscată ca răcirea să nu se facă prea brusc.

Sterilizarea constă în a fierbe un aliment la o temperatură de peste 100 de grade. Ea se poate face într-o singură etapă (mai ales pentru alimente sărate) și în două etape. Prima fierbere distruge microbii, cea de-a doua sporii.

Conservele se păstrează la loc răcoros și întunecat.

Olimpia ȘTEFANESCU

ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG

FAPTE BUNE

de Mihai STOIAN

În ciuda unor sceptici care n-au altceva mai bun de făcut decît să... ponegrească natura umană, iată că viața dovedește — în sute și mii de situații — contrariul : omul, cînd e om, pur și simplu, fără „O" mare, *știe* cum să se poarte cu semenii săi, *știe* să fie corect, *știe* să fie recunoscător, *știe* — așadar — să fie... om de omenie. Iată cîteva exemple care, în maldărul de scrisori venite la redacție, ne-au înseninat zilele.

„Stimate curier,

În ziua de 11 iunie a.c., avînd treburi prin București, am călătorit cu autorul diferitelor mijloace de transport în comun. Fiind foarte cald, mi-am scos haina am purtat-o pe mînă, fără a încheia probabil buzunarul în care țineam portofelul cu bani, cu buletinul de identitate și cu alte diferite mărunțișuri. La cîteva minute după ce am coborît din troleibuzul 84, în stația Alex. Moghioroș din Drumul Taberei, am constatat că nu mai am portofelul asupra mea, fără să-mi pot da seama unde și cînd — exact — în ce împrejurări mi-a dispărut. Era ca și cînd aș fi pierdut un ac într-un car cu fîn ! De aceea m-am prezentat la miliție, dînd o declarație că l-am pierdut, pentru a mi se putea elibera un nou buletin de identitate.

La o zi după ce am ajuns acasă, cu bani de împrumut, am primit o scrisoare recomandată de la o persoană necunoscută : tov. Florian Boteanu din str. Drumul Taberei nr. 46, bloc O.S. II, sc. C, et. IV, ap. 98, București. Mi-am dat imediat seama despre ce poate fi vorba și nu m-am înșelat. Deschizînd plicul, am găsit o scrisoare prin care tov. Boteanu, îmi făcea cunoscut că a găsit portofelul meu cu suma de 725 lei, cu buletinul și tot conținutul său, inventariat pînă la ultima hîrtiuță !

Sînt om în vîrstă, dar nu-mi amintesc să fi avut multe bucurii în viață ca aceea produsă de scrisoarea tov. Florian Boteanu. Nu de recuperarea sumei pierdute, a actului de identitate, m-am bucurat atît de mult, cît, mai ales, de faptul că, fără a umbla cu felinarul în miezul zilei, ca Diogene, am găsit totuși un om ! Pentru această puternică și neașteptată bucurie, nu voi putea găsi niciodată cuvintele potrivite ca să exprime mulțumirea și admirația mea pentru frumusețea morală a faptei tov. Boteanu. De aceea vă scriu,

Cu stimă,

M. DAVID GHINDĂOANI,
pensionar, com. Bălțătești, jud. Neamț".

Stimate M. David Ghindăoani, grija dumneavoastră de a răsplăti public gestul de omenie și probitate al tov. Florian Boteanu se înscrie în aceeași încîntătoare categorie de fapte pe care am amintit-o la începutul acestui *curier*. Fie ca din ce în ce mai multe întîmplări asemănătoare să ne mobilizeze existența, dovedind — o dată în plus — că gesturile „mici" pot cîntări greu în balanța eticii (în paranteză fie spus, eu, ca bucureștean, m-am bucurat și fiindcă dv. originar de prin părțile de baștină ale unui personaj drag inimii mele, haiducul Pantelimon, ați găsit aici, printre concetățenii mei, oameni la fel de frumoși sufleteste ca haiducul anilor dv. de tinerețe).

„Tovarășe Stoian,

Am slujit școala aproape patru decenii în sîr. Acum sînt pensionară. Este firesc să mă preocupe, pînă la sfîrșitul vieții, problemele de educație. Poate, prin ceea ce vă comunic, contribui și eu, cu ceva, la strădania generală de mai bine, de mai frumos.

Consiliul pionierilor din Municipiul Roman a luat hotărîrea de a închina pensionarilor din învățămînt o serbare pionerească, în ultima lună a anului școlar încheiat. Manifestarea artistică a avut loc în sala de spectacole a Casei de cultură din localitate. Pe scenă și în sală erau pionieri din toate școlile Romanului, în haine de sărbătoare, cu zîmbetul pe buze, adevărate flori. Cîntece, recitări, dansuri... Prin pînza ochilor înrourați de lacrimi m-am uitat prin sală : foști dascăli care, decenii la rînd, au lucrat pentru ridicarea copiilor aflați, acum, la posturile lor de muncă— iar noi toți cu părul ninși de ani. Ne-am despărțit, la urmă, tăcuți, însă avînd un sentiment de nespusă bucurie și mîndrie, înlăuntrul sufletelor noastre.

Ați făcut un gest minunat, dragi pionieri din Roman ! Ați dat cinstire, prin fapta voastră, acelora care vouă (și părinților voștri) v-au (și le-au) luminat calea spre știința de carte, spre hărnicie și corectitudine. Vă mulțumim și vă îmbrățișăm ca pe nepoții noștri dragi,

NATALIA BOTEZATU,
pensionară, str. Ecaterina Teodoroiu, bl. 11, ap. 7, Roman".

Într-adevăr, patetica dv. scrisoare are darul să pună în mișcare amintirile noastre, ale tuturor, căci, în iureșul vieții cotidiene, omul (cam) uită că, altădată, un învățător sau o învățătoare, tineri și ei la vremea aceea, l-a prins de mînă și l-a așezat, într-o bancă de școală, pentru prima dată. A fi realmente cumsecade, om întreg, demn, este egal — după opinia mea — cu a nu uita nimic din ceea ce ai parcurs și, implicit, a nu-i uita pe acei care, pe parcursul vieții, ți-au punctat, fundamental, prin prezența lor, prin înțelepciune și devotament, creșterea. Dumneavoastră, stimată Natalia Botezatu, ca și confrații dv. ați meritat și meritați din plin stima noastră (și cînd zic „a noastră", o includ și pe a celor mai mici pe care nu i-ați avut... de-a dreptul în bănci).

Mai demult, în primăvară, *S. M. — Buc.* mi-a scris despre tragedia care i-a lovit familia, prin accidentarea mortală (accident de circulație) a ginerelui său *M.G.M.* :

„N-am crezut că voi fi în stare să-i pregătesc pe fiica mea, soția decedatului, pe soția mea și pe părinții lui, dar sora Șerban de la camera de gardă a Spitalului Brîncovenesc, căreia îi port recunoștință și respect, m-a sfătuit cum să procedez ca să reușesc... (după ce descrie împrejurările gravului accident, corespondentul precizează — n.n.)... *N-am pretenția de a publica această scrisoare, dar simțeam nevoia să spun că :*

Din toate timpurile și în toate împrejurările, la necaz oamenii și-au dat mîna, s-au ajutat reciproc, dar mai mult decît oricînd, în zilele noastre, la noi, solidaritatea umană se manifestă vizibil — și spun aceasta cu sufletul luminat de bunătatea celorlalți și frînt, pe de altă parte, de trista întîmplare. Astfel, trebuie să știți că fiica noastră s-a pomenit, atunci, că absolut toți tovarășii de muncă sînt gata să o ajute într-un fel, au venit în număr mare la înmormîntare (și oameni care nu-l cunoșcuseră), ei i s-au dat cîteva zile de concediu fără plată, au venit și foștii colegi de facultate ai celui accidentat mortal... Stimate curier, am trecut cu toții greul cel mare datorită masivei și eficientei dovezi de solidaritate a semenilor noștri. Le mulțumim tuturor public, cu respect și recunoștință, pentru calda lor omenie,

ȘTIRBU MATACHE,
șos. Viilor nr. 95, Buc".

Stimate tovarășe Știrbu Matache, iertați întîrzierea publicării, dar semnificația rîndurilor așternute de dv. pe hîrtie nu se poate pierde odată cu trecerea timpului. Fiindcă — desigur veți fi de acord cu mine — omenia manifestată cîndva nu se uită, nu se șterge din memoria afectivă a fiecăruia.

CURIER SĂPTĂMÎNAL

NOUTĂȚI FILATELICE

„SOCFILEX III"

Ieri s-a deschis, la Ateneul Român, Expoziția internațională filatelică „Socfilex III". Manifestare prestigioasă, această confruntare prietenească reunește colecțiile a numeroși filateliști din țara noastră și de peste hotare, stîrnind un viu interes, dovedit de numărul mare de vizitatori. Expoziția cuprinde aproape 800 de panouri și reunește strădaniile pasionante ale iubitorilor filateliei, dornici să prezinte realizările lor.

Cu prilejul expoziției, Poșta română a pus în circulație o emisiune specială : **„Socfilex III"**. Aceasta este formată din 4 mărci (40 b, 60 b, 1,55 l, 4+2 l) și o coliță (6+2 l), toate putînd fi procurate de la orice ghișeu P.T.T., fie „în serie", fie aplicate pe două plicuri „prima zi", obliterate cu reușite ștampile speciale. Menționăm că la Ateneul Român funcționează un ghișeu filatelic special.

Expoziția rămîne deschisă pînă la 29 iulie a.c.

FINALA „MARATONULUI '73"

S-a încheiat o mare competiție filatelică dedicată tineretului : „Maratonul '73". Criteriile exigentă a celor mai buni dintre cei mai buni tineri filateliști ai țării, avîndu-se în vedere faptul că primul clasat urmează să reprezinte filatelia românească la concursul internațional, care va avea loc în R. P. Polonă, în cadrul manifestărilor Copernic. Locul I a revenit craioveanului Cristian Scăiceanu. Pe locurile următoare s-au clasat : Călin Marinescu, din Dorohoi și Gheață Melnic-Mihaela, din București.

Aurel CR'ȘAN

UMOR STRĂIN

— Nu-mi spuneți nimic. Lăsați-mă să ghicesc ce-a făcut...

REBUS • REBUS •

ZGOMOT

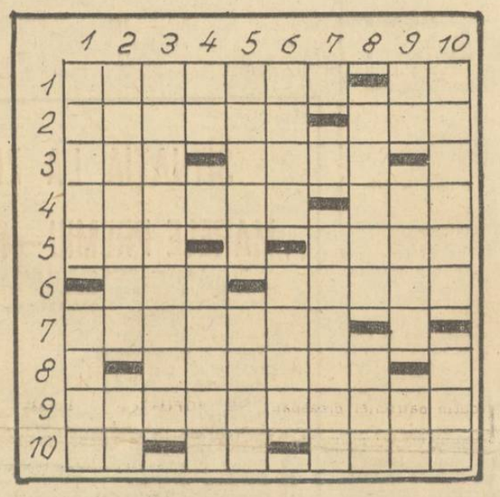

ORIZONTAL : 1) Semnal supărător la ureche — Limitele unui zgomot ! ; 2) Receptoare de zgomote — În liniște ! ; 3) Zar întors ! — Sunete prelungite în ritm muzical ; 4) Cuvînt tematic... nedorit — Aspru la început !; 5) Inimă de hienă ! — O barcă de salvare... ; 6) Imită un zgomot provocat de o lovitură — Face zgomot și e-n aer... ; 7) Se instalează fără pic de zgomot ; 8) Întreruperea zgomotelor : 9) Încet și fără zgomot ; 10) Are o ureche care e insensibilă la zgomote — Un zgomot la urmă ! — Puști... care fac zgomot (sing).

VERTICAL : 1) Tratează zgomotul cu nepăsare (pl.) — Zgomot produs din mers; 2) Descărcări zgomotoase ale puștilor — Unu la sulă ! ; 3) Amplificarea și timbrarea sunetelor ; 4) O dreaptă și un semicerc ! — Cu zgomot redus ; 5) Îți țiuie la ureche — Din neamul sciților ; 6) Acesta (pop) — Atestat de la început ! ; 7) O descărcare zgomotoasă în natură ; 8) Cultivatori de in — Zeița medicinei în mitologia scandinavă ; 9) Zvon de pe margini ! — Extras — Milimetru; 10) Suportă cu greutate zgomotul — Șarpe.

Ion COSTESCU

Cuvinte rare : **RAP, EIR.**

Dezlegările jocurilor apărute în numărul trecut

IRANSPORTURI

ORIZONTAL : Mașina — Atp — Apeduct — Ai — Gara — Orara — Ara — Apucat — Za — Predate — Itinerar — T — Nod — Ti — Iha — Er — L — Ta — U — R — Dus — Vase — Împachetat.

CABANE TURISTICE

ORIZONTAL : Magdaras — Oasa — Aluniș — Padiș — N — Rentea — Inc — Uta — C — Span — E — Ciucaș — Urcat — V — R — Tușnad — Colibița — Tol — Al — Veni — Mare — Bita — Alba — Aa — A — Ilia — Arsă — O — Nesărată — Sat — Ana — Vlădeasa.

VERIFICAȚI-VĂ CUNOȘTINȚELE

Liebig și prietenia dintre popoare

Marele chimist german Justus von Liebig (1803-1873), de al cărui nume sînt legate numeroase descoperiri din domeniile chimiei, biochimiei, agrochimiei etc., a fost un militant al progresului științific internațional, luptînd pentru prietenia dintre popoare și contactul savanților din întreaga lume.

În timpul războiului franco-prusian, cînd în Germania se cultiva șovinismul și ura împotriva francezilor, Liebig a afirmat că știința, mai mult decît orice este aceea care ar trebui să ducă la împăcarea dintre popoare, el nefiind convins de utilitatea războaielor.

Pentru acea vreme, Liebig a rostit la un moment dat în public o frază deosebit de curajoasă. Știți ce a spus ?

Vîrsta fraților

Dacă vă pasionează problemele de aritmetică sau, dacă cel puțin doriți să practicați o oarecare gimnastică a minții, atunci încercați să rezolvați problema expusă în continuare, ce ne-a fost pusă la dispoziție de cititorul nostru **G. BODIN**, pensionar, din Mediaș, jud. Sibiu.

Trei frați au primit cadou 24 mere. Fiecăruia i s-a oferit însă un număr de mere egal cu vîrsta sa. Pentru o mai bună împărțire, fratele cel mic a propus ca el să rețină din partea lui numai jumătate, iar cealaltă jumătate să o repartizeze în mod egal celorlalți frați. Apoi fratele mijlociu să-și rețină și el jumătate din merele primite, iar cele ce-i vor rămîne, să le împartă egal fratelui mic și celui mare. În sfîrșit, fratele cel mare trebuia să procedeze la fel, cu cellalți doi La urmă, după ce frații și-au împărțit astfel merele, ei au constatat că de data aceasta, aveau fiecare același număr de mere.

Ținînd seama de toate aceste detalii, se pune întrebarea : **ce vîrstă avea fiecare frate ?**

Răspunsurile la întrebările publicate în numărul trecut

Jocul numerelor

1. Numărul 101 se poate obține din șase cifre identice, folosind un singur semn matematic, astfel :

$$\frac{9999}{99} = 101$$

2. Numărul cel mai mare ce poate fi scris cu ajutorul a trei cifre, fără a folosi vreun semn de operații matematice este nouă la puterea a noua, la puterea a noua (9^{9^9}).

Ionescu, Popescu și Dumitrescu

Dacă Popescu a încasat un salariu mai mare decît directorul, este clar că el nu poate fi directorul, dar nici casierul, pentru că acesta are cel mai mic salariu. Rezultă că el este inginerul. Dacă directorul a fost unicul fiu la părinți, înseamnă că el nu poate fi Dumitrescu întrucît acesta are o soră, căsătorită cu Ionescu. Dacă Popescu este inginerul și Dumitrescu are o soră, e clar că directorul nu poate fi altul decît Ionescu. În acest caz, Dumitrescu este casierul.

Poșta cititorilor

La întrebările din rubrica noastră, publicate în nr. 819 al revistei, din 16.06.73,, au fost selectate răspunsurile bune primite de la cititorii : prof. **Gheorghe Brașoveanu — Urlați**, București ; **Vlăduț Marian**, Sibiu ; **Gavril Ștefan**, com. Viișoara, jud. Botoșani ; ing. **Constantin Stelea**, București ; **Fridman Edi**, elev, Școala generală de 8 ani nr. 2 Bacău. **Ștefan Bratosin**, Călărași, jud. Ialomița ; **Doinel Chiper**, elev, Liceul internat „C. Negruzzi", Iași.

Brînzan Tiberiu, Tîrgu-Jiu. În rubrica noastră anterioară s-au dat lămuriri cu privire la întrebarea dv., tot la „Poșta cititorilor". Probabil că între timp, le-ați citit.

Petru Crețeanu, Brăila. Vă mulțumim pentru amabilitatea de a ne fi trimis materialul pentru publicare, însă, pînă în prezent, socotim că am primit din partea diverșilor cititori peste o sută de materiale identice, sau asemănătoare, la care soluția finală constă în propoziția „Schimbați caii !" Noi, ce să mai schimbăm ?...

Albescu Mihai, elev, Focșani. Problema propusă este interesantă, dar puțin cam complicată pentru rubrica aceasta, care se adresează unei mase foarte largi de cititori.

AM REȚINUT în vederea publicării materialele primite de la cititorii **Ștefan Gavril**, comuna Viișoara, jud. Botoșani și **Nicu Sbuchea**, Hațeg, jud. Hunedoara, **Cristina Cozma**, Ploiești și **Constantin Plămădeală**, comuna Tureni, jud. Cluj, cărora le mulțumim.

IMPORTANT Rugăm cititorii care ne trimit materiale pentru publicare, să indice și sursele din care au preluat materialele respective, pentru a le putea verifica și noi, în măsura posibilităților, astfel încît să nu se mai strecoare unele erori. **Materialele la care nu se vor indica și sursele nu le vom mai lua în considerație.**

Ing. Liviu MACOVEANU

PRIETENI ȘI DUȘMANI AI VÎNATULUI

Cîteva date din care rezultă grija permanentă ce se acordă faunei cinegetice, în continuă dezvoltare în țara noastră.

de ing. Gh. FENESER
Inspector general în M.E.F.M.C. Președinte al A.G.V.P.S.

Întrucît pădurile și fauna cinegetică constituie un tot unitar, gospodărirea faunei cinegetice a fost încredințată, firește, gospodăriei silvice și, prin intermediul acesteia, vînătorilor, cei mai în măsură să asigure ocrotirea și proliferarea faunei cinegetice. Aparent, cele două noțiuni de mai sus sînt antagoniste. Dar numai aparent. În realitate, gospodăria noastră vînătorească a reușit să refacă și să îmbogățească fauna țării diminuată, dintr-un motiv sau altul, înainte și în timpul celui de al doilea război mondial. Și iată cîteva cifre : **în anul 1950 existau în țara noastră aproximativ 16.000 de căpriori, în prezent există peste 200.000. Existau circa 2 900 de cerbi, avem astăzi aproape 30.000 ; capra neagră forma cîteva nuclee, cu un efectiv de cîteva sute, în Carpați, în prezent trăiește în aproape întreg lanțul carpatin, cu un efectiv de peste 7.000 de exemplare; în 1960 existau în terenurile noastre aproximativ 99.000 de fazani, iar în prezent efectivul lor este de aproape un sfert de milion.** Și lista aceasta ar putea continua, cu toate speciile de vînat a căror dezvoltare am urmărit-o și pentru care au fost făcute eforturi deosebite.

La aceste rezultate s-a ajuns prin organizare pe baze științifice a gospodăriei vînătorești și prin eforturi deosebite, depuse pe căi diferite, dar convergente. Astfel **în ultimii 20 de ani, pe baza unor studii întocmite de sectorul de cercetare cinegetică, a fost întreprinsă o vastă acțiune de populare și repopulare a terenurilor cu vînat, lărgindu-se în acest fel aria de răspîndire a cerbului, lopătarului, fazanului, iar în ultimul timp și a cocoșului de mesteacăn — specie pe cale de dispariție — a fost înființată o rezervație specială în nordul țării ; de asemenea păsări răpitoare diurne și nocturne și mulțimea de păsărele cîntătoare — deosebit de folositoare agriculturii — și care nu fac obiectul vînătorii.**

În sfîrșit în scopul proliferării faunei cinegetice, susținută a dușmanilor lui naturali și a braconajului. Lupii au produs și mai produc însemnate pagube efectivelor de vînat mare ca și sectorului zootehnic, (dovadă sînt desele semnalări în presă) ; ciorile grive și coțofenele produc, la fel, mari pagube în rîndurile vînatului mic. La fel vulpile și clinii hoinari care, pe lîngă pagubele pe care le fac, sînt principalii agenți în răspîndirea turbării. Iată tie ce, am desfășurat și desfășurăm adevărate campanii pentru combaterea acestor dăunători chiar dacă pe ici, pe colo, se ridică glasuri alarmante, care susțin că vînătorii distrug fauna țării. Că nu o distrug ci o îmbogățește — am arătat mai sus, și-i asigurăm pe toți că nu vom duce niciodată lipsă de lupi, de vulpi, de clini hoinari, de ciori etc. etc. Combatem acești dușmani naturali tocmai pentru a ocroti fauna cinegetică nedăunătoare, folositoare.

O expresie a grijei pentru ocrotirea totală a unor specii de păsări rare este interzicerea vînării dropiilor pelicanilor, egretelor, lebedelor, călifarilor etc. Pentru protejarea cocoșului de mesteacăn — specie pe cale de dispariție — a fost înființată o rezervație specială în nordul țării ; de asemenea păsări răpitoare diurne și nocturne și mulțimea de păsărele cîntătoare — deosebit de folositoare agriculturii — și care nu fac obiectul vînătorii.

În sfîrșit în scopul proliferării faunei cinegetice, ne-am îngrijit și ne îngrijim să nu se vîneze la întîmplare. În fiecare primăvară, pe fiecare teren de vînătoare din întreaga țară, se întreprind acțiuni de evaluare a mănunțită a efectivelor de vînat ieșite din iarnă. În funcție de cifrele obținute se întocmesc planurile de recoltare a vînatului, cu grija ca în terenuri să rămînă, la toate speciile, un stoc de reproducție suficient de puternic, pentru ca efectivele de vînat să crească cu fiecare an. Și nu numai atît, dar în unele cazuri, s-a mers pînă acolo încît au fost scurtate perioadele de vînătoare la unele specii cum sînt iepurele sau vînatul de pasaj. În unele terenuri, a fost oprită complet vînătoarea la unele specii, pentru un an sau trei, după caz, sau chiar specii la care nu se mai vînează deloc în ultimii 25 de ani, cum este potîrnichea.

Iată dar, că vînătorii nu numai că nu distrug fauna, ci, dimpotrivă, în cadrul gospodăriei noastre vînătorești, ei depun eforturi pentru îmbogățirea acesteia. De aceea, ei salută cu bucurie acțiunea la scară națională de protecția mediului înconjurător și a naturii, acțiune care vine în sprijinul eforturilor lor. Gospodăria noastră vînătorească se află pe drumul progresului, și prin eforturile pe care le facem pentru ocrotirea faunei sălbatice, vom transmite urmașilor noștri o bogată moștenire cinegetică.

Un Bunic și-o biată bicicletă

Serial de PETRE SĂLCUDEANU

REZUMAT : S-a furat o bicicletă cu destinație specială. În același timp, o fată sfîrșește tragic, înecată în mare. Ce legătură poate exista între cele două elemente ? Iată întrebarea care și-o pun Bunicul și colaboratorul său Panaitescu, aflați împreună cu Alina, fiica căpitanului Alexiu, la mare. Cercetările lor se învîrtesc deocamdată în jurul lui Valdman, cel ce se interesează de soarta bicicletei ; acesta este urmărit de Panaitescu. De asemenea, este ținut sub observație fiul doctorului Bodea, care — cu prietenii săi — arată că joacă un anume rol în această „afacere".

4 Alina nu se întoarse nici după o oră, nici după două și Bunicul, uitîndu-se la ceas, începu să între la bănuieli. Bunicul ieși din cameră și în hol se întîlni cu băiatul care o fluierase pe Alina sub fereastră. După ochiul drept înveșmîntat și după pantalonii murdăriți, Bunicul își dădu seama că se întîmplase ceva deosebit...

— Numai eu sînt de vină, n-am fost în stare s-o apăr, zise el și ochii mari și adumbriți erau gata să se umple de lacrimi.

— Ce s-a întîmplat, întreabă Bunicul și luîndu-l pe tînăr de braț se întoarse cu el în cameră. Trecură în camera Alinei, unde se afla și Panaitescu,

— Spune, tinere, ce s-a întîmplat.

— Am plecat să ne plimbăm prin pădurice. La un moment dat am auzit în urma noastră pași, ne-am văzut înconjurați de cîțiva tineri. Unul s-a îndreptat spre noi și foarte familiar l-a pus Alinei mîna pe umăr... Firește, eu m-am revoltat și l-am rugat să nu-și permită familiarități cu o fată pe care n-o cunoaște și în plus în prezența mea. Mi-a tras una de am văzut stele verzi. Cînd m-am ridicat de jos, Alina rîdea și aproape se bucura că am fost trîntit. N-am putut să rabd.

— Sută la sută au intervenit și ceilalți, nu-i așa ? întrebă Panaitescu...

Tînărul tăcu un timp.

— Nu, n-a sărit nimeni. Toți ceilalți rîdeau de o parte. Trebuie să recunosc că nu sînt un sportiv. Eu sînt la umană, îmi place literatura, n-am acordat niciodată prea mare importanță sportului și acum îmi pare rău de-mi vine să mor. După alt pumn n-am mai putut să mă ridic de jos și Alina rîzînd, sau numai mi s-a părut că rîdea, a plecat cu grupul acela de tineri prin pădure. Cînd m-am ridicat, am fugit în urma lor, dar în pădure nu mai era nimeni.

— Maestre, nu mai înțeleg nimic, Alina ne-a dovedit doar că știe să se apere, atunci....

— Dragă colega, cred că am făcut o mare greșeală că în ciuda pregătirii ei de specialitate am acceptat să se amestece și ea în treburi de care în mod normal ar fi trebuit să ne ocupăm numai noi..

— Ce facem, maestre, întrebă Panaitescu, uitîndu-se cu priviri ucigătoare la bătrîn. Dumitale ți-au trebuit mare, ciine, soare, copii, detectivi cu toate că, trebuie să recunosc, toată această afacere începe să devină din ce în ce mai palpitantă

— Critica ta, dragă colega, este justă, chiar foarte justă, și n-am să-mi iert niciodată ușurința cu care am lucrat.

— Acum lasă regretele maestre, dă-o dracului de treabă, hai mai bine să întreprindem ceva. Vreau să-ți spun însă că deși sîntem în situația în care sîntem n-am în mine pic de îngrijorare. Mie îmi spune cineva, detectivul ăla mic din mine, că Alina s-a lăsat voit luată de golanii ăia. Avea ea planul ei....

— Dragă Panaitescule, orice ar fi avut în cap, să nu uităm că este un copil și încă unul foarte necugetat, capabil de mult curaj, dar și de multă nesocotință..

Îl găsiră pe Constantinescu în apartamentul lui, la cîteva sute de pași de sediul Miliției cu un șort în față, mestecînd mămăliguța. Pe un platou mare guviziți se înșirau aburînzi și Panaitescu simți că se clatină.

— Dar unde e Alina, tovarășe maior ? Nu-l văd nici pe alsacin. Am pregătit ceva special pentru el...

— Alina a dispărut, dragul meu și chiar dacă a dispărut pentru că avea cine știe ce plan în cap, faptul că nu mi-a spus nimic de intențiile ei, asta mă îngrijorează. Constantinescu scăpă mestecătorul din mînă și pe față îi apăru broboane mari ale sudoare. Sergentul Crețu își făcu apariția cu cîteva sticle de vin, dar la aflarea știrii se așeză trăznit pe scaun

— Tovarășe maior, nu cred că ați făcut bine lăsîndu-o pe Alina să se amestece în asemenea treburi, spuse Constantinescu.

Bunicul ar fi preferat în locul acelor cuvinte domoale orice înjurătură la adresa lui.

Timp de un sfert de oră se sfătuiră amănunțit în privința sarcinilor fiecăruia și Constantinescu, în urma deducțiilor logice ale Bunicului, își recăpătă iar încrederea în sine.

5 Familia Bodea locuia într-o casă cu etaj, propietate particulară, după informațiile lui Constantinescu. Bunicul știa că familia Bodea n-are femeie de serviciu, deci la ora aceea, după toate datele lui, numai tînărul putea fi acasă. Doamna Bodea era la magazin, o văzuse cînd trecuse prin fața vitrinei, stînd de vorbă cu un străin, doctorul era la fermă, iar tînărul mai mult ca sigur se afla înăuntru împreună cu Alina. Numai aici puteau fi. Intră în vestibul iar de acolo trecu în prima cameră

Era dormitorul soților Bodea și dintr-o privire Bunicul își zise că aici nu va găsi nimic deosebit. Din dormitor intră într-un alt vestibul de unde se deschideau două uși : una către baie iar a doua către un alt dormitor. Dacă dormitorul soților Bodea era mobilat simplu, banal chiar, în schimb camera alăturată avea un aer aparte, nu numai datorită mobilei stil ci și coloritului pereților și subiectelor tablourilor care atîrnau pe pereți. Cele mai multe erau acuarele. Bunicul nu avu prea mult timp de pierdut cu aceste amănunte, semnificative și ele. Casa deși deschisă — așa o găsise — părea pustie. Nici vorbă de Alina și tînărul Bodea. Voi să plece dar între cele două ferestre văzu un scrin cu sertarul deschis și în sertar un cuțit asemănător cu cel găsit în parc. Deveni curios și temător totodată. Pe lîngă cuțit în sertar se aflau cîteva ceasuri Omega și un teanc de plicuri păstrate cu destulă grijă, după felul cum erau împachetate. Bunicul deschise cîteva din ele și rămase surprins. Scrisorile erau de la Grațiela Rapciuc. Le citi în grabă : avea un fel special de a le citi, oprindu-se numai asupra subiectelor și predicatelor. Dădu peste cîteva deosebit de importante. Închise sertarul la loc și cînd voi să lasă văzu sub patul cu baldachin o valiză din piele, deschisă și ea, plină cu țigări străine și cu sticle de băuturi. Își roti apoi privirile calm prin cameră. Era o încăpere de aproape douăzeci de metri pătrați. Bunicul adunse la concluzia că era mobilată destul de feminin pentru un băiat. Baldachinul i se păru Bunicului de-a dreptul stupid, cu toate că el se încadra întregului ansamblu, fără să sară în ochi. Un covor Buhara era întins în mijlocul camerei, iar în rest carpete vechi de aceeași valoare ca și covorul. Acuarelele reprezentau unul și același chip în diferite ipostaze : o femeie goală cu forme prelungi, de cele mai multe ori înfășurate în valuri subțiri, diafane, din pricina cărora mîinile și picioarele aproape că nu se vedeau. Într-un colț, pe un raft din lemn de rădăcină de nuc sculptat, se aflau un număr destul de impresionant de cărți în cîteva limbi străine, dar numai una părea să fi fost citită mai des : Ana Karenina.

Bunicul se apropie încă o dată de pat i da, nu greșea, sub baldachin se afla încă o acuarelă, nu era nici un dubiu, chipul fetei — o văzuse pe Grațiela la morgă — semăna leit cu al moartei. În locul unui ochi pe obrazul tinerei era desenată o floare din care cîteva petale cădeau pe obraz sugerînd lacrimile. Portretul îi plăcu Bunicului nu atît datorită asemănării cu modelul, ci armoniei liniilor prelungi, exagerate la prima vedere, dar poate tocmai prin aceasta mai umane. Dar unde putea fi Alina ?

În curte se auziră pași și Bunicul zărind o nișă mascată de o perdea albastră, se refugie acolo. După mirosul lucrurilor își dădu seama că nișa adăpostea hainele de lucru ale medicului.

Prin perdeaua ușor dată la o parte Bunicul îl văzu pe băiatul lui Bodea La scurt timp după el urma maică-sa

— Pentru a cîta oară să-ți spun, se auzi vocea femeii, să nu mai lași ușa descuiată?

Băiatul nu răspunse sau în orice caz din locul unde se afla Bunicul nu auzi nimic.

— Ai venit să mă controlezi ?

— Da, am venit să te controlez, răspunse femeia, apoi vocea ei căpătă alte inflexiuni, cu mult mai calde, aproape rugătoare

— Iar mă minți, Florentine, mamă... Știi ce părere are taică-tu despre tine... Puțin a lipsit să se ducă la miliție...

— Dar el știe oare ce părere am eu despre el ?

— E tatăl tău...

— Din păcate nu ne putem alege tații...

Tăcere.

— Ai crescut, te-ai făcut băiat mare... Ce te-ai fi făcut dacă apucai pe mîinile aleia ?

— Poate aș fi fost fericit, mamă...

— Și cu ce-ai fi trăit ?

— Aș fi lucrat în port, aș fi cîștigat. Așa din ce trăiesc ?

— Spui prostii... Tu nici nu știi ce e iubirea... În afară de iubirea de mamă, nici o iubire nu merită sacrificii, asta s-o știi de la mine.. La toamnă mergem la București dai din nou examen la Arte Plastice...

— N-am să reușesc...

— Ba ai să reușești...

— Cînd ai să înțelegi, mamă, că n-am nevoie de proptele și de ce nu pricepi că nici talent n-am ?...

— Ba ai știu eu... Un om ca tine care vorbește două limbi străine, cu înclinațiile tale, n-are ce căuta aici... Auzi, hamal în port, pentru o femeie ! Vrei să-ți încălzesc mîncarea ?

Pauză.

— Mamă, dumneata cînd te-ai căsătorit l-ai iubit pe tata ?

— Tata a fost totdeauna un maniac...

— Am impresia că nici dumneata nu-l înțelegi și m-ai făcut și pe mine să mă înstrăinez de el.

— Tatăl tău, în afară de porci, nu mai știe altceva nimic... De zece ani, e căsătorit cu experiențele lui și cu Gipsi.

— Îmi dai o mie de lei ?

— Ți-am spus că nu-ți dau... Ceea ce face Pamfil cu tine e pur și simplu furt...

— Și alții fură...

— La cine te referi ?

— La nimeni.

Se auzi patul trosnind.

— Vreau să rămîn singur, mamă.

Pauză.

— Florine, de ce mă urăști?

— Nu te urăsc pe tine, mă urăsc pe mine...

— Ai adus banii ?

— Da, i-am adus. Sînt în buzunarul pantalonilor.

— Am să-ți las acolo o mie de lei... dar să știi că sînt ultimii...

— N-au să fie ultimii mamă... O știi foarte bine. Nu mă poți despărți și de prieteni... Chiar dacă prietenii trebuie să mi-i plătesc. Pe ea n-am plătit-o.

— Ea era o hoață, Florentine... N-ai de ce s-o regreți... A furat peste o sută de mii de lei...

— Nu cred, mamă...

Bunicul auzi pași depărtîndu-se apoi, la scurt timp, alți pași care umblau prin cameră Un plînset, mai mult un scîncet. și Bunicul nu se îndoi că cel ce plîngea era tînărul Bodea.

Bunicul privi prin deschizătura perdelei, văzu ușa de la camera tînărului închisă și convins că nu va putea afla nimic în legătură cu Alina ieși în stradă. Soarele ardea nemilos ca un bulgăre de argint viu încins.

— VA URMA —

Ilie Năstase

În aceste zile pe „Progresul" una din semifinalele „Cupei Davis"

ROMÂNIA — NOUA ZEELANDĂ

Pe „Centralul" de la Progresul au început întrecerile de tenis dintre reprezentativele României și Noii Zeelande contînd ca semifinale a primei grupe europene a „Cupei Davis".

Formația țării noastre se prezintă la acest joc cu o echipă nouă. Ca și pînă acum echipa noastră se bazează pe aportul campionului Ilie Năstase, cîștigătorul de anul trecut al Marelui Premiu F.I.L.T. și lider la ediția din acest an.

Alături de Ilie va juca Toma Ovici, avînd ca rezerve pe Ion Santei și Viorel Marcu, căpitanul echipei fiind Cristea Caralulis.

Team-ul tenismenilor de la Antipozi se prezintă în fața publicului bucureștean cu jucători bine cotați pe plan mondial, Onny Parun și Brian Fairlie, titulari ai formației, numindu-l ca rezervă pe tînărul Jeff Simpson — iar căpitan de echipă John Lockington.

cartea de vizită a teamului țării noastre a căpătat acel înscris de prestigiu, rivnit pînă și de țări ai căror jucători intrec milionul : finalistă la Cleveland (1969), Charlotte (1971) și București (1972).

Spre comparație, menționez cîteva date despre performanțele echipei noastre începînd de ieri pe centralul de la „Progresul" — Onny Parun și Brian Fairlie. Printre rezultatele mai valoroase obținute de primul, în timpul celor 36 de turnee jucate în anul 1972, se află victoriile asupra lui Gorman (2—0), Bungert, Froehling (1—0), Gimeno, Barthes (1—1). Parun a fost însă surclasat de Ilie Năstase, Kodes, Metreveli, Orantes. În ceea ce îl privește pe Brian Fairlie, în cele 29 de turnee la care a participat anul trecut, el a reușit să obțină victorii asupra lui Froehling, Drysdale (1—0), Cox (2—1). El nu a putut însă trece de Okker, Piiici (3—0), Orantes, Taylor, Stilwell (1—0). Statistica noastră trebuie completată cu victoria categorică obținută asupra lui de Ilie Năstase cu prilejul internaționalelor Elveției, desfășurate la Gastaad, săptămîna trecută.

În lumina celor de mai sus, comentariile pe marginea întîlnirii de pe „Progresul" pot avea drept preambul această frază : avem de învins o echipă mai omogenă prin aportul a doi jucători de valoare medie, dar apropiată, ambii cu o temeinică experiență competițională. În ceea ce ne privește... Dar mai bine să ne oprim cu comentariile aici, și să privim puțin spre punctajul „Marelui Premiu", și să comunicăm cititorilor cîteva noutăți aflate de la Ilie Năstase.

Conform regulamentului acestui circuit gigant, jucătorilor formațiilor calificate în etapa actuală a „Cupei Davis" — semifinalele celor două zone europene — li se acordă un număr de puncte, conform tabelului alăturat, puncte ce se adaugă celor din clasamentul „Marelui premiu F.I.L.T."

În legătură cu întîlnirea din aceste zile prima noastră rachetă ne-a declarat :

— Cred cu toată convingerea în calificarea formației noastre în finala zonei europene, deși întîlnirea cu neo-zeelandezii nu va fi ușoară. De acord ?

— Succes, Ilie, ție și celorlalți !

Paul CERNESCU
Foto : Theo MACARSCHI

Toma Ovici

PUNCTELE CE SE ACORDĂ ÎN „MARELE PREMIU"

SIMPLU

- **Învingător în ambele meciuri = 20 p ;**
- **A participat la ambele meciuri, dar a obținut o singură victorie = 15 p ;**
- **A participat la ambele meciuri dar nu a obținut nici o victorie = 10 p ;**
- **A participat la un singur meci în care a învins = 10 p ;**
- **A paticipat la un singur meci și a fost învins = 5 p.**

DUBLU

- **Fiecăruia dintre cîștigători = 5 p ;**
- **Fiecăruia dintre jucătorii echipei care a pierdut = 3 p ;**
- **A făcut parte din echipă, dar nu a jucat = 3 p.**

SITUAȚIA LA ZI ÎN „MARELE PREMIU — F.I.L.T."

În urma rezultatelor înregistrate în turneele de la Gstaad, Baastad și Newport, pe primele locuri ale clasamentului se află următorii :

1.	**Năstase** (România)	282 p.
2.	**Kodes** (Cehoslovacia)	140 p.
3.	**Taylor** (Anglia)	113 p.
4.	**Metreveli** (U.R.S.S.)	106 p.
5.	**Meiler** (R.F.G.)	104 p.
6.	**Panatta** (Italia)	93 p.
7.	**Newcombe** (Australia)	87 p.
8.	**Orantes** (Spania)	86 p.
9.	**Pillici** (Iugoslavia)	80 p.
10.	**Gorman** (S.U.A.)	70 p.
11.	**Parun** (N. Zeelandă)	69 p.
12.	**Smith** (S.U.A.)	67 p.

VIAȚA STADIONULUI

ANTICIPĂRI LA DEBUTUL ÎN CUPELE CONTINENTALE

de Eftimie IONESCU

26 septembrie, ziua cupelor europene, e încă departe. Dar pasiunea cu care suporterii grupului celor patru ambasadoare ale fotbalului nostru (și nu numai ei) discută despre intrarea favoriților în focul marilor competiții europene e așa de mare încît e cazul să anticipăm cît de cît, asupra duelurilor lui Dinamo cu Crusaders, Chimiei Rm. Vîlcea cu Glentoran, Universității Craiova cu Fiorentina și unsprezecelui din Pitești cu Fenerbahce. O facem prin intermediul unor foarte proaspete opinii din toate taberele...

Formația cea mai experimentată din plutonul pe care îl prezintă soccerul nostru în ediția 1973/1974 rămîne Dinamo București. Plecînd de la grupul ei de internaționali consacrați — Dinu, Dumitrache, Nunweiller, Deleanu — echipa din șoseaua Ștefan cel Mare începe să-și croiască un drum mai lung și mai onorabil în competiția campionilor decît a făcut-o în edițiile la care s-a mai prezentat. Spre deosebire de majoritatea acestor ediții, Dinamo a primit un adversar mai puțin renumit dar nu mai puțin incomod. George Best, irlandezul nr. 1 în fotbal, cosiderâ pe Crusaders... **„o trupă insuflețită de mari ambiții. Chiar cîștigarea campionatului e o dovadă că performanțele ei pot fi mult mai mari decît realele sale forțe. E o echipă incomodă și periculoasă prin revenirile din final de joc".** Replica o prezintă Radu Nunweiller : **„Avem avantajul de a ajunge după cinci jocuri de campionat și după intensa pregătire cu lotul la meciul cu irlandezii. E un atu decisiv pentru calificare. Depinde mult trecerea noastră în turul doi de găsirea din vreme a unei formule foarte productive pentru atac. Dar... asta e treaba lui fratemeu ! Oricum, vă sfătuiesc să credeți în Diamo !"** Optimismul campionilor e un punct de plecare. Îl vom onora cu atît mai mult cu cît se va dovedi și întemeiat.

La Rîmnicu Vîlcea, meciurile Chimiei sînt unul dintre evenimentele notabile din viața orașului pentru sezonul de toamnă. Să ne limităm doar la a adăuga că venirea lui Glentoran, echipa cu cea mai mare faimă din Irlanda, va găsi splendidul stadion din Zăvoi amenajat cu stăruință și pricepere, pentru a fi la înălțimea unei întîlniri din competițiile europene.

Ionică Haidu, „purtătorul de cuvînt" al Chimiei e mult mai laconic : **„Să jucăm ca și cum ne-am afla în fața lui C.F.R. Pașcani sau Dunărea Giurgiu. Asta e marea condiție !"** Cel mai experimentat om al Chimiei știe că starea psihică poate deveni un dușman mai mare decît atacanții Glentoranului pentru echipa lui.

Craiova, cu imensa sa rezervă de interes și pasiune pentru fotbal, dar mai cu seamă pentru a sa „Ajax-Universitatea" primește o formație italiană de elită Fiorentina a intrat de mult în familia marilor performere în care personajele de frunte se numesc Juventus, Milano și Internazionale. Violeții au anunțat că vor prezenta în toamnă cea mai bună formație aliniată de Foirentina în ultimii 10 ani. **„Fiorentina trebuie să reia rolurile sale de prim-plan din „Cupa U.E.F.A."**, afirmă ambițiosul Radice, antrenorul echipei. **„Bine, dar noi vrem să fim revelația actualei ediții !"** replică cu tot atîta convingere, Țarălungă, pe care l-am întîlnit la Poiana cu lotul reprezentativ. Semne că vor fi tare aprige duelurile Universitatea Craiova-Fiorentina.

Fenerbahce, „bătrîna doamnă" a fotbalului turc, urcă pe stadionul din Trivale. **„Dacă ne facem jocul cum trebuie, luăm un avantaj de două goluri, cel puțin"** socotește Dobrin, interceptat tot la antrenamentele lotului reprezentativ. Totul e ca mecanismul formației pitești să se regleze pînă la 26 septembrie, mai cu seamă prin „repetițiile" din campionat. Pentru că, spre deosebire de Crusaders, Glentoran sau Fiorentina care, la data primului tur se vor afla la început de sezon, Fenerbahce va fi abordat de-a binelea activitatea de toamnă.

Fără să ne înecăm într-un optimism fără justificare, credem că stă în puterea echipelor noastre să treacă de primul tur al cupelor europene.

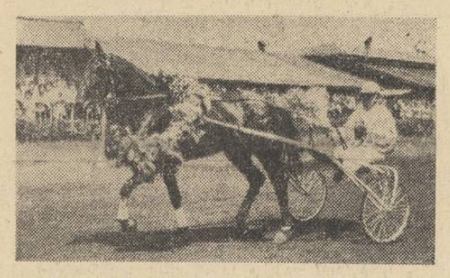

„Șeful de promoție", cîștigător al celui de al 50-lea derbi național de trap, calul „Gabarit".
Foto : Ion POPESCU

CULISELE HIPODROMULUI

- *DERBIUL de trap 1973, a revenit, așa cum pronosticasem, lui Gabarit, care a realizat performanța de 1'26", 6/km și a obținut pentru antrenorul și conducătorul său, Vasile Gheorghe, cele 3 000 puncte atribuite primului clasat în această importantă întrecere, totodată, „săltîndu-l" și pe primul loc în clasamentul (pe puncte) formațiilor de antrenament și al driverilor. Următoarele 3 locuri (în derbi) au fost obținute de Senzația — 1 500 p. (antrenor-driver M. Ștefănescu), Hoțoman — 750 p (antrenor-driver Tr. Marcu), și Odiseu — 375 p (antrenor-driver I. Oană).*

- *LECTURA COTELOR de la pariul mutual, pentru cei 11 protagoniști ai derbiului, a dovedit omogenitatea „grupei" de cai, întrucît pentru toți s-au realizat „mize" de joc, niciunul, nefiind, sub acest aspect, dinainte învins. Este unul din meritele organizatorilor care au reușit să includă în alergare cai valizi, în plenitudinea forțelor, și cu șanse.*

- *REVIN asupra utilității organizării de curse destinate amatorilor. „Eroii" acestor întreceri (de obicei artiști și ziariști) stîrnind prin prezența lor (de multe ori naivă) animație în rîndurile spectatorilor. Nu s-ar realiza... spectatori pe acoperișurile tribunelor ca la derbi, dar tribunele tot s-ar umple... În privința acceptării acestui gen de întreceri s-a obținut acordul oral al șefului serviciului zootehnic al hipodromului, tov. I. Voinea, rămînînd ca cei interesați să dovedească seriozitate la antrenamente și... „talent".*

Doru IONESCU

RUGBI

- **LOTUL NAȚIONAL DE JUNIORI**, din rîndul căruia o serie de jucători au depășit vîrsta junioratului, promovînd în primele garnituri, a fost completat, cu următorii tineri : Milcă George (Clubul sportiv școlar), Dumitrașcu Dan, Tudose Teodorian (Școala sportivă de elevi nr. 2), Grosu Tudorel (Farul) ; Ebu Chenam, Morariu Florică (Farul), Dragu Romeo, Mihai Marian (Grivița Roșie), Lazăr Bogdan (Școala sportivă de elevi nr. 2), Ninu Mihai (Clubul sportiv școlar) ; Toma Adrian (Clubul sportiv școlar), Zodieru (Farul), Popescu Vasile (Dinamo), Jianu Iancu (Șoimii-Sibiu). Ei se pregătesc sub atenta supraveghere a antrenorilor : Eduard Denischi (coordonator), Alexandru Carnabel, Traian Doiciu și Vizitiu Nicolae.

- **„CUPA ROMÂNIEI"** la rugbi, o competiție care s-a bucurat de succes de-a lungul anilor, a... dispărut din calendarul competițional intern începînd din 1960. De ce ? Poate conducerea federației ne va da un răspuns concret, repunînd la locul cuvenit această îndrăgită manifestare rugbistică.

- **DUPA CUM** am mai anunțat, Federația de rugbi, care recent a împlinit 60 de ani de activitate, a decernat recent unui număr de antrenori, arbitri și vechi activiști în acest domeniu, diplome și medalii. Printre aceștia se află : Ion Albescu, V. Pafnute, Camil Mortun, Cocor Gheorghe, Zamfir Titi, Argeșiu Alexandru, Soculescu Nicolae, Teodor Witing, D. Ecleziz, V. Călin, Boboc Bebe, Alex. Paloșanu ș.a.

M. NICULESCU

N. R. Dintr-o regretabilă neatenție a autorului, în materialul apărut în nr. 823 (pag. a 8-a) sub titlul „Rugbiul românesc de-a lungul veacurilor" s-a strecurat o gravă greșeală. În penultima știre, fraza a doua, se va citi corect : **„În anul 1962 Grivița Roșie ajunge pînă la finala Cupei campionilor europeni unde este învinsă, pentru ca doi ani mai tîrziu, tot Grivița Roșie să cucerească mult rîvnitul trofeu, în fața formației franceze Stade Montois, alinind următoarea formație : Grigoriu, Manole, Rădulescu, Stoenescu, M. Rusu, Moraru, Demian, Iliescu, Stănescu, Oblemenco, Teodorescu, Wusek, Dragomirescu, Balcan și Irimescu.** În fraza a treia numele jucătorilor echipei Dinamo vor fi citite, de asemenea, corect : **Dăiculescu, Drăgomir, Coravu, Dragomirescu, Nica, Giugiuc, Leonte, Fugigi, Zlătoianu, Răscanu Gh., Tuțuianu, Ene, Baciu, Iordănescu, Stoica.**

Poșta rotundă

de Ion BĂIEȘU

S.A.T., București, „Supun aprecierii dv. a cititorilor și a federației, următoarea propunere : cîștigătoarea Cupei României — indiferent de categoria în care activează — să fie promovată automat în Divizia A, pentru a-i răspălăti eforturile".

★ ★ ★

TRIȘCĂ ILIE și ȘERBAN SIMION — Bistrița. „Sîntem doi iubitori pasionați ai fotbalului și urmărim — ca orice microbist ce se respectă — cu mare atenție și interes activitatea fotbalistică competițională. Desfășurarea din acest an a „Cupei României", cu adevărate „lovituri de teatru" în fiecare etapă, cînd rînd pe rînd au ieșit din competițiie toate „stelele" fotbalului nostru inclusiv „Steaua", specialista cupei, ne-a determinat să vă scriem și să facem cu această ocazie două propuneri :

1. Întrucît „Cupa României" din acest an (și din alții) a dovedit că între echipele de divizia A, B și C nu prea există diferență, considerăm că Federația Română de Fotbal ar fi putut alcătui componența diviziei A prin tragere la sorți după ce în prealabil ar fi introdus în urnă numele tuturor echipelor din diviziile A, B, și C. Credem că nu mai este cazul să amintim aici numele echipelor a căror comportare și mod de evoluție ne-a determinat să facem aceasta propunere.

2. Propunem cu toată seriozitatea ca federația de fotbal să studieze posibilitatea ca în cazul cînd „Cupa României" este cîștigată de o echipă din divizia B sau C (sau poate din campionatul județean !) aceasta, ca primă recompensă, să promoveze automat în divizia A. În acest mod echipele din diviziile inferioare ar depune un și mai mare interes pentru această iar divizionarele A ar înceta să o mai desconsidere, deoarece în concepția noastră într-o asemenea situație extremă, ar urma să-și piardă locul din divizia A una din echipele din această divizie, învinsă de cîștigătoarea cupei și stabilită prin tragere la sorți".

De acord. Dar ce facem în cazul în care cîștigătoarea este (prin absurd) echipă de categoria A ? Unde o promovăm ?

GH. C. DIACONU-UDA, Calea București 78, Brașov : „Finala Cupei s-a jucat. Nu de către echipe din A, ci de cele din B și C. Cinste celor două finaliste, cinste provinciei, care le-a trimis la București ! Regretăm mult că Televiziunea nu ne-a transmis și jocul al doilea. A fost o lipsă de atenție și desconsiderare față de provincie, mai ales față de vîlceni și gălățeni, pentru care această transmisie ar fi rămas una din cele mai frumoase amintiri. Care a fost motivul pentru care nu s-a transmis această finală ?"

Asta aș vrea să-i întreb și eu pe redactorii de la secția de sport a Televiziunii. Neglijarea acestui eveniment mi se pare de neiertat. Cel puțin dacă ni s-ar fi dat o explicație. Sau dacă meciul ar fi fost înregistrat și transmis la o altă oră sau în altă zi..

ANCA ION, str. Ștefan cel Mare, nr. 110, Craiova : „Nu credeți că ar fi cazul să se acorde titlul de maestru al sportului excelentului jucător care este Nelu Oblemenco, pentru performanța sa unică în istoria sportului românesc de a cuceri pentru a patra oară titlul de golgeter ?"

Da, cred că Oblemenco ar merita titlul de maestru al sportului. Pentru aceasta însă, federația ar trebui să schimbe (pe ici, pe colo) regulamentul de acordare a titlurilor, care este destul de vechi.

M. I. Arad. „În această scrisoare aș dori să răspund tov. Costel Dinu, jud. Olt, care în scrisoarea trimisă acestei rubrici „Poșta rotundă" arăta : „Am văzut o echipă U.T.A., hotărîtă să facă orice pentru obținerea victoriei, a făcut un admirabil efort de voință pentru a-și apăra corect șansele. A jucat exclusiv pentru Dinamo și nicidecum pentru punct".

V-aș întreba, tov. C. Dinu, nu greșiți puțin cînd afirmați acest lucru ? Dacă însă ați văzut meciul și l-ați fi privit ca un spectator neutru nu ați fi scris scrisoarea.

Echipa „U. Craiova" înaintea acestui meci important „s-a pierdut", să spunem așa, nu a mai știut cum să joace aplicînd o tactică greșită și dînd astfel un randament scăzut. Oare dacă va juca tot așa cum a jucat aici la Arad ce se va întîmpla în partidele internaționale. Trebuie să recunoaștem însă meritele ei, mă refer la meciurile din cadrul campionatului cînd această echipă a avut o comportare bună. Dar să revin la meciul de la Arad.

Jucătorul Oblemenco nici nu „s-a văzut" pe teren. Acest jucător are calități deosebite în timpul campionatului dar în momentul în care în echipa U.T.A. a intrat jucătorul Condruc, acesta l-a deposedat pe Oblemenco, o deposedare corectă, încît el s-a uitat după Condruc năucit parcă neștiind ce s-a întîmplat.

Dv. susțineți că U.T.A. a jucat pentru Dinamo. Dar echipa U.T.A. nu a jucat cumva în 10 oameni, Sima fiind eliminat în prima repriză ? Desigur gestul jucătorului Sima nu a fost frumos și a fost eliminat pe bună dreptate iar oltenii au avut încă 45 minute înainte dar au practicat aceeași tactică defectuoasă ceea ce a făcut ca ei să piardă meciul.

Un alt moment. Al doilea gol al echipei U.T.A. poate că ar fi trebuit să fie valabil deoarece Kun nu a fost în ofsaid în momentul în care a primit mingea, reușind însă să depășească apărarea adversă și să marce gol. El a plecat din spatele liniei de mijloc, deci din terenul echipei sale, iar în cealaltă jumătate de teren mai erau jucători olteni. Fluierul arbitrului nu s-a auzit decît după ce s-a marcat golul și atunci a indicat ofsaid. Arbitrul de linie a făcut semn lui Kun să continue căci nu s-a aflat în ofsaid deci golul oare nu ar fi trebuit să fie valabil ?

Deci, tovarășe Costel Dinu nu aveți perfectă dreptate în ceea ce privește meciul de la Arad".

Ceea ce susțineți dv. vine în sprijinul celor susținute de mine la timpul potrivit. Vă mulțumesc.

Un loc turistic puțin cunoscut

IDECIU DE JOS

„Ca loc de recreare și odihnă — îmi spune Emil Maior, directorul cămin pensionarilor din localitate — Ideciu de Jos este prea puțin cunoscut".

Și, într-adevăr așa este, cu toate că mica stațiune balneo-climatică este menționată în ghiduri turistice. Din păcate, popularizarea ei se reduce cam la atît, și, în consecință, turiștii o ocolesc, necunoscînd, în detaliu, posibilitățile pe care le oferă celor ce ar veni aici, din întreaga țară, să-și petreacă măcar cîteva zile din vacanța estivală sau să-și consume timpul afectat pentru week end.

Pentru informarea acestora, în primul rînd, dar și a celor ce au domiciliul în orașele din apropiere — Reghin, Tg. Mureș, Toplița — consemnăm cîteva date...

Mica stațiune este situată pe malul sting al Mureșului, la o distanță de 7 km de Reghin. Accesul, din Reghin, se poate face **cu automobilul, cu bicicleta, cu motocicleta** sau **pe jos**, pe șoseaua pietruită. Turiștii ce călătoresc cu trenul vor coborî la halta Ideciu de Jos — pe linia C.F.R. Tg. Mureș — Reghin — Deda — Ciceu — Brașov — București — iar de aici, după numai 600 de metri, vor ajunge în stațiune. Aici, într-o zonă foarte liniștită, în valea înconjurată de Munții Gurghiului, odihna vizitatorilor este privegheată, parcă, de stejarii de pe colina la picioarele căreia se află strandul, de undurea calmă a apei Mureșului și de întreg peisajul de ierburi ce acoperă cîmpul pînă departe. Strandul în aer liber, **cu apă sărată**, este încăpător, dispune de cabine, solarii, dușuri și umbrare. Alături de strandul amintit, un alt strand, pentru băi de nămol și helioterapie, își așteaptă oaspeții, în cazul cînd aceștia sînt suferizi de reumatism. De altfel, datorită factorilor terapeutici : izvoare cu ape clorurosodice, care mai conțin iod și magneziu, a nămolului sapropelic, a băilor calde cu apă sărată și a impachetărilor cu parafină, a Ideciu pot veni, în tot cursul anului, și cei ce doresc să-și trateze afecțiunile aparatului locomotor, ale sistemului nervos periferic sau afecțiunile ginecologice.

Ideciu este, însă, cum am spus, un loc ideal pentru petrecerea zilelor de odihnă estivală și pentru week end. Apa sărată a strandului depășește, în zilele toride, 30 de grade, iar Mureșul, cu apa sa dulce, e oricînd, un concurent al strandului. Poienițele din jur își oferă, generoase, locurile pentru instalarea corturilor, iar cărările peste cîmpurile întinse îi îmbie pe oaspeți la promenade mai lungi sau mai scurte, fie la **Sinioara** (4 km) — un deal în formă de șa, cu o poiană deasupra și un izvor, fie la **Copacul singuratic** (circa 3 km), de unde panorama văii Mureșului se deschide largă.

Turiștii care vin din depărtări, pentru mai multe zile, pot găsi găzduire la localnici sau în hotelul din orașul Reghin.

Valentin BORDA

8, 9, 10... OUT!

de Paul OCHIALBI

- **AMÎNATA ANUL TRECUT** din motive obiective, dubla întîlnire dintre selecționatele A și B ale României și Poloniei a fost reprogramată pentru data de 9 decembrie. Echipele A se vor întîlni la București iar cele secunde la Lodz sau Varșovia.

- **ORGANIZAȚIILE SPORTIVE** din Galați și-au început pregătirile în vederea competiției „Cupa Prietenia". Aici între 6 și 12 august își vor măsura forțele tineri pugiliști din 6 țări.

- **ÎN SĂPTĂMÎNILE URMĂTOARE** pugiliștii noștri vor participa la o serie de turnee devenite tradiționale ; „Prohaska" la Ostrava (Cehoslovacia), Alma Ata, Halle și „T.S.K. Berlin".

- **SELECȚIONATA DE TINERET** a țării noastre va întreprinde în toamnă un turneu de două meciuri în Franța. Echipa va fi alcătuită după întîlnirile de la Galați.

- **SPICUIM** din agenda de lucru a federației : „se va acționa în direcția organizării unui centru de pregătire la Pitești-Colibași și în perspectivă organizarea unui club de performanță, începînd chiar din acest an sub denumirea de „Box-club Galați". Tot în acest sezon se va iniția, un curs de perfecționare a antrenorilor. De asemenea, se va organiza o nouă școală de antrenori".

- **50 DE ANI DE BOX** în Oltenia a constituit o remarcabilă sărbătoare a pugilatului nostru. La Craiova s-au întîlnit în cadrul acestei minunate manifestări foste glorii ale boxului nostru, crescute pe aceste meleaguri : A. Osca, M. Gaspar, A. Ciocan, I. Popa, Gh. Duduleanu precum și mai tinerii antrenori M. Goantă, N. Giju, P. Deca și alții. A fost o memorabilă sărbătoare a boxului național care s-a bucurat de o largă participare.

- **FOSTUL CAMPION EUROPEAN** la categoria grea, vest germanul **Juergen Blin**, a revenit asupra deciziei sale de a abandona activitatea competițională. Blin a semnat un contract cu un grup de manageri japonezi urmînd să-și stabilească periodic „centrul" de activitate la Tokio.

- **NU DE MULT** pe străzile Parisului au apărut afișe intitulate : **„Pentru acei care iubesc boxul"**. Din inițiativa federației franceze de specialitate antrenorul Jean Lettesier a organizat în sala gimnaziului de la Porte Pouchet o gală retrospectivă de filme avînd ca subiect „Stilul în box". Comentariile filmelor au fost făcute de Jean Lettesier și de fostul campion al lumii Eugene Criqui. Excelenta idee ar putea fi pusă în practică și la noi. Centrul sportiv „23 August" dispune de o frumoasă colecție în filmotecă. Se vor putea prezenta tinerilor boxeri emisiuni interesante urmărindu-se evoluția marilor campioni ca Joe Luis, Max Baer, Rocky Marciano, Marcel Cerdan, Floy Patterson, și alții. Asemenea vizionări comentate de antrenorii noștri de specialitate ar fi fără îndoială utile. Să sperăm că sugestia noastră va fi luată în considerație de federație.

PRONOSTIC „MAGAZIN"

Concursul „Pronosport" din 22 iulie

1. ELECTRONICA—VOINȚA. După rezultatele obținute în primele două etape Electronica se recomandă ca favorită clară a acestui meci.

2. UNIREA TRICOLOR—SIRENA. Două echipe de valori apropiate care probabil vor termina la egalitate.

3. DINAMO OBOR—LAROMET. Liderâ în seria a treia, Laromet poate obține un rezultat egal.

4. CIMENTUL MEDGIDIA—I.M.U. MEDGIDIA. Un derbi local între două echipe de valori apropiate. Cel mai posibil este un rezultat de egalitate.

5. MARINA MANGALIA—PORTUL CONSTANȚA. Echipa din Constanța conduce în seria a cincea, dovedind în primele două partide că deține o bună formă sportivă. Îi acordăm șansa unui rezultat de egalitate.

6. ELECTRICA CONSTANȚA—GRANITUL BABADAG. Echipa gazdă a fost învinsă în ambele partide susținute, în timp ce Granitul a obținut o victorie și un rezultat egal. Probabil că își vor împărți punctele.

7. CONSTRUCTORUL—TROTUȘUL. Conducînd în clasamentul seriei, echipa locală se recomandă ca favorită a acestui meci.

8. ELECTROMOTOR—U.M. TIMIȘOARA. Oaspeții au posibilitatea de a obține un rezultat de egalitate în fața unei echipe care în două partide nu a obținut nici un punct și a marcat un singur gol.

9. GLORIA ARAD — FURNIRUL DETA. Avantajul terenului indică favorită echipa din Arad.

10. UNIREA TOMNATIC — VAGONUL ARAD. Experiența competițională a echipei Vagonul și lotul mai bun de jucători pe care-l are îi pot permite să obțină cel puțin un rezultat egal.

11. DANUBIANA—VICTORIA ROMAN. Favorită clară a meciului, echipa locală care s-a impus prin două victorii în primele etape.

12. AVÎNTUL FRASIN—FORESTA FĂLTICENI. Nu există o diferență de valoare prea mare între aceste două formații. Foresta ni se pare ceva mai bună dar avantajul terenului își va spune cuvîntul.

13. STRĂDUINȚA SUCEAVA—MINERUL GURA HUMORULUI. Pe teren propriu, echipa din Suceava se dovedește destul de redutabilă, motiv pentru care o socotim favorită.

— Redacția și administrația Piața Scînteii 1, telefon 17 60 10 (1449—1400) Oficiul poștal 33, căsuța poștală 4108. Tiparul : Combinatul Poligrafic „Casa Scînteii" — Cititorii din străinătate pot face abonamente adresîndu-se întreprinderii „Rompresfilatelia" — serviciul import export presă, București, Calea Griviței nr. 64—66 P.O.B. — 2001. Abonamentele la revista „Magazin" se fac prin oficiile și agențiile P.T.T.R., factorii poștali și difuzorii de presă din întreprinderi și instituții.

BIBLIOTECA „ASTRA" SIBIU

BIBLIOTECA „ASTRA"
SIBIU

Proletari din toate țările, uniți-vă!

magazin

Anul XVII Nr. 825 — sîmbătă 28 iulie 1973 — 8 PAGINI 1,50 LEI

AGENDĂ SĂPTĂMÎNALĂ

O ADEVĂRATĂ COMPETIȚIE CU TIMPUL

Săptămîna care începe înseamnă și începutul lunii august ; începutul lunii în care, în zi de 23, cinstim a XXIX-a aniversare a insurecției naționale antifasciste armate, cea mai mare sărbătoare a poporului nostru.

Urmînd o frumoasă tradiție, și-n acest an 23 August este întîmpinat de întregul popor cu fapte vrednice de laudă, cu succese în întrecerea socialistă, cu realizări în toate domeniile de activitate. Este manifestarea vie, convingătoare, a dorinței de-a conferi sărbătorii cea mai nobilă podoabă : roadele muncii. Roadele muncii harnice, spornice, ale muncii conștiente puse în slujba unui țel înalt : ale unei activități responsabile izvorîte din dubla calitate de proprietar și, în același timp, producător, a muncitorului nostru, activitate susținută de simțămîntul de stăpîn al destinului țării și poporului, activitate lucidă pătrunsă de înalta încredere în politica partidului comunist, de hotărîrea fermă de a o îndeplini neabătut, spre binele țării și al poporului. Această atitudine față de muncă, esențială și definitorie pentru orînduirea noastră socialistă, atitudine pe care o întîlnim pretutindeni în țară, își găsește un minunat cîmp de manifestare în întrecerea socialistă. Faptele întrecerii, înfăptuirile, izbînzile din această adevărată competiție cu timpul, din această adevărată luptă nu numai cu inerția materiei, ci mai ales cu inerția gîndirii, cu spiritul rutinier, birocratic ne înfățișează cotidian, iluminați de prețuirea pe care lumea noastră socialistă o acordă muncii, eroii. Sînt oameni din fabrici și de pe ogoare, sînt intelectuali, ingineri, cercetători, sînt tineri, în primii ani de muncă, sînt virstnici pe care ziua de 23 August 1944 i-a găsit în fabrică ; sînt bărbați și femei, români, maghiari, germani, sînt fiii acestui popor, uniți prin aceleași idealuri, prin aceleași nobile năzuințe, exprimate în programul Partidului nostru comunist. Înfăptuirea programului partidului, îndeplinirea sarcinilor stabilite de Congresul al X-lea și de Conferința Națională constituie țelul major care concentrează toate străduințile, gîndirea creatoare, întregul elan revoluționar al acestor zile fierbinți de întrecere. Și e firesc să fie așa, de vreme ce programul partidului este cea mai fidelă expresie a intereselor clasei muncitoare, țărănimii și intelectualității, ale tuturor oamenilor muncii, fără deosebire de naționalitate ; e firesc să fie așa de vreme ce fiecare dintre noi își întemeiază astăzi activitatea pe certitudinea biruințelor obținute sub conducerea partidului, biruințe care înalță tot mai puternică țara, pe noi culmi de progres și civilizație, la un loc de înaltă cinste între țările lumii.

Este, desigur, greu de enumerat în cronica unei săptămîni

CONTINUARE ÎN PAG. ②

FOTOGRAFIILE CITITORILOR NOȘTRI

Pescărușii

Elevi-brigadieri de la Liceul „Ecaterina Teodoroiu" din Tg. Jiu

Printre tinerii care traduc în viață impresionantul proiect al celei mai mari centrale termoelectrice din țară

Turceni-iulie 1973

Autobuzul pornise din Autogara Tg. Jiu dimineața devreme. Șoferul — în același timp și taxator — reflectase preț de cîteva secunde pînă unde să-mi taie bilet de călătorie din carnetul lui cu file galbene. „Pentru șantierul de la Turceni ? Sigur, pînă la Broșteni se dă bilet. Apoi o luați dv. la dreapta și treceți Jiul pe drumul care se asfaltă zilele trecute. S-a făcut și un arc de triumf acolo..." După vreo două ore, pilotul de cursă lungă al autobuzului nostru a oprit lin în marginea șoselei dinspre Tg. Jiu și, fără o vorbă mi-a arătat drumul cu „arcul de triumf" care arbora la înălțimi inscripția „Șantierul național de muncă patriotică a tineretului — Turceni" Pe șoseaua către șantier turnarea asfaltului nu se încheiase încă și din loc în loc trebăluiau echipe de lucrători pricepuți în astfel de lucrări. La podul de beton peste Jiu, după care intrasem cu adevărat în inima șantierului, am făcut cunoștință cu prima brigadă de tineret „Salva-Vișeu" alcătuită din elevi ai liceului „Ecaterina Teodoroiu" din Tg. Jiu.

Ion BECHERU

CONTINUARE ÎN PAG. ②

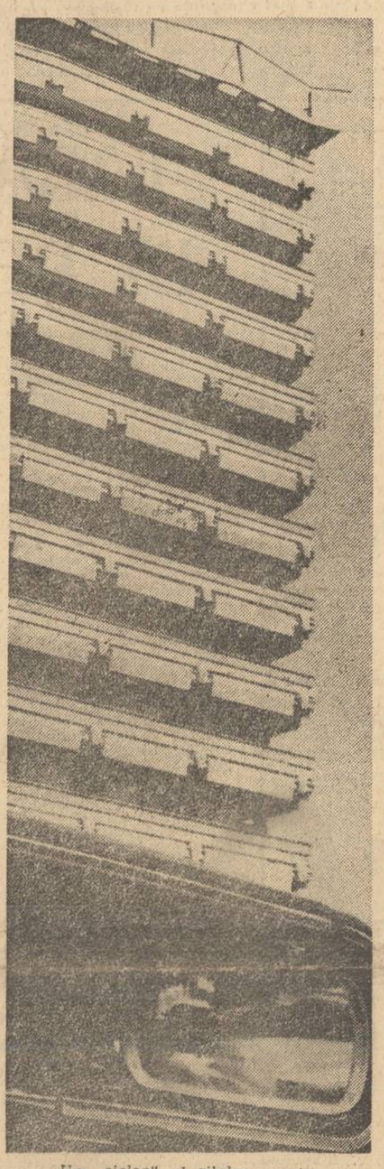

Un „ciclop" al zilelor noastre
Fotografii : V. BOGDĂNEȚ — Bacău

Cîmpul lui Troian

Ștampile pe cărămizi și țigle ale legiunilor romane concentrate pe Cîmpul lui Traian (Muzeul din Rîmnicu Vîlcea).

TABĂRA LUI TRAIAN DE PE MALUL OLTULUI

Mai există enigme?

de prof. univ. dr. docent Dumitru TUDOR

● Reconstituirea unui moment necunoscut din timpul desfășurării luptelor purtate de trupele lui Traian pentru ocuparea Daciei ● Surprizele arheologice de pe șantierul anticei Buridava ● Cărămizi și țigle cu ștampilele unor legiuni romane ● Castra Traiana, cetatea ridicată la 18 km nord de Buridava, unde a avut Traian cartierul său general de comandă ● Cîmpul Troianului, din județul Vîlcea, și dubla sa importanță în istoria poporului nostru.

(Amănunte în pagina a 2-a)

Întîmplări adevărate

● PASAGERI ÎNTR-UN AVION... ÎN FLĂCĂRI
● Curajul unui tînăr
● A ÎNCERCAT SĂ-ȘI VÎNDĂ FETIȚA PENTRU 5 DOLARI...

(Pagina a 3-a)

TRECÎND PRIN... BETON!

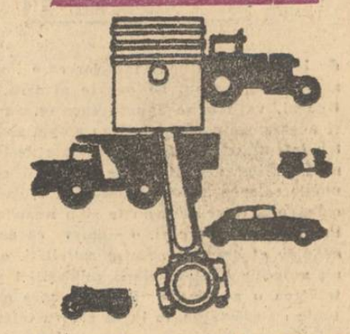

Se poate cunoaște rezistența unei construcții finite ? Se poate afla care este calitatea betonului unei fundații, a unui pod sau a unui planșeu de beton în care sînt implantate mașini în continuă vibrație ? Cu ajutorul aparatului românesc „Betonoscop N 2701" construit la Institutul de cercetări și proiectări electronice se obțin asemenea informații „la fața locului"

MEMORIA ÎN PILULE?

Ca să memorezi o informație trebuie s-o asculți. Cu atenție și apoi... s-o visezi ! O dispută pasionantă la care iau parte azi psihologi, biochimiști și neurofizicieni.

(Relatările în pagina a 5-a)

LUMEA CA LUME

de Adrian PĂUNESCU

CLIMATUL

La un an dela Conferința Națională a Partidului, se poate spune — în privința modului în care sînt primite ideile noi, menite să grăbească dezvoltarea României — că, într-adevăr, s-au făcut pași mari înainte, că solicitudinea celor puși să conducă departamente și întreprinderi, față de mințile ginditoare ale inovatorilor și inventatorilor, a crescut considerabil. Să nu cumva să se înțeleagă, de aici, că nu știu care director de întreprindere ne-a făcut favoarea de a da curs ideilor noi. Nu în limbajul burghez al favorii se poate traduce împrejurarea că, la nivel național, e nevoie de tot mai multă gîndire iar conducătorii de întreprinderi și departamente își deschid conștiințele către ea. Să fim foarte limpezi — încurajarea gîndirii originale, a ideilor noi temeinice, nu e o favoare făcută de un ministru bun la suflet celor din ministerul pe care-l conduce, nu, încurajarea gîndirii originale este o sarcină de partid. Un climat fertil, un climat pătruns de ideea responsabilității față de destinul național, un climat bun conducător de idei, înseamnă că obligația de onoare a fiecăruia dintre noi este îndeplinită în litera și spiritul ei. Și, conform sarcinii de partid, de a încuraja gîndirea originală și de a da curs grabnic ideilor înnoitoare, astăzi se poate spune că s-a făcut mult pentru realizarea atît de necesarului climat. Pentru că una e să-ți porți ideile noi ca pe o povară, și alta e ce se întîmplă azi la noi : societatea are nevoie de idei noi, originale, temeinice, încărcate de nobila tensiune a posibilei realizări. Pentru că trăim zi de zi în țara noastră și pentru că nu ne e frică să observăm și relele, cîte mai sînt, uităm cîteodată să spunem răspicat adevărul copleșitor că, în România socialistă, inteligența e încurajată în mod categoric, iar afirmarea valorilor devine un principiu al vieții naționale și de partid. «Cu toate astea — ar putea spune un rău voitor — *de ce se vorbește la voi despre cazuri de ingineri ale căror inovații și invenții sînt obstrucționate ? De unii medici ale căror tratamente și medicamente nu sînt cercetate cu seriozitate. Ce se întîmplă ? Mai poate fi adevărat că în România există un climat favorabil gîndirii originale și libertății spiritului ?*»

Răspunsul nostru trebuie să fie nobil și demn ! Abia acum, cînd în România e nevoie de gîndire originală, abia acum cînd climatul este într-adevăr liber și sănătos, noi sîntem în poziția de a retrăi și toate restanțele trecutului și toate opacitățile anterioare nouă. Semnul libertății noastre de gîndire nu poate fi pătat de faptul că nu știu care director sau primar au ce au cu gîndirea originală, ci tocmai de celălalt fapt și anume că opinia publică e în măsură azi să știe și să judece activitatea fiecărui om cu responsabilități mai mari sau mai mici. Desigur că într-o societate tainică, unde nimeni nu știe nimic despre nimeni, și nici despre sine, impresia că multe idei noi, originale au de înfruntat destule greutăți ca să se afirme n-ar exista, deoarece n-ar fi voie să se spună nimic despre lupta pentru afirmarea noului. Trăim noi, românii, o epocă măreață, plină de dramatism, de dificultăți, dar plină înainte de orice, de o bărbătească frumusețe, o epocă frumoasă, dificilă și eroică. Nu e un lucru bun că un director (dacă nu cumva un fost director) de la Uzina mecanică din Cugir s-a încăpățînat ani de zile să-l poarte pe drumuri pe inginerul Ghile Aurel, refuzînd pur și simplu să-i plătească inovația.

CONTINUARE ÎN PAG. ②

DE CE SIMȚIM NEVOIA SĂ BEM APĂ?

■ ■

MODA LA PESTE 30 DE GRADE!

(Relatările în pagina a 6-a)

AGENDĂ SĂPTĂMÎNALĂ

O adevărată competiție cu timpul

URMARE DIN PAG. 1

de întrecere mulțimea faptelor care impodobesc în aceste zile, panoul de onoare al țării. De pretutindeni, vești bune anunță succese, anunță sarcini și angajamente îndeplinite în ampla strădanie pentru înfăptuirea cincinalului înainte de termen. Numele eroilor acestei uriașe activități creatoare ar umple coloane întregi. Munca lor, fapta lor ne este cunoscută, chiar dacă nu le știm numele. O simțim în viața de fiecare zi, o simțim ca un sprijin de nădejde al propriei noastre activități, o simțim ca un puternic liant al marii solidarități pe care întrecerea o generează în lupta spre mai bine, în lupta cu greutățile, în lupta pentru înfăptuirea măreților sarcini ce ne stau în față pentru a asigura progresul mai rapid al țării, creșterea mai rapidă a bunăstării poporului nostru.

Marea întrecere în cinstea zilei de 23 August s-a însoțit în zilele acestei săptămîni și se va însoți și-n zilele care urmează, cu adunările generale — forum al democrației noastre muncitorești — care au loc în întreprinderi. Dacă în întrecere, democrația înseamnă acțiune cotidiană pentru progresul societății, în adunările generale, ea înseamnă acțiune și gîndire pentru îmbunătățirea gestiunii întreprinderilor, pentru optimizarea viitoarelor decizii privind activitatea economică. Și una și alta sînt forme directe de participare la treburile generale ale țării, forme profund democratice de exprimare a hotăririi de-a înfăptui ceea ce ne-am propus în dezvoltarea istorică a patriei și poporului nostru.

Zilele acestea fierbinți de vară găsesc și satele țării antrenate într-o acțiune intensă de mare răspundere : stringerea recoltei de grîu. Ea se însoțește cu preocuparea gospodărească de însămînțare a suprafețelor eliberate cu o a doua cultură. La ora cînd aceste rînduri se dau la cules, țara întreagă a luat cunoștință de încheierea recoltării în județele Brăila, Buzău, Galați și Ilfov. Pentru acest succes și pentru producțiile realizate, raportate în telegrame trimise de Comitetele județene conducerii partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu a adresat felicitări mecanizatorilor, muncitorilor din întreprinderile agricole de stat, țăranilor cooperatori și specialiștilor, comuniștilor, tuturor oamenilor muncii din agricultura acestor județe. Cu același prilej, secretarul general al partidului a urat lucrătorilor de pe ogoare să obțină noi realizări în executarea la timp și în condiții optime a tuturor lucrărilor agricole din această perioadă, pentru progresul agriculturii noastre socialiste.

Acum, urmînd acest însuflețitor îndemn, bătălia principală pentru recoltare se dă în județele din centrul și din nordul țării, unde se transferă, pentru grăbirea lucrărilor, mașini disponibile din sud, din cîmpie. Fără îndoială zilele care urmează vor anunța noi realizări, noi succese care se vor alătura minunatelor înfăptuiri din industrie, din toate sectoarele activității creatoare, pentru a întregi imaginea muncii înflăcărate din întrecerea socialistă care întîmpină măreața sărbătoare de la 23 August, pentru a ilustra convingerea celor ce muncesc că fiecare succes obținut înseamnă un pas pe drumul înfăptuirii mobilizatoarei devize a întregului nostru popor : „Cincinalul înainte de termen !"

FOTOGRAFIILE CITITORILOR NOȘTRI

De curînd, la Slănic Moldova și-a deschis porțile un modern și cochet hotel turistic. Amplasat în apropierea izvoarelor de ape minerale, între brazi și în apropierea Complexului sanatorial al U.G.S.R., hotelul „Perla" cuprinde 172 locuri, are un restaurant cu 220 locuri, bar de zi, cofetărie, săli de lectură și de vizionare T.V. și cuprinde 8 nivele. De pe terasa hotelului, poate fi admirată panorama întregii stațiuni.

Nicolae TOKACEK – București

TABĂRA LUI TRAIAN DE PE MALUL OLTULUI

de prof. univ. dr. docent Dumitru TUDOR

Cercetările arheologice ne pun adesea în fața unor importante surprize științifice, necunoscute izvoarelor și monumentelor sculpturale rămase din antichitate. Este cazul cu reconstituirea desfășurării războaielor duse de romani pentru cucerirea regatului lui Decebal, evenimente slab cunoscute datorită istoricului Cassius Dio și interpretării reliefurilor Coloanei lui Traian.

Pe malul Oltului, în fața gigantelui combinat de produse sodice „Govora", s-a deschis de mai mulți ani, un șantier arheologic, pe locul unde a fost **Buridava**, tîrg al **Buri**-lor daci, mai apoi importantă așezare romană (satul Stolniceni, com. Riureni, jud. Vîlcea). Cîmpia ce se întinde de aici pînă la bariera sudică a orașului Rîmnicu Vîlcea, se cunoaște de veacuri sub denumirea de **Cîmpul Riurenilor** sau **Cîmpul lui Traian,** fiind renumită prin bîlciurile anuale. În afară de drumul cel mare al Oltului, se mai leagă la Riureni numeroase căi de comerț, venite din regiunile deluroase argeșene și vîlcene. Din vremea dacilor se aduceau pe cîmpia de la Riureni, bolovanii de sare extrași de la Ocnele Mari, ca să pornească cu carele spre Dunăre, sau cu plutele pe Olt.

La Buridava, săpăturile arheologice au identificat un castru roman, o mare clădire destinată unui comandant, o instalație de băi, diferite clădiri publice și particulare, cuptoare de olari daci și romani ș.a. Marea noutate a cercetărilor sînt însă numeroasele cărămizi și țigle marcate cu ștampilele legiunilor **I Italica, V Macedonica și XI Claudia ;** apoi cu ale unor trupe auxiliare : **Cohors II Flavia Bessorum, Pedites Singulares** și **Cohors IX Batavorum.** Cu excepția ultimei, toate aceste unități militare făceau parte din armata guvernatorului Moesiei inferioare (nordul Bulgariei). O altă trupă a acestei provincii, menționată ca fiind prezentă la Buridava, de un papirus egiptean, era **Cohors I Hispanorum veterana.** Cu ajutorul monedelor și al unor indicații stratigrafice, s-a putut stabili că aceste trupe veniseră în acel loc, la începutul secolului II e.n.

Mai există enigme?

Pentru a se lămuri concentrarea la Buridava a atîtor efective militare, (de cca 20 000 luptători) și calitatea comandantului lor suprem, ne ajută ștampilele cu **Pedites Singulares.** Era „Garda Pedestră", de cca 300—500 oameni, atașată unui guvernator de provincie. În cazul de față, este cel din Moesia inferioară, ale cărui trupe apar aici, într-o vreme cînd Dacia nu era încă constituită ca provincie romană. Corpul de gardă **Pedites Singulares** îl urma peste tot pe guvernator. Cel de la Buridava a staționat mult timp în acest loc, fiindcă participă la construcții locale.

Nu începe îndoiala că guvernatorul Moesiei inferioare, în calitatea sa de comandant suprem al unor grupe de armate, își stabilise cartierul de comandă pe **Cîmpul lui Troian,** de unde pregătea o însemnată acțiune militară. Șederea lui la Buridava a avut loc în perioada dintre cele două războaie (103—104), după care, împreună cu Traian a pornit asupra dacilor pe valea Oltului carpatin.

Pacea încheiată după primul război (101—102) nu era respectată nici de daci și nici de romani. Primii sufereau cu greu pierderea din trupul Daciei a Banatului, Olteniei și Munteniei, iar ultimii se gîndeau numai la aurul din Transilvania. Decebal a trecut primul la represalii, iar romanii i-au răspuns cu intense pregătiri de război. Guvernatorii din cele două Moesii și-au masat trupele pe malurile Oltului pînă la Turnu Roșu, au controlat pasul Surduc de pe Jiu și au ținut ferm în mîna lor, „Poarta de Fier" a Transilvaniei. Podul ce zidea Apollodor, la Drobeta, era un cui înfipt în inima lui Decebal. Guvernatorul din Moesia inferioară — pare-se cel mai amenințat — își fixase cartierul de comandă în gura defileului Oltului. Pe malul rîului, zidise numeroase castre întesate cu trupe de elită. Printre acestea ridicase la 18 km nord de Buridava, lîngă actualul sat Simbotin, cetatea **Castra Traiana,** nume dat în cinstea împăratului care avea deja pregătit în acest loc cartierul său de comandă. După ce împăratul a trecut Dunărea cu grosul forțelor pe podul lui Apollodor, a străbătut Oltenia pînă la Buridava și Castra Traiana, de unde, în fruntea unei puternice coloane, a atacat Sarmizegetusa dacică dinspre est.

Toponimicul românesc de azi, **Cîmpul Troian** (sau — **al Troianului**), trebuie acceptat ca o moștenire din cel roman i **Campus Traiani.** În limba latină, **campus** însemna **cîmp-cîmpie,** dar avea și înțelesul de „tabără militară" (expl. Campus Martis, Campus Betriaci). Cît privește antroponimul **Troianus** el reprezintă forma populară (vulgară) a numelui lui **Traianus.** Forma **Troianus** apare înregistrată de către unele inscripții provinciale și neoficiale. Pe Cezarul său îl numea astfel, și călărașul Tiberius Claudius Maximus, atunci cînd afirmă că a adus capul lui Decebal **„împăratului Troianus, la Ranisstorum"** (vezi **Magazin** din 26 dec., 1970). În cazul nostru, **Troian** nu are nimic de-a face cu cuvîntul slav **troian,** ce însemnează „val de pămînt", „brazdă" etc. Pe cîmpia Riurenilor nu s-au ridicat asemenea obstacole militare, fiindcă rolul lor era suplinit de cursul Oltului. Mai amintim și faptul că în vechile tradiții populare românești, numele cuceritorului Daciei se rostea **Troian,** și numai prin cronicarii cunoscători ai limbii latine s-a încetățenit forma curentă de azi, **Traian.**

În concluzie : toponimicul românesc **Cîmpul lui Troian** este o moștenire a latinescului **Campus Traiani,** adică „Tabăra lui Traian", rezultată din concentrarea pe acel loc a forțelor puse sub ordinele cuceritorului Daciei, în anul 105 e.n.

Aceeași importantă funcție strategică a deținut-o Cîmpul Troianului și în timpul revoluției de la 1848. Acum 125 ani, Gheorghe Magheru, căpitanul-general, își orînduise tabăra pandurilor săi pe locul unde fusese și a lui Traian — fără să știe de aceasta. Sprijinit pe codrii și văile din jur, Magheru se pregătea să facă față armatelor turcești și țariste, care invadaseră țara. Presiunile diplomatice străine și sfaturile unor capi ai revoluției, l-au silit pe Magheru să-și dizolve tabăra, prea slabă pentru a face față ostilor dușmane.

Prin urmare, **Cîmpul Troianului** a avut un dublu rol istoric în trecutul neamului românesc, în anii 105 și 1848, deci la nașterea și redeșteptarea poporului latin din culmile Carpaților.

Turceni - iulie 1973

URMARE DIN PAG. 1

În mijlocul acestora — un „tînăr" brigadier ceva mai răscopt, contabilul liceului, **George Sandu,** și profesorul de educație fizică, **Florin Vijulan,** au grijă ca băieții să lucreze ordonat. Au fost în unanimitate de acord că cel mai harnic brigadier de la ei este **Florin Hutium,** elev într-a XII-a, adică în anul IV.

— Cum stai cu bătăturile Florine ? l-am întrebat pe tînărul bine legat care nu lăsa o clipă de răgaz cazmalei de parcă-și propusese să mute Jiul pe o albie nouă, săpată de el personal.

— Care bătături ?

— Lasă bravada deoparte... Doar n-o să pretinzi că nu ți s-au spart vreo două trei promoții de bășici în palme zilele astea ?

— Și dacă pretind ?

— Nu te cred.

— Atunci, pe verificate : vedeți dv. urme de bășici pe palmele mele ?

— Așa-i, nu sînt. Dacă puneam rămășag aș fi pierdut. Dar care-i explicația ?

— Simplă. În timpul liber mă îndeletnicesc cu desenul, cu pictura și mai ales cu sculptura. Minuirea uneltelor are la mine o oarecare continuitate. După ce termin liceul, aș dori să mă înscriu la Institutul de arte plastice.

Gemenii veteranului Grigore Lupulescu

După lesirea din schimb, lăcătușul **Grigore Lupulescu** a părăsit ca în fiecare zi locul său de muncă de la Combinatul de Materiale de Construcții de la Bîrsești, dar nu s-a îndreptat ca de obicei către casă în sat la Runcu ci spre Turceni, pe Jiu la vale, să vadă ce-i mai fac băieții, cum arată un șantier național al tineretului la un sfert de veac după celelalte, mai ales după cel de la Bumbești-Livezeni.

— Mîncare bună, cazarea — aș putea spune elegantă. Să munciți cu drag și cu rîvnă, măi băieți ! Așa le-am spus celor doi flăcăi ai mei veniți ca brigadieri aici la Turceni, că doi băieți am și-s elevi la Liceul „Ecaterina Teodoroiu" din Tg. Jiu.

— E diferență mică de vîrstă între ei ?

— Nu e nici o diferență. Sînt amîndoi de-o vîrstă și în aceeași clasă. Ion și Vasile, băieții mei, sînt amîndoi în anul II de liceu, că sînt gemeni. Eu altfel am trăit cînd lucram ca brigadier la Bumbești-Livezeni, cu 25 de ani în urmă. Dar noi atunci am sfărîmat munții și am făcut calea ferată acuma în curs de electrificare. Cînd o fi gata, urc copiii — pe toți trei, că mai am o fetiță într-a treia la școala primară din sat — în trenul electric și le arăt ce am construit noi atunci.

Vizita la alte puncte de lucru ne-a prilejuit consemnarea hărniciei elevilor de la Liceul „Tudor Vladimirescu" din Tg. Jiu, a celor de la Liceul de cultură generală din orașul Motru. **Mantog Ionel, Popescu Sevastian, Nisipașu Petre, Nisulescu Doru** sînt cîțiva dintre cei pe care profesorul **Liviu Trașcă** ni i-a citat drept cei mai harnici. Peste puțin timp, cu ocazia unei noi vizite, am întîlnit pe marele șantier 400 de tineri mehedinți — elevi ai grupurilor școlare profesionale, veniți să dea o mînă de ajutor la construcția celei mai mari centrale termoelectrice a țării.

„Zmeii" lui Aurică

Cu tovarășul **Aurel Stănciulescu** am discutat în dubla sa calitate de conducător al organizației de partid și conducător de brigadă de betoniști. În această din urmă calitate dirijează lucrările la care participă cei 35 de betoniști conduși de el, toți localnici din satul Salcia-Dolj.

— Am aflat că li se spune „brigada zmeilor".

— E o poreclă dată în glumă de constructori.

Mai tîrziu aveam să mă conving că „porecla" e binemeritată. Indiferent unde s-ar afla „Zmeii" lui Aurică Stănciulescu răspund în unanimitate cuvîntului de ordine dat de șeful lor. Au sosit, în zi de repaos, niscai vagoane cu materiale și nu are cine să le descarce ? O mașină se îndreaptă spre Salcia, Stănciulescu spune „hai băieți !" și mașina se întoarce la punctul critic cu 35 de oameni gata de acțiune. Dintre ei nu lipsesc **Savu Bilteanu, Constantin Soare, Dumitru Bilteanu, Mihai Nistor** și ceilalți betoniști de ispravă. Brigada aceasta s-a constituit mai întîi cu 11 ani în urmă pe șantierul de la Craiova, apoi au venit cu toții aici. Este pe undeva o lucrare care mișcă mai greu ? Las'că vine „Aurică cu zmeii lui" și ritmul se simte săltînd. Acum „zmeii" lucrează la construcția barajului sistemului hidrotehnic al centralei, la construcția de canale și la cea a magazinului universal care va deservi colonia șantierului. Dar ei nu sînt singurii constructori despre care se pot afla lucruri bune pe acest șantier...

De 23 de ani pe marile șantiere ale patriei

...Am cunoscut aici la Turceni pe maistrul **Lantoș Francisc,** pe inginerul **Nicolae Dorde,** unii dintre primii sosiți pe marele șantier din lunca Jiului. Inginerul Nicolae Dorde conduce aici, ca și la Rogojel, de unde a venit, lucrările la barajul sursei de apă industrială de pe Jiu, la întregul sistem hidrotehnic al centralei. În alte puncte de lucru se află inginerul **Petre Ghibu** care conduce lucrările la construcția clădirii principale a uzinei, excavatoriști ca **Vasile Patrulei, Stefan Penciu,** buldozeriștii **Mihai Scumpieru** și **Ion Georgescu.** Dacă și-ar tipări cărți de vizită, aceștia ar avea temeiuri suficiente să înscrie pe ele : „15—20 de ani pe 4 pînă la 6 șantiere energetice".

Iată-ne și față în față cu inginerul **St. Covaliu,** directorul marelui șantier de pe Jiu. Îl cunoscusem cu vreo zece, poate doisprezece ani în urmă pe șantierul termocentralei Craiova. Apoi a plecat de acolo la construcția unui combinat chimic la Slobozia. De cînd se află pe marile șantiere ? „Numai" de 23 de ani... Ce face acum la Turceni ? Nimic neobișnuit. În zori urcă în mașină și pleacă din sat unde locuiește (cele 400 apartamente — primele din orașul Turceni — se află abia la cota începuturilor construcției) la celălalt capăt al șantierului, la atelierul mecanic. Acolo dă drumul mașinii și pornește la pas să străbată șantierul. La început zăbovea mult la atelierul mecanic... „Ce-o fi având șeful de stă cu ochii pe noi ?" se întrebau oamenii. Acum zăbovește mai mult la complexul de betoane în curs de instalare. Și nu e de mirare. Organizarea tehnologică de aici se deosebește de cea a altor șantiere. Se va lucra cu un volum foarte mare de prefabricate în condiții calitative și de productivitate superioare. Asta presupune un grad mai înalt de mecanizare a lucrărilor și de specializare a oamenilor, acțiune deja începută. Că la urma urmelor, condițiile tehnico-materiale fiind asigurate, oamenii sînt aceia care dau viață impresionantului proiect de la Turceni, unde se construiește cea mai mare centrală termoelectrică din țară, aproape egală ca putere instalată cu cele de la Craiova și Rogojel luate la un loc.

Ion BECHERU

LUMEA CA LUME

URMARE DIN PAG. 1

Dar e un lucru extraordinar că, totuși, după acea lungă perioadă de luptă, Tribunalul Județean Alba, în urma constatărilor făcute de experți, a hotărît că Ghile Aurel are dreptate. Climatul dreptății există. Problema e ca acest climat general să fie transferat în toate locurile în care trăiesc oameni, aici în România, care are atîta nevoie istorică de dreptate. Adică, mai pe scurt, să luptăm și fiecare pentru dreptatea noastră.

La un an de la Conferința Națională a Partidului, putem spune că s-au realizat multe în sfera bunurilor materiale. Lupta cu timpul e în curs. Bătălia continuă. Dar un lucru imens, o realitate ireversibilă constituie acum, la opt ani de la Congresul al IX-lea al Partidului, temelul tuturor activităților noastre : *convingerea că dreptatea e legală și că nedreptatea e ilegală, convingerea că munca e folositoare, iar obstrucționarea muncii e dăunătoare, convingerea că binele e bun, iar răul e rău.* Pentru că, e bine să nu uităm, ori cîte pedici ar avea de înfruntat oamenii cinstiți, inteligenți și demni, ei se mișcă într-un climat favorabil, în care piedicile sînt expresia unei stări anormale, pe cînd activitatea lor ține de normalitate.

De la aceste realități să ne revendicăm, în lupta noastră de a traduce în viață sarcina de partid „gîndiți, gîndiți, gîndiți !" de la realitatea că dreptatea, munca și binele sînt absolute legale în România.

MISTERIOASELE BOSTĂNĂRII

Ca fii recenți ai electricității ce sîntem, putem desigur să considerăm că vrejurile, prin care pepenii se leagă de pămînt, sînt firele cu care ei sînt puși în priză, spre a se coace. Însă misterul pepenilor este mult mai mare.

Ciudate filtre stau acolo-n vreț, cernînd fluxul de săruri al pămîntului și alegînd mereu ce le convine Luminaților Lor Pepenii, ce cocoșează camioanele cu care pleacă spre oraș. Și acum să ne aducem blînd aminte de diminețile cu pepeni, de nepțile cu pepeni, de zilele cu pepeni, să nu mai spunem lubeniților — pepeni, și pepenilor — pepeni galbeni, să mergem în bostănării ca într-o baie de mirosuri dulci.

Vezi că s-au copt azi noapte cantalupii și-or să-i mănînce iepurii de nu-i culegi.

Vezi că s-au copt la ziua pepenii înecăcioși și au crăpat de-atîta zahăr furios. Au început să urce furnicile în ei, furnicile pe muntele de zahăr, pe muntele portocaliu, pe muntele fierbinte din țara vrejului.

O, și mai trece cîte-un om pe seară să vadă lubenițele și să spună dacă s-au copt. El le și ia puțin între genunchi să vadă, apăsîndu-le, dacă sînt coapte, *«In două zile, gata, se vor coace !»*

Mi-e dor, pînă la lacrimi, de bostănăriile copilăriei mele, acele lumi pitice păzite de pindari, pîndite de copii, iubite de țărani, (al căror zahăr cubic vara încă n-a venit, iar ei și-l caută în pepeni și în lubenițe, cum e și firesc). *„Ai dracu ai lu' cutare și ai lu' cutare au spart az-noapte tot bostanul lui cutare și al lui cutare..."* și viața merge înainte pe patru roți de lubenițe, cu patru osii moi de pepeni. Vă spun că viața merge înainte și pe pîndar ține minte că-l chema Ion al lui Givu... Doamne, misterioasele bostănării, uzine tainice de sucuri dulci, și de miresme care te trîntesc pe iarbă, care te-ngenunche la răcoarea unei reci fîntîni : *„vezi că a stat destul lubenița în fîntînă, scoate-o că s-a răcit !..."* și lubenița vine pe pămînt ca un pămînt.

Copiii de la țară știu ce-i o bostănărie. Noi, cei care ne creștem copiii la oraș, îi vom deprinde bine ce e piața. Însă bostănăriile e drept să fie cunoscute de toate generațiile care vin, cîtă odihnă e în ele și ce sfînt mister ! Filtre ciudate fac selecția sevelor care intră în pepene și în lubeniță încît și acum mă mai întreb : cum s-a putut și cum se poate, ca pe același metru de pămînt să crească și un pepene și o lubeniță ?

Misterioasele bostănării ne urmăresc. Eu, cînd ziceam rai, iad și purgatoriu, ziceam alături și bostănării. Nici rai, nici purgatoriu, nici iad, ci altceva — bostănării. Un iepure pitit după o lubenită, furnicile dînd permanent ocol pepenilor înnecăcioși, senzația aceea că dacă spargi o lubeniță și te scufunzi cu buzele în ea, lumea întreagă se va răcori, și cealaltă senzație cînd stînd la umbră, într-o rînă, guști pepene și te visezi într-o metropolă.

Nimic nu e pierdut în sufletele noastre, dacă ne amintim bostănăriile. Semințele în pepeni se răsucesc în somn ca îngerii în apă venind împerecherea. Și luna care urcă dintre pepeni și greierii al căror fierăstrău ascuns taie de mii și mii de ani pămîntul și roua care vine către zori.

Să fii copil !...

Să fie vii părinții tăi !...

Și vara să fii liber într-o bostănărie !...

GRABNICUL BUN SIMȚ

Am criticat, acum o săptămînă, pe actorul Florin Piersic pentru felul cum și-a jucat rolul de prezentator, în prima seară a Festivalului de la Mamaia 1973. În genere nu-mi regret gesturile pentru că ele nu vin din interese personale ci din dorința de a sluji cu puterile mele și cu intuiția mea (cîtă e) acea parte a gustului public cu a cărui dezvoltare mi-ar face plăcere să mă confund. Nu regret deci, ceea ce am spus despre Florin Piersic, consider în continuare că apariția sa, cel puțin în prima seară a Festivalului, a fost minată de prostgust. Iată, însă, ce am primit de la popularul actor. *„Pentru sufletul și pasiunea pe care o pun în profesie, pentru atenția, grija, emoția cu care fac rolurile din teatru și film, pentru căldura ce o arăt colegilor la Gala Lunilor, pentru cele jucate pe scenă roluri interesante diverse, în care probabil nu m-ați văzut, realizări destul de apreciate, n-ați scris niciodată, nici măcar un cuvînt, acum însă cînd cu u-devărat am greșit-o din nenumărate motive fără scuze ce-i drept, imediat m-ați încondeiat și încă atît de dur. Nu merităm, totuși sper că n-am să vă mai dezamăgesc".*

Salut grabnicul bun simț cu care Florin Piersic a răspuns mesajului nostru, menit în fond să-l atragă atenția asupra unui pericol pe care el însuși văd că nu-l consideră nereal. Lăsînd la o parte fireștile reproșuri, pe care actorul mi le face, la grabnica sa telegramă, expediată simbătă seara, la ora opt din Mamaia, mă grăbesc și eu să răspund grabnic. Nu retrag nimic din ceea ce am spus, dar consider acum, după ce am văzut tot festivalul, că lucrul cel mai criticabil era nu prezentarea făcută de Florin Piersic, ci festivalul însuși, din care — în ciuda unor melodii frumoase și a unor interpretări pasionante — viitorul va reține și destul prost gust (un prost gust, el însuși demodat, dacă se poate închipui așa ceva !) și destulă plictiseală. Să nu mai vorbim despre texte, în care prea adesea idei mari (patriotism, militantism etc) au fost coborîte pînă la nivelul unor poezele vulgare și contrafăcute. Așa că Florin Piersic a fost oricum pe locul doi. Pe locul întîi s-a situat festivalul. Le dorim și unuia și altuia cu totul alte competiții decît aceea (recent) încheiată (cu atîtea premii încît mai celebre vor rămîne cele cîteva cîntece nepremiate, dacă a mai rămas cumva vreun cîntec nepremiat).

IMEDIAT DUPĂ ȘCOALĂ

Există o perioadă în care tinerii care au absolvit școli (de la școli profesionale pînă la facultăți) sînt într-un anumit fel lăsați în voia soartei și, mai cumplit decît atît, în voia unor speculanți fără scrupule care le iau ultimul ban, tocmai datorită incertitudinii din acele momente. Vasăzică un tînăr terminînd o facultate, sau o școală tehnică. El e trimis în producție și nu mai beneficiază de bunele condiții, pe care le-a avut în căminul la care avea acces pe perioada școlarizării sale. Cum e și firesc, pe lista celor ce vor primi locuințe la întreprinderea la care merge tînărul, sînt alți oameni, mai vechi decît el și ale căror drepturi prioritare sînt în afara discuției.

Atunci, ce-i de făcut ? În cămine acești tineri nu mai pot sta, locuințe nu pot primi, decît în ritmul posibilităților reale, așa încît ei încap, vrînd nevrînd, pe mîna unor indivizi care pentru un an sau doi îi speculează liberalmente. Cine n-a salutat cu bucurie măsurile drastice împotriva speculei de locuințe ? În afară de speculanți, toată lumea ! Dar lucrurile au luat și o altă întorsătură. Împuținîndu-se — din teama rigorilor legii — numărul speculanților, a crescut în mod paradoxal prețul mai puținelor locuințe închiriate. În această situație, întrebarea (pe care mi-o pun în unele scrisori corespondenții mei) : „Ce fac tinerii ?" (după școală și înainte de a deveni specialiști recunoscuți) mi se pare perfect legitimă.

Propun înființarea unor cămine, pentru această categorie *tranzitorie,* de oameni ai muncii.

Adrian PĂUNESCU

FOTOGRAFIILE CITITORILOR NOȘTRI

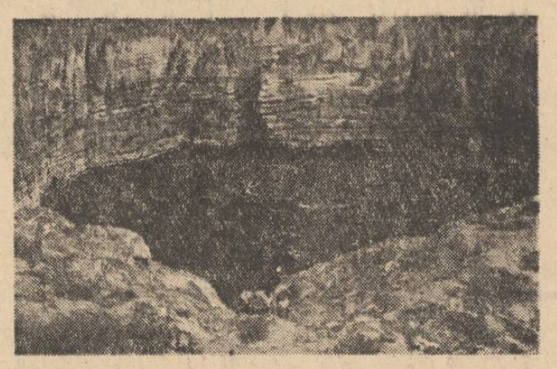

Fotografia redă o imagine de la „Lacul Brâncoveanu" din stațiunea Ocna Sibiului, lac format în urma prăbușirii, cu ani în urmă, a unei galerii de la mina de sare. Lacul mai sus amintit este ca o căldare, cu malurile foarte abrupte. El este neamenajat, iar temerarii care vor să facă baie trebuie să coboare pe niște birne care în fotografie nu se văd. Apa este caldă și are o salinitate foarte mare, încît oricine intră în apă plutește fără să miște nici un deget. Denumirea pe care i-am dat-o, am aflat-o de la localnici.

Emil MUREȘANU – Mediaș

SĂPTĂMÎNA LA TELEVIZIUNE

DUMINICĂ — 29 IULIE

PROGRAMUL I : 8,30 Cravatele roșii. 9,25 Daktari. 9,50 Viața satului. 11,00 Emisiune în limba maghiară. 12,30 De strajă patriei. 13,00 Trio Ra-Ta-Ta. 13,18 Cîntece de dragoste. 13,24 Moment vesel. 13,28 Muzică ușoară. 13,35 Studioul artistului amator. 13,47 Desene animate. 13,55 „Marea noastră vedetă, marea" — muzică, satiră și umor. 14,23 „Un aparat de filmat și mai mulți pasionați". 14,36 Pagini din opere. 14,45 „Aventuri în epoca de piatră". 15,00 Ansamblul „L'ecole auvergnate d'Aurillac". 15,22 „La dentist" după Gh. Brăescu. 15,29 Autograf muzical. 15,40 Cîntece și jocuri din Delta Dunării. 15,50 Un „Oscar" pentru domnul Rossi. 15,58 Cîntece lăutărești. 16,05 Serialul „ARTHUR". (Episodul I, Moartea lui Arthur). 16,30 Campionatele mondiale de caiac-canoe : finalele probelor de caiac simplu bărbați 500 m, canoe simplu 500 m, caiac dublu bărbați 500 m, canoe dublu 500 m, caiac 4 femei 500 m și caiac ștafetă 4x500 m. bărbați ; „Trofeul Tomis" la volei feminin : România-Japonia. 18,05 „Cîntecele acestui pămînt" 18.15 „Așa-i jocul pe la noi" 19,00 Expediție de vînătoare. 19,20 1001 de seri. 19,30 Telejurnal. 20,10 „Întîlnirea văilor". 20,30 Comici vestiți ai ecranului... și complicațiile iubirii. 21,00 „Melodii în miez de vară". 22,00 Telejurnal. 22,15 Campionatele mondiale de caiac-canoe (finalele probelor masculine de fond pe distanța de 10 000 m). PROGRAMUL II : 11,00 Concert simfonic — dirijor Zubin Mehta. 20,10 Eroi îndrăgiți de copii : Danka și Ianka. 20,40 Telex tehnico-științific. 21,00 Filmul „Miracolele au loc doar o dată", cu : Alida Vali și Jean Marais. 22,35 Luminile rampei.

LUNI — 30 IULIE

PROGRAMUL I : 17,30 Curs de limba franceză. 18,00 Telex. 18,05 Azi, județul Iași 18,20 Căminul. 19,00 Scena. 19,20 1001 de seri. 19,30 Telejurnal. 20,00 Cîntecul săptămînii : „Tinerețe milenară" de Constantin Alexandru, Text : Constantin Cirian. 20,10 „5 lei și 2 pilcuri". 20,50 Literatură și film. 21,30 „Noile aventuri ale muschetarilor". 22,20 24 de ore. 22,40 Arii din opere de Mozart și Rossini. PROGRAMUL II : 20,00 Avanpremieră. 20,05 Serialul : Umbrele dispar în plină zi. 21,20 Desene animate. 21,35 „Teracote antice". 21,50 Selecțiuni din Festivalul de muzică ușoară de la Split — R.S.F. Iugoslavia 22,20 Cărți și idei.

MARȚI — 31 IULIE

PROGRAMUL I : 9,00 Telescoala. 10,00 Telex. 10,05 Avanpremieră. 10,10 Teleenciclopedia. 10,30 Arii din opere. 11,10 Filmul „Bine ați venit". 12,25 Muzică populară. 12,35 „Teracote antice". 12,50 52 de inițiative în 52 de săptămîni. 13,00 Telejurnal. 17,30 Curs de limbă rusă. 18,00 Telex. 18,05 Pe un picior de plai. 18,25 Dimensiuni românești și universale în opera lui Dimitrie Cantemir. 18,45 Panoramic științific 19,20 1001 de seri. 19,30 Telejurnal. 20,00 Cîntecul săptămînii. 20,05 „Stemă de țară". 20,20 Reflector. 20,35 „Io Mircea Voievod" de Dan Tărchilă. 22,00 24 de ore. 22,30 Gala maeștrilor : Gheorghe Haimos. PROGRAMUL II : 20,00 Prietenii lui Așchiuță. 20,30 Bucureștiul și tinerii săi... 20,50 Agenda. 21,00 Telerama. 21,30 Selecțiuni din opera „Romulus și Remus" de Salvatore Allegra. 22,10 „Mannix".

MIERCURI — 1 AUGUST

PROGRAMUL I : 9,00 Curs de limba engleză. 9,30 De la Alfa la Omega. 10,00 Telex. 10,05 Avanpremieră. 10,10 În frunte comuniștii. 10,35 Serialul „Marea iubire a lui Balzac". 11,35 Moment folcloric. 11,45 Azi, județul Iași. 12,00 Revista literar-artistică TV. 12,40 Pe-un picior de plai... 13,00 Telejurnal. 15,30—17,00 Filmul „Soarele alb al pustiului". 17,30 Curs de limbă germană. 18,00 Telex. 18,10 Întrebări și răspunsuri. 18,30 Imagini din Elveția. 18,40 Atenție la... neatenție ! 19,00 Timp și anotimp în agricultură. 19,20 1001 de seri. 19,30 Telejurnal. 20,00 Cîntecul săptămînii. 20,05 Petroliștii — din Vîlcele. 20,25 Filmul „Tot orașul vorbește". 22,00 24 de ore. 22,40 Stadion. PROGRAMUL II : 20,00 Gheorghe Munteanu — Murgoci 20,30 Agenda. 20,40 Portativ '73. 21,20 Bucureștiul necunoscut. 21,40 Filmul documentar : „Lumini în întuneric". 21,50 Mic concert coral. 22,10 Antologie umoristică

JOI — 2 AUGUST

PROGRAMUL I : 9,00 Curs de limba franceză. 9,30 Prietenii lui Aschiuță. 10,00 Telex. 10,05 Tehnic-club. 10,25 Moment folcloric. 10,50 Bucureștiul necunoscut. 11,10 Filmul „Tot orașul vorbește" 12,40 Teleobiectiv. 13,00 Telejurnal. 17,30 Emisiune în limba maghiară. 18,30 Telex. 18,35 Momente muzicale. 19,20 1001 de seri. 19,30 Telejurnal. 20,00 Cîntecul săptămînii. 20,05 Seară pentru tineret. 22,00 24 de ore. 22,30 Aplauze pentru români. PROGRAMUL II : 17,30 Telecinemateca pentru copii : „Atenție, broasca țestoasă". 18,50 Miniaturi coregrafice. 19,00 Municipalitatea răspunde bucureșteanului 19,20 1001 de seri. 19,30 Telejurnal. 20,00 Formațiile muzicale ale Radioteleviziunii în stagiunea muzicală 1972—1973. 22.00 „Noile aventuri ale muschetarilor".

VINERI — 3 AUGUST

PROGRAMUL I : 9,00 Curs de limbă rusă. 9,30 Gheorghe Munteanu-Murgoci 10.00 Telex. 10,05 Cărți și idei. 10,35 Selecțiuni din emisiunea „Seară pentru tineret". 11,10 Istoria filmului sonor „Privește înapoi cu mînie". 12,40 Municipalitatea răspunde bucureșteanului. 13,00 Telejurnal. 16,00 Telecoală. 17,30 Curs de limbă engleză. 18,00 Telex. 18,15 Cunoaște-ți legile ? 18,35 La volan. 18,50 Teleconferința de presă. 19,20 1001 de seri. 19,30 Telejurnal. 20,00 Cîntecul săptămînii. 20,05 Georgeta Ciucă, președinta C.A.P. Adîncata-Ilfov. 20,30 „Trepte ale țării" — emisiune de cîntece și versuri. 21,00 „Aventuri în epoca de piatră". 21,50 Itinerar iugoslav. 22,10 24 de ore. 22,35 Concertul orchestrei de estradă a Radioteleviziunii la Palatul culturii din Arad. PROGRAMUL II : 20,00 Avanpremieră. 20,05 Cîntece și jocuri populare. 20,25 Revista economică TV. 21,05 Pagini muzicale de mare popularitate. 21,45 Serialul „Arthur". 22,10 Biblioteca pentru toți.

SÎMBĂTĂ — 4 AUGUST

PROGRAMUL I : 9,00 Curs de limbă germană. 9,30 A fost odată ca niciodată. 10,00 Telex. 10,05 Cîntece și jocuri populare. 10,35 De vorbă cu gospodinele. 10,55 „Trepte ale țării" 11,25 „Noile aventuri ale muschetarilor" 12.15 Mihail Dragomirescu. 13,00 Telejurnal. 16,00 Telex 16,05 Caleidoscop cultural-artistic 16,30 Emisiune în limba germană. 18.15 Ritm, tinerețe, dans. Selecțiuni din spectacolul de gală prezentat de formațiile artistice românești la Festivalul mondial al tineretului și studenților. 19,00 Arc peste timp 19.20 1001 de seri. 19,30 Telejurnal. 20,00 Cîntecul săptămînii 20.05 „Prietenii noului angajat". 20.15 Teleenciclopedia. 21,00 Mannix 21.50 Recital de muzică ușoară 22.25 Telejurnal. 22,35 Operetă în inima verii. 23.00 Săptămîna sportivă. PROGRAMUL II : 16.00 Agenda. 16.10 Daktari. 16.55 Recital Florica Duma. Piese de mare popularitate. 17.10 De la Pekin la Canton. 17.30 Armonii intime. 18.00 Travelling peste timp — Magazin bilunar de cultură cinematografică.

N. R. În programul TV. tiparit din care am făcut spicuirile de față nu figurau transmisii de la meciul de tenis ROMÂNIA—U.R.S.S., meci care se va desfășura la București în zilele

JURNAL HELLENIC (XVI)

MORAVURI

de Pop SIMION

Există credința ascunsă că cel ce atinge cu buricele degetelor Cariathidele din Erehteion, pe Akropole, se umple de grație, de spiritul dansului. Este motivul pentru care vin aici grecoaice cu trup superb, voind să ajungă dansatoare fără egal. Le imită, purtate de un ideal similar, fetișcane sosite din toată lumea, cu sau fără vocație balerină, voindu-se zeificate întru dans. Nu știu dacă are loc sau nu sacra întrupare. Fapt e că am surprins și eu vizitatoare de acest soi : adastă vrăjite la poalele monumentului, îl contemplă hipnotic, pulverizate în speranța lor obsesivă. Ceva-ceva trebuie să fie în habotnicia lor, mi-am zis și am privit, la rîndu-mi, cu toată puterea mea. Cele șase fete de marmură — zvelte ca visul, ușoare ca aburul, mlădii ca simunul — sprijină într-un fel aparte acoperișul ridicat deasupra mormîntului Kekrops. Poziția corpurilor, delicata învălurare a vesmîntului care le îmbracă dau senzația că se mișcă abia perceptibil, în formație de dans, purtînd sanctuarul lent spre oraș. Figura lor exprimă candoare și sobrietate de ritual, nu însă încordare sau efort, totul fiind cu desăvîrșire ușor, fulgurat, grațios, plutitor. Pentru întîia oară mi-a părut omenește rău că fiica mea, cu trup de amforă sabină, n-a ajuns pe Akropole, să atingă cu degetele Cariathidele, să fie preuteasa dansului, cum sperase. Același regret îl avea grecoaica ce mă însoțea. Era o balerină care eșuase ; drept autoflagelare, se angajase la o agenție de turism, cicerone, să urce zilnic la Cariathide.

★

„Dacă nu cunoști sentimentul prieteniei nu ai ce căuta aici" scrie pe peretele unei taverne din Beoția. E frază-cîrlig, mi-am zis, una din acele sticeri pe care instinctul comercial al circiumarului le scornește cu nemiluita, prin gest reflex, spre amuzamentul și cîștigarea clientelei. Nu, nu era așa. Ceea ce scria acolo e un credo — nu numai al acelui circiumar — al tuturor grecilor care se respectă și e implantat (m-am convins) dincolo de stratul superficial al habitudinilor cotidiene, de conjunctură. Cultul prieteniei ține de esențe, de stilul de viață grecesc, e un „dat" de matrice, în care se recunoaște continuitatea și permanența spiritului hellenic (sociabilitatea grecului fiind, poate, mai pronunțată, mai frenetică, mai totală decît a românului). Am convenit asupra acestui adevăr cîntînd în respectiva tavernă, pianisim și grav, de cîteva ori la rînd, cîntecul vechi-străvechi în care se enumeră condițiile necesare fericirii omului : sănătate, frumusețe, bogăție, prietenie. Iar refrenul acelui cîntec precizează, dulce remember ! cădelnițînd leit-motivul : și nu în ultimul rînd prietenia ! Exact cum gîndise (și rostise) Socrate : „Mult mai mult voiesc să am un prieten decît comorile lui Darius, decît pe Darius însuși". Circiumarul, grecii și eu sîntem socratieni.

★

S-a întîmplat într-un orășel din Pelopones. Cel mai important, mai sigur candidat la postul de primar a căzut la alegeri, atunci cînd nimeni n-ar fi putut bănui așa ceva. Nepreväzutul s-a iscat — în ciuda tuturor evidențelor — prin această ciudată (în fond) întrebare formulată de un elector : de ce nu are candidatul copii ? Un lung val de mirare, aprobator, a străbătut adunarea și capul de acuzație astfel conceput crescu vertiginos, adevărat boulle de neige, *care se dovedi fatal : cel care, în urmă cu cîteva clipe, fusese depozitarul tuturor virtuților necesare unui primar, a căzut cu brio. Motivul ține de o veche, foarte veche credință hellenică, perpetuată — prin acest comportament neechivoc, radical — pînă în zilele noastre : un bărbat fără copii e dizgrațiat de zei, este semicetățean. Un om fără urmaș rupe fluxul vieții. O existență stearpă nu poate fi de fel exemplară. Așa au raționat, pare-se, acei oameni. Călcîndu-și pe inimă, ei l-au repudiat totuși pe cel mai bun dintre buni, pe motivul că la poarta acelui ins nu fusese arborată niciodată coronița din ramuri de măslin, care să le fi dat ocazia să exclame : „uite, în casa asta a intrat fericirea, s-a născut un băiat". Oamenii orășelului nu avuseseră această ocazie și tăiară în carne vie.*

★

Aflu că mîncarea preferată a lui Heracles (Hercule Farnese) era supa groasă de linte, adică tocmai „hrana celor săraci" cum este considerată în Grecia. Astfel hrănindu-și trupul, Heracles deveni (susține legenda) simbolul forței, curajului și tenacității, permițîndu-și să reașeze lumea din temelii, fiind creatorul și recreatorul acesteia prin miraculoasa putere a brațelor lui. Un straniu joc al minții mele îmi spune că sculptorul Brâncuși se hrănea, de preferință, exact în același fel — linte și iar linte — în care vedea o sursă de vigoare și longevitate. Și el a fost un demiurg al forței, curajului și tenacității, a fost creatorul și recreatorul universului prin miraculoasa putere a brațelor. De ce să mă tem să alătur lui Heracles pe „sfîntul din Montparnasse" ?! Pe cît e de mitologic și legendar primul, pe atît de pămîntean și tulburător este cel de al doilea. Și viceversa. Oamenii adevărați sînt zei și zeii adevărați sînt oameni.

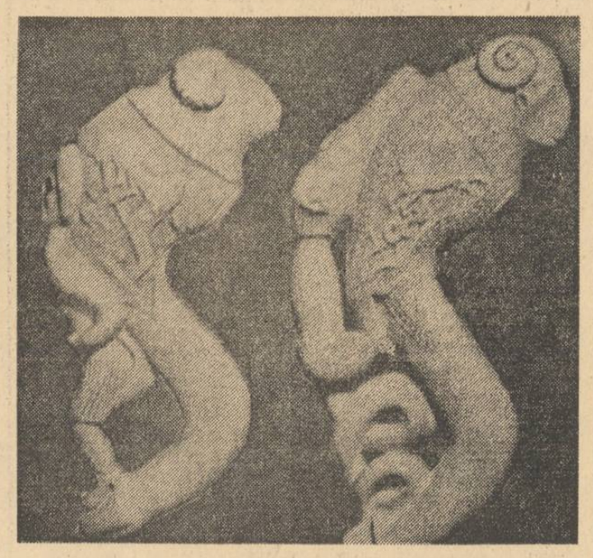

Doi păstori albanezi — unul în vîrstă de 80 de ani, Ligor Jidro, iar celălalt, Vanghel Kanaci, de 30 de ani — se întrec în arta încrustațiilor și a lemnului cioplit. În timp ce primul adoptă o artă primitivă, simplistă, dar decorativă, celălalt trece deja la compoziție. Iată de pildă în fotografia de mai sus două capete de baston care dovedesc o rară măiestrie a tînărului Vanghel.

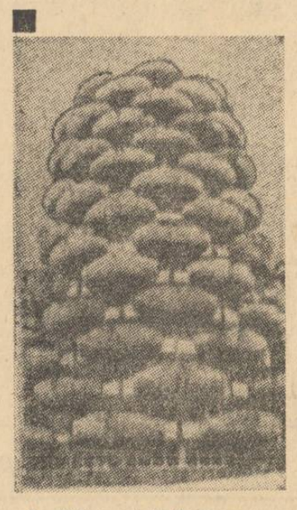

La 10 km. est de Paris se construiește „orașul viitorului", care va număra 120 000 locuitori. Ceea ce este poate cel mai interesant în acest nou oraș al Franței este un bloc de locuințe cu o formă foarte originală, bloc numit de constructori „știulete de porumb". În adevăr, forma lui dă impresia unui știulete, așa cum se poate vedea în imaginea de mai sus.

DE PRETUTINDENI

LA INSTITUTUL de cercetări științifice din Budapesta s-a realizat de curînd un nou tip de electromobil cu patru locuri (pentru doi maturi și doi copii) ale cărui roți din spate se pun în mișcare prin două electromotoare. Mașina este confecționată din materiale plastice, avînd o viteză maximă de 60 km/h, iar energia electrică este asigurată de acumulatori.

LA SPITALUL de urgență din orașul Oggersheim (R. F. Germania) funcționează o bancă de... piele. Aici sînt depozitate peste 60 de tipuri de piele necesare în special la arsuri grave. În cartoteca acestui spital figurează și numele a circa 600 de persoane dispuse să sacrifice o parte din pielea lor pentru a-i ajuta pe cei în suferință.

Constructorii de nave din Anglia au făurit această locuință plutitoare. Ea este dotată nu numai cu aparatele necesare pentru forajele submarine, ci și cu toate cele necesare pentru a oferi un cămin confortabil unui echipaj format din 16—40 de bărbați.

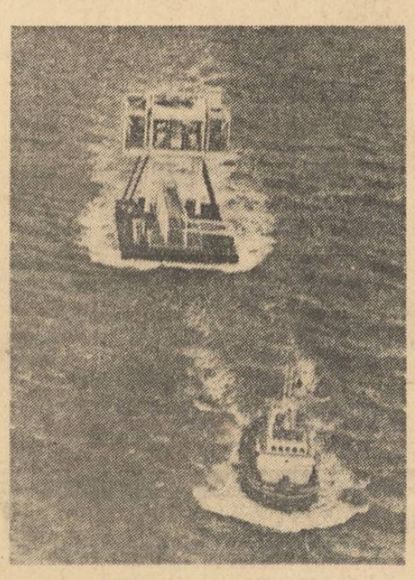

LA O MARE LICITAȚIE de manuscrise din Hamburg s-a oferit și un manuscris de 72 pagini al marelui om de știință Einstein, privind teoria relativității. Licitația a început cu suma de 150.000 mărci.

Recent a fost deschisă la Londra o expoziție de vechi automobile. Acest Daimler Tonneau este din anul 1900 și a aparținut regelui Eduard al II-lea.

UN ULCIOR plin cu monede de argint a fost găsit în partea de nord a Afraciab-ului, străveche capitală a Sogdianei. (U.R.S.S.). Cele 1 500 de monede rămase îngropate sub pămînt timp de un mileniu și jumătate au venit să îmbogățească colecția Muzeului de istorie din Samarkand.

DUPĂ PĂREREA profesorului Jean Kamé din Nisa, debitul mare de vorbire favorizează și regularizează respirația. Acesta înlesnește circulația sanguină, contribuind astfel la creșterea longevității.

ALBERT GUMPE, un locuitor al Mozambicului, în vîrstă de 44 ani este cel mai greu om nu numai din patria sa, ci și întreaga Africă. El cîntărește 252 de kilograme și este de profesie vînzător de pește. În prezent se află internat la clinica Lorenzo Markes.

ÎN REGIUNEA Arhanghelsk (taigaua sovietică) s-a descoperit o regiune întinsă, împînzită cu nu mai puțin de o sută de peșteri. Această zonă carstică, punctată de minunate palate subterane de gheață, excelează prin existența peșterii „Leningradskaia" lungă de 2 400 metri.

CENTRUL TURISTIC al Zambiei, orașul Levingstone, a suferit de curînd un veritabil atac. Un nor uriaș de albine africane sălbatice a acoperit orașul, oamenii intrînd în panică. Unii cetățeni curioși au rămas să privească norul, fiind nevoiți apoi să ceară prim ajutor. În lupta împotriva albinelor au fost trimiși pompierii. Ei au salvat un grup de copii care-și căutaseră adăpost într-un tufiș.

În parcul gigantic pentru copii, de la prefectura Toltori (Japonia) s-a dat în folosință un nou tobogan. Acesta are un aspect de uriașă mașină de calcul din material plastic, însă copiii au ghicit imediat adevărata sa menire.

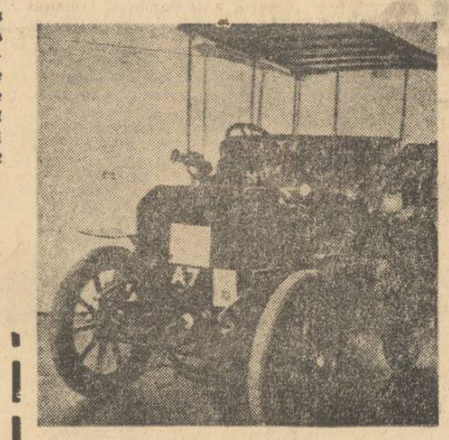

CEL MAI MIC bărbat din Elveția, Seppetoni Leuch, are 103 cm. Poartă pantofi nr. 26 și și-a sărbătorit recent cea de-a 76-a aniversare.

LOCUL cel mai călduros din lume se află în pustiul din apropierea orașului Tripoli, unde temperatura maximă atinge, la umbră, 58 grade Celsius.

ÎNTÎMPLĂRI ADEVĂRATE

PASAGERI ÎNTR-UN AVION... ÎN FLĂCĂRI

— Cum a fost evitată o tragedie aviatică —

Un avion al Companiei „Tunis Air" se pregătea să oscească pe aeroportul din Roma. Era într-o miercuri după amiază, din luna iunie, 1973. Fără veste, un incendiu a izbucnit în cabina de pilotaj. Situația era dramatică. Un avion în flăcări nu are dreptul să aterizeze, deoarece incendiul s-ar putea propaga și la celelalte aparate de pe aeroport.

Comandantul avionului a luat legătura, avertizînd turnul de control de situația gravă în care se afla. Toate măsurile de securitate au fost luate pe sol. În acest timp, echipajul avionului a depus eforturi supraomenești pentru a localiza incendiul. Cei 54 de pasageri ai avionului au trecut prin momente de intensă emoție. De groază chiar. Totuși, pînă la urmă, avionul a reușit să se „așeze" normal și a fost dirijat spre un capăt de pistă. Pasagerii au coborît repede ca și cei șapte membri ai echipajului.

În preajma pistei, așteptau deja cîteva ambulanțe și două corpuri de pompieri. Deși echipajul potolise flăcările, folosind aparatele extinctoare de bord, cabina de pilotaj mai fumega. Pompierii au îndreptat furtunurile, inundînd cu o mare cantitate de apă întreg fuselajul avionului.

După ce totul s-a liniștit ancheta a stabilit că numai cîteva aparate de bord fuseseră distruse. Pricina incendiului ? Un scurt-circuit...

Pasagerii avionului tunisian vor păstra îndelung amintirea clipelor de groază prin care au trecut, dar și satisfacția de a fi scăpat nevătămați...

Curajul unui tînăr

O femeie dintr-un sat iugoslav salvată de la înec

Vitomir Petkovici din Donja Brezovitza — R.S.F. Iugoslavia — a devenit cel mai stimat om din satul său, deși nu are decît 23 de ani. El nu s-a temut să se arunce în talazurile năbădăioase ale riului Jadra pentru a salva un om de la moarte sigură. Dar despre ce este vorba ?

Pe podul de lemn care leagă două sate învecinate, Donja Brezovitza și Zavlaka, două femei împingeau carul, pentru că boii se temuseră să treacă înjugați la car. Fiind lovită de protapul carului, Liubitza Stoșici a căzut peste podul lipsit de parapet în rîul care se umflase neobișnuit de mult. La strigătele disperate ale Stanojkăi au venit în grabă cîțiva localnici, dar numai Vitomir a avut curajul să înfrunte apa. Talazurile o acoperiseră deja pe Liubitza, sub privirile deznădăjduite ale consătenilor. Lupta a fost grea și îndelungată. Cu toate acestea Vitomir a reușit s-o aducă la mal, unde i s-a făcut respirație artificială.

Liubitza Stoșici este acum în afara oricărui pericol. Ea și o dată cu ea, toți sătenii poartă o adîncă recunoștință tînărului Vitomir.

A ÎNCERCAT SĂ-ȘI VÎNDĂ FETIȚA PENTRU 5 DOLARI...

● Incredibilul fapt petrecut la New York ● Ce au constatat cercetările întreprinse de poliție ● Peste 200 de persoane doresc s-o înfieze pe micuța Kim

Vagoanele unui metropolitan din New York se aflau într-o cursă obișnuită. Era aproape de miezul nopții. În vagoane, sute de călători. Printre ei, un tînăr cu un copil în brațe, în vîrstă de aproximativ trei luni. După ce examină cu atenție înfățișarea vecinilor săi de compartiment, tînărul se îndreptă spre o femeie în vîrstă de circa 30 ani care-i inspira probabil mai multă încredere.

Fără nici o introducere, tînărul propuse femeii să-i vîndă copilul pentru 20 de dolari și dacă prețul i se pare mare este dispus să-l cedeze și pentru mai puțin pentru 10 dolari și, la nevoie, chiar pentru 5 dolari. Complet surprinsă, femeia se trezi cu copilul care începuse să plîngă, în brațe. Dîndu-și seama că în toată această treabă, fapta și atitudinea tînărului sînt dubioase, femeia se îndreptă spre un agent de poliție care întîmplător se găsea în compartiment, cărula îi relată situația. Tînărul fu arestat, condus la o secție de poliție și pe baza celor petrecute, dat în judecată pentru încercare de abandon al unui copil. Această întîmplare relatată pe larg de presa apărută a doua zi, a provocat, prin amănuntele care le conținea, o profundă impresie.

Fetița, pe nume, Kim, a fost internată la spitalul Saint Vincent. Examinarea ei atentă a dus la concluzii neașteptate. Fetița era debilitată, cu o stare direct îngrijorătoare, neîngrijită, cu o conformație fizică necorespunzătoare unui nou-născut. Pentru medicii care au examinat-o, faptul că era în viață, apărea în aceste circumstanțe, ca un adevărat miracol. Examinarea atentă a fetiței a mai dat un rezultat senzațional. S-a constatat că Kim prezintă fenomene specifice unei drogate, cu toate implicațiile respective, mai precis era o ființă născută din părinți drogați.

Cercetările au luat astfel un alt curs. Au fost anchetați din nou tînărul din metrou, James Layne și mama fetiței, Lorraine Cruz. S-a dovedit că ambii părinți se drogau de doi ani cu heroină și că, în ultimă instanță, disperatul act al tatălui, se datora faptului că nu mai avea bani cu care să-și cumpere terbila otravă. Incredibilul gest îl comisese, fără ca Lorraine Cruz să aibă cunoștință.

James Layne și Lorraine Cruz au fost internați pentru o cură de dezintoxicare. Între timp, organele judecătorești pregătesc neobișnuitul dosar, autorul încercării de abandon putînd fi condamnat la 20 de ani închisoare.

Micuța Kim, va fi nevoită să urmeze și ea o cură de dezintoxicare și toate îngrijirile pe care le va primi vor încerca, în final, să readucă acest nevinovat copil în rîndul celor normali. Dar de pe acum, direcția spitalului a primit peste 200 de cereri din partea unor persoane tiorilce s-o adopte pe micuța Kim.

Micuța Kim

LA BERLIN

MAREA ÎNTÎLNIRE A TINERETULUI LUMII

Festivalul Mondial al Tineretului și Studenților, manifestare internațională care a intrat în tradiție, a ajuns la a 10-a sa ediție. La 28 iulie, la Berlin, în Capitala Republicii Democrate Germane, se va da semnalul de începere a acestei reuniuni prestigioase la care participă și un număr de circa 500 tineri din țara noastră.

Pregătirile pentru acest Festival au angajat forțe apreciabile. În primele rînduri ale acestor pregătiri s-a aflat tineretul din R.D. Germană, participant activ la amenajările necesitate de prezența zecilor de mii de tineri veniți de pe toate continentele globului terestru.

Zilele acestea a fost dat în folosință un orășel de corturi din parcul „Ernst Thälmann". Aici sînt găzduiți circa 8 000 de oaspeți. Parcul dispune de stadioane și estrade, de o cale ferată miniaturală, construită pentru transportul tineretului, în lungime de aproape 7 km. Pentru găzduirea tineretului au fost pregătite în mod special unele localuri de școli. Bună parte din instalațiile tehnice și din construcții au fost făcute cu contribuția studenților de la institutele politehnice din Republica Democrată Germană.

Întreg orașul Berlin este pavoazat sărbătorește. Fiecare casă marchează într-un fel propriu bucuria primirii miilor de soli ai păcii, colaborării și prieteniei între popoare. O mare atenție au dat gazdele programelor artistice pe care le vor susține pe numeroase estrade din plin oraș și din parcuri.

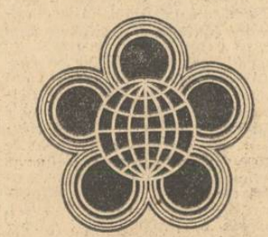

Tineretul român este reprezentat la Festival de fruntași în producție și la învățătură, de tineri fruntași în activitatea culturală și sportivă. În întîlnirile lor cu tineretul din alte țări ei vor împărtăși din muncа ce o depun pentru înfăptuirea marilor obiective ale socialismului din România. Și cu acest prilej spectatorii de pe multe meridiane vor face cunoștință cu arta românească. Ansamblul artistic al Uniunii Tineretului Comunist va prezenta cîntece și dansuri românești atît la spectacolele de gală cît și la clubul tineretului nostru, care va avea o activitate permanentă. El va participa de asemenea și la concursurile ce se vor organiza în cadrul Festivalului.

După o săptămînă de puternică manifestare a entuziasmului tineresc dedicat celor mai nobile sentimente de pace și prietenie între popoare, Festivalul de la Berlin va lua sfîrșit.

Ecoul lui va continua însă să se audă departe, dovedind că tineretul poate fi o puternică forță politică și socială, militantă activă pentru ca în lume să fie înlăturat pericolul războiului, pentru ca lumea să se bucure în fiecare dimineață de zorile unei zile de pace.

Const. SIRBU

FEL DE FEL

● Pasărea este de 72 de ori mai puternică decît omul, bineînțeles raportat la greutatea ei.

● Fiecare pas pe care îl facem solicită activitatea a peste trei sute de mușchi.

● Primul abecedar ilustrat a apărut în anul 1488, în Anglia.

● Se presupune că pînea preparată cu drojdie a fost făcută pentru prima dată în Egipt acum 6 000 de ani.

● Rîndunica din regiunile apusene ale Indiei zboară cu o viteză de 250—320 km/oră.

● În mările și oceanele lumii există 225 specii de rechini.

● La New-York au început de curînd să se vîndă căști speciale împotriva sforăitului. Ele sînt făcute din material foarte elastic și string bine maxilarul, așa că în timpul somnului gura nu se poate deschide.

● Cea mai aglomerată circulație din lume se înregistrează pe autostrada din Hollywood, unde zilnic trec în medie 225 000 de mașini.

● În Japonia se crede că fazanii sînt mai sensibili la cutremure decît seismograful.

ANOTIMPUL MUSONULUI CALD (3)

ZI DE ODIHNĂ

de Al. CORNESCU

Duminică după-amiază. Pornesc să văd cum își petrec vremea oamenii. Pagoda într-un picior, un monument străvechi distrus de război și refăcut recent. Piciorul pe care se sprijină pagoda în mijlocul unui bazin cu apă verzuie fusese din piatră, acum e de ciment. Lume puțină, cîțiva băieți și fete, cîțiva ostași, o bătrînă care spală niște rufe în bazin. Pagoda este unul din rarele monumente vechi, dar n-are strălucirea construcțiilor similare din alte țări extrem orientale. Mi se vorbește despre tendința diferitelor dinastii care s-au succedat la conducerea țării de a distruge tot ce rămăsese ca operă de artă de la dinastiile anterioare. De altfel, și numele orașului fusese altul și mulți regretă vechiul nume, cu mult mai poetic : Thăng Long, adică Dragonul care zboară. Ultima dinastie, cea care a predat țara colonialiștilor francezi, a schimbat, în 1831, numele capitalei în Ha-noi, denumire comună, care-o definește numai din punct de vedere geografic : orașul dintre fluvii (este vorba despre confluența dintre Fluviul Roșu și Song Duong). Puțin, mi se spune, — și mie mi se pare la fel — pentru un oraș cu oameni atît de mîndri. Dar cine să mai revină, astăzi, la vechiul Dragon care zboară, la porțile căruia a fost învins cîndva vestitul războinic mongol Kubilai, ale cărui cuceriri s-au întins mai tîrziu pînă departe în Europa.

Străbat din nou fostul cartier rezidențial și mă îndrept spre parcul cu nume simbolic : al reunificării. În drum, străzi cu case de o arhitectură contradictorie, caracteristică unor orașe europene dintre cele două războaie, alături de colibe sau de soproane. Oamenii-și fierb ceaiul în stradă, se vinde un fel de înghețată pe băț, se poartă discuții cu glas tare. O puzderie de biciclete întretaie drumul mașinii în care mă aflu, un GAZ decapotabil : bicicliștii îmi zîmbesc și mă salută cu amabilitate : un bărbat înalt și blond constituie o raritate printre aceste făpturi micuțe, cu fața arămie și cu părul negru. Mi s-a povestit că în tot Hanoiul există doar două femei care-și vopsiseră părul în culori deschise, dar că greu se puteau descurca pe stradă, fiindcă după ele se țineau întotdeauna cîrduri de copii care comentau în gura mare acest fapt cu totul neobișnuit.

Trec prin fața gării, pe jumătate distrusă de bombe și colind cîteva străduțe peste care plutește un miros de legume, de mirodenii ciudate și de transpirație. E o piață alimentară, în jurul căreia gravitează cele mai felurite și neașteptate negustorii cu o infinitate de obiecte dintre cele mai curioase, probabil trebuincioase, unele dintre ele executate cu un excepțional simț al armoniei culorilor.

Și iată Parcul Reunificării, al cărui nume nu este numai un simbol, ci caută să se concretizeze prin floră și faună. Aci au fost aduși arbori din sud și răsădiți alături de vegetația specifică Hanoiului. Cuști cu animale mici originare din ambele părți ale Vietnamului întregesc peisajul de un verde extrem de crud care mărginește un lac de dimensiuni considerabile.

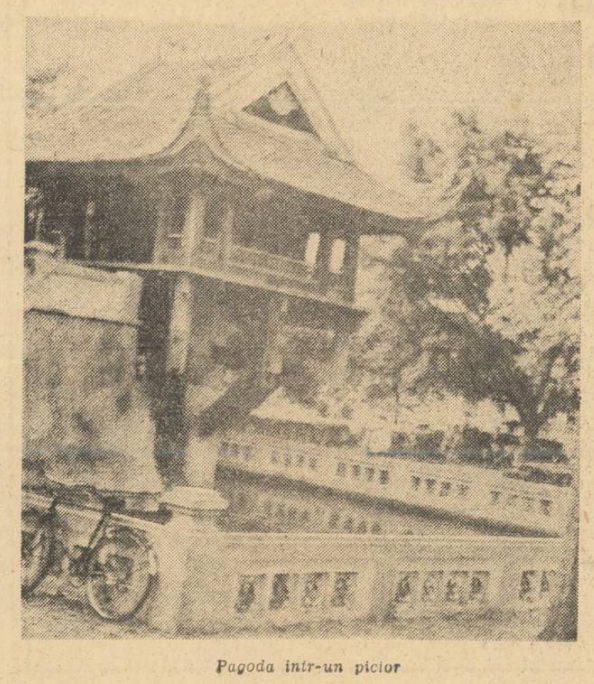

Pagoda într-un picior

Ar fi însă greșit să se creadă că toată această vegetație luxuriantă scade măcar cu un grad temperatura, care, în acea zi depășise 38 de grade la umbră. Totuși, în parc se aflau numeroși localnici într-o dulce, foarte dulce odihnă la care te îmbie toate aceste plante ale sudului, cu linia lor lenevă, cu ramurile îndoite sub greutatea fructelor tropicale.

Iată și un mic spațiu de distracții pentru copii, același ca pretutindeni în lume, atîta doar că în timp ce, în alte părți, micuții încalecă pe căluți de lemn, aci caruselul le oferă tigri, elefanți, pantere și alte animale ale junglei. Altminteri, bucuria lor și a părinților este aceeași.

Către seară, musonul adună nori amenințători. Fulgere foarte puternice brăzdează cerul ; nu se aude nici un tunet ; cerul continuă să stea în nemișcare ; nici o boare nu lasă să se facă simțită apropierea unei furtuni.

Mii de tineri se string în piața centrală, unde pe o estradă se desfășoară un program artistic. Trotuarele sînt literalmente blocate de mulțimea bicicletelor. Este o petrecere liniștită, agreabilă — se îmbină melodii populare cu altele moderne, în special sud-americane, dar am putut auzi, de pildă, și „Valurile Dunării", valsul lui Ivanovici. Cîți dintre ascultători vor fi știut de unde vine această melodie ? Probabil că nici unul.

Musonul, însă, e la datorie. Începe să plouă în averse. Pe asfaltul încălzit, apa se transformă instantaneu în vapori, făcînd aerul și mai greu de respirat. Spectacolul, însă, continuă. Foarte puțini dintre tinerii spectatori au alergat să-și caute adăpost, cei mai mulți au rămas pe loc pînă la sfîrșit. Apoi au pornit în toate direcțiile, ca o cascadă, mîile de bicicliști.

După cîteva minute, străzile erau pustii. Ploaia a încetat și ea, caldarîmul uscîndu-se imediat.

La hotel, potrivit obiceiului, un sunet prelung anunță ora închiderii. Nimănui nu-i vine să se retragă în cameră, așa că, grupuri, grupuri, însoțiți de țiriitul strident al nenumăraților greieri care populează coroanele arborilor, pornim pe străzi, sub un cer brăzdat încă de fulgere. După puțin, norii se retrag și apar stelele. Musonul cald nu-și mărimulește niciodată surprizele.

SPIRALE

UN MANUSCRIS

de Eugen BARBU

Am primit în urmă cu o săptămînă un plic dintr-un colţ îndepărtat de ţară din partea unei necunoscute pentru mine : Gabriela Hurezean. Trebuie spus că asemenea plicuri sosesc des la mine acasă sau la redacţie şi că cele mai multe iau drumul coşului de hîrtii. Solicitanţii sînt numeroşi, poezia fiind o ocupaţie de masă în ţara noastră, de unde şi dificultatea selectării, a stabilirii de familii de poeţi şi chiar un subiectivism fatal. Se scrie multă poezie, se imită des, produsele sînt în general mediocre, dar raportînd la insuccesele curente ale celor consacraţi, poeţii amatori au măcar o prospeţime care poate fi remarcată. Profesionalizarea timpurie, dorinţa de publicitate, de notorietate cîştigată uşor, lipsa rigorii, toate acestea fac la ora asta din tărîmul liric un teren minat în care mulţi îşi fring gîtul, ades după o primă şi ultimă apariţie. Mai grave sînt însă recidivele, pătrunderea prin efracţie în panteonul liric şi statuarea unor talente care au dezertat de mult de la datoria lor cea mai imperioasă : munca pe manuscris.

Iată, mi-am zis, un nou *client* şi am citit cam fără plăcere primele versuri, mai mult îndemnat de textul scrisorii care însoţea poeziile, trădînd un stil viol care m-a şi împins la lectură.

Gabriela Hurezean, ca poet se află încă într-o fază incipientă în care sînt resimţite influenţele colegilor de generaţie, lansaţi de-acum. Ea poate să scrie : *„Ierburile înfloreau peste crabi înmiresmaţi / Exista în noi o trecere de peşte / coboram din cuvintele noastre / dezlegaţi pentru liniştea aceasta verde, fraţi"* etc., ceea ce este o aberaţie. Sau : *„Trenuri se-nvolburau albastre ca prin somn / Era zvon de plecare în pinza calină / Şi astfel tertam parabola întîmplător senină / O, licărul prea gingaş de stricnină/ Suav condamnîndu-mă din buzunarul tău, iubite domn"*, ceea ce, de asemenea, mi se pare o năstruşnicie sau un joc cam ieftin de cuvinte. Dar iată că într-o poezie inegală intitulată „Vitraliu reprezentînd o rupere", găsim accente care ne semnalizează un individ talentat : *„Pelerin spre ţărmul rostirii / rămăsesem cu talpa goală, temător / înfometat, miezul nopţii îşi devora trandafirii / întorcînd către noi, apoi, un ochi roditor"*.

Sigur că în manuscrisul trimis mai există o sgură sau un lest fatal la un începător, sigur că mă deranjează calcul făcut pe trupul poetic al altora cum ar fi cel din „Vitraliu reprezentînd o frică" : *„Temător cum sînt/ Aş putea lipsi de veşmînt / să par un simplu trecător / adormit / Sub un năprasnic reflector / visînd cum aş putea să fac ceva / să evadez cumva / Din măduva acestui crunt / etcaetera"*. Dar senzaţia finală la parcurgerea manuscrisului este favorabilă, pentru că poezia intitulată „Contagiune" convinge : *„Micul Prinţ aşteaptă la spitalul şase / Să vină cineva cu flori şi cărţulii frumoase / Sau poate nici n-aşteaptă, diavolul mai ştie / I s-o fi aplecat şi lui de-atîta nebunie / Dar am să vreau cu toate acestea / Să urc la plictiseala lui, fie ce-o fi / Poate va vrea să asculte basmul grasulul pitic / Care a primit un peştişor în plic / Şi fiindcă n-avea ce să-i dea, nimic / I-a cumpărat fistic / De-un irmilic"*. Ca produs ludic, poezia e graţioasă şi are farmec.

De altfel, această joacă în versuri continuă cu destule reuşite şi vă mai citez. „Jumătăţi de clepsidră" : *„Parcă treceam printr-un blues diafan / Răcorindu-mi genunchii atinşi de rugină / Şi gîtul de roabă rămas dezgolit / Copilăreşte dornic să se stingă uimit / În a mîinilor tale lumină / Parcă zăceam în guşa unui vînt blestemat / încercînd cu stupid de multe cuvinte să-i explic / Cît de mult îl uram, o, cît de mult îl uram / Şi mai ales cu cîtă ardoare îl voiam / Ars pe rug, precum ars a fost disgraţiosul / disgraţiosul pitic"*.

„Balada" este şi ea o foarte frumoasă poezie : *„Uşa s-a închis şi parcă băteau orologii / În urma somnului umbros pripăşit / Prin ungherele tandru învinse de spume stelare / Vao înmiresmate, aidoma trupului tău subtil / Subtil otrăvit / Şi aveam în mînă un scîncet de creioane colorate / Trebuia să ştiu umilă într-un sfîrşit / Ce frumoasă, ce frumoasă era / Căci la soare te puteai uita / Dar la dinsa, o, dar la dinsa nu prea"*. Recunoaştem uşor stilul Gabrielei Melinescu, dar cum am spus şi altă dată, influenţele bune pot fi salutate la un debut. Un excelent produs mi se pare şi „Puritatea de simbătă" : *„Aveam atît de multe de spus / Înainte de a ieşi din înfrunzita apă / Aveam atît de multe de spus / Încît simţeam printre cuvintele din-gînd / Cum se înfierbîntă liniştea torcînd / Şi tencuiala clipelor cum crapă / Dar înainte de a rosti un fraged sens / Poveştilor cu paşnice zmeoaice / am socotit că poate mai curînd / ar fi de plămădit / un Făt Frumos cu jele fluierînd / Balada libelulei prinsă-n ace"*. Inegală este „Astronomie" pe care o voi reproduce, semnalîndu-vă ultimele trei versuri care mi se par excepţionale : *„O, soarele nu-i rotund / O, soarele nu este nici oval / Doar uneori se poate asemui / Cu mersul înţelept al unui cal / Zise copilul şi un suris se arcuieşte, precum / şăgalnică spinarea unui peşte / Calul se lasă-n norii despletiţi / Ni-s ochii asurziţi / Ni-s ochii asurziţi"*. Ciudată, dar nu lipsită de calităţi este „Vitraliul reprezentînd un strigăt" : *„Scăpasem cirma şi am simţit pentru a doua oară / Lîngă timpan cuvîntul cum trăgea să moară / Păunii coboriseră în rădăcini / Aveam un punct cu un palid ris de spini / De dorul tău mîntind în timp solar / Aş fi căzut rotund pe trotuar / Scamatorie ieftină de-un suflet / Vecini cu iepurii într-un joben hoinar / Scăpasem cirma şi-am pierdut pentru a doua oară / Nu-mi răminea decît un luth cu corzi de sfoară /, armonizînd bizar un recviem fierbinte / Jucasem craiul pe-o măsea de minte"*.

O mare sensibilitate trădează „Vitraliul reprezentînd un hazard" : *„Atinge-mă şi taci, cînd mă voi stinge-n cioburi /* (vers de tango) *Atinge-mă şi taci cum trăsnetele-n scorburi / Tăcînd carbonizează galbena lumină / Atinge-mă şi taci, iertarea cînd va cobori felină /* (vers regretabil) *E verde aerul la timplă şi curînd / O pasăre va înflori în laude căzînd / Avem un prunc în ochi şi un tandru cearcăn / Ne scormonească în cintecul de leagăn / O scoarţă albă de mesteacăn."* Dacă nu l-aş recunoaşte pe Adrian Păunescu pe ici şi colo, aş spune că finalul acestei poezii este remarcabil.

În sfîrşit : „Vitraliul reprezentînd un fel de iubire" : *„Nimic mai trist decît un drum / Sfîrşit la o fîntînă amorţită / Într-un amar de fraged fum / Nimic mai trist decît acum / Cerul năprasnic revăzut prin sită / Avem un prag ironic de trecut / Chiar dacă nu se leagă dorul dinspre suflet / E-un timp ciudat acesta şi necunoscut / Deşi păstrăm, iubite, revlicile scut / Şi-n singe, vag, rodim un fel de urlet"*.

Scuzîndu-mă pentru lungimea citatelor, justificate de acest articol de prezentare, recomand editorilor noştri să publice pe această poetă cu totul şi cu totul interesantă.

CULORI

ZUGRAVUL

de Aurel-Dragoş MUNTEANU

Există o pagină frumoasă a lui Arghezi, pusă înaintea întregii serii de volume ajunse acum la cel de-al douăzeci şi treilea ca număr şi apărute la editura *Minerva*. Meşterul cuvintelor potrivite nu-şi refuză ascuţişul polemic, nici chiar într-o asemenea împrejurare festivă, ca aceea prilejuită de inaugurarea unei ediţii definitive : „S-a renunţat însă la titulatura generală, falnică şi infatuată, de „Opere", adoptîndu-se una mai apropiată de obiect : „Scrieri", drept ceea ce sînt. Opera, Creaţia, Măiestria sînt cuvinte care sperie munca şi sfiala, monumentale, utilizate pentru mîngîierea minusculelor vanităţi, o arvună anticipativă la statuie...".

Mi-am adus aminte recent de toate acestea, căutînd în preajma casei lui Luchian umbra unui sentiment încercat întotdeauna în faţa pînzelor sale. Plin de lirism şi de purităţi, încărcîndu-şi pînzele de singurătăţi mişcătoare, el a fost toată viaţa un lucrător în pasta culorilor sale, refuzîndu-şi poza trufaşă de artist, tot aşa cum Arghezi avea să se smerească mai tîrziu şi să nu accepte că e maestru, ci doar un simplu „scriitor". În rîndul atitudinilor mari, pe care am căutat să le descifrăm în acest colţ de pagină, trebuie înscrisă munca, înaintea genlului şi a inspiraţiei, truda aceea penibilă, dedicată materiei vii şi ţipătoare de pe paletă. S-a spus de multe ori, şi nu fără îndreptăţire, că bunăvoinţa şi efortul, oricît ar fi de încordate, sînt lipsite de sens, dacă le lipseşte azurul încărcat de graţie al vocaţiei. A discuta pe tema necesităţii talentului este ridicol, şi nimeni nu mai forţează uşi deschise. Mi-ar plăcea să insist asupra lucrului cu mina, asupra gîndului ce-şi caută fapta, zi de zi, ca înainte de facerea lumii, cum spunea Blaga într-o poezie : *„Iar trupul meu, ah numai trup, în umedul văzduh / pindit era prelung, de propriul său duh, / ca de-un străin. Şi slobod foarte, încă neluat / în stăpînire era duhul diafan şi lăudat"*. Tot aşa, forma fără chip a lucrării îşi caută în gestul artistic un trup inefabil de lumină, şi cere a fi un peisaj, o floare, ovalul unui obraz de femeie, ce vorbesc simţirii şi spun o poveste nemaiauzită.

Lucrul braţelor noastre este cel mai sfînt şi inalienabil din toate cîte le avem. Oamenii mari ai timpurilor minunate, cînd s-au fundat cetăţi şi au apărut legile au fost agricultori, timplari, pietrari. Refacerea morală a omului şi credinţa lui într-o lume nouă, în epoca revoluţiilor moderne, s-a întreprins de asemenea pe baza solidarităţii celor ce muncesc. „Pămîntul este-al celor harnici" spune *Internaţionala*, imnul solidarităţii comuniste. Gestul artistic, gîndit ca o formă esenţială a muncii, primeşte un fundament moral, intenţionează, cum ar spune filozofii, către nucleul arzător al fiinţei, acolo unde se află determinarea noastră ca oameni.

Din antichitate, atunci cînd s-a formulat principiul *catharsis*-ului în artă, s-a crezut în posibilitatea operei de a mîntui. Trăirea estetică era de natură a înălţa pe om şi a-l curăţi de apucăturile joase. O singură altă ipostază a omului avea aceleaşi funcţii, aceea de muncitor. În Evul Mediu oriental, Milarepa se adresează lui Marpa, marele guru, cu rugămintea de a-l călăuzi spre lumină, şi este pus să muncească. „Marpa traducătorul", cel mai bun cunoscător al textelor budhiste, nu-i dă nici o *sutra* de memorat, nici un fel de versete de înginat, nu intră în nici o controversă doctrinară cu ucenicul său, fiindcă adevărata înţelepciune se află în lucrul cu braţele. Tanaimii, în primul secol al erei noastre, lîngă Marea Moartă, marii cunoscători ai legii scrise şi orale, aveau un singur legămînt : să profeseze munca fizică. Mai anii trecuţi, un scriitor şi ziarist obsedat de probleme ştiinţifice şi de preluarea corectă a moştenirii medievale europene, afirma că a întîlnit un alchimist pe terasa unei cafenele din Paris şi că l-a întrebat în ce constă secretul transmutaţiei elementelor. Răspunsul i s-a părut ridicol, dar merită a fi citat. Secretul cel mare, spunea „iniţiatul" poate fi aflat prin munca fizică. „Apucă-te, domnule, de agricultură şi vei afla totul".

Munca şi arta se întîlnesc în zona cea mai adîncă a fiinţei umane. În latineşte, cuvîntul *ars* însemna de altfel meserie, profesie, avînd şi un sens lăturalnic, peiorativ, atunci cînd se referea la „artele mecanice" practicate de sclavi. Să nu uităm însă că noi eram cu toţii, pictori şi poeţi, că ne aflam puţin în situaţie de slujitori prea umili. Faptul că cetatea ne-a recunoscut îndreptăţirea şi că ne-a primit între zidurile sale cu drepturi depline, alături de soldat şi de legiuitor, se datorează noii demnităţi a muncii. Atunci cînd Luchian îşi făcea autoportretul ca zugrav, el închina picturii şi minuitorului de culori cel mai mare elogiu posibil în ordine umană, punînd visul său sub semnul trudei care înalţă şi sfinţeşte.

După participarea la festivalul internaţional de la Decin (R. S. Cehoslovacă) — unde a prezentat un recital „hors concours", precum şi la ediţia din acest an a festivalului naţional de la Mamaia (două piese în concurs, plus un recital), Marina Voica pregăteşte un turneu în Cuba, în a doua jumătate a lunii august (alături de o orchestră dirijată de Cornel Popescu). De asemenea, pe agenda sa mai figurează (împreună cu un colectiv din care mai fac parte orchestra Horia Moculescu şi Gioni Dimitriu) turnee în U.R.S.S. şi R. P. Bulgaria.

ECOURI

CITITORII îşi amintesc probabil de accidentul de avion petrecut în Peru la finele anului 1971. Atunci au pierit 91 de persoane, singura supravieţuitoare fiind o tînără, Juliane Koepcke, în vîrstă de 16 ani. După 10 zile de mars disperat prin junglă ea a reuşit să se salveze. Această întîmplare tragică a stat la baza unui scenariu cinematografic pentru filmul „Istoria Julianei Koepcke". În rolul principal, actriţa engleză Susan Penhaligan.

MICA ENCICLOPEDIE

Lordul... plebeu

de L. SĂRĂŢEANU

Acţiunea se petrece, ca în viitoarele romane poliţiste ale lui Connan Doyle, la Londra, într-o noapte ceţoasă. O umbră înaintează prudent în beznă, îndreptîndu-se spre „London-bridge", podul care — în acel an 1535 — se „bucură" de înfiorătoarea faimă de a fi dotat cu pari în vîrful cărora se expun capetele tăiate cu securea englezească din ordinul regelui.

Învăsurată în mantie neagră, umbra, suplă şi micuţă, ajunge pe pod. Cu ajutorul unei frînghii iscusit zvîrlite şi fixate de unul din pari, începe să se caţere. Sus, prinde cu infinite precauţii capul care îşi mai păstrează încă trăsăturile delicate, îl ascunde sub mantie şi — coborînd — dispare în ceaţa deasă, la fel de misterios pe cît venise.

Dacă cineva ar fi oprit „umbra" şi ar fi luminat chipul făpturii subţirele de sub mantie, ar fi fost, desigur „uluit". Căci persoana care a realizat turul de forţă al uluitorului furt şi care a îndrăznit să-l sfideze pe rege, nerespectînd ordinul ca ţestele „trădătorilor" să rămînă înfipte în stîlpul infamiei, era o femeie : graţioasa Margaret Roper. Iar capul furat aparţinea tatălui ei, ilustrul Thomas Morus.

Cel al cărui nume trebuia să rămînă neşters în calendarul marilor gînditori şi savanţi ai omenirii fusese condamnat la moarte de Henric al VIII-lea, care, în conflict cu papalitatea, pedepsea pe toţi cei ce nu erau de partea sa. Or, Morus era, prin imensul prestigiu pe care-l dobîndise în lumea cultă a Renaşterii europene, un adversar de talie. Acest adversar era cu atît mai redutabil cu cît, la marile lui calităţi de gînditor umanist îşi adăuga, în Anglia lui Henric al VIII-lea, şi prestigiul de Lord-Cancelar. Pentru a ajunge în această înaltă funcţie savantul trebuise să înfrîngă, în cea mai tradiţională ţară, una dintre cele mai înrădăcinate tradiţii : aceea care voia ca funcţiile înalte şi în primul rînd cea de conducător al Camerei Lorzilor, să fie încredinţată exclusiv nobililor. Şi nu e greu de imaginat ce au simţit „pairii" Angliei, cînd, veniţi în robele lor purpurii, garnisite cu hermină (robe ce se îmbracă şi azi în asemenea situaţii), pentru a-şi alege un nou Lord-Cancelar au fost nevoiţi să recunoască faptul că nimeni nu era mai demn de asemenea funcţie ca acest Thomas More, cu numele latinizat în „Morus", după moda dragă umaniştilor vremii şi care nu provenea din clasa nobililor. Dar dacă faptul că se trăgea din lumea modestă a făcut cu acest „plebeian" să fie detestat de baronetii, conţii, marchizii sau ducii Camerei Lorzilor, chiar dacă l-au ales să stea pe sacul cu lînă de pe care Lordul-Cancelar conduce dezbaterile, tot aceeaşi origine l-a determinat pe înteleptul cercetător să pătrundă adînc structurile orînduirii engleze şi să-i înţeleagă viciile de fond. Iată de ce Morus s-a decis să adauge la numeroasele lui scrieri politice, una care să pună în relief abuzurile despoţilor cruzi şi spoliatori, venalitatea curtenilor, luxul exorbitant al nobililor, ticăloşia şi fariseismul clericilor, toate în flagrantă opoziţie cu mizeria maselor laborioase. Şi pentru că o astfel de critică nu putea fi făcută prea făţiş sub Henric al VIII-lea cel iute la secure, scriitorul a decis să-şi înfăţişeze poziţia într-o formă alegorică. Epoca fiind dominată de pasiunea marilor călătorii, Morus inventează un personaj, Rafael Hitlodeus, presupus tovarăş de navigaţie al lui Amerigo Vespucci, şi care, într-una dintre traversările lui oceanice ar fi descoperit o insulă unde oamenii trăiau într-o orînduire ideală. Insula a fost denumită de scriitor „Utopia", denumire ea însăşi plină de tîlc. Căci în elină, „u" înseamnă „nu", iar „topos", „loc". Aşadar, termenul, folosit de Morus ca substantiv propriu, simboliza „locul care nu există" şi a evoluat semantic cu înţelesul „nu e loc de aşa ceva", dînd astăzi, în toate limbile, substantivului comun „utopie" sensul de „idee irealizabilă".

În prima parte a lucrării (intitulată în latină „De optimo reipublicae statu, deque nova insola Utopia", adică „Despre cea mai bună formă de organizare a republicii şi despre noua insulă Utopia"), critica lui vizează transparent starea lucrurilor din Anglia. În partea a doua unde descrie structurile şi instituţiile din „Utopia", el exprimă aspiraţia spre un stat democratic, fără latifundii şi fără proprietate privată, în care munca să fie onorată şi retribuită echitabil în care trindăvia să fie exemplar pedepsită, în care exploatarea şi suferinţa să nu poată exista.

„Utopia" a fost tradusă în englezeşte la 1551 şi a însemnat pentru toate spiritele lucide, avide de progres, ale celui de-al 16-lea veac, o carte de bază. Iar dacă secolele ulterioare au adus ideilor lui Morus corectivul analizei riguros ştiinţifice a materialismului dialectic, autorul „Utopiei" rămîne totuşi unul dintre cei mai nobili înaintaşi ai marilor concepţii transformatoare ce şi-au găsit aplicarea în veacul nostru.

UN AUTOR, O CARTE

Jurnalul lui Galaction

de Boris BUZILĂ

Ştiam de multă vreme de existenţa **Jurnalului** lui Gala Galaction, operă de-o viaţă întreagă a prozatorului. La început, am fost bucuroşi să aflăm că Gala Galaction şi-a ţinut un jurnal, mai mult, că şi l-a ţinut aproape fără întrerupere vreo şaizeci de ani ; ceva mai tîrziu, fragmentele publicate prin reviste ne-au oferit imaginea abreviată şi aproximativă a acestei scrieri, pentru ca acum Editura Minerva să ne-o pună la dispoziţie în semi-totalitatea ei. Primul volum, abia ieşit de sub tipar, cuprinde însemnările scrise între 1898—1912. Volumul al doilea ar urma să apară.

Editorii Jurnalului sînt Mara Galaction-Tuculescu, una din fiicele scriitorului, căreia i s-a încredinţat de către părintele său custodia şi scoaterea la lumină a acestor pagini, şi istoricul literar Teodor Vârgolici, el însuşi îngrijitor de ediţii Galaction şi exeget al operei acestuia, printr-un fel de legat sentimental al autorului „Morii lui Călifar"... Ca mulţi alţi maeştri, ajunşi la amurgul vieţii, şi Gala Galaction pare să-şi fi ales singur comentatorul predilect şi beneficiarul acestei investituri, care păstrează în mapele sale multe dintre dovezile de bunăvoinţă ale maestrului din perioada conlucrării pentru ediţiile antume, a făcut nu puţine lucruri pentru cunoaşterea şi valorificarea operei acestui mare scriitor. Este motivul pentru care discutăm acum cu Teodor Vârgolici, care semnează şi ampla prefaţă a Jurnalului.

— Să încercăm, iubite Teodor Vârgolici, situarea în contextul literaturii noastre memorialistice a Jurnalului lui Gala Galaction. V-aş sugera, pentru început o comparaţie cu alte scrieri înrudite...

— Jurnalul lui Gala Galaction este, pînă în prezent, o apariţie unică în literatura română.

— Totuşi, Galaction nu este, la noi, singurul autor de jurnale...

— Da, dar jurnalul de care ne ocupăm este singurul care-şi legitimează integral genul şi denumirea, avînd pe deasupra şi calităţile unei proze literare de cea mai aleasă factură.

— Jurnalul lui Maiorescu îşi legitimează de asemenea numele...

— În sensul consemnării de zi cu zi, da. Dar Jurnalul lui Maiorescu nu este literatură. Este un document de valoare excepţională pentru epoca în care a trăit şi pentru lumea pe care a cunoscut-o, dar maniera şi concepţia redactării lui îl situează în afara beletristicii. De asemenea, şi notele intime ale lui C.A. Rosetti. Sînt apoi jurnalele implicate în sfera literaturii, dar care-şi reprimă deschiderea spre epoca în care au fost scrise. De cele mai multe ori este vorba de jurnale sporadice, lipsite de continuitate sau referindu-se mai mult la procesul de creaţie : Alecsandri, Camil Petrescu, Matei Caragiale... Nu se cunoaşte cazul nici unui scriitor român care să fi început un jurnal la 19 ani, pe care să-l fi terminat aproape de optzeci, cînd sănătatea nu i-a mai îngăduit să-l continue„.

— După părerea dumneavoastră, Jurnalul poate îmbogăţi imaginea „consacrată" a lui Gala Galaction ?

— Indiscutabil ! Mai întîi, pentru că el este scris cu pana prozatorului, mai precis cu aceea a marelui nuvelist. Fiecare secvenţă are valoarea unei schiţe de sine stătătoare. În al doilea rînd, pentru valoarea documentară subiectivă a scrierii. De-acum încolo, Jurnalul devine un text capital pentru prima oară sînt scoase la lumină numeroase date inedite din timpul tinereţii lui Arghezi. Sînt paginile care descriu, de pildă, cum a părăsit Arghezi monahismul, ce l-a determinat să plece în Elveţia. Acelaşi lucru şi pentru alţi scriitori din cercul lor apropiat, cum ar fi N.D. Cocea şi Vasile Demetrius. Întîlnim pagini revelatoare despre activitatea publicaţiilor „Linia Dreaptă" şi „Viaţa socială", despre atmosfera literară de pe la începutul secolului, cu deosebire a cercurilor legate de Macedonski.

— Cum se prezintă manuscrisul ?

— Nişte caiete de dictando, fiecare cu cîteva sute de pagini, scrise cu cerneală, foarte îngrijit, cu caligrafia fermă şi frumoasă a scriitorului. Mulţi ani după ce le-a scris, Galaction a recitit aceste pagini. N-a tăiat nimic, în schimb, în cazul unor pasaje, s-a auto-comentat, prin note de subsol, scrise nu arareori ironic sau cu nostalgie.

— Unde se află aceste caiete ?

— În posesia familiei. Există din partea acesteia dorinţa ca, în ipoteza în care s-ar crea un muzeu memorial, să fie păstrate acolo.

— Familia cunoştea Jurnalul în timpul vieţii scriitorului ?

— Ştia de existenţa lui, dar nu l-a citit nimeni pînă după moartea acestuia.

— A fost cumva „precipitată" publicarea Jurnalului ? Există o clauză testamentară legată de data cînd aceste pagini trebuiau să apară ?

— Din întreg cuprinsul Jurnalului rezultă că Gala Galaction n-a scris pentru sertar, nici numai pentru familie. În multe pasaje autorul dialoghează cu cititorul din posteritate, cu cel ce-l va citi „dobă vreo 50 de ani". Aceasta nu înseamnă însă că cele cinci decenii ar fi termenul trecut de la moartea autorului, cînd să apară chipurile Jurnalul...

ţărăneşti de la 1907, pagini scrise la temperatura înaltă a epocii, fiindcă nimic din această carte nu constituie trăire retrospectivă, rectificată, ci numai notaţie, directă sub dicteul evenimentului trăit. Remarcabile sînt şi părţile în care sînt ţintuite la stîlpul infamiei năravurile unor persoane cu care scriitorul a venit în contact în timp ce-şi redacta însemnările, reprezentanţi ai unei ierarhii eclesiastice corupte.

— Se pot desprinde, direct sau indirect, elemente inedite pentru istoria literară, în genere ?

— Foarte multe chiar. Pentru

Cunoscuta actriţă Julie Christie, aşa cum va apărea în filmul pe care îl turnează în prezent la Veneţia, „Nu privi înapoi !"

Între 26 iulie şi 4 august întreprinde un turneu în ţara noastră una din vedetele muzicii uşoare din R. P. Ungară, Zalatnay Sarolta. În spectacol va mai apărea orchestra Horia Moculescu (care o va şi acompania). Turneul va parcurge, în ordine, oraşele Braşov, Odorhei Tg. Mureş, Cluj, Oradea, Arad, Timişoara, Hunedoara, Sibiu şi Bucureşti (pe 4 august, la sala „Savoy" a Teatrului „C. Tănase").

Brigitte Bardot într-o secvenţă din filmul „Plăcuta istorie a lui Pescidino Alzacamini", despre care actriţa a declarat că va fi probabil ultimul din cariera sa artistică.

DOBROGEA

de Constanţa BUZEA

Mi-amintesc, trecîndu-mi cu vederea vrerea,
Satul era lung şi plin de praf.
Ca-ntr-un bilci fierbinte, ca-ntr-un golf ca mierea.
Am privit la vară ca la fotograf.

Şi erau ca-n noaptea asta toate,
Nici mai nebuneşti şi nici mai noi,
Numai, mult mai tineri, tineri poate,
Rătăceam cu-n rai întreg în noi.

Pare că se schimbă lumea, totuşi, simplu.
Din copaci coboară, din copaci prelungi.
O părere, că ne trece timpul,
Şi-i păcat să nu fim ca atunci.

Viile în întuneric poartă
O chemare, trudnic cîntec de cules.
Şed orînduite coşuri mari cu toartă,
Şi butoaie pentru vin ales.

Lujere de pepeni, zahăr, şi polenul
Revărsat în praful drumului, în far,
Fuga în întrecere cu trenul
Ape cu miasme reci şi nuferi mari.

Şi-am să uit cu totul, şi-am să mă cutremur,
Balta ne dăduse raci minjiţi cu lut.
Ce copilăroase răstigniri în vremuri !
Un sfîrşit cu faţa către început.

(23 August — sat)

Clepsidra

BRAZII SPUN BALADE

de Constantin VIŞAN

Brazii de la Dîmbu Morii ! Ca nişte Feţi frumoşi. Privindu-i nu ţi se pare nefiresc să-i auzi spunînd balade, ca-n versurile pregătite de pioniera Ada Popovici din Piatra Neamţ pentru revista editată într-un singur număr, aici, sub streaşina brazilor, de redactori cu cravate roşii. Dintre corespondenţii de presă, radio şi televiziune din Tabăra de pionieri de la Dîmbu Morii. Redacţia lor ? Dumbrava minunată a taberei. I-am urmărit cu incintare. Macheta revistei au făcut-o mai întîi pe dalele de ciment din faţa sălii de mese, în cretă colorată şi cărbune. Cu repeziciune, fantezie şi dezinvoltură de maeştri ai desenului animat. La Dîmbu Morii toată lumea ştie să deseneze, să picteze. Propunerile oferite revistei ar ajunge pentru zece numere. Sînt un adevărat film în culori al vieţii de tabără, al peisajului înconjurător, un jurnal fermecător al excursiilor făcute, o suită plină de vervă de portrete şi întîmplări. Poeziile şi reportajele sînt înfiorate de bucuria culorilor ce-i înconjoară, de vise cutezătoare.

Revista de la Dîmbu Morii abordează o mare diversitate de genuri publicistice. Un spaţiu însemnat a fost acordat anchetei.

— Ce ai scrie dacă ai fi redactor ? sînt întrebaţi operativ subiecţi din toate părţile ţării.

Vasile Zamfir — *Măgura Buzău : Mai mult despre tehnică şi cuceririle ei ;* Simona Babeş — *Deva : Despre viaţa pionierească, din toate punctele de vedere ;* Istrate Teodorina — *Galaţi : Despre copilăria unor genii ;* Aurelia Miu — *Bucureşti : Despre influenţa oamenilor, a mediului înconjurător asupra elevilor ;* Adriana Neacşu — *Ploieşti : Aş descrie natura, cu tot ce are mai frumos, mai impresionant ;* Sakal A. Marie : *Despre întîmplări din viaţa de fiecare zi, nu numai despre fapte ieşite din comun.*

— Care-i personajul vostru îndrăgit ? Te interesează povestirile în imagini şi de ce ? iată întrebări la care răspunsurile ar merita citate în întregime dar spaţiul Clepsidrei a cam fost de mult depăşit. Încerc totuşi să mai strecor aceste versuri din poezia amintită la început : La Dîmbu Morii brazii spun balade / Şi florile de soare povestesc / Iar soarele în mreji de vară cade / Şi cade-n mreji de cintec românesc. / Sîntem copiii unei epoci calde / Şi cald ni-e sufletul de raza sa. / În vara cu lucire de smaralde / Cu inima culegem cite-o stea.

Ştiu că n-am pomenit nimic despre excelentul scenariu în imagini al lui Caranfil Nicolae, *despre tuşurile semnate de* Szekely Zoltan şi Negulei Carmen, *despre ideile foarte originale din editorialul revistei apărute azi printre brazii de la Dîmbu Morii... Nimic despre grădinarii atenţi, priceputi, neobosiţi ai puieţilor împodobiţi cu mugurii talentului. Despre o profesoară de desen cu profil de adolescentă, despre entuziasmul şi blindeţea tovarăşului* Barta, *zadarnic disimulate în intransigente pedagogice, despre gîndurile de „Dîncolo de joc" ale unui inspirat autor de tabere şi romane pioniereşti.*

FILME

FILMELE LUNII AUGUST

DEPARTE DE TIPPERARY — producţie a Casei de Filme Numărul Patru — film realizat în Studiourile Centrului de producţie cinematografică „Bucureşti" cu concursul Ministerului de Interne ; **ecran normal, color ;** scenariul **Titus Popovici, Petre Sălcudeanu ;** regia : **Manole Marcus ;** imaginea : **Nicu Stan ;** muzica : **George Grigoriu ;** decoruri : **arh. Aureliu Ionescu ;** costume: **Lidia Luludis ;** distribuţia : **Fory Etterle, Ilarion Ciobanu, Maria-Clara Sebök, Victor Rebengiuc, Maria Rotaru, Ernest Maftei, Peter Paulhoffer, Vasile Pupeza, Zephi Alsec, Manu Nedeianu, Constantin Dinulescu, Virgil Mogoş.** Filmul continuă acţiunea începută în „Conspiraţia", evenimentele petrecîndu-se în 1947.

★

VALTER APARA SARAJEVO — producţie a studiourilor iugoslave ; ecran normal, color ; scenariul : **Dorde Lebovic ;** regia : **Hajrudin Kravavac ;** imaginea : **Miroljub Dikosavljevic ;** muzica : **Bojan Adamic ;** cu : **Bata Zivojinovic, Ljubisa Samardzic, Rade Markovic, Hanjo Hasse, Slobodan Dimitrijevic, Dragomir Bojanic Role Römer, Steve Zigon, Wilhelm Koch Hooge.** Film inspirat din mişcarea de rezistenţă a poporului iugoslav.

★

AUTOSTOP — producţie a studiourilor bulgare ; ecran normal, color ; scenariul : **Ivan Radoev ;** regia : **Nikola Petkov ;** muzica : **Boris Karadimoev ;** cu : **Tvetana Maneva, Nikolai Uzumov, Violeta Pavlova.** Film pentru tineret.

★

AVENTURA LUI POSEIDON — producţie a studiourilor americane ; cinemascop, color ; scenariul : **Stirling Silliphant, Wendell Mayes** — după romanul lui Paul Gallico ; regia : **Roland Neame ;** imaginea : **Harold Stine ;** muzica : **John Williams ;** cu : **Gene Hackman, Ernest Borgnine, Red Buttonz, Carol Linley, Roddy McDowall, Stella Stevens.** Filmul este povestea celor cîţiva supravieţuitori de pe pachebotul „Poseidon", scufundat în apele Mediteranei de un gigantic val seismic provocat de un cutremur submarin din zona insulei Creta.

★

CUTEZANŢA — producţie a studiourilor sovietice ; ecran normal, alb-negru ; scenariul : **Vasili Zemliak ;** regia : **Ghiorghini Iungvald-Hilkevici ;** imaginea : **Aleksandr Polinnikov ;** muzica : **V. Vlasov şi L. Stepanov ;** cu : **Nikolai Oliadin, Vladimir Guliaev, Valentina Grişokina, Boris Zaidemberg, V. Balon, T. Cernova.** Film de aventuri consacrat eroilor luptei de rezistenţă împotriva ocupaţiei hitleriste.

★

POLIŢISTUL — producţie a studiourilor franceze ; ecran normal, alb-negru ; scenariul şi regia : **Jean-Pierre Melville ;** imaginea : **Walter Wottitz ;** muzica : **Michel Colombier ;** cu : **Alain Delon, Catherine Deneuve, Richard Crenna, Riccardo Cuciolla, Michael Conrad, André Pousse, Paul Crauchet, Simone Valère, Jean Desailly.** Film poliţist.

★

EGLANTINE — producţie a studiourilor franceze ; ecran normal, color ; scenariul : **Jean Claude Brialy, Eric Ollivier ;** regia : **Jean-Claude Brialy** imaginea : **Alain Derobe ;** muzica : **Jean-Jacques Debout ;** cu : **Valentine Tessier, Claude Dauphin, Jacques Francois, Odile Versois, Roger Carel, Micheline Luccioni.** Film distins cu premiul Concha de Plata la San Sebastian, 1972.

★

ORDONANŢA SELMENKO — producţie a studiourilor sovietice ; ecran normal, color ; scenariul şi regia : **Andrei Tutişkin** — după piesa lui Grigori Kvitko Osnovianenko ; imaginea : **Rosislav Davidov ;** muzica : **Vassili Soloviev-Sedoi ;** cu : **Mihail Pugovkin, Zoia Fedorova, Vladimir Dalski, Igor Ozerov, Liudmila Sencina.** Într-o manieră apropiată de vodevil, filmul este o ilustrare a unei teme generatoare de inepuizabile situaţii comice : părinţii conformişti care vor să-şi căsătorească copiii împotriva voinţei şi sentimentelor lor.

★

INFAILIBILUL RAFFLES — producţie a studiourilor Walt Disney ; ecran normal, color ; scenariul : **Joseph L. McEveety ;** regia : **Robert Butler ;** imaginea : **Charles F. Wheeler ;** muzica : **Robert F. Brunner ;** cu : **Kurt Russel, Joe Flynn, Harry Morgan, Wally Cox, Heather Worth şi Raffles.** Comedie satirică.

★

URMARIRE LA AMSTERDAM — producţie a studiourilor americane ; ecran normal, color ; scenariul : **Alastair Maclean ;** regia : **Geoffrey Reeve ;** regizor secund : **Don Sharp** (secvenţele de urmărire pe canale) ; imaginea : **Jack Hyldyard ;** muzica : **Piero Piccioni ;** cu : **Sven Bertil Taube, Barbara Parkins, Alexander Knox, Patrick Allen, Valdek Sheybal, Penny Casdagli** Film poliţist, inspirat din lupta

HOMO SAPIENS • HOMO SAPIENS • HOMO SAPIENS • HOMO SAPIENS • HOMO SAPIENS • HOMO SAPIENS

TEHNICĂ

BETONOSCOP

Cum se controlează calitatea, cum se depistează defectele unei fundații de beton, ale unui planșeu sau ale unui pod de beton ? Un „răspuns" de înaltă precizie a fost dat de aparatul românesc portabil — „Betonoscopul N 2701", construit la Institutul de cercetări și proiectări electronice.

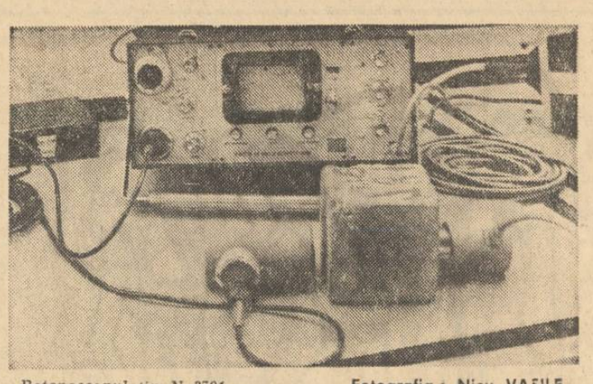

Betonoscopul tip N 2701 Fotografia : Nicu VASILE

La întrebarea cum pot fi controlate omogenitatea, rezistența betonului etc., pentru a se ști dacă ceea ce s-a turnat corespunde cerințelor respectivului tip de construcție, s-au dat, în timp, o serie de răspunsuri. Pînă nu de mult, de pildă, betonul turnat era supus diferitelor încercări — compresiune, vibrații — pînă la limita de rupere. Dar aceste încercări, evident, nu se pot face decît pe probe. În ultima vreme s-au introdus și s-au extins metodele de încercare nedistructivă ale betoanelor ca și a altor materiale eterogene. Acestea au condus nu numai la o reală economie de lucru și, implicit, de timp, dar și la o cunoaștere mai completă a proprietăților betonului. Dar se știe bine că o mostră de beton poate diferi de o altă mostră, din același beton. Iată o primă problemă. O alta, mai importantă chiar, a fost dată de întrebarea : se poate cunoaște rezistența unei construcții finite ? Se poate cunoaște care este calitatea betonului unei fundații, a unui pod sau a planșeului de beton dintr-o fabrică, planșeu în care sînt implantate mașini în continuă vibrație ? În principiu, prin ultrasunete se pot obține aceste date. Dar pentru ca asemenea măsurători să se facă „la fața locului" — în laborator, pe șantier, la piciorul de beton al podului ș.a.m.d., ar fi necesar un aparat portabil. Acestui deziderat i-a răspuns aparatul românesc — gîndit și realizat la Institutul de cercetări și proiectări electronice, de către inginerii Gabriela Manța, Y. Gurău și P. Nica. Este un aparat ce poate fi folosit și transportat cu ușurință oriunde este nevoie. Aparatul măsoară timpul de trecere al ultrasunetelor prin beton.

Privind fotografia acestui aparat, care a primit denumirea de „Betonoscop tip N 2701", se observă că aparatul este echipat cu două traductoare. Pe o față a betonului se aplică traductorul de emisie a ultrasunetelor, pe cealaltă, cel de recepție. Semnalul ultrasonor este vizualizat pe ecranul tubului catodic, iar timpul de parcurs al ultrasunetelor se citește direct în microsecunde pe un dispozitiv de afișare.

Utilitatea Betonoscopului tip N 2 701 este argumentată prin rezultatele obținute la măsurarea diferitelor tipuri de betoane. Fără a intra în amănunte, vom enumera cîteva dintre posibilitățile de lucru. De pildă, se pot determina constantele elastodinamice ale unor betoane, turnate în fundațiile unor mașini, supuse la solicitări dinamice. Se poate determina de asemenea elasticitatea chiturilor de polimer polisulfuric, chituri folosite la etanșarea rosturilor. Și poate este interesant de semnalat că la aceste chituri, caracterizate printr-o absorbție acustică deosebit de ridicată, constantele elastice nu puteau fi măsurate cu aparatele cu ultrasunete cunoscute. Și iată, pentru prima dată, cu ajutorul acestui aparat, se „divulgă" caracteristici, altfel imposibil de urmărit și care dau indicații prețioase nu numai asupra calității acestor chituri dar și în legătură cu unele probleme de tehnologie, de preparare a lor. În sfîrșit, prin intermediul acestui betonoscop se poate determina rezistența betonului în elemente de dimensiuni mari : în blocuri de fundații, ca și în elemente de suprafață.

Deși metoda pe care se bazează măsurătorile făcute cu acest aparat — este vorba de metoda transmisiei impulsurilor ultrasonice prin beton — este cunoscută și mult folosită în încercarea nedistructivă a materialelor, aparatul portabil românesc reprezintă, așa cum se spune „un pas înainte în acest domeniu". O realizare originală cu un cîmp larg de aplicații în această arie atît de importantă a controlului de precizie. Avînd posibilitatea de a măsura proprietățile betonului sau ale altor materiale eterogene (de care depinde viteza de propagare a ultrasunetelor), constructorii pot determina calitatea acestor materiale.

Este o realizare care ilustrează preocuparea Institutului de cercetări electronice în crearea de aparate în domeniul defectoscopiei prin ultrasunete.

Catinca MUSCAN

UN METROU PE VERTICALĂ !

Proiectul inginerului sovietic A. Kharkosky pare să prefigureze imaginea viitorului, printr-o ingenioasă soluție de transport în și între orașe de munte. Adevărul este că și aceste orașe aparțin viitorului. Vor fi create în munți. Or, pentru a face față fluxului previzibil de călători, cît mai economic — deci cît mai rentabil pentru toată lumea — ing. Kharkosky s-a gîndit la un tunel forat în stîncă și... umplut cu apă. De ce cu apă ? Ei bine, vehiculele care vor circula pe verticală vor fi niște sfere metalice, cam în genul celor folosite în scufundările marine. Coborîrea se va face cu ajutorul unui balast fixat la sferă. Aceste metrouri pe cale acvatică vor dispune, ca și cele clasice, de stații intermediare — cu tot atîtea ecluze. Lungimea traseului va fi de 3—4 000 de metri. Și dacă viitoarele orașe din munți vor deveni puncte turistice de mare atracție, fără îndoială și călătoria pînă la ele va constitui în sine un eveniment.

LAVA VULCANILOR POATE FI DIRIJATĂ

„Lava este leneșă, spune prof. Sigurgeirsson de la Universitatea din Reykjavick. Dacă în cale întîlnește ceva care să-i opună rezistență, nu se luptă ca să învingă. Găsește că e mai comod să-și schimbe direcția". Dar ce i se poate opune unui vulcan ? „— Apa" răspunde prof. Sigurgeirsson. Un metru cub de apă răcește echivalentul său în lavă, transformîndu-se în vapori. Lava lichidă are o temperatură de aproximativ 1 110° C. Cînd temperatura ei scade la 500° C, ea se... potolește. Nu este o simplă ipoteză aruncată într-o discuție. Cu ocazia erupției care a avut loc în ianuarie în insulele Westman, profesorul a folosit această tehnică. Lava amenință portul. Se îndrepta spre el cu viteză. Opt pompe au fost puse în funcțiune, aruncînd o tonă de apă pe secundă spre fluviul de lavă. Și... valul s-a oprit, s-a întărit. Atunci, tot ce venea din urmă a ocolit obstacolul și s-a îndreptat spre mare. Portul a fost salvat. Iar întregul fluviu de lavă și-a încetinit înaintarea pînă la viteza de cîțiva centimetri pe săptămînă ! Profesorul islandez propune ca pe viitor să aducă apa prin conducte pînă la craterul vulcanului pentru a se construi chiar aici un zid de lavă care va proteja definitiv portul împotriva oricărei „tentative" noi la următoarea erupție.

NATURA NU ADMITE FALSURI

Flori de plastic, iarbă de plastic și pomi de plastic. Cu aceste elemente artificiale se poate crea natura ? Bineînțeles, doar o imagine care seamănă cu... La ce servește un asemenea fals ? Se poate trăi oare într-un mediu care doar mimează realitatea, adevărul ? Martin H. Krieger, cercetător la Institutul de dezvoltare urbană și regională și profesor la colegiul de design de la Universitatea din California este de părere că acolo unde asfaltul a gonit natura, se poate crea acest decor. Pe bulevardul Jefferson din Los Angeles se înalță astăzi arbori din plastic, oferindu-le oamenilor senzația că poluarea nu a distrus natura, că totul este așa cum ar dori să fie. Locuitorii, pe bună dreptate, nu au apreciat substituirea. Ceea ce în Disneyland, în California, unde un arbore uriaș cu 150 000 de frunze și flori fabricate... de mînă și rădăcini de oțel ce se înfig pînă la 10 metri în pămînt — reprezintă un joc, un joc al imaginației care a antrenat tehnica în această fantezie, distrînd, nu poate fi și un ideal de existență cotidiană. Și în concluzie, oamenii pretind tehnicii și tehnologiei soluții pentru combaterea poluării, pentru crearea condițiilor favorabile naturii, naturii veritabile și nu decoruri, oricît de savant ar fi realizate.

Tinerii japonezi sînt mai înalți

De altfel, e o constatare generală : tinerii de astăzi sînt mai înalți decît fuseseră părinții și bunicii lor. O statistică din Japonia notează, între altele, că băieții de 14 sau 15 ani sînt cu 8,8 cm mai înalți, în medie și cu 6,9 kg mai voinici, în comparație cu tinerii de aceeași vîrstă de acum 5 ani. Fetele, de asemenea cresc în înălțime — cu 5,3 cm și, spre supărarea lor, și în greutate : cu 6,4 kg.

BIOCHIMIE

CUM SE FIXEAZĂ AMINTIRILE?

• Un cercetător de la Houston, S.U.A., afirmă că deține prima amintire în pilulă. • Secretul memoriei ar fi, după unele păreri, în „mîinile" chimiei. • Majoritatea cercetătorilor europeni afirmă că informațiile care pătrund în creier se consolidează în somn, în somnul cu vise.

Ei bine, de vreme ce totul în organism are o bază materială, cum s-ar putea explica altfel decît că întîmplările se înscriu în creier sub o formă concretă, fizico-chimică. Ca atîtea și atîtea alte molecule distincte. Aceasta este părerea specialiștilor americani. Dovadă ? Experiențele făcute cu viermi, pești roșii, șoareci etc. Am mai relatat în pagina noastră astfel de experiențe care arată că dresînd un animal, sacrificîndu-l apoi și injectînd părți din creier altuia (din aceeași susă) nedresat însă, acesta reușește într-un timp mult mai scurt să obțină performanțele pentru care celălalt a muncit mult. **Iată prin urmare că în viitor se va putea ajunge să se vîndă în farmacie „pilule cu memorie" sau... injecții.** Nu este o simplă tantezie, ar spune dr. Georges Ungar care lucrează la Houston, S.U.A. El a ajuns, după nenumărate tentative, să injecteze unor cobai o amintire : teama de întuneric. Nu numai atît dar a reușit să izoleze molecula respectivă a memorizării. Și astăzi afirmă că deține prima amintire în pilulă !

Seducătoare ipoteză dar falsă, spun specialiștii europeni. Comitetul științific de la European Training Program și-a manifestat public scepticismul. Nu fără argumente. A opus în locul tezei americane, o alta. Memoria nu se mănîncă, spun ei. O părere răspîndită în unele triburi că mîncîndu-ți adversarul capeți virtuțile acestuia e ridicolă și falsă. Memoria se consolidează, se întărește... prin somn. După cum se știe, omul și unele animale cunosc două tipuri de somn : somnul care este o odihnă a organismului și cel numit paradoxal, în timpul căruia creierul cunoaște o intensă activitate, în pofida faptului că întreg corpul pare nemișcat și inconștient. Acesta este momentul visului. Multă vreme întrebarea la ce servește visul a fost fără răspuns. Fără răspuns corect, sau... mai corect, fără un răspuns argumentat. **Prof. Michel Jouvet, celebrul specialist al somnului, afirmă că visul este cel care servește în consolidarea amintirilor. Și prof. Bloch Vincent care conduce laboratorul Consiliului de cercetări științifice al Franței, la Gif-sur-Yvette, spunea : „la om, așa cum fiecare dintre noi poate s-o constate, visul integrează evenimentele petrecute în zilele precedente. De ce n-am admite că este un mijloc de a consolida, întări amintirea ?"** O întrebare pe care a pus-o în lucru. Experiențele făcute cu șoareci au demonstrat că aceștia, supuși la un dresaj de mai multe zile, dezvoltă o capacitate de somn paradoxal mai mare decît obișnuit. În timp ce dacă sînt lipsiți de acest somn (somnul cu vise), nu-și mai amintesc de nimic. Evident, prof. Bloch a fost întrebat de o veche... nouă obsesie : nu s-ar putea învăța dormind ? Cu un magnetofon la urechea celui ce motăie ? Cu lecții predate în timp ce atipești, cufundîndu-te în dulce somn...? Categoric, nu ! spune prof. Bloch. Pentru că înainte de a se fixa, amintirile (a se citi informațiile) trebuie să pătrundă în creier și acest lucru nu se întîmplă decît fiind treaz. Și foarte atent. Și acest răspuns este bazat pe experiențe. După ce a obligat șoarecii să facă un anumit lucru, i-a adormit. Dacă i-a adormit imediat după lecție (la un minut și jumătate) nu mai știau nimic a doua zi. Își păstrau parțial amintirea a ceea ce făcuseră în ajun, cînd erau adormiți după trei minute. Știau însă foarte bine totul, dacă somnul „le era dat" după un timp mai îndelungat (șase minute în experiența cu șoarecii) deci într-un timp care permitea memorizarea informației primite. Deci, nici o șansă pentru somnoroși. Lecțiile, conferințele trebuie urmărite cu capul limpede, cum se spune. Cu multă atenție. **Încă un argument al specialiștilor europeni, așa cum este relatat de Pierre Accoce în săptămînalul „L'Express" : însăși evoluția somnului paradoxal în cursul vieții confirmă că așa este. Acest somn cu vise reprezintă 40 la sută din timpul nopții de somn al copilului și se stabilizează la 20 la sută la adolescent și adult. El se reduce masiv spre bătrînețe : 10 la sută. Ceea ce corespunde și cu evoluția capacităților de memorizare.**

Și totuși nu s-a răspuns la întrebare : cum se explică cum își fixează creierul informațiile ? Ca molecule distincte, așa cum pretinde dr. Ungar ? Sau sub forma de circuite nervoase specializate, prin intervenția mediatorilor chimici care permit trecerea influxului de la o celulă la alta ?

Discuția, bineînțeles pînă la elucidarea problemei este purtată în contradictoriu. Și e, fără îndoială, pasionantă, ca orice urmărire „detectivă" a științei pentru dezvăluirea unui adevăr.

DESCOPERIREA UNUI ANTIHORMON CU MULTIPLE CALITĂȚI

Doi profesori de la Facultatea de medicină din Rennes analizînd rezultatele expertizelor medico-legale din vestul Franței au constatat că delictele sexuale ar putea fi supuse nu numai justiției dar și medicinii. Un antihormon descoperit recent — produsul se numește acetat de cyproteron și e datorat cercetătorilor societății farmaceutice vest-germane Schering — se dovedește eficient în acele cazuri de criminalitate sexuală, efecte dramatice ale unei masive dereglări hormonale. Dată fiind această acțiune a cyproteronului, s-au încercat tratamente și într-un număr de alte sindroame care, chiar dacă nu pun probleme de securitate a societății sînt dramatice pentru bolnavi. Este vorba în deosebi de hirsutism sau virilism la unele femei, în organismul cărora sînt cantități anormal de ridicate de hormoni masculini. Eficiența produsului s-a testat cu rezultate spectaculoase și în cazuri ușoare dar sigur neplăcute : în acnee și seboree, care și ele sînt efecte la nivelul pielii ale unei prezențe excesive de testosteron. În aceste tratamente se combină cyproteronul cu oestrogeni. Deși produsul descoperit recent și-a făcut proba de eficiență în unele cazuri, totuși el nu a fost încă oferit clinicilor. Deocamdată utilizarea lui e limitată, nu numai datorită costului foarte ridicat (sinteza acestui produs e extrem de dificilă) dar și pentru că noi studii sînt actualmente în curs. Aceasta însă nu diminuează importanța acestei descoperiri.

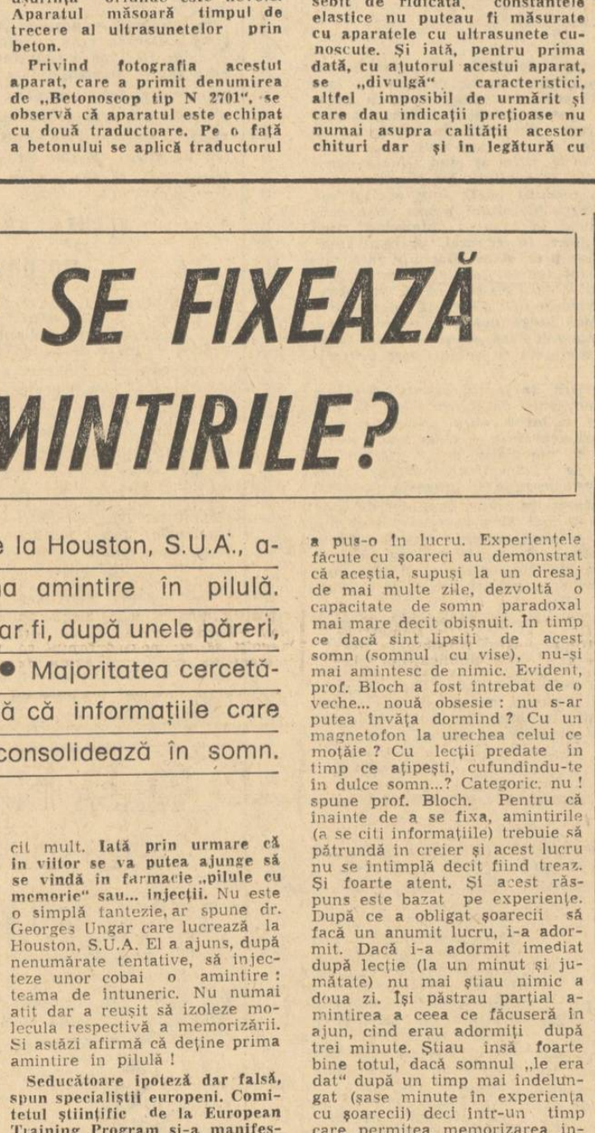

De ce mamele își țin pruncii lîngă inimă ?

Majoritatea mamelor își poartă pruncii pe brațul stîng lîngă inimă. Dr. Lee Salk și-a confirmat o primă observație printr-un studiu statistic. Observînd 255 de mame, 83% dintre ele indiferent dacă sînt dreptace sau stîngace, fac acest gest reflex, de a-și lua copilul lîngă inimă. De ce ? S-au făcut o serie de experiențe care au condus la concluzia că pentru mame, este vorba doar de un comportament pe care-l adoptă imediat după naștere. Mamele copiilor prematuri, fiind despărțite de aceștia, normal, trebuind să fie îngrijiți separat, au comportări diferite. Observația dr. Lee Salk, profesor de psihologie infantilă la Colegiul medicilor de la Universitatea Cornell, a fost confirmată și de alte studii. Medici de la Universitatea din California arătau că și adulții puși într-o situație de teamă, la dentist, de pildă, au tendința să strîngă la piept, lîngă inimă, o pernă pe care o au la îndemînă. Dar cînd ies din magazine, își poartă pachetele fie în dreapta, fie în stînga. Ce semnificație are o asemenea preferință ? Cum se raportează ea la copil ? Copilul ținut lîngă inimă, simte bătăile ei. Este de fapt acel sunet care i-a dominat viața intrauterină și care ar fi asociat senzației de securitate și confort. Dr. Lee Salk a mai făcut o experiență. A pus o serie de copii nou-născuți într-o încăpere unde li se transmitea prin megafon sunetul unei inimi umane adulte : 72 de bătăi pe minut la intensitatea de 85 de decibeli. Urmăriți cîteva zile în șir, s-a văzut că ei cresc mai repede și plîng mai puțin decît grupul martor din aceeași clinică. Deci, tinere mame, țineți copiii lîngă inimă.

MATERIE ȘI ANTIMATERIE

În imagine, un document care demonstrează — teoretic — similitudinea universului materie și antimaterie. Săgețile reprezintă raze gamma. Teoria dr. Floyd W. Stecker, prezentată la Congresul internațional de astrofizică, ținut în aprilie la Centrul spațial Goddard, a atras în mod deosebit atenția participanților. Așa cum se știe, din 1955 încoace s-au descoperit pe rînd antiprotonul, apoi antineutrinul, apoi antideuteronul. Or, aceasta tindea la crearea unei imagini „de oglindă" a universului cunoscut. Deci, galaxiilor noastre le corespund antigalaxii... La întrebarea ce se întîmplă la granița dintre cele două universuri, dr. Stecker a răspuns că atunci apar razele cosmice gamma. Experiențele de la Centrul Goddard cu prilejul zborurilor Apollo 15, 16 și 17 ar veni, se pare, în sprijinul unei astfel de teorii.

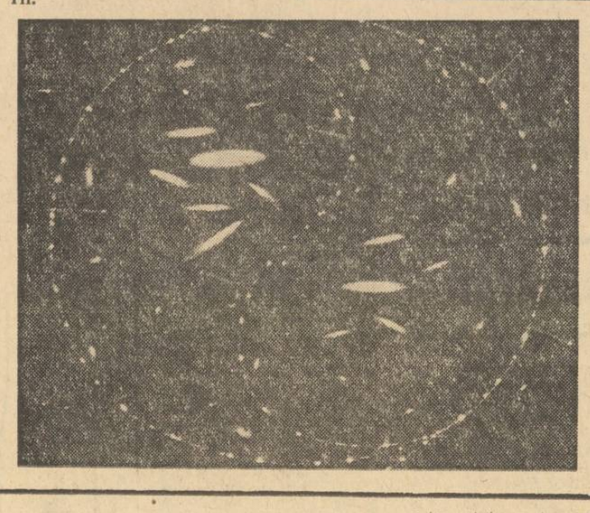

„ECOPOLIS", ORAȘUL FĂRĂ POLUARE

S-ar putea oare chiar pînă la sfîrșitul acestui secol să apară orașe ecologice în care lumina solară e „transportată" către locuințe, centre comerciale și chiar grădini subterane prin „lumiducte", un fel de tuburi cu pereți interiori reflectanți ? Așa susțin cei patru autori ai proiectului „Ecopolis" prezentat la Congresul internațional al soarelui care s-a ținut la Paris, în palatul UNESCO. Pentru a capta lumina solară, „Ecopolis" — orașe nu mai mari de 10 000 de locuitori — vor avea numeroase antene parabolice și oglinzi care vor capta și îndrepta fotonii către interiorul cetății. Autorii — un inginer de cercetare, Boutiere — un specialist în arhitectura modernă, Ragon — un helifizician de la Universitatea din Marsilia, Touchais — și un arhitect urbanist, profesor de arhitectură la Universitatea din Damas, fost elev al lui Corbusier, Guy Rottier — susțin că arhitectura și urbanismul care se practică astăzi sînt poluante pentru că ciclurile naturale sînt modificate și activitatea clorophiliană perturbată. Noțiunile de orientare (Nord-Sud etc.) sînt perimate. Lumina solară este o materie primă care trebuie distribuită în mod echitabil conform necesităților de iluminare reale, astfel ca echilibrul biologic natural să fie păstrat.

LINGVISTICĂ

UN BASM-SNOAVĂ „CITIT" DE MATEMATICIENI

de prof. univ. dr. docent Solomon MARCUS

Păcală transpus în ecuații ? Cum se exprimă tehnic metamorfozele pe care le suferă basmele ? Vă invităm la o incursiune în lingvistica matematică.

Făgăduisem la sfîrșitul articolului „Folclorul în atenția matematicienilor" apărut în nr. 818 (9 iunie) al revistei, că voi reveni pentru a exemplifica cum anume poate fi „citit" un basm-snoavă de către lingvistica matematică. Să ne oprim atenția asupra basmului-snoavă de tip „Păcală", „Poveste din lume". El cuprinde o succesiune de întîmplări, pe care le vom numerota :

(1) Un băiat intră slugă la un popă, cu condiția respectării reciproce a unei înțelegeri. (2) În prima zi, popa încearcă să-l determine pe băiat să calce înțelegerea, dar acesta rezistă. (3) a doua zi la fel. (4) în a treia zi băiatul își atrage pedeapsa pentru încălcarea înțelegerii răuvoitoare a stăpînului. (5) Fratele băiatului — Păcală — intră în slujba popii cu aceeași condiție. (6) Stăpînul reia prima încercare, la care Păcală rezistă. (7) o reia și pe a doua, care are același rezultat (8) și a treia oară la fel. (9) Acum începe stăpînul să fie cel care să-i reziste, în cadrul condiției reciproce stabilite, lui Păcală. Într-o nouă întîmplare, înțelegerea e respectată. (10) o altă întîmplare — la fel și (11) cu a treia de asemenea. (12) Rolurile s-au schimbat, popa începe să cedeze în fața constanței răbdări a lui Păcală și hotărăște să plece el cu fiul lui pentru a scăpa de Păcală. (13) Dar acesta îi înșală și se la după ei. (14) Hotărăsc aplicarea unei alte tactici pentru a scăpa de el (15) dar Păcală din nou îi înșală, ceea ce (16) face ca răbdarea popii să cedeze cu totul și să încalce el înțelegerea inițială și (17) să-și primească pedeapsa.

Avem deci 17 segmente componente ale basmului, pe care le vom numi evenimente. Evenimentele 1 și 5 au exclusiv menirea de a introduce cite un personaj ; vom face abstracție de ele. Celelalte 15 evenimente se repartizează în patru grupe, după cum urmează :

2 3 4	6 7 8	9 10 11	12—13	14—15	16—17
I	II	III	IV		

Fiecare grupă este alcătuită din cîte trei componente, pe care le vom numi segmente narative. Fiecare segment narativ are caracterul unei probe de încercare la care este supus un erou. Apare analogia dintre 2, 6, 9 și 12—13, toate corespunzînd unei prime probe, dintre 3, 7, 10 și 14—15, toate corespunzînd unei a doua probe și dintre 4, 8, 11 și 16—17, toate corespunzînd unei a treia probe. Însă această analogie este destul de slabă, deoarece, de exemplu, 4 și 8 diferă atît prin persoana eroului cît și prin rezultatul, pozitiv sau negativ al probei : 8 diferă de 11 prin natura probei iar 11 diferă de 16 + 17 printr-o inversare de roluri. Într-adevăr, dacă secvența 2, 3, 4 introduce ca opozanți pe popă și pe fratele lui Păcală, secvențele II și III înlocuiesc pe fratele lui Păcală prin Păcală iar secvența IV, menținînd același opozanți, creează o situație în care nu mai este popa cel care pune la încercare pe Păcală, ci invers. Apare o simetrie a desfășurării narative. În sensul că fazele I și IV stau sub semnul opoziției dintre un personaj dominator (popa în I, Păcală în IV) și un personaj dominat (fratele lui Păcală în I, popa în IV) iar fazele II și III sînt caracterizate printr-o stare de echilibru între personajele care se află în confruntare (Păcală și opozantul său).

Să simbolizăm prin a semnificația comună a segmentelor narative 2 și 12—13 (prima probă într-o opoziție dintre un dominator și un dominat), prin b semnificația comună a segmentelor narative 3 și 14—15 (a doua probă într-o opoziție dintre un dominator și un dominat), cu c semnificația comună a segmentelor narative 4 și 16—17 (a treia probă într-o opoziție dintre un dominator și un dominat), cu a_1, b_1, respectiv c_1 semnificația comună a segmentelor 6 și 9, 7 și 10, respectiv 8 și 11 (prima, a doua respectiv a treia probă într-o confruntare echilibrată). Desfășurarea basmului capătă reprezentarea simbolică :

$$a\ b\ c\ a_1\ b_1\ c_1\ a_1\ b_1\ c_1\ a\ b\ c$$

Aici, singurele opoziții care ne interesează sînt Păcală — non Păcală și dominat — nedominat.

O primă sursă de transformări se referă la repetarea, de un același număr de ori, a secvențelor în care se confruntă un dominator și un dominat. Repetînd de n ori aceste secvențe, obținem o reprezentare de forma :

$$(a\ b\ c)^n\ a_1\ b_1\ c_1\ a_1\ b_1\ c_1\ (a\ b\ c)^n \quad (n = 1, 2, \ldots\ldots)$$

Se observă că simetria organizării este păstrată. O a doua sursă de transformări se referă la repetarea, de un același număr de ori, a fiecăreia dintre cele patru faze ale desfășurării narative. Se obține o reprezentare de forma :

$$(a\ b\ c)^n\ (a_1\ b_1\ c_1)^{2n}\ (a\ b\ c)^n, \quad (n = 1, 2, \ldots\ldots)$$

Evident, există și alte surse, pe care nu le mai discutăm. Cele două reprezentări de mai sus rezumă, la un anumit nivel de abstracție, două posibile evoluții ale basmului în discuție. Considerații prea tehnice pentru a le putea prezenta aici dau posibilitatea să se construiască „mașinile generative" ale reprezentărilor de mai sus, mașini care exprimă tocmai **procesul** unor virtuale metamorfoze ale basmului.

Dintre numeroasele consecințe ale unui astfel de mod de a vedea, care conduce la o adevărată tipologie generativă a basmelor populare românești, am dori să relevăm doar una. Se știe că structura acestor basme este dominată de o tendință de simetrie (care, în basmul în discuție, a fost clar pusă în evidență și care nu este străină de numerele magice în jurul cărora gravitează acțiunea — în cazul de față numărul 3) și o tendință de repetiție a unor aceleași tipuri de episoade. S-ar părea că cele două tendințe sînt convergente, simetria fiind un caz particular de repetiție. Cercetarea pe care am efectuat-o a scos în evidență faptul că cu cît constrîngerile de simetrie sînt mai mari (în sensul unor condiționări la distanță între elementele basmului), cu atît mașina generativă care explică evoluția basmului este mai complicată.

Evident, aceste cercetări sînt abia la început și au nevoie de dezvoltări ulterioare.

DE CE SIMȚIM NEVOIA SĂ BEM APĂ?

● Obiceiurile alimentare și consumul de lichide ● Cel mai bun remediu rămîne... un pahar cu apă ● Trebuie să mîncăm mai sărat ? ● Setea — semnal de alarmă.

● În condiții de activitate fizică redusă, la o temperatură a aerului înconjurător de 20—21° Celsius, un om are o nevoie de lichide (apa de băut, apa din alimente) în medie de 1 1/2 litri în 24 de ore. Activitatea fizică intensă, temperatura aerului ridicată cresc mult ingestia, consumarea de lichide. Vara, se consumă pînă la 3—4 litri de apă pe zi, iar în industria grea, muncitorii din mediile calde ajung la un consum de 8—10 litri de apă în timpul lucrului. C. M. Gould și W. B. Pyle (în „Anomalies and Curiosites of medicine") citează că suflătorii de sticlă beau pînă la 30 litri apă pe zi, dar că în zilele în care nu lucrează consumul lor de lichide este normal.

● Se crede că instinctul nostru reglează necesitatea de apă a organismului prin senzația de sete. Totuși nu este așa. Consumul de lichide depinde, de multe ori, de obiceiurile și gusturile noastre, mai mult decît de nevoia reală.

Cîteva obiceiuri alimentare intensifică (uneori, cu efecte negative) consumul de apă. Alimentația prea sărată mărește senzația de sete. Cafeaua sau ceaiul pregătite într-o anumită cantitate de apă, vor potoli mai puțin setea decît aceeași cantitate de apă simplă, datorită efectului lor de a stimula diureza (eliminarea pe cale renală de lichide). Băuturile alcoolice măresc și ele senzația de sete tot prin stimularea diurezei. Eliminarea crescută de lichide prin consumul de alcool este deobicei compensată prin stimularea setei și consumul de apă, consecutiv. Copiii, femeile, în general cei cărora le plac băuturile dulci sau consumă multe prăjituri beau și apă mai multă.

● Se spune că cei care transpiră mult trebuie să mănînce mai sărat. Este adevărat că prin transpirație se pierde și clorură de sodiu din organism, dar pe măsura aclimatizării, procentul de săruri din sudoare se reduce la cantități neînsemnate. În schimb, consumul de sare multă va provoca sete și va duce la îngerarea nejustificată de mari cantități de lichide.

● Ingestia rapidă și în cantitate mare de lichide poate provoca tulburări gastro-intestinale, dureri în gît (la băuturile reci), crampe musculare.

● Pe de altă parte, trebuie știut că setea poate fi stimulată printr-un regim sărat și, uneori, este nevoie de aceasta. O lipsă îndelungată de apă, care a produs deshidratarea organismului sau o eliminare crescută de apă din organism cu același efect, poate fi compensată cel mai eficient prin apă cu sare.

● În perioada de aclimatizare la mediu cu temperaturi ridicate, în condiții deosebite (industrie, climă excesivă) sifonul sărat este cea mai sănătoasă apă de băut pentru combaterea setei și menținerea echilibrului de săruri în organism.

● Hiponatremia (scăderea clorurii de sodiu din sînge) produsă fie prin consumul exagerat de apă, de alimente nesărate, fie prin transpirație excesivă, produce indispoziție, astenie, crampe musculare, randament scăzut în activitate.

● Numeroase boli intensifică setea. Printre acestea, amintim : diabetul zaharat și alte boli endocrine, anumite dermatoze care cresc transpirația pielii, unele boli renale, digestive etc. Setea poate fi un semnal de alarmă în caz de hipotensiune și șoc, intoxicație medicamentoasă.

În concluzie, setea nu este întotdeauna un martor fidel al nevoilor fiziologice, normale, de lichide ale organismului nostru, ci, uneori, un indiciu al unor greșeli alimentare sau chiar stări patologice. Dacă bem multe lichide iar setea este inexplicabilă printr-un motiv de alimentație, de efort fizic sau supraîncălzire în timpul verii e mai bine să consultăm medicul.

E normal ca în zilele de vară să consumăm mai multe lichide, iar pentru conținutul în vitamine și săruri să bem sucuri de fructe, dar este bine să reținem și aceste cîteva indicații.

Dr. Elena BARNEA

1. Rochie din olandă *cu platcă pătrată. Garniturile sînt în culoare contrastantă cu cea a rochiei.*
2. Rochie croită în bie. *Corsajul este prins cu o bentiță în jurul gîtului, care formează garnitura.*
3. *Decolteu rotund și bretele subțiri pe umeri la* o rochie strînsă în talie, cu crețuri.
4. Rochie petrecută, gen halat, *decoltată en-coeur.*
5. Rochie sport cu minecuță. *Decolteul oval este mascat cu o garnitură de bentite.*
6. Rochie cu decolteu adînc în formă de pătrat, bordat cu o garnitură *lată care se regăsește la tivul rochiei. Talia este foarte joasă, ușor încrețită.*

Desene de Tanți PFENNINGS

Moda la peste 30 de grade

Părerile sînt împărțite asupra celei mai bune soluții pentru rochia ideală a zilelor foarte călduroase. Cert este că fiecare își caută o îmbrăcăminte cît mai lejeră, mai subțire, modele cît mai decoltate.

Se pare însă că reușita în lupta împotriva caniculei, o asigură în primul rînd, țesătura aleasă. Bumbacul, inul, olanda, simple sau în amestec cu fibre sintetice sînt materiale răcoroase. Țesăturile din fibre sintetice pure creează de obicei, un ecran, nelăsînd corpul să respire în voie și ne fac să transpirăm din abundență. Mătasea naturală e plăcută la purtat dar nu prea... răcoroasă. O vom păstra pentru orele serii, cînd temperatura mai scade. În schimb, voalul natural ne poate ajuta mai bine să rezistăm la asaltul soarelui.

Poate vi se pare curios, dar rochiile apretate țin mai cald. Noroc că moda nu prea le mai cere și au apărut țesături cu apret natural și nesifonabile. Cordoanele, gulerele mari, manșetele strînse nu sînt nici ele indicate la temperaturi înalte.

Rochii lejere, drepte, evazate sau plisate, astfel ca ele să stea mai departe de trup, fuste sau pantaloni însoțiți de bluze purtate pe deasupra, rochii închise în față cu nasturi sau petrecute parte peste parte, mineci — pentru cine poartă — largi, bogate, sandale lejere sînt cîteva recomandații ce merită a fi reținute.

Puțin mai complicată apare armonizarea dorinței noastre de a avea o îmbrăcăminte cît mai decoltată cu ceea ce efectiv ne este permis să purtăm, ținînd seama de exigențele pretinse de siluetă și de vîrstă.

Decolteul de pildă, oricare ar fi forma lui, nu-și poate permite să lase umerii prea descoperiți dacă îi avem lați și foarte drepți sau dacă bustul este cam dezvoltat. În acest caz un decolteu ascuțit este mult mai potrivit. Ca de altfel și cînd silueta noastră este mai plină. Un decolteu mai adînc, rotunjit poate juca același rol. Cît despre decolteul pătrat, este contraindicat în cazul „solnițelor" prea pronunțate, în general, în cazul persoanelor prea slabe. Rochiile fără mîneci sînt foarte, foarte comode, dar inestetice dacă nu lasă să se vadă brațe frumoase. O mînecuță mai scurtă sau mai lungă poate ascunde brațe care nu sînt fără cusur și chiar echilibra o siluetă cu șolduri mai proeminente.

În afară de faptul că un decolteu mai îndrăzneț nu-și are locul, în nici un caz, la birou, nu-și poate nici permite să dezvăluie — chiar seara — un spate cu omoplații prea vizibili. În formă de V, decolteul spatelui ascunde de acest neajuns și lungește silueta.

În sfîrșit, în ciuda tendinței de a se purta — mai ales vara — rochii din ce în ce mai scurte, puțină atenție nu... strică. Rochia scurtă nu se prea împacă nici cu picioarele strîmbe, nici cu cele prea subțiri, nici cu șolduri mari.

Toate aceste cîteva însemnări n-au pretenția de a servi drept ghid de îmbrăcăminte pe caniculă. Ele vă reamintesc doar cîteva reguli pe care le-am atribui bunului simț, bunului gust și dorinței noastre de a nu face concesii eleganței nici chiar cînd afară sînt peste 30 de grade !

L. MARINA

TRICOTAJ

JACHETĂ PENTRU PLAJĂ

Furnituri : circa 700 g. bumbac sau garofiță. Andrele nr. 3

Mărimea : 42—44

Modelul : un ochi pe față, unul pe dos (punct de elastic).

Măsura : 12 ochiuri și 19 rînduri = 5 cmp.

Fața este formată din două bucăți, fiecare începută pe aproximativ 60—70 ochiuri. La înălțimea dorită, formăm deschizătura pentru primul buzunar. Scădem (pe fața lucrului) 24 ochiuri, iar cînd ne întoarcem le montăm din nou pe andrea. Tricotăm mai departe. Cînd ajungem la scăzătura minecii facem și scăzătura pentru al doilea buzunar. Atenție ca să fie făcut pe același rînd (vertical) cu cel de jos și din același număr de ochiuri. Scăzătura minecii se face dreaptă și numai cea a gîtului rotunjită. Umărul se termină într-o linie oblică.

Spatele este format dintr-o singură bucată montată pe 123—125 ochiuri.

Asamblarea. Se cos părțile și umerii, iar din mătase sau alt material subțire se fac buzunarele care se prind în dreptul deschizăturii. Buzunarele sînt închise cu fermoar.

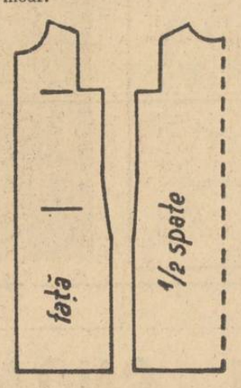

RĂSPUNDEM LA ÎNTREBĂRILE DUMNEAVOASTRĂ...

Pe teme juridice

ION PRISĂCARU — Focșani. În conformitate cu prevederile Codului Muncii, pentru orice pretenții bănești ale persoanelor încadrate în muncă, față de unitate — prejudicii suferite sau drepturi neacordate — termenul de sesizare a organelor de soluționare a litigiilor de muncă este de 3 ani de la data producerii pagubelor sau de la data cînd drepturile trebuiau să le fie acordate.

ANDROMEDA STRUGARU. Legea pensiilor stabilește că persoanele care au drept la pensie în cadrul asigurărilor sociale de stat și I.O.V.R. și au lucrat o perioadă ca membri în cooperativele agricole de producție, vor putea primi pe lîngă pensia de asigurări sociale și I.O.V.R. și pensia de la sectorul cooperației agricole de producție, pentru perioada cît au lucrat în acest sector.

IULIAN DIACONESCU — Deva. Codul Muncii prevede că la persoanele care, fiind încadrate în muncă, sînt chemate să-și satisfacă serviciul militar, contractul de muncă se menține. Perioada de satisfacere a serviciului militar intră în calculul vechimii neîntrerupte în aceeași unitate, dacă cel în cauză a revenit la locul de muncă în termen de 30 zile de la satisfacerea serviciului militar

STANCU MANOLESCU — București. Codul Muncii prevede că litigiile privind contestațiile în legătură cu acordarea de trepte și gradații de salarizare, împotriva diminuării salariului tarifar pentru neîndeplinirea integrală a sarcinilor de serviciu, precum și cele referitoare la acordarea premiilor și gratificațiilor sînt de competența organului administrativ ierarhic superior sau a organului de conducere colectivă. În schimb, contestațiile împotriva desfacerii contractului de muncă și litigiile privind reintegrarea în muncă, cu excepția celor care sînt făcute de persoanele cu funcții de conducere numite de organele ierarhic superioare precum și de directorii generali și asimilații acestora din organele centrale, sînt rezolvate de instanțele judecătorești.

MARIANA COSASCHI — Botoșani. Codul Familiei precizează că bunurile dobîndite înainte de încheierea căsătoriei nu sînt bunuri comune, ci bunuri proprii, ale fiecărui soț. De aceea, apartamentul pe care dv. l-ați cumpărat înainte de căsătorie precum și lucrurile pe care le-ați adus la căsătorie sînt bunuri proprii. Instanța de judecată va hotărî în litigiul respectiv, dar dv. trebuie să prezentați dovezi în legătură cu susținerile pe care le faceți.

MARIA SEPTINE — Buhuși. *Vă înțelegem suferința. Zgomotele pe care le percepeți permanent în ureche sînt greu de suportat. Ne rugați să vă îndrumăm spre un spital adecvat, dar tot dv. ne relatați că ați fost internată și la clinica de O.R.L. și la cea de neurologie și nu ați obținut nici o ameliorare. De fapt, aceste specialități vă pot rezolva problema etiologiei suferinței dv. Dacă specialiștii O.R.L.-iști exclud o cauză organică la nivelul urechii, evident că atenția se polarizează spre componenta psihică și medicul psihiatru vă poate ajuta. Nu ne-ați menționat ce tratamente ați urmat și care erau valorile tensiunii arteriale.*

GHEORGHE ADAMO — jud. Vîlcea și SIMA LAURENȚIU — Brașov. *Acneea juvenilă nu poate fi vindecată dacă nu aplicați tratamentul cu perseverență. Nu uitați să respectați regulile de igienă locală. Este important și regimul alimentar. Sînt interzise alimentele excitante, cafea, cacao, ciocolată, mîncăruri picante, conserve și alcool. Veți reduce dulciurile și făinoasele, preferînd legume și fructe crude, brînzeturi proaspete. Local, veți aplica soluția Juvenal (la culcare), iar dimineața, următoarea loțiune : acid salicilic 1 g, rezorcină 1 g, camforă 2 g, alcool lavandă 10 g, alcool 60° — 100 g.*

MARCEL CÎRLOGEANU — Craiova. *Vă recomandăm : Epifizan — fiole — o serie de 10 injecții intramusculare, cîte o fiolă pe zi și Bergonal — un drageu seara.*

BODI GHEZA — Brașov : *Mulți bolnavi hipoacuzici și-au recăpătat auzul în urma intervențiilor chirurgicale efectuate de conf. dr. Hociotă de la Spitalul Alexandru Sahia din București — str. Mircea Vodă. Evident că nu orice hipoacuzie poate beneficia de intervenție. Pentru a preciza dacă operația este oportună se fac o serie de investigații.*

D. M. — Sibiu : *Frecvent, candidoza este rebelă la tratament. Considerăm corect tratamentul care vi s-a prescris. Este însă obligatoriu să perseverați. Vă sugerăm să aplicați și Saprosan Gel-vaginal și să modificați P.H. local prin spălături cu soluție de bicarbonat de sodiu.*

FLORICA GURIȚĂ — jud. Sălaj ; *Un copil care nu vorbește pînă la vîrsta de 3 ani va fi examinat de un medic O.R.L.-ist și de un neuropsihiatru.*

SANDU ION — Stroești ; *Vă sfătuim să preferați o citronadă naturală din sucul lămîiior.*

ÎNGRIJIȚI-VĂ SĂNĂTATEA

Aleidoscop

AVANPREMIERĂ LA „MIRAJ"

PELL-AMAR, denumirea produselor pe bază de extract de nămoluri sapropelice, destinate tenurilor grase și normale precum și PELOX, numele sub care vor fi cunoscute produsele, pe aceeași bază, pentru tenurile uscate sînt noutățile cele mai de seamă pe care fabrica bucureșteană „Miraj" ni le rezervă pînă la sfîrșitul anului. În curînd deci, creme de zi, de noapte, speciale pentru ochi, emulsii hidratante, loțiuni tonice, șampon pentru păr și spumant pentru baie, Pell-amar sau Pelox.

Specialiștii de la „Miraj" mai lucrează la definitivarea unor produse cosmetice cum ar fi : pudra compactă Cristal-lux, o loțiune opalescentă împotriva transpirației, din gama produselor „April", o pudră și un ruj.

ARTĂ ȘI INDUSTRIE

Studenții Institutului de arte plastice „Ion Andreescu" din Cluj sînt oaspeți ai expoziției „Artă și industrie", cu reușite creații în design, arte textile, grafică, ceramică, sticlă, metal. Continuitatea și originalitatea expozițiilor de la „Art'ind" (Calea Victoriei 91—93) ne oferă, pe lîngă dovada talentului, spiritului de creație ale artiștilor noștri plastici, speranța în pătrunderea pe scară cît mai largă a frumosului în industria bunurilor de consum.

20 000 DE FLORI

O originală expoziție, „Blumensommer 1973", a reunit la Dresda, oraș cu minunate parcuri și grădini, 20 000 de flori pe o suprafață de 4 000 mp. Celor care iubesc florile, expoziția le-a oferit nu doar plăcerea de a admira trandafiri, garoafe, chiparoase, gladiole, cactuși, plante verzi ornamentale sau agățătoare în grădini și în glastre. Vizitatorii au putut beneficia de sfaturi, atît pentru îngrijirea florilor cît și pentru aranjarea lor în diferite vaze în apartament.

VECHEA ARTĂ CULINARĂ MOLDOVENEASCĂ

În ultimul timp, renovîndu-se vechi așezări românești, transformate în obiective turistice, se vorbește tot mai insistent și despre scoaterea la lumină a artei culinare din acele epoci.

Iată, că recent, la Iași, a apărut o nouă inițiativă care se înscrie în cercul aceluiași domeniu culinar.

Într-o vizită făcută la Arhivele Statului, directorul acestei instituții, posesoare a prețioase documente, ne-a arătat o vastă culegere de bucătărie moldovenească veche. Autorul ei, Adrian Pricop, a scos la lumină peste 900 de feluri de mîncare și de băuturi preparate în casă. Culegerea începe din secolul al XVIII-lea și redă în scrierea vremurilor rețete culinare. Pentru ușurarea înțelegerii celor consemnate în manuscrise, reviste, ziare, almanahuri, culegerea are la sfîrșit un glosar. La capitolul „Băuturi răcoritoare", ca să luăm doar un singur exemplu, sînt zeci de preparate, care ar putea îmbogăți gama, destul de săracă, a băuturilor care se servesc în comerțul nostru. Alcătuită din pură pasiune documentară, această culegere poate spori în mod substanțial „biblioteca" artei noastre culinare cu o lucrare avînd un conținut original, demn de transpus în practică.

MASA DIN GRĂDINĂ SAU DIN BALCON

Într-o seară de vară, o cină în grădină sau pe balcon este foarte plăcută. Pentru a crea un cadru potrivit, puteți amenaja pe o simplă planșetă așezată pe două capre, o masă decorativă cu ștergare colorate sau împletite din rafie, farfurii de ceramică și cîteva luminări groase. De jur împrejur, taburete cu perne cu ciucuri iar alături, o măsuță mică, rotundă pe care veți așeza platourile cu mîncare, farfurii de rezervă, pahare.

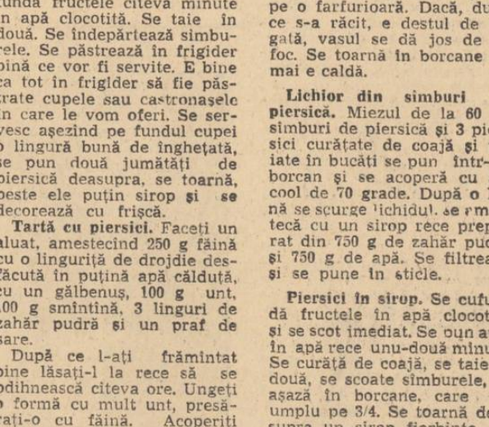

SATUL DE VACANȚĂ CONSTANȚA

La marginea noului cartier al orașului Constanța — la Tomis — chiar la intrarea în Mamaia, s-a deschis unul dintre cele mai frumoase complexe turistice ale cooperației de consum : SATUL DE VACANȚA CONSTANȚA. Alcătuit, în această primă etapă, din peste 20 de autentice gospodării țărănești din diferite județe, „Satul de vacanță Constanța" reprezintă o sinteză a satului românesc contemporan.

Fiecare casă în parte corespunde specificului unui județ, cu tot ce are mai autentic, atît ca arhitectură, elemente decorative, cît și în privința portului, a îndustriei casnice sau a preparatelor culinare. Căci în afară de valoarea sa etnografică, fiecare dintre aceste gospodării are un mic restaurant, unde turiștii au posibilitatea să servească micul dejun, prînzul și cina, să se delecteze cu cele mai gustoase preparate tradiționale și băuturi din județul respectiv. În unele dintre aceste căsuțe turiștii găsesc și camere de închiriat.

Pentru autoturisme sînt amenajate spații de parcare, iar problemele de alimentare cu benzină a autoturismelor pot fi rezolvate la Stația PECO de vis-a-vis.

De la expozițiile cu vînzare de artizanat ale Satului de vacanță Constanța pot fi cumpărate diferite obiecte făurite de meșteri-artizani din diferite colțuri ale țării.

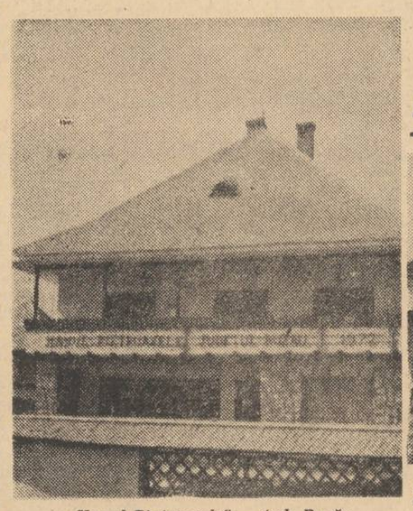

„Hanul Pietroasele" — jud. Buzău

Un punct de mare atracție pe litoral

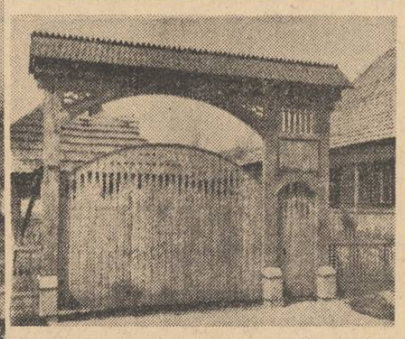

„Harghita". Casă de lemn cu porți executate de meșterii cooperației de consum din județ

Și acum cîteva informații despre unele dintre aceste gospodării :

● Construcție tipic musceleană, CASA ARGESEANA, cu porți înalte și acoperiș de șindrilă, are un interior bogat ornamentat cu ștergare, draperii, trofee de vînătoare. O surpriză culinară mult „gustată" de oaspeți va fi fără îndoială brînza de Rucăr în coajă de brad preparată — ca prin părțile locului — bulz cu mămăliguță.

● Și pentru că este vorba de specialități culinare, cine poate rezista tentațiilor pe care le oferă CASA DOBROGEANA : batal cu varză, plăcintă dobrogeană, însoțite de o ulcică cu vin de Murfatlar sau de Ostrov.

● Cu preparate tipic moldovenești, cu pîine caldă de la cuptorul din ogradă și cu Cotnar „de viață lungă" se întîlnesc oaspeții BOJDEUCII IEȘENE. Interiorul, soba de lut cu prichici și ulcelele înșiruite pe pereți amintesc de lumea copilăriei lui Creangă.

● Casa VILCEANĂ ni se înfățișează ornată într-o minunată broderie de lemn sculptat. În curtea sa, vizitatorii au prilejul să admire cum mîinile iscusitului olar transformă lutul în splendidă ceramică de Horezu. Dintre specialitățile culinare „ale casei" : mămăliguță haiducească la cuptor, plăcinte cu brînză vîlceană ș.a.

● Județul Vrancea, ținut de legendă, este reprezentat de hanul „FECIORII VRINCIOAIEI" unde vizitatorii au posibilitatea să admire interioarele rustice, tipic vrîncene, decorate cu deosebit simț artistic, dar și să se delecteze cu „bunătăți" culinare specifice.

● La POPASUL MARGINIMII" oaspeții vor face cunoștință cu o autentică gospodărie din comuna Marginea de lîngă Rășinari, județul Sibiu.

● HANUL PRAHOVA, construcție frumoasă cu 60 de locuri la cramă, 40 în restaurant și alte 100 de locuri pe cele două terase, va fi o gazdă mult apreciată. Mîncărurile și băuturile casei vor face, fără îndoială, deliciul consumatorilor. Din lista-meniu : ciorbă de potroace, tochitură din carne de porc, macaroane cu nuci și zahăr și alte preparate gustoase, completate cu vinuri de Valea Călugărească.

● Județul Buzău invită turiștii la HANUL PIETROASELE. Dintre specialitățile pe care le oferă restaurantul hanului nu lipsesc sărmălutele în foi de viță, cîrnații de Pleșcoi, țuica de Pătîrlagele și tămîioasa de Pietroasele.

Muzica populară completează specificul folcloric al fiecărui județ.

Fiecare casă, în felul ei, este un mic muzeu județean, cu porțile larg deschise turiștilor, care au astfel posibilitatea să vină în contact direct cu ospitalitatea românească. Astfel, Satul de vacanță Constanța — realizare a cooperației de consum a devenit un punct de mare atracție a litoralului românesc.

(5341 A)

Din fructele verii: PIERSICILE

Mai puțin cultivată în țara noastră, piersica a devenit în ultimul timp un fruct la îndemîna tuturor. Suculentă, răcoritoare, de o savoare deosebită, piersica e bună și proaspătă și conservată.

Pentru meniurile de fiecare zi

Piersici cu vin. Se curăță de coajă 6 piersici mari și coapte. Se taie în sferturi. Se pun într-o compotieră, se stropesc cu 1/4 l de vin alb dulce. Se pudrează cu 120 g zahăr. Se lasă la macerat 1-2 ore. Se servesc foarte reci.

Bavareză de piersici. Se aleg 8—10 piersici mari și foarte bine coapte. Se curăță de coajă, se pun într-un tifon și se storc de suc. Sucul se amestecă cu 500 g de frișcă bătută și îndulcită și 1/2 l de cremă de vanilie. (1/2 l lapte, 4 ouă, 100 g zahăr, 60 g făină). Amestecul de frișcă, suc și cremă se toarnă într-o compotieră și se pune în frigider.

Piersici Melba. 6 piersici mari și bine coapte, 1/2 l înghețată de vanilie (din comerț), 1/4 l frișcă, puțin sirop de coacăze sau zmeură.

Se cojesc piersicile cu grijă. Dacă merge greu, se cufundă fructele cîteva minute în apă clocotită. Se taie în două. Se îndepărtează sîmburele. Se păstrează în frigider pînă ce vor fi servite. E bine ca tot în frigider să fie păstrate cupele sau castronașele în care le vom oferi. Se servesc așezînd pe fundul cupei o lingură bună de înghețată, se pun două jumătăți de piersică deasupra, se toarnă, peste ele puțin sirop și se decorează cu frișcă.

Tartă cu piersici. Faceți un aluat, amestecînd 250 g făină cu o linguriță de drojdie desfăcută în puțină apă călduță, cu un gălbenuș, 100 g unt, 100 g smîntînă, 3 linguri de zahăr pudră și un praf de sare.

După ce l-ați frămîntat bine lăsați-l la rece să se odihnească cîteva ore. Ungeți o formă cu mult unt, presărați-o cu făină. Acoperiți fundul formei cu aluat. Pudrați aluatul cu un strat bun de zahăr. Așezați deasupra un rînd de jumătăți de piersică, curățate de coajă. Coaceți circa 45 de minute la cuptor cu foc potrivit.

Pentru cămara dv.

Marmeladă de piersici. Se aleg fructe bine coapte. Se curăță de coajă și de sîmburi. Se trec prin sită. Se amestecă cu o cantitate de zahăr egală cu cea a fructelor. Se fierbe marmelada pe foc potrivit, amestecînd mereu cu o lopățică de lemn, ca să nu se prindă de fund. Se încearcă dacă e gata punînd puțin pe o farfurioară. Dacă, după ce s-a răcit, e destul de legată, vasul se dă jos de pe foc. Se toarnă în borcane cît mai e caldă.

Lichior din sîmburi de piersică. Miezul de la 60 de sîmburi de piersică și 3 piersici curățate de coajă și tăiate în bucăți se pun într-un borcan și se acoperă cu alcool de 70 grade. După o lună se scurge lichidul, se amestecă cu un sirop rece preparat din 750 g de zahăr pudră și 750 g de apă. Se filtrează și se pune în sticle.

Piersici în sirop. Se cufundă fructele în apă clocotită și se scot imediat. Se pun apoi în apă rece unu-două minute. Se curăță de coajă, se taie în două, se scoate sîmburele, se așază în borcane, care se umplu pe 3/4. Se toarnă deasupra un sirop fierbinte. Se leagă la gură cu celofan și se sterilizează 20 de minute.

Pentru 2 kg și 1/2 de fructe e nevoie de 750 g de zahăr și 1/2 litru de apă.

Olimpia ȘTEFANESCU

ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG

MAME, VEGHEAȚI!...

de Mihai STOIAN

„Stimate curier,

Faptele descrise sînt reale. Sînt medic și totuși am comis sau am admis să se comită o eroare la propriul meu copil, ceea ce a însemnat multe luni de suferință pentru fetița mea dragă și, concomitent, și pentru întreaga noastră familie. De aceea, pentru a evita pe viitor repetarea unor asemenea greșeli, vă rog — prin această scrisoare publicată — să atrageți atenția tinerelor mame asupra pericolului posibil. Este mai important să apară scrisoarea de față, slujind publicului larg, decît într-o revistă de specialitate (motiv pentru care nici n-am folosit termeni de strictă specialitate).

Iată deci faptele :

Astăzi nu există o fetiță mai dragută și mai cuminte decît ea. Și totuși, a fost victima unui dureros diagnostic eronat. Este greu de închipuit cît a suferit... în mintea fetiței s-o fi înrădăcinat credința că a fost poate rea, poate neascultătoare, și din această cauză a fost răsplătită cu o pedeapsă îngrozitoare. Două zile a plîns disperată și a refuzat să mănînce. Încet, încet s-a deprins și... de o jumătate de an se află în gips.

CURIER SĂPTĂMÎNAL

Greu au mai trecut zilele, săptămînile, lunile. Cu toții așteptam, nerăbdători, ziua de astăzi, ziua ei de naștere, căci astăzi trebuia să-i scoatem definitiv gipsul (schimbat, altminteri, pe parcurs, deoarece fetița creștea și gipsul o strîngea). Cum am spus, am numărat zilele de suferință, apoi orele, cît de lent se scurg... Ultima zi de suferință ! Ce alt dar mai frumos, de ziua ei, decît scoaterea din „costumul" alb, scorțos ? Tremuram de bucurie la gîndul că va putea fugi, în sfîrșit, din nou, pe picioarele ei, că se va putea iarăși juca alături de alți copii de vîrsta ei. Ne-am propus s-o fotografiem înainte și după (cu gips și fierăstrău, fără gips), sărbătorind-o cum se cuvine... Dar sărbătorirea cea mare nu s-a mai ținut. Fetița va trebui să rămînă încă șase luni — lungi — în gips ! Este dureros, dar este de neînlăturat ! Și toate acestea... pentru că la nașterea ei, din maternitate lipsea un... raportor (există în schimb o evidență fictivă și, în pod, un microscop prăfuit).

Îmi amintesc perfect de bine de ziua în care, la maternitate, medicii au declarat că este sănătoasă, și cu ce imensă bucurie am dus-o pe fetița noastră dragă, mult așteptată, acasă. Soacra mea a examinat-o cu atenție și a constatat că, parcă, cutele coapsei nu-i sînt simetrice, iar piciorul stîng ar fi mai puțin activ decît cel drept, ba chiar că stîngul ar fi și ceva mai scurt... Dar că pe coapsa stîngă era o cută de piele în plus, față de cutele de pe coapsa dreaptă, asta nici măcar ochii ei de vultur n-au descoperit. Am chemat totuși doi colegi specialiști, însă nici unul n-a acordat vreo importanță deosebită acestor semne. S-au sfătuit și mi-au spus : „Să nu mai faci medicină în propria familie !" Am capitulat (și de atunci am evitat să-mi consult fetița, nici măcar pentru o amigdalită banală) și-am fost lămurit că n-are nimic, că-n „fiecare om" sînt asimetrii, la fetiță iregularitatea este „ceva-ceva mai mare" (alți colegi au susținut c-ar avea picior plat, care se va îndrepta însă odată cu creșterea).

Dar, într-o zi, ducîndu-mi fata la tratament și luînd-o în brațe, am simțit cum îi alunecă coapsa din șold și... se pare că fără să-i fi produs o durere deosebită. Am simțit că se clatină pămîntul sub picioarele mele, asta-i o luxație congenitală, o luxație a șoldului, cu care s-a născut ! La policlinică am dezbrăcat-o la piele și abia atunci am constatat, fără nici o îndoială, că pe coapsa stîngă are o cută adîncă, de piele, în plus, că articulația șoldului nu numai că nu-i mobilă, dar putea aluneca în voie pe suprafața extraarticulară. Am rămas paralizat cîteva minute... și am hotărît s-o pun în gips, firește după examenele de rigoare, radiografice. Radiografia a confirmat diagnosticul meu ! Acasă am tras din raft, afară, toate cărțile de specialitate pe tema acestui gen de luxații la copilul nou născut. Am găsit într-una din ele : „...dacă copilul a învățat deja să umble, în 75% din cazuri este necesară o intervenție chirurgicală. Dacă defecțiunea se constată înainte de împlinirea a șase luni, nu-i nevoie de gips, șoldul este pus la loc și imobilizat într-un chilot special din material elastic. Cu cît trece timpul, cu atît mai puține șanse de vindecare există"... La vîrsta de un an și jumătate i s-a fixat fetiței șoldul (așadar, suferința ei, din prichina întîrzierii, va fi mai îndelungată și mai grea).

Și, credeți-mă, acum nu-s obsedat de cele ce mi s-au întîmplat cu fetița, dar, nu de mult, mă întîlnesc cu un prieten, foarte mîndru de fetița lui în etate de cîteva luni : „E deșteaptă foc și chiar cînd șade și se joacă, ea cade întotdeauna în dreapta, unde-i totul capitonat, să nu se lovească". Am apropiat piciorușele fetiței și am constatat că unul este un pic mai scurt decît celălalt. Probabil că tulburarea mea a fost prea vizibilă, familia a intrat în alarmă, am dezbrăcat fetița, avea într-adevăr o cută adînc, în plus, de piele, pe una din coapse. Eu le-am propus să i se facă o radiografie, nu m-au crezut, au refuzat, le-am explicat consecințele, degeaba... Comoditate ? Complex de... superioritate ? Mă rog, nu sînt eu cel mai indicat să-i judec aspru, să-i condamn, eu, care m-am ascuns la fel după deget și n-am vrut să văd că propria-mi fetiță are o luxație... De fapt, atunci cînd alții mi-au spus că „n-are nimic" fetița mea, m-am bucurat, m-am auto-minjit !

Poate că această chestiune nu-și găsește locul la curier, are o încărcătură prea... medicală, poate că ar fi fost mai bine să tac, să-mi macin singur, în liniște, remușcările, dar — trecînd peste orgoliul meu de părinte și de profesionist — am hotărît, tocmai, să vă scriu, fiindcă aș fi realmente fericit dacă pățania mea ar ajuta fie și o singură familie din țara aceasta să-și salveze — măcar ea — de la suferințe inutile și prelungite, copilul aflat cumva într-o situație similară cu copila mea de la imobilizare sau chiar schilodire pe viață.

Cu stimă
DR. ARPAD KRISTOF
Băile Balvanyos, jud Covasna"

Mult stimate tovarășe doctor, răspunsul la întrebarea dv. dacă rîndurile de mai sus se potrivesc sau nu la *curier*... a fost dat. Mi se pare admirabilă tăria cu care ați știut înfrîngîndu-vă, evident, orgoliul părintesc și profesional, să vă adresați public mamelor, cerîndu-le să vegheze, cu deosebită scrupulozitate, la integritatea fizică, la sănătatea odraslelor, dar — deduc — faceți același apel și confraților dv. Nu-i cazul să schițăm cine știe ce acuzații la adresa unor persoane precise, și nici măcar a unei profesiuni, țin să adaug însă că, de destule ori, cantitatea mare de muncă, siguranța de sine (hipertrofiată) etc îl împiedică, pe un om extrem de bine pregătit și binevoitor în fond, să lămurească — cu exactitate — o cauză de ordin medical. Prin cele adăugate de mine nu urmăresc, vai ! să acord cuiva „circumstanțe atenuante", căci, limpede, suferința unui copil provocată de un adult (cu voie sau fără voie), nu cunoaște iertare, îngăduință.. dar după ceea ce s-a întîmplat cu dv, în familia unui medic, cu atît mai mult confrații dv. trebuie să înțeleagă ce imensă răspundere apasă pe umerii lor, tocmai fiindcă imensa majoritate a părinților nu-s.. medici, au cunoștințe oricum limitate din acest domeniu și, în concluzie, medicul este suveran în ceea ce privește sănătatea copiilor noștri Să le acordăm deplină încredere, iar ei, la rîndul lor, înfrîngîndu-și, de asemenea (ca dv) orgoliul propriu și profesional (atunci cînd noi, părinții, insistăm, insistăm : să mai consute o dată, să mai încerce, să mai vadă etc) să acționeze în consecință, ca demni slujitori ai lui Esculap.

POST-SCRIPTUM — În legătură cu cazul Doichița, publicat în numărul 823, am fost informat că familia respectivă s-a mutat în baraca nr. 8 (aduc prezenta precizare, în speranța că forurile în drept vor căuta să intervină în favoarea adolescentei) Oricum, așteptăm veștile oficiale.

REBUS • REBUS

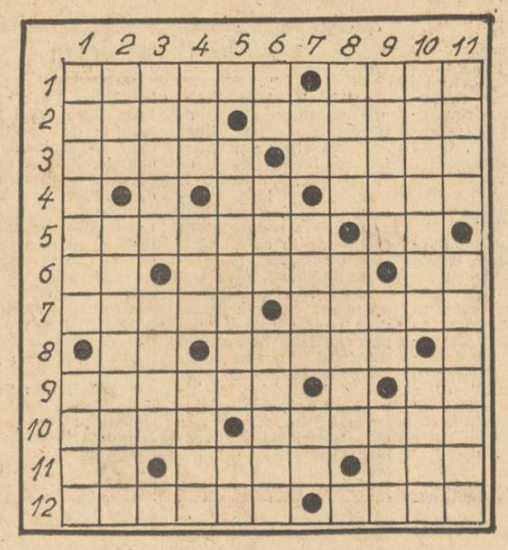

UF, CĂLDURILE!

ORIZONTAL : 1) Cu căldură mare — Masa fierbinte a gurilor de foc ; 2) Cuptor (reg.) — „Tratament" cu căldură ; 3) Aici se bate fierul cît e cald (pl.) — Infinitivul iubirilor incandescente ; 4) Încep căldurile ! — O gură... de apă ! ; 5) ...și orice altă băutură — Cadet ! ; 6) Părere ! — Mama focului pe vremea bunicului — Capăt de chibrit ; 7) Combate insolația — Fapte de eroi... ; 8) Georgescu Sanda — A provoca arsuri... ; 9) Surse de căldură — O mică distanță (abr.) ; 10) Pălămidă de baltă (iht) — Flăcările groazei... 11) Căldură la exterior ! — Vara la soare... — ...o băutură... ; 12) ...răcoritoare... — ...și o baie.

VERTICAL : 1) Temperatură ridicată... (și nu e bine) — Una cu foc ! (deși e de la pol) ; 2) Stăpînul blîndului zefir. — Căldură sufletească ; 3) „Calorifer" la purtător — A scoate apa... cu ajutorul căldării ; 4) Haini — Lovit de foc... — A crește temperatura... 5) ...la zero grade (inclinație magnetică) — Focar... fără foc ! ; 6) Și... apoi e... — ...tratat cu excesivă căldură — A pune la foc ; 7) O mie și una ! — Femeie la distanță — Transpirat... ; 8) Ministrand bucureștean — Se aprinde din te-miri-ce ; 9) O caldă strîngere de mînă (fig.) — Doi — La gura sobei ; 10) Timpul căldurilor — N-a fost supus acțiunii focului ; 11) Una pe lac ! ! ! — Căldura, obiect de studiu.

Mircea GUJA

Cuvinte rare : Ilate, Osar, Eol.

LA MARE

ORIZONTAL : 1) Lup de mare — Deosebit de mare (fem.) ; 2) Mare pe mare — Pe plaja de la țărmul mării ; 3) Mare... — Soția lui Ovidiu — La revedere... apă ! ; 4) În mijlocul mării ! — Nu te lasă să te înec în mare ! 5) Mare în miniatură... — Mare (pl)... — Cui fără floare ! ; 6) Dregător la curtea domnească (od.) ; 7) Vederi (luate la mare) ; 8) Una căreia i s-au înecat corăbiile — Boabă de strugure ; 9) Rămășiță — Sirene... autohtone ; 10) Începe să se întindă ! — La cură ! — Constanța (abr) — Alifie (mold) ; 11) Insule de nisip — S-a mărit în timpul lui Cuza ; 12 Mare... — Mijloc de orientare și pe mare.

VERTICAL : 1) Perla Mării Negre — Erou mitologic grec salvat din valurile mării de către delfini ; 2) Mare în miniatură în cîmpia Bărăgan — Mare... ; 3) Face gura mare — Zaharia Stancu — Mare campion — Pe munte !!! ; 4) Stînjenel — Orașe la mare ; 5) Privitoare la navigație — Contribuție ; 6) La mal ! — Mărită... — Maria !!! ; 7) Soi de prună — Covasna (abr) ; 8) Marea noastră — Un metru cub de lemne ; 9) Renumită plajă în Florida — Terminat ; 10) Sînt în nisip ! — Tînci — Odinioară (prescurtat) ; 11) Insulă în estul Mării Mediterane — O... mare (în interpretare matematică !) ; 12) În mare — De la munte la mare... de exemplu.

Prof Gheorghe BRAȘOVEANU -URLAȚI

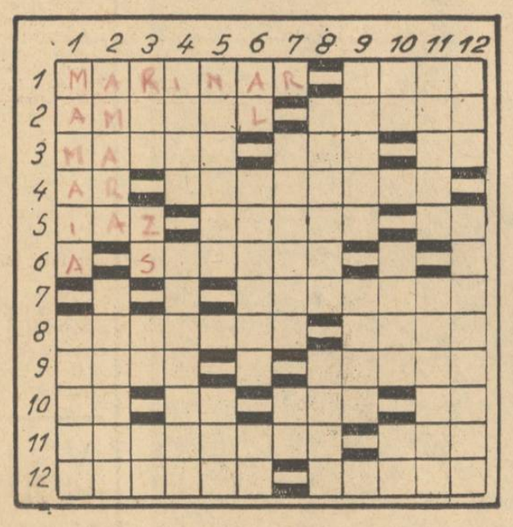

Dezlegarea jocului apărut în numărul trecut

ZGOMOT

ORIZONTAL : Strigăt — Zt — Urechi — Ini — Raz — Ison, M — Zgomot — Asp — Ien — C — Arca — Rap — Avion — Liniște — S — I — Tăcere — B — Pianissimo — Ao — Ot — Arma.

ați aflat ?

S-A DESCHIS RESTAURANTUL-BAR

HANUL CU PREPELEAC

din PARCUL MOGOȘOAIA

RESTAURANT • BAR • CAMPING STRAND •

IN FIECARE SEARA ÎNTRE ORELE 21-2 FORMAȚIA VOCAL INSTRUMENTALĂ „STEREO 4"

MIJLOACE DE TRANSPORT TRAMVAIELE 6,20 AUTOBUZUL 60

(5282)

UMOR STRĂIN

— Fără cuvinte.

— Fără cuvinte.

VERIFICAȚI-VĂ CUNOȘTINȚELE

Probe de perspicacitate

După cum se știe, rubrica noastră nu se adresează exclusiv bagajului de cunoștințe al cititorilor, ci și perspicacității lor. Dispunînd de cîteva materiale de această natură, primite de la cititori ne-am gîndit să realizăm un mic grupaj cu asemenea probleme, pe care vi-l prezentăm acum.

Primul material, trimis de cititoarea **SANDA MOISE** din Tîrgu Ocna, l-am intitulat „Pătratele lui Noe". Nu pentru că ceea ce conține este ceva de vechi, ci întrucît, la rezolvarea problemei putea foarte bine să se gîndească și legendarul navigator. Deci se prezintă un tiesen, ca acela de față, format din mai multe pătrate.

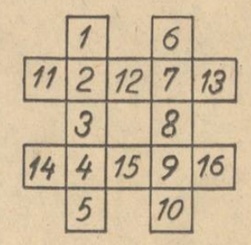

Se cere să se găsească un cuvînt, format din 5 litere, care, înscis în pătratele 1-5, 6-10, 11-13 și 14-16 să se poată citi la fel, indiferent că este citit invers, atît pe verticală, cît și pe orizontală, adică, de exemplu, de la 5-1, de la 10 la 6, de la 13 la 11 și de la 16 la 14.

A doua problemă am intitulat-o „O împărțire mai puțin obișnuită". Se cere să se împartă numărul 12 în două părți egale fiecare cu 7. Este posibil?

Un alt material ne-a fost trimis de ferventa noastră tînără cititoare **LUMINIȚA—ROXANA CIUMBER**, elevă la Școala generală nr. 1 din Pitești, jud. Argeș. Este vorba de o scurtă povestire, cu titlul „Grațierea". Povestea sună cam așa :

De ziua nașterii sale, înțeleptul calif Harun al Rașid a poruncit șefului închisorii din Bagdad să reducă la jumătate pedepsele tuturor deținuților. Dar, s-a ivit o dificultate, întrucît unul dintre deținuți era condamnat pe viață. Neputîndu-se ști cît mai avea de trăit condamnatul, nu era posibil, cel puțin la prima vedere, să se respecte porunca lui Harun. Atunci, nelămurit, șeful închisorii s-a adresat califului, întrebîndu-l cum să procedeze. După o clipă de gîndire, Harun al Rașid l-a explicat în primul rînd că nu era nevoie să cunoască pînă la ce vîrstă va trăi deținutul. Apoi, l-a lămurit ce să facă. **Cum credeți că a rezolvat situația înțeleptul calif ?**

În sfîrșit, un al material ni l-a pus la dispoziție cititorul nostru ing. **DOREL IONESCU**, din Brăila. Prima problemă din cuprinsul acestui material am intitulat-o „Șirul neterminat". Se dau două șiruri de numere, din care, cele de deasupra :

5 6 7 8
52 63 94 x

Aparent, nu există nici o corespondență între numerele șirului al doilea și cele ale primului. Totuși, în realitate există o anumită corelație, care vă va ajuta, dacă o descoperiți, să precizați ce număr i-ar corespunde lui X. Deci, care este numărul ce ar trebui scris în locul lui X ?

A doua problemă ne-am gîndit să o intitulăm „Semnele misterioase". Pe peretele unei peșteri au fost descoperite niște semne misterioase, scrise cu ocru. Cîțiva specialiști și au exprimat părerea că ar fi vorba de semne magice, scrise de ființe umane din epoca paleolitică. Semnele se prezentau astfel :

Aflînd despre această descoperire Sherlock Holmes, care era mare amator de tot felul de lucruri noi, s-a grăbit să viziteze și el peștera. După ce a examinat cîtva timp scrierea, s-a întors rizînd către cei de față, explicîndu-le ce reprezenta ea în realitate. **Dv., vă imaginați cam ce a sesizat marele detectiv ?**

Mulțumind cititorilor noștri pentru materialele trimise vă dorim succes la rezolvarea problemelor.

Răspunsurile la întrebările publicate în numărul trecut

Liebig și prietenia dintre popoare

Fraza rostită în public de marele chimist german Justus von Liebig (1803—1873), în timpul războiului franco-prusian, cînd francezii erau uriți cumplit în Germania, a fost următoarea : „Noi nu putem să uităm ce datorăm marilor filozofi, matematicieni și cercetători ai științelor naturii francezi, care ne-au fost învățători și exemplu în domenii atît de multiple".

Într-adevăr erau cuvinte de mare curaj, în timp de război, cuvinte care, exprimate pe vremea Inchiziției, nu se știe dacă Liebig nu ar fi avut soarta lui Giordano Bruno sau pe aceea a lui Galileo Galilei.

Vîrsta fraților

În final, fiecare frate avea cîte 8 mere, iar la început, fratele cel mare, avusese 13, mijlociul 7, și cel mic 4. Prin urmare vîrstele lor erau 13 ani, 7 ani și 4 ani. Ce-i drept, fratele cel mic era... cam prea mic pentru propunerea pe care o făcuse dar... calculele scuză mijloacele.

Poșta cititorilor

Ion Pop — Coman, Oradea Remarcile dv., sînt în general juste Este însă practic imposibil, de multe ori, să verificăm informațiile primite de la cititori, mai cu seamă că de obicei nici nu se indică sursele de inspirație, în afară de faptul că bibliografia extrem de diversă de care dispun cîteva zeci de mii sau sute de mii de cititori nu poate fi și la îndemîna noastră. În astfel de condiții, se conteză pe exactitatea informațiilor cititorilor, cu atît mai mult cu cît acestia sînt nominalizați, fapt care, firește, impune o anumită responsabilitate și probitate. Dacă din întîmplare însă, uneori, unele informații primite de la cititori nu au fost riguroase, vă asigurăm că nu au „scăpat", ele fiind sesizate de unii sau alții dintre cellalți cititori, iar noi nu ne-am șfiit de loc să facem rectificările cuvenite.

Tudor Gheorghe, București Cucul, al cărui nume științific este „Cuculus canorus", face parte din familia „cuculidelor". Este o pasăre insectivoră, migratoare. Nu se înscrie în grupul păsărilor de pradă. De altfel, păsările de pradă au caracteristic ciocul curbat, cum se remarcă la vulturi, ereți, cucuvele, bufnițe, etc. La cuc, ciocul nu este curbat. Această pasăre are însă un alt obicei, provenit poate din comoditate : își depune ouăle în cuiburile altor zburătoare care, fără să-și dea seama, le clocesc, întocmai ca pe cele ale lor

Otilia Dănilă, elevă, Școala generală nr. 17, Craiova Într-adevăr, la problema „Triunghiuri și patrulatere" executînd puțin diferit desenul, s-au identificat nu numai 11 triunghiuri, ci chiar și 12

REFERITOR LA CONCURSUL pe care l-am anunțat încă spre finele anului trecut și despre care ne mai întreabă unii cititori, precizăm că nu am uitat, dar o serie de motive obiective ne-au determinat să-l amînăm. Sperăm că încă în acest an să satisfacem dorința multora dintre cititorii acestei rubrici.

Ing. Liviu MACOVEANU

Un Bunic și-o biată bicicletă

Serial de PETRE SĂLCUDEANU

REZUMAT : S-a furat o bicicletă cu destinație specială. În același timp, o fată sfîrșește tragic, înecată în mare. Ce legătură poate exista între cele două elemente ? Iată întrebarea care și-o pun Bunicul și colaboratorul său Panaitescu, aflați împreună cu Alina, fiica căpitanului Alexiu, la mare. Cercetările lor se învîrtesc deocamdată în jurul lui Valdman, cel ce se interesează de soarta bicicletei, ca și în jurul fiului doctorului Bodea, prieten al fetei înecate. Între timp, dispare Alina. Aflat în căutarea ei, Bunicul surprinde o discuție ciudată între doamna Bodea și fiul acesteia.

Înainte de a ajunge la magazinul unde lucra doamna Bodea, Bunicul se opri la umbra unui castan să-și șteargă transpirația de pe frunte. Își aprinse o țigară, trase cîteva fumuri, o stinse cu grijă, apoi o puse la loc în pachet. Îl cuprinse o ameteală plăcută. În această stare intră în magazinul unde lucra doamna Bodea.

— Dumneavoastră ce doriți ? întrebă doamna Bodea.

Magazinul era pustiu, în afară de Bunic și de ea nu mai era nimeni...

— Vreau să discut cîteva probleme cu dumneavoastră, stimată doamnă, și Bunicul își scoase legitimația.

Doamna Bodea se îmbujoră ușor. Ochii ei albaștri căpătară nuanțe mai puțin rigide și zîmbi plăcut, arătîndu-și frumoșii dinți albi.

— Sînt la dispoziția dumneavoastră, tovarășe, cred că vă interesează moartea colegei mele, Grațiela Rapciuc...

— Da, doamnă, exact... După cîte sînt informat, dumneavoastră sînteți gestionara acestui magazin...

— Da, tovarășe, dar magazinul este împărțit în două : sectorul îmbrăcăminte, aparate foto, blănărie, a cărui gestiune cade asupra mea, și cel de țigări și băuturi, de care răspundea direct sărmana fată...

— Credeți, stimată doamnă, că între lipsa constantă la inventar și moartea ei există vreo legătură ?

Doamna Bodea se așeză pe un scaun, îl pofti pe Bunic să se așeze și el, apoi cîtva timp se gîndi, neștiind ce să răspundă. În acest răgaz, Bunicul se uită la femeie și fără să vrea făcu o comparație între ea și medicul veterinar. Contrastul era izbitor.

— N-aș putea să spun, tovarășe... Mi-ar fi foarte greu... De altfel nici nu știu cum s-a întîmplat... Noi facem foarte des inventare... Tot la două săptămîni, tocmai ca să nu avem probleme... Niciodată nu i-a lipsit nimic. Grațiela era o fată cinstită și cu toate că avea salariu mulțumitor pentru vîrsta ei, nu-și permitea, deși vă dați seama că se mai întîmplă, nici să-și cumpere un pachet de țigări.. mai ales că fuma și ea.

— Cum vă explicați atunci, doamnă, că în numai două săptămîni a putut să delapideze mai bine de o sută de mii de lei ? Mi se pare cam mult...

— Vă împărtășesc părerea... dar de explicat nu pot să-mi explic... Vreau să spun că o cunoșteam destul de bine pe Grațiela... Acum un an lucra la casa de schimb de la Cazino... S-a cunoscut cu băiatul meu și de cîteva ori a fost la noi acasă... O fată la locul ei, simțită, aș zice și manierată, cu toate că n-a avut parte de căldura dragostei părintești, așa cum au alții. Mi s-a făcut milă de ea... Și cum băiatului meu — îi plăcea de ea — mi-am zis că n-ar strica să-i dau o mînă de ajutor... M-am dus personal la tovarășul Pomișor, directorul trustului, și am intervenit să o transfere la mine, tot aveam nevoie de ajutor... Am fost mulțumită de ea... Aș putea spune că pînă la descoperirea lipsurilor din gestiunea ei a lucrat ireproșabil... Nu pot să mă hotărăsc în a da sentințe... Mi-ar fi foarte greu. Scuzați-mă o clipă...

Pe ușă intrase un străin și doamna Bodea, într-o engleză perfectă îl întrebă ce dorește și grăbită împachetă două sticle de whisky. Reveni apoi la Bunic.

— Din spusele băiatului meu am înțeles că a ajuns pe mîna unor tineri dubioși, explicația doar aici poate fi găsită...

— Ați spus, stimată doamnă, că a venit și în casa dumneavoastră... probabil că băiatul dumneavoastră avea pentru ea sentimente aparte, altfel nu-mi închipui... Ați încurajat aceste sentimente sau dimpotrivă ?

— Domnule, nu știu ce legături ar exista între sentimentele băiatului meu și lipsa la inventar, spuse doamna Bodea și maiorul observă că buzele ei bine conturate tremură ușor.

— O curiozitate de meserie, doamnă, dar o curiozitate necesară... O fată de douăzeci de ani a murit într-un fel ciudat... Aveți și dumneavoastră copii și vă dați seama ce groaznică este o asemenea pierdere...

Doamna Bodea își lăsă capul în pămînt, apoi se ridică grăbită, fără să-și poată ascunde bucuria că în magazin intraseră unul după altul trei cumpărători. Îi servi pe rînd cu aceeași eleganță.

Doamna Bodea reveni într-o stare de spirit cu mult mai bună. Probabil că în timp ce servise grupul de turiști avusese timp să se gîndească, așa că acum nu-i mai rămînea decît să debiteze frazele formulate dinainte...

— N-am încurajat această apropiere din motive lesne de înțeles, dar înainte aș vrea să spun că relațiile lor erau de simplă prietenie... Nici măcar această prietenie n-am încurajat-o și o să vă spun de ce... Băiatul meu abia a terminat acum un an clasa a douăsprezecea. A dat la Arhitectură și a căzut... Anul acesta va da la Arte plastice... o veche pasiune a lui... E un băiat bine pregătit, sensibil, și, după părerea mea, un băiat, spre deosebire de o fată, trebuie să se gîndească la o meserie sigură înainte de a întemeia un cămin...

Bunicul își scoase o țigară și o aprinse, nu înainte de a-și cere voie.

— Stimată doamnă, în fond, cum prea bine ați spus, relațiile intime ale fiului dumneavoastră îi aparțin întru totul... Dar poate știți pe ce mîini anume a căzut Grațiela de a ajuns să sustragă mărfuri din magazin... E limpede că din moment ce la ea nu s-a găsit nimic, nici bani deoparte n-a avut, a făcut ceva cu acesie mărfuri...

— Numai Pamfil e de vină, tovarășe... Un băiat de aici din Constanța... Și-a părăsit postul, era jurisconsult la nu știu ce gospodărie colectivă și a preferat viața aventuroasă a expedienților... Este un băiat deștept, are un farmec deosebit. Modului său de trai i-a găsit și un suport filozofic — aș zice fals filozofic — pentru condițiile sociale în care trăim noi. Și-a găsit și cîțiva adepți. Au alcătuit un fel de asociație denumită Salvamar, din spusele lui Florentin al meu.

— Interesant, interesant...

— Bineînțeles... Poate Grațiela aici și-a dus banii...

— Făcea și ea parte din această asociație ?

— Mi-e foarte greu să spun că da. Aș face o afirmație necontrolată... Nu mi-aș permite...

— Și unde poate fi găsit acest Pamfil ? Iertați-mă că vă cer așa ceva... Dacă vreți puteți să nu-mi răspundeți...

— De ce să nu vă răspund... Din păcate știu doar atît că nici unul din acești tineri nu stau la părinți... Stau undeva în corturi... Nimeni n-a putut da de ei pînă acum...

— Vă mulțumesc, stimată doamnă... Mi-ați fost de un foarte mare ajutor... Și nu vă supărați dacă nevoia de a limpezi acest caz mă va obliga să vă mai solicit ajutorul.

— VA URMA —

Din nou tenisul a produs momente de satisfacție iubitorilor sportului din țara noastră. Învingînd cu scorul de 4—1 echipa Noii Zeelande, reprezentativa țării noastre s-a calificat în finala zonei europene (grupa A) urmînd să întîlnească, în zilele de 3, 4 și 5 august, la București, reprezentativa Uniunii Sovietice care a eliminat cu 3—2 pe cea a Franței.

Imaginea de față înfățișează pe cei patru reprezentanți ai țării noastre împreună cu antrenorul Tache Caralulis înaintea începerii întrecerii cu Noua Zeelandă.

Foto : T. MACARSCHI

• **ECHIPA DE TINERET** a țării noastre a obținut două victorii în fața formației similare a S.U.A. • Avem boxeri mai buni la categoriile mici decît la cele mari. • În mod special s-au remarcat trei elemente de perspectivă care au înclinații către un box tehnic : **Paul Dragu**-semimuscă, electrician, originar din Craiova (antrenor M. Goanță), **Carol Hajnal** (Salonta), elev școala profesională, un semiușor de real talent, elev al antrenorului Emerich Bagosi și **Mircea Simon** — semigrea, un tipograf bucureștean, cu un bagaj frumos de cunoștințe tehnice (antrenor V. Mariuțan) care sperăm să calce pe urmele lui Ion Monea. • M.Robu un pugilist care înlocuiește total scrima cu pumnii cu boxul în forță nu ne-a impresionat • V. Soroceanu este prea mic pentru categoria pană • Foarte slab a evoluat „mijlociul" Pavel Istrate care mai are multe de învățat • O caracteristică generală a boxerilor noștri : ei dispun de o excelentă condiție fizică însă prea puțini dintre ei știu să execute cu corectitudine un procedeu tehnic. De asemenea apărarea este deficitară. De aceea considerăm ca acum, cînd acești pugiliști sînt încă juniori, este de datoria antrenorilor de a insista la capitolul tehnică pentru a putea oferi echipelor naționale elemente care să știe să-și etaleze cu folos condiția fizică, neluptînd orbește.

8, 9, 10... OUT!

de Paul OCHIALBI

• **DL. H. HOFFMAN,** președintele comisiei de tineret de pe lîngă A.E.B.A. și președintele federației olandeze de specialitate, prezent la gala de la București ne-a declarat : „**Aveți cîteva elemente de certă valoare ca de pildă Dragu, Hajnal și semigreul M.Simon, care trebuie să-și îmbunătățească apărarea. Victoria boxerilor români este pe deplin meritată și o apreciez dat fiind cunoscută valoarea pugilatului de peste ocean. Anul viitor, în cursul lunii mai, vom organiza la Amsterdam și în alte orașe o serie de mari reuniuni. Desigur printre primii invitați figurează și talentații boxeri români. De asemenea intenționăm ca în fiecare an să se organizeze o întîlnire între echipele României și Olandei care să devină tradițională.**"

• **LA 26 SEPTEMBRIE** vor avea loc la Montreal lucrările congresului extraordinar al A.E.B.A. Pe ordinea de zi figurează o singură problemă : sistemul de organizare și locul care va găzdui a doua ediție a campionatelor mondiale rezervate amatorilor. După cum se știe, prima ediție a acestei competiții va avea loc la New York anul acesta între 17 și 21 septembrie cu participarea unor selecționate continentale. Europa nu va fi prezentă ca urmare a unei decizii luate la Belgrad de forul european (A.E.B.A.). La Montreal, A.E.B.A. va insista ca forul mondial să adopte sistemul de participare al echipelor naționale și nu al celor continentale oferind astfel posibilitatea fiecărei națiuni să candideze la titlurile mondiale puse în joc.

• **CLUJENE :** Sala de haltere care se află plasată lîngă cea de box a fost dată în folosință. Pe cînd vor putea boxerii să intre și în noua lor sală care de trei luni așteaptă doar finisarea ? • Fostul dublu campion național Ion Peicin se va prezenta la doctoratul în drept cu lucrarea ; „Răspunderea penală în accidentele sportive". Autorul intenționează să prezinte lucrarea spre tipărire editurii „Stadion" • Selecționata orașului Cluj a evoluat la Zălău în compania reprezentativei orașului polonez Poznan. Au cîștigat clujenii cu 14-4 și desigur spectatorii din Zălău care au urmărit prima gală internațională organizată în orașul lor.

Cu multă curiozitate, a fost privit pe străzile Londrei, tînărul din fotografie, care nu este altul decît fostul campion al lumii, Joe Frazier. În dorința de a se „remarca" și de a face, în același timp reclamă unui magazin de confecții, Frazier s-a purtat „gen apaș". Se pare că și acest lucru face parte din meseria de boxer profesionist.

Poșta rotundă

de Ion BĂIEȘU

SANDU FULGA, str. Gh. Doja 13, Tg. Mureș : „Am citit cu adîncă indignare scrisoarea adresată „Poștei rotunde" de cititorul Costel Dinu din Olt, la data de 7 iulie, și sînt consternat de conținutul acestei scrisori plină de calomnii la adresa echipei noastre campioane Dinamo București și a Federației Române de Fotbal. E păcat că așa de ușor se uită că printre sportivii dinamoviști, care au luptat cu toată ardoarea pentru a deveni campioni, sînt mulți care reprezintă țara în întîlnirile internaționale. Nefiind în stare să vadă în ochi decît echipa lui Oblemenco et comp., cititorul din Olt crede că toate echipele noastre divizionare au jucat special pentru interesele lui Dinamo București. Adevărul este că toate adversarele dinamoviștilor și-au apărat corect șansele. La loc de cinste stă această veșnic tînără „bătrînă doamnă" din Arad, care a dovedit o sportivitate ireproșabilă. De fapt, și în Italia „Juventus" a întrecut pe „Milan" chiar pe linia de sosire și totuși nu s-au auzit nici un fel de acuzații. Să urăm deci campionilor noștri succes în meciurile internaționale pe care le vor susține, iar echipei naționale calificarea în turneul final al C.M."

Zarva iscată în jurul titlului de campioană la fotbal pe acest an încă nu s-a stins. Dimpotrivă susținătorii echipei craiovene continuă să ne trimită acuzații fulminante la adresa unor forțe obscure, răuvoitoare și necinstite, care au organizat răpirea titlului echipei din Oltenia. Cineva mi-a trimis un articol extrem de tăios și incitant apărut într-un ziar de uzină pentru a-l reproduce, iar altcineva, indignat că nu-i public rîndurile demascatoare la adresa „hoților care ne-au furat la drumul mare". m-a anunțat că se va adresa justiției. În fond, e dreptul lui...

MARIN GH. RĂDULESCU, bloc 87, Cartier Trivale, Pitești : „Dimpreună cu foarte mulți iubitori ai sportului cu balonul rotund din țara noastră, am urmărit cu viu și crescînd interes ultimele confruntări din cadrul importantei competiții fotbalistice care este „Cupa României". Dincolo de caracterul insolit al actului final, meciurile ultime (semifinale și finale) au dat multora satisfacție prin fotbalul curat, dinamic, combativ, făcut cu dăruire, cu mare curaj, fără complexe în fața „mai marilor" (într-ale fotbalului).

Am rămas, însă, pur și simplu surprins cînd, în cîteva din hebdomadarele noastre („Săptămîna", „Contemporanul") am citit aprecieri incriminante, descalificante chiar, la adresa finalei și finaliștilor „Cupei '73"... Trec peste tonul persiflant, ironic, disprețuitor cu care se vorbește despre „finală" și „finaliste" (aceasta e o problemă de ziaristică sau...) și exprim aici nedumerirea mea privind fondul și implicațiile afirmațiilor în discuție. *De ce atîta „zarvă" pentru această ediție a „Cupei" ? De ce să vedem în finala din acest an un blam pentru fotbalul românesc actual ?* Căci : dacă e normal — și necesar — ca, de fiecare dată, „Cupa" să fie cîștigată de o divizionară A, de ce mai sînt atrase în competiție și echipele din celelalte categorii ? Nu-mai pentru a asigura coeficientul de inechitabilitate prin „sorți" al competiției ?...

Eu fac următorul raționament : ori competiția ca atare este oportună (cum crede cu convingere publicul larg) și atunci nu trebuie să se mai lamenteze nimeni (pentru soarta fotbalului românesc) cînd trofeul ia drumul unei divizii inferioare, ori acțiunea este inoportună prin fals-democratismul ei (căci, de fapt, divizionarele din B și C au numai dreptul de a participa, dar nu de a și cîștiga). Singura vină a echipelor de categorie inferioară este aceea că ele cred în competiție și se bat pentru ea, în timp ce cele de A privesc cu condescendență superioritate competiția.

Consider că pe noi, iubitorii fotbalului, trebuie să ne intereseze în primul rînd valoarea spectacolului fotbalistic oferit și nu apartenența (de divizie) a laureatei. Căci nu de puține ori, la noi și aiurea, am văzut fotbal adevărat în virful bocancilor jucătorilor de categorii inferioare. Ce-ar fi dacă s-ar cere „campioanei", care teoretic, este cea mai bună echipă de fotbal din țară la momentul respectiv, să ia și „Cupa"...

În încheiere, am o propunere : să lăsăm fotbalului ce-i al lui : farmecul surprizelor și al „eroilor" anonimi. Dacă se poate".

Bine zicea Angelo Niculescu : „nu citesc nimic din ce se scrie despre mine ; vreau să trăiesc mult".

NICOLAE PIRVULESCU, str. 1 Mai nr. 8, Sibiu.

„Vroiam să vă adresez de mult o epistolă în care aș fi cerut Federației de Fotbal *reducerea* (nu majorarea) numărului echipelor de fotbal din Divizia A, nici mai mult nici mai puțin la 8, fiindcă pe atunci, de regulă și an de an, cam 4 echipe erau mai de valoare și se distanțau în clasament de celelalte 12, respectiv 14, cite formau Divizia A, Vroiam, de asemenea, să propun ca cele 8 echipe de „A" să-și primenească loturile cu jucători tineri și valoroși de la celelalte echipe din „A", „B" și „C", în scopul înfruntării cu succes a echipelor străine în cupele continentale. Natural că mai întîi trebuia modificat regulamentul de transferări în sensul cerut de atîtea ori de tov. Valeriu Mironescu.

Observ însă că acum nivelul fotbalului practicat de echipele din Divizia „A". a scăzut pînă la nivelul eșalonului „B" și chiar „C" din moment ce în Cupa României, echipe din aceste două categorii inferioare au eliminat succesiv toate echipele din „A", rămînind în semifinale o singură formație — Steaua — care, în cele din urmă, cu toate avertismentele și exemplele date de alte echipe, n-a fost în stare să elimine pe ambasadoarea categoriei „C", „Constructorul" din Galați.

Iată de ce consider că azi, între cele trei eșaloane aproape că nu există nici o diferență de valoare și găsesc bună hotărîrea luată de Federație de a majora numărul echipelor la toate eșaloanele, pentru că nu se poate spune că azi avem echipe de valoare, ci doar individualități valoroase împrăștiate la diferite echipe.

Avem o singură echipă la nivelul cerut de fotbalul modern și aceasta se numește reprezentativa națională a României...

Eu sînt de părere că dacă Federația de Fotbal dorește într-adevăr să aibă echipe de club tari, ar trebui să treacă la o completă reorganizare a fotbalului în țara noastră în ce privește divizia superioară...

În ce privește națională de tineret, compusă numai din elemente necunoscute marelui public, aș face propunerea să se revină la echipa „B" a țării, care bineînțeles să cuprindă cei mai buni jucători rămași în afara națională „A", chiar și pînă la 23 de ani.

Ceva, ceva, trebuie de făcut pentru redresarea fotbalului românesc. Altfel vom auzi, mîine, poimîine, că multipla campioană a țării a fost eliminată din Cupa României de o echipă județeană.

Nu cred că putem cere federației noastre să se apuce de o nouă reformă a fotbalului, acum, cînd abia a terminat una. Să vedem mai întîi cum merge, vreme de cîțiva ani, noua formulă și pe urmă n-avem decît să ne apucăm iar de răsturnarea lucrurilor.

VIAȚA STADIONULUI

„ZILELE FOTBALULUI" ARGEȘEAN

de Eftimie IONESCU

Veşti multe şi lăudabile dinspre capitala Argeşului. Săptămîna viitoare, clubul cel aşa de drag unei mari zone dimprejurul Piteştului şi altor inimi de mai departe de oraşul Trivalei împlineşte 20 de ani. Frumoasă vîrstă ! La mulți ani !

Evenimentul prilejuieşte o serie de manifestări reunite sub aproape 72 de ore fotbalistice. Programul lor ar trebui să deştepte invidii şi să ducă la o adevărată cursă, din partea altor şi altor cluburi ale țării, de a depăşi ceea ce au pus acum pe picioare neastîmpăraţii în iniţiative piteşteni. Dar să vă prezentăm acest veritabil maraton al balonului organizat de F. C. Argeş pentru sărbătorirea activităţii sale de pînă acum...

Vinerea viitoare, la ora 18,30, pe stadionul „23 August", se va da lovitura de începere a unuia dintre cele mai impozante turnee internaţionale organizate în ţara noastră în ultimii ani. Vor fi — mai întîi — faţă în faţă marea învinsă a campionatului nostru, **Universitatea Craiova**, şi una dintre celebrităţile fotbalului iugoslav, **O. F. K. Beograd.** De o parte Oblemenco, Deselnicu, Strimbeanu, Marcu, Tarălungă. De cealaltă internaţionalii în funcţie Petkovici, Santraci, Stepanovici... Pe banca conducerii tehnice ambiţiosul nostru Constantin Cernăianu, cel decis să facă din Craiova o capitală a fotbalului românesc, şi celebrul fost internaţional Soskici, de zeci de ori prezent între buturile echipei naţionale. La ora 20,30 vor intra pe gazon monomurile lui **F. C. Argeş,** sărbătorita, şi **Vasas,** cîştigătoarea recentă a „Cupei Ungariei". Dobrin şi Troi, Barbu şi Vlad, Olteanu şi Radu — actuali sau foşti componenţi ai lotului reprezentativ în inspirezecele alb-violeţilor: Fabian, Vidats, Ihasz, Szöke, Török, Puşcaş acela al echipei din Budapesta antrenată de faimosul Lajos Baroti. Un cuplaj cum Bucureştiul n-a mai avut de mult !

Simbătă, la Piteşti, o veritabilă trecere în revistă a trecutului, prezentului şi viitorului lui F. C. Argeş ; pe elegantul stadion din Trivale vor apare mai întîi echipa de juniori a gazdelor, alături de formaţia similară a clubului Steaua. Mai departe vor fi faţă în faţă echipele de tineret rezerve ale clubului piteştean şi Dinamo Bucureşti. În încheierea acestei suite de partide, jucătorii care au îmbrăcat de-alungul anilor tricourile lui F. C. Argeş vor primi prietenesca replică a unei formaţii alcătuită din fostele glorii ale lui Dinamo Bucureşti şi Steaua. Amintiri... amintiri...

Duminică 5 august a treia şi ultima zi a fotbalului argeşean în ediţia sa jubiliară. Dimineaţa, în moderna sală a Casei de cultură a sindicatelor, suporteri vechi şi noi ai echipei sărbătorite, invitaţi, alături de conducerea clubului şi sportivii care poartă astăzi tricourile violete se vor întîlni spre a rememora drumul parcurs de F. C. Argeş în acest meci de două decenii.

După amiază, momentele de vîrf ale turneului internaţional. Pe stadionul din Trivale, deschiderea cuplajului o vor face învinsele de vineri, de la Bucureşti. În ultimul joc se vor înfrunta victorioasele. Cîştigătoarea competiţiei de 360 de minute va deveni proprietara trofeului „F. C. ARGEŞ XX" ; celelalte participante vor primi şi ele cupe-amintiri. Jucătorul care a înscris cele mai multe goluri în turneu va fi distins prin acordarea „Cupei golgeterului" ; în lupta pentru eficacitate în care fotbalul de la noi şi de aiurea e totalmente angajat, trofeul acesta ni se pare foarte preţios. În amurgul lui 5 august se vor încheia manifestările prilejuite de o aniversare cu semnificaţii pentru fotbalul nostru. Pentru că F. C. Argeş e primul club de fotbal al ţării şi reuşita sa a îndemnat la organizarea a noi unităţi sportive de asemenea specific. Într-un fel, deci, victoria în timp a lui F.C. Argeş a avut largi şi utile efecte în întreaga viaţă a fotbalului românesc.

Vă recomandăm un loc de recreare și odihnă

LUNCA ARGEȘULUI DE LA MALU SPART

Cunoscătorii locurilor de popas, de odihnă şi agrement din jurul Capitalei se pot întreba pe bună dreptate : „De ce preferă bucureştenii numai anumite zone din apropierea oraşului lor pentru zilele de week-end ?"

Chiar în apropierea Bucureştilor sînt cîteva locuri puţin sau mai deloc ştiute, care pot rivaliza oricînd cu cele numite mai sus. Mai mult chiar : accesul spre ele este tot atît de uşor, întrucît la dispoziţia excursioniştilor stau maşinile I.T.B., cu o circulaţie convenabilă. Un asemenea loc foarte indicat pentru odihnă şi agrement — deşi nu dispune de amenajări sau puncte de aprovizionare cu hrană — este **lunca de la Malu Spart.**

Lunca se întinde pe o suprafaţă de cîteva zeci de hectare, în stînga şi în dreapta podului ce traversează rîul Argeş, între localităţile **Bolintin Vale şi Malu Spart.** Poienile din luncă sînt, pentru excursionişti, adevărate oaze de linişte, după o călătorie cu autobuzul ce pleacă din **autogara Militari** la un interval de 15—20 minute. Autobuzele străbat mai întîi autostrada Bucureşti—Piteşti pînă în dreptul km 13, de unde pătrund pe D.J. 601, drum asfaltat, în direcţia Videle. Capătul de linie al maşinilor este comuna Bolintin Vale, în faţa restaurantului din localitate. De aici, după aproximativ 2 km de mers **pe jos,** se ajunge la podul de peste Argeş şi la **lunca Argeşului.** Locurile de odihnă şi popas în luncă sînt numeroase, fie că ne oprim în imediata apropiere a podului, fie că ne refugiem într-un punct mai îndepărtat de şosea. Oriunde ne-am opri, liniştea este aceeaşi, apa, cu clipocitul ei monoton, ne îmbie să-i testăm răcoarea, iar peticile de nisip, împrăştiate ici-colo pe maluri, îşi oferă cu dărnicie căldura pentru plajă.

Din Bucureşti, cu **autoturismul,** cu **motocicleta** sau cu **bicicleta,** se ajunge la lunca Argeşului, pe acelaşi traseu, după numai 26 km Pentru maşini există condiţii de parcare chiar în perimetrul luncii.

O zi sau două de weekend în **lunca Argeşului de la Malu Spart** trebuie să prilejuiască excursioniştilor şi un moment pentru vizitarea cîtorva obiective turistice aflate pe traseu : **mănăstirea Ciorogîrla Samurcăşeşti,** construită în 1808 de vornicul C. Samurcaş şi soţia sa, Zoe (în com. Ciorogîrla), **conacul banului Băleanu** (în Bolintin-Deal) **monumentul poetului Bolintineanu** şi **biserica** (în Bolintin-Vale). Monumentul, ridicat în 1888, este opera sculptorului **Stork junior.** El se află în grădina bisericii din localitate. Pe latura exterioară a bisericii, în stînga altarului, se găseşte o **placă de marmură,** pe locul unde este înmormîntat poetul. Pe zidul din stînga intrării în clădirea liceului din comună se află, de asemenea, o **placă comemorativă,** tiezvelită în 1969. În acelaşi liceu, **o expoziţie permanentă** — avînd ca autor al iniţiativei pe prof **Ion Carbarău** — aminteşte tuturor vizitatorilor că aici, la Bolitin Vale, s-a născut şi a fost înmormîntat, — **Dimitrie Bolintineanu** (1819—1872).

Valentin BORDA

Automobiliști!

Orice călătorie cu autoturismul este plăcută. Pentru a fi și fără griji în cazul ivirii unor evenimente neprevăzute, care ar putea produce stricăciuni autoturismului dv., vă recomandăm încheierea asigurării facultative pentru avarii (auto-casco).

Volumul primelor de asigurare pe care îl veți plăti pentru această asigurare, îl puteți calcula singuri, consultînd schema de mai jos, luînd ca bază capacitatea cilindrică a autoturismului dv.

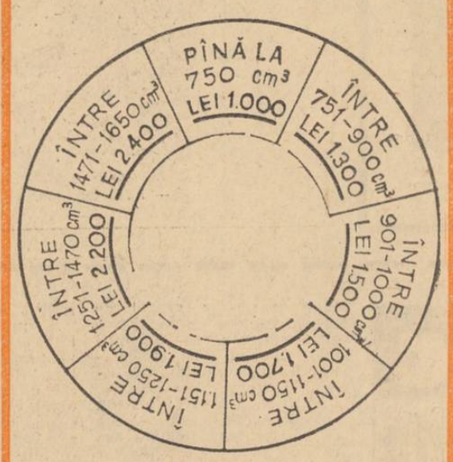

La primele de asigurare arătate în schema de mai sus, puteți obține următoarele reduceri :

— 10%, dacă prima de asigurare se plătește anticipat, pe un an întreg, direct la unitățile teritoriale ADAS sau prin lucrătorii scriptici ;

— 15%, dacă asigurarea — încheiată pe un an — se reînnoiește pe încă un an, iar pentru anul de asigurare anterior nu s-au plătit și nu se datorează despăgubiri.

La aceste avantaje se mai adaugă încă unul : — puteți plăti prima de asigurare în trei, patru și șapte rate ; de exemplu, la asigurările cu plata primelor în trei rate : rata I — 40% din prima anuală se plătește la încheierea asigurării, iar ratele a II-a și a III-a de cîte 30% din prima anuală se plătesc la 1 lună și respectiv 4 luni de la începutul asigurării. În acest caz, reducerea de primă se acordă la ultima rată de plată a primei.

Pentru încheierea asigurării, vă puteți adresa responsabililor cu asigurările din întreprinderi, organizații economice, instituții, C.A.P., filiale A.C.R., agenților și inspectorilor de asigurare sau — direct — oricărei unități teritoriale ADAS.

(5348)

Oina și iubitorii ei de la Turnu Roșu

• O tradiție de peste 100 de ani • De la „Hopăciu" la jocul de azi • Două titluri de campioni republicani

Situată la o mică distanță de Sibiu, comuna Turnu Roșu cunoaște o veche și frumoasă tradiție sportivă. În urmă cu mai bine de 100 de ani, aici se practica pe o scară largă jocul de oină, sub denumirea de „Hopăciu" sau „Una și fuga". La sfîrșit de săptămînă se încingeau meciuri atractive între echipe de săteni, care erau urmărite de numeroși spectatori.

Anii au trecut. Aceste întreceri sportive au început să scadă ca număr. Între 1926 și 1940 se vorbea tot mai puțin despre oină. Dar, încet, încet, acest joc cu o veche tradiție a revenit în actualitate. S-au organizat o serie de competiții de masă, care au atras numeroși concurenți. În deosebi, întrecerile Spartachiadei tineretului au contribuit într-o mare măsură la relansarea jocului de oină în mediul rural. S-a reînființat și echipa din comuna Turnu Roșu, avînd ca principal animator pe tînărul muncitor feroviar Pompiliu Istrate, care a deprins tainele acestui sport național de la profesorii Vasile și Pantelimon Ciolacu din Sibiu. Noua formație începe să se afirme, obținînd unele rezultate frumoase în competițiile de masă.

Nucleul oiniștilor din Turnu Roșu a crescut simțitor. S-au organizat și două echipe de elevi, între 11-13 ani, cu frumoase perspective. În 1970, echipa Școlii generale din comună a repurtat un remarcabil succes, cucerind titlul de campioană pe țară. Anul trecut, elevii din Turnu Roșu s-au numărat din nou printre protagoniștii principali ai competiției republicane, „Cupa speranțelor". În confruntarea cu cele mai bune formații școlare din țară, urmașii oiniștilor din Turnu Roșu au obținut o nouă victorie de prestigiu. Cîștigînd toate jocurile, au devenit, pentru a doua oară, campioni republicani.

Așadar, activitatea sîrguincioasă a fostului jucător Pompiliu Istrate devenit între timp antrenor și arbitru republican de oină, a început să dea roade. Împreună cu profesorul Vasile Teodor, au alcătuit un lot valoros de tineri oiniști, dintre care se remarcă : I. Anghel, A. Stoișor, N. Ritovoi, E. Bota și P. Istrate (fiul antrenorului Pompiliu Istrate).

M. LERESCU

CULISELE HIPODROMULUI

• *HIPODROMUL ploieștean programează, în ultima duminică a lunii iulie încă o alergare importantă, devenită tradițională : Premiul municipiului București. „Proba" considerată un semiclasic, reunește la start cai de 4, 5 și 6 ani. Distanța: 2 200 metri.*

• *MIINE DIMINEAȚĂ, hipodromul de trap moscovit este gazda unor frumoase întreceri hipice destinate reprezentanților din țările socialiste. Sperăm într-o evoluție remarcabilă a „băieților" noștri care de data aceasta se prezintă cu un lot de cai mai omogen. (Gabarit, Senzația, Habar).*

• *LA 19 IULIE 1975 se vor împlini 100 de ani de la discutarea primului derbi oficial român, iar în 1974, 100 de ani de la disputarea primelor curse organizate pe hipodromurile din București. Pe fondul acestor centenare amăgiale, s-ar putea crea o frumoasă emisiune filatelică : „Centenarul curselor de cai în România". Supunem propunerea celor în drept.*

• *REMARCASEM într-unul din numerele trecute prezența la sosire a lui Habar în multe din alergările la care a participat. De atunci, „eroul" nostru și-a mai îmbogățit zestrea cîștigînd o alergare (Premiul Focșani) și, dintr-o eroare de arbitraj, un loc III, în Premiul Rușețu. Cu toate acestea, calul continuă să nu fie favorit și să dea cote mari. De lipsă de fidelitate poate fi acuzat și... subsemnatul. De-ale amatorilor de pariuri hipice.*

Doru IONESCU

PRONOSTIC „MAGAZIN"

Concursul „Pronosport" din 29 iulie

1. **VOINȚA-DINAMO OBOR.** Nu este o diferență de valoare prea mare între aceste două formații așa că doar avantajul terenului va fi acela care va decide soarta jocului.

2. **SIRENA-ELECTRONICA.** Gazdele au evoluat destul de slab în actuala ediție a „Cupei de vară", motiv pentru care nu le putem acorda decît șansa unui rezultat egal.

3. **LAROMET-UNIREA TRICOLOR.** Favorita clară, echipa Laromet, cu o comportare constantă de la începutul competiției.

4. **DANUBIANA-STRĂDUINȚA SUCEAVA.** Echipa locală, în afara avantajului terenului propriu, dispune și de o linie de atac productivă. Nu credem că poate pierde.

5. **MINERUL GURA HUMORULUI-AVÎNTUL FRASIN.** Cu toate că joacă acasă, Minerul nu are o șarcină prea ușoară. Deține prima șansă dar și oaspeții pot aspira la un rezultat egal.

6. **FORESTA FĂLTICENI-VICTORIA ROMAN.** Cu un lot de jucători mai bun și cu o experiență competițională mai bogată și mai îndelungată, Foresta se recomandă de la sine ca mare favorită a meciului.

7. **PRAHOVA PLOIEȘTI-CARPAȚI SINAIA.** Două echipe de valori relativ apropiate. Carpați este o formație mai ambițioasă, chiar și în deplasare, dar nu o vedem capabilă de a evita înfrîngerea.

8. **LOCOMOTIVA ADJUD-TROTUȘUL.** Oaspeții au o echipă ceva mai bună, mai rezultativă, calități ce-i pot asigura un rezultat egal.

9. **CIMENTUL MEDGIDIA-MARINA MANGALIA.** Linia defensivă a echipei locale este destul de penetrabilă, primind multe goluri. Rămîne de văzut dacă atacul va reuși să marcheze mai multe goluri decît echipa adversă. 1, X ni se par pronosticurile cele mai indicate.

10. **ELECTRICA CONSTANȚA-I.M.U. MEDGIDIA.** Două echipe cu linii de atac ineficace. Probabil că vor termina la egalitate, cu toate că formația gazdă are mai multe șanse.

11. **GRANITUL BABADAG-PORTUL CONSTANȚA.** Pînă acum linia ofensivă a echipei locale s-a dovedit cea mai productivă din seria a cincea. Portul, în schimb, beneficiază de o apărare sigură. Meciul ni se pare deschis oricărui rezultat.

12. **ELECTROMOTOR TIMIȘOARA-UNIREA TOMNATIC.** Șansele de victorie surid mai mult gazdelor, cu toată lipsa lor de formă manifestată pînă în prezent.

13. **FURNIRUL DETA-VAGONUL ARAD.** La prima vedere s-ar părea că Vagonul este o echipă capabilă de victorie la Deta. Să nu uităm însă că Furnirul s-a impus ca o bună formație în „Cupa de vară". Deci, 1, X.

— Redacția și administrația Piața Scînteii 1, telefon 17 60 10 (1449—1400) Oficiul poștal 33, căsuța poștală 4108. Tiparul : Combinatul Poligrafic „Casa Scînteii" — Cititorii din străinătate pot face abonamente adresîndu-se întreprinderii „Rompresfilatelia" — serviciul import export presă, București, Calea Griviței nr. 64—66 P.O.B. — 2001. Abonamentele la revista „Magazin" se fac prin oficiile și agențiile P.T.T R., factorii poștali și difuzorii de presă din întreprinderi și instituții.

BIBLIOTECA „ASTRA"
SIBIU

Proletari din toate țările, uniți-vă!

magazin

Anul XVII Nr. 826 — sîmbătă 4 august 1973 — 8 PAGINI 1,50 LEI

AGENDĂ SĂPTĂMÎNALĂ

ZILE DE INTENSĂ ACTIVITATE CREATOARE

Intrat în tradiție ca luna august, timp legat de marea sărbătoare a poporului nostru, aniversarea insurecției naționale antifasciste armate și a eliberării patriei noastre, să fie considerată o perioadă de vîrf în întreaga activitate creatoare. Pentru că tot tradiție este faptul că marile noastre sărbători sînt întîmpinate, întotdeauna, prin muncă intensă, prin importante realizări în toate domeniile economiei și vieții sociale.

În acest an, vasta întrecere socialistă sub semnul îndeplinirii cincinalului înainte de termen are o semnificație deosebită, 1973 fiind hotărîtor, pentru marele obiectiv ce ni l-am propus de a străbate cu jumătate de an mai devreme drumul inițial hotărît pentru cinci ani. Citim zilnic în presă știri și reportaje despre preocuparea majoră, a tuturor colectivelor de muncă de pe tot cuprinsul țării, de a se prezenta în ziua marii noastre sărbători naționale cu cît mai importante succese, atît în ce privește depășirea prevederilor cantitative cît și în atingerea unor indici calitativi superiori. Legată strîns de finalizarea eforturilor întregului popor de a da viață cît mai curînd prevederilor cincinalului este activitatea de pe șantierele de construcție, acolo unde se hotărăște soarta viitoarelor uzine și fabrici producătoare de bunuri materiale.

August este o lună deosebit de favorabilă lucrului pe șantiere iar volumul de investiții care a mai rămas de executat pînă la sfîrșitul anului impune o amplă mobilizare a tuturor forțelor și mijloacelor, acum, în aceste zile, astfel încît toate noile capacități de producție să-și înceapă lucrul riguros la termenele planificate. Acest fapt implică un spirit de înaltă răspundere în rîndul tuturor celor angrenați în activitatea de investiții, constructori și beneficiari, proiectanți și specialiști din ministere și centrale, toți lucrătorii de pe șantiere și din uzinele furnizoare de utilaje, pentru ca perioada pe care o străbatem să se carac-

CONTINUARE ÎN PAG. ②

Patru răspunsuri la o întrebare:

„CE ÎNSEAMNĂ A FI INVENTATOR?"

● *Interlocutorii: patru dintre numeroșii harnici constructori de la Uzina de tractoare din Brașov* ● *Tractoare cu un grad mare de universalitate* ● *„La temelia tuturor căutărilor — omul și ușurarea muncii acestuia".* ● *„Cu cît pare mai imposibil, cu atît mă pasionează mai mult".*

Inginerul VIRGIL FLOREA — cu o funcție în uzină preconizată de viitorologie

Specialistul în lucrări de galvanizare, maistrul GHEORGHE VĂCARU: „Lucrurile trebuie duse pînă la capăt".

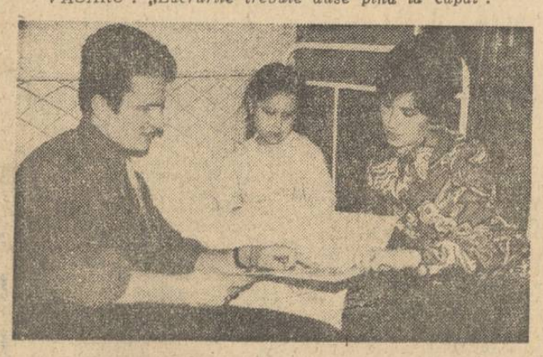

Ing. CONSTANTIN DAVID: „La Bruxelles am fost mîndri că, datorită muncii noastre, exista un stand de invenții românești, la care vizitatorii se uitau cu admirație".

Ar fi senzațional să scrii despre o herghelie cu 20 de milioane de cai!

— Mai mult de 20 milioane! — precizează directorul tehnic cu dezvoltarea, ing. **VIRGIL FLOREA**, de la Uzina de tractoare din Brașov — **reprezintă caii-putere ai tractoarelor pe care le-am fabricat pînă acum.**

Iată senzaționalul transformat în cifre seci, în statistici, în fapt cotidian. Totuși, stau pentru prima oară de vorbă cu un nou tip de director — nu se ocupă nici de fabricație, nici de organizare, nici de latura comercială. Acest inginer tînăr (36 ani) are o funcție preconizată de una dintre cele mai noi științe i viitorologia. Ținînd seama de dinamica ascendentă, rapidă, impusă de industrializarea modernă, el se ocupă de conceperea producției care va intra în fabricație pe baza liniilor directoare de prognoză. **„Vom fabrica tractoare cu un grad mare de universalitate, acoperind o gamă largă de puteri. Tractorul va deveni o unealtă foarte funcțională care îi va da conducătorului senzația că și-a însuțit puterile și posibilitățile".**

— Observ că vă preocupă mult noul în tehnică, dar și efectul acestui nou asupra omului.

— Altfel nici nu se poate!

Medalii de aur și argint

— De fapt, a continuat ing. Florea, la temelia tuturor frămîntărilor noastre stă în primul rînd omul; cum să-i ușurăm munca, cum să-i creăm condiții sănătoase de lucru, să-l eliberăm de tensiunea nervoasă. Iată un exemplu. Pînă nu de mult am fost șeful sculăriei. Acolo, în majoritatea compartimentelor se lucrează foarte „academic" — curat, tehnicitatea înal-

Text și fotografii: Eugen IAROVICI

CONTINUARE ÎN PAG. ②

Corespondență specială pentru „Magazin"

CU MARINARII ROMÂNI PE MĂRI ȘI OCEANE

● Vești de la pescadorul „Constanța" care se află în largul coastelor continentului african ● Condiții specifice de muncă pe o căldură zăpușitoare ● Nisipurile Saharei pe... navă!

(Pagina a 3-a)

Clasamentul revistei „Magazin" și al almanahului „Magazin"

O invitație pentru cititori de a participa la desemnarea celor mai populari actori și interpreți de muzică ușoară.

(Amănunte în pagina a 4-a)

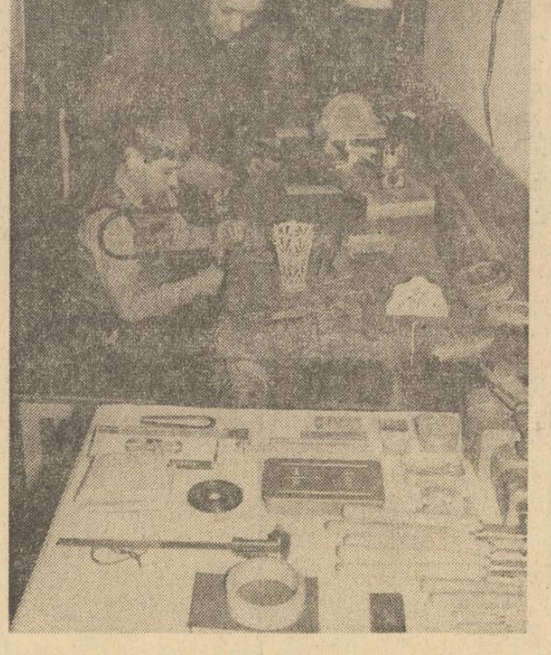

ION SCHMIDTS: „Mă interesează necercatul".

ÎN DRUM SPRE PLANETA ROȘIE

de ing. Dumitru ANDREESCU

membru în Comisia de Astronautică a Academiei Republicii Socialiste România

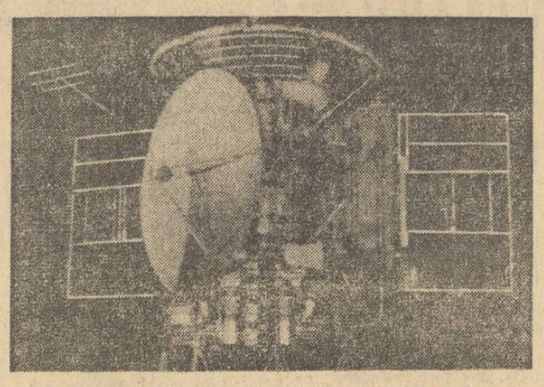

Așa arată stațiile automate interplanetare Mars. La partea inferioară — instalația de propulsie pentru manevra de satelizare în jurul Planetei Roșii, iar jos — robotul largabil, destinat să exploreze atmosfera pînă la sol și să debarce lîn. pentru observații și măsurători, pe suprafața marțiană.

LUMEA CA LUME

de Adrian PĂUNESCU

ÎN FAȚA CUI NE JUSTIFICĂM

Mai îmi spune cîte cîneva, binevoitor, în momente de relaxare: „Auzi, dom'ne, vezi că te-njură Europa Liberă" sau și mai grav „auzi, dom'ne, vezi că te laudă Europa Liberă". Sînt scriitor, sînt gazetar, sînt persoană publică, și e în obiceiul oamenilor să se ocupe foarte amănunțit de viața celor ca mine. Cîte invenții mi-au colorat biografia în ultimul timp!... Asta e situația, n-am ce face. Orice om care vrea să iasă din comun, trebuie să-și asume și riscurile relativei sale popularități. Așa încît, obișnuit cu inventivitatea unor cititori, nu dau prea mare importanță biografiilor pe care ei mi le creează. Așa se întîmplă și cu actorii, și cu sportivii. Dar cu cine nu se întîmplă? Și care dintre noi nu contribuie, cînd are posibilitatea, la lansarea unui zvon, despre unul sau despre altul? Nu ne plac farsele, cînd ni se fac. Ne plac foarte mult, cînd le facem. „Treacă de la mine și acest zvon!» m-am obișnuit să murmur. N-aș da importanță atitudinii unor indivizi de la un post pirat de radio, față de mine, dacă nu m-ar sili la asta plăcerea de a-mi spune și eu, odată, public, părerea despre ei. Nu știu, conform cărui principiu niște fugari dintr-o cetate, mai au curajul lăuntric de a crede că fac periodic analiza activității celor din cetate. Cu bancuri de o perfectă stupiditate, pe un fond moral dizgrațios, indivizii își mai dau și ei, unul altuia, iluzia importanței. Firește că simplul meu refuz de a-i lua în serios nu dovedește că ei nu trebuie luați în serios. Aici îmi trebuie o demonstrație. Îmi trebuie o argumentație logică și riguroasă. Nu merge cu sentimente, numai cu sentimente, nici în dragoste, darmite în dispreț. Trebuie să vedem «de ce».

Mă aflam, nu de mult, într-o țară străină, cînd ochii mei curioși au văzut figurile cîtorva oameni-moluște. Se mișcau de colo-colo, cu surîsurile lor de majordomi-adjuncți, topiți de dorința de a avea o importanță. La un moment dat — cred că eram la o uzină, colegul Ilie Ciurăscu de la televiziune, poate să-și aducă el însuși aminte! — doi dintre ei, reporteri, se aflau lîngă mine. Le-am spus cîteva vorbe, pentru că mă întrebau. I-am sfătuit grabnic să-și caute slujbe, pentru că aveam și am impresia că sînt în reducere substanțială posturile de calomniatori internaționali.

Ei m-au întrebat de ce sînt așa de agresiv. Le-am răspuns că nu sînt agresiv, ci că îmi displace, pînă la dezgust, înțelepciunea lor de la distanță. Oricum, nu poți să-i spui unui om, de-a dreptul că e imbecil, sau că e ticălos. Nici tîlhăriile nu se numesc tîlhării de la om la om. Și, totuși, pentru că mînia îmi înfierbîntase ochii am folosit una din acele cunoscute expresii orale românești, cu care îndeobște un om îl trimite mai aproape de mama sa pe celălalt. A fost un moment de stupoare și e cazul să-mi recunosc aici unele deficiențe în momentele de furie. La urma urmei, dacă acești oameni — îmi ziceam eu atunci — au fugit din România, să se ducă, să-și vadă de treabă în toată splendoarea murdăriei lor. Dar cum vine asta? După ce fugi, mai și vorbești? Adică de ce? Dacă nu le-a plăcut, ce caută printre noi, românii, cînd sîntem în străinătate? De ce nu se fac ei ziariști în alte probleme, nu în problemele României? Sau să se facă farmaciști Sau păzitori de vaci (cow-boy).

Colegii mei, români, mi-au povestit perfecta stupoare a

CONTINUARE ÎN PAG. ②

IDEI ALE CITITORILOR PENTRU... CITITORI

- **Cine vă udă florile în lipsa dumneavoastră?**
- **Curățirea petelor**
- **Podoabă pentru o rochie uni**
- **Geanta cu cordon asortat**
- **Material plastic filetat**
- **Masa de șah**

(Pagina a 6-a)

Mai există enigme?

SCRIEREA NECUNOSCUTĂ DIN PEȘTERA CU PICTURI

● Elemente surprinzătoare pentru începuturile scrierii pe continentul european ● Un cifru secret al populațiilor preistorice, cu ajutorul căruia s-ar putea descifra textele de pe tăblițele descoperite la Tărtăria? ● Fenomene naturale magnifice: un pod rotund de calcar milenar și peștera cu numeroase cascade ● O străveche credință reprezentată prin imagini pictate în peșteră ● Convorbire cu arheologul VASILE BORONEANȚ, de la Institutul de arheologie.

(Amănunte în pagina a 2-a)

Imaginea unei păsări cu aripile desfășurate

Un grup de semne pictate

CUM S-A NĂSCUT VIAȚA?

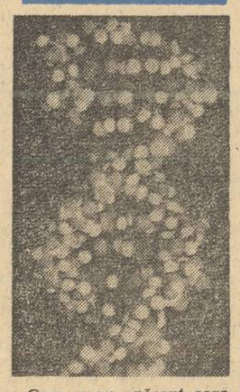

Cum s-au născut oare prima celulă, prima bacterie, primul virus, primul acid nucleic, primul cod genetic? O echipă de specialiști din S.U.A. a obținut pentru prima oară un model experimental al evoluției unui acid nucleic. O importantă contribuție la răspunsul privind originea vieții și evoluția.

(Pagina a 5-a)

AGENDĂ SĂPTĂMÎNALĂ

ZILE DE INTENSĂ ACTIVITATE CREATOARE

URMARE DIN PAG. 1

terizeze prin ritmuri înalte, prin rezultate maxime în vederea îndeplinirii planului de construcții pe acest an.

Tot în aceste zile se desfășoară, pe ogoare, lucrările de recoltare a grîului și de însămînțare a culturilor duble. Mobilizate de cuvintele pline de căldură adresate de tovarășul Nicolae Ceaușescu celor ce muncesc în agricultura județelor fruntașe în aceste lucrări, cooperativele agricole și întreprinderile agricole de stat din zonele care, datorită situației climaterice, sînt rămase în urmă, se află antrenate în întrecerea pentrů a încheia campania recoltării grîului în timpul optim. Este vorba, în special, de zonele nordice ale țării și rezultatele obținute, elanul cu care se muncește în continuare creează certitudinea că recolta acestui an va fi cît de curînd în hambare.

Și această săptămînă a cuprins o amplă activitate internațională, care atestă prestigiul țării noastre în arena relațiilor dintre state și popoare. S-a încheiat vizita în România a președintelui Republicii Africa Centrală, cu rezultate, așa cum apreciau președintele Nicolae Ceaușescu și președintele Jean Bedel Bokassa, dintre cele mai bune, în interesul ambelor țări și popoare, al păcii și cooperării în lume.

În Crimeea a avut loc o întîlnire prietenească a conducătorilor unor partide comuniste și muncitorești, la care a participat secretarul general al partidului nostru. Așa cum se subliniază în relatarea publicată „participanții la întîlnire s-au informat reciproc asupra vieții și activității partidelor lor, asupra dezvoltării statelor lor socialiste. Au fost examinate probleme ale colaborării politice, economice și ideologice dintre partidele și țările frățești. A avut loc un larg schimb de păreri asupra problemelor internaționale actuale." După cum se știe, cu acest prilej, a avut loc și o întîlnire între tovarășul Nicolae Ceaușescu și L.I. Brejnev, în cadrul căreia au fost examinate probleme privind dezvoltarea relațiilor dintre P.C.R. și P.C.U.S., extinderea colaborării dintre România și Uniunea Sovietică în domeniul economic și în alte domenii, înfăptuirea unor măsuri în cadrul Programului complex al integrării economice socialiste. De asemenea, tovarășul Nicolae Ceaușescu și tovarășa Elena Ceaușescu au avut o întîlnire cu tovarășul Todor Jivkov, în cadrul căreia au fost abordate probleme legate de dezvoltarea în continuare a colaborării prietenești dintre cele două țări și popoare.

Tot în această săptămînă s-a desfășurat vizita oficială în țara noastră a delegației de partid și guvernamentale a Republicii Democrate Vietnam, condusă de tovarășul Fam Van Dong. Convorbirile care au avut loc, documentele semnate cu acest prilej au marcat un nou pas important pe calea dezvoltării multilaterale a legăturilor de prietenie și colaborare dintre România și R. D. Vietnam, dintre Partidul Comunist Român și Partidul celor ce Muncesc din Vietnam, dintre popoarele român și vietnamez.

FOTOGRAFIILE CITITORILOR NOȘTRI

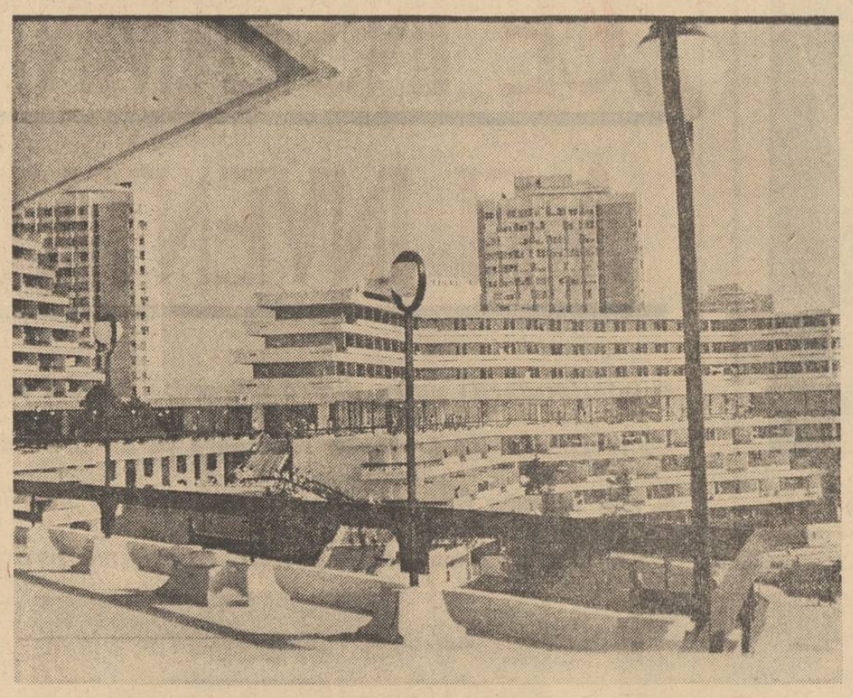

Litoral '73 Andrei CZERAN — Tîrgu-Mureș

SCRIEREA NECUNOSCUTĂ DIN PEȘTERA CU PICTURI

A trecut aproximativ un an de la excepționala descoperire făcută de arheologul Vasile Boroneanț într-o peșteră din zona cataractelor Dunării, cînd pentru prima oară în țara noastră au fost identificate numeroase picturi antice într-o mică grotă de la poalele masivului Alibeg. Specializat în studierea desenelor preistorice, omul de știință îmi semnalase atunci că reprezentările grafice aflate pe obiectele scoase la lumină în așezările străvechi de pe malul Dunării ar putea reprezenta un cod simbolic, ilustrînd chiar scene de viață petrecute odinioară. Între timp, aflasem că cercetătorul se deplasase de mai multe ori la peștera cu picturi spre a încerca să dezlege misterul semnelor necunoscute scrise cu ocru în urmă cu multe milenii. Recent, o scrisoare primită din comuna Pescari îmi releva, printre altele, că specialistul se află pe urmele unor elemente surprinzătoare pentru începuturile scrierii pe continentul european. Amintind faptul că, în urmă cu 7 ani, cotidianul britanic „Times" a produs un viu interes în lumea științifică cît și în opinia publică internațională emițînd senzaționala ipoteză că scrierea de pe cele trei tăblițe de lut ars descoperite la Tărtăria ar putea demonstra că în România ar fi existat „leagănul civilizației", noua veste primită de pe malul Dunării subliniază încă o temă asupra originei scrisului în Europa

Podul natural în formă de boltă

— După cum v-am promis — își începea scrisoarea arheologul — vă scriu de la Pescari, unde peisajul este fermecător, iar complexul de monumente istorice și naturale este unic în țara noastră. În clipele de repaus am identificat și vizitat o serie de peșteri din regiune, însă aceea care m-a impresionat cel mai mult prin frumusețile ei de neuitat este peștera Vranoveț, situată pe valea Liborajdea. La 80 de metri adîncime în inima muntelui, numeroasele ei galerii supraetajate se în-

trepătrund, iar pîriul care i-a dat numele grotei formează o serie de cascade mai mari sau mai mici. Valea amintită este în amonte de satul cu același nume, într-o prelungire a munților Almaș, peștera aflîndu-se la vreo 7 kilometri de Dunăre. La 50 de metri de intrarea în acest veritabil palat subpămîntean, mai precis acolo unde pîriul Vranoveț se varsă în apa Liborajdea, am întîlnit un fenomen natural magnific. Era un pod rotund de calcar, format din cupola unei vechi peșteri, care s-a prăbușit cîndva, rămînînd în picioare numai împozanta ei intrare. De 25 de metri lungime și vreo șapte metri lățime, podul este în întregime acoperit cu verdeață și arbuști, servind trecerii peste vale. După cum se știe, în țara noastră mai există un asemenea fenomen natural în apropiere de localitatea Baia de Aramă, vestitul pod de la Ponoare.

Un cod simbolic antic ?

Revenind în București, arheologul Vasile Boroneanț mi-a relatat în mod succint despre cîteva dintre rezultatele studiilor întreprinse în peștera cu picturi

— Spre a-mi da seama de vechimea picturilor rupestre, am început săpăturile și pînă la adîncimea de un metru am găsit dovezi materiale de locuire omenească datînd între sfîrșitul epocii de bronz și începutul epocii fierului. Erau fragmente ceramice, oase de animale, piese de silex etc. Încercînd să cataloghez toate semnele și motivele picturale de pe pereți, am identificat cîteva reprezentări pe care nu le observasem în primele momente. Acum pot declara că această peșteră, în afara faptului că este singura pictată cu ocru din țara noastră, prezintă și teme noi pentru arta rupestră, putînd furniza elemente de surpriză pentru începuturile scrierii pe continent. Studiind îndeaproape scrierea necunoscută, am constatat că semnele apar mereu grupate cîte două, formînd cupluri. Pare evident că ele au fost grupate în acest fel, intenționat, spre a forma un anumit mod de exprimare. Ele sînt asemănătoare cu semnele găsite în numeroase peșteri din Franța și ar putea, eventual, conține o scriere, un text realizat într-o manieră necunoscută.

Ceea ce este interesant și merită a fi semnalat este faptul că semnele pictografice apar aici la fel ca în scrierea antică liniară B și A, scriere găsită pe tăblițele de lut descoperite în Mesopotamia. Caracterele lor sînt aceleași, numai dispoziția este alta, aici fiind grupări de semne nedispuse liniar. S-ar putea lansa ipoteza că prin descoperirea semnelor pictate din peștera de la Pescari vor putea fi înțelese mai ușor și mai bine textele de pe celebrele tăblițe de lut de la Tărtăria, nu ca element de origine asiatică, ci ca un moment evolutiv al continentului nostru bogat în asemenea tradiții încă din paleoliticul superior.

Păsările preistorice

Pînă acum arheologul Vasile Boroneanț a identificat circa 300 de semne clare, pictate pe pereții peșterii : puncte, grupări de puncte, cercuri, cercuri cu punct, cercuri barate, triunghiuri, triunghiuri alăturate la vîrf, motive solare, serpentiforme, motive vegetale etc. Foarte interesante sînt imaginile ce reprezintă brățuri terminați printr-un cerc, care ar putea simboliza o legătură între cer și pămînt în străvechea credință a pictorilor antici. Dar cele mai importante semne pictografice sînt acelea care imaginează păsările cu aripi desfășurate, manieră de pictare a unor asemenea viețuitoare nemaiîntîlnită nicăieri în Europa. Patru imagini de păsări cu aripile întinse se văd clar, iar alte trei și-au păstrat numai urmele. Să fi fost vulturi, sau,... pentru că este vorba de o peșteră, lilieci ? Pe pereții peșterii arheologul bucureștean a identificat și 50 de semne scrise în alfabetul slavon alături de 12 în cirilice. De asemenea, tot aici se pot vedea amprentele a cinci mîini și șapte degete, cele mai vechi picturi fiind însă acelea ale păsărilor.

În finalul discuției purtate cu cercetătorul peșterii, el își exprima doleanța ca autoritățile locale să ia măsurile necesare spre protejarea acestui important monument al naturii, cunoscut acum nu numai în țara noastră, ci și peste hotare.

Simion SĂVEANU

„CE ÎNSEAMNĂ A FI INVENTATOR?"

URMARE DIN PAG. 1

tă, mai multă gîndire decît forță. Totuși, în compartimentul de execuție a sculelor de finisat dantură (șevere), oamenii lucrau în condiții de concentrare extrem de mari. Împreună cu inginerul Constantin David, care a devenit acum șeful sculăriei, am căutat o cale pentru a ușura consumul de tensiune nervoasă din acest compartiment.

— ...și ați realizat mașina semiautomată pentru mortezat caneluri la șevere. Cu această invenție ați obținut anul trecut o medalie de aur la Bruxelles și alta de argint la Köln.

— Exact. De unde știți ?

— Din carnetul meu de notițe. Mai notasem că împreună cu un colectiv mai mare ați obținut în 1971 o medalie de aur la Nürnberg și alta, tot de aur, la Bruxelles în 1972.

— Da. Pentru altă invenție : procedeu de execuție a electrozilor din rășini epoxidice pelicularizate cu metal, pentru mașinile de prelucrat prin electroeroziune.

„Consider această uzină ca a mea"

Cînd tovarășul ing. Florea a început să-mi explice detaliile tehnice ale invenției și rezultatele economice, m-am simțit dator să-i mărturisesc că nu mă pricep la tehnică și că venisem la dînsul doar pentru a deslușì mecanismele care îi fac pe inventatori să fie inventatori.

— Să știți că noi nu pornim de la drum cu gîndul să „facem o invenție". În ceea ce mă privește, eu consider această uzină ca a mea. Aici am venit drept de la politehnică. Cînd ceva nu merge bine, încep să mă frămînt, să caut o soluție — chiar și la problemele cele mai dificile. Desigur că e și pasiune și, de ce să nu spun, o ambiție de a demonstra că orice este posibil.

În convorbirea care a urmat, cu greu puteam să disting dacă stau de vorbă cu directorul tehnic cu dezvoltarea, Florea, cu inginerul Florea, cu fostul junior din lotul național de fotbal Virgil Florea, sau cu pasionatul cercetător Florea, care mă asigura că astăzi „prelucrările prin electroeroziune reprezintă unica soluție viabilă pentru piese de mecanică fină cu geometrie foarte complexă". Pentru a aplica și la noi această nouă tehnologie, patru oameni au muncit trei ani de zile : ing. Virgil Florea, ing. Constantin David, maistrul Gheorghe Văcaru și specialistul Ion Schmidts. Fiecare a venit cu priceperea, pasiunea și ambiția lui. O echipă unită care se luptă să scurteze de zece ori ciclul de fabricație și să reducă consumul unor materiale scumpe și deficitare.

— Spiritul de echipă a mulțumit întreaga sculărie. Veneau oamenii și duminicile și stăteau după schimb, ca să ne ajute, fără nici o obligație. Participau sufletește la înfrîngeri și se bucurau la fiecare reușită a noastră.

Iubitorul de muzică

M-am dus să văd invențiile „la lucru" în uzină și să stau de vorbă și cu ceilalți trei despre mecanismele care îi fac pe inventatori să fie inventatori. Repede am constatat că o hală de uzină nu este cadrul cel mai propice pentru convorbiri „de la om la om". De aceea ne-am întîlnit după orele de lucru.

Astfel am putut afla că maistrul GHEORGHE VĂCARU (37 ani), mare specialist în lucrări de galvanizare, este și un mare iubitor de muzică. În timpul liber ascultă muzică pe care o și înregistrează pe benzi, fie de la radio, fie de pe discuri.

— Ce înseamnă a fi inventator ?

— Înseamnă mult. Foarte mult. Dintotdeauna m-a preocupat să fac mai bine ceea ce făceam eu sau alții. Încercam, experimentam și nu mă lăsam pînă nu reușeam. Lucrurile trebuie duse pînă la capăt ! Pentru această ultimă invenție a noastră, la început electrozii ieșeau uriți și slab calitativ. Știam că încearcă același lucru și alții peste hotare. Aveam convingerea că noi românii nu sîntem mai nepricepuți și de aceea ne îmbărbătam unii pe alții să continuăm. Iată că am reușit să brevetăm invenția noastră înaintea multor altora ! Vă spuneam că a fi inventator înseamnă foarte mult — e o mare satisfacție să vezi că munca ta dă roade, că tovarășii tăi încep să producă mai ușor, mai ieftin și mai mult.

Cursa care nu se oprește niciodată

Dana era bolnavă. Cînd am intrat pe ușă, tatăl ei, ing. CONSTANTIN DAVID, șeful sculăriei, îi citea din cartea de povești. Sînt sigur că multă vreme Dana nu mă va ierta că i-am răpit tatăl.

— Ce înseamnă a fi inventator ?

— A rezolva probleme încă nerezolvate.

Un răspuns scurt, pe placul Danei. Cu asta credea ea că se termină convorbirea. Am mai vorbit însă mult despre dezvoltarea continuă a uzinei care mereu face să apară noi probleme.

— Fiecare nou tip de tractor vine cu alte cerințe. Este o cursă care nu se oprește niciodată. La noi, la sculărie, avem în momentul de față zeci de probleme încă nerezolvate. Vrem să ridicăm productivitatea, să perfecționăm utilajele și să realizăm altele noi, să organizăm mai bine liniile tehnologice, să introducem procedee noi, mai moderne și mai eficiente...

— Ați fost la Bruxelles să vi se înmîneze medalia de aur.

— Da. Am fost împreună cu mai mulți inventatori români — din chimie, din construcții și alții. Eram mîndri că datorită muncii noastre există un stand de invenții românești deasupra căruia flutura drapelul țării noastre. Ne-au vizitat reprezentanți ai multor firme din diferite țări : priveau exponatele noastre cu admirație.

„Mă interesează neîncercatul"

Casa nouă, ION SCHMIDTS (46 ani) și-a ridicat-o cu cîțiva ani în urmă în vechea curte țărănească a părinților. Dacă nu se construia uzina de tractoare la 10 km de casa lui, el poate că rămînea și astăzi țăran. Avea, ca și tatăl său, o pasiune pentru meșterit. Ar fi devenit deci țăran, cunoscut pentru îndemînarea lui la tîmplărie, la rotărie sau la mecanică. Iată-l însă muncitor specialist la U.T.B. și inventator. La întrebarea mea, Ion Schmidts mi-a dat un răspuns care cred că rezumă efortul multor inventatori : „Mă interesează neîncercatul; cu cît pare ceva mai imposibil, cu atît mă pasionează mai mult. Știți, orice meseriaș care își iubește meseria, are o mîndrie nobilă și dezinteresată. El vrea să facă ce nu pot face alții. Inventator, el devine în lupta cu greutățile lui sau ale altora. Nimic nu se creează cînd ai totul la dispoziție. E drept, mai trebuie și ceva fantezie. Cu timpul mi-am dat seama că acela care citește mult, și nu numai tehnică, își dezvoltă fantezia. Ca să devii inventator nu trebuie să umbli cu ochii legați prin lume. Cu ochii larg deschiși vezi multe și niciodată nu știi de unde îți vine o idee".

★

Am încercat să vă prezint patru oameni. Ca ei sînt încă foarte mulți, atît la uzina de tractoare cît și în fiecare din uzinele și fabricile de pe întinsul țării. Nu este nimic senzațional în tot ce v-am relatat ?!

Eugen IAROVICI

LUMEA CA LUME

URMARE DIN PAG. 1

moluștelor gazetărești. «Liberiștii» au mai avut timpul să-mi spună „de ce ne-njuri, domnule, că noi te lăudăm ?" Iar eu am mai avut lipsa de umor să-i răspund unuia dintre ei, care îmi cerea, în glumă cred, să-l angajez la „Flacăra", că nu corespunde, întîi de toate profesional.

Am făcut pariu cu gazetarii români, aflați de față, că de acum încolo «Europa Liberă» mă va înjura. Și iată am început să cîștig pariul. Trăiesc un moment de extaz cînd mă gîndesc că am scăpat de laudele lor.

Și, totuși, problema e alta. Aceasta e doar un pretext, pentru a spune un lucru esențial : nu avem să ne justificăm față de niciun post de radio, față de niciun șmecher corupt din afară (ca și dinăuntru). Zică fitecine ce voiește. Problema noastră e problema noastră și n-am avea nici elementare noțiuni de caracter dacă ne-ar întrista sau ne-ar bucura laudele ori înjuriile acestor conștiințe-cadavre. În fața cui ne justificăm ? În fața oamenilor cu care muncim cot la cot, cu care luptăm, împreună cu care învingem, împreună cu care înfruntăm greutățile. Ei — da, ei ne pot întreba și pe noi, scriitorii, și pe toți cei ce îi reprezintă, și de sănătate și de curaj și de felul cum muncim. În orice caz, un bun simț traductibil în toate limbile, ne întărește în convingerea că nu hoții sînt în măsură să analizeze cinstea gospodarilor pe care vor să-i jefuiască și nu fugarii pot să dea referințe despre stabilitatea caracterului omenesc.

Răspundem în fața celor ce muncesc. Adică și a noastră, în măsura în care muncim.

S.O.S. TELEFOANELE PUBLICE

Mare trebuie să fie ambiția responsabililor cu telefoanele publice din București, de reușesc ei performanța absolut unică de a fi ne lăsa măcar un telefon public la nivelul de funcționare normal.

Unele telefoane publice merg, dar numărul format e cu totul altul decît numărul pe care-l doreai.

Alte telefoane publice, în schimb, curentează.

Spre deosebire de aceste două categorii de telefoane publice și în totală contradicție cu ele, există o a treia categorie de telefoane publice care înghit fisele ca niște rațe și nu oferă nici un ton.

Ce ne-am face, însă, dacă n-ar exista și o altă categorie de telefoane publice și anume acelea care primesc fisa, dau tonul, nu curentează, formează numărul cu corectitudine, dar au un mic defect, un defect, aș spune eu mărunt, de neluat în seamă — după formarea numărului nu se mai aude nimic.

Și mai e o categorie de telefoane publice, pe care oricît aș vrea nu le pot critica — telefoanele publice desființate.

Cam asta e situația. E de așteptat un referat public al celor răspunzători, ca să ne dăm și noi seama cum de s-a putut realiza această armonie aproape generală — vechi deziderat al epocilor de clasicitate — ,cum de au fost convinse toate telefoanele să aibă măcar cîte un defect. Sufletele noastre așteaptă să li se împărtășească emoționanta, minunata lumină a acestei experiențe unice. Chiar nici unul să nu meargă ? I.T.B.-ul poate fi gelos, recordul nefuncționării îl deține telefoanele publice. Către acest serviciu își îndreaptă gîndurile cu recunoștință toți cei ce pierduseră în ultimii ani speranța că răul va învinge.

ZBOR LA PURTĂTOR

Agențiile de presă au anunțat săptămînile trecute inventarea „zborului la purtător". E vorba de o mașină de zburat pentru o singură persoană. Pentru că mulți comentatori au subliniat importanța tehnică a noii descoperiri și pentru că, totuși, aceasta va avea urmări nu atît în domeniul tehnicii, cît în psihologia noastră, e cazul, după opinia mea să cercetăm „zborul la purtător" din punctul de vedere al modificărilor pe care ni le va aduce în viață, în viața cea de toate zilele.

Așadar, nu foarte tîrziu și nu într-o ordine întîmplătoare, ci în funcție de banii pe care-i vom avea să ni le cumpărăm o să zburăm cu aparate personale. Cum îți iei paltonul din cui, așa o să-ți iei aparatul de zburat din cui. Repet (pentru toată planeta care vrea să mă asculte) : vei avea aparat de zburat în cui, dacă vei avea bani, entuziastule. Dar, oare, nu era destulă singurătatea din timpul visului, singurătatea din timpul spaimei, singurătatea din timpul iubirii, singurătatea din timpul coșmarului ? Mai era, într-adevăr, nevoie de o nouă singurătate ? Mai aveau inimile noastre nevoie de un nou spațiu al însingurării ?

Eu cred că oricît de frumoase ar fi aparatele de zburat personale, cel mai frumos ar fi să descoperim zborul comun fără diferențe de clase de salarizare. Numi fac iluzia dăunătoare a unui egalitarism pe care de altfel îl și detest. Cred că unii merită mai mult pentru că muncesc mai mult, dar mă uit la convulsiile planetei și mă mir de entuziasmul celor săraci, cînd văd că se descoperă cîte o trăznaie minunată.

Cîți ani au trecut, oare, de la momentul cînd Aurel Vlaicu acredita un aeroplan și pînă la momentul cînd oameni de condiția lui Aurel Vlaicu au avut puterea financiară de a se urca în acel aeroplan ?

Mă uit la anunțul „zborului la purtător" cu scepticismul celui care știe că singurătatea pe pămînt e determinată și social, că ne însingurăm, ori pentru că sîntem prea săraci, ori pentru că sîntem prea bogați. E tulburător să auzi că se va putea zbura de unul singur, dar eu rîvnesc un zbor ca aerul, adică un zbor al tuturor. În ceea ce privește aerul, apa și zborul, eu cred că nu trebuie să ne temem de egalitarism. Merge și egalitarismul dacă în ceea ce privește munca și recompensa există competiția valorilor. Dar aerul nu poate fi considerat o recompensă, cum nici apa și cum nici zborul.

Încît, salutînd odată cu toți sedentarii deceniului meu, inventarea unor aripi pentru îndivizi, îmi îngădui cu o reverență să vă rog să fiți alături de mine, în încercarea de a nu face din zborul personal o formă — o nouă formă — a singurătății. Avem nevoie de un zbor comun. De la zbor încolo, lupta valorilor poate începe.

NU UITAȚI, SÎNT ȘI OAMENI CARE N-AU REUȘIT LA FACULTĂȚI

M-am exprimat, de mai multă vreme, îndoiala că examenul de admitere la facultăți în forma lui de astăzi, reprezintă modul cel mai bun de selecționare a valorilor tinere. Am primit de curînd o scrisoare emoționantă, de la un părinte care, luîndu-și toate măsurile de precauție spre a nu fi exagerat de subiectiv, în ceea ce afirmă, ne povestește totuși o experiență cu destule date interesante. Iată fragmente din această scrisoare :

„Anul acesta fetița mea a dat examen la facultate și a căzut. A obținut media generală 8 și acolo s-a intrat cu medie mai mare. Ea e mîhnită și decepționată, iar eu nu pot s-o mîntuiesc, să mă prefac nepăsător de insucces. Suferim amîndoi de această nedreptate a hazardului, așa cum mi se pare mie că este situația de față...

Fiindcă iată o situație care mi se pare incredibilă într-o societate atît de bine orînduită ca a noastră : în cadrul aceleiași facultăți, la două ramuri, se dau examene. Să zicem la o facultate de chimie. La o ramură intră elevi de la media 8 în sus, iar la alta, de la media 6 și ceva. Elevul care are 8 (și s-a înscris la prima ramură) cade, iar dincolo, la doi pereți de el, intră un altul care a obținut 6 și ceva — numai pentru că el a avut norocul să se înscrie la această ramură și celălalt nu. Deci, e clar, „norocul", nu pregătirea, valoarea personală. Fiindcă nu se poate susține că un copil înscris la o ramură a chimiei are „o chemare", iar celălalt altă „chemare".

Sau : la o facultate din Iași, să zicem, se intră de la 7,30 în sus, iar la București, la o facultate identică, de la 8,50 în sus. Copilul care la București a luat 8, poate pleca acasă înghițindu-și lacrimile ca „incapabil" iar cel de la Iași, cu 7,30, este fericit, a învins.

Cred că s-ar putea și altfel, iată soluția la care mă gîndesc eu acum : La o facultate, să zicem medicină, se dau examene — fără „ramuri", fără preferințe, la început (fiindcă n-ai cum să știi tu comisie, și nici tu candidat, dacă, peste cîțiva ani cînd termini facultatea, vei fi mai breaz într-o ramură sau alta. Afară de cazul cînd candidatul se ține de un fir subțire de idee și de-o pornire care-i cere să facă numai și numai o anumită secție a facultății. Dar asta e mai greu de găsit. După examene, în ordinea mediilor, și acum a preferințelor pe cît e posibil, cît și a locurilor vacante, copiii își ocupă posturile. Mai mult : dacă la Iași un candidat cu opt n-are loc, dar la Timișoara sînt 20 care vor intra cu mai puțin de opt, tot la aceeași facultate, să i se propună copilului locul de la Timișoara sau de la București. N-ar reflecta acest procedeu cuprinderea mai sigură a unor candidați mai buni la admitere ?

Pentru medicină, de exemplu, toți candidații să dea examene într-un singur oraș, în fața unei singure comisii. Pentru toate celelalte facultăți la fel. Apoi, reușiții, în ordinea mediilor și proporțional — pe cît e posibil — pentru toate facultățile, își vor ocupa locurile. Comisia aceasta formată din profesori foarte capabili dar și foarte buni pedagogi ar fi singura cale de descoperire și promovare a elementelor celor mai capabile. E drept că pentru a examina 10 000 de candidați și a corecta tot atîtea lucrări scrise trebuie timp, putere de muncă și un mare spirit de omenie, pentru a nu da rasol la corectare și ascultare. Dar cred că ceea ce se urmărește : găsirea cît de cît a celor mai bune elemente din care să se formeze viitoarele cadre tehnice ale acestei țări, pentru această idee sacrificiul nu-i prea mare.

De ce vă scriu ?

De obidă. Din subiectivism. Din durere sufletească. Îmi pare rău, domnule Păunescu, că fetița mea n-a intrat la facultate cu media pe care a obținut-o, în concurență cu 1300 de alți copii, cînd la aceeași facultate, în alte orașe, s-a intrat cu medii mult mai mici, așa cum v-ar părea și dv. așa cum i-ar părea și altuia într-o situație identică. Ce să fac, sînt om, mă doare insuccesul acestui copil...

Iertați-mi lungimea acestei scrisori și tot ce-am scris în ea. Odată am citit un articol frumos scris de dumneavoastră despre intrarea în facultăți. Pentru că n-am cu cine să împărtășesc durerea care m-apasă, am pus pe hîrtie mîhnirea mea personală, poate prea subiectivă, pe adresa unui Poet. Lacrima mea și visul dumneavoastră se vor întîlni poate, o clipă. Și fiindcă n-am urmărit nimic trimițînd-o, am să semnez cu un pseudonim scrisoarea : numai la gîndul că altfel n-o veți citi. Vreodată, cine știe, s-ar putea să vă mai scriu. Dacă voi fi fericit. Semnatar Tudor Corbu".

Adrian PĂUNESCU

SĂPTĂMÎNA LA TELEVIZIUNE

DUMINICĂ — 5 AUGUST

PROGRAMUL I : 8,30 Cravatele roșii. 9,25 Daktari. 9,50 Viața satului. 11,00 Emisiune în limba maghiară. 12,30 De strajă patriei. 13,00 „Cupletul zilei". 13,10 Cîntece de voie bună. 13,16 „Mache și... acustica". 13,25 Cîntă Mirabela Dauer. 13,43 „Cătarge românești". 13,48 Melodii ardelenești. 13,53 Umor străin. 13,58 Desen animat. 14,03 Fascinația marmurei. 14,11 Muzică ușoară. 14,16 „Umor pe sfori". 14,30 Tenis de cîmp : România—U.R.S.S. 18,30 Serialul „Arthur". 19,00 Expediție de vînătoare. 19,20 — 1001 de seri. 19,30 Telejurnal. 20,10 Avanpremieră. 20,15 „Soferi de cursă lungă". 20,40 Fantezii... fantezii. 22,25 Telejurnal. 22,35 „Cupa Europei" la atletism feminin. **PROGRAMUL II :** 11,00 Mari dirijori — Charles Münch. 20,10 Albinița. 20,40 Telex tehnico-științific. 21,00 Filmul „Prețul puterii".

LUNI — 6 AUGUST

PROGRAMUL I : 16,00 Volei masculin : România—Mexic. 17,30 Curs de limba franceză. 18,00 Telex. 18,05 Azi, județul Arges. 18,20 Căminul. 19,00 Aspecte de la festivitatea de închidere a Festivalului mondial al tineretului și studenților. 19,20 1001 de seri. 19,30 Telejurnal. 20,00 Cîntecul săptămînii : „Pentru fetele din țara mea". Muzica : Aurel Giroveanu. Text : Aurel Felea. 20,05 Avanpremieră. 20,10 Evoluția automobilului și problemele circulației rutiere. 20,50 Revista literar-artistică. 21,35 „Verișoara Bette" (ecranizare a romanului cu același titlu de Honoré de Balzac). 22,20 24 de ore. 22,40 Volei masculin : U.R.S.S.—Japonia **PROGRAMUL II :** 20,00 Avanpremieră. 20,05 Serialul „Umbrele dispar în plină zi". 21,10 „Trubadurul dorului". 21,35 Cărți și idei. 22,05 Dans și muzică de pretutindeni.

MARȚI — 7 AUGUST

PROGRAMUL I : 9,00 Telescoală. 10,00 Telex. 10,05 Teleenciclopedia. 10,45 Selecțiuni din Festivalul de muzică ușoară de la Split. 11,05 Telecinemateca pentru copii : „Atenție, broasca țestoasă". 12,25 Bijuterii muzicale. 12,55 Prietenii noului angajat. 13,05 Telejurnal. 16,00 Volei masculin : România—Bulgaria. 17,30 Curs de limba rusă. 18,00 Telex. 18,05 Moment folcloric. 18,15 Steaua polară. 18,45 Zilele muzicale tîrgumureșene. 19,20 1001 de seri. 19,30 Telejurnal. 20,00 Cîntecul săptămînii. 20,05 Universitatea TV. 20,45 Seară de teatru „Io, Mircea Voievod" de Dan Tărchilă. 21,40 Al IX-lea Festival național de folclor de pe litoral. 22,00 24 de ore. 22,30 Gala maeștrilor : Mihail Arnăutu. **PROGRAMUL II :** 20,00 Prietenii lui Aschiuță. 20,30 Bucureștiul și tinerii săi. 20,50 „Apa vie, leac să-ți fie". 21,30 Agenda. 21,40 Reîntîlnire cu Margareta Pîslaru și Doina Badea. 22,10 „Mannix".

MIERCURI — 8 AUGUST

PROGRAMUL I : 9,00 Curs de limba engleză 9,30 Parada sporturilor. 10,00 Telex. 10,05 „Cinci lei și... două pîcuri". 10,45 Muzică ușoară. 11,00 Serialul „Marea iubire a lui Balzac". 12,00 Moment folcloric. 12,10 Azi, județul Argeș 12,25 Revista literar-artistică. 13,05 Telejurnal. 14,30 Filmul „Micul scăldător". 16,00 Volei masculin : România—Cehoslovacia. 17,30 Curs de limba germană. 18,00 Telex. 18,15 Mitul în spiritualitatea omului contemporan. 18,40 Muzică. 19,00 Timp și anotimp în agricultură. 19,20 1001 de seri. 19,30 Telejurnal. 20,00 Cîntecul săptămînii. 20,15 Teleobiectiv. 20,35 Filmul „Drumul tutunului". 22,00 24 de ore. 22,40 Stadion. **PROGRAMUL II :** 20,00 Constantin Istrati. 20,30 Agendă. 20,40 Tineri interpreți. 21,20 Ghiseul. 21,40 „Cîntec în piatră". 22,00 Meridiane literare. 22,20 Recital Sacha Distel.

JOI — 9 AUGUST

PROGRAMUL I : 9,00 Curs de limbă franceză. 9,30 Prietenii lui Aschiuță 10,00 Telex. 10,05 Avanpremieră. 10,10 Steaua polară. 10,40 „Un aparat de filmat... și mai mulți pasionați". 10,55 Filmul „Drumul tutunului". 12,20 Muzica. 12,40 Teleobiectiv 13,00 Telejurnal. 16,00 Volei masculin : România — U.R.S.S. 17,30 Emisiune în limba maghiară. 18,30 Telex. 18,40 Univers beethovenian. 19,05 Prin expoziții bucureștene 19,20 1001 de seri. 19,30 Telejurnal. 20,00 Cîntecul săptămînii. 20,05 Seară pentru tineret. 22,00 24 de ore. 22,40 Lumea de mîine. **PROGRAMUL II :** 17,30 Filmul „Fii bun pînă la moarte". 19,00 Municipalitatea răspunde bucureștenilor. 19,20 1001 de seri. 19,30 Telejurnal 20,00 Avanpremieră. 20,05 P.I. Cealkovski. 22,00 „Holografia". 22,10 „Noile aventuri ale muschetarilor".

VINERI — 10 AUGUST

PROGRAMUL I : 9,00 Curs de limba rusă. 9,30 Constantin Istrati 10,00 Telex. 10,05 Avanpremieră. 10,10 Selecțiuni din emisiunea „Seară pentru tineret". 11,10 Cîntă Maria Cornescu și Neiu Bălășoiu. 11,20 Meridiane literare. 11,40 Telex tehnico-științific. 12,00 Portativ '73. 12,40 Municipalitatea răspunde bucureștenilor. 13,00 Telejurnal. 15,00 Telescoală 16,00 Volei masculin : România—Japonia. 17,30 Curs de limba engleză. 18,00 Telex. 18,15 Cum vorbim. 18,35 La volan. 18,50 Teleconferință de presă. 19,20 1001 de seri 19,30 Telejurnal. 20,00 Cîntecul săptămînii. 20,05 Reflector. 20,20 Filmul „Trei copii minune". 21,45 „Secretarul de partid". 22,00 24 de ore. 22,30 Teleglob : Karlovy-Vary. 22,50 Cîntece oltenești. **PROGRAMUL II :** 20,00 Avanpremieră. 20,05 Pagini muzicale de mare popularitate. 20,35 „Arthur" 21,00 Revista economică. 21,30 Ansambluri folclorice. 22,00 Teatru scurt: „Un tînăr mai puțin furios" de I.D. Șerban.

SÎMBĂTĂ — 11 AUGUST

PROGRAMUL I : 9,00 Curs de limbă germană. 9,30 „Tinerețe fără bătrînețe". 10,00 Telex 10,05 Ansambluri folclorice. 10,35 De vorbă cu copiii. 10,55 „Noile aventuri ale muschetarilor". 11,45 Selecțiuni din Gala lunilor. 12,30 Cărți și idei. 13,00 Telejurnal. 15,30 Serbările vacanței. 16,00 Telex. 16,05 Caleidoscop cultural-artistic 16,30 Emisiune în limba germană. 18,15 Ritm, tinerețe, dans. 19,00 „Biruit-au gîndul..." 19,20 1001 de seri. 19,30 Telejurnal 20,00 Cîntecul săptămînii. 20,05 52 de inițiative în 52 de săptămîni. 20,15 Teleenciclopedia. 21,00 „Mannix" 21,50 Veaua să cînt o melodie... 22,15 Telejurnal. 22,30 Săptămîna sportivă. 22,50 Romanțe și cîntece de petrecere **PROGRAMUL II :** 16 00 Agendă. 16,10 Daktari. 16,35 Desene animate. 16,45 Cîntece și jocuri populare. 17,15 „Ceramica neagră de Marginea". 17,25 Armonii intime. 17,55 Filmul „Pirosmani".

DE PRETUTINDENI

MEDICUL Umlauf, chirurg la spitalul din Ruzomberok (R. S. Cehoslovacă) a început tratarea surzeniei prin acupunctură.

■

PROFESORUL Meredith Thring de la College Queen Mary din Londra a construit un cărucior special pentru invalizi ce permite acestora să urce scările fără ajutor. Roțile prototipului sînt dințate.

■

ANUL CARE A TRECUT, în Japonia, animalele de lîngă casă, dacă se pot numi astfel, au ucis șapte și au rănit 115 dintre stăpînii lor. Nu e de mirare, pentru că aceste animale nu sînt altceva decît urși, lei, tigri, leoparzi și chiar elefanți.

■

DE CURÎND s-a deschis în Franța prima școală de detectivi particulari. Predarea cuprinde : tehnica urmăririi prin mijloace audio-vizuale.

■

PRIMELE paratrăznete au apărut în urmă cu 3 300 de ani în Egiptul antic. Ele aveau forma de pilon cu vîrf aurit.

Familia Windmill din orașul Whitney (Anglia) a cumpărat doi pui de urs brun care s-au împrietenit cu micuța Sarah. Iată-i, în imagine, pe cei doi prieteni nedespărțiți ai fetiței.

■

ÎN STATUL Wisconsin (S.U.A.), a murit una dintre cele mai grele femei din lume, Percy Pearl, care avea o greutate de peste 400 kg !...

■

POTRIVIT aprecierilor specialiștilor, numărul picturilor „semnate" de Rembrandt, Watteau, Utrillo aflate în S.U.A. depășește de 50 de ori totalul lucrărilor realizate de acești mari artiști.

■

SCOȚIANUL Erchy Biegatt a stabilit un nou record mondial. El a mîncat în 16 minute, 50 de porții de înghețată, fiecare porție avînd cîte 71 de grame.

■

CEA MAI VECHE bucată de pîine se află la muzeul din Zürich și a fost găsită de către arheologi pe fundul unui lac ce secase de mult. Se crede că acest neobișnuit exponat a fost pregătit în urmă cu 6000 de ani.

■

ÎN UZBEKISTAN s-a realizat un nou tip de beton, rezistent la cutremure. Demnă de remarcat este și viteza de fabricație : 300 metri pătrați pe oră. Betonul despre care am amintit rezistă la cutremure de pînă la 9 grade pe scara Richter.

SĂPTĂMÎNA FESTIVALULUI

Mîine, Festivalul mondial al tineretului și studenților de la Berlin se încheie, făcînd să vibreze cu perseverență acordurile Imnului bucuriei, din simfonia a IX-a a lui Beethoven, interpretat pe scena în aer liber a Pieței Bebel.

Au trecut repede, neînchipuit de repede, zilele acestei mari întîlniri a tineretului și studenților, dornici de pace și progres social în întreaga lume. Ele s-au bucurat de soare și optimism, de entuziasmul care caracterizează tînăra generație, aspirantă la o continuă îmbunătățire a vieții societății în care trăiește.

Desfășurat sub semnul nobilelor idealuri de pace și prietenie, de colaborare între popoare, Festivalul întărește eforturile făcute în zilele noastre pentru realizarea unei lumi mai bune, fapt pentru care a fost salutat de mari personalități ale vieții politice internaționale.

Mesajul adresat de tovarășul Nicolae Ceaușescu tinerilor de la festival a suscitat un viu interes în rîndul acestora.

Care este cea mai puternică impresie lăsată de festival ? Iată o întrebare dificilă, pentru că au fost multe asemenea momente care își dispută prioritatea. Bunăoară, de neuitat sînt întîlnirile tineretului român cu tineri din țările lumii, întîlniri din care am constatat cît de bine este cunoscută și cît de prețuită este țara noastră peste hotare. Nu se poate uita calda manifestație făcută solilor poporului vietnamez precum și celor din Laos și Cambodgia. La unul dintre mitingurile de prietenie cu popoarele din Indochina a participat și Angela Davis, care s-a întîlnit cu Vo Dhi Lieu, singura supraviețuitoare, din satul martir Song My. De altfel, la Berlin s-a aflat și o altă personalitate de pe frontul luptei pentru pace — franceza Raymond Dien, care în 1950 s-a culcat pe linia trenului, într-o stație de triaj din apropierea orașului Tours, pentru a opri un transport de muniții pentru Vietnam.

În timpul Festivalului, Berlinul a cunoscut puține ore de odihnă. Chiar și după miezul nopții, la ore tîrzii străzile sînt pline. Pentru a se ușura circulația străinilor au fost afișate orare în șase limbi. S-a circulat și se circulă neîntrerupt zi și noapte. În fiecare zi numărul călătorilor este de aproximativ 1.300.000. Memorabile sînt, de asemenea, și alte evenimente. Bunăoară, acela al întîlnirii tinerilor delegației Republicii Dahomey cu tinerii din alte țări, veniți să îi felicite cu prilejul sărbătorii lor naționale.

Impresionante rămîn întîlnirile cu cosmonauta Valentina Tereșkova, cu cei mici care au serbat Ziua tineretului în „Republica pionierilor" din parcul Ernst Thälmann. Sărbătoarea s-a desfășurat sub lozinca „Trăiască soarele", reunind copii din 40 de țări. De asemenea, întîlnirile cu personalități culturale cum sînt : pictorul italian Renato Gutusso, scriitorul cubanez Nicolas Guillen, scriitoarea țării gazdă Anna Seghers, scriitorul francez Pierre Gamarra, scriitorul brazilian Jorge Amado, scriitorul englez James Aldridge, cu cîntărețul progresist american Dean Read.

De asemenea, impresionantă a fost celebrarea căsătoriei denumită „a festivalului". Perechea Annetta, de 19 ani, și Peter Mansfeld, de 23 de ani, s-a căsătorit luni seară și au făcut plimbarea nupțială de la Primărie pînă în centru în ovațiile miilor de tineri care i-au aclamat de pe ambele trotuare. Tinerii căsătoriți au declarat că vor păstra o amintire neștearsă nu numai evenimentului lor familial ci și căldei manifestații ce li s-a făcut de către participanții la festival.

Mîine, oaspeții vor mulțumi gazdelor pentru ospitalitate, oferindu-le programe internaționale pe mai multe scene din Berlin. La ora 21, în Piața Marx și Engels, va avea loc ceremonia oficială de închidere a celui de-al X-lea Festival mondial al tineretului și studenților. Apoi Berlinul își va recăpăta viața liniștită, deși sînt sigur că acele zile și nopți calde ale festivalului, explozie a tinereții, vor fi de neuitat, vor fi mereu dorite.

Const. SIRBU

CORESPONDENȚĂ TELEFONICĂ SPECIALĂ

O posibilitate la un milion ! Aceasta este părerea specialiștilor în cazul Carolei Cecilia din orașul Perth, Australia, care a născut la vîrsta de 55 ani un băiat !

După datele statistice „recordul mondial" în această direcție aparține unei americance, Ruth Kistler, care a dat naștere unei fetițe după împlinirea vîrstei de 57 de ani. Reamintim cu acest prilej că „recordul european" aparține lui Winifred Wilson (Anglia) care a născut la vîrsta de 55 de ani.

ÎNTÎMPLĂRI ADEVĂRATE

CERE DE MÎNCARE DUPĂ CE A DECEDAT!...

• Cazul unui cetățean francez declarat „decedat" și care apoi a revenit la viață • Implicații morale și juridice produse de revenirea la... viață

Dramatica întîmplare petrecută în localitatea Marzy, a suscitat, în întreaga Franță, un viu interes nu numai prin caracterul său deosebit dar și prin implicațiile sale... birocratice.

Eroul acestei întîmplări a fost Jose Gomez, în vîrstă de 64 ani. Suferind de o gravă și incurabilă boală, el a fost internat într-un spital unde i s-a aplicat un tratament corespunzător. Dată fiind gravitatea bolii și întrucît starea sănătății nu se ameliora, medicii, de acord cu membrii familiei, au hotărît ca Gomez să fie transportat acasă, unde să-și petrecă ultimele zile de viață.

Fapt surprinzător, acasă, bolnavul, hrănit de fapt tot timpul cu calmante, și-a revenit și după cîtva timp a putut să părăsească și patul pentru a face nlimbări în grădină. Această situație a durat vreo 2—3 luni, pînă cînd starea sănătății sale s-a agravat brusc.

Doctorul Bazart chemat la căpătîiul lui, l-a examinat, verificîndu-i pulsul, după care a anunțat că Gomez a încetat din viață.

Au început pregătirile pentru ultimul drum. Cu cîteva ore înainte de înmormîntare, cînd se hotărîse închiderea sicriului, „mortul" a deschis ochii și spre uimirea numeroșilor membri ai familiei adunați în jurul lui, a cerut să i se dea de mîncare și de băut, bere, dacă se poate !...

E lesne de înțeles ce-a urmat. Firește, familia s-a bucurat, dar apoi a avut de întîmpinat unele situații neprevăzute. Mai întîi a fost problema actului de deces. Acesta fusese înregistrat ca atare în registrul stării civile și primarul a refuzat să-l... anuleze, indicînd familiei să se adreseze tribunalului din Nevers. Apoi a fost problema buletinului medical de deces. Medicul Bazart, chemat să constate greșeala sa, l-a examinat din nou pe bolnav, l-a găsit bine, dar a continuat să insiste în părerea lui că atunci cînd a fost chemat prima oară la Jose Gomez, acesta prezenta toate simptomele unui decedat.

Iată întîmplarea care a stîrnit prin implicațiile sale de ordin moral și juridic, o adevărată furtună în Franța, angrenînd în discuții prelungite mulți specialiști. În această ordine de idei, presa a semnalat faptul, nu lipsit de importanță, că în Franța se constată între 200—300 cazuri de moarte aparentă (dar cîte nu sînt depistate ? se întrebau unele ziare).

Jose Gomez (stînga) împreună cu o parte din membrii familiei.

remember • remember • remember

LAPONIA (II)

Există o gară la cercul polar de nord și un monument simbolic, menit să declanșeze efuziunile turiștilor, căci linia aceasta imaginară e un punct de atracție mai activ decît s-ar putea crede : geografia consacrată a vacanțelor s-a banalizat și nevoia de evaziune a omului caută zonele insolite... nu încerc sentimentul pe care-l așteptasem... deocamdată spațiul polar îmi rămîne inaccesibil și totul nu e decît prelungirea exasperantă a aceluiași peisaj nordic... dar mai am încă de parcurs o bună distanță pînă la ținta călătoriei mele... și totuși atmosfera e alta, prin văzduh vibrează în lumina de dimineață forme lungi și transparente, orizonturile, capătă o paloare ireală și tăcerea apasă mereu mai grea, mai densă, mai pustie, ținuturile își pierd orice intimitate, nu se zărește nici o așezare umană, copacii vorbesc într-un grai neînțeles, coniferele dispar, lăsînd locul acelei specii de mesteacăn nordic cu ramuri ca niște coarne și cu frunze bolnave... relieful se ondulează treptat, coline goale și lungi, cu ierburi și tufare umile, lacuri mărunte prin văi ce se încrucișează și se pierd unele într-altele, singurătate absolută... spre vest se ghicesc depărtate munții Laponiei, țară aspră și brună în care pătrund tot mai adînc... peisajul devine mereu mai abstract sau mai elementar... fără buze spune Lundkvist cîntînd Islanda... aici însă, nu buzele lipsesc ci trăsăturile în totalitatea lor, chip cu trăsăturile ascunse înlăuntru, cărora nu-i poți surprinde nici un surîs, nici o grimasă, nici o expresie, în ciuda vîntului violent și a norilor compacți, masivi, impenetrabili, mișcîndu-se pe un albastru inert... sau poate ținut mascat, purtînd o mască de șaman dedat unor ritualuri obscure, primitiv și rafinat în același timp... și vuietul acestui vînt, vuiet în sine, fără pădure, fără apă, fără acoperișe, vestind ceva necunoscut ca și cînd te-ar îndemna să urci în vîrful colinelor de unde se va fi deschizînd poate o altă priveliște, să treci din orizont în orizont prins de o beție a spațiului, o beție a semnelor de întrebare și a miracolelor ascunse... cercul polar e o bornă convențională dar pe măsură ce mă îndepărtez de el, înaintînd în inima Laponiei, se aprinde arzînd în urmă ca o frontieră de fosfor și universul începe a fi altul ca și sentimentul meu de îndepărtare și solitudine.

* * *

Punctul terminus al călătoriei mele feroviare : Kiruna. O gară mică între aceleași coline mute, pe al cărei peron își petrecuse copilăria un poet suedez pe jumătate lapon, din cîte auzisem, Erik Lindegren, fiu de impiegat sau de casier. A murit acum cîțiva ani de înverșunare și de alcool singuratic, undeva în metropolă după ce scrisese pagini capitale pentru lirica suedeză modernă. Oraș al fierului ce-și are aici în zonă cele mai bogate zăcăminte, Kiruna suferă neverosimil de boala aceleiași civilizații totale, tiranice, care contaminează pînă și dezolarea ținuturilor polare, între coarnele pietrificate ale renilor profilați pe orizonturi pustii și hotarele unor shoruri de pasăre acherontică... civilizație care e un viciu irezistibil... nu voi dormi într-o colibă de lemn ori într-o iurtă laponă din piei de animale, ci într-un hotel confortabil, voi lua masa cu truite saumonée și cu un vechi Côte Saint-André *la restaurantul* Ferrum *unde cîntă seara o bună formație de jazz și minerii, foarte hippoizi, dansează cu dezinvoltură de play-boy... există și aici inevitabilul Gino cu al său ottimo ristorante, anche se piccolino și un Monsieur Gustave din Auvergne, care degeră aici ca odinioară Descartes în biblioteca glacială a reginei Cristina, la Stockholm... căci fierul devine aur sculptor ca amurgurile boreale care mor scufundate în lacurile acestea cu priviri de monstru hieratic și în preajma licăririlor lui se adună fluturii de pripas... deocamdată orășelul acesta caută să-mi ascundă adevărata imagine a Laponiei... numai vîntul neobosit mă cheamă aiurea spre lumea de rezonanțe ciudate a acestor ultime latitudini de nord, dincolo de articulația străzilor, pe coame roșcate unde arbuști mărunți și obstinați caută zadarnic pletele unui Avesalom de la miezul nopții... și eu sînt un om al vîntului... acolo undeva în țara lui violentă și străvezie e baștina mea... acolo e taina posomorită a cîntecului meu fără cuvinte, murmur prea adesea neînțeles, într-a cărui monotonie vor pluti pururea aripile negre și mute ale morților ce-mi veghează copilăria... și iată-mă urcînd pînă în vîrful unei coline ca să pot fi singur cu vîntul, singurătate circulară imensă într-un peisaj sumbru unde norii seamănă cu iarba și apele lacurilor îngină duritatea rocilor ivite din loc în loc... am sentimentul că aglomerația de clădiri a orașelului ce se vede în vale ar putea fi oricînd anihilată de acest peisaj, fără cataclisme spectaculoase ci printr-o absorbție misterioasă, că peisajul acesta o domină ca pe un* medium *incapabil să se emancipeze de sub teroarea lui.*

a. e. baconsky

REZONANȚA COLINEI DE GRANIT

• Guama — Veneție a Cubei • Așezare sugestivă din perioada neolitică • 70 000 crocodili într-o „rezervație naturală • „Catedrala" zahărului

Cuba — cea mai mare insulă din arhipelagul Antilelor Mari. Peisajul se înfățișează într-o mirifică splendoare. Numai văzîndu-l îți dai seama cîtă dreptate avea navigatorul Cristofor Columb cînd nota în carnetul său de bord : „Mintea e fermecată de frumusețile care sînt în jur...".

Vizităm locuri încîntătoare. Unul din ele, răscolitor prin ineditul și semnificațiile sale, este centrul turistic Guama, din provincia Matanzas, situat în extremitatea estică a unei adevărate mări interioare. În inima acestor locuri, populate cîndva de indieni, a fost reconstituit un sat străvechi. Casele situate pe piloni din lemn de Caguarran — de durabilitate betonică, învelite cu stuf — amintesc de o străveche civilizație. Canale, în apele cărora roiesc peștii de o mare varietate coloristică, brăzdează centrul după o geometrie asimetrică. Podețe de lemn, asemenea unor arcuri de triumf, leagă cele cîteva insule — adevărate oaze în care palmierii, leandrii și răchitele alcătuiesc un imperiu clorofilian.

Centrul turistic Guama datează din 1961, dar istoria acestei „Veneții cubaneze" se pierde în negura vremurilor. Oameni de știință, ajutați de pricepuți și talentați constructori au pus în evidență secvențe inedite ce ilustrează modul de viață și preocupările populației indigene din perioada neolitică.

Ghidul, un om în plină maturitate, pe nume Santos Rodriguez, vorbește cu pasiune despre cei ce-au plămădit această așezare, despre viața grea a băștinașilor și lupta lor împotriva impilatorilor străini. Generații de locuitori au preferat să-și sacrifice viața pentru acest pămînt decît să-l părăsească. Dovezile sînt concludente. Totul este imortalizat într-un grup statuar ce reprezintă un autentic muzeu în aer liber. Statuile condensează o lume de idei și preocupări. Privind la aceea a șefului de trib — Guama — ai imaginea omului care sfătuia și conducea. Printr-o sobrietate aspră, gînditoare, el impunea respect semenilor săi. În plin efort pentru existență sînt înfățișați indieni vînînd ființe, crocodili, pescuind, plantînd pomi sau lucrînd la vase de lut, care prin diversitatea, formele și ornamentațiile lor amintesc de o străveche și originală cultură. Unul din șefii indieni aduce prin vremi dîrzenia și fermitatea cu care au luptat împotriva cuceritorilor spanioli. Viața și preocupările femeilor sînt redate în mod diverș : torcînd, țesînd, povestind, dansînd sau pregătind cina. Stîrnește admirație un grup statuar reprezentînd o femeie și un copil. Mama pune pe capul copilului un cerc care, după obiceiurile existente în acele vremi, imprima la urmas o conformație particulară pentru a-l putea recunoaște. Centrul turistic Guama, pagină prezentă a unui trecut îndepărtat, reprezintă un punct de atracție de mare interes.

Îmbarcați pe un vaporaș, ne despărțim de amabilele noastre gazde îndreptîndu-ne spre Boca Laguna Del Tesaro. Un loc de excepție, cu o rezervație naturală ce adăpostește peste 70.000 de crocodili. Ochi sireți clipesc către cei ce încercăm să ne apropiem de gardul ce înconjoară fiecare lac. Dispuse pe vîrste, de la cele de un an pînă la cele de zece-cinsprezece ani, fioroasele reptile sînt în grija unor harnici și pricepuți lucrători. Eforturile lor sînt răsplătite din plin. Pielea de crocodil se bucură de o mare căutare pe piața mondială.

Un nou popas îl reprezintă orașul Cienfuegos, întins pe malul dantelat al Mării Caraibelor. Urbea reprezintă cea mai de seamă poartă maritimă din sudul Cubei. Pe una din colinele de granit ce se înfige maiestoasă în inima mării s-a ridicat o stație de depozitat și încărcat zahăr. O realizare pe cît de impresionantă pe atît de folositoare unei țări cunoscută în lume ca mare producătoare de zahăr. Depozitul propriu-zis e un hangar uriaș care poate adăposti 90.000 tone în condițiile unei temperaturi ce se menține constant la 30 grade Celsius.

Zahărul, acest prețios produs, scos din sucul trestiei, cultură ce ocupă locul dominant în peisajul agricol, e adus aici de diferite fabrici cu ajutorul unor vagoane speciale. Unele din ele sînt de producție românească și sînt apreciate pentru calitățile lor tehnice. Un tunel pe care aleargă încontinuu benzile rulante leagă depozitul de rada portului. Din fiecare reciviert cad pe bandă circa 240 metri cubi pe minut. Cantitatea trimisă în pîntecele vaselor e măsurată de aparatura automată existentă în turnul de control. Și astfel munca a sute de oameni ce trudeau, în trecut, zile în șir pentru a încărca o navă mijlocie, e făcută azi cu ajutorul tehnicii moderne, rapid și economicos. Un vas de 12.000 tone este încărcat în 14 ore.

E de remarcat că ingenioasa construcție a fost concepută și realizată de ingineri, arhitecți și constructori cubanezi. Despre acest lucru se vorbește cu mîndrie la Cienfuegos, și nu numai aici. Și cu deplin temei. Reușita obiectivului reprezintă un îndemn cutezător în realizarea altora ce urmează să întregească peisajul industrial al bătrînului oraș, angajat, la fel ca întreaga țară, în procesul înnoirilor socialiste.

Constantin ZAMFIR

Pe firul evenimentelor

ZILELE SURÎSULUI

de Nicolae LUPU

„Operația a obținut mult succes" — cu aceste cuvinte se încheie o telegramă transmisă la 28 iulie din Nimes (Franța). Putea fi altfel ? Pentru atragerea turiștilor în Franța a fost organizată pe plan național o „Zi a surîsului". Asociațiile de agricultori din Nimes au luat inițiativa să instaleze cu acest prilej pe autostrada care duce spre Spania și Coasta de Azur standuri care ofereau turiștilor degustări gratuite : piersici, pepeni și mai ales vin. Nu-i de mirare ca în „Ziua surîsului" mulți nu și-au mai continuat drumul și au rămas la Nimes. De aceea probabil reporterul a notat „succesul operației". De fapt el nu inovează. Adaugă încă un moment tautologiilor care însoțesc de regulă acțiunile condamnate dinainte a deveni în mod public un succes.

International Herald Tribune semnala zilele trecute că presa pariziană este plină de preziceri sumbre în legătură cu vacanța francezilor în anul 1973. Unele ziare își fac un punct de onoare din a prezice creșterea numărului accidentelor de automobil ca urmare a aglomerării drumurilor. „France-Soir" semnalează : „Multe țări lovite de malarie", cu alte cuvinte nu vă hazardați. Pagini întregi au fost dedicate pericolelor create de alimentația în medii străine, ce cunoștințe juridice sînt necesare pentru eventuale acțiuni penale, etc., etc.

După ce se ia cunoștință de toate astea se naște firesc întrebarea : mai pleacă cineva în vacanță ? Statisticile dau un răspuns clar : 47,7% în Franța, 29% în Italia, 47% în Anglia și R.F.G., 64% în Statele Unite, 61% în Suedia și așa mai departe. S-ar părea că italienii sînt mai impresionabili. Dar poate cineva să le țină o evidență precisă ? Cert este, cu degustări și fără, operația vacanță atrage destul public, în ciuda neprevăzutului.

Ziare, sociologi, filozofi încep să o considere drept o problemă deopotrivă, economică, psihologică, medicală, socială, politică care se rezumă nu numai la deplasarea a zeci de milioane de oameni și ale cărei aspecte complexe merită să fie studiate și soluționate în folosul general al bunăstării omului. Au început să apară chiar studii care nu au nimic comun cu operațiile publicitare ale diferitelor oficii de turism. Sociologul Alain Laurent a publicat cartea intitulată : „Putem elibera vacanțele ?" Nu știm dacă autorul reușește să dea un răspuns satisfăcător. Deocamdată ziarul „Libération" și-a anunțat cititorii că-și întrerupe apariția pe toată perioada vacanței și că cei însetați de știrile ziarului pot chema la telefon redacția unde un servicin special va furniza relatări orale. Asadar, colectivul ziarului și-a „eliberat" pentru început vacanța. Restul dezbaterii va continua la toamnă cînd se va putea face bilanțul verii 1973.

Corespondență specială pentru „MAGAZIN"

CU MARINARII ROMÂNI PE MĂRI ȘI OCEANE

Vești de la pescadorul „Constanța" care se află în largul coastelor continentului african

Dacă aș fi un meteorolog, în primul rînd aș dori să dau explicații de ordin teoretic unor fenomene mai puțin cunoscute de noi, asupra stării vremii din acest început de an. Din cele cunoscute ca marinari, ca navigatori pe ocean, anul acesta este totuși cu mult deosebit, poate ceva mai particular. Spun aceasta datorită faptului că în 6 luni de navigație continuă pe Oceanul Atlantic, începînd de la Nord spre Sud și de la Est la Vest, fenomenele meteorologice au avut schimbări esențiale și cel mai important, toate cu tendințe spre creșterea frecvenței și intensității vînturilor și scăderilor de temperatură. Dacă în Nord au fost unele temperaturi — în lunile de iarnă — mult ridicate peste zero grade, ceea ce pare a determinat avalanșa de iceberguri și banchize de gheață, în sudul Atlanticului, în partea de Est a coastelor S.U.A., în lunile de primăvară, temperaturile au fost mult scăzute și cu furtuni violente, iar în prezent — în plină vară — pe coastele de Vest ale continentului african, de aproape trei luni vîntul este permanent din Nord-Est cu forță destul de ridicată. Am ținut să fac această remarcă pentru că marinarii de pescadoare sînt interesați să studieze și să tragă unele concluzii asupra apariției unor specii de pești. În vestul continentului african, sînt platforme bogate în pește ce au tendințe de a veni de la apele calde în susul curentului spre nord. Cîteva nave de cercetări piscicole aflate în zonă au furnizat niște prognoze asupra mișcărilor bancurilor de pește, dar apăreau și fenomene particulare, tocmai datorită — după părerea noastră — condițiilor atmosferice. La depărtări de 40—50 mile de platformele unde pescuiam, după informațiile primite, apăreau bancuri masive de pește, pe care le găseam cu totul întîmplător, fiind astfel necesară dispersarea unor nave pentru sondaje...

Ajunși în zonă, a trebuit să mă despart de echipajul pescadorului „Marea Neagră" cu regret, și să mă îmbarc pe pescadorul oceanic „Constanța". Pescadorul oceanic „Constanța" este prima navă care a deschis drumul pescuitului oceanic pentru țara noastră. Și a cărei vîrstă va fi în toamnă de 10 ani de la lansarea de pe cala de construcție. Deși au trecut 6 luni de la plecarea mea din țară, va trebui să mai stau încă 3 luni pe nava care reprezintă un nume de prestigiu și rezonanță, o cinste pentru echipajul său. Pentru a nu dezminți tradiția și renumele de care se bucură printre celelalte nave, echipajul a ținut să depună tot interesul realizînd un plin de 100 vagoane în cca 55 zile.

Pe scurt, aș dori să informez despre unele particularități ale acestor zone, coastele continentului african, unde ne aflăm. Zonele principale, bogate în pește, sînt destul de întinse : de la paralela 22°N pînă la paralela 20°S, aproximativ 7 000 km și pe o lățime de 40—60 km de la țărm. Aici se găsesc rezerve uriașe de pește — cu preferință stavrida galbenă și neagră ce atinge pînă la o greutate de 600 gr., macroul pînă la o greutate de 1,5 kg, bancuri de amsie, ton etc. Dintr-un calcul aproximativ, în zona de Nord, între paralelele 20°N și 22°N, unde se găsesc majoritatea navelor, se scot peste 3 vagoane pește pe zi de fiecare navă, un izvor nesecat de hrană pentru milioane de oameni. Din informațiile primite, valoarea fondului de înmulțire este în creștere cu mult față de ceea ce se capturează. După legile F.A.O. plasele gigantice de pescuit sînt astfel făcute încît permit peștilor în dezvoltare să treacă din plasă.

Așa cum am mai scris, munca este cu adevărat titanică și se desfășoară în condiții deosebite. Venind dintre ghețari — din zona Labradorului — aici unde soarele este cel mai fierbinte, unde nu există iarnă niciodată, unde temperaturile ziua sînt destul de ridicate, iar nopțile foarte umede, cînd te simți ca în niște etuve cu aburi, se cere să ai un organism foarte rezistent și o putere de voință deosebită de a nu ceda condițiilor. Datorită vînturilor predominante din NE, sînt situații cînd nisipurile Saharei ajung pînă la noi, ceea ce nu e deloc plăcut.

Aș vrea în mod deosebit să remarc munca, poate cea mai grea, a mecanicilor, sub îndrumarea neobositului șef mecanic Mîndruțau Gheorghe. În condițiile zonei, munca la mașini se desfășoară la peste 40° C., devenind uneori greu de suportat. Fiecare bucățică de metal nu o poți atinge cu mîna goală. Or, să faci să funcționeze un ansamblu de motoare luni de zile, fără întrerupere, în procesul de pescuit, cu o mînă de oameni, este într-adevăr o muncă demnă de toată stima.

Un lucru, poate cel mai semnificativ al echipajului, este puterea de colectivitate în acțiuni. Nu există un singur om pe navă care, atunci cînd nevoile impun un efort deosebit, să nu răspundă prezent. Nu o dată, atunci cînd peștele se prindea în cantități de ordinul vagoanelor, fără să fi fost invitate în mod deosebit, apăreau toate carturile libere de la punte sau mașini, ofițerii sau specialiști, lucînd în primire locurile de la benzile de sortare și pregătit pentru congelare. Să realizezi 100 de vagoane de pește într-un termen scurt nu este poate chiar atît de simplu, fără acest suflu de colectivitate, caracteristică întregului echipaj.

La 30 iunie pe la orele 10 G.M.T. am asistat cu toții la o eclipsă totală de Soare petrecută numai în partea de Sud a Oceanului Atlantic.

La data cînd închei această scrisoare (30 iunie), nava a realizat, în mai puțin de 15 zile, încă 22 vagoane de pește congelat și 22 tone făină de pește din al doilea plin și toate forțele sînt prezente pentru a face ca jubileul navei să fie încununat cu succes.

Sînt poate foarte multe lucruri de povestit despre viața de pe aici. Dar promit că le voi transmite pe măsura timpului și cu alte ocazii.

Jean IONESCU
Ofiter maritim

O ZI ÎN... PLUS

Condamnat la 3 ani închisoare pentru comiterea unui delict, în momentul cînd mai avea numai o lună de detențiune, Michael Cochrane a evadat din închisoarea de lîngă Bathurst (Australia). Motivul evadării ? Aflase că micul său fiu, Wayne, este foarte grav bolnav și că urma să i se facă o operație pe creier. Deși știa că evadarea îi va prelungi cu cel puțin șase luni clipa eliberării, condamnatul voia cu orice preț să-și vadă copilul.

Timp de trei zile Cochrane a vizitat diverși medici specialiști care puteau să-i ajute copilul și s-a ocupat de internarea fiului său la spital. Numai după ce soția sa Mary, i-a comunicat că viața copilului este în afară de pericol, condamnatul s-a înapoiat la închisoare. Judecat pentru evadare, inculpatul a beneficiat de circumstanțe atenuante și n-a fost condamnat decît la... o zi în plus de închisoare.

SPIRALE

POETE

de Eugen BARBU

Ileana Mălăncioiu întrunește sufragiile unei critici pe care eu nu o mai înțeleg. Au apărut articole care studiază „opera" poetei cu o sîrguință cel puțin misterioasă pentru mine. Ea este, mi se pare, o descoperire a poetului Ion Gheorghe încă de pe vremea cînd noi, cu toții „inventam" poeți la „Luceafărul". Încă de atunci mi-am spus că nu am un gust prea bine făcut dacă nu pricep ce a găsit distinsul coleg la această fată venită de la țară, cu o credință lirică ce poate convinge pe mulți, dar, dumnezeu să priceapă, de ce pentru mine ea nu rămîne decît o sărmană aspirantă la ofranda antologică ! Citesc mai zilele trecute și un alt articol ditirambic datorat unui cunoscut publicist, reputat pentru paradoxurile sale aduse de acasă. Elogii peste elogii, un fel de laudă exacerbată și cad iar pe gînduri. La stai, îmi zic, parcă am în raft ultimul volum al Ileanei Mălăncioiu, intitulat modest, cum îi este și poezia : „Poezii". Citesc, mai stau trei zile, o iau de la cap ! Ceva nu e în regulă... Cele 270 de pagini conțin o selecție din toate volumele sale lansate pe piață și, vai, pentru mine constituie o decepție ce nu poate fi stăpînită oricît m-aș cenzura. Impresia generală este de proză cumplită, așezată în rime banale, povestind întîmplări dintr-un univers agrest, fără mari evenimente. Într-un poem (*Drum*) se relatează cum au fost potcoviți niște boi cam dăhulați de drumurile făcute. Ideea ar fi că răbdătorul animal și-ar vindeca rănile cauzate de înnoirea încălțămintei de fier, mergînd. Cam puțin... O contemplare a apelor în care mișună sturionii are un final care sună cam vulgar : *„Beți apele acestea cu icre cu tot / Să simțiți cum vă urcă sturionii prin trup / E un loc unde singele nu-i mai încape / Cînd le-or țîșni înotătoarele prin voi / Vă veți putea împotrivi oricăror ape"*. Ce mă deranjează este naturalismul impresiilor, transmutarea ieftină a senzurilor, mecanica nedecantată a unor fapte reale, cu implicațiile lor filozofice. Manufactura este atît de stîngace că te lipsește de orice implicație lirică. Un al treilea poem povestește în modul naiv bătaia unor berbeci. Exercițiul este școlăresc : *„Iar mi se împung berbecii la răscruce / Și iar nu știu pe unde voi mai trece / Și stau în drum uitîndu-mă la ei / Și-aștept să bată unul și să plece / Au coarnele la fel de răsucite / Le privesc din ochi și le măsoară / Se-ndepărtează și se prind în ele / Și le troznesc și uită să-i mai doară"* și așa mai departe la modul cel mai plicticos posibil. În „Puii din scorburi" găsesc un catren frumos : *„Nu pot să-i pun în alta la-ntîmplare /* (e vorba de niște șerpi luați dintr-o scorbură) *Mă tem de șerpi la fel ca mai demult / Și umblu peste tot cu ei în sîn / Și-au mai crescut și cîntă și-i ascult"*.

Frumoasă este „Nunta" pentru că stacheta prozei curate în rime previzibile a fost ridicată pe neașteptate : *„Mi-am lăsat în drum găleata plină / Să le poarte mirilor noroc / Chiuitul lumii mă-nfioară / Parcă mi-a luat găleata foc / Stau ascunsă după stîlpul porții / Și mă uit printre uluci la nuntă / Mirele e blond, mireasa mică / Soacra guralivă și cărunță / Lăutarii obosiți și negri / Zic un cîntec nou de la oraș / Și-și lipesc pe frunțile-ncrețite / Ultimul bacșiș luat de la naș / Eu aștept să treacă lumea toată / Și ea trece fără să mă știe / Vîntul mi-a zburat de pe găleată / Fără veste, banii de hîrtie"*.

Aici melancolia fetei nemăritate este realizată la modul coșbucian cu efecte sigure, sobru, versurile făcînd o incizie precisă în materialul liric pe care-l înnobilează prin spunerea directă, simplă. Frumoasă mi s-a părut și „Sfîrșitul copilăriei" : *„Copilăria margine de joc / Și-o stringe între amintiri fugare / Doar luna ca o piatră norocoasă / De sub pămîntul umezit răsare / În pătrățelele șotronului uitat / E prea masivă luna pentru joc / Aș despica-o-n ulițe la noi / Dar mi-a rămas c-o zi rochița mică /* (vers extraordinar !) *Și mi-ar străfulgera genunchii goi / De-a babaoarba ne jucăm acum / Sosește dragostea la ochi legată / Și trec ușor cu brațele deschise / Peste șotron în joaca mea nebună / De parcă am alunecat pe lună"*. De ce este o poezie remarcabilă ? Pentru că Ileana Mălăncioiu a surprins ceea ce spune titlul poemului, starea aceea de mutație infinitezimală de la o vîrstă fiziologică la alta, trecerea de la o stare de inocență definitivă, la ceva tragic, neliniștitor, dar și extraordinar de nou și plin de surprize... Pe urmă, viața Ileanei Mălăncioiu se desfășoară previzibil : sînt cîntate grinele, locurile de întîlnire în copilărie, primăvara, așteptarea măritișului, cosașii, tot ce se leagă de universul rural atît de mirific. Dar, vai, totul e spus atît de stîngaci și neartistic : *„Mănîncă-n iarbă lîngă drum cosașii / C-o poftă care pare că vine dîntr-un mit / În care le-au dorit-o toți drumeții / Ce drumu-acesta l-au bătătorit / Apoi adorm o vreme pe cărare / Și gușterii le trec prin răsuflare"*, unde ultimul vers mi se pare cu totul catastrofal.

Ciudat, deși nimic nu mă miră, este că din cînd, în cînd, apare cîte o imagine homerică. Iată un catren din „La moară" : *„Roata morii stă înțepenită / Riul înghețat trosnește-n vînt / Boii i-am legat de stîlpii porții / Și aștept să-i scoată din pămînt"* unde ideea de așteptare interminabilă este uluitor realizată, cu același simț instinctual care dacă ar fi cultivat ar da rezultate remarcabile.

Există bănuiala că poetei îi lipsesc lecturile bune sau că nu știe să îngurgiteze colegi familiari, pentru că ea scrie : *„Și fiindcă mă temeam de minia zeiței / M-am furișat într-una dintre ele / Să văd dacă omul acela umblă cu viața-ntreruptă* (sic !) */ Ori și-a pus în loc zilele mele"* pentru ca peste numai cîteva pagini să găsim același vers frumos : *„A plouat la munte toată noaptea / Vine riul ca un cal fără frîu"*. Și mai uluitor e faptul că după lungi și insignifiante poeme dăm peste acest „Doarme Ieronim", cu totul notabil : *„Doarme Ieronim cu capul pe brațele mele / Și cu ochii deschiși, e tîrziu / Și mi-e frică să-i scot brațele de sub cap / Și e liniște și m-aplec către el / Ai un ochi de sticlă, Ieronim / E puțin mai albastru decît celălalt / Și puțin mai rotund și puțin mai adînc / Și are valuri în el ca icoanele vechi / În centrul lui stă golul asemenea pupilei / Și pare-n urma plînsului și este / Atît de rece că încep să tremur / Ieronim, mi-e frică, scoală-te, Ieronim / Dar el stă mai departe cu capul pe brațele mele / Și doarme cu ochii deschiși și visează / Că nu se mai trezește și strig către voi : / Liniște, vă rog, liniște, doarme Ieronim"*, cum îmi place foarte mult începutul din „Noapte aproape albă" : *„Era o noapte aproape albă (Doamne, ce noapte era !) / Stam în fața lui Ieronim și trupul lui era luminat / Pînă la oase"*.

Dar pentru trei sute de pagini, ceea ce am culeș nu legitimează încă un poet.

CULORI

Grădini de vis

de Aurel-Dragoș MUNTEANU

Privită în ansamblul ei, opera tuturor artiștilor demni de acest nume este constituită din cîteva motive, se restrînge la expresia obsesiilor fundamentale. Marin Preda teoretiza cîndva în legătură cu tema povestitorului, în literatură, elementul definitoriu, care leagă cărțile între ele și definește poziția autorului. O evoluție adeseori inconștientă îl face pe creator să revină, căutînd „trunchiul de fum" al unei lumi închipuite. Spre bucuria istoricilor de mai tîrziu, se întîmplă ca să imagineze ani în șir numai un singur tip de expresie, în culori puține, repetate pînă la epuizare. Pentru contemporani, împrejurarea este de natură să nemulțumească. Vrem întotdeauna ceva nou, în sensul material al cuvîntului, în extensie, fiind prea grăbiți, ca să mai cercetăm lucrurile în adîncime. Un pictor devotat formelor lui riscă să piardă mulți aderenți, dispuși prea curînd să creadă că și-a epuizat virtualitățile.

Iată, admir de cîțiva ani aventura artistică a lui Ion Gheorghiu, un pictor de carură europeană, premiat la Tokyo și expozant în cele mai de seamă galerii pariziene, prezent în cele mai importante manifestări plastice românești din țară și de peste hotare. Dăruit cu generozitate, el poate trece de la cea mai rafinată ilustrație de carte pînă la pînza de mari dimensiuni, fără scăderi de tensiune, găsind limbajul cel mai adecvat. Mai nou, efortul său a tins către compoziția plină de surprize a unei lumi de vis : grădini suspendate. Prin intermediul apelor vrăjite ale mitului oriental, Ion Gheorghiu a recompus lumea, cercetîndu-i înțelesurile plastice și celebrîndu-i vitalitatea. O imensă forță se degajă din pînzele sale, fără nimic brutal în ea, o capacitate a naturii de a figura, compunînd întregul din culoare. Rămîne sufletului să tulbure lumile ce se nasc, dîndu-le un sens și un conținut uman. Motivul primește astfel o viață amplă, devine *„un cîntec încăpător precum / Foșnirea mătăsoasă a mărilor cu sare"*. Am văzut „grădini" ce exprimau teroarea în fața morții și neliniștea provocată de filfîirea aripilor negre. Altele vorbeau de calmul stenic al tuturor posibilităților, căutîndu-și un spațiu semnificativ, care se deschidea tot mai profund. Unele sînt lirice, cu jocuri de culoare, pline de căldură. Un motiv unic, semnificativ pentru infinitele posibilități ale lumii. Fiindcă, la urma-urmei, „grădinile" lui Gheorghiu înseamnă pictura, sînt pentru el o *summa* actuală a mijloacelor sale de expresie. Arta s-a întors asupra ei, văzîndu-se ca-ntr-o oglindă. Luminile din fund sînt numai aparente, aduse aici de alte oglinzi îndepărtate ș.a.m.d. Substanța reală aparține transparențelor de culoare și formelor create spontan, ca în prima zi, cînd apele s-au ales de uscat.

Procesul formativ este acela care impune de aici înainte structura lucrărilor și chiar dimensiunile. Nu întîmplător a ajuns Gheorghiu la ovaluri. Este o magmă rotitoare, apărută din mișcarea brațelor ca niște cîngi, domolindu-se. Formele stranii se alungesc, parantezele acelea fantastice ale lumii, în interiorul cărora se petrece totul, se închid, constituind o structură primordială, o geometrie de începuturi, „palat de nuntă și cavou", cum i-ar spune, mai inspirat, Ion Barbu : *„Din trei atlazuri e culoarul / În care doarme pînș albușul / Atît de galeș, de închis, / Ca trupul drag surpat în vis"*. Ion Gheorghiu a găsit limbajul cel mai inspirat, descoperind, la capătul unor experiențe extreme, datul primitiv al formelor esențiale.

Din fericire, nici unul din elementele de mai sus nu se constituie discursiv, determinat exterior. O concepție prea bine articulată ucide arta, foarte adesea, pentru că nu mai lasă inspirația să se desfășoare, cu volutele ei minunate. Ion Gheorghiu și-a realizat toate posibilitățile abia după ce a găsit acest unic motiv, dînd frîu liber imaginației, inventivității sale neobișnuite. Transparențele de culoare sînt neașteptate, pasta se încălzește. Un verde crud aduce bucuria primăverii în ecloziune, dramatismul firului de iarbă și al mugurelui ce stă să țîșnească. O tușă discretă sugerează sentimente nedate încă la lumină, adîncimi psihologice. Peste toate se deschide uneori genunea unor trăiri definitive. Am văzut multe din grădinile suspendate ale lui Ion Gheorghiu și pot să spun că fiecare avea o viață proprie inconfundabilă.

ECOURI • ECOURI

Nici Dany Saval n-a rezistat tentației de a se lansa în muzica ușoară. Deocamdată pe un disc și în duo cu Serge Prisset. Bineînțeles, fără a renunța la cariera cinematografică.

■

„PRINȚUL NEGRU" este un diamant faimos ce dă numele și filmului realizat de Anatoli Bobrovski, ce urmărește întîmplările prin care trece colonelul Zorin, interpretat de Vsevolod Sanaev, însărcinat să recupereze prețioasa piatră.

■

Belmondo în „Moștenitorul", un film de Philippe Labro, în a cărui distribuție o întîlnim pe Carla Gravina, Jean Rochefort, Maureen Kerwin.

■

„FAR-WEST" se intitulează filmul franco-belgian pe al cărui generic îl întîlnim pe celebrul cîntăreț Jacques Brel în triplă ipostază : scenarist, regizor și interpret principal.

■

REALIZATORUL Viktor Gheorghiev va turna la Moscova o comedie muzicală intitulată „Marea atracție" despre viața artiștilor de circ.

■

„UN RECHIZITORIU contra societății împărțite în clase" ar vrea să constituie filmul său „Eroarea", mărturisește regizorul britanic Alan Bridges, care de altfel debutează cu această peliculă și în care rolurile principale sînt deținute de doi consacrați ai ecranului : Sarah Miles și Robert Shaw.

■

Sub direcția de scenă a lui Philippe de Broca, frumoasa actriță britanică ce poartă un nume francez — Jacqueline Bisset, interpretează rolul principal din „Cum să distrugi reputația celui mai celebru agent secret din lume", un film plin de acțiune și umor în care Belmondo îi este partener.

■

„Les Granges brulés" („Hambarele arse") este numele unei ferme și titlul unui film unde are loc în afară de o dramatică acțiune și înfruntarea interpretativă dintre Alain Delon (în imagine) și Simone Signoret, alături de care mai poate fi văzută și fiica sa, Catherine Allegret.

■

ACȚIUNEA FILMULUI „Pămînturi în paragină", plasată în Ungaria anului 1919, urmărește să examineze posibilitățile de acțiune și de alegere ale individului, pus în situații-limită. Regizorul Andras Kovacs este cunoscut publicului nostru ca realizator al filmului „Zile reci" ce a rulat anii trecuți pe ecrane.

■

„CÎNTECE ÎNDRĂGITE PE FRONT" este titlul unui lung metraj artistic, realizat în studiourile din Republica Populară Democrată Coreeană și care reproduce inspirat și cu fidelitate, în tablouri epice, cîntecele revoluționare ce au fost cîntate pe front în timpul războiului pentru eliberarea țării.

■

PORNIND de la romanul scriitorului polonez octogenar Michal Choromanski „Gelozie și medicină", regizorul Janusz Majewski vrea să realizeze un film de atmosferă al cărui ton și climat să rezulte din sentimentele ce animă personajele. Participarea unor excelenți actori pare să asigure succesul filmului ; pe generic : Ewa Krzyzewska, Andrzej Lapicki, Edmund Felling ș.a.

ACTORII SE MĂRTURISESC

Magda Popovici:

„TALENTUL ESTE O POVARĂ NUMAI ATUNCI CÎND NU ȘTII SĂ-L PORȚI"

— Ce reprezintă pentru dumneavoastră personajul pe care îl interpretați ?

— **O posibilă ipostază a mea. Dacă textul și calitățile dramatice ale piesei și ale rolului îmi permit să demonstrez mai mult decît faptul că exist, atunci personajul pe care-l interpretez îmi oferă posibilitatea de a mă îmbogăți sufletește.**

— Care dintre personaje v-a solicitat cel mai mult și de ce ?

— **Întotdeauna, un rol solicită și fizic și psihic, indiferent, de dimensiunile lui. Dar atunci cînd efortul se îmbină și cu plăcerea de a juca un rol drag, oboseala se transformă în bucurie. Efortul de a da viață unui personaj mai puțin interesant, aș zice schematic, este egal, după părerea mea, cu cel depus de un actor pentru a ajunge, prin interpretare, la înalta valoare a unui text clasic. Mi s-a întîmplat de multe ori să mă aflu într-una din aceste două situații și să fiu „solicitată" într-un fel sau altul.**

— Cînd considerați că ați terminat pregătirea unui rol ?

— **Niciînd sau, mai corect spus, odată cu încetarea reprezentațiilor. De multe ori mi s-a întîmplat ca personajul interpretat de mine să capete mai multă „carne", să fie mai adevărat, abia după prima confruntare cu publicul sau, uneori, și mai tîrziu, spectacolele devenind pentru mine cele mai fructuoase repetiții.**

— Care este personajul de care v-ați despărțit cel mai greu pentru a ataca un rol nou ?

— **Mă despart cu greu de un spectacol bun în care întreg contextul este favorabil creației artistice de înaltă calitate, indiferent că eu am de interpretat un rol mai mare sau mai mic. Așa s-a întîmplat cînd nu s-a mai jucat „Tango". Iar personajul de care mă despart cel mai greu este cel pe care nu l-am realizat total, nu l-am putut reda toate fațetele. Ninucia din „De pretore Vincenzo" de Eduardo de Filippo a fost pentru mine un asemenea rol.**

— Care sînt satisfacțiile supreme ale unui actor ?

— **Satisfacția supremă? Scena. Așa-zisa „scindură". Cei doi sau cei o mie de ochi care-ți urmăresc fiecare gest, cuvînt, mișcare te fac să ai un sentiment de răspundere și, în același timp, de mîndrie și dragoste pentru meseria ta.**

— Ce trebuie să facă un actor pentru a ajunge la aceste ...stări ?

— !

— Să trecem peste acest răspuns, pentru a vă pune o altă întrebare : Pentru dumneavoastră, în teatru, lacrima este întotdeauna convențională ?

— **Da. Atunci cînd ceea ce se întîmplă pe scenă sau interpretarea este de ordinul convenționalului. Cînd însă rolul pe care-l interpretezi, te cîștigă și te convinge să fii cît mai adevărat, atunci lacrima vine fără să vrei nu numai în privirea ta ci și în cea a spectatorilor.**

— Ce credeți că mai au comun, în afară de talent, marii actori ?

— **Dragostea pentru artă, în general, și pentru teatru în special. Devotamentul, puterea de muncă, generozitatea.**

— Cum definiți actorul-cabotin ?

— **Aș spune că actor-cabotin este acela care încearcă cu orice preț să-și etalize calitățile fizice și artistice, care vrea să iasă în evidență, cu tot dinadinsul, atît în viață cît și pe scenă. Dar sînt cabotini și... cabotini. Despre neprețuitul Vraca am citit un articol intitulat „Marele cabotin". Și se spunea că „a fost un cabotin, un cabotin dar... de ce măreață factură !" Și cu cît talent își însoțea „cabotinismul".**

— Care sînt factorii de care credeți că depinde destinul unui actor ?

— **Destinul unui actor depinde de... destin. Eu cred foarte mult în întîmplare. Poate o să mă acuzați că sînt fatalistă.**

— Eu n-am venit să vă acuz, ci numai să vă întreb. Deci, continuați.

— **Nu sînt chiar fatalistă, dar consider că în afară de spusa „omul își face destinul", un mare rol îl joacă în viața noastră întîmplarea, șansa uneori, iar alteori lipsa de șansă.**

— Dumneavoastră considerați că ați avut șansă ? Altfel spus, credeți că vi s-au oferit roluri dintre cele mai frumoase din literatura dramatică românească și universală ?

— **Încă nu. Dar pot să spun că cele mai frumoase roluri feminine din toată literatura lumii sînt Corina din „Jocul de-a vacanța" și Ofelia.**

— Acceptați o asemenea împărțire : actori și artiști, atunci cînd este vorba de slujitori ai scenei ?

— **Da. Actori sîntem cu toții. Mai buni sau mai puțini buni. Artiști sînt numai actorii care, pe lîngă faptul că slujesc scena, ridică, prin creația și personalitatea lor, tot ceea ce fac, la rangul de artă. Teatrul este și el o meserie. Dar a fi artist în cadrul meseriei pe care o practici este mai mult decît a-ți face meseria conștiincios sau chiar foarte bine.**

— Cum vă explicați faptul că în ziua spectacolului (mă refer la unul foarte bun), se mai găsesc bilete la teatru ? E o scădere a interesului pentru **teatru**, sau televiziunea îi atrage mai mult ?

— **Și una și alta.**

— Nu credeți că spectatorul de azi este mai comod ?

— **Într-adevăr, spectatorul de azi a devenit mai comod și ne-a convertit și pe noi la comoditate.**

— Mărturisesc sincer că nu înțeleg.

— **Se apelează la spectacole așa-zise „moderne", care, de fapt, sînt mai comode din toate punctele de vedere. Lipsa de exigență se simte și din partea publicului, dar și din partea teatrului.**

— „Săr" cu cîțiva ani în urmă și comit o „indiscreție" : vă mai amintiți cine a alăturat prima oară numelui Magda Popovici cuvîntul talent ?

— **Da. Liliana Tomescu.**

— E adevărat că talentul este o povară grea pe care unii nu știu s-o ducă ?

— **Aș zice că talentul este o povară numai atunci cînd nu știi să-l porți. Atunci cînd ai acest har de preț și nu-l vinzi pe nimic, distrugîndu-i valoarea, cînd alături de el apare munca perseverentă și seriozitatea, talentul devine o bucurie pentru actor. Și un prilej de satisfacție. Altfel, numai talentul, singur, neajutat de nimic din noi, se destramă. Și începe, într-adevăr, să devină o povară greu de suportat.**

— Ce reprezintă pentru dumneavoastră „naivitatea" ?

— **O zonă de puritate nealterată, pe care puțini oameni reușesc să și-o păstreze toată viața. Din păcate, de multe ori, naivitatea este pusă pe același plan cu prostia. Și e păcat. Termenii mai noi au început să se confunde.**

— Scuzați-mi precizarea, nu ei se confundă, ci noi facem greșeala să-i confundăm. E de datoria noastră să limpezim lucrurile, nu numai prin afirmații, ci, mai ales, prin argumente, prin comportare. Și-acum ultima întrebare : ce vă doriți mai mult ?

— **Vă răspund cu toată... naivitatea de care sînt încă și astăzi capabilă : un copil.**

Vasile POPESCU

Nu numai muzică...

de George SBÂRCEA

O MĂRTURIE. Deși este vorba de astă dată chiar despre o muziciană, scopul rîndurilor mele nu este acela de a-i măsura înzestrările artistice cu țolul critic. Au făcut-o mai bine sau mai rău cei ce au scris, cu ocazia concertelor sale din ultimii doi ani, de la București, din orașele țării, din Iugoslavia, Polonia și Ungaria, despre calitățile pianistice ale tinerei Ilinca Dumitrescu, studentă a profesorului Neuhaus la Conservatorul din Moscova. Ea este fiica unui compozitor de frunte al nostru și a unei poete mari ce nu se mai află printre noi. Ar fi avut, poate, în fața sa un drum mai neted decît foarte greaua carieră de artist instrumentist. Dar a ales tocmai ceea ce i s-a părut mai greu, din multele grele și ele ce i se ofereau și pentru care avea, de asemenea, antene firești : matematica, cibernetica, filozofia sau literatura. S-a oprit, totuși, la muzică, lîngă cutia mare și neagră a fortepianului, ale cărui clape albe rînjesc ironic parcă de neputința atîtor degete nevolnice.

Degetele Ilincăi Dumitrescu nu sînt, însă, nevolnice. Am auzit-o, recent, într-unul din ultimele concerte ale stagiunii încheiate, la Ateneul Român, înșirînd strălucitor perlele unui dublu concert de Mozart, într-un duo plin de avînt cu Valentin Gheorghiu, maestrul. Am auzit-o, de asemenea, interpretînd concertele pentru pian de Beethoven. Desigur, ea nu este nici Kempf, nici Edwin Fischer, nici Backhaus, fiindcă este Ilinca Dumitrescu. Criticii sau — ca să fiu onest cu profesiunea aceasta a noastră atît de delicată și de nuanțată — cronicarii greșesc de cîte ori măsoară floarea de cais pe taraua de cîntărit strugurii copți. Cei ce nu cad în păcatul acesta al elefantiazisului estetic, au deslușit la Ilinca Dumitrescu o mare rîvnă de claritate și precizie, de sunetul răspicat, chiar cînd e șoptit în pianissimo, de descoperirea fluenței secrete a muzicii interpretate, pentru ca, însușindu-și ceea ce se poate însuși din experiențele de sensibilitate și expresie ale pregătirii artistice, să urce tot mai sus pe scara ascensiunii tehnice și, totodată, să poată coborî cît mai adînc în sensurile muzicii. Felul cum se apropie de Mozart, Beethoven, Schumann, Prokofiev, subordonîndu-li-se și nu subordonîndu-i sufletului ei ispitit de chemările tumultuoase ale tinereții, este dovada unei mari probități intelectuale și a unui talent artistic ce cunoaște calea sigură spre grandoare.

Fiindcă, după ce am auzit pianiști și mari, și mai puțin mari — deși noțiunile de mare și mic în judecățile despre artiști mi se par eronate — cred cu tărie în viitorul tinerei pianiste Ilinca Dumitrescu, care tinde cu întreaga ei ființă spre grandoare. Găsesc un exemplu, demn de urmat de către tinerii ce se grăbesc să sară peste etapele firești și să ardă punțile care trebuie bătătorite cu răbdare, în felul cum Ilinca Dumitrescu a crescut repede, dar nu în pripă, cizelîndu-și tehnica pianistică, descoperind amănuntele ce fac frumusețea inefabilă a muzicii, ascuțîndu-și simțirea pentru marea izbucnire ce o așteaptă.

Clepsidra

EMINESCIANĂ

de Constantin VIȘAN

Prietenul meu se arăta neliniștit și mîhnit de tăcerea ce înconjoară eforturile lui Geo Bogza de a adăuga noi dimensiuni cultului eminescian.

— M-așteptam ca după chemarea adresată de la tribuna Conferinței pe țară a scriitorilor, statuia Poetului, aflată în fața Ateneului, să fie inundată de flori. Sînt însă foarte puțini cei care răspund pateticului îndemn. Și o fac parcă pe furiș.

Îl contrazic, spunîndu-i că nu are întrutotul dreptate. Autorul Luceafărului este citit de toată lumea. Nu cred să existe român care să nu știe pe dinafară un vers de Eminescu. Edițiile poeziilor sale, în tiraje de masă, se epuizează incredibil de repede. A duce însă flori la monumentul aflat în plin centrul capitalei, echivalează în conștiința multora cu un act neobișnuit, solemn, cu o ieșire din anonimat.

Cunosc un redactor de la o revistă care s-a pomenit într-o zi cu o însemnată sumă de bani, expediată pe numele său, de Geo Bogza. Pe mandat, erau notate următoarele cuvinte : „Dragă tovarășe..., păstrează dumneata acești bani, trimiși mie de revista la care lucrezi, pentru ultima mea colaborare. Ia din ei, din timp în timp, cîte o floare și pune-o la statuia lui Eminescu !" N-a fost prea simplu să se achite de această neașteptată datorie. A vrut la început să-și facă părtași colegii de redacție. Îi era jenă să se apropie singur cu florile de statuie. I se părea că toată lumea îl privește. Colegii n-au primit propunerea. A încercat cu copilul. Acesta a acceptat dar numai pentru puțină vreme. Neavînd încotro, pînă la urmă, redactorul cu pricina și-a învins timiditatea. Mai ales că între timp a descoperit că nu era singurul învestit cu neobișnuita și gingașa sarcină. Autorul „Cărții Oltului" trimisese și altora mandate asemănătoare.

— Așadar, ești de acord că ne-am desobișnuit de a face gesturi solemne, patetice, romantice... ?

— Unii ne-am desobișnuit, alții le disimulăm, iar alții nu le-am învățat. N-am avut cînd. Sau poate n-am avut de la cine.

Geo Bogza se află printre puținii care nu se sfiesc să execute astfel de gesturi solemne.. Ba, uneori, le face cu ostentație. În speranța că va reuși să topească gheața, să reînvie, în ultimă instanță, obiceiuri pe care înaintașii noștri le îndeplineau în modul cel mai firesc. Acum pînă și scriitorilor le e teamă să fie sentimentali. N-am citit prea multe reacții la propunerea privind mutarea osemintelor Poetului pe malul Mării sau în zidul Trei Ierarhilor. Cu toate acestea, nu s-ar putea spune că gîndul nu-l tulbură pe fiecare om din țara asta, cu atît mai mult, pe fiecare scriitor.

Un drum făcut în această vară la Ipotești m-a convins că tabletele patetice semnate de Geo Bogza în „Contemporanul" au un efect formidabil. Satul în care-a copilărit Eminescu e căutat zilnic de sute de vizitatori. În cartea de impresii așezată în casa muzeu revine ca un leit-motiv ideea lui Bogza despre înălțarea unui mausoleu eminescian. Multe propuneri socotesc Ipoteștii locul cel mai potrivit. Iată una dintre ele : „Se ajunge greu aici, pe meleagurile peste care-au privit ochii lui Eminescu. Încă de departe Drumul spre Ipotești ar merita să fie mărginit de statui. Deocamdată, nu sînt nici măcar indicatoare suficiente. Cît despre statui, cea din curtea casei părintești este de o modestie întristătoare. Nu considerați această apreciere un repros adus celor care au înălțat-o. Au făcut tot ce-au putut. E cazul totuși să dăm alte dimensiuni dragostei și prefuirii noastre pentru cel mai mare poet al poporului nostru. Aici ar fi cel mai potrivit să fie mutată țărîna sfîntă de la Belu. Lîngă mormîntele celor care l-au adus pe lume. Să înălțăm la Ipotești Coloana infinită a recunoștinței și admirației noastre".

LĂZI DE ZESTRE

de Constanța BUZEA

Pe prima grindă care se așează deasupra unui zid de casă nouă, se vede de departe un bărbat, ținut acolo,-n aer, de nu știu ce putere.
Te temi, privindu-l, să nu cadă cu tot cu buzunarul lui de cuie și cu ciocanul într-o mînă.
El cere grinzi cuiva de jos care-l ascultă.
Poate că bate zilnic mii de cuie, dar nu-l astenizează bocănitul, și nu se simte ostenit.
E sură și fericit că-și face casă, că va trăi în ea cu toți ai lui, pe care încă nu-i cunoaște.
Poate că plouă peste el, muncind.
Se teme mult mai mult că lemnul e neacoperit.
Cînd casa-i gata, el parcă renaște, și e în stare să mai umble treaz cîteva nopți, ca s-o contemple.
O casă țărănească muncită cu migală într-un răstimp aproape de mirare.
Ea poate fi din piatră și poate fi din lemn, ușoară ca o pasăre de var, ori grea ca o cetate.
O simți un timp stingheră peste un loc pustiu, fără copaci și fără strat de flori...
Cum scapi din ceața munților, și nu ești hotărît să te oprești pînă la poalele unui oraș mai mare, petreci cu ochii casele de țară, curate, trainice și sănătoase.
Casele noi, și cele vechi, de la Sibiu, îți spun că treci pe lîngă un șirag de preț de uriașe lăzi de zestre cu ferestre.

CLASAMENTUL

REVISTEI ȘI ALMANAHULUI

„MAGAZIN" PE ANUL 1973

Pentru a realiza clasamentul celor mai populari interpreți de teatru, film, muzică ușoară și populară, recurgem la concursul dv., stimați cititori, rugîndu-vă să decupați formularul alăturat și să ni-l trimiteți completat pînă la data de 15 septembrie 1973 (data poștei locale).

Cu ajutorul preferințelor exprimate de dv. ne propunem să stabilim cine considerați că sînt în acest an :

- Cei mai populari actori de teatru
- Cele mai populare actrițe de teatru
- Cei mai populari actori din filme românești
- Cele mai populare actrițe din filme românești
- Cei mai populari actori din filme străine
- Cele mai populare actrițe din filme străine
- Cel mai popular interpret(ă) de muzică ușoară
- Cel mai popular interpret(ă) de muzică populară

Pe un formular se va trece numai cîte un singur nume pentru fiecare categorie.

Clasamentul va cuprinde în ordine pe primii zece care vor întruni cele mai multe din sufragiile dv. și va fi dat publicității în revista noastră și în almanahul „Magazin" pe anul 1974.

CUPON DE PARTICIPARE

CLASAMENTUL REVISTEI

ȘI ALMANAHULUI „MAGAZIN" 1973

Subsemnatul . . . . . .
din . . . . . , consider că pe primele locuri în clasament trebuie să figureze următorii :

1) Actor de teatru . . . . . .
2) Actriță de teatru . . . . . .
3) Actor de film (românesc) . . . . . .
4) Actriță de film (românesc) . . . . . .
5) Actor de film (străin) . . . . . .
6) Actriță de film (străin) . . . . . .
7) Interpret (ă) de muzică ușoară . . . . . .
8) Interpret (ă) de muzică populară . . . . . .

HOMO SAPIENS • HOMO SAPIENS • HOMO SAPIENS • HOMO SAPIENS • HOMO SAPIENS • HOMO SAPIENS

BIOCHIMIE

CUM S-A NĂSCUT VIAȚA?

Cum s-au născut oare prima celulă, prima bacterie, primul virus, primul acid nucleic, primul cod genetic ? O echipă de specialiști din S.U.A. a obținut pentru prima oară un model experimental al evoluției unui acid nucleic. O importantă contribuție la răspunsul privind originea vieții și evoluția.

De unde venim ? Cum au apărut prima celulă, prima bacterie, primul virus, primul acid nucleic, prima „dublă elice", prima proteină, primul cod genetic ? Pe scurt, cum s-a născut viața și cum s-a organizat ea, în jocul întîmplării și necesității, astfel pentru a ajunge, în final, la acea uimitoare complexitate care poate fi, de exemplu, ființa umană ? Fiecare și-a pus această întrebare, încercînd să-i dea un răspuns pe potriva cunoștințelor. Și dintotdeauna omul a fost obsedat de ideea „de unde vine ?", „cum a apărut viața ?", „cum se explică toată această evoluție pe care o știm, cît o știm, de la Darwin ?". Dacă acum aceste întrebări le reia Martine Allain-Regnault într-un amplu articol în ziarul „Le Monde", e pentru a ne face să înțelegem mai bine contribuția importantă adusă acum de o echipă americană, celebră de altfel prin lucrările ei anterioare : Sol Spiegelman, Mills și Kramer.

Este adevărat că știința a căutat răspuns acestor întrebări fie mergînd pe urmele trecutului, detectînd fiecare „pas" lăsat de viață în decursul milenilor, fie, în ultimele decenii, creînd în laborator condiții, presupuse a fi fost atunci, cîndva, în zorii istoriei lumii vii. S-au reușit o serie de sinteze. Și totuși soluția apariției de ordin biologic, a vieții organizate, nu se dăduse. Echipa lui Sol Spiegelman a determinat în laborator structura chimică completă a unui acid nucleic, un A.R.N., capabil să se reproducă în eprubetă și să dobîndească o complexitate crescîndă a moleculei respective. **Este pentru prima oară că se poate obține un model (de astă dată nu teoretic) experimental care permite să se urmărească cu precizie, în afara contextului celular, evoluția darwiniană. Și să se observe cum anume se exercită, la nivel biochimic, presiunile, forțele selecției. Cum mediul a forțat evoluția, a intervenit determinînd selecția.**

Nu este o idee nouă a echipei americane. Ea s-a preocupat de această problemă de vreo zece ani. În 1965 a izolat o enzimă capabilă să catalizeze în vitro, adică în afara unei bacterii, reproducerea unui A.R.N. (acid ribonucleic) dat de cel mai mic virus cunoscut, bacteriofagul Q-beta. Atunci încă Sol Spiegelman a presimțit că deținea acea posibilitate de explorare a selecției darwiniene la scară moleculară. A supus această moleculă de acid nucleic la un mediu de competiție ca să vadă cum anume se va comporta. Și avea s-o demonstreze. A pus molecula într-un mediu care-i favoriza numai o direcție de activitate : reproducerea. Cum a reacționat acidul nucleic în aceste condiții speciale ? Ei bine, căutînd să scape încetul cu încetul de toate părțile inutile ale moleculei sale. Inutile pentru acest scop. Spiegelman le-a stimulat în acest sens în 74 de etape succesive. A.R.N. a ajuns să se debaraseze de 88% din lungimea sa inițială (deci tot ceea ce servea altor trebi), păstrîndu-și o secvență de 550 de nucleotizi (nucleotizii sînt unitățile de bază a căror repartiție de cîte trei în lungul moleculei, definește codul genetic). În momentul cînd molecula era pregătită gata să se reproducă, Spiegelman a vrut s-o pună la încercare. I-a creat un mediu plin de dificultăți ca s-o împiedice să-și atingă scopul pentru care se pregătise îndelung și temeinic. I-a pus un drog (bromură de ethidium) care să-i inhibe reproducerea. Era curios să observe cum se va descurca. Uimitor de bine și de repede, s-a descurcat ! S-a strecurat, a ocolit, s-a eschivat, cu ingeniozitate am spune noi, ca să nu cadă în capcana inhibiției de reproducere pe care o provoacă obișnuit un drog.

Iată un model experimental într-adevăr seducător. Spiegelman putea merge mai departe punîndu-și problema majoră a evoluției precelulare și anume, citîm din cuvîntul lui „ce presiuni de selecție au forțat moleculele acidului nucleic pentru ca ele să devină mai lungi, mai complexe, adică tot acel preludiu indispensabil creării celulelor și compușilor subcelulari ?" sau „cum anume acizii nucleici au reușit să devină altceva decît doar acizi nucleici ?" Aici a început o nouă și pasionantă experiență, cu un A.R.N. format de astă dată din 218 nucleotizi, și a căror structură au determinat-o integral.

Nu vom descrie experiența, modelul experimental obținut și considerat de o extremă importanță în cercurile științifice din lumea întreagă. Pentru că **echipa a adus prin lucrările ei nu numai unul dintre acele răspunsuri-cheie cu privire la originea vieții și a omului, dar se deschide acum, pentru prima oară, posibilitatea de a cunoaște cu precizie, în laborator, ce și care modificări de nucleotizi intervin atunci cînd o moleculă de acid nucleic suferă o mutație. Și este aici toată problema pe care o pune chimia evoluției. Evoluției vieții.**

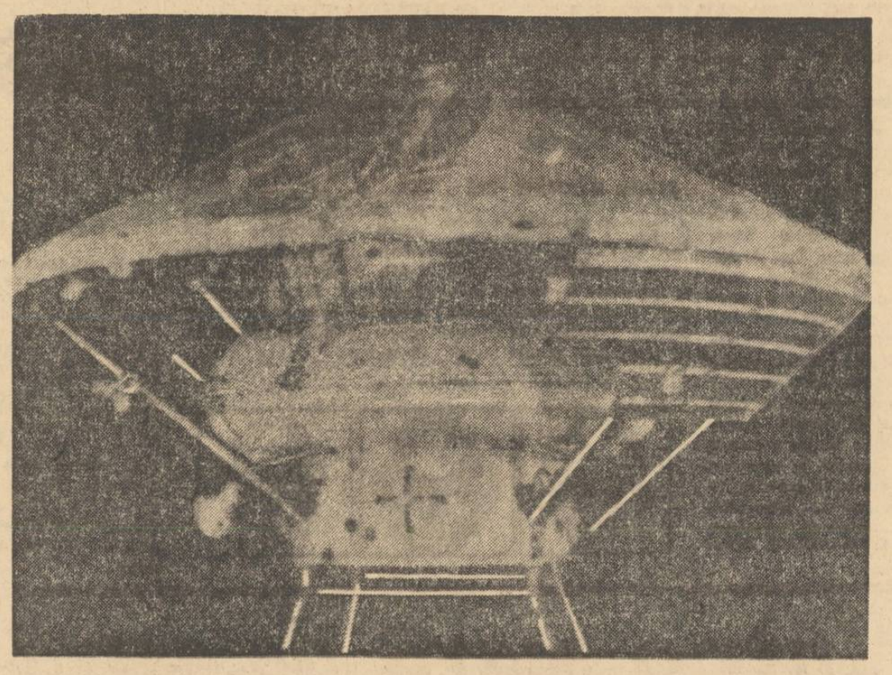

Acest conteiner cu aparataj științific, protejat de o coajă aerodinamică asemănătoare unei pălărioare japoneze, „a văzut", la fața locului, la 2 decembrie 1971, peisajul marțian. După ce s-a așezat lin pe sol, robotul steric, observabil sub scutul protector, s-a instalat singur în poziție de lucru și a început să transmită. Numai că tocmai cînd semnalele sale prinseseră să compună o imagine, emisia s-a întrerupt...

Specialiștii speră ca noul robot marțian să reia, de astă dată cu deplin succes, această ispititoare misiune cosmică.

COSMONAUTICĂ

ÎN DRUM SPRE PLANETA ROȘIE

de ing. Dumitru ANDREESCU
membru în Comisia de Astronautică a Academiei Republicii Socialiste România

În acest „an al ferestrelor planetare deschise", Mars-4 și Mars-5 continuă marea aventură a explorării celei mai enigmatice planete.

Am mai avut ocazia să menționăm că anul acesta poate fi considerat ca **„an al ferestrelor planetare deschise"**. Într-adevăr, după sezonul bun jupiterian de la începutul lui aprilie, folosit pentru trimiterea în misiune a sondei cosmice **Pioneer-11** și după un altul, la fel de prielnic, de la începutul lui iulie, pentru incursiuni spre Saturn — împrejurare nefolosită, date fiind posibilitățile de redirijare a sondei jupiteriene și spre această adresă —, iată larg deschisă și fereastra spre Marte. Ispită frumoasă pentru astronauticieni! Cine va încerca? Deocamdată s-a înregistrat plecarea stațiilor automate **Mars-4** și **Mars-5**.

Dar cu acestea nu s-a încheiat șirul de ocazii excelente pentru ieșit spre alte planete. În primele zile ale lui noiembrie se poate da start sigur și economic pentru abordarea planetei învecinate dinspre Soare, Venus. Specialiștii americani și-au anunțat intenția să scoată atunci în spațiu o stație automată interplanetară **(Mariner-10)**, care după ce își va împlini rostul, survolînd Luceafărul, se va îndrepta „glonț" spre astrul zilei, pentru a-i da posibilitate planetei celei mai apropiate de soare, Mercur, s-o acapareze în sfera sa de acțiune gravifică.

Din filele unui program cutezant : „Mars"

După ce în noiembrie 1962 au tatonat spațiul interplanetar exterior orbitei planetei noastre cu un obiect cosmic greu (**„Mars"-1**, aprox. 900 kg), trimis spre orbita planetei Marte, și au dobîndit un spor valoros de cunoștințe despre condițiile traseului, precum și o experiență utilă în realizarea legăturilor cosmice la mari depărtări (s-a corespondat cu stația pe o distanță de 106 milioane km), experții sovietici în materie au dat preferință unui alt obiectiv astronautic esențial : Venus, spre care și-au concentrat atenția și eforturile. Succesele aici sînt binecunoscute. S-a reușit să se sondeze atmosfera venusiană pe tot cuprinsul ei, iar un „batiscaf cosmic" **(Venera-8)** a descins pe solul planetei, de unde a transmis informații de mare însemnătate științifică (printre altele, a măsurat presiuni de ordinul a 100 atmosfere și temperaturi de aproape 500°C).

Reluarea direcției marțiene de explorare în cadrul aceluiași program s-a făcut în sezonul astronomic optimal 1971, cînd Planeta Roșie, la opoziție, s-a aflat la cea mai mică depărtare posibilă față de Terra: 56 milioane km. La 19 și respectiv 28 mai în acel an au fost lansate două stații automate interplanetare asemănătoare, fiecare cu masa impresionantă de 4,65 tone. Zborul pînă la Marte a durat ceva mai mult de o jumătate de an, sosirea la destinație fiind semnalată respectiv la 28 noiembrie și 2 decembrie 1971. Stațiile au largat fiecare în atmosfera marțiană cîte un conteiner de sondaj, **Mars-3** urmărind depunerea pe sol a unei stații științifice experimentale pentru diverse măsurători, inclusiv observarea peisajului cu ajutorul unei camere de televiziune pivotante. Și în bună parte intenția s-a realizat: sonda a descins lin, cu o parașută, s-a așezat în poziție de lucru și a început să transmită. Din păcate, însă, după numai 20 secunde de la sosirea primelor radiosemnale purtătoare ale unei imagini a locului de debarcare, comunicațiile cu sonda s-au întrerupt. Un incident tehnic pe care probabil specialiștii l-au lămurit și îl vor evita prin măsurile luate în cadrul pregătirilor noului experiment.

Foarte important a fost însă faptul că stațiile, după ce au largat sondele, s-au înscris cu docilitate pe orbitele prevăzute, devenind sateliți artificiali ai planetei Marte. Mai bine de trei luni ele au evoluat „activ" cu electronica de bord în bună regulă, în jurul planetei, împreună cu **Mariner-9**, efectuînd un amplu program de observații și măsurători sistematice, inclusiv fotografierea detaliată a globului marțian.

Pronostic „Mars"

Ce se intenționează acum, cu noile stații abia plecate în misiune ?

Potrivit comunicatului de presă, „stațiile vor continua studierea planetei Marte și a spațiului perimarțian, începută de stațiile interplanetare **Mars-2** și **Mars-3** în 1971".

Deducem că operația principală va consta în satelizarea stațiilor probabil pe o orbită avantajoasă pentru investigații complementare și suplimentare. Există totodată temeiuri să se redditeze acțiunea de sondaj din sezonul astronomic trecut, bineînțeles cu șanse mari de reușită deplină, dată fiind experiența științifică și tehnică acumulată — mai ales în privința cunoștințelor despre atmosfera și ambianța planetei Marte.

Ne așteptăm așadar ca **Mars-4** și **Mars-5** să depună o sondă robot pe solul marțian, ale cărei informații să ne parvină prin intermediul satelitului artificial constituit de stația însăși. După cum s-ar putea ca stația să-și înceteze activitatea după largarea sondei de explorare la sol.

Oricare ar fi varianta de program adoptată, misiunea merită atenție specială și aprecieri deosebite.

ÎNARIPAȚII FOTOREPORTERI

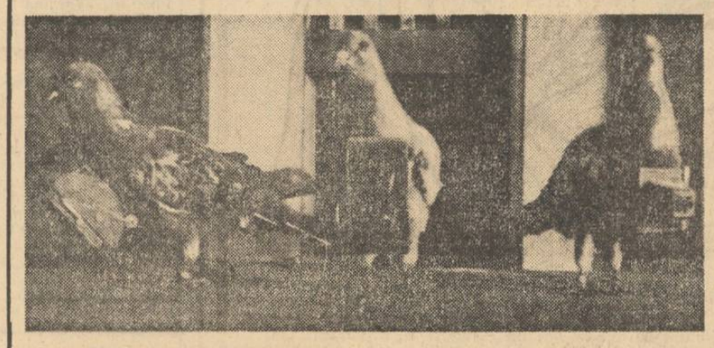

Încă o „meserie" sau un alt gen de misiune de încredere pentru porumbeii călători. Echipați cu o minicameră — în greutate doar de 71 de grame — fixată pe piept, porumbeii fac fotografii din zbor. Cîte una la interval de 30 de secunde și nu oriunde ci după un „program" în prealabil gîndit și „încredințat" unui ceas. Nu este o invenție de dată recentă, avînd în vedere că ea a fost brevetată acum 70 de ani — în 1903, la Frankfurt pe Main, de către Julies Venbronner din Kronberg — dar se reactualizează

ELECTRONICĂ

Inima pe recepție

Cîteva dintre rezultatele muncii de cercetare și de construcție de aparate electronice medicale a colectivului de specialiști din Institutul de cercetări și proiectări electronice (I.C.E.) din București.

Institutul de cercetări și proiectări electronice a demonstrat, de pildă, că aparatele electronice pe care și le-a propus să le realizeze au performanțe similare celor produse de firmele străine. Colectivul Institutului a realizat o serie de aparate electronice mai mult sau mai puțin complexe, de diagnostic și tratament — de electroterapie, de supraveghere automată și terapie intensivă —, aparate electronice pentru laboratoarele clinice (de analize și explorări funcționale), și aparate electronice de protezare. În paralel, s-au făcut studii și experimentări cu caracter teoretic-fundamental, pentru ca aparatele ce urmează a se crea să fie la nivelul anilor '75 și mai departe. Să ne oprim în fața unui aparat, intrat în fabricație. De pildă, electrocardiograful cu un canal, portabil, realizat de către colectivul condus de cercetătorul științific **Răducanu Ștefan.** El permite înregistrarea practic instantanee a activității electrice a inimii. Dat fiind că nu are nevoie să fie branșat la rețeaua electrică, ci se alimentează prin acumulator, el poate fi folosit atît în spitale cît și pe „teren", în mașinile de salvare, în cabinetele medicale, în dispensarele rurale, la punctele sanitare de pe șantiere. Deci oriunde este nevoie urgentă, „pe loc" de această cunoaștere. Greutatea lui nu depășește patru kilograme și jumătate, iar posibilitățile lui de lucru sînt: 50 de pacienți investigați, între două reîncărcări de acumulator. Și dat fiind că acest aparat conține „elemente originale", brevetate în țară, demonstrează nu numai o bună, corectă profesionalitate ci și forță de creație în acest domeniu. S-au găsit, de pildă, soluții originale pentru înregistrarea rapidă a diferitelor derivații cît și soluții de protecție a peniței inscriptoare față de suprasocurile eventuale din timpul funcționării. În competiția de loc ușoară cu aparatele electronice din domeniul industrial, electrocardiograful a primit o apreciere deosebită : premiul II acordat de Ministerul Industriei Constructoare de Mașini-Unelte și Electrotehnicii (M.I.C.M.U.E.) la expoziția I.C.E. din luna mai a acestui an. În momentul de față se lucrează la realizarea unei instalații de supraveghere medicală și terapie intensivă. Sînt în curs de execuție prototipurile de monitor de pat individual în care bolnavul este supravegheat clipă de clipă, urmărindu-se electrocardiograma, frecvența pulsului și a respirației. Iar în momentul în care se înregistrează o „deficiență" a inimii, automat intră în funcțiune și se poate aplica practic instantaneu, stimularea electrică a inimii sau defibrilarea cardiacă. Aceste monitoare de pat vor putea fi conectate la sisteme de supraveghere centralizată. Așadar, de la un pupitru central se urmărește situația bolnavilor dintr-un salon sau mai multe, iar orice schimbare ce depășește o anumită limită, declanșează automat alarma. Și cine ignoră astăzi că intervenția promptă în acel moment critic al funcționării inimii înseamnă șansa de viață a cardiacului ?

Ne-am referit doar la unele dintre aparatele sau seria de aparate gîndite și realizate ca prototip de colectivul de tehnică medicală condus de dr. în științe medicale **Constantin Iota.** Găsim în aceasta însă nu doar un răspuns dat la o întrebare pusă cîndva tehnicii electronice românești. „Da, se poate face. Și la nivel mondial". Posibilitățile colectivului demonstrează că realizîndu-se în țară aparate care se importau, se va ajunge nu numai la o dotare modernă a clinicilor dar și la realizarea unei structuri mai unitare a bazei tehnice din spitale, la realizarea unui plan de dotare în perspectivă a unităților sanitare. Cu fondul financiar necesar cumpărării unei aparaturi „de-a gata" din import, se pot realiza în țară de 4—5 ori mai multe aparate, acest raport putînd fi în unele cazuri și mai avantajos.

„Forțele nu ne lipsesc, ne spunea dr. Constantin Iota. Colectivul dispune deocamdată de cadre suficiente (ingineri și muncitori) de înaltă calificare și, prin mine, și de un... medic. Dorința noastră acum este în primul rînd să valorificăm cît mai repede rezultatele cercetărilor noastre. Bine ar fi să avem contracte nu disparate, ci de lungă durată, pe doi, trei ani, pentru a cunoaște din timp necesitățile unor spitale și a le acoperi și completa continuu, pe baza unui plan de perspectivă. Încercăm de asemenea să polarizăm tot ceea ce este activitate de inovație, de creație, pentru a găsi, la un nivel optim, formule de realizare fizică, practică, a diferitelor propuneri, idei noi. Aș spune, ca o concluzie a acestui deziderat, foarte avantajos de altfel pentru practică, faptul că dorim realizarea unei coordonări a întregii tehnici medicale din țară".

Poate ar trebui să amintim că printre preocupările de bază ale acestui colectiv de cercetare este elaborarea de propuneri de standardizare, de norme pentru aparatura medicală, ca și cercetarea în domeniul traductoarelor de uz medical. Este o activitate care se face în colaborare cu alte institute, cum este în principal Institutul de Fizică București. În ce privește punerea în lucru a unor idei noi, colaborarea cu medici sau tehnicieni din diferite alte institute și-a dovedit roadele. Ca un exemplu : stimulatorul de urmărire a gradului de curarizare (în timpul anesteziei) a fost conceput pe baza inovației unui medic — **dr. Simionescu** — de la Institutul oncologic din București. Sau transmisia prin telefon a electrocardiogramei, acum în stadiul de elaborare, este urmarea inovației **ing. Vrînceanu** de la Institutul de fiziologie „Dr. Danielopolu" din Capitală. Proteza de mînă acționată prin biocurenți a fost realizată de către Institutul de expertiză și recuperare a capacității de muncă în colaborare cu noi.

O mențiune ar trebui făcută pentru colaborarea cu Institutul Politehnic din București. Tineri studenți, membri ai cercului de electronică medicală, condus de decan profesor **ing. Vasile Cătuneanu,** vin anual pentru stagii de practică și pentru lucrări de diplomă în laboratorul nostru.

Înalta competență, profesionalitatea recunoscută a membrilor acestui colectiv le îndreptățesc intenția de a realiza (pe lîngă o serie de aparate care nu vor mai trebui să fie importate) și colaborări, avantajoase reciproc, cu partenerii străini.

Catinca MUSCAN

O POMPĂ SOLARĂ ÎN DEȘERT

Mauritania, una dintre țările Africii care a suferit poate mai mult decît toate celelalte din cauza secetei din ultimii patru ani. „De-a lungul drumului asfaltat care leagă Nuakșot de Akjujt — nota Dominique Verguèse în „Le Monde" — urmărești din fuga mașinii, zeci și zeci de cadavre ale cămilelor". Se apreciază că această principală bogăție a Mauritaniei a fost distrusă în proporție de 80—90% ! Și animalele au murit poate mai mult de foame decît de sete, uscăciunea „secerînd" toată vegetația. Se caută o soluție. Situația ? Lipsă de apă. Da, dar abundență de soare, adică energie din belșug... neutilizată. Întreprinderile Mengin au instalat patru pompe solare prototip în Senegal, în Niger, în Volta Superioară și recent, în oaza Cinquetti, invadată de dunele de nisip. Pompa a fost așezată într-o școală. Soarele încălzește acoperișul realizat într-o formă deosebită, astfel că permite amplasarea unor conducte prin care să circule apa (deci a unor elemente de calorifer, într-un anume sens). Instalația are la dispoziție o suprafață de 88 de metri pătrați care „adună" energia solară — și poate pompa cam 10 metri cubi pe oră timp de șase ore. În pofida faptului că instalația nu e deloc complicată, prețul e încă foarte ridicat. Dar, deocamdată oferă o soluție pentru ca oaza să nu moară și să aibă marile caravane de cămile... de băut.

URGENȚĂ PENTRU RÎURILE... ACCIDENTATE

„Alo, British Oxigen Company ? O urgență ! Notați..." Undeva pe cursul unei ape s-a întîmplat un accident. O poluare accidentală care amenință viața organismelor acvatice. Procentul de oxigen al apei este redus brusc. Brigada mobilă a lui B.O.C. este la post 24 de ore din 24 și, în 12 ore de la apelul municipalității este „la fața locului", cu un camion cisternă plin cu oxigen lichid și cu materialul necesar pentru asistența de urgență, adică pentru a dizolva în apă o jumătate de tonă de oxigen pe zi, în medie. Reaprovizionarea este asigurată de cele 40 de depozite organizate în acest sens. O adevărată stație de salvare a vieții riurilor. Primele experiențe de reoxigenare au fost făcute încă din toamna trecută și date fiind rezultatele, s-au creat baze mobile în toată regiunea Londrei. Poluarea este asemenea unei boli, poate fi cronică și în acest caz, tratamentul se cere a fi făcut permanent, cu instalații fixe (așa cum sînt marile instalații de aerare, flotante, de pe Tamisa) sau poate interveni accidental, cînd e nevoie de o „reanimare" urgentă și în acest caz este mai eficient și mai economic un dispozitiv mobil anti-poluare.

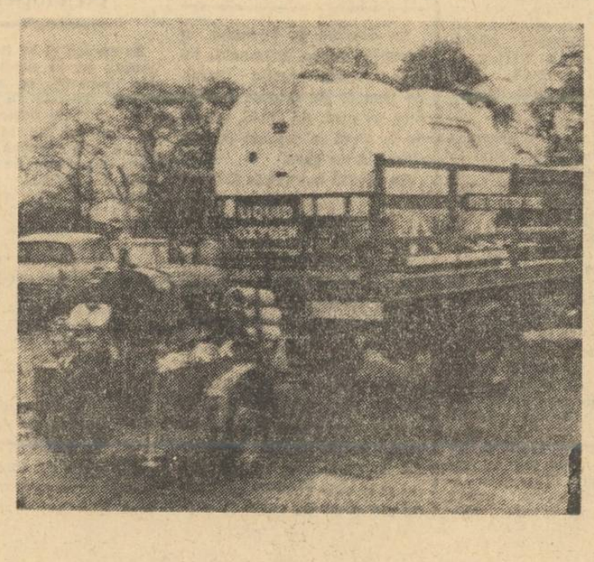

„COLECTA" BACTERIILOR

Nevoia din ce în ce mai mare de materii prime — minerale în discuția noastră — și sărăcirea rezervelor existente au condus la o serie de soluții. Huang și Keller de la Universitatea din Florida afirmă că s-ar putea crea din ceea ce este risipit în natură adevărate rezerve, punînd la lucru... bacteriile. Se întîmplă, de pildă, ca în același teren, mineralele — de pildă aluminiul și siliciul — să fie amestecate. Acizii organici adună aceste cantități infime și le depozitează pe spații mai mici, Cunoscînd așadar rolul acizilor organici din sol în degradarea și transportul minereurilor și stăpînind un asemenea proces, omenirea ar avea la dispoziție noi surse de materii prime, pentru industrie.

GAZONUL, BUN LA TOATE

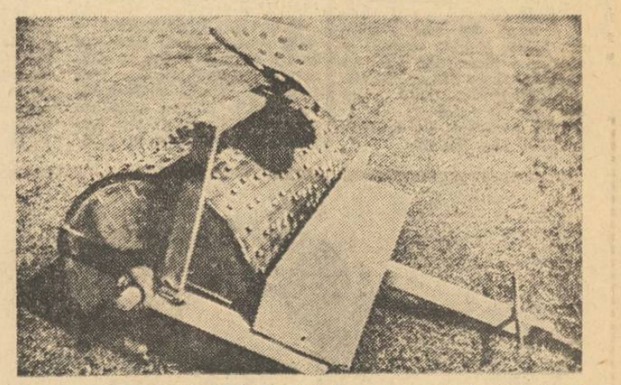

În imagine, un rulou care simulează un meci. Cîntărește 200 de kg și este prevăzut cu „crampoane" asemănătoare celor ale bocancilor jucătorilor de fotbal. Un dus-întors este echivalent cu un meci...

Gazonul, iarba ideală, căreia i se pretinde să răspundă celor mai extravagante dorințe ale omului : să fie verde și în timpul iernii, iar vara să reziste fără apă. Să suporte, fără să se strice, galopul cailor și joaca bocancilor cu crampoane! Să se reproducă, oferind sămînță, dar să nu crească. E planta căreia omul îi cere să renunțe la aproape jumătate din caracterele obișnuite ale vegetației. De altfel nu există un gazon, ci sumedenie de varietăți, mai exact cuvîntul lipsește din dicționarul botanic pentru că nu reprezintă o plantă — gazon, ci este un amestec realizat dintr-un mare număr de plante diferind ca speță și uneori ca gen. Se pare că există cam 200 de varietăți. Interesul cercetătorilor este de a găsi acele varietăți și acea combinație care să ofere exact, în final, gazonul pentru un anumit scop: pentru grădini sau pentru terenuri de sport, pentru un climat sau altul, pentru un sol sau altul.

Iarba, cu fire plantate la 30 cm distanță oferă cercetătorilor posibilitatea de a le urmări culoarea, mărimea frunzelor, sistemul rădăcinii, bolile, modul de înmulțire, abundența seminței etc.

IDEI ALE CITITORILOR PENTRU... CITITORI

Cine vă udă florile în lipsa dumneavoastră?

Plecați în concediu de odihnă. Itinerarul este stabilit. Faceți ultimele pregătiri, luați ultimele măsuri de siguranță pentru a nu uita apa deschisă, frigiderul în priză etc. Dar ce faceți cu florile? Cine le udă în zilele pe care le petreceți pe litoral sau la munte?

Vă sugerăm o soluție:

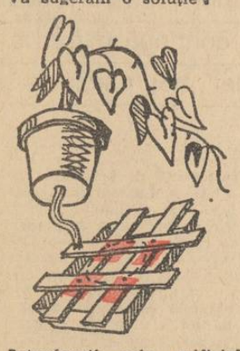

Introduceți prin orificiul ghiveciului cu flori, cu ajutorul unui bețișor, un fitil al cărui capăt, de 4-5 cm, să rămînă afară. Ghiveciul astfel pregătit, se așează prin intermediul unui grătar format din patru șipculițe de lemn, pe o tăviță plină cu apă. Capătul fitilului higroscopic va rămîne cufundat în tăvița cu apă, asigurînd umiditatea necesară plantei, prin infiltrare. (arh. **MARIAN OPROIU, București**).

Curățirea petelor

● Se așează o sugativă peste pata de grăsime, apoi se calcă locul cu un fier potrivit de cald. Se schimbă sugativa și se repetă operația pînă ce grăsimea este complet absorbită. Ultimele urme se scot tamponînd locul cu terebentină călduță (terebentina se încălzește departe de foc, introducîndu-se vasul cu terebentina în apă caldă). Se usucă și dacă mai rămîne o urmă se scoate cu alcool de 90°.

Petele foarte vechi se scot bine cu eter sulfuric.

● La petele de iarbă proaspete, se utilizează separat sau în amestec alcool, eter sau cloroform; petele vechi se șterg cu perborat de sodiu sau apă oxigenată amoniacală. Indiferent de substanța folosită, clătiți cu multă apă. (**ȘTEFANIA TUDOSE, București**).

Material plastic tiletat

Pentru a executa un filet într-un material plastic, vă recomand să procedați astfel: găuriți întîi materialul la un diametru egal cu diametrul interior al filetului, înșurubați apoi un șurub încălzit cu ciocanul de lipit sau la o flacără (dar nu foarte fierbinte) în gaura dată în prealabil. Dacă materialul plastic este gros, încălziți șurubul de două sau trei ori. Veți obține un filet rezistent și curat. (**CONSTANTIN BRAȘOVEANU, Urlați**).

Geanta cu cordon asortat

În cîteva ore puteți avea o geantă originală și ieftină. Confecționați mai întîi un buzunar de 22 cm x 22 cm. Folosiți o pînză groasă frumoasă de tip rustic. Faceți-i o bretea de trecut peste umăr.

Din resturi de lînă (maron, galbenă, portocalie) faceți cu croșeta patru flori inversînd culorile. Miezul maron, petalele portocalii; miezul portocaliu, petalele maron; miezul galben, petalele portocalii; miezul portocaliu, petalele galbene.

Un cordon asortat va pune mai bine în valoare geanta dv. E vorba despre o simplă bandă croșetată în piciorușe scurte, din toate culorile folosite la geantă. Decorați-o cu o cataramă asortată. (**SIMINA ORĂNESCU, București**).

Podoabă pentru o rochie uni

O rochie uni, răscroită în jurul gîtului poate căpăta un aer tineresc și vesel cu o garnitură decupată dintr-un rest de dantelă (metraj). Decupați motivele din dantelă și prindeți-le unele de altele prin puncte invizibile. Vă propunem unele sugestii a căror realizare e foarte simplă. Ca să închideți această podoabă fixați pe o parte un cîrlig și faceți pe cealaltă o brîdă. Dacă sînteți îndemînatice puteți croșeta singure astfel de floricele. Aveți o rochie foarte decoltată! Puteți purta o astfel de podoabă în loc de colier. (**GABRIEL VIECELLI, București**).

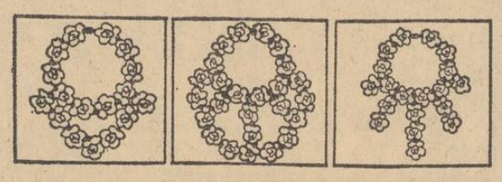

Masa de șah

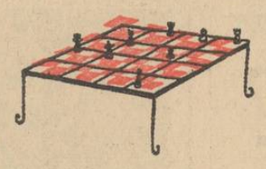

Această piesă se va asorta foarte bine într-un interior modern. Se poate confecționa din 16 plăci de faianță așezate pe o suprafață de 60 x 60 cm de placaj, care se prinde într-o ramă cu picioare din lemn, fier cornier. Plăcile de faianță se vopsesc, fiecare, cu duco negru sau smalț după un desen de pătrate în șah. În felul acesta, cele 16 plăci, împărțite fiecare în patru carouri, vor da cele 64 de pătrate ale tablei de șah. (**PAULA POPESCU, București**).

Într-o seară de vară

1. Corsaj simplu închis într-o parte cu o floare mare și o fustă plisată, *dintr-un voal imprimat sau din mătase subțire.*

2. Bluză de voal cu mînecă foarte largă, strînsă la manșetă cu un volănaș. *Partea de sus a mînecii este încrețită sau în „cuib de albină". Se poartă cu o fustă de culoare deschisă.*

3 Una din noutățile modei din acest an — mîneca gen clopot *o găsim la această bluză imprimată cu desene mari și cu decolteu mare, oval. Purtată cu o fustă maxi, constituie o ținută elegantă de seară.*

4. Persoanele cu umerii înguști vor purta această bluză cu mîneci bufante, strînse cu o manșetă lată.

5. Rochie vaporoasă cu trei rînduri de volane, *unul peste altul, care dau un aer romantic. Un pliseu mare, pe mijlocul feții, dă lărgime.*

6. Pantalonul, în continuare modern, este însoțit seara, de o tunică cu tăietură clasică. *Un șal de mătase ce se poartă pe cap sau pe umeri dă o notă de eleganță ansamblului.*

Desene de Tanți PFENNINGS

Ce putem face într-o seară cînd căutăm puțină răcoare? Putem alege îmbietorul meniu al unui restaurant așezat aproape de un parc, de o pădurice. Sau un film la o grădină. Sau un spectacol de teatru în aer liber. Sau o vizită la prieteni care au curte, un balcon plin de flori...

Opțiunea depinde de preferințe, de dispoziție, de posibilități. O dată ce am optat pentru una din aceste posibilități intervin pregătirile. Și orice femeie va acorda prioritate celor vestimentare. Într-o seară de vară, ne putem îmbrăca cît se poate de simplu, în stil clasic sau romantic dar niciodată fără un dram de eleganță.

Ce poate avea deosebit ținuta unei seri de vară? Neapărat niște îndrăzneală. În culoare, în mărimea și forma unui imprimeu, în detaliul unei croieli, în cochetăria unui accesoriu. Seara, ne permitem o rochie mai dreaptă sau mai vaporoasă (mătase naturală, voal, șantung, jersey subțire) care să șocheze puțin, să atragă atenția, să ne dea altă înfățișare decît cea obișnuită. Culoarea poate fi mai frapantă, dar aleasă bine, în armonie cu lumina artificială. Imprimeul mare — fără ca motivele să fie bine demarcate, atunci cînd silueta depășește măsura 44 — sau mai mic dar folosind un evantai bogat de nuanțe se încadrează și el în rigorile ținutei estivale de seară.

Firește, una va fi rochia pentru spectacol sau restaurant, și alta cea pentru o mică gustare și o șuetă pe balcon. Deci, nu numai îndrăzneală, dar și selecție de țesături, de model. Pentru o vizită la prieteni, merge și un pantalon subțire cu o bluză mai elegantă, cu decolteu sau fără. O rochie de voal ar părea nelalocul ei în grădina prietenilor. Dimpotrivă, o rochie în stil folcloric sau una chemisier ar fi foarte adecvată.

Uneori, un amănunt, transformă cea mai obișnuită rochie de fiecare zi într-una deosebită. De pildă, o eșarfă lungă înnodată la spate, în cazul în care rochia este decoltată, mărgele mari și cercei la fel, un șal subțire, dantelat, o floare prinsă în decolteu, în păr, pe rever, o eșarfă lucioasă în talie, un cordon lucitor, foarte îngust, sandale din barete subțiri. În cazul în care se adoptă pantalonul — de preferință alb sau bleumarin, în funcție de cerințele siluetei — bluza, fie ea și de mătase naturală va fi cît mai simplă, clasică. Volanele, jabourile, materialele lucitoare nu se armonizează cu pantalonul decît dacă acesta este făcut din mătase, jersey fin sau catifea. Deci, nu numai îndrăzneală și putere de selecție dar și cunoașterea valorii detaliului în îmbrăcăminte.

Și acum, ce vă sfătuim pentru alegerea materialelor necesare confecționării unei rochii de ocazie, în cazul cînd vă doriți una nouă? Să preferați mătasea naturală în dungi, în carouri, în flori stilizate, voalul cu imprimeu mare, șantungul natural în culori deschise și... să faceți o vizită la magazinul bucureștean Gioconda. Se găsesc materiale în „absolută" premieră.

L. MARINA

ÎNGRIJIȚI-VĂ SĂNĂTATEA

S. N. — București; *Analizele dv. sînt normale. Nu aveți Trichomonas. Numai soțul dv. are prezențe rare trichomonas în secreție uretrală. Veți repeta tratamentul.*

T. CTIN. — Jud. Buzău; *Vă recomandăm medicamentul Tioridazin-Mitte — 2 comprimate pe zi și Glicocol, fiole de băut, — cîte o fiolă după masa de prînz.*

ALEXE D. NICOLAE — Argeș; *Kefir-ul se cultivă în lapte și nu în apă. Laptele acidulat în acest mod este indicat în afecțiuni digestive și dermatologice.*

IOAN MÎNDRILĂ — com. Vidra; *Intr-adevăr, evoluția dv. a fost favorabilă, tensiunea arterială s-a normalizat și cifrele colesterolului au revenit la normal. Evident, medicamentul Clofibrat a fost indicat corect, însă cel mai mult ați beneficiat de un regim de viață cumpătat și de o alimentație rațională. Aceste principii rămîn valabile și pe viitor.*

GRIGORE STANCIU — Brașov; *Hipertricoza (abundența pilozității) în zonele în care nu apare în mod obișnuit la sexul feminin poate trăda o disfuncție endocrină. Specialistul endocrinolog își va spune cuvîntul după ce va examina pacienta.*

ANA C. CATANA — Jud. Dolj; *Prin corespondență nu este posibil să confirmăm sau să infirmăm un diagnostic de „demență Heller". Vă sfătuim să vă internați copilul în clinica de neuro-psihiatrie infantilă a spitalului Gheorghe Marinescu — șoseaua Berceni — București.*

PROGNOZĂ METEOROLOGICĂ PENTRU LUNA AUGUST 1973

prezentată de Dumitru BACINSCHI

director adjunct științific al Institutului de Meteorologie și Hidrologie

Iată-ne, așadar, la sfîrșitul lunii lui cuptor care însă, spre decepția multora, n-a fost chiar așa de fierbinte, cu excepția cîtorva zile caniculare de la mijlocul celei de-a doua decade. Dacă m-aș referi la prognoza noastră pentru această lună, în afara intervalului 7-11 iulie, văzut de noi frumos și cald, dar fiind în realitate cu multe averse și descărcări electrice, în rest apreciez că am reușit să cuprindem mulțumitor aspectul general al vremii. Sînt de format rezerve și pentru ultimul interval care n-a prea fost frumos și mai ales n-a prea fost călduros, ci dimpotrivă.

În ceea ce privește evoluția vremii din luna august se apreciază, la general, că din punct de vedere termic vom beneficia de o lună august normal de călduroasă. Cele mai călduroase zile se vor înregistra în prima decadă. Ploile, mai ales sub formă de averse, se vor produce mai frecvent între 11 și 20 august.

Și acum, cîteva intervale caracteristice:

4—10 AUGUST: După o vreme frumoasă și călduroasă, un front de ploi va afecta nord-vestul țării. În sud-est cîteva averse după amiaza. Temperaturile minime nu vor cobori sub 15° iar cele maxime vor atinge în zonele de cîmpie și 33-35°.

11—19 AUGUST: Aspectul vremii se va caracteriza printr-o succesiune de zile cu vreme frumoasă și vreme instabilă, cu averse de ploaie și descărcări electrice, mai frecvente în regiunile din sudul și estul țării. Temperatura aerului va scădea, valorile maxime nedepășind 30°.

20—25 AUGUST: Vreme în general frumoasă, cu cîteva averse de ploaie după amiaza. Temperatura aerului în creștere ușoară la sfîrșitul intervalului.

26—31 AUGUST: Vreme frumoasă și călduroasă. Averse slabe de ploaie în zonele de deal și munte. Temperaturile maxime vor urca, din nou, la 32°-34°.

Ale ei de Coop

„MISS LITORAL '73"

La serbările mării din acest an, printre numeroasele și atractivele programe oferite în cele șapte zile ale acestui adevărat carnaval, s-a înscris și concursul de frumusețe „Miss litoral '73". Nu sîntem informați asupra severelor condiții pe care trebuie să le îndeplinească aspirantele la titlu și nici nu vă putem dezvălui cîștigătoarele, întrucît revista apare înainte ca rezultatele să fie date. Ne-a impresionat însă plăcut faptul că această finală, ce se va disputa în ziua de 5 august la barul „Vraja Mării" din Eforie Nord, va avea loc după fazele pe stațiune, desfășurate în stațiunile Jupiter, Saturn, Neptun, Eforie Nord, Mamaia (insula Ovidiu) și Eforie Sud. Ce de șanse pentru frumoasele mării...

ESMERALDA

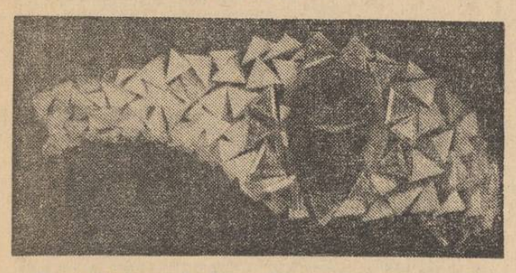

Ceea ce vedeți în fotografie este un ceas cu brățară creată din 87 piese. Geamul este un smarald înconjurat de diamante, iar brățara e formată din piese triunghiulare de aur. Creatorul Esmeraldei este unul dintre designerii englezi cei mai talentați de bijuterii moderne.

PREMIUL ELEGANȚEI MASCULINE

În septembrie, la începutul toamnă, va fi ales omul cel mai elegant din lume. Marele premiu al eleganței masculine 1973 va fi decernat, în Franța, la castelul Chantilly, unuia dintre cei 1 000 de candidați la această distincție. Se așteaptă surprize și... regrete.

RĂSPUNDEM LA ÎNTREBĂRILE DUMNEAVOASTRĂ...

Pe teme de învățămînt

ELISABETA STANCIU — Alba Iulia. Dacă mai sînt locuri rămase libere la concursul din sesiunea de vară ținut la școlile profesionale, atunci, pentru ocuparea lor, va fi organizat un nou concurs. Candidații la învățămîntul seral al acestei forme de învățămînt susțin probele concursului în a doua sesiune. Pentru candidații de la seral, condițiile de admitere diferă față de cele cerute la învățămîntul de zi, în sensul că aici nu există un plafon maxim de vîrstă. Candidatul trebuie să fi absolvit școala generală sau să posede studii echivalente și să lucreze în meseria în care se face înscrierea pentru admitere.

ION STAVĂR — Galați. Anul acesta școlile și facultățile încep cursurile în aceiași zi — luni 17 septembrie. Bineînțeles că în aceste condiții examenele de corigență, restanțele au fost transferate mai înainte.

GRIGORE ILIEȘ — Bîrlad. În urma noilor măsuri luate de recenta Plenară a C.C. al P.C.R. din 18—19 iunie 1973, liceul va avea două trepte. Prima treaptă va funcționa în cadrul liceelor existente și al celor care se vor crea. E vorba de toate tipurile de licee adică reale, umaniste, industriale, agricole, economice. Prima treaptă va exista de asemenea, și la filialele acestora, organizate în localurile școlilor generale sau ale școlilor profesionale. Admiterea absolvenților clasei a VIII-a se va face, de regulă, fără concurs, cu excepția cazurilor cînd, la unele licee vor fi mai mulți candidați pe un loc. Concursul se va organiza pe baza testelor de aptitudini și a unor probe la obiectele de profil. În cea de-a doua treaptă a liceului, vor fi admiși cei mai buni absolvenți ai primei trepte, pe bază de concurs. La admitere se va avea în vedere și ce note s-au obținut în prima treaptă.

ILIE CRUDU — Baia Mare. Generalizarea învățămîntului de 10 ani se va înfăptui pînă în anul școlar 1976—1977. În primul an de liceu, va fi cuprins întregul efectiv al promovaților clasei a VIII-a în 1974/1975. Începînd din acest an, nu vor mai fi primiți elevi din această promoție în școlile profesionale și la ucenicie.

Cartofi cu ouă la cuptor

Se fierb în coajă 1,500 kg de cartofi. Se curăță și se taie în rondele. Se fierb tare 8 ouă. Se rad 200 g cașcaval, se lasă la temperatura camerei 200 g unt.

Se unge o formă cu unt, se așează pe fund un strat de cartofi, se acoperă cu unul de ouă, se presară cu cașcaval, se sărează, se piperează. Se mai pun cîteva bucățele mici de unt. Aceste straturi se alternează pînă la epuizarea ingredientelor. Se bat două ouă, se amestecă cu 250 g de smîntînă și se toarnă deasupra. Se dă budinca la cuptor să se rumenească. (Rețetă pentru 6—8 persoane).

Conopidă gratinată

Se desface în buchete o conopidă mare, frumoasă. Se îndepărtează părțile verzi. Se ține 30 de minute în apă rece cu oțet. Se spală, se pune la fiert 15 minute în apă clocotită cu sare.

Se așează buchetele într-un vas, de preferință de Jena, se îmbracă cu un sos alb preparat astfel: se pun la topit 30 g unt, se adaugă două linguri de făină. Se stinge cu circa 1/2 din zeama în care a fiert conopida sau cu lapte. Se lasă puțin să fiarbă dar să nu se îngroașe prea tare. Se amestecă cu 100 g de cașcaval ras. Se toarnă peste conopidă. Deasupra se presară un amestec de cașcaval ras cu pesmet. Se mai pun cîteva bucățele de unt și se dă vasul la cuptor încălzit din timp. Se ține circa 10 minute pînă se rumenește deasupra.

SUGESTII PENTRU MENIURILE SĂPTĂMÎNII

Conopidă gratinată cu ciuperci

Se curăță și se fierbe o conopidă ca în rețeta de mai sus. Separat, se spală, se svîntă, se taie în lamele și se înăbușă în puțin unt 100 g de ciuperci. Se taie în felii 100 g de slănină afumată, bine împănată. Se rumenește ușor pe ambele părți. Se scoate din tigae și se păstrează deoparte. În grăsimea rămasă se adaugă o lingură de unt, se topește, se pun două linguri de făină, se sting cu două cești de lapte. Se lasă să fiarbă. Cînd sosul e potrivit de gros, se dă deoparte, se sărează se adaugă puțină zeamă de lămîie și 1-2 gălbenușuri. Se pune jumătate din conopidă într-o formă unsă cu unt, se presară 50 g de cașcaval ras, se așează felioarele de slănină apoi ciupercile și restul din buchetele de conopidă. Se toarnă sosul preparat, se presară încă puțin cașcaval ras și cîteva cubulețe de unt. Se dă forma la cuptor să se rumenească ușor.

Pui fiert în pungă

1—2 pui, după nevoie. Pui de crescătorie sînt grași așa că în afară de sare, piper, eventual un cățel-doi de usturoi nu mai aveți nevoie decît de una sau două pungi de hîrtie obișnuită (ca cele în care se vînde făină, zahăr).

Se spală puii (cumpărați gata tăiați) se sărează, se piperează se pune în interiorul lor usturoiul, se presară (dacă vă place) cu puțin cimbru și se bagă puiul în pungă, se leagă bine punga la gură. Se așează într-o cratiță cu 1-2 linguri de apă și se dă la cuptor înfierbîntat din timp. După circa 45-50 minute puiul e fript și fraged.

Piure de patison

Se taie în cubulețe sau se dă pe o răzătoare cu ochiuri mari circa 500 g de patison. Se toacă o ceapă. Se pune la înăbușit, împreună cu patisonul în puțin ulei. Cînd legumele s-au înmuiat se pasează. Se sărează, se piperează, se amestecă cu ulei, puțină zeamă de lămîie și mărar verde tocat. Se poate servi simplu sau presărat cu brînză rasă.

Salată de patison

Legumele se curăță de părțile pătate, se fierb, se pun într-un tifon și se scurg de zeamă, se pasează. Se amestecă cu o ceapă mărunt tăiată, la dorință cu un cățel de usturoi bine zdrobit, cu mărar tocat. Se încorporează ulei — mai mult sau mai puțin — întocmai ca pentru salată de vinete. Se sărează se piperează, se decorează cu felii de roșii.

Olimpia ȘTEFANESCU

Politeța tinerilor căsătoriți

MASA ÎN DOI

Plăcerile mesei sînt departe de a nu fi luate în seamă chiar dacă e vorba de un cuplu de tineri. Ora mesei e o oră de plăcută destindere, un supliment de fericire. Totuși numai mîncarea, oricît de gustoasă, cu oricît de multă plăcere pregătită, nu e deajuns pentru reușita acestui ceas de bucurie.

Ar fi o mare greșeală din partea tinerei soții dacă bunătățile ei le-ar prezenta pe o masă pusă la repezeală cu acoperitoare șifonată, plină de pete de grăsime, cu două farfurii desperecheate, ciobite.

Nu trebuie neapărat argintărie, veselă scumpă, cristaluri, olandă ca masa să arate sărbătorește. Da, sărbătorește fiindcă o masă de tineri căsătoriți trebuie să fie în fiecare zi o masă de sărbătoare.

Pentru asta nu e nevoie decît de o față de masă curată, aspectuoasă. Cum tînăra soție n-are nici timp și nici dorința să spele și să calce mereu, o față de masă din plastic, aleasă într-o culoare vie, veselă — roșu, galben, verde, asortată sau în constrast cu farfuriile — e o soluție practică și la îndemîna oricui. Farfuriile din faianța cea mai obișnuită, albe, simple, vor face un efect plăcut pe o față de masă roșie. Farfurii galbene pe fața de masă verde sau portocalie, farfurii albastre (sau cu decor albastru) pe o față de masă galbenă, vor face un contrast de asemenea agreabil de privit. Pahare, ieftine dar asortate, vor întregi decorul mesei.

Cîte odată seara, pe masa aceasta își vor găsi loc un șfesnic ieftin, dar ales cu gust. Acum cît e vară și fructele sînt principalul desert, un coș sau o fructieră cu fructe va înveseli masa.

Pe o față de masă albă, suporturi multicolore, pentru pahare, sticla de apă, sifon, sînt alte amănunte care pot da o notă veselă și crea o bună dispoziție.

Nimic din ceea ce contribuie să facă viața plăcută nu e inutil, mai ales cînd acestea rămîn în limitele posibilului.

Un tînăr cuplu, care se întoarce acasă obosit după o zi de muncă își poate regăsi surîsul și voia bună în jurul mesei familiale dar...

● Bărbatul nu se va prăbuși pe scaun înghițind absent.

● Ea nu se va așeza la masă, într-un capot cu miros rînced de bucătărie și cu părul legat într-o basma șifonată.

● El nu se va cufunda în lectura ziarului preferat, dezinteresîndu-se de prezența ei și de mîncărurile pe care le-a pregătit cu răbdare și dragoste.

● El, în loc să înfulece cu lăcomie, îi va aprecia cu un cuvînt de laudă bucatele pregătite.

● În fața lipsei lui de atenție, ea se va abține de la comentarii și mai ales nu va folosi prilejul spre a-i aminti felul deplorabil în care soacra și-a crescut fiul.

● El sau ea va încerca ca printr-o vorbă cu haz să risipească proasta dispoziție a celuilalt printr-o glumă discretă spusă cu bunătate.

ÎN PERIOADA 23 IULIE — 1 SEPTEMBRIE

Tîrgul de vară

pune la dispoziția D-voastră un larg sortiment de

Articole de îmbrăcăminte și încălțăminte de sezon

Cu reducere de prețuri pînă la 25 %.

Vizitați magazinul Cooperației de Consum.

(5394)

Natura a creat Polul Frigului!
Omul a creat FRIGERO!

FRIGERO — consum redus de energie electrică — numai 0.18 — 0,30 lei în 24 ore.
FRIGERO — realizează o temperatură de —12°
FRIGERO — funcționare sigură și silențioasă.

Prețul de vînzare:
FRIGERO — 140 l: 4.110 și 4.150 lei
FRIGERO-super — 180 l: 4.800 lei.
FRIGERO-lux — 240 l: 5.740 lei

FRIGERO — se poate cumpăra și cu plata în 18 RATE LUNARE, cu un avans minim de 822 lei.

(5395)

ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG

CÎND E AMAR ZAHĂRUL?...

de Mihai STOIAN

„Stimate curier,

Rog să fiu iertat dacă din rîndurile care urmează nu veiești, așa cum doresc, tot ceea ce intenționez să arăt. Iată ce m-a determinat să vă scriu: în nr. 817 din 3 iulie a.c. am citit curierul intitulat „Prea costisitoare pasiunea?" și... am rămas realmente surprins de cele citite în legătură cu învățătorul pensionar Constantin Mateescu *din Tătărești-de-Jos, jud. Teleorman. Să vă spun și de ce?*

Acest om mi-a fost dascăl, mi-a fost îndrumător, mi-a canalizat pașii spre învățătură, spre profesiunea pe care am și îmbrățișat-o pînă la urmă (deși nici eu nu mai sînt tînăr, am ieșit de asemenea la pensie): muzica. *Este adevărat că domnia sa este tare pasionat de tehnică, de electricitate, și tot ce vă scria în scrisoare era exact, doar de la dînsul am învățat și noi multe lucruri din domeniul electricității și al radiofoniei, și asta, subliniez, în afara școlii. Vă pot împărtăși una din frumoasele amintiri din copilărie, cînd, după orele de clasă, învățătorul (credeți-mă, merită să fie scris cu literă mare) venea acasă, la tatăl meu, și lucram alături de ei amîndoi la montări de antene de radio... dacă se poate numi așa, „radio", de fapt era vorba de o biată cutie care n-avea înăuntru decît un condensator, o bobină, cîteva legături de sîrmă subțire și o cască — se chema „galenă" — și cutia aceasta ne aducea nouă, acolo în sat, știrile și muzica tocmai de la București, dar, ce păcat, că de ascultat, fiind cu căști, aparat individual, asculta numai tatăl. Și-aici e miezul amintirii pe care n-o voi uita toată viața: trec puține zile și-l văd pe învățătorul C. Mateescu că vine iarăși la noi acasă, meșterește cît meșterește la cutia fermecată și ne zice că gata... acum a făcut-o să meargă pentru trei căști deodată. Ce mai bucurie pe noi, copiii! Avea mîini de aur Domnia Sa, și o minte pe măsura mîinilor, și pot adăuga că și un suflet așijderea...*

Stimate curier, în încheiere aș vrea să adaug doar că-mi exprim public regretul că un om cinstit, devotat învățămîntului și pasionat, așa cum a fost și desigur este tovarășul Constantin Mateescu, plătește amendă pentru... talentul său, cred că din lipsa de talent și de pasiune a altora.

FLOREA STANCU
str. Ghirlandei nr. 32, bl.78, ap. 73, sect. 7, București"

Iată și scrisoarea primită de curînd de la învățătorul pensionar Constantin Mateescu:

„În dorința de a vă ține la curent cu consecințele celor sesizate de mine curierului, vă pot spune că pe ziua de 5 iunie a.c., aproape la o lună de zile de la încheierea procesului verbal de contravenție și de pe care nu mi-au dat copie, un tovarăș din

CURIER SĂPTĂMÎNAL

Administrația financiară a județului Teleorman, a întreprins o anchetă printre posesorii de televizoare din comună, colectînd și unele declarații de la acei pe care eu i-am ajutat și de la alți „binevoitori", pe care vrea să le folosească în sprijinul procesului verbal de contravenție dresat pe data de 10 mai 1973. În după amiaza aceleeași zile, tovarășul mai sus citat s-a prezentat, însoțit de un tov. contabil din Consiliul popular local, la domiciliul meu, unde am discutat motivele ce m-au determinat să fac sesizarea, în final mi-au cerut o declarație scrisă, am dat-o, însă nu cu conținutul dorit de dumnealor, ci repetînd cele sesizate și dv. (mă întreb și sper că pe bună dreptate: oare așa au procedat și cînd au luat alte... declarații, „sugerînd" textele? !)".

Mărturisesc că am așteptat, cu reală emoție, răspunsul celor în drept. În ciuda lungimii sale (ceea ce dă doar impresia că-l foarte ...documentat), *pe mine personal* nu m-a convins (plicul expediat nu conține mai puțin de... 11 file, toate semnate, ștampilate „pentru conformitate"). Mă rog. Sînt nevoit să extrag (sper că suficient de obiectiv) datele mai importante:

a) Administrația financiară a acționat în cazul știut datorită plîngerii unui meseriaș autorizat, reparator de radio-televizoare;

b) în urma controlului făcut în ziua de 10 mai 1973, în prezența contribuabilului, a constatat că posedă atelier de reparat radio și televizoare, dotat cu scule și lămpi necesare exercitării meseriei, precum și materiale (piese, lămpi)... (deci, dacă înțeleg bine, posedă... atelier, dar nu se spune că a fost găsit fie și un singur aparat la reparat, străin — *n.n*);

c) Sînt anexate 6 declarații care, în esență, *spun: I) mi-a reparat televizorul de trei ori și am plătit cîte 100 lei de fiecare dată, menționez că mi-a reparat și aparatul de radio unde mi-a stricat pickupul"* (deci, supărat rău pe C. M.! — *n.n*); *II) „mi-a reparat acum trei ani televizorul, am avut ceva ușor și a venit la mine acasă, mi l-a făcut și m-a costat 10 lei"* (deci, venit acasă, ceva ușor, 10 — zece! — lei — *n.n*); *III) „mi l-a reparat și i-am plătit suma de 100 lei, nu a pus nici o piesă, nu l-am dus la domiciliul susnumitului"* (deci, supărat că... nu i-a pus nici o piesă — *n.n*); *IV) „în urmă cu o lună am avut televizorul defect, am fost cu aparatul la dînsul acasă și mi-a făcut reparația, nu ne-a cerut nimic, soțul meu a acceptat să-i cumpere 2 kg. de zahăr, nu am dus zahărul, dar îl vom duce sau îi ajutăm la reparația unei marchize"*; *V) „eu nu am avut nici un caz de reparat la televizor și radio, dar știu că dînsul se ocupă cu această meserie în comună din auzite, dar și eu l-am rugat să vină pînă la mine și mi-a spus că nu poate veni, numai dacă l-aș duce la dînsul, pentru că îi fugea imaginea și nu l-am dus, tot așa defect este la ora actuală"* (deci, alt... supărat că n-a fost servit — *n.n*); *VI) „mi-a luat lămpile și mi-a pus din alea care nu erau bune"* (deci, iarăși un... supărat — *n.n*). În plus, cinci din toate cele șase declarații mai spun că respectivii știu că C. M. repară televizoare și aparate de radio, dar nu toți spun că o face... contra cost, iar doar șase declarații (și acestea așa cum s-a văzut mai sus că sînt) la o comună întreagă, cu sute și sute de locuitori, nu-i prea puțin concludent? Răspunsul, de altfel, subliniază: *„Menționăm că cele 6 declarații și un referat ce vă prezentăm în copii s-au primit numai de la un sat din cele cinci sate ce compun comuna Tătărești de Jos"*... Tot răspunul confirmă că C. M. *„este în vîrstă 65 de ani... acest pensionar are o stare emotivă și nervoasă"*, precizînd mai departe că administrația financiară județeană i-a stabilit un venit impozabil realizat pînă la 10 mai a.c. (deci data verificării sesizării primite) de 4 770 lei, impozit 744 lei, plus amenda plătită, minimă, de 500 lei. Și, în finalul răspunsului semnat, ștampilat, negru pe alb, scris: *„Un lucru este de neînțeles. De ce Mateescu Constantin se plînge că nu are tihnă, cînd nimeni nu la* (în loc de 1-a — *n.n.*) *deranjat. Cînd cercetarea tov. Meicescu* (M.I. este tov, iar... contribuabilul M. C. nu-i decît... M. C.? ! — *n.n.*) *s-a făcut în orele de serviciu* (ale cui? — *n.n.*) *în prezența unui delegat al consiliului popular comunal, cînd organele financiare, au avut o atitudine cuviincioasă față de dînsul".* Și imediat dedesubt: *„Considerăm că articolul din ziar prezintă o importanță deosebită de care organele financiare trebuie să țină seama. Aplicarea legilor fiscale în spiritul eticii și echității socialiste constituie o preocupare permanentă a întregului nostru aparat financiar. Cu mulțumiri tovărășești".* Semnează: directorul I. Dobrescu și șeful serv. I. T. L. Gh. Predut.

Prea multe n-am de adăugat, față de „parantezele" pe care mi le-am îngăduit, tocmai pentru a fi mai economic cu spațiul curierului. As întreba doar — și nu mai aștept răspunsul scris, ștampilat, numerotat, ci unul dat, de fiecare în parte, sie-și, în forul său interior — dacă nu se trag cumva și ei de la țară, sau dacă n-au măcar neamuri pe la sate, dacă nu care cumva știu cît e de greu uneori să repari un televizor sau un radio, aici, la oraș, chiar în capitală, ca să înțeleagă, poate, și domniile lor, *„de ce Mateescu Constantin se plînge că nu are tihnă"*. Și, carevasăzică: „mi l-a făcut și m-a costat zece lei". Și, carevasăzică: „mi-a făcut reparația, nu ne-a cerut nimic și soțul meu a acceptat să-i cumpere 2 kg. de zahăr, nu am dus zahărul, dar îl vom duce sau îi ajutăm la reparatul unei marchize"... *Amar zahăr!* Și unde se ascundea gogeamite profitorul!

VERIFICAȚI-VĂ CUNOȘTINȚELE

Pătrat magic „1973"

Aflîndu-ne în anul 1973, cititorul nostru **EUGEN ȘTEFAN IACOB**, din Brașov, s-a gîndit să ne trimită un pătrat magic, adecvat respectivului an. Pătratul este împărțit în 25 pătrate mai mici. Scrilnd în fiecare din aceste pătrate anumite numere, se poate ajunge la situația ca, adunînd diversele numere, fie pe verticală sau pe diagonale, să rezulte în orice situație numărul 1973. **Care sînt aceste numere?**

Denumiri...

Există denumiri românești, de natură geografică și pe alte coordonate ale globului.. **Cunoașteți care sînt aceste denumiri, la ce se referă și cui se datoresc?** Este întrebarea cititorului **DORU ARDELEANU TEODOR**, din comuna Orăștioara de Sus -satul Grădiștea de Munte jud. Hunedoara.

Răspunsurile la întrebările publicate în numărul trecut

Probe de perspicacitate

Pătratele lui Noe. *Nu întîmplător a fost menționat numele lui Noe, întrucît cuvîntul căutat este „POTOP", pe care, se spune că bătrînul navigator l-a cunoscut îndeaproape.*

O împărțire mai puțin obișnuită. *Este posibil să se împartă numărul 12 în două părți egale fiecare cu 7, dacă pe 12 îl vom scrie cu cifre latine și apoi vom trage o linie, pe la mijloc.*

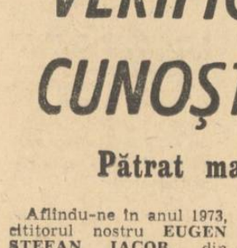

Într-adevăr, se constată că oricum am citi, fie de sus în jos, fie de jos în sus, sau de la dreapta la stînga, ori de la stînga la dreapta, tot... Potop iese. Un adevărat potop de potopuri...

Bineînțeles, că și numărul 7 apare tot sub forma cifrelor latine.

Grațierea. *Soluția dată de Harun al Rașid a fost ca deținutul să stea închis o zi, apoi ziua următoare să fie pus în libertate, după care, în a treia zi să rămînă din nou închis, iar în a patra, eliberat iarăși, și așa mai departe, pînă la sfîrșitul vieții.*

În modul acesta, fără a se cunoaște cînd va deceda deținutul, el executa numai jumătate din pedeapsă, deși fusese condamnat pe viață. Riguros matematic însă, deținutului nu i s-a absolvit astfel exact jumătate din pedeapsă, pentru că el putea muri fie în una din zilele de punere în libertate, și deci stăpînirea îi rămînea datoare cu o zi, fie că putea deceda în una din zilele de detenție, și în acest caz, el rămînea dator stăpînirii cu o zi. Probabil însă că pînă la urmă, Harun al Rașid, care se pare că nu era chiar un om rău, l-a absolvit pe condmnat de întreaga pedeapsă. Dar povestea nu ne mai dă detalii în această privință...

Șirul neterminat. *Din șirurile*

5 6 7 8
52 63 94 x

se observă că cel de dedesubt reprezintă pătratele numerelor din șirul de deasupra, însă aceste pătrate sînt scrise invers, adică, de exemplu, dacă pătratul lui 5 este 25, el a fost scris 52 etc Ținînd seama de această regulă, rezultă că X este egal cu 46.

Semnele misterioase. *Semnele zise „misterioase" nu sînt deloc ca atare, dacă vom trasa prin mijlocul fiecăruia o axă de simetrie. Se observă astfel că în realitate avem de a face cu cifrele de la 1 pînă la 9, și apoi, 0:*

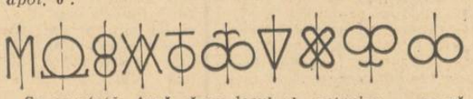

Se constată însă că pe locul al patrulea se găsește o cifră ci litera X.

Avînd în vedere întraga succesiune, rezultă logic că X este egal cu 4. Deci, nu-i de mirare de ce a ris Sherlock Holmes de specialiștii în „semne magice".

Poșta cititorilor

Iată cititorii care au trimis cele mai bune răspunsuri la întrebările apărute în rubrica noastră, publicată în nr. 820 al revistei, din 23.06.73: Profesor **Mariana-Maina Ianoș**, comuna Pogoanele, jud Buzău; **Liviu Negrea**, mecanic L.E., Brașov; **Pîrlog Mihai**, comuna Garoafa, jud. Vrancea (Problema cu triunghiurile s-a lămurit complet: sperăm că nu mai apare și un alt treisprezecelea!); **Bratosin Ștefan Călărași**, jud. Ialomița; **Gavril Ștefan**, comuna Viișoara, jud. Botoșani; **N. Busuioc**, Iași; **Petrilă Lucian**, Oradea, jud. Bihor (Trebuie să precizăm că, doar cu mici excepții majoritatea cititorilor care ne trimit materiale în vederea unei eventuale publicări nu își asumă paternitatea asupra acestor materiale. Aceasta este situația și cu materialul la care v-ați referit. De altfel, pe viitor, nici nu vom mai lua în considerație materialele trimise, la care nu se indică și sursa de unde au fost preluate pentru ca, la rîndul nostru să o precizăm odată cu publicarea materialelor respective. În modul acesta se vor evita diverse neînțelegeri și... reclamații).

Gheorghe Moisa învățător pensionar Iași. Dv. ați răspuns corect însă numai la o singură problemă din cele propuse. Cum alți cititori au dat răspunsuri la mai multe întrebări a trebuit să-i preferăm. Puteam procedia altfel? Cît privește materialele trimise dacă au fost reținute pentru publicare, sigur că se vor publica. Este însă foarte dificil de precizat cînd anume, pentru că dispunem de un portofoliu de această natură, enorm.

Claudia Șatranea, Sibiu. O problemă identică din punctul de vedere al raționamentului, cu aceea trimisă de dv., am publicat în cursul anului trecut.

AN REȚINUT materialele propuse pentru publicare de următorii: **Bratosin Ștefan**, Călărași, jud. Ialomița și **Gavril Ștefan**, com. Viișoara, jud. Botoșani, cărora le mulțumim pentru amabilitate.

Ing. Liviu MACOVEANU

UMOR STRĂIN

Fără cuvinte

Fără cuvinte

FANTEZIE ÎN „A"

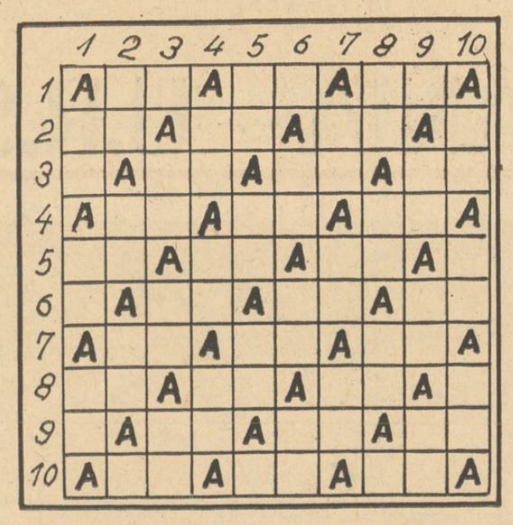

ORIZONTAL: **1. Corabie scoasă de mult din circulație • Prezentă la cursuri! 2. Cască de protecție • În mod excepțional! 3. „Pîine" coaptă în ... cuptor • Urmașii lui Cupidon; 4. • O mică aproximație • Măsură de capacitate! 5. Introdus într-un dispozitiv de tăiere • Puțin, adînc! 6 • Luni... 12! • • : 7. File de agendă! • Băgate în seamă! • Literă grecească! 8. Îți ține brațul strîns • Una din, alea • ! 9. Cursă specială • Cal de bătaie (pl)! 10 • Ieșe în evidență.**

VERTICAL: **1. Ocolul pămîntului din scoarță-n scoarță • Cadru universitar; 2 Deosebit de bună • Ceată (înv.) • ! 3. Vorbe de clacă • Intră în stratul superior al atmosferei!: 4 Campion recunoscut în mod unanim • Carte rară • ! 5 • Specialitate de tobă • În mare măsură!; 6. Fruct bun • Încălzire centrală! • Noțiuni introductive!; 7 • Plus de casă • Chestie de gust!; 8. Nici la pas, nici la galop • Tortură psihică; 9 Te ... bagă în casă!!! • Îți trezește admirația!; 10. Celebră realizare a unui fir călăuzitor • Nudă!**

Anastase FIRIMIȚĂ

Chela mini-surprizei: Dezlegătorii trebuie să stabilească singuri amplasarea celor 15 puncte negre, evitînd bineînțeles diagonalele în care apar literele A.

INTERPRETĂRI

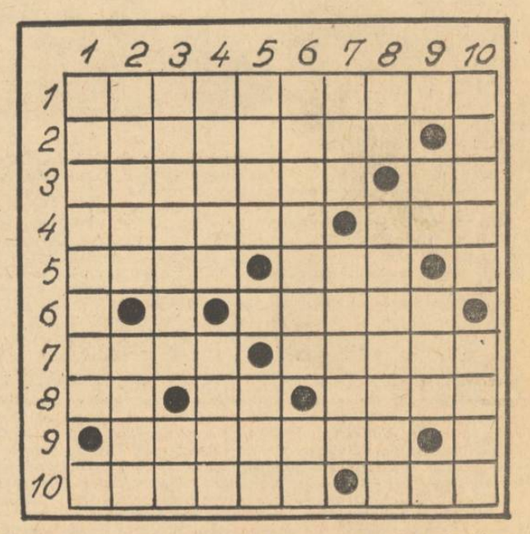

ORIZONTAL: 1) Toate împlinesc un an; 2) Contralovitură; 3) Rămasă fără apă în cimp — În vîrf!; 4) Bătaia puștilor (pl.) — Sanda!!!; 5) Catalog cu note — Bătut la table; 6) Schimb de zi; 7) Stingere în apă (atenție! pericol!) — Întrece măsura: 8) Model de damă — Covrig și un corn! — Aerosol care dăunează; 9) Reuniune... după cursuri; 10) Spărgător... lansat la apă (pl.) — Firul cu bucluc.

VERTICAL: 1) Studiază „organica"; 2) Întins pe plajă — Se remarcă cu numele (pl.); 3) Interpretă de muzică populară (pl.) — Reintors!; 4) Încordarea mușchilor — Somn bolnăvicios; 5) Pune stop la poartă — Începe un citat!; 6) Premieră în program — Cununi!; 7) Plăcut de la început! — Covor cu flori în relief; 8) Unu ca ista! — Un fel de sănțulețe la perete (construcții); 9) Servește... la piață! — Riu în Elveția; 10) Ne tratează cu multă răceală — Luată la prașilă.

Ion SAVULESCU

CUVINTE RARE: Burâ, Aar.

SENSURI

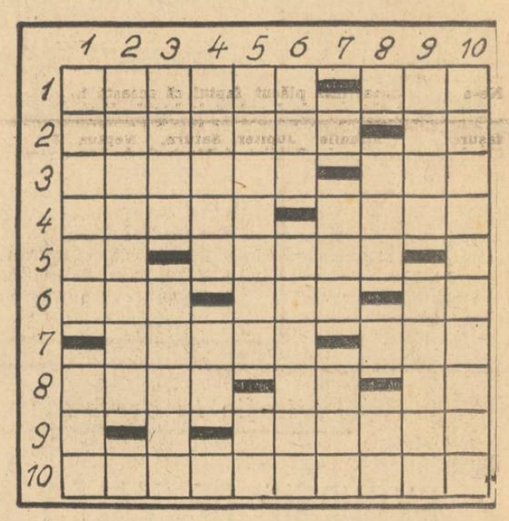

ORIZONTAL: 1) Oglindă... la mobilă (pl.) — Servită cu dulceață; 2) Schimbare de program — Culese! 3) Plină de puteri — Iță încurcată!; 4) Vorbe bune odată la un an — Se țin după puști (sing.); 5) Reuniți!!! — Duminică sportivă; 6) E întors... azi! — Cîntec de slavă — Intră înainte!; 7) Răi de gură... — Rămas... fără curs!!!; 8) Se manifestă cu multă căldură — Antene!!! — Peste unu!; 9) Pămînt cu apă; 10) Tratează cu picături (pl.).

VERTICAL: 1) Face figuri — Mi diez în vechea gamă; 2) E dus cu dorul; 3) Ultima masă — Lovit de piatră; 4) Termen... de căsătorie, spre exemplu — Una cu alta!; 5) Servește mîncarea rece — 3,5 stropi!; 6) Curelușă de mașină — Curent slab (pl.); 7) Trunchi de copac! — Bătut la cap prinde; 8) Mijloc de răgaz! — Unge roata!!!; 9) A stringe la nevoie — Nu se împacă cu soțul; 10) Om mult ridicat în slavă (pl.).

Sanda VASILESCU

CUVINTE RARE: Etna, Eis, Irâ.

Dezlegările jocurilor apărute în numărul trecut

LA MARE

ORIZONTAL: Marinar — Mica — Amiral — Nisip — Masiv — Aea — Pa — Ar — Salvamar — Iaz — Largi — Ui — A — — Spătar — P — T — I — O — Imagini — Amărită — Avîn — Rest — A — Stime — In — Ur — Cta — Ir — Ostroave — Oca — Namilă — Radar.

UF, CALDURILE!

ORIZONTAL: Febril — Lavă — Rolă — Amical — Ilaie — Adora — G — N — Ca — Orac — Udătură — Dt — Rr — Iască — It — Iaurt — Epice — Gs — Opări — R — Focuri — I — Cm — Osar — Ruguri — Ct — Cald — Suc — Aerări — Cadă.

Un Bunic și-o biată bicicletă

Serial de PETRE SÂLCUDEANU

***REZUMAT:** S-a furat o bicicletă cu destinație specială. În același timp, o fată sfîrșește tragic, înecată în mare. Ce legătură poate exista între cele două elemente? Iată întrebarea care și-o pun Bunicul și colaboratorul său Panaitescu, aflați împreună cu Alina, fiica căpitanului Alexiu, la mare. Cercetările lor se învîrtesc deocamdată în jurul lui Valdman, cel ce se interesează de soarta bicicletei, ca și în jurul fiului doctorului Bodea, prieten al fetei înecate. Între timp, dispare Alina. Într-o discuție cu d-na Bodea, Bunicul află de existența unui „fel de asociație denumită 'Salvamar', al cărei „animator" este un oarecare Pamfil Adam, element aflat la periferia societății.*

După ce se despărți de doamna Bodea în termenii cei mai cordiali cu putință, Bunicul își zise, făcînd un sumar bilanț, că Alina nu se putea afla decît acolo unde se găsea Pamfil Adam.

Se duse la Constantinescu. Îl găsi în biroul lui. Căpitanul era mihnit peste măsură, iar privirile cercetătoare ale Bunicului nu avură darul să-l liniștească.

— Ceva nou, Bunicule?

— Căpitane, noutăți ar exista, dar nici una menită să-mi spună unde aș putea da de un individ pe nume Pamfil Adam.

Căpitanul ridică din umeri.

— Ce date ai despre el?

— Un tînăr cu barbă și cu părul lung, dacă instinctul nu mă înșeală, poate același care ne-a pîndit în parc. Deci pot adăuga că are înălțimea de un metru optzeci, ochi verzi, pătrunzători, alură sportivă.

Constantinescu puse mîna pe telefon și prin fir direct ceru Arhiva din Constanța. Așteptă cîteva minute pline de încordare și cînd de la celălalt capăt al firului i se răspunse că Pamfil Adam nu figura pe lista cu antecedente penale, căpitanul trînti receptorul în furcă.

— Constantinescule, e clar că avem de-a face cu niște amatori. Multiple motive mă determină să spun acest lucru. Un amator are convingerea că cu cît e mai izolat de lume, cu atît poate opera mai ușor. Lucru pe care un profesionist nu l-ar face niciodată. Deci, Pamfil, singur sau cu grupul lui, nu poate fi decît într-un loc izolat. Ce porțiuni din litoral sînt mai izolate, capabile să ofere, în concepția lor, ascunzișuri perfecte?

Căpitanul scoase din birou o hartă, o întinse pe masă și înainte de a se opri cu creionul într-un anumit punct, șouse cu o voce aproape ostilă.

— Mi-a dat un telefon Alexiu acum o oră. M-a întrebat de fiică-sa. S-a scuzat că mă deranjează, dar soția lui l-a bătut la cap să se intereseze, deoarece a avut presimțiri sumbre.

— Ce i-ai răspuns?

— Ce puteam să-i răspund? Că ați trecut pe aici cu totul întîmplător, că are o fată drăguță, că înoată toată ziua numai în apă pînă la genunchi și alte bancuri de acest fel...

— Îți mulțumesc, căpitane, că nu i-ai relatat nimic din cele întîmplate.

Căpitanul îl fixă pe fostul lui șef.

— Adică ești convins, Bunicule, că s-a întîmplat ceva?

— Dragul meu din păcate, cred că da...

— Uite aici... Zona asta de la Mangalia, spre nord este plină de pădure. În această parte lîngă linia ferată, sînt cîteva mlaștini... Trebuie să recunosc că niciodată n-am avut curiozitatea să trec pe acolo, cu atît mai mult că sectorul intră în răspunderea directă a celor de acolo. Știu doar că sînt cîteva izvoare termale.

— Îți mulțumesc, tovarășe căpitan...

— Ce-ai de gînd, tovarășe maior?

— Nimic altceva decît s-o caut...

— Nu te las singur...

— Căpitane, n-are nici un rost să mă însoțești... În primul rînd îmi cunosc meseria... în al doilea rînd, ceea ce ar putea să facă bine un singur om, doi ar putea să facă prost. Pe urmă nu uita că Alina este foarte bine pregătită și dacă a făcut ce-a făcut, a făcut după un anumit plan. Iar planul ei începe să mi se pară bun. Așa că nu-ți fie teamă. Îmi iau cîinele cu mine... De altfel mă și întreb de ce nu mi-a trecut această idee prin cap pînă acum. Ei, dar oameni perfecți nu găsești decît în romanele polițiste și uite că eu nu fac parte dintre ei. Dar plutonierul Panaitescu care mă va însoți cu mașina pînă într-un anumit punct, va păstra la nevoie, legătura cu dumneata. S-ar putea să cerem întăriri, așa că, dragul meu, prefer să te știu aici.

Se despărțiră fără să-și strîngă mîna.

La ușă, Constantinescu îi relată ca pe un fapt divers știrea că autopsia de la Constanța a constatat că Grațiela Rapciuc avea la tîmplă o ușoară zgîrietură, așa că motivul decesului rămînea, pînă la alte cercetări, cel stabilit de medicul din Eforie Nord. Atac de cord.

— La douăzeci și unu de ani un atac de cord pare, Constantinescule, la fel de plauzibil ca și prăbușirea pămîntului peste soare, să zicem...

— Doctorul mi-a mărturisit că în anumite situații speciale, de spaimă prea mare sau din cauza unei bucurii prea mari — ceea ce cred nu era cazul la Grațiela — pot avea loc asemenea accidente.

Bunicul ridică din umeri, apoi se gîndi la ceva și rămase multă vreme pe gînduri.

— Căpitane... dacă nu mă întorc în trei ore, vii cu toți oamenii dumitale la punctul stabilit.

Mașina demară. Lîngă corturile de care îi vorbise Dorin, Bunicul îi ceru lui Panaitescu să încetinească, apoi mașina intră pe dreapta, la marginea unei pădurici. Bunicul, însotit de alsacian, traversă șoseaua urmat la scurt timp de șofer, care voia să fie martor la tot ce avea să se întîmple. Bunicul desfăcu lesa și alsacianul își începu harnic cercetările. După numai o sută de metri, cei doi urmăritori cu cîinele în frunte, se treziră în șosea și acolo cîinele începu să-și poarte botul în direcția vîntului. Bunicul înțelese. Din acel loc Alina se urcase într-o mașină.

Traversară din nou șoseaua și Buickul lui Panaitescu începu să înghită kilometri cu o viteză care îl sperie pe Bunic, semn că Panaitescu era pătruns de seriozitatea misiunii, altfel, hotărît, nu și-ar fi supus mașina unui asemenea efort.

În depărtare se vedea o barieră și Bunicul îl rugă pe Panaitescu ca din acel moment să urmărească partea stîngă a șoselii. Lucru pe care șoferul îl făcu cu deosebită grijă, altfel n-ar fi remarcat în curînd un drum intrînd în pădure, pe lîngă care ar fi trecut oricine fără să-l bage în seamă. Era un drum de țară atît de bine camuflat încît la început Bunicul fu cît pe-aci să-l apostrofeze pe șofer pentru că era gata să ia o cărăruie drept drum. Coborîră. Panaitescu ascunse mașina în pădurice și la indicația Bunicului rămase acolo, urmînd să-l caute dacă n-avea să se întoarcă în maximum două ore de la plecare.

Bunicul împreună cu alsacianul intrară în pădure. Cîinele nu găsea mirosul. Altfel n-ar fi mers alături de el, cu urechile pleoștite de căldură și cu limba atîrnîndu-i de un cot.

La o cotitură de drum, Bunicul observă că din partea opusă, se deschidea alt întrînd bătătorit și cînd cercetă praful și iarba turtită înțelese că pe acolo avea obiceiul să circule o mașină. Merseră încă vreo cinci sute de metri și alsacianul deveni deodată foarte atent. Sub un arțar, printre tufe, acoperită cu frunze, încît cu greu s-ar fi bănuit că acolo se ascunde ceva, se afla o mașină. Bunicul se apropie, iar cîinele, din cîteva salturi, fu lîngă roata din spate. Era un Volksvagen, mai bine zis o relicvă a acestei mărci, deoarece rugina era prezentă peste tot. Probabil ca să aibă mai mult spațiu, proprietarul ei decupase partea de deasupra a caroseriei, mașina devenind astfel descoperită. Cîinele sări cu labele de dinainte pe capota motorului și Bunicul fu fericit. Cîinele descoperise parfumul Alinei.

8 Bunicul prinse lesa de zgarda alsacianului, tăie drumul și se înfundă în desiș vreo douăzeci de metri. Pădurea era frumoasă. Mestecenii viguroși aruncau asupra pămîntului o umbră plăcută. Tufele pitice de tot felul făceau ca pasul Bunicului să nu fie atît de rapid pe cît ar fi dorit. După brîză, își zicea că întinderea verde de apă nu putea fi prea departe, dar se înșela. După o jumătate de oră de mers, pădurea era la fel de încîlcită, iar lipsa nisipului indica sigur că pînă la plajă mai era de mers.

Se opriră. Prin terenul mocirlos nu se mai putea umbla fără riscul unei împotmoliri și Bunicul, ca să se convingă că n-a greșit drumul, făcu douăzeci de pași, de data asta la dreapta. Nu mai era nici urmă de drum, în schimb terenul se dovedea mai solid, așa că fără precauții deosebite, înainta printre pomii tot mai rari. În fața lui se auzea un fosnet puternic. Bătea vîntul și tecile de trestie indicau un ochi de apă prin apropiere. Bunicul nu greși. Auzi orăcăit de broaște, apoi cîteva lișițe își luară zborul tăind aerul pieziș, în filfîiri grăbite, ca, la scurt timp, apa să plescăie din nou sub trupurile lor, ca și cum luciul bălții ar fi fost lovit la intervale scurte de lopeți aprige de pescari.

Nu știa ce să facă. Înainte nu se mai putea merge fără riscul afundării în nămolul tot mai cleios și urît mirositor. Cu toate astea, detectivul își zise că nu se poate să nu existe o cale, un drum prin care cei doritori să se ascundă în aceste smîrcuri să poată circula în voie. Se lăsă purtat de cîine și ceea ce nu fu în stare el, reuși să facă cîinele, numai că Bunicului, odată ajuns la un răzor mai înalt și mai solid, nu-i conveni această soluție, fiindu-i teamă că drumul să nu fie păzit.

Făcură un ocol de aproape un kilometru și Bunicul respiră ușurat cînd văzu în fața ochilor un lac destul de mare cu o insuliță în mijloc: un plaur împrejmuit de jur împrejur cu stuf și cu tufișuri dese de sălcii. Observă undeva la marginea lacului o barcă pescărească trasă pe o ridicătură de pămînt și Bunicul se felicită că alesese calea cea mai grea, că ocolise zona pe care dintr-o clipă în alta putea să apară cineva, altfel barca s-ar fi aflat la marginea insulițe și nu acolo pe petecul acela de pămînt care făcea legătura prin mlaștină, cu pădurea...

Bunicul se lăsă în genunchi. Își descheie gulerul de la cămașă ca să poată respira în voie și urmări cîtva timp insula. Nu se auzea nici un zgomot și nici urmă nu era de vreun cort. Numai stuful se clătina beat scoțînd un sunet de teci uscate: o orgă în miniatură, ale cărei sunete împrăștiate în eter sunau destul de lugubru, gîndi Bunicul. După un timp, se auzi un fluierat, apoi în barca pescărească se urcă un tînăr îmbrăcat într-o cămașă roșie și cu ajutorul unui băț nu prea lung începu să împingă barca spre insuliță. Barca lunecă lin. Detectivul trase imediat două concluzii deosebit de importante și anume: apa nu putea fi deloc adîncă, iar în al doilea rînd, după ușurința cu care tînărul scotea bățul de pe fundul apei, însemna că acesta nu era mocirlos; tot ce se putea ca în adîncul lui să fie nisip sau pietriș. Mai mult ca sigur nisip, nisip cuartat, altfel prin cîteva locuri nu s-ar fi văzut un abur ușor, abur de izvoare termale care odată ajuns la suprafață se împrăștia ca o ceață peste limpedele apei. Bunicul băgă un deget în apă și îl duse la gură. Apa era dulce, cu toate că pînă la malul mării nu puteau fi mai mult de cîteva sute de metri.

Barca ajunse la țărmul insulei și tînărul dispăru în stufărișul des. Vîntul își schimbă direcția. Briza începu să adie din nou și pînă la locul unde se afla ofițerul răzbătură frînturi de discuții, din care, de fapt, nu se înțelegea nimic, înșiruind totul într-un mister.

Bunicul nu mai stătu la îndoială. Se înserase, era obligat să ia o hotărîre, iar hotărîrea nu putea fi decît una singură. Să ajungă la insuliță și cu orice risc să vadă ce se petrece acolo. Dacă ar fi fost observat, l-ar fi putut lua drept un turist excentric dornic de escapade pline de neprevăzut.

— VA URMA —

In aceste zile pe „Progresul" una din finalele zonei europene

la tenis :

ROMÂNIA — U.R.S.S.

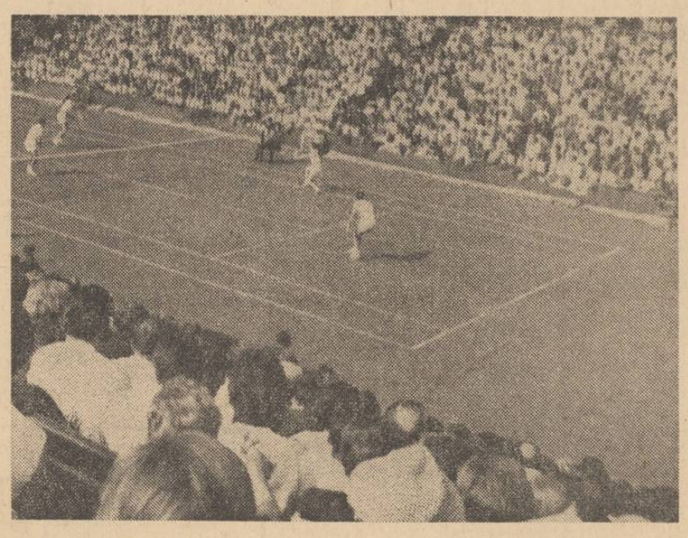

La ora cînd apar aceste rînduri, pe „centralul" de la „Progresul" întîlnirea tenismenilor români și sovietici este în plină desfășurare. Întîlnire grea, cu dispute acerbe și de o parte și de alta pentru adjudecarea fiecărui punct. Noi, gazdele, vom lupta cu ardoare ca să cîștigăm și cea de a patra finală de grupă a zonei europene (1969 — grupa B, la București, U.R.S.S. 4—1 ; 1971 — gr. B, la București, R.F.G. 3—2 ; 1972 — gr. A, la Tbilisi, U.R.S.S. 3—2), care să deschidă drum tricolorilor noștri spre cea de a patra prezență în marea finală a cupei ; tenismenii echipei oaspete, la a cincea prezență într-o finală de grupă a zonei europene (1967 — gr. A, la Barcelona, eliminată de Spania 1—4 ; 1969 — gr. B, la București ; 1970 — gr. B la Düsseldorf, R.F.G. 2—3 ; 1972 — gr. A, Tbilisi), vor lupta din răsputeri să aducă o primă promovare a echipei lor în semifinala interzone. Care sînt șansele noastre de cîștig ? Buna comportare a team-ului românesc în recenta întîlnire cu Noua Zeelandă, acel 4—1, ne dă speranța că s-a născut o nouă echipă care va duce faima tenisului românesc pe culmi și mai înalte. În proiecția acestei realități, așternem întrebarea : „Ce-ar fi dacă, de astă dată, am cuceri Salatiera ?" Se poate, și drumul nu este lung. Evaluat în pași : doar trei.

Calificată în semifinalele interzone, echipa noastră ar urma să întîlnească pe aceea a S.U.A. În partea de jos a tabelului se întrec zilele acestea jucătorii cehi cu cei italieni. Formația Cehoslovaciei ar avea sorți de izbîndă și chiar mai departe, în cealaltă semifinală interzone, în fața Australiei. Deci o finală în „Cupa Davis" România — Cehoslovacia în care am avea sorți de izbîndă. Aci, ca argument, cităm meciul furnizat de Ovici la recentele internaționale de la Bratislava, cînd a fost la un pas de a-l învinge pe Pala.

Atmosfera plină de optimism robust care nu a încetat să domnească nici o clipă în vestiarul echipei noastre este semnificativă, putînd desprinde prin mijlocirea ei multiple răspunsuri. Ici, colo această atmosferă molipsitoare împrumută o tentă de febrilitate, specifică preparativelor de călătorie : se pregătesc bagajele pentru brobabila plecare în Statele Unite. Întîlnirile din cadrul semifinalelor interzonale sînt programate pentru 10—11 și 12 august. Cu toate acestea, nici unul dintre protagoniști nu este dispus să vorbească prea mult despre posibila confruntare de peste ocean. Întîlnirea cu tenismenii sovietici este preponderentă, îi absoarbe.

În acest context, revenind la întîlnirea de față de pe „Progresul" m-am adresat mai întîi lui **Ilie Năstase.** Știindu-l zgîrcit la vorbă în asemenea împrejurări, am vrut să-l atrag într-o discuție mai amplă, comunicîndu-i punctajul la zi în cadrul „Marelui premiu", în cazul cînd, pe lîngă cele două meciuri de simplu, va cîștiga și la dublu, alături de Ion Santei (se acordă același punctaj ca și în etapa precedentă, semifinalele zonei europene). Campionul țării s-a menținut însă pe poziția sa mai rezervată.

— În această întîlnire cu tenismenii sovietici, care mă așteptă să evoluez la un scor strîns, meciul de dublu va fi foarte dificil. Nu neapărat pentru că ar putea fi meciul-cheie, ci pur și simplu pentru faptul că oaspeții noștri au un cuplu redutabil. Metreveli și Lihaciov joacă împreună de 10 ani. Sper însă să mă înțeleg cu Ionică tot atît de bine ca și în meciul cu Noua Zeelandă, și la sfîrșitul meciului să putem constata cu toții că, într-adevăr, avem o mare echipă de dublu.

La întrebarea „Care este meciul pe care-l va putea cîștiga Ovici?", ne-a răspuns căpitanul echipei, Tache Cărălulis.

— Oaspeții noștri au în Metreveli și Kakulia doi jucători de echipă extrem de valoroși. După locul 11—12 obținut în clasamentul circuitului W.C.T. la care a participat în primele luni ale anului, cartea de vizită a primului jucător sovietic s-a îmbogățit în ultimul timp cu noi performanțe : cîștigător în finala de la Beckenham în fața lui Borg, semifinalist la Queens Club, unde pierde în trei seturi în fața lui Năstase și finalist la Wimbledon în fața lui Kodes, unde este la un pas de victorie. Deci Tomiță are parcă mai multe șanse în confruntarea cu tenacele Kakulia. Meciul acesta va dura, notați, cel puțin trei ore. Totuși nu exclud posibilitatea ca Ovici să obțină un rezultat bun și în meciul cu Metreveli. Comentatorii de specialitate de peste hotare n-au încetat să-l elogieze pentru evoluția pe care a avut-o săptămîna trecută la Bratislava. Pronosticul meu : ne vom califica în finalele interzone.

— Vă urez succes deplin !

Paul CERNESCU

CLASAMENTUL „MARELUI PREMIU" F.I.L.T.

după turneele de la Washington, Bretton și semifinalele zonei europene

1. ILIE NĂSTASE (România) — 287 p.
2. JEAN KODES (Cehoslovacia) — 160 p.
3. TOM OKKER (Olanda) — 131 p.
4. AL. METREVELI (U.R.S.S.) — 126 p.
5. KARL MEILER (R.F.G.) — 119 p.
6. ROGER TAYLOR (Anglia) — 113 p.
7. ARTHUR ASHE (S.U.A.) — 108 p.
8. MANUEL ORANTES (Spania) — 103 p.

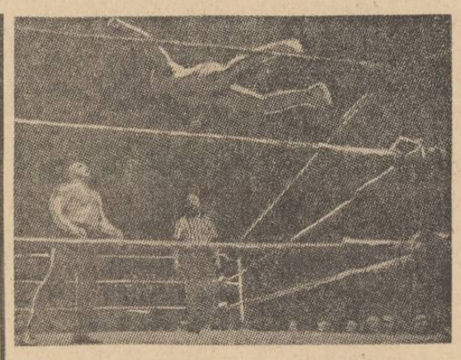

Sărac și bolnav celebrul Joe Luis și-a reluat activitatea de arbitru la întîlniri profesionale de „cath". Iată-l pe fostul campion al lumii de box la categoria grea în această postură pe ringul arenei „Madison Square Garden" din New York. Anul trecut, în urma unei crize, Joe Louis a căzut pe o stradă din New York, fiind internat la un spital de boli nervoase. Fostul barman și director de cazinou, își cîștigă azi existența arbitrînd astfel de meciuri care nu au nimic comun cu sportul.

8, 9, 10... OUT!

de Paul OCHIALBI

● **ÎNCEPÎND DE LUNI,** timp de 5 zile, amatorii „scrimei cu pumni" din Galați vor avea prilejul să urmărească reuniunile importantei competiții pentru tineret „Cupa Prietenia". La startul acestui „maraton" pugilistic vor fi prezente tinere talente din 11 țări (România, Cuba, Polonia, Ungaria, R.D.G., Bulgaria și altele). Țara noastră va fi prezentă cu două formații. Din ele nu vor lipsi tinerii care ne-au reprezentat cu succes în meciul cu S.U.A. și anume **Paul Dragu, Carol Hajnal și Mircea Simon,** indiscutabil vedetele echipei. Se așteaptă reintrarea lui **V. Sîrbu,** despre care specialiștii noștri spun că este un mare talent.

● **ÎNTÎLNIRE** cu antrenorul **Ion Pintea** care pregătește o secție a școlii sportive „Energia" la liceul Matei Basarab" din București. Iată ce ne declară el : **„Ne bucurăm de un sprijin neprecupețit. Directorului școlii tovarășul Constantin Iliescu îi place foarte mult sportul cu mănuși. Am cîțiva elevi talentați ca de pildă Tudor Constantinescu, V. Drăghia, greul M. Emilian, V. Stănescu și alții. Vom organiza reuniuni în sala de sport a liceului. Sper ca în toamnă să avem un sezon și mai bun" Succes, Ion Pintea !**

● **INAINTE** de a părăsi Bucureștiul arbitrul american **Paul Konnors** ne-a declarat : **Aveți boxeri excelenți. Spectatorii sînt buni cunoscători ai pugilatului. Am fost primiți cu multă căldură la București, Brăila și pe frumosul dv. litoral".**

● **ANTRENORUL Ion Monea** (Dinamo) despre noua „stea" la semigrea **Mircea Simon : „Acesta practică boxul de la 12 ani fiind un elev al lui Fuhresz. Trebuie menținut la semigrea. Nu are construcție de greu. Antrenorii au datoria să-l rodeze cu mare atenție".**

● **FOREMAN,** campionul lumii la „grea", este un boxer foarte „precaut". El a sosit de pe acum la Tokio în vederea meciului pe care-l va susține la 1 septembrie pe ringul arenei acoperite „Budokan". Foreman ține cu tot dinadinsul să se aclimatizeze, deși adversarul său, portoricanul Roman „King", nu figurează nici pe lista celor mai buni 20 grei din lume. Se pare însă că Foreman „evită" să mai stea pe acasă din două motive : a) el a intentat acțiune de divorț și atmosfera din familie este încărcată ; b) a fost dat în judecată de o femeie-manager pe nume Ludeae Gilliam pentru că nu și-a respectat contractul de a-și pune titlul în joc pe ringul astrodomului din Houston, unde sus-zisa afaceristă a boxului profesionist, operează în tot sensul cuvîntului. Iată că și un campion al lumii are „bătăi de cap" cînd nu știe să se organizeze.

● **NOUL CAMPION** al Italiei la „grea" este Mario Baruzzi care l-a învins la puncte pe uriașul Dante Cane (109 kg). Baruzzi a fost învins ca amator înainte de limită de Vasile Mariuțan. Cane a pierdut și el la Mariuțan însă s-a revanșat în cadrul unei gale care a avut loc la Bologna. Fostul campion al Italiei **Beppi Ross,** a renunțat la titlu, deoarece și-a depus candidatura de a lupta pentru centura europeană în compania englezului Joe Bugner.

VIAȚA STADIONULUI

CUCERITORII APELOR

de Eftimie IONESCU

Acest „stat major" are însă o minunată „materie primă". Dacă vorbim de prietenie adevărată, sinceră, dacă evocăm acea camaraderie sportivă care nu știe ce e invidia sau gîndul ascuns și rău, aici, între acești maeștri ai padelei și pagaei le întîlnim. Bunul meu prieten și coleg Ioan Chirilă îmi povestea un episod emoționant din timpul ultimei Olimpiade. Cum poate se știe, în proba de canoe dublu existau două echipaje de forțe apropiate, redutabile, pe care concursurile de selecție în serie nu reușiseră să le departajeze. Pînă la urmă s-a decis ca în cursă să intre perechea Ivan Patzaichin-Serghei Covaliov. Vă gîndiți că rivalii lor, Gheorghe Simionov și Gheorghe Danilov îi priveau cu ochi răi, aveau o reținere — apropape normală, de înțeles față de cei preferați de antrenori? Vă înșelați. Cei doi rămași pe mal deveniseară cei mai grijulii, mai atenți, mai apropiați asistenți ai titularilor. Le pregăteau barca, îi ajutau să ajungă la vreme spre locul de start, se frămîntau în timpul cursei și deveniseră cei mai triști oameni ai lotului, pentru pagaea în minus care a răpit medalia de aur lui Patzaichin și Covaliov.

Acum la Tampere, acei campioni ai altruismului și prieteniei, au apărut în fața lotului fără să se producă șocuri soldate cu dispariții — definitive sau temporare— din lupta supremă. E alt merit al tehnicienilor dar și al unei federații avînd ca secretar general pe un alt mare entuziast, fost la rîndul lui campion al apelor, Jean Zamfir.

Așadar, „flotila Snagov", cum a intrat în istoria sportului nostru grupul bravilor campioni ai lumii, ai Olimpiadelor și ai Europei, din caiac și canoe, a fost, a văzut și a învins la Tampere. Am ajuns să considerăm ca normale succesele veritabililor zburători pe ape ; deși, acum, de cînd televizorul ni-i aduce lîngă noi, acasă, ne dăm seama ce uriaș efort pretinde fiecare înaintare de un metru.

Încercînd o plasare a caiacului-canoei în ansamblul sporturilor noastre de frunte, găsim cîteva asemănări cu handbalul ; mai cu seamă în privința existenții unui mănunchi de antrenori care, ca și în cazul profesorilor lui Gruia, Gațu, Penu et co. au împins această disciplină spre avanscena mondială. Fie că e vorba de Radu Huțan sau de succesorul său Octav Mercurian fie că ne întîlnim cu sotii Navasat — Maria și Nicolae — a căror energie și entuziasm pare că nu au sfîrșit ; profesori competenți și severi, oameni care nu știu ce e descurajarea sau abandonul. Caiacul-canoea mai deține secretul „transmiterii ștafetei generațiilor". Poate că în niciun alt sport nu s-a realizat ca aici o schimbare a garniturilor lotului fără să se producă șocuri soldate cu dispariții — definitive sau temporare— din lupta supremă. E alt merit al tehnicienilor dar și al unei federații avînd ca secretar general pe un alt mare entuziast, fost la rîndul lui campion al apelor, Jean Zamfir.

Acum la Tampere, acei campioni ai altruismului și prieteniei, au apărut în proba pe care au văzut-o de pe uscat la München. După medalia cea galbenă a campionissimului Patzaichin a venit și medalia lor.

I-am văzut la întoarcere din expediția finlandeză. Erau cei mai jenați, cei mai reținuți din întregul grup, Mi se părea că prezintă scuze pentru deranjul.... deplasării noastre la Otopeni. Mi-au apărut și puțin grăbiți, avînd aerul că ne spun : „Asta s-a terminat. Acum să vedem ce vom face mai departe !" Faptul că au dominat probele olimpice prin Patzaichin, Simionov, Danilov, prin Dragulschi și Ersat și Viorica Dumitru e un element tonic pentru campionii noștri.

Îi știu însă circumspecți și privind totdeauna la ce urmează. De aceea sînt sigur că grupul competenților tehnicieni și fiecare dintre echipierii lotului României se vor apleca, cu toată stăruința și obiectivitatea asupra fenomenului care a făcut ca, în multe probe, un moment, o clipă de eroare tactică, în fine, ceva, a făcut ca aurul care părea că vine spre noi să se transforme în argint, argintul în bronz și bronzul într-un loc patru. „Flotila de la Snagov" nu a adormit niciodată, îmbătată de parfumatul aer al victoriilor scrise de Rotman, Ismailciuc, Vernescu... Nu se va culca nici acum pe laurii unor victorii splendide ca cele din Finlanda. E un neastîmpăr permanent, cel care o ține în fruntea canoiștilor și caiaciștilor lumii...

„VIITORUL ESTE AL STILULUI FOSBURY"

declară noul recordman la săritura în înălțime, Dwight Stones

A fost înregistrat un nou record mondial atletic. Evenimentul s-a petrecut nu de mult pe stadionul olimpic din München iar autorul lui, americanul Dwight Stones, a devenit celebru peste noapte. Isprava lui ? A stabilit un nou record mondial la săritura în înălțime cu 2,30 m., mai mult cu un centrimetru decît fostul record deținut de Pat Matzdorf.

Cîteva date privind pe Stones : are 20 de ani, 1,96 m înălțime, 77 kg greutate și este student la Universitatea Columbia din Los Angeles. A debutat în 1966, la vîrsta de 13 ani, cu 1,52 m și progresul său continuu s-a concretizat în 1972 la Jocurile Olimpice de la München cînd a ocupat locul trei cu 2,21 m, cucerind medalia de bronz. Stones folosește stilul Fosbury. Părinții lui sînt originari din Suedia (au emigrat în S.U.A. la începutul secolului), numele lui originar fiind Stenstroem.

După stabilirea noului record, Dwight Stones a fost literalmente asaltat de reprezentanții presei și radio-televiziunii din întreaga lume. Cu aceste prilejuri el a acordat numeroase interviuri. Ne-am îngăduit să extragem din ele pentru cititorii noștri, o serie de întrebări și răspunsuri care ni s-au părut mai interesante.

— Cînd a început să vă intereseze săritura în înălțime ?

— Exact acum 10 ani. Urmăream la televizor o întrecere atletică. L-am văzut atunci pe Valeri Brumel stabilind un nou record mondial cu 2,28 m. De atunci el a rămas un adevărat idol sportiv pentru mine.

— Cînd ai început cariera sportivă ?

— Am început să sar la vîrsta de 13 ani. Primul meu rezultat oficial a fost 1,52 m, în 1966. Foloseam stilul ventral, dar mai puțin clasic. Pînă în 1968, nu am progresat prea mult. Apoi am auzit că a apărut un săritor, Dick Fosbury, care sărea într-o manieră neobișnuită. Antrenorul meu, John Bernes, de care nu m-am despărțit niciodată de atunci, și-a dat seama că manifest aptitudini pentru acest stil, m-a inițiat și în scurt timp am folosit stilul Fosbury/ În doi ani, am ajuns la 2,17. Stilul acesta cere o forță deosebită a mușchilor picioarelor, forță explozivă și viteză de sprinter (de altfel eu alerg 100 m în 11 secunde). Am urmat un antrenament adecvat care m-a pregătit special pentru proba aceasta.

— Care credeți că sînt limitele dv. în privința probei de săritură în înălțime ?

— Dacă m-ați fi întrebat înainte de stabilirea recordului meu mondial, aș fi răspuns : 2,34 m — 2,35 m pînă în 1976. Acum cred că se poate ajunge și la 2,40

— Credeți că sistemul ventral este limitat în ceea ce privește performanța sportivă ?

— Sincer să spun, da. Cred că un atlet care folosește săritura ventrală nu poate ajunge în viitor decît la maximum 2,31 — 2,32 m. Iar acel sportiv va trebui să fie dotat excepțional (înălțime și detentă). Între timp săritorii cu stilul Fosbury vor ajunge la 2,35 m. Numeroși tehnicieni știu acest lucru. Și este greu să-i îndrumi pe toți către stilul Fosbury pentru că nu tuturor le convine tehnica respectivă, nu toți au însușirile morfologice și temperamentele necesare.

CULISELE HIPODROMULUI

● *PREMIUL Municipiului București, a fost cîștigat de Hoțoman, care a reușit să stabilească „a treia performanță" a anului (1'25",9/km) pe distanțe de fond (peste 2 000 m). Tr. Marcu, care l-a condus impecabil pe Hoțoman a totalizat 11 victorii și a trecut în fruntea clasamentului driverilor.*

● *ULTIMA REUNIUNE DE TRAP a scos la iveală, din nou, „slăbiciunea" corpului de arbitri ai hipodromului, care nu reușește, datorită compoziției sale și numărului, să „acopere" întreaga gamă de subtilități tehnice pe care le oferă cursele de trap. Faptul că din „turn" au lipsit doi dintre cei mai competenți arbitri (C. Grou și I. Voinea) s-a simțit din... plin. Pe cînd o școală de arbitri pentru alergările de cai ?*

● *ÎN LOTUL, destul de numeros al cailor care activează pe Hipodromul de trap Ploiești și pe care l-am dori „întărit" mai mult cu cai virstnici (4, 5, 6, 7 ani) figurează cîteva elemente a căror prezență nu mai este justificată : cai de 3 ani (Izma, Hiena, Eliza etc.) și chiar cai de doi ani, a căror perspectivă de a devenit... cai de trap este nulă (Fotbalist, Stoc). Se aude că se va întocmi o listă de „evacuare". Publicul așteaptă... executarea, deși sîntem abia la mijlocul sezonului.*

Doru IONESCU

Poșta rotundă

de Ion BĂIEȘU

D. ACSIM, Neptun, jud. Constanța : „Scriu aceste rînduri cu cîteva zile înainte de foarte importantul asalt pe care noua echipă de tenis a țării noastre îl dă pentru a trece spre punctul final al „Cupei Davis". Nu știu care va fi rezultatul meciului cu echipa Uniunii Sovietice, dar cred că este cazul să mulțumim celor care vor intra în arenă, mai ales tinerilor jucători Ovici și Santei pentru marile satisfacții pe care le-au adus în sufletele iubitorilor de sport din țara noastră. Ei ne-au făcut să credem că marea echipă de tenis a României nu a dispărut, că rămînem în acest sport, pe mai departe, o mare putere. Evident, marele merit pentru toate succesele de pînă acum îi revine lui Ilie Năstase, care se dăruie de fiecare dată, cu exemplară putere de luptă, culorilor țării sale. Sînt convins că Ovici, Santei și ceilalți, ieșind și mai mult în lume, jucînd mai mult alături de marile rachete ale lumii, vor cîștiga experiență și curaj și vor deveni parteneri de valoare pentru Ilie Năstase.

În lumina acestor adevăruri incontestabile, reamintesc o întrebare pusă cu cîteva luni în urmă de către un cititor în legătură cu oportunitatea organizării unor campionate internaționale de tenis ale României (gen Wimbledon, Rolland Garos, Foro Italico etc.) Respectivul cititor avea argumente foarte solide, pe care nu consider necesar să le reamintesc. V-a dat federația noastră de specialitate vreun răspuns la această întrebare ? Există vreo șansă în acest sens pentru anul viitor ?".

Federația noastră de tenis nu a dat nici un fel de răspuns asupra propunerii care s-a făcut în coloanele rubricii noastre. Federația noastră de tenis nu a răspuns nici altădată, adică atunci cînd i s-au făcut alte propuneri sau i s-au cerut diferite explicații. De ce ? Probabil e ocupată. Totuși, noi insistăm și întrebăm din nou, aici : care sînt motivele pentru care nu se organizează campionatele internaționale de tenis ale României ?

G. MARINESCU, Buzău : „Echipa noastră națională a făcut un turneu în Franța. Testul acesta a avut, cred, importanța lui. Mă întreb însă un lucru : de ce s-a făcut totul în secret ? De ce nu a însoțit echipa nici un ziarist pentru a ne informa și pe noi care este adevărata și obiectiva față a lucrurilor ? Nu au dorit oare antrenorii să aibe nici un ochi „străin" alături de ei ? Dacă aflați adevărul adevărat spuneți-ni-l și nouă".

Adevărul adevărat nu-l cunoaș. Nu cred, însă, că antrenorii echipei naționale vor să se ascundă de ochii gazetarilor. Cred, mai degrabă, că este vorba de o neglijență a ziariștilor noștri sportivi. Prinși cu cine știe ce treburi (sau aflați în vacanță) ei au pierdut avionul de Paris...

IOANA VALERIU, Băilești, Dolj : „Vă scriu din dorința de a contribui la „ridicarea calității fotbalului nostru", cum se exprima cititoarea Ioana Diaconescu din București. Domnia sa propune ca în această rubrică să se discute probleme majore, și nu răfuieli de ordin personal. Cînd am citit „răfuieli de ordin personal", am crezut că se referă numai la N. Proca și grupul de spectatori brașoveni, mai apoi trebuind să-mi corectez această impresie. Eu cred că „Poșta Rotundă" e un cîștig al maselor de simpatizanți ai fotbalului, avînd la origine reflecția unei minți sănătoase și trebuie pusă, cu unele rezerve, la dispoziția acestor simpatizanți. Cînd spun „cu unele rezerve", mă gîndesc la articolul dumneavoastră, stimate Ion Băieșu, în care, răspunzînd lui Costel Dinu din Brașavățu arătați că un suporter dinamovist acuza într-o scrisoare U. Craiova de falsificări, iar dumneavoastră nu ați publicat-o, considerînd-o o calomnie. Sigur, astfel de scrisori calomnioase n-au ce căuta în rubrica „Poșta Rotundă", cu toate că în revista cu nr. 819 din 16 iunie 1973 a apărut ceva în acest sens.

Fiind pusă la dispoziția maselor de simpatizanți, din punctul lor de vedere, cred că este foarte greu să se stabilească ce problemă e majoră și merită să fie tratată și ce problemă e minoră și nu merită să fie tratată. Pentru a fi mai explicită, voi arăta că pentru spectatorii brașoveni situația existentă în cadrul clubului „Steagul roșu" este o problemă majoră și merită să fie tratată. Aceeași problemă, pentru constănțeni sau bucureșteni e minoră. Din această cauză Ioana Diaconescu a și clasat-o la capitolul „răfuieli personale". Sau poate Ioana Diaconescu dorește ca cei ce corespondează cu rubrica să trateze probleme de ordin general, fără a viza o țintă concretă (pentru a nu cădea în păcatul răfuielii personale) adică să se transforme într-un fel de sfătuitor de la distanță. Din presă noi știm că au mai fost sfătuitori, dar sfaturile lor n-au fost luate în seamă însă de anumiți specialiști, răspunzîndu-li-se : „mulți vede, puțini cunoaște".

Un exemplu în acest sens îl constituie cazul Oblemenco, care, deși a cîștigat titlul de golgeter de atîtea ori, nu a reușit încă să-i convingă pe specialiști că e cel mai eficace fotbalist român, și cu toată lipsa cronică de atacanți cu simțul porții în echipa națională, cu toată intervenția sfătuitorilor, el încă n-a fost cooptat în lot.

În articolul din numărul trecut, se vede clar că Ioana Diaconescu dorește să ia apărarea federației. Dar apărarea domniei sale e lipsită de argumente.

Părerea mea în legătură cu federația n-am să mi-o exprim în scrisoare. Propun însă ca F.R.F. să arate în coloanele ziarului „Sportul" sau în cadrul rubricii „Poșta rotundă" dacă amînarea meciului Dinamo — C.F.R. a constituit o abatere de la litera regulamentului și dacă era normal și potrivit ca această amînare să fie validată în situația în care se găsea campionatul de fotbal.

Nu trebuie să uităm că prin amînarea meciului Dinamo—C.F.R., U. Craiova era pusă în situația de a termina campionatul mai înainte și Dinamo mai pe urmă. Pentru a stabili echilibrul, probabil în urma unor presiuni, federația a amînat și meciul U.T.A.—U. Craiova. Meciurile restante au început la aceeași oră și normal, ele trebuiau să se termine tot la aceeași oră. Dar Dinamo a terminat campionatul mai tîrziu, pentru că meciul său a fost întrerupt din cauza ploii.

Aș vrea ca F.R.F. să arate dacă întreruperea meciului de fotbal Dinamo—C.F.R. a fost în concordanță sau nu cu prevederile regulamentului. Mă gîndesc că, pe undeva, în regulament, trebuie să fie reglementată și întreruperea meciurilor din cauza ploii și, în acest caz, să arate dacă au existat abateri de la regulament.

Aș ruga federația să nu se supere pentru cea ce am scris mai sus și să nu mă acuze că am pus-o să dea socoteală.

În încheiere stimate Ion Băieșu, deși în unele situații ați lăsat impresia că pârîniți, trebuie să recunoașteți că ați condus rubrica cu mult simț de răspundere."

În linii mari și generale, dumneavoastră aveți dreptate deplină. Da, federația noastră a greșit în numeroase privințe, dar insistența cu care i se cere să recunoască asta în mod public este oarecum cinică. În fond, din cine este formată această faimoasă federație ? Din oameni ! Iar oamenii sînt supuși greșelilor, influențelor, neglijențelor, îngăduințelor, spaimelor și altor sentimente și stări dintre cele mai ciudate. Poate că ar trebui, totuși, din cînd să se publice numele celor care alcătuiesc biroul federal (ca să le cunoaștem), ba chiar și unele dări de seamă asupra ședințelor acestui birou, pentru a se afla care anume membru a zis una, și care a zis alta. Adică să știm și noi cam de unde au izvorît unele lucruri și cum a fost cu devenirea lor. Nu ?

Mulțumesc pentru simpatia pe care o purtați activității mele la această rubrică.

Invitație la drumeție

EXCURSIE PE VALEA BEICII

Între atîtea locuri și zone de interes turistic, încă necunoscute și necercetate, Valea Beicii se reține prin cîteva elemente care îi conferă o notă aparte : **lungimea relativ mică a văii propriu-zise** (circa 30 km), **accesibilitatea lipsită de dificultăți, frumusețea peisajului și a tradițiilor locale.**

Accesul pe Valea Beicii, cu automobilul, de pildă, se face prin două căi principale : dinspre **Sovata,** pe șoseaua asfaltată, pînă la Beica de Jos, și dinspre **Reghin.** Venind dinspre Reghin, excursioniștii vor face mai întîi un popas la extremitatea sudică a pădurii **Mociar,** în punctul numit **Cireți,** unde, de altfel, ei își pot prelungi odihna pe iarba pajiștei de aici. Deasurile din apropiere, de o frumusețe sobră, cu pîlcuri de pădure pe creste, însoțesc șoseaua asfaltată pînă la Beica de Jos și, mai departe, drumul local pietruit.

În centrul comunei Beica de Jos se întîlnește un prim obiectiv turistic : **biserica românească de lemn,** construită în secolul trecut în cimitirul satului și mutată pe actualul teren în 1901. În continuare, urmînd firul văii, drumul străbate satele Beica de Sus, Căcuciu, Șerbeni, pînă cînd ajunge în Urisiul de Jos. Aici, în marginea estică a localității, un **castan secular** amintește că, sub el, pămîntul a fost bătătorit, în vreme de pace, de generații de fete și flăcăi prinși în iureșul **învîrtitelor,** al **sîrbelor** și al **bătutelor.** Peste apă, în dreapta ei, pe o stradă îngustă ce se continuă cu o **grădină-cimitir,** sus, pe un delușor înverzit, stă neclintită **biserica satului.** Biserica, din lemn de brad ,are acoperișul în două ape, din draniță, și e așezată pe tălpi de stejar rezistent. **Interiorul ei, cu bolta în formă de corabie, este pictat** de **Popa Gheorghe din Șerbeni,** care semnează și pictura bisericii din Urisiul de Sus, aflată la circa 1,5 km distanță. Menționăm în legătură cu vechimea bisericilor, că cea din Urisiul de jos **„a fost lărgită în anul 1848",** iar cea din Urisiul de Sus a fost construită din temelii în 1852.

După vizitarea acestor obiective turistice, excursioniștii, lăsîndu-și autovehiculele în una din cele două localități, vor ajunge curînd la **pădurea de stejari și aluni — Dumbravă.** În stînga ei, se găsește **poiana Vadul Neamțului,** iar mai încolo, după două ore de mers pe potecă, se poate ajunge la Cîmpul Cetății.

O excursie pe Valea Beicii este recomandată, așadar, pentru peisajul întîlnit în cale, pentru obiectivele turistice — **care vor constitui o adevărată surpriză pentru vizitatorii de pretutindeni** — și, desigur, pentru petrecerea cîtorva ore de odihnă și recreare în Dumbravă sau în poiana Vadul Neamțului, aflate sub geana Munților Gurghiu.

Valentin BORDA

PRONOSTIC „MAGAZIN"

Concursul „Pronosport" din 5 august

1. DINAMO OBOR—UNIREA TRICOLOR. Nu vedem decît un singur favorit al acestei partide — Dinamo Obor.

2. LAROMET—ELECTRONICA OBOR. Și în această confruntare se detașează ca favorită echipa gazdă.

3. SIRENA—VOINȚA. De astă dată ne aflăm în fața unei partide mai echilibrate, în sensul că formația vizitatoare, Voința, aspiră la un rezultat de egalitate

4. OITUZUL TG. OCNA—CONSTRUCTORUL GHEORGHIU DEJ. Constructorul are o formație mai echilibrată, cu o bună linie de atac și o solidă apărare. Un rezultat de egalitate este foarte posibil.

5. TEXTILA BUHUȘI—LOCOMOTIVA ADJUD. Favorită netă echipa din Buhuși care beneficiază nu numai de avantajul terenului ci și de o garnitură mai valoroasă.

6. PORTUL CONSTANȚA—CIMENTUL MEDGIDIA. Și în această întîlnire echipa locală se detașează prin valoarea pe care o are.

7. I.M.U. MEDGIDIA—GRANITUL BABADAG. Oaspeții știu să se apere cu destulă exactitate, motiv pentru care le acordăm șansa unui rezultat de egalitate.

8. MARINA MANGALIA—ELECTRICA CONSTANȚA. Rezultatele de pînă acum reușite de aceste două echipe în Cupa de vară impun ca favorită formația gazdă.

9. VAGONUL ARAD—ELECTROMOTOR TIMIȘOARA. Ar fi o mare surpriză dacă Vagonul ar pierde măcar un singur punct în această partidă.

10. U.M. TIMIȘOARA—FURNIRUL DETA. Avînd o echipă mai bună și beneficiind și de avantajul terenului U.M. Timișoara nu poate pierde, în mod normal, meciul.

11. MINERUL GURA HUMORULUI—DANUBIANA ROMAN. Acasă ca și în deplasare, Danubiana s-a dovedit pînă acum o formație redutabilă, în timp ce Minerul s-a comportat modest. X, 2 socotim că trebuie să figureze pe buletinele de concurs.

12. STRĂDUINȚA SUCEAVA—FORESTA FĂLTICENI. Pe teren propriu Străduința știe să se impună. Oaspeții se pot gîndi însă și la un rezultat de egalitate.

13. VICTORIA ROMAN—AVÎNTUL FRĂSIN. Și echipa din Roman se descurcă destul de bine acasă, motiv pentru care îi acordăm prima șansă.

Săritura record

— 2,30 ? Nu-mi venea să cred

— Redacția și administrația Piața Scînteii 1, telefon 17 60 10 (1449—1400) Oficiul poștal 33, căsuța poștală 4108. Tiparul : Combinatul Poligrafic „Casa Scînteii" — Cititorii din străinătate pot face abonamente adresîndu-se întreprinderii „Rompresfilatelia" — serviciul import export presă, București, Calea Griviței nr. 64—66 P.O.B. — 2001. Abonamentele la revista „Magazin" se fac prin oficiile și agențiile P.T.T.R., factorii poștali și difuzorii de presă din întreprinderi și instituții.

BIBLIOTECA „ASTRA"
SIBIU

SE POATE TRĂI ÎN AFARA TERREI?

Misiunea Skylab II urmărește în principal să afle dacă poate trăi omul în afara Terrei ! Atenția noastră este mărită acum și pentru că se răspunde la o întrebare care ne obseda : vor putea fi salvați cosmonauții în caz de pericol ? Și cum ?

ÎN LUPTĂ CU ZGOMOTELE

Soluțiile originale, complexe, propuse de un colectiv al Institutului de cercetări științifice pentru protecția muncii, au coborît nivelul de zgomot la mașina de țesut românească sub limitele admise de normele internaționale.

(Relatările în pagina a 5-a)

SUB ANESTEZIE ELECTRICĂ

În locul „bombardamentului" cu medicamente pe care-l pretinde azi pregătirea preoperatorie și anestezia în sine, o echipă de medici francezi propune electroanestezia, mai puțin traumatizantă pentru organism. O experiență unică în lume, cu rezultate excelente la cei o sută patru bolnavi operați cu noua metodă anestezică în ultimul an.

Proletari din toate țările, uniți-vă !

magazin

Anul XVII Nr. 827 — sîmbătă 11 august 1973 — 8 PAGINI 1,50 LEI

OAMENI ȘI FIER

● Minerii care dau „pîine" pentru furnale ● „Ascensiuni" rapide spre adîncuri ● Un an de 10 luni și jumătate ● Nici un vagonet de minereu rebutat ● Marea putere a întrecerii ● Recorduri miniere în Munții Poiana Ruscăi

Peste dealuri care despart localitatea Teliuc de marele centru siderurgic Hunedoara zboară, agățate de niște cabluri groase, corfele unui interesant și modern funicular. Cutiile acestea au fost create și pregătite ca să ducă „pîine" pentru furnale, ca să transporte spre cuptoarele înalte minereul de fier din „depozitele" subterane ale Munților Poiana Ruscăi. În aceste zile din vara nului 1973 ele sînt solicitate mai mult ca oricînd. Minerii din Teliuc și Ghelar s-au avîntat într-o întrecere pasionantă iar roadele muncii lor depășesc toate performanțele de pînă acum. **„Nu facem minuni ! Ne îndeplinim sarcinile trasate de conducerea partidului. Anul acesta am obținut cele mai valoroase realizări cantitative și calitative din istoria întreprinderii noastre !**

Sînt cuvintele pe care le spun acum, cu îndreptățită mîndrie oamenii care scormonesc pămîntul și sfarmă stîncile ca să scoată și să trimită furnalelor minereu de fier cît mai mult și de calitate superioară.

Colectivul de aici și-a fixat ca obiective centrale în întrecere să realizeze planul anual în 11 luni și să asigure minereu cu un conținut sporit de metal. Pentru respectarea cuvîntului, sînt puse foarte serios la întrecere spiritul creator și hărnicia minerească. Tovarășul **ALEXANDRU MATICA**, președintele comitetului sindical de la mina Teliuc, spunea :

— **Avem oameni care știu ce au de făcut și care s-au dăruit mineritului. În acest an hotărîtor pentru îndeplinirea mai devreme a cincinalului noi am înregistrat adevărate recorduri.**

I. COJOCARU

CONTINUARE ÎN PAG. 2

Aspect de la încărcarea mecanizată a minereului de fier în exploatarea la suprafață de la Teliuc.

Fotografia : Virgil ONOIU

AGENDĂ SĂPTĂMÎNALĂ

GÎNDUL ȘI FAPTA ÎNTREGULUI POPOR

Cînd apar aceste rînduri nu sînt mai mult decît zece zile care au trecut de la ședința Comitetului Executiv al C.C. al P.C.R., în cadrul căreia tovarășul Nicolae Ceaușescu a adresat chemarea ca lunile august și septembrie să fie consacrate recuperării restanțelor în vederea realizării integrale a planului de investiții, ținîndu-se seama de marele volum de lucrări din acest an, de însemnătate excepțională pentru dezvoltarea economiei naționale, pentru îndeplinirea cincinalului înainte de termen.

Această chemare a găsit un profund ecou în rîndurile constructorilor, a producătorilor de materiale de construcții și de utilaje, a tuturor celor răspunzători de bunul mers al lucrărilor de investiții. Un răspuns însuflețitor la această chemare l-a constituit și cel exprimat, printr-o telegramă adresată C.C. al P.C.R., tovarășului Nicolae Ceaușescu, de către adunarea generală a reprezentanților salariaților din Trustul de construcții industriale-București, din cadrul Ministerului Construcțiilor Industriale. În această telegramă este rostită hotărîrea celor ce muncesc în cadrul trustului „ca în zilele de 23 și 24 august 1973 să lucreze normal, cu eficiență sporită, pentru recuperarea unor rămîneri în urmă". Inițiativa patriotică a constructorilor bucureșteni își are originea în analiza rezultatelor obținute în primul semestru al anului, în examinarea, cu seriozitate și matură experiență a sarcinilor din actualul semestru, în dorința de a răspunde cu înalt simț de răspundere chemării adresate de secretarul general al partidului.

Iată așadar că zilele de sărbătoare vor fi petrecute de cei ce muncesc în cadrul trustului — și de atîția alții ce le urmează exemplul — în haine de lucru. A-

CONTINUARE ÎN PAG. 2

ARHEOLOGII — SCAFANDRI ÎN ADÎNCURILE MĂRII NEGRE

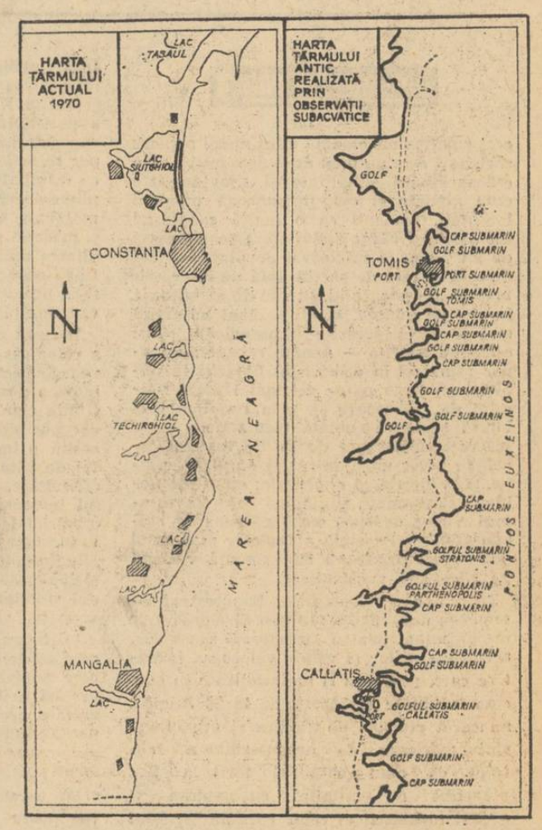

Mai există enigme?

● Cum arăta litoralul românesc acum două milenii ? Numeroase golfuri, estuare și promontorii existente odinioară, descoperite datorită cercetărilor întreprinse de arheologii-scafandri de la Muzeul Marinei din Constanța ● Dane de piatră și ziduri antice sub apele mării, la est de actualul țărm ● De ce s-a schimbat profilul malurilor Mării Negre ● Ce „povestesc" moluștele de pe obiectele găsite în adîncurile apei ● Scoicile de midii — factor determinant al transformărilor survenite de-a lungul timpului ● Cum era posibilă intensa navigație costieră în urmă cu milenii ● O contradicție istorico-geografică — lămurită în zilele noastre.

(Amănunte în pagina a 2-a)

FOTOGRAFIILE CITITORILOR NOȘTRI

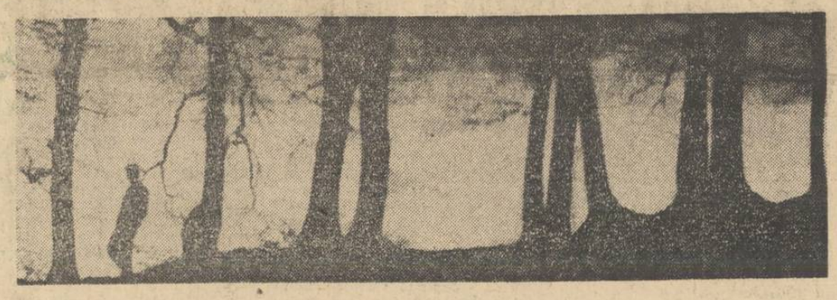

„Zece plus unu"

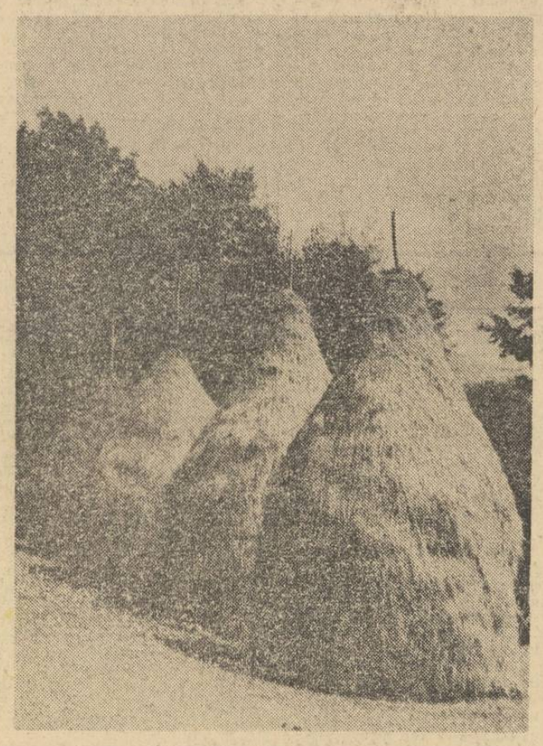

Căile din Rus Fotografii : Aurel TONCOGLAZ — București

LUMEA CA LUME

de Adrian PĂUNESCU

ACASĂ

Ne deosebim unii de alții și prin înțelesul pe care-l are pentru fiecare cuvîntul „acasă". Mă deosebesc de fetița mea, Ioana, prin aceea că, pentru mine, acasă înseamnă nu numai locul unde trăiesc azi, ci și locul copilăriei mele. Pentru ea acasă înseamnă o casă din București unde locuiesc părinții ei și ea însăși. Pentru mine acasă înseamnă și satul din Dolj, unde trăiește bunica mea și unde trăiește și spiritul bunicului meu. Acasă, deci, întoarce-te acasă, suflet milostiv de om al cîmpiei, copil de sub cîntecul gugustiucilor, bălat cu unghiile de la picioare zdrobite pe viață în pietrele ulițelor. Acasă, deci, întoarce-te acasă !

Cînd m-am întors acasă, era o lumină vie și mare, parcă țîșnită din fîntîni de foc. Acasă ! Oricît de multe lucruri am ști de la distanță despre ceea ce se-ntîmplă acasă, nu putem, totuși, ghici niciodată adevăratul ton, adevărata înclinare a luminii, felul cum lucrurile merg acasă. Sîntem copiii unui loc anume și nu știm să privim la toate decît cu ochii dăruiți de acel loc. Acasă e salvarea de tristețe și de tot ce e coșmar în gînd.

Lumina este vie și mare, lumina e materială, lumina ca o plantă se întinde pe orizontul de acasă. Pentru fetița mea, acasă înseamnă orașul acesta, pentru mine acasă înseamnă, mai ales, dulcele sat dinspre Dunăre, în care lumina își crește de-a pururea pruncii în curtea țăranului român, priponiți de un codru de pîine azimă, fără alt frîu decît lumina însăși din cer și pînă-aici. Fiii țăranului sînt deopotrivă și fiii luminii, ei noaptea visează grîu și peste casele lor se scutură de-adevăratelea spicul de grîu al celei mai mari recolte pe care-am cunoscut-o. Într-o zi luminoasă, la Bărca, acolo să fii și să vezi casele lor frumoase cînd încep ei să văruie de sărbători și cînd lumina trece prin aer ca apa. La Bărca să fii și să-ți spui că toate sînt vanități, pe lumea aceasta, dacă n-ai o credință și o iubire în sufletul tău.

Acasă, la Bărca, pe ulița unde trăiesc ai lui Tricu, ai lui Floarea-al Lancăi, ai lui Contabilu, ai lui Boldei, ai lui Juncu, acasă, la Bărca să fii într-un an ca acesta, cu lubenițe destule și mai ales cu grîu suficient. Au început țăranii să laude recoltele în scrisori intime, fără punctuație, cum știu ei să scrie fiilor lor aflați la oraș. Acesta e semn, nu doar de bune recolte, ci și de bune răsplăți pentru că întrebarea aceasta e drept să ne-o punem mereu : „Ce iese pentru oameni dacă recoltele vor fi mai bune ?" căci prea multă discreție cu privire la viața reală a omului strică. Se cuvine,

CONTINUARE ÎN PAG. 2

VACANȚA COPIILOR ȘI A... PĂRINȚILOR

● Fiecărui copil i se potrivește un program aparte ● Deconectare totală ? ● Recapitulări, exerciții, lectură, distracții — totul sub supravegherea părinților ● Pregătirea elevilor mai slabi la învățătură ● Bobocii și primul an de școală

(Pagina a 6-a)

SURPRIZELE MODEI DE TOAMNĂ ȘI IARNĂ

Deși s-a spus despre creatori că sînt în pană de „fantezie", moda ce anticipează sezonul rece are noutățile ei. Măcar în ceea ce privește lungimea...

(Pagina a 6-a)

CE SE ÎNTÎMPLĂ CU BOBBY FISCHER?

● Amănunte asupra dramei campionului mondial de șah ● De luni de zile bolnav de nervi și bintuit de crize mistice, Bobby Fischer duce o viață izolată.

(Pagina a 8-a)

AGENDĂ SĂPTĂMÎNALĂ

GÎNDUL ŞI FAPTA ÎNTREGULUI POPOR

URMARE DIN PAG. 1

cest emoționant omagiu adus marii noastre sărbători este un mod de-a demonstra cu o extraordinară simplitate și spontaneitate cum gîndesc și cum acționează oamenii înaintați, oamenii cu o înaltă conștiință socialistă, a căror activitate este pătrunsă de un sincer și înflăcărat devotament față de țară și față de partid, față de interesele majore ale poporului. În zile de sărbătoare, în zile de odihnă, acești oameni minunați sînt decișl să lucreze — și nu oricum, ci cu eficiență sporită — pentru recuperarea unor rămîneri în urmă, sînt hotărîți să îmbrace salopeta ca pe cel mai frumos veșmînt de sărbătoare și, prin rodul muncii lor, să găsească o nobilă formă de-a cinsti măreața aniversare de la 23 August. Cuprinde acest angajament și dăruire de sine, și modestie, și abnegație; cuprinde nobilele simțăminte și gînduri ce definesc omul zilelor noastre, omul pătruns de responsabilitatea socială a faptelor sale, omul deprins să privească cu exigență viitorul pe care și-l construiește.

Inițiativa constructorilor bucureșteni, asemenea duminicilor muncite fără preget de mecanizatori pentru stringerea recoltelor, asemenea atitor și atitor valoroase inițiative care, pentru a fi materializate în succese închinate sărbătorii de la 23 August, au cerut eforturi de gîndire și organizare sînt mărturia de necontestat a faptului că noul chip al țării a fost plămădit cu miinile, cu voința și gîndul îndrăzneț al celor ce muncesc, sînt temelia pe care ne putem clădi certitudinea în victoriile noastre de mîine, victorii în înfăptuirea programului stabilit de Congresul al X-lea și de Conferința Națională a partidului. În numele acestui țel care concentrează gîndul și fapta întregului popor se acționează pretutindeni cu dîrzenie, cu fermitate, pentru a obține producții suplimentare, pentru a produce mai ieftin și mai bun, pentru a economisi materialele și materia primă, pentru a spori productivitatea muncii, într-un cuvînt pentru a atinge acei parametri ce vor conferi societății noastre trăsăturile caracteristice socialismului multilateral dezvoltat.

Dorința constructorilor bucureșteni — și a celor care le-au urmat exemplul — dovedește luciditatea cu care este privită înaintarea noastră pe calea progresului, conștiința clară că punerea în valoare a tuturor posibilităților noastre de creștere necesită o luptă dîrză, neîmpăcată, cu orice fel de rămînere în urmă, cu orice fel de dificultate. Acest mod de-a gîndi, în spiritul intransigenței muncitorești, alăturat mîndriei legitime pentru rezultatele obținute, creează, în mod incontestabil, premizele dezvoltării continue, premizele situării țării noastre în cît mai scurt timp, în rîndul statelor cu o economie și civilizație avansate.

Inițiativa constructorilor îmbogățește prin adîncile sale semnificații marea întrecere socialistă închinată apropiatei aniversări a insurecției naționale antifasciste armate, reprezintă o nouă mărturie a responsabilității pe care întregul nostru popor o manifestă față de prezentul și viitorul patriei, a încrederii nestrămutate a celor ce muncesc în partid, sub a cărui conducere vom obține noi și importante succese.

SECVENȚE

RĂVAȘELE MĂIESTRIEI

De la Horezu, în Vîlcea, expediază spre alte colțuri de țară și de lume răvașele măiestriei lor înscrise pe lutul oltenesc, olarii Stelian și Aurelia Ogrezeanu. Stelian a învățat olăria de mic copil de la tatăl său, Gheorghe Ogrezeanu. „Jirăvirea" cu „gaița", desenarea motivelor cu cornul de bou umplut cu smalțuri colorate și cu pană de gîscă la vîrf, desenarea altițelor, șeilor, labei pisicii, bobocilor și a vestiților cocoși de Horez (fiecare exprimînd, cică, altă fațetă a caracterului oltenilor) le-a „furat" din ochi și Aurelia, soția lui Stelian Ogrezeanu. Tot de la bărbatul său a mai învățat ea să învîrte la roată și să pregătească smalțurile din litargă, oxid de siliciu și ale „ingrediente" din vechile rețete moștenite de la o generație la alta. I-am fotografiat împreună pe amîndoi în vreme ce-și aranjau sala rezervată în exclusivitate la galeriile „Cromatic" din Craiova cu ocazia expoziției de ceramică din cadrul manifestărilor festivalului folcloric „Maria Tănase" — ediția 1973.

Pentru talentul și prețuirea pe care a dobîndit-o în țară ca și peste fruntarii, prima Asociație a creatorilor populari din județul Vîlcea, recent constituită, l-a ales pe Stelian Ogrezeanu președinte.

Ion BECHERU

ACVARIU CU 100 DE SPECII DE PEȘTI

Ionel Dumitrașcu din Brăila, a fost mai întîi, ca orice locuitor al unui oraș așezat pe malul Dunării, pescar amator. De la o vreme s-a gîndit că dacă pînă acum a vînat aceste vie ăți subacvatice, de ce nu le-ar crea condiții să trăiască. Așa s-a născut ideea unui acvariu.

Începutul a fost făcut cu numai cîțiva peștișori, într-un acvariu mic, obișnuit, de amatori. Apoi, Ionel Dumitrașcu a început să intre în legătură cu numeroși amatori și să achiziționeze diferitele specii de pești. Acum în acvariul pasionatului colecționar de rarități se află aproape 100 de specii de pești proveniți din China, India, Japonia, Egipt, Mexic, America. Într-un cuvînt în acvariul tîmplarului Ionel Dumitrașcu care în prezent ocupă în întregime un perete, trăiesc pești exotici din aproape toate apele lumii. Întrucît numărul exemplarelor este în continuă creștere, maistrul tîmplar Ionel Dumitrașcu, a început amenajarea altor compartimente de acvarii.

Viorel CHIURTU

LUMEA CA LUME

URMARE DIN PAG. 1

ca atare, să vezi și ce ia pentru ce dă. Nu e o aberație, deci, să vorbești despre cît grîu se duce în hambarul țăranului, mai ales cînd știi că acest grîu se duce acolo pe bună dreptate, cu toată îndreptățirea efortului ce l-a premers.

Acasă înseamnă pentru mine un drum prin lumină spre Bîrca și s-aud o poveste din cele ce mintea aceasta a mea au format-o. Acasă înseamnă un drum de conștiință spre cei ce muncesc pentru plinea noastră, acasă înseamnă lumina cea vie și mare din care făcute sînt toate (copii și pămînt, case și grîu), acasă înseamnă un somn de cinci ore înconjurat de zgomotul unui greier ca un arc de ceas care tăcănind arată că respectivul ceasornic merge. Acasă înseamnă esența ce se redobîndește, în numele stării de copilărie, al omeniei și al aducerii aminte.

ÎN CĂUTAREA UNEI FISE

Oricît de nedrepte ni s-ar părea unele eforturi ale omului, oricît de inexplicabile în aparență, pînă la urmă totuși, cu oarecare străduințe, le găsim o justificare. Se justifică multe, se explică multe, dacă stai și faci socoteala. O acțiune mi se pare însă cu mult mai costisitoare decît ar trebui și, dacă ați fost vreodată în situația aceasta, veți recunoaște că ea n-are niciun rost, că s-ar putea cheltui mult mai puțină energie decît se cheltuie obținîndu-se în schimb mai multe și mai bune rezultate decît se obțin. Acțiunea se numește „căutarea unei fise de telefon".

Într-o zi a vieții mele am avut nevoie să dau un telefon de la un telefon public. Și nu aveam fisă. M-am dus, atunci, cu un leu să-l prefac în unitățile lui componente, de 25 de bani, la o tutungerie. Tutungiul mi-a spus că nu are fise. M-am dus la un chioșc de răcoritoare. Femeia de acolo mi-a spus că nu are fise. Un vînzător ambulant vindea loz în plic, dar și lui i-am cerut tot degeaba : n-avea. M-am dus la un chioșc de ziare și am rugat pe cel de acolo să-mi dea două fise, păstrîndu-și tot restul. Cu lene mi-a spus că nu are. M-am întors apoi, pe rînd, la fiecare. Și fiecare mi-a dat în rest cîte-o fisă, cînd am cumpărat cîte ceva. Toți aveau fise, niciunul n-a vrut să-mi dea, deși nu dădeau din buzunar ci dădeau în schimb și nu era un efort atît de mare încît să le primejduiască hernia de disc.

Am căutat într-o zi o fisă de telefon și mi-am dat seama ce indiferenți sînt oamenii la micile nevoi ale celorlalți. (Sînt convins că dacă m-aș fi aflat la nenorocire cel puțin trei din patru ar fi sărit să mă ajute, dar fiind vorba de o mică nevoie cererea mea nu-i atingea...).

Ferească dumnezeu să ai nevoie de o fisă ! Mai repede obții o butelie de aragaz, mai grabnic înțelegi miracolul algebrei, decît să faci rost de o fisă de 25 de bani. Fără a avea o semnificație cu mult mai mare decît puterea ei financiară, fisa de 25 de bani, atît de dificil de obținut e bucățica aceea de drum pe care-o mai avem de străbătut pînă la a ne considera oameni întregi, oameni generoși, așa cum s-ar cuveni să fim.

În căutarea unei fise de telefon, sufletul ți se va cutremura de răceala și indiferența cu care oamenii se uită la oameni. Și nu e vorba decît de o fisă. Și nu e vorba de a o obține gratis ci de a o plăti corect ori mai mult. Fisa aceea nu e numai o fisă ci semnul trist al distanței existente dintre nevoia unuia, într-un moment anume, și felul cum o văd ceilalți, unii din ei, cei de la chioșcul de răcoritoare, de la ziare, de la loz în plic, adică tocmai cei cu buzunarul doldora de fise.

NESIGURANȚA

Inginerul Aurel Rizea îmi povesti brusc povestea unei tinere femei asupra căreia a năvălit, dintr-un abis necercetat, o boală grea. Nu eram singur, cînd am auzit povestea, și-n acel loc, pe care ne aflam, ne-am cutremurat cu toții, să auzim acea poveste cu oameni vii amenințați de-a nu mai fi. Trăiserm, pînă atunci, fără ideea că trăiesc. Și dintr-o dată, cînd acel distins bărbat, care-și iubea prietenul, a cărui tînără nevastă e azi amenințată de o boală grea — mi-a spus povestea drumului prea scurt pe care uneori îl face moartea, eu mi-am dat seama că trăiesc. Și am avut ideea că trăiesc, și-n panica grozavă ce m-a cuprins, așa cum ne cuprinde pe toți cînd ni se face frică, mi-am zis „acum să ne bucurăm de viață și să muncim de drag și să trăim cu drag, și să iubim de drag, acuma cînd sîntem și sănătoși, și liberi de concreta apăsare a vreunei boli cu nume cunoscut ; acuma să trăim..." Cîteva zile după asta, am muncit mai bine. Mă cuprindea o stare dulce de bucurie că trăiesc. Simțeam nesiguranța vieții mele și asta îmi dădea suprema siguranță. Aveam de cucerit secunda următoare și pentru asta îmi încordam voința și sufletul se încălzea de dragul ei. Viața seamănă pînă-ntr-atîta cu iubirea încît adesea pot fi confundate. Iubirea e la fel ca viața. Dacă ești sigur pîn' la capăt atunci mai bine mori. Nesiguranța dă o dulce siguranță, părerea că se stinge totul înțelește adevăratul foc.

Am auzit povestea unei tinere femei, amenințată de o boală grea, și-apoi cîteva zile am încercat să-mi redresez voința și cred c-am reușit să fiu mai fericit decît fusesem înainte, pentru că am simțit că deocamdată sînt și viu și teafăr și neamenințat din umbra imediată de vreo boală grea.

Trăiți și dumneavoastră cu gîndul că viața poate fi mai bună și mai frumoasă dacă n-o străbatem plictisiți, dacă ne facem țînte clare și concrete, dacă din toată nesiguranța în genere a vieții, noi reușim să scoatem sunetul pur al siguranței că vine clipa viitoare, iar noi avem un drept asupra ei.

Adrian PĂUNESCU

Mai există enigme?

ARHEOLOGII — SCAFANDRI ÎN ADÎNCURILE MĂRII NEGRE

„În Marea Neagră malurile nu oferă adăpost contra furtunilor" — precizează „Cartea pilot a Mării Negre", iar faptul acesta îi interesează în cel mai înalt grad pe navigatori, pentru că puține mări sînt atît de capricioase, făcînd ca valurile, vînturile, hula de fund, furtunile să-l îngrijoreze și pe cei mai încercați marinari. Și totuși, **în antichitate, în Marea Neagră se practica o intensă navigație costieră, în toate anotimpurile, ceea ce explică existența zecilor de așezări portuare pe țărmurile sale, dintre care șase numai în spațiul maritim al țării noastre. Faptul e cu atît mai contradictoriu cu cît era vorba mai ales de nave cu cel mult 24 de perechi de rame care străbăteau distanța de la Bosfor la Callatis ori Tomis în 9 la 12 zile ; chiar de la un port la altul navele respective aveau nevoie de aproape o zi, interval în care puteau interveni mari schimbări pe mare.**

S-au căutat tot felul de explicații apelîndu-se și la hărți maritime vechi. Cele mai vechi pe care le-am găsit datează din secolul al XVI-lea, dar se știe că, de regulă, hărțile cuprind multe informații extrase din documente cartografice și mai vechi. **Țărmul pe care ni-l înfățișează aceste hărți are un contur franjurat, plin de golfuri, posibile estuare și promontorii pe care nu le mai găsim în realitate.** Înseamnă, deci că s-au petrecut anumite fenomene geologice, dar care sînt acestea ?

Pe baza studiilor întreprinse de sectorul de cercetări subacvatice al Muzeului Marinei din Constanța în colaborare cu hidrologul lector universitar Octavian Șelariu de la Institutul de marină, am putut ajunge la următoarele concluzii: **Marea Neagră cunoaște un proces de creștere a nivelului apelor sale cu circa un metru pe mileniu.** Iar asupra malurilor sale se exercită și o puternică acțiune abrazivă din partea valurilor și vînturilor, a căror direcție predominantă este nord-est — sud-vest. Pe de altă parte, golfurile sale naturale și estuarele sînt închise datorită depunerilor aluvionare și scoicilor, mai ales a midiilor.

Ipoteza trebuia demonstrată științific. În acest scop s-a trecut la ridicări topografice subacvatice care au permis **punerea în evidență a conturului maritim de acum două milenii, la est de actualul țărm. Prezența unor obiecte arheologice — dane de piatră, ziduri de cetate confirmă faptul că promontoriile respective nu numai că au existat, dar că pe ele se întemeiaseră cîndva așezări umane importante care, scufundindu-se în mare, și-au păstrat locul.**

Rămînea de demonstrat că factorul principal care a închis golfurile și estuarele au fost depunerile de scoici. Obiecțiunea care se ridica era următoarea : scoici au existat dintotdeauna în Marea Neagră ; de ce n-au fost închise încă cu două, trei sau patru mii de ani în urmă aceste intrînduri liniștite ? De data aceasta, cea care ne-a dat o mînă de ajutor a fost... bioarheologia. După cum se știe, obiectele de ceramică sau de piatră conservate din antichitate de mare în adîncurile sale poartă pe ele și în ele... zestrea milenilor. Nu a fost nevoie să punem obiectele sub microscop ca să constatăm că... **ceramica sau piatra de construcții a antichității era invadată de moluște care nu aparțin faunei de azi a Mării Negre din locurile respective. E vorba în primul rînd de scoicile de... stridii.**

Ca să înțelegem importanța punerii în evidență a acestei moluște ca principal locatar al mării noastre în antichitate, s-ar cuveni să spunem cîteva cuvinte despre locatarii actuali. Principalul locatar al stîncilor mării contemporane este midia. Această moluscă deosebit de prolifă se fixează de stîncile de sub apă cu un „bissus" (alcătuit din firicele organice) foarte fragil. Cînd hula sau valurile sînt puternice, o parte din midii sînt smulse de pe stîncă și aruncate la țărm sub forma unor depozite de scoici de zeci și sute de tone care se transformă în nisip. Și celelalte moluște actuale se fixează relativ slab la fundul mării și sînt la fel de prolife. În schimb stridiile, după cum se știe, se fixează relativ mai bine de stîncă și nu pot fi smulse cu atîta ușurință de valuri. În orice caz, depunerile de scoici de stridii la mal cresc mult mai încet. În momentul de față stridiile au dispărut complet de pe țărmul românesc și în general de pe țărmul vestic al Mării Negre (cu excepția unor zone mai calde de pe litoralul bulgar).

Înseamnă, deci, că în antichitate prezența stridiilor nu influența asupra malurilor și a golfurilor, conturul franjurat al țărmurilor se păstra astfel încît corăbierii puteau practica în relativă siguranță navigația costieră, iar ospitalitatea recunoscută a daco-geților, care ofereau protecție și pază cetăților-port de pe litoral, justificau denumirea de „Pontos Euxeinos" — „Marea ospitalității" — dată de greci Mării Negre.

Deocamdată nu putem preciza cauza și momentul în care midia a luat locul stridiei, nu se poate spune precis de unde a venit (și nici dacă între midie, Colchida și Medeea se poate face o asociație de idei). Cert este, însă, că marea cunoaște mereu un alt echilibru ecologic și că la ora actuală midiile care indeplinesc rolul de constructori de plajă pe litoralul nostru se află ele însele în pericol, datorită unui oaspete venit în balastul tancurilor petroliere tocmai din... Japonia. E vorba de melcul rapana, mare devorator de midii, care cu ani în urmă reprezenta o raritate, dar astăzi el este pescuit frecvent, fiind oferit turiștilor pentru cochilia lui frumoasă.

Desigur, cei care astăzi construiesc un țărm nu sînt doar factorii geologiei și ecologiei. Totuși, cunoașterea tendințelor geologice și ecologice prezintă un mare interes pentru punerea în valoare cu maximă eficiență a ceea ce poate oferi țărmul însuși.

Căpitan de rangul III
Constantin SCARLAT
Cercetător subacvatic al Muzeului Marinei — Constanța

OAMENI ȘI FIER

URMARE DIN PAG. 1

Spicuim împreună cîteva date dintr-un bilanț al muncii. **Minerii Teliucului s-au angajat la începutul anului să extragă 14 500 tone de minereu brut peste prevederile planului și să ridice conținutul metalic al minereului cu un procent peste normele stabilite.** Desfășurînd o puternică întrecere în cinstea Zilei minerului, pe care o sărbătorește toată țara în prima duminică după 6 august, **ei și-au îndeplinit angajamentul luat cu cinci luni mai devreme. Pe tabelele și panourile de onoare ale muncii s-au înscris, ca și altă dată, numele celor mai harnici : brigăzile conduse de EMILIAN BĂLAN, GHEORGHE IACOB, IOAN MAICAN, AUREL MARINCAȘ și GHEORGHE COCIOABĂ, excavatoriștii PETRU DUGACI, GHEORGHE GOGHIȚĂ sau SIMION FLORINCAȘI și mulți alții.** Dar ar trebui amintite zeci și sute de nume pentru că în toate sectoarele s-au depășit planurile și angajamentele iar majoritatea minerilor și-au dovedit cu prisosință hărnicia.

De cîțiva ani, aici la Teliuc s-a lansat o valoroasă inițiativă sub lozinca „Nici un vagon de minereu rebutat !" Ea a dinamizat foarte mult preocupările și ambițiile pentru calitate. Luna mai din anul acesta a fost declarată luna calității și toate formațiile de lucru din cadrul Întreprinderii miniere Hunedoara s-au avîntat ca să cucerească premiile „puse în joc". În această competiție, minerii din Teliuc au cîștigat o victorie categorică. Datorită rezultatelor bune, brigăzile conduse de AUREL MARINCAȘ și MIHAI GLIGUȚĂ și-au împărțit „marele premiu" de 8 000 de lei. Pentru cucerirea locurilor următoare au fost premiate de asemenea brigăzile conduse de VASILE HÎNCU, VASILE BULEU, POPA IOAN și DUMITRU DUCA. Mai important decît orice, este însă faptul că în luna respectivă conținutul de fier în minereul brut extras a fost cu 2 procente mai mare decît era planificat iar furnalele au primit astfel o „pîine" mai bună.

Minerii vorbesc cu mîndrie despre munca și succesele lor pentru că faptele acestea demonstrează felul în care înțeleg ei să-și facă datoria muncitorească. Inginerul **FRANCISC HEGHEDUȘ** a părăsit numai cu șapte ani în urmă băncile Institutului de mine din Petroșani iar acum este cel care conduce raionul nr. 2 al minei din Teliuc. Ne-a vorbit cu respect despre ortacii cu care se înțelege ca într-o familie în care s-a statornicit munca, respectul și disciplina.

— De vreo trei ani — ne-a declarat el — raionul nostru și-a depășit planul în fiecare lună. La baza acestor succese stau oamenii care au înțeles bine că trebuie să îndeplinească o importantă misiune. Ne-am preocupat mult de extinderea mecanizării și întărirea disciplinei, de creșterea randamentelor de lucru și îmbunătățirea calității. Acum cînd ne pregătim să sărbătorim ziua de 23 August ne prezentăm cu succese fără precedent. Planul a fost depășit cu peste 13 000 tone de minereu brut, datorită în special creșterii productivității muncii cu circa 10 la sută. Acest lucru, la care se adaugă folosirea mai rațională a materialelor, ne-a permis să reducem prețul de cost cu 461 000 lei. Sînt cîteva cifre care vorbesc despre meritele colectivului nostru.

Cînd l-am rugat să ne prezinte pe cei mai harnici mineri, inginerul Hegheduș a ezitat. În cele din urmă ne-a zis :

— Toți oamenii noștri sînt harnici. Dacă tineți neapărat să discutați cu unul dintre ei, vă recomand pe șeful de brigadă EMILIAN BĂLAN.

Așa am ajuns în fața unui om robust, cu chip aspru, cu sprîncene stufoase și privirea ageră. Cu 21 de ani în urmă, omul acesta a părăsit satul său natal din Oltenia și a venit la Teliuc. De la primul său contact cu mina, abatajele l-au captivat. Acum povestește zîmbind :

— Nu împlinisem 18 ani cînd am intrat în mină. Am venit pentru un an-doi dar au trecut 21 și nu pot să mă mai despart de minerit. Cea mai mare parte din viața de pînă acum am trăit-o în mină și n-am lăsat-o să se scurgă degeaba. Am și un mare noroc. Alături de mine lucrează oameni buni cu care mă înțeleg, cu care împart bucuriile și necazurile.

Lui Emilian Bălan i-ar fi foarte greu să se despartă de mină pentru că la fel ca alte sute și mii de oameni a crescut în mină și acolo a cunoscut marile satisfacții ale muncii. Îl pasionează meseria de miner și vrea să fie la înălțimea ei. **Brigada pe care o conduce s-a angajat să dea anul acesta 500 tone de minereu peste plan iar zilele trecute a înscris în bilanț 1 500 tone. De fapt el și toți ceilalți mineri din raionul 2 au hotărît să încheie anul 1973 în 10 luni și jumătate.**

Tot ceea ce am amintit reprezintă însă doar o infimă parte din ce s-ar putea spune despre minerii din bazinul Poiana Ruscăi. În fiecare zi, din abatajele de la Teliuc și Ghelar ies cantități tot mai mari de minereu de fier datorită hărniciei minerești. Apoi, minereul face un popas la Preparația din Teliuc unde este îmbogățit și pornește după aceea spre furnale cu ajutorul cutiilor zburătoare ale funicularului. Minereu mai mult, minereu mai bun ! Aceasta este deviza minerilor și ea este onorată. Sintetizînd realități ale acestor zile, tovarășul **STOICA STAN**, contabil șef al Întreprinderii miniere-Hunedoara, ne-a declarat :

— Colectivul întreprinderii noastre a obținut anul acesta cel mai mare volum de producție și cele mai valoroase performante. În primul semestru, s-a depășit planul cu 7 000 tone de fier în minereu iar pentru faptul că le-am asigurat minereu de calitate superioară, beneficiarii ne-au plătit suplimentar bonificații în valoare de 3 700 000 lei. În condițiile cînd s-a livrat cu circa 12 000 tone de fier în minereu mai mult decît în aceeași perioadă a anului trecut colectivul nostru a redus prețul de cost planificat cu 3,5 milioane de lei. Nu știu dacă mai trebuie adăugat ceva :

Aceste relatări și cifre sintetizează de fapt esența unor recorduri miinerești din Munții Poiana Ruscăi, iar harnicii mineri din Teliuc și Ghelar sînt cei care dau valori superioare minereului la preparația din Teliuc. Faptele demonstrează că cei care trebuie să asigure „pîine" pentru furnale își fac datoria și urcă mereu treptele unor succese de valoare.

I. COJOCARU

INIȚIATIVE

de Sever UTAN

Sighetul Marmației — am reținut dintr-o recentă discuție cu primul secretar al comitetului municipal de partid, — a înregistrat în ultimii ani un ritm susținut în dezvoltarea economică. Făcînd un succint tur de orizont în această privință, amabila gazdă ne arăta :

— Dacă ne referim, de exemplu, la un factor de bază în oricare activitate productivă — forța de muncă, se poate releva că de la sub 1 000 de salariați, în anul 1948, avem azi peste 13 000 care își desfășoară activitatea, în principal, în trei mari unități industriale republicane, în unități ale industriei locale și altele. Pe ansamblul muncipiului, vom realiza, în 1973, o producție de multe sute de milioane lei, din care 45 la sută este destinată exportului.

Deci, Sighetul Marmației a ajuns azi cunoscut în lume, nu numai prin talentații săi artiști amatori, prin arta populară, atît de minunată a acestora, și care, recent, în cadrul decadei culturii sighetene a fost încă o dată reunită într-o emoționantă manifestare, dar și prin calitățile profesionale ale muncitorilor, maiștrilor, inginerilor, care creează în întreprinderile orașului produse realmente foarte căutate pe piața internă și pentru export.

— Exportăm în 36 de țări, continuă interlocutorul. Este vorba de produse care se bucură de o tot mai mare apreciere din partea beneficiarilor.

— Care au fost rezultatele economice obținute de la începutul acestui an, în industria orașului ?

— Planul de stat a fost îndeplinit și depășit, lunar și trimestrial, în toate unitățile, la toți indicatorii. Astfel, sîntem în măsură să prevedem că în iurul datei de 15 noiembrie a.c. vom îndeplini în totalitate sarcinile pe 1973, realizînd în plus, pînă la finele anului, încă o producție industrială de peste 20 milioane lei. De fapt, oamenii muncii din unitățile industriale ale municipiului aspiră să îndeplinească sarcinile cincinalului în numai 4 ani și 4 luni.

— Ce vă îndeamnă să credeți că veți izbuti ?

— În primul rînd, felul în care lucrează oamenii de aici. Însuflețirea care domnește în toate unitățile aflate în întrecere socialistă. În întrecere, au apărut numeroase inițiative mobilizatoare, care și-au dovedit eficiența economică ridicată.

— Dați-ne cîteva exemple.

— La Combinatul de prelucrare a lemnului : „Din fiecare m.c. de masă lemnoasă, produse în valoare de peste 2 700 de lei", ceea ce înseamnă cu 300 de lei mai mult față de realizările din anul trecut. La aceeași întreprindere : „Să lucrăm o zi pe lună cu lac economisit", ceea ce, în 5 luni a.c. s-a concretizat într-o economie de peste 5 000 kg lacuri de mobilă. La întreprinderea de industrie ușoară „Unitatea", s-a extins inițiativa : „Să realizăm zilnic 25 de tricotaje din materie primă economisită". Și sînt doar cîteva din numeroasele inițiative.

Sighetul Marmației, frumosul oraș de sub pădurile de pe dealul Solovan își etalează azi și tinerele cartiere muncitorești, în care se resimte, seara, unda răcoroasă a riului Iza Pînă la sfîrșitul anului, vom număra aici peste 2 200 apartamente noi. Iar în 1974, acestora li se vor adăuga alte 300 de apartamente. Totodată, urmează să începă și construcția unor noi unități industriale. Așadar, orașul multisecular din nordul țării, care și-a înscris de-atîtea ori numele în istoria de luptă socială și națională a țării, în lupta pentru libertatea patriei, se înscrie acum tot mai viguros pe magistralele industriei moderne.

SĂPTĂMÎNA LA TELEVIZIUNE

DUMINICĂ — 12 AUGUST

PROGRAMUL I : 8,00 Bună dimineața. 8,30 Cravatele roșii. 9,25 Daktari. 9,50 Viața satului. 11,00 Emisiune în limba maghiară. 12,30 De strajă patriei. 13,00 Cupletul zilei. 13,08 Anda Călugăreanu. 13,14 Studioul artistului amator. 13,18 O tînără interpretă a cîntecului moldovenesc : Marica Arbore. 13,24 Antologie umoristică. 13,30 Refrene fără vîrstă. 13,47 Desene animate. 13,57 Moment vesel. 14,03 Enigma de pe strada Soarelui. 14,13 Yves Montand și Jean Cristophe Averty. 14,23 Copacul și dovleacul — fabulă de Anton Pann. 14,30 Popas la Hordou. 14,41 15 minute cu Elvis Presley. 14,56 Teatru scurt : „Fantome de închiriat" de Pierre Ferney. 15,14 Pagini celebre din opere și operete. 15,24 Aventuri în epoca de piatră. 15,49 Voci tinere. 15,55 Maurice Chevalier la „Folie Bergère". 16,03 „Traseul 19". 16,25 Muzică de promenadă 16,30 „Arthur". 16,55 Fotbal : Politehnica Iași — Sportul Studențesc. 18,45 Vetre folclorice. 19,05 „Noi și limpezi înțelesuri" — versuri. 19,20 1 001 de seri. 19,30 Telejurnal. 20,10 „...A doua tinerețe". 20,35 Teledivertisment : „Liniște ! Scuturăm covoare !". 21,50 Comici vestiți ai ecranului. 22,20 Vedete ale cîntecului : Mieko Hirota (Japonia). 22,35 Telejurnal. 22,45 Duminica sportivă. **PROGRAMUL II :** 11,00 Concert de muzică simfonică românească. 20,10 Filopat și Patafil. 20,40 Filmul „Despre dragoste" 22,00 Telex tehnico-științific. 22,20 Opera „Tannhäuser" de Richard Wagner.

LUNI — 13 AUGUST

PROGRAMUL I : 17,30 Curs de limba franceză. 18,00 Telex. 18,05 Azi, județul Bacău. 18,20 Caminul. 18,50 Scena. 19,05 Imagini din Republica Africa Centrală. 19,20 1001 de seri. 19,30 Telejurnal. 20,00 Cîntecul săptămînii : „Dulce, dulce România" de George Grigoriu. 20,05 „Noi și natura". 20,50 Revista-artistică TV. 21,30 „Verișoara Bette". 22,15 24 de ore. **PROGRAMUL II :** 20,00 Avanpremieră. 20,05 „Umbrele dispar în plină zi" 21,15 Omul de lîngă tine. 21,30 Dans și muzică de pretutindeni. 21,45 Cărți și idei. 22,15 Maurice Chevalier la „Folie Bergère".

MARȚI — 14 AUGUST

PROGRAMUL I : 9,00 Teleșcoală. 10,00 Telex. 10,05 „Noi și natura". 10,50 Teleenciclopedia. 11,30 Filmul „Fii bun pînă la moarte". 13,00 52 de inițiative în 52 de săptămîni. 13,10 Telejurnal. 17,30 Curs de limbă rusă. 18,00 Telex. 18,10 Tehnic-club. 18,30 Imagini din Pakistan. 18,40 Panoramic științific. 19,26 „Prințesa de Mac". 19,30 Telejurnal. 20,00 Cîntecul săptămînii 20,05 Reflector 20,20 „Întîlnire peste ani" de Lucia Demetrius. 21,45 Angelica Stoican. 22,00 24 de ore. 22,30 Mezzosoprana Elena Cernei. **PROGRAMUL II :** 20,00 Prietenii lui Așchiuță. 20,30 Bucureștiul și tinerii săi.. 20,55 Agenda. 21,05 Pagini muzicale de mare popularitate. 21,35 Secvențe estivale. 22,05 Mannix.

MIERCURI — 15 AUGUST

PROGRAMUL I : 9,00 Curs de limbă engleză 9,30 De la Alfa la Omega. 10,00 Telex. 10,05 Primplan : Georgeta Ciucă. 10,30 „Marea iubire a lui Balzac". 11,30 Popas la Hordou 11,40 Azi, județul Bacău. 11,55 Revista literar-artistică TV. 12,35 Muzică populară. 13,00 Telejurnal. 15,30 Filmul „Pinguinul" 17,00 Fotbal : F.C. Constanța — Steaua. 18,45 Itinerar congolez 19,00 Timp și anotimp în agricultură. 19,20 1 001 de seri. 19,30 Telejurnal. 20,00 Cîntecul săptămînii. 20,05 Cinstire patriei — versuri. 20,15 Teleobiectiv 20,35 Filmul „Călăuza caravanei". 22,00 24 de ore. 22,40 Jocurile mondiale universitare. **PROGRAMUL II :** 20,00 Dimitrie Cantemir. 20,30 Agenda. 20,40 Portativ '73. 21,20 Muzică populară. 21,40 A doua tinerețe. 22,05 Desene animate. 22,15 Recital Amalia Rodriguez.

JOI — 16 AUGUST

PROGRAMUL I : 9.00 Curs de limbă franceză. 9.30 Prietenii lui Așchiuță. 10,00 Telex. 10,05 Tehnic-Club. 10,25 Filmul „Călăuza caravanei". 11,50 Panoramic științific. 12,30 Melodii populare. 12,40 Teleobiectiv. 13,00 Telejurnal. 17.30 Emisiune în limba maghiară. 18,30 Telex. 18,35 Pe un picior de plai. 18,50 „Vacanțe muzicale" la Piatra Neamț. 19,20 1 001 de seri. 19,30 Telejurnal. 20,00 Cîntecul săptămînii. 20,05 Seară pentru tineret. 22,00 24 de ore. 22,30 Jocurile mondiale universitare — atletism și gimnastică. **PROGRAMUL II :** 17,30 Avanpremieră 17 35 Filmul „Am fost tineri". 19,20 1001 de seri. 19,30 Telejurnal. 20,00 Municipalitatea răspunde bucureșteanului. 20,20 Paul Constantinescu. 22,15 „Verișoara Bette".

VINERI — 17 AUGUST

PROGRAMUL I : 9.00 Curs de limbă rusă. 9,30 Dimitrie Cantemir. 10,00 Telex. 10,05 Pagini muzicale de mare popularitate. 10,35 Selecțiuni din emisiunea „Seară pentru tineret". 11.10 Istoria filmului sonor 12 40 Municipalitatea răspunde bucureșteanului 13,00 Telejurnal. 16,00 Teleșcoală. 17,30 Curs de limbă engleză. 18,00 Telex. 18,15 Legea controlului muncitoresc. 18,35 La volan. 18,50 Teleconferință de presă. 19,20 1 001 de seri. 19,30 Telejurnal. 20,00 Cîntecul săptămînii. 20,05 Porțile de aur — versuri. 20,25 Recital Irina Loghin. 20,50 Prim plan : Ing. Antonică Dijmărescu, oțelar-șef la Combinatul siderurgic Reșița. 21.15 Aventuri în epoca de piatră. 21,40 Imagini din Indonezia. 22,00 24 de ore. 22,20 Jocurile mondiale universitare — atletism și gimnastică. **PROGRAMUL II :** 20,00 Ansamblul folcloric al Uzinei de autocamioane Brașov 20,30 Revista economică TV. 21,00 Vacanțe muzicale la Piatra Neamț. 21,30 „Arthur". 21,55 Biblioteca pentru toți.

SÎMBĂTĂ — 18 AUGUST

PROGRAMUL I : 9,00 Curs de limbă germană. 9,30 „Tinerețe fără bătrînețe". 10,00 Telex. 10,05 Ansamblul folcloric al Uzinei de autocamioane Brașov. 10,35 De vorbă cu gospodinele. 10,55 „Noile aventuri ale mușchetarilor". 11,45 Biblioteca pentru toți. 12,30 Telerama. 13,00 Telejurnal. 16,00 Telex. 16,05 Caleidoscop cultural-artistic. 16,30 Emisiune în limba germană. 18,15 Teletop '73. 19 00 Craiova. 19,20 1 001 de seri. 19,30 Telejurnal. 20,00 Cîntecul săptămînii. 20,05 52 de inițiative în 52 de săptămîni. 20,15 Teleenciclopedia. 21,00 Mannix. 21,50 „Cele 12 ore ale litoralului". 22,30 Telejurnal. 22,40 Jocurile mondiale universitare — atletism și gimnastică. **PROGRAMUL II :** 16,00 Agenda. 16,10 Daktari. 16,35 Cîntece și jocuri populare 17,05 Desene animate 17.20 Armonii intime 17,45 Pacea străzii — însemnări de călătorie din R. D. Vietnam. Academia di Romania (Italia). 18,05 Traveling peste timp.